This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

B 1,424,974

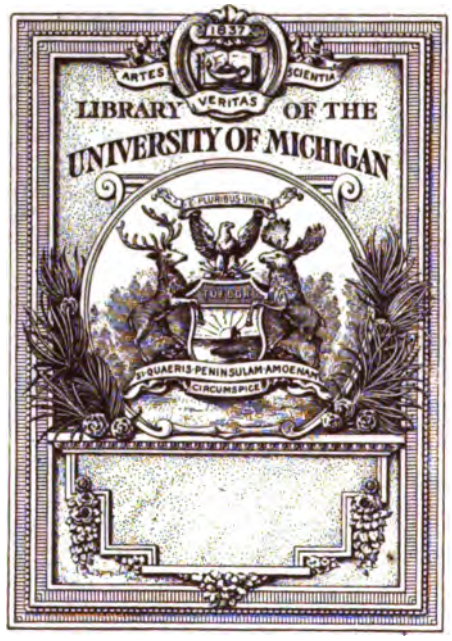
1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

839.88
D76
Q6

HOLGER DRACHMANN

SAMLEDE POETISKE SKRIFTER

TREDIE BIND

HOLGER DRACHMANN

SAMLEDE POETISKE SKRIFTER

FOLKEUDGAVE

TREDIE BIND

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI
1907

DEROVRE FRA GRÆNSEN

STREJFTOG OVER DET DANSKE TERMOPYLÆ

(ALS—DYBBØL)

I APRIL MAANED 1877

Il est là, couché sur l'herbe,
Dédaignant, blessé superbe,
Tout espoir et tout secours;
Et sur sa lèvre sanglante,
Gardant sa trompette ardente,
Il sonne, il sonne toujours.

La clairon. (Paul Déroulède. Chants du Soldat.)

(EFTERAAR 1877)

I. OM BORD PAA „HERTHA“

Den 18. April 1877.

Giv Plads, I Herre- og Bondemænd,
For en liden Soldatervise;
Den megen Snak og det meget Rend,
De mange Beskyldninger, mange Skænd
Kan ingen Spillemand prise;
Han peger, naar man ham presser
For Underskrift under Adresser,
Mod Grænsen, hvor Blodet i Strømme flød,
Hvor Haabet gaar Vagt i Trængsel og Nød
Og synker med Knurren hver Krumme Brød
Hos sit Herskab, Hr. Dänenfresser.
Dér trevler man ikke i Laser op
Hvert Bogstav, som findes i Loven,
Dér raser ej Striden som Storm i en Kop:
Om Farten gaar rettest mod Magtens Top
I Wienervogn eller bag Ploven.
Dér *vælger* man støtvæk den samme,
Som puster til Hjerternes Flamme;
Og Hjerterne brænde som Bavner ved Nat,
Og højnes ved Dag, som en Bavtasten sat
Paa Toppen af Dybbøl, med Indskrift: Tag fat!
Vi slipper ej Brødrenes Stamme!

Og da jeg var kommen saa vidt, lagde jeg Pennen og gik op paa Dækket.

Jeg ,havde siddet i Kahytten og skrevet, medens vi laa ved *Faaborg*. Det forekom mig nemlig, at der ikke var meget at se ved Faaborg. Muligvis tager jeg fejl, og jeg er da villig til at give Byen Oprejsning ved en anden Lejlighed. Som bekendt er ikke alting Guld, hvad som glimrer, og omvendt er det ikke altid sagt, at Guldet glim-

rer, naar man finder det. Jeg gik op paa Dækket, da vi igen stod udefter. Fyens Land løfter sig i høje, svulmende Bakker bagved den lille By, som det store Landskab yderligere synes at trykke ned paa en beskeden Plads langs Stranden. Skønt jeg er vant til paa Rejser at bruge mit Hoved ligesom Fotografen sit Apparat, og skønt jeg sjældent forlader et Sted uden at tage, om det saa blot er et flygtigt Billed med mig, saa erindrer jeg nu end ikke det ringeste af Byens Fysiognomi. Pladen er tom. Jeg erindrer blot saa meget, at Landskabet som sagt løftede sig højt bag Byen og vuggede sig Øst og Vest efter i lange, bølgende Bakkedrag med Skove hist og her paa de runde Aaser. Den klare Aprileftermiddags skinnende Skær laa over Landet. Kirkespir og Herresæder kiggede frem oppe paa Bakkerne. Vinden var nordlig og gennemtrængende kold. Den kom susende ud fra Land og greb fat i Fligene paa min store Ulster-Coat. Jeg priste min store Kappe, spændte Bæltet fast om Livet og satte mig til Rette oppe paa Broen i Læ af Varmen fra Skorstenen og saaledes, at Solen kunde skinne mig i Ansigtet.

Vi dampede ud gennem den lille Fjord, mellem de mange Smaaøer, og satte Kursen over mod Als og foreløbig mod en Kostebøje, som betegner Stedet, hvor man bøjer af ret ind imod Sydpynten af den saa berømte, saa skønne, saa sørgelig tabte Ø.

Hvor dog Danmark er et smukt Land! tænkte jeg ved mig selv. Blot det ikke var saa koldt! Hvis man her havde Chr. Winthers evige Sommer, hvilket Arkipelag var det da ikke at sejle i! Utvivlsomt lige saa smukt som det græske og venligere, langt venligere. Ingen golde, afsvedne Klipper, der taler om kummerlige Livsvilkaar, og hvis antikt skaarne Linjer kun lidet trøster for den moderne Magerhed. Enhver Ø her er et bugnende Stykke Rigdom, der rundhaandet er slængt ud i Havdybet, ligesom for at spotte dets golde Bølger. Paa hele „Hertha"s Fart fra Korsør og hertil ser man ikke andet end den samme gentagne Yppighed, der virker rig og paaklædt trods den nøgne Aarstid. Langeland, Svendborgsund med Taasinge og de andre Øer. Ensformigheden i al denne svømmende Velvære virker til sidst næsten trættende. Selv en, der glæder sig over Korn, kan efter en halv Dags Forløb ønske sig ned fra et Kornloft. Intet Under, om der var lange Fingre dernede Syd paa, som kløede efter dette Loft heroppe. Naar man kører over de Mark-Brandenburgske Sletter, faar man Svie i Øjnene af det kejserlige, preussiske Sandstøv. Blot her ikke var saa koldt!

Og medens jeg sidder oppe paa Broen af „Hertha", under det nordtyske Unionsflag, og ser mig omkring mellem mit Fødelands rige og lykkelige Øer, falder jeg i Tanker.

Jeg begynder med at nære en ganske lille Tvivl om Hensigtsmæs-

sigheden af at have det altfor godt i denne saa meget ufuldkomne Verden. Den synes, for hver Dag der gaar, mindre og mindre at være anlagt som Opholdssted for særligt begunstigede. Dens Krav bliver strengere, alvorligere. Vil man have det godt, maa man anstrenge sig for det. Men hvad ser jeg her rundt omkring mig?

Jeg søger at være saa retfærdig som vel muligt, men jeg kan ikke tilbageholde den Bemærkning for mig selv, at det forekommer mig at være for fedt. Indifferentismen er et Skær, som ligger i en farlig Nærhed af det fede. Og jeg er stødt paa det.

Jeg tager en halv Snes Blade op af min rummelige Lomme. De repræsenterer alle Farver, ja selv Farvernes Underafdelinger. For saa vidt som Vinden tillader mig at udbrede dem for mig, lægger jeg dem over mine Knæ og løber dem igennem. Jeg har i dette Øjeblik ikke de fjerneste Berøringspunkter med Land. Jeg sidder paa Dækket af et nyt Skib, under en fremmed Nationalitets Flag; jeg befinder mig desuden paa det Element, som jeg fra min tidligste Ungdom har følt mig tildraget til som til det store, det sunde, det styrkende; og jeg søger fra dette mit arkimediske Punkt at blive klar over, hvad det da egenlig drejer sig om.

Adressekampen er i fuld Gang. Jeg er ikke Spor af Politiker. Jeg kunde fristes til et fromt: Gudskelov! Jeg følger som Ikke-Kombattant Stridens Gang. Er det da en Strid? og hvad er den værd?

Det dundrer fra de store Blades Artilleriparker; Stykkerne er bragt i Placement, der er protset af, og Projektilerne suse gennem Luften, slaa ned og springe omkring Ørerne paa Modstanderne i hundrede saarende Stumper. De mindre Blade er Infanteridelinger, der er detacherede i Mellemrummene mellem Skanserne; de levere Geværilden, som knalder og knitrer. Der bliver fyret godt; man „dænger“ hinanden til efter bedste Evne; det er sikkert nok. Men er det rigtigt Alvor?

Jeg studerer mine Blade grundigt. Jeg gennemroder Jordsmonnet, Stillingen, ligesaa omhyggelig næsten som Projektilerne. Jeg har, selv udenforstaaende, næsten paa Følelsen, hvorledes det maa være at blive dænget saaledes til. Jeg lader ikke desto mindre den hele Skylle gaa hen over mit Hoved og spejder imidlertid efter det, der for mig skulde være det afgørende, Livssagen. Jeg hører begge Parter rykke frem under Raabet, at Eksistensen af et eller andet trues af noget. Men naar jeg skulde spørge mig selv, om denne eller hin virkelig dermed mener en Livssag, saa maa jeg ryste tvivlende paa Hovedet. Jeg vil ikke sammenligne Striden med en af de bekendte Fælled-Manøvrer fra „salig Ferdinands“ Tid; dertil er den dog lidt for hidsig. Den mangeaarige Gnavenhed er svulmet op til en øjeblikkelig Irritabilitet, som kan se hvas nok ud. Men bagved begge

Parters Irritabilitet staar en saa afgjort Sikkerhedsfølelse. Man har det i Grunden godt, Ryggen er dækket, man kan blive skældt ud, men ikke sultet ud, og da denne sidste Tanke i Grunden er den frygteligste for Folk, der er vante til at have deres daglige Fornødenheder ubeskaarne — og endda en lille Smule til overs til Sparekasser og Smaaspekulationer — saa kiler man saa meget lysteligere paa, som Risikoen ikke staar i Forhold til Kampiveren. En sjælden Gang vover en enkelt overilet sig lidt for langt frem og bliver taget paa Kornet eller gjort til Fange. Sligt er i Grunden ikke uvelkomment for nogen af Parterne; det beviser dog, at der *kan* være Risiko til Stede. Og hvor ingen Risiko er, der er ingen Eksistenskamp; quod erat demonstrandum.

Luft! Jeg synes formelig, at det bliver kvalmt og stillestaaende om Bord paa Damperen trods den skarpe Blæst. Naar ikke Flaget var saa ubehageligt at se paa, kunde jeg næsten have Lyst til at hejse det, blot for at have et tydeligt Bevis for, at der var Fart og Fremgang til Stede i Verden. Men det er en ubehagelig Flagdug at kende Vindens Styrke paa. Nej, der er Røgen fra Skorstenen. Den suser og tuder ud over Rørets Rand og lægger sig tung og mørk hen over Vandet. Det klare, friske Vand her mellem de rige, smilende Øer bliver graat og grumset ved Røgens Spejlbilleder. Jo mere der fyres under Kedlerne, jo tættere bliver Røgen og jo mørkere Spejlbillederne.

Jeg har fartet Evropa rundt, er kommen tilbage, gaaet ud, og er kommen tilbage igen. Alting uforandret herhjemme; blot er Sagen bleven stillet en Smule paa Spidsen. Men hvilken Sag? Man faar at føle, hvor vanskeligt dette Spørgsmaal er at besvare, naar f. Eks. en fremmed i Udlandet spørger. Her er jo intet dristigt udtalt Slagord paa den ene Side, ingen haardnakket holdt, gammel Fæstning paa den anden Side. I Stedet for de store Faner, hvide eller trefarvede, røde eller sorte, hvorom Millioner flokker sig ude i den store Verden, er her kun smaa Kompagnifaner, der endog paa nogen Afstand ser ud som Børnenes Legetøjsflag, naar de tager i Skoven og leger Røvere. Fanedugen er for begge Parter akkurat den samme. For at hindre Fejltagelser, for altid at kunne skelne mellem „Soldater" og „Røvere", er der paa den ene anbragt et lille H og paa den anden et lille V. Saa blæser man i de smaa Bliktrompeter, og saa gaar det løs.

Den fremmede spørger, og man svarer efter et Øjebliks Forlegenhed: „Aa, ser De, det er saadan en Forfatningsstrid indenfor snevre Grænser".

Al Respekt for en Forfatningsstrid! Men naar den trækker sig hen Aar efter Aar, lige resultatløs og dog lige oprivende, anven-

dende i den daglige Skærmydsels tvivlsomme Tjeneste alle gode og mange store Kræfter, udsugende al Sansen for det virkeligt store, det virkeligt løftende for Nationen, udtømmende selv de bedste Hoveders og de flittigste Hjerners Taalmodighed i de fortærende Pernittengrynsdebatter, udsaaende Mistillid og onde Instinkter, og, hvad der næsten er det værste, ladende det „principielle Onde" Vrøvlet og den aandelige Uformuenhed gro frodigt i alle sine højre og venstre Skikkelser — saa maatte man næsten bede de gode Guder forskaane en for deres kostbare Forfatningsgave. Vi har faaet den let; vi behøvede i sin Tid kun at bede derom, og, vips, havde vi den paa Bordet for os. Gamle Wessel, med dit evigunge Smil om Munden! vi burde lade „Gaffelen" læse op paa Torve og Gadehjørner. Forfatningen er bleven os en Pæl i Kødet; jo mere vi rusker og river i den, jo mere ondt gør det.

Al Respekt for en Forfatningskamp!

Og hvad staar der saa i alle disse forskelligtfarvede Blade, hele denne store Pakke, som jeg nu putter i min rummelige Lomme? Der staar, at al Diskussion om et hvilket som helst Emne, der ikke kan bringes ind under det „politiske", har tabt sin Kurs. Der staar, at alt det Vid og Lune, som har været *vor* Kulturs Prærogativ her oppe i Norden, ja paa denne Side Rhinen, er bleven taget i Døgnets Tjeneste; der staar, at Pressens Sprog har gjort næsten ethvert tænkeligt Sprog mellem dannede Mennesker umuligt; der staar, at Literaturen under disse kummerlige Forhold er gaaet i Vinterkvarter og tygger Drøv paa det gamle Foder; at Kunsten slappes overfor sine Opgaver eller skejer ud, fordi Opsynet er faldet væk, fordi literært Politi kun findes ved Vælgermøder; der staar, at Bondestædigheden og Bondeknavseriet er bleven raabt i Gevær og kun holdes Stangen af Købstadsservilismen og Købstadspjanket; der staar Tale om hoverende Skadefryd overfor kejtede Blottelser og om snerrende Had overfor overmodige Udfordringer. Der staar i disse Blade præsteret Bevis for, at vi maa have haft og stedse har det for godt, siden vi har Raad til at anvende en saa urimelig Mængde Tid paa at ruinere os selv. Og der staar ikke det fjerneste Bevis imod, at vi i Virkeligheden næppe er modne til den Forfatning, som bruges saaledes af begge Parter.

Hvorhen dette fører, maa de vise Mænd afgøre. Hvis det virkeligt var en Livssag for de enkelte eller for Folket, maatte der komme en Krise. Man maatte enten fra den ene Side forløbe sig grundigt, ɔ: i virkelig, fuld Tillid til sin Fordrings Retfærdighed gøre et bestemt Skridt udad til, eller man maatte fra den anden Side, i lige saa fuld Tillid til sin Haardnakketheds Retfærdighed, forekomme et saadant Skridt *frem* ved at gøre et decideret *tilbage*. Men der kom-

mer jo ingen Krise. Det er ingen Livssag. Man har det jævnt godt, man leger Røvere og Soldater, de store Blade kanonerer, Vittighedsbladene morer sig, Folk morer sig over Vittighedsbladene, og naar man er ked af det alt sammen, saa har man Krigen med Tyrkerne og Russerne tilbage. *Den* varer nok ved en Stund!

Evropas Øjne har ved enkelte Lejligheder hvilet paa os. For Øjeblikket har de omtrent glemt os. De store Øjne der ude i Verden har meget at passe. Kun en fjern, stor Ildebrand f. Eks. kan drage Øjnenes Opmærksomhed hen paa sig, ligesom en virkelig, alvorlig Kanontorden kan bringe Ørerne til at dreje sig i den Retning, hvorfra Lyden kommer. Kanonade i Aviser er det gamle Evropa bleven vant til; *den* kan det gamle Evropa udenad paa Fingrene og behøver ikke at gaa til en saadan Afkrog for at høre. Men der var en lang og haard Vinter, hvor Skæret fra *Sønderborgs* Brandtomt lyste højt i Vejret, og hvor Kanontordenen uophørligt rullede over *Dybbøls* Banker. Den Gang havde Danmark en Livssag, som det led og blødte for; og den store Verden, som er sløv overfor Aviser, har beholdt sin Sympati for Livssager. Den kan udad til, i det officielle, af kolde, egennyttige Statsmandsgrunde nægte sin Hjælp overfor Rovgerrighed og Havesyge: den beholder, og ligesom om den skammede sig, i det stille en saa meget desto varmere Følelse for ethvert dygtigt Livstegn hos en tapper og mandig Nation. Ved Themsen, ved Seinen, i Overitaliens Byer, ja selv i Kejserstaden ved den blaa Donau, er det en Anbefaling at være Landsmand til de Helte, der vædede Dybbølbjerget med deres Blod og i lange, forfærdelige Vintermaaneder bød en Overmagt Stangen, der i en Haandevending vilde have knust en mindre moralsk og fysisk udrustet Race. Der er desforuden et andet Dybbøl, en anden „Stilling", som den Dag i Dag bliver hævdet lige saa sejgt, lige saa heltemodigt udholdende og med ikke stort større Haab om en endelig Sejr for Øjnene. Ogsaa denne Stillings tapre Forsvarere er det lykkedes ved deres Mod og Uforsagthed at drage den store Verdens Øjne hen paa sig. I Sejerherrens Raad, blandt den germaniske Kulturs ypperligste Mænd og Talere hæver sig stadigvæk en Stemme, som forlanger Ordet for Danmarks Livssag. Bagved denne, disse enkelte Stemmer, staar Tusinder af ufortrødne Mænd og begejstrede Kvinder, som med Trykket stadig hvilende paa deres Nakke ville vidne for deres Sag, for den Sag, der i Virkeligheden er bleven deres Livs eneste og hellige. Det er en stadig ulmende Ild og Evropa har altid Interesse for noget, som brænder, selv om det kun er Gløder. De danske Sønderjyders Holdning har aftvunget det gamle, skeptiske Evropa mere end én Gang Udbrud af højagtet Medfølelse. Nuvel, det gamle Evropa kan maaske

beholde sin Højagtelse og Medfølelse for sig selv; den vejer desværre ikke stort paa Magtens Jernvægt. Men den har paapeget for den, der har rejst Evropa igennem, den danske Livssag, det bedste og dygtigste som Nationen ejer. For vor „Forfatningsstrid“ har Evropa hverken Højagtelse eller Medfølelse. Det kan Tingen udenad paa sine Fingre fra sin egen Børnelærdom; og de voksne Mænd ude i den store Verden slaar ikke efter i deres Skolebøger for at finde Randgloser om, hvorledes Sinkelektien sloges med Mesterlektien, da de spillede „nærmest til Væg“ paa Legepladsen.

Jeg er gaaet om Bord paa dette Skib for at se Livssagen paa nært Hold. Jeg har glemt eller søgt at glemme, hvad der for Tiden beskæftiger Gemytterne i Land. Jeg har taget min Pen og mit Papir med, som en anden Korrespondent, der gaar til en Krigsskueplads. Jeg er min egen Korrespondent, mit eget Blad, min egen Opinion. Jeg gaar til en tavs og øde Krigsskueplads i et fremmed Land. Jeg haaber, at den kan lære mig mere end den mest levende Pennefejde derhjemme, selv om jeg kommer til at staa noget ene med mine Korrespondancer.

I Pagt med Livssagen, i Højde med det stærkeste hos os! Det munder dog alt sammen ud i Krig. Krig er noget besynderligt noget. Man kan demonstrere nok saa ivrigt imod det og have Kulturens og Civilisationens Sandheder nok saa meget paa sin Side — saa snart man nærmer sig en af Skuepladserne derfor, synker Argumenterne sammen som en død Vægt under den levende Følelse af det alvorlige: Liv eller Død! Det gaar en, som naar man gennem smilende, skov- og markrige Egne efterhaanden nærmer sig Havet. Mig er det gaaet her paa min Fart ind efter mod Dybbølbjerg, som det første Gang gik mig, da jeg fra den østlige Side af Jylland tværs over Heden nærmede mig Vesterhavet. De storslaaede Bakkestrøg med de rigtløvede Skove og de svulmende Marker omkring de østlige Fjorde sank sammen for Hedebakkernes nøgne Højtidelighed; men Heden havde endnu de spredte menneskelige Vaaninger og det spredte Dyreliv. Fanden er ikke saa sort og de jydske Heder er ikke saa nøgne, som man maler dem af. Saa kom den sidste Strækning umiddelbart ud imod Søen. Hvert et Spor forsvandt af de daglige Fænomener, som man har vænnet sig til at fordre som Fornødenheder for Øjet, ja for Livet selv. Jeg begyndte med en egen Følelse at forberede mig paa, hvad der nu maatte komme af fremmedartet og farefuldt. Og saa kom Havet. Det dundrede mod Stranden; det slog haardt, meget haardt. Det var ubarmhjertigt, det var goldt, trøstesløst, men det var stort, overmaade stort og vildt og mægtigt. Det var en Suveræn, man stod for; og dets Tjenere, Vindstødene, rev Hatten af Hovedet paa en, og man bøjede sig uvilkaarligt med

blottet Hoved og glemte alle de andre Indtryk fra Heden og Skovene og Markerne over dette ene, overvældende Indtryk ved den alvorlige Audiens, Øje til Øje med den mægtige, der slaar Tærninger med Stenene paa Stranden om sine Undersaatters Liv og Død.

Man bør sikkert nok fornuftigvis plante Træer, saa Korn, rydde Heder og leve samdrægtigt i smaa og store Samfund paa Jorden, saa længe den vil føde en og saa længe Kræfterne slaar til. Men — —

Jeg tog min Bog frem og noterede:

Men har din Sjæl et større Haab
End efter Ægyptens Gryder,
Da bort fra Torvenes larmende Raab,
Hvor Prangerne har deres Sæde,
Og Folket paa Varerne byder,
Bort, hvor Livsraabet lyder,
Og Blodets hellige Væde
Hen over Grave flyder.

Vi er drejet om Bøjen, og vi holder Kurs ret ind efter mod Kegnæs.

Jeg tror ikke, at den Korrespondent, der i det betydningsfulde Aar 64 første Gang anduvede denne Kyst, og særlig den Korrespondent, der ankom paa disse Højder for første Gang en Aftenstund, medens Kanonerne dundrede ovre fra Angelsiden tværs over Farvandet ved Vemmingbund, Alssund og Sønderborg, jeg tror ikke, at en saadan Mand, til Trods for de medias res, hvori han paa en saa ierefaldende Maade kastedes ind, kunde opfange hele Stemningens højtidelige Alvor mere energisk end mit eget korresponderende Selv, der om Bord paa en skikkelig Fragtfarer, i den dybeste Fred og i den hældende Eftermiddags dybeste Stilhed løber ind under Kegnæs Pyntens Brinker og ser foran sig i Dybet af Perspektivet Dybbølbankens buede Ryg, mørk op imod den dalende Sol, som en strandet Kæmpehval, der ligger og drages med Døden.

Jeg tror nemlig absolut, at jeg har „Stemningen" paa min Side, hele det digteriske Overtag, hvor *Erindringen,* Minderne, rejser sin torne- og lavrbærkronede Gestalt i overnaturlig Størrelse op fra *Stedet selv* og vender sit blege, forklarede Ansigt spørgende mod Fremtiden, medens Haanden presser sig om de Vunder, som Slaget slog. Her larmer ikke Øjeblikkets forvirrede Kamp, som endnu ingen Generalstabsrapport kan bringe sin logiske Redegørelse i; her hidses ikke Fantasien til Svingninger ved vekslende Frygt eller Forhaabning under Skuddene og Dampen, Hurraer, Skrig og Signaler. Generalstaben har forlængst afsagt sin Kendelse paa begge Sider.

Den synkende Sols Ro hviler over disse Strande, hvor kun en Maage skriger, og hvor al den Damp, der kan spores, kommer fra en fredelig Fragtfarers Skorsten. Men Kysterne, som nu glider forbi os, Kegnæs Brinkerne med Fyret, Høruphavets tavse Indelukke, hvor en hel Armé kan ind- og udskibes paa en Mylr af letflydende Baade og dybtgaaende Orlogsmænd, Sønderskovens brune Løvmasser, i hvis Skjul en retirerende Hær kan søge sin Tilflugt, eller hvorfra en angribende pludselig kan udspys, Ladegaardsbygningen, under hvis høje, gæstfri Tag saa mangen Soldat har vederkvæget sig i Mellemrummene fra én Udrykning til en anden, fra den sikre Indmarch til den højst tvivlsomme Tilbagekomst, Sønderborgs mørke Slot, Vejrmøllerne og Skanserne oven over, Byens røde Tage, der stikker frem imellem disse, og endelig Dybbølbjerget selv med det blinkende Vemmingbund og Broagerlandets skovbevoksede Bakkedrag, — hele denne mægtige Bue af en Kyst, hvis Naturskønheder glemmes under dens historiske Minder, *den* taler nu til mig i Aftenens Stilhed, og dens Tale er en Saga, og Ordene dæmpede, langt henrullende Drøn fra Kanoner.

Ingen kan se Naturskønhederne i en Egn, der er fuld af historiske Minder. Hvis Møens Klint havde været Skuepladsen for en uafbrudt Række af Kampe, hvis der over hver af de hvide Styrtninger havde knejset en Skanse, hvis der bag hvert fremhængende Træ havde knaldet Musketsalver, hvis enhver Bænk ved de smukke Udsigter var et Kors over en falden Soldat i Stedet for en Rekreation for en mødig Turist, saa vilde den megen Tale om Sommerspiret og Maglevandsfaldet være faldet bort. Dette skønne Indløb til Sønderborg — og hvor smukt maa her ikke være om Sommeren! — vil jeg forgæves søge at underordne mit Blik som et Maleri. Hver Gang Kystens Linjer, Skovens Konturer, Vandfladens Spejl vil drage mit Blik ind under æstetiske Synsvinkler, saa kommer den dumpe Lyd af Skuddene rullende ud over Højderne, og jeg glemmer Farvetonerne. Og paa den anden Side søger jeg med næsten ængstlig Iver at fastholde alle disse ydre Indtryk af Omgivelserne. Jeg er her for første Gang; for første Gang opfanger mit Øje disse Mærkepæle for Minderne; det gælder at fastholde det sete; man er altid frisk i sit Syn den første Gang, man ser; det gælder, ikke at lade en eneste Bakkekrumning uænset; thi ud af det fuldstændige Kendskab til Stedet former den Energi sig, hvormed man griber Historien. Det er en topografisk Interesse, der gaar i Spidsen. Jeg er Krigskorrespondent. Valpladsen ligger for mig.

Solen staar lavt i det skinnende Vest;
Højt løfter sig nu min Tanke.

Forventningsfuld, bævende, angst som til Fest,
Jeg værger mod Solen, som jeg kan bedst,
Jeg stirrer mod Vest,
Mod Dybbøls blaanende Banke.
Alle mine smaalige Sorger og Savn,
Alt hvad af smaadelt herinde jeg nævner,
Slynges som Skumstænk fra Skibets Stavn,
Tilbage staar kun det stolte Navn,
Og jeg selv, paa mit Skib, med aaben Favn,
Mod Danmarks Termopylæ stævner.

II. EFTER SOLNEDGANG

Sønderborg den 18. April 1877. Midnat.

Hvad er det for støtte Mænd,
Skulderbrede, bringestærke,
Som ad Gaden drager hen,
Tavse, under Fanens Mærke?
Tavse; thi de drager mod
Døden, matematisk sikker;
Støtte, de er døbt i Blod
Paa det Bjerg, som for dem ligger.
Og det dundrer saa hult ad Pontonbroen hen;
Vil den lyde for selvsamme Trit vel igen?
Vil de komme tilbage, som nu drager over
Til Dybbøl, hvor Døden bag Brystværnet sover?

Midnat er det. Dødens Stund.
Den har lagt sig til at blunde,
Suger med sin Knokkelmund,
Drømmende, paa Slagets Vunde.
Aarle rejser den sig op,
Gabende den spiler Kæben,
Skyder Børster langs sin Krop,
Slikker sig med Smil om Læben.
Der skal Mod til at bakses med saadant et Syn,
Men paa Bjerget staar Mænd med en Rynke i Bryn.
De var madkære hjemme, lidt træge Krabater,
Men paa Banken staar Mænd: de danske Soldater.

Jeg gik over til Dybbøl — — —

Ikke saa snart var jeg kommen i Land fra Skibet og havde faaet min Haandbagage visiteret — fremmede Toldbetjente — og var bleven vist over til det „danske" Hotel, og havde belagt et Værelse med Udsigt over Slottet og Havnen, og havde erfaret, at alle omkring mig talte dansk, saa tog jeg min Stok i Haanden og gik ned ad Gaden, svingede om Hjørnet ved Kajen og stod ved Pontonbroen. En Mand stak Hovedet ud af Hullet i et lille Billetkontor og raabte noget efter mig, da jeg allerede havde gjort et Par Skridt frem over Broen.

Saa opsat var jeg paa at komme over paa Sundevedsiden, inden Solen helt var nede, saa ganske var jeg betaget af Stedet, af Minderne, saa meget var jeg inde i denne „det første Syns" Illusion, at der maatte raabes en Del efter mig, førend jeg vendte. Et dundrende „Brückengeld!" rev mig ud af enhver Illusion. Jeg greb utaalmodig i Lommen; jeg viste frem, at jeg kun havde danske Penge. En tyk Mand tog smilende Smaamønten og svarede mig paa bredt sønderjydsk, at det fik gaa; alle Penge var jo i Grunden lige gode, men han kunde kun give mig „Nikkel" igen.

Det var mig oprigtig talt lidt for gemytligt. Jeg havde ganske vist sat mig for at undgaa al unyttig Kævl; intet var mig fjernere end at gøre et patriotisk Numer ud af et Sammenstød med en Autoritet, som kunde undgaas. Men jeg havde foretrukket straks at træffe paa en glubsk Udlænding.

Jeg tog mig i det. Jeg stak det unge, stærke Tysklands daarlige Møntsorter i min Kavajlomme og gik over Pontonbroen over til Dybbøl.

Man forestille sig et Sund omtrent som Strømmen nede ved Langebro; maaske lidt bredere. Det er formelig underligt at give sig i Lag med Beskrivelsen heraf; thi Tusinder har igennem Uger og Maaneder daglig haft dette Landskab for Øje og ville erindre det lige fra dets Forfærdelighed indtil dets Trivialiteter, saa længe de lever. Der er Tusinder af disse Tusinder, hvis Øjne længst er lukte. De hverken attraar eller savner nogen Beskrivelse. Men der er et helt Folk bagved disse, som ikke har marcheret, bivouakeret, deployeret, og er bleven dræbt her, og som *dog* har været med paa Marchen, i Barakkerne, ude i Kæden og i Ilden, og som *dog* ikke har staaet paa denne Pontonbro. For dette Folk gælder Beskrivelsen; thi „ikke i enhvers Lod falder det at gæste Korinth".

Staar man paa Midten af denne Pontonbro, har man Alssiden flankeret af den fremspringende Pynt, hvorpaa Sønderborg Slot ligger, mørkt, trykket, kaserneagtigt. Selv Børn kender det fra Afbildninger. Herfra krummer Alssiden sig tilbage Ø. og N. i, med Byen

liggende terrasseformig op ad de høje Banker, Kirken og Møllerne og de nye preussiske Værker dominerende øverst oppe paa Rygningen. Saa lukker det blinkende Sund sig pludselig; Dybbølbanken spærrer. Man faar først atter Sundet at se paa dets bugtede Løb Nord efter, naar man er steget op paa Sundevedsiden og staar øverst oppe paa selve Dybbølbjerget. Alssundet maa man i det hele taget ikke, hvad Erobrerne saa flittig tilstræber, sætte for meget i Forbindelse med Begrebet Søen, „das Meer", „ein Meeresarm", „Meeresübergang" etc. Det er, for saa vidt som det har med Krig, med Erobring, med Overgang at bestille, en Flod paa hele den Strækning, hvor Fjendens Bajonetter blinkede og hans Skud knaldede. Paa det gothiske Sejrsmonument ved Arnkilsøre saa vel som i Prins Friedrich Carls monumentale Sejrsbulletiner for det undrende Tyskland spiller dette „das Meer" en fremragende Rolle. Jeg selv har nede i Tyskland haft Lejlighed til at modificere noget dette Indtryk af en Atlanterhavsekspedition. Jeg stødte et Sted i det sydlige Tyskland, hvor Fantasien i Følge Afstanden virker livligst, paa denne Opfattelse af et Foretagende à la Columbus. Man havde bemærket, tror jeg, i en eller anden Beretning, at et Linjeskib *kunde* flyde paa det Sted, hvor den kække, for os saa sørgelige Overgang skete. Dette var blevet til, at Linjeskibe *plejede* at flyde her; og det skulde ikke undre mig, om et sydtysk Sagn en Gang lægger Alsaffæren over i Køgebugt, hvor, i Følge den bekendte nygermaniske Geografi, „de danske pleje at holde deres Søslag".

Dybbølbjerget spænder med sin store, jævnt hvælvede Bue over hele Udsigten fra Sønderborg. Man ser i Byen — naar man ophører med at se paa sig selv — intet andet end denne Banke. Ikke underligt derfor, at man ikke tænker paa andet. De brave, ufortrødne, sejgt haabende og stille ventende danske i Sønderborg kan ikke aabne deres Vinduer, ikke gaa til og fra hverandre, fra de smaa selskabelige Sammenkomster, hvor den ilde hørte og derfor saa meget desto kraftigere afsungne Tapre Landsoldat lyder, uden at overbevise sig om, at Dybbølbjerget med de danske Grave, med den sønderjydske Iliades Palladium, den berømte, i det uendelige nedskudte og genopførte Vejrmølle og — det udfordrende preussiske Sejrsmonument endnu staar der. Sejrsmonumenter over blodige Krige vil forhaabentlig, om og i en nok saa fjerntliggende Tid fra vor,blive afløst af Sejrsmonumenter over Menneskenes Sejre over sig selv. De Sejrsmonumenter, som lykkelige Erobrere rejser over de overvundne inde paa fremmed Territorium, vil ikke begejstre Erobrerens Undersaatter; thi disse er kun til Stede som lydige, uniformerte Soldater paa et fremskudt Vagthold. De knejsende Mindesmærker vil kun *begejstre* de undertvungne til Modstand, til Haab

om Genoprejsning for Nederlaget og Ulykken; og i en saadan Genoprejsningens Stund vil Mindesmærket blive omstyrtet. Hvorfor vil aldrig Historien lære af Historien? Hvorfor findes der bestandig en Alba, som vil tjene Philip, trods det at rygende Baal bestandig er bleven slukt i Bødlernes Blod? Ak, der er langt hen, inden selv de ekscellente Kantslerhoveder kan glemme, hvorledes Løjtnantsporen kildrede deres Junkerhæl.

Jeg gik over til Dybbøl.

Solen var nede. Da jeg betraadte Sundevedsiden gled der ud over Himlen højt oppe over mit Hoved rødlige, stribede og flammede, langagtige Skyer, som i Forbindelse med den indtrædende Skumring belærte mig herom. Jeg havde jo nemlig ingen Horisont; Banken skraaner med et jævnt Affald lige ned til Vandet, og en brolagt Vej fører med et brat Sving til højre lige fra Pontonbroen i en Bue gennem et Defilé op over Bakken. Nogle hvidmalede Bygninger med en Rejsestald og noget, der kunde ligne en Fortids Akcisebod, samt et enkelt fritliggende Hus, der saa' temmelig fordægtigt ud, og over hvis Dør et Skilt med „Die Freiheit" prangede (som om det indbød til at tage sig Friheder dér), en lille Oplagsplads og nogle Baadebyggerskure, ikke at tale om en Keglebane, der var anlagt paa Pæle ud i Vandet (som om Forverdenens Mennesker spillede dér), og endelig en overhalet Jagt, som laa under Kalfatring — det var, hvad Dybbølbjerget havde levnet Plads til nede ved Vandet, og det var den under alle Omstændigheder fredelige Introduktion til det navnkundige „Brohoved", hvor der paa denne samme Dag for tretten Aar siden var flydt saa meget ædelt Blod, og gennem hvis Defilé, mellem høje Jordvolde paa begge Sider, jeg nu svingede op med bankende Hjerte.

Jeg besteg Dybbølbjerget med bankende Hjerte. Hvor tidt bruger man ikke, i daglig Tale som i daglig Skriven, næsten tankeløs dette Udtryk. Man mener det i Grunden ikke saa alvorligt. Men idet jeg langsomt arbejdede mig op igennem den gamle Skanse, lagde jeg ved en uvilkaarlig Bevægelse Haanden over mit Bryst og følte de stærke, stødvise Slag derinde. Jeg betvivler ikke, at jeg et eller andet Sted allerede maatte være passeret en sort- og hvidstribet Afviser med en Plakat paa, som forbød ethvert civilistisk Overgreb; ikke desto mindre kastede jeg mig ind over Siden af Chausséen og kravlede op ad Jordvolden. Jeg kan sige til min egen Retfærdiggørelse, at jeg aldrig har hørt til de Turister, hvor langt jeg endogsaa har været omkring i Verden, der sætter en Fornøjelse i at overtræde lignende og andre Forbud for at tilfredsstille en overfladisk Nysgerrighed, maaske endogsaa af en vis anglo-barnagtig Lyst til herved at hævde deres Uafhængighed. Jeg har ment, at man kunde hævde sin Uafhængighed og dog respektere Afvisere. Men her kunde jeg

ikke andet, jeg maatte op og staa paa det samme Sted, hvor tunge, tilsølede Støvler havde trampet, hvor Granater havde pløjet Jorden op som rasende Tyre, hvor Geværkugler, krydsende forbi Ørerne, havde hvislet deres sørgelige Melodi, hvor Jordværkerne havde rystet, Luften sitret, hvor Trompetsignalerne havde tudet deres uhyggelige „lang Tone", hvor de sprængte Rester af Forsvarere rundt omkring fra var blevne optagne, Afgørelsen standset for en Stund, Tilbagetoget sikret, Dybbøltragediens sidste, voldsomme Akt faaet sin Afslutning — og hvor der nu var saa forunderligt stille, stille som i en Grav.

Jeg havde ventet at træffe en Pikkelhue heroppe, som havde jaget mig ned igen. Her var ikke et levende Væsen, saa langt jeg kunde øjne. Her var en vid, fri Udsigt over hele det store Plateau, med Aftenhimlens melankolske, mørkfarvede og ildbræmmede Skyer hængende i Sørgeguirlander ude over de fjerne Høje. Dybt dernede blinkede det bugtede Alssund. Det snoede sig mellem Øens og Halvøens Kæmpebakker og tabte sig langt ude i Aftenens Dis. Den brede Chaussé trak sig frem for mig i en snorlige, lys Stribe, saa vidt jeg kunde dømme, en kvart Mil op igennem Landskabet, hvor Dybbølmøllen som en kæmpemæssig Milepæl satte sin Slutsten paa den lige Linje.

Jeg steg ned og fortsatte min Vej ud ad Chausséen. Skumringen var indtraadt, men ikke Mørket. Aprilaftenen har et intensivt Skær i sig, og oven over Sørgeguirlanderne ude i Horisonten var Himlen ren for Skyer lige op til Zenith og ned paa den anden Side, hvor den tilstundende Nats graablaa Toner akkurat begyndte at arbejde sig frem ude over Vemmingbund og Broagerlandets skovbevoksede Højdedrag. Jeg saa' mig omkring. Brohovedets oprindelige, danske Jordværker, hvoraf et enkelt endnu viste sig demoleret, oppløjet som en rigtig stormet Skanse, var udvidede og omfattede flere enkeltliggende Skanser indenfor en Enceinte, der betegnedes ved en Grav og et Brystværn. Vejen, som skar igennem Brystværnet og over Graven, kunde ved en Forhugning øjeblikkelig afbrydes. Nogle Hakker og Spader i Arbejde, saa var Chausséen gennemskaaren, og nogle af de frodige Tjørnehække kastede ind i Gabet, saa var denne Fæstningsrayon lukket, og Volden og Graven om det store Brohoved dannede en uafbrudt, truende Linje. Alt var lagt til Rette her, som om det hvert Øjeblik skulde bruges. Det var Folk, som havde „Krammet" i Orden. Desto mere paafaldende var det, slet ikke at se nogen Vagt, ikke et levende, uniformeret Væsen mellem alle disse tavse Krigsberedskaber. En Depotbygning af et absolut militært og absolut hæsligt Ydre laa lige indenfor Rayonen; en langagtig, toetages Bygning med Jernbaneskinner skraat opløbende til øverste Stokværk.

Jeg kunde se ind ad Vinduerne; der var Kanoner derinde. Og udenfor dette Magasin prangede med den enkelthovedede, flakte Ørn sort paa hvid Grund en stor, beskreven Tavle, hvorefter Kommandantskabet i Dybbølerskanserne under Straf af mange krumme Paragraftegns Ulykker forbød enhver nysgerrig Indtrængen i Fortifikationernes Hemmeligheder.

Nu vidste jeg altsaa, hvad jeg havde at rette mig efter. De preussiske Autoriteter synes at stole aldeles tilforladelig paa Virkningen af deres blotte Vaabenmærke. Thi heller ikke her var nogen Skildvagt posteret.

Jeg stod et Øjeblik stille og lod det hele øde, menneskeforladte, regulært truende Indtryk af disse Omgivelser uudviskeligt afsætte sig i min Hukommelse. Ude imod Aftenskæret, ad Ragebøl og Sattrupkanten til, nogle faa Bøsseskud fra mig, stak de nye preussiske Skanser Hovederne i Vejret, noget borte fra de Steder, hvor Skanserne paa vor højre Fløj længst var forsvundne fra Jordens Overflade; mere jævnet af Granaterne end af Pionerernes Hakker. Konturerne begyndte at blive bestemtere, Masserne, som de indrammede, mørkere. De lange, lavere Retranchements, de afstumpede Traverser, Blokhuses og Krudtmagasiners skraa Taghældninger med de smaa, komiske Skorstene, der lignede Champignons, Pallisadernes savtakkede Rækker af Hajtænder, alt stod der saa matematisk rektangulært i Orden og viste sine mindste Detailler op imod den blanke Aftenhimmel, som om en Konewka med sin vidunderlige Saks kunde have klippet „die Düppelerschanzen" ud i en ledig Time til Moro for smaa og store.

Og saa tog jeg alvorlig fat paa Vejen for ikke at komme i Mørke op til Kærnepunktet, Møllen, Sejersmonumentet, Toppen af Bjerget, Centrum for Stillingen.

Hvad der nu ogsaa stærkt begyndte at lægge Indtrykket til Rette for mig af noget stort, noget, der rykkede den Person væk, som gik her, og til Gengæld beholdt hans dybeste og alvorligste Tanker som Gidsler, det var Stilheden. Kun langt borte dundrede en tungtlæsset Vogn; man kom til at tænke paa en Kolonne, som er under Fremrykning i Løb. Paa en Telegraftraad sad en Kornlærke og stødte under lange Pauser sin dirrende Trille frem. Det lød, som om Metal sad og sang paa Metal, og det gjorde Stilheden i Pauserne kun saa meget dybere og forstærkede Indtrykket af noget kæmpemæssigt noget, der var faret hen over dette Sted, og som maaske kunde komme igen — nu — i næste Øjeblik — eller meget snart, eller om mange, mange Aar og saa dog træffe en paa den samme Plads, lyttende foroverbøjet, med alle Muskler og alle Nerver spændte til at tage imod det.

Man maa sætte Indtrykket af en saadan Aftenvandring op over Dybbølbjerget i Forbindelse med de stærkeste Indtryk fra ens tidlige Ungdom for nogenlunde at kunne regulere Styrken og Dybden af de Følelser, der vælde frem imod en fra dybe, ubekendte Kilder. Jeg vover at minde mig selv om hin første Aften i Teatret, da Kong Lear blev spillet af de store Skuespillere fra Fyrrerne. Forventningen om det, der skulde komme, var saa ung og saa grænseløs, Fantasien saa beredt til at flyve selv det utænkeligste i Møde, Angsten saa stor, Kritikken saa lille. Og dér sad man og glemte, hvem man var, baade paa Klassens Bænke og ved Livets Bord, og syntes, at man skulde op og deltage i denne vilde og voldsomme Verdens Tummel og Kampe, rives med af Lidenskaber, som man ikke engang havde nogen Maalestok for, og som maaske derfor forekom en saa meget forfærdeligere. Eller, jeg minder mig selv om det noget senere Billede, da jeg første Gang fra Falmouths aabne Red løb ud i den spanske Sø, hvor en begyndende Storm satte hele Atlanterhavets Bølgeverden ind imod Skibet. Ogsaa her stod man overfor det overvældende og overfor den dybeste Alvor; en Verden rullede sine Bølger imod en med et truende: Af Vejen, Du Smaa! Og Personen forsvandt, og tilbage stod en Sjæl, der nejede sig, og som dog, støttet til Villien, svarede: Kom, lad os prøve!

Men alle Metaforer og alle Idéforbindelser nytter saa lidet, naar Erindringen om Stedet er saa frisk, som den er denne Midnat. Alle I, som sidder og døser over den sidste Skandale paa de københavnske Kaféer, og alle I, som polerer Eders fraværende Venners Rygstykker, og alle I, som sidder og slider haardt for Udkommet over det ganske Land, og alle I, som har løbet Jer fast i bundløse Spekulationer over Menneskets Skæbne her og hisset eller i Politikens Uføre eller i Vrøvl og Pjat og Forfængelighed og Taabelighed; alle I, som fører den vegetative Tilværelse ude paa Landet eller den optrevlende nervøse inde i Byen: gaa op, en Aprilaften, naar Solen just er gaaet ned, og ret Eders March fra Brohovedet oven over Alssund ad den gamle Kolonnevej op over Dybbølbjerg, til Toppen, hvor den dansksindede Mølle knejser om Kap med det tyske Monument. Gaa ind over Markerne til højre og til venstre for Chausséen; I vil ved hvert halvhundrede Skridt standse foran Grave. Hist er det et enkelt sort Kors, maaske med en lille hvid Sandsten eller en simpel Indskrift, som Sønderjydens Pietet har rejst en falden Fjende, en Officer eller Menig, en adelig eller „gemen". Her er det en større Indhegning med Laage og Tjørnehæk, Græsrabatter, Mindetavler og afbladede, vilde Rosenbuske; en formelig „Assistenskirkegaard" i Miniatur, som Fjendens Soldater har indviet, umiddelbart efter at de tog det blodstænkte Bjerg i Besiddelse, og hvor Venner og Fjender

deler kammeratlig den sidste Plads, der indrømmedes Hadet og Hæderen til Hvile. „Hier ruhen 30 tapfere Dänen (17 tapfere Preussen), gefallen am 18. April 1864". Der er altid et lille nationalt Misforhold til Stede mellem de „tapres" Antal i hvert Hjørne af Indhegningen. Men det er jo ogsaa Fjenden, som har bekostet Begravelsen.

Fortsæt saa Vejen, til I kommer op til *Møllen*, og husk paa, at hvert Skridt, hver Fodsbredde Jord i sig selv er et Minde om heltemodig Selvopofrelse, om en Kamp imod en knusende Overmagt, en Kamp, sørgelig og mørk i sine Følger, men med en saa straalende Glans i al sin Liden og Bløden for en fortvivlet Sag, at dens Skær endnu spiller hen over Landet og belyser grelt Eders slappe Træk. I staar ved *Møllen*. Dens høje Vinger ser vidt ud over Egnen og kunde paa deres susende Gang fortælle adskilligt, hvorover I blev baade blege og røde. Nu staar den stille. Ingen Vind puster i Sejlene; det var, som om Dybbøl *Møllen* ikke gad gaa efter den Vind, der blæser her, og derfor havde indstillet sin Fart, til den rette Vind kom. Mølleren staar maaske i Døren, og naar han hører, at I er danske, vil I straks være velkomne Gæster under hans Tag blot for Sprogets Skyld, som I taler. Paa sit brede sønderjydsk vil han, idet han med Stolthed peger i Vejret, fortælle Jer, hvor mange Gange „Kassen er skudt sammen over hans Hoved". „Men sidste Gang," tilføjer han og gnider Hænderne i hinanden, „murede jeg *Møllen* op med Cement, og nu skal de faa Lov til at ødelægge hele min *Mølles* Indtægter i Granater, inden de faar skudt den ned, naar næste Gang kommer!" Det er unægtelig den dyreste dansksindede Mølle denne.

Saa vil jeg *føre* Eder forbi dette nationale Mindesmærke om skiftende Decenniers Krigslykke og usvigelig Fastholden ved den Sag, som mere end omtvistelig Politik maa være en *Mands*, op til Dybbølbjergets Kam, hvor Erobrernes gotiske Monument knejser. Fra *Møllen* svinger Vejen og skyder brat op over Toppen af Banken for saa i en fortsat lige Retning at dale langsomt, ligesom en Tone, ned over Bankens jævnt skraanende Affald, ned i Lavlandet, hvor Skorstenene ryger stille i Dybbøl By og hvor Skovene ved Frydendal, Bøffel og Stenderup i en halv Mils Afstand blaaner op imod Vestens sidste Skær. Nye preussiske Værker flankere Vejen til højre og rejse sig, denne Gang markeret ved et Par enkelte blinkende Bajonetter, op fra den vide Skraaning til venstre, der i et storslaaet Amfiteater drager sig ned imod Vemmingbund. Vidt og bredt ligger Sundeveds Halvø udstrakt for Øjet. I Aftenglansen skyder Havet sin svovlblaa Tunge ind, dybt i Landet, mellem de hvælvede Banker; det er Vemmingbunds Fjord, der nu som i Kampens Dage deler mellem Dybbøl-

banken her og Broagerbakkerne hist ovre. En Røg fra en fredelig Fiskerhytte ovre under Skovbakkerne: man venter næsten at have set Glimtet gaa i Forvejen, at høre Ekkoet fra det dumpe Knald rulle hen over Vandfladen, og man synes at høre den danske Udkigsmands monotone Raab: Broager, dæk! — og man sænker ganske mekanisk Hovedet en lille Smule. Saa stærkt virker Historien, naar man staar paa dens egen Grund.

Ogsaa uden denne Historie vilde Landskabet her en saadan ensom Aften fængsle selv den mest forvænte Turist. Man føler, at man har forladt den blødere og blidere danske Øgruppe, at man staar paa den cimbriske Halvøs storslaaede Grund. En Maler kan ikke, om han endogsaa er nok saa lidet professionel i Øjeblikket, staa overfor et Landskab uden at tænke sig det som „malet". Disse dristige Linjer af en energisk Kunstnerhaands Crayon, de er i Slægt med Skamling og med Himmelbjerget, med Bovbjerg og med „Skagens hvide Banker". Ikke saa forunderligt, om Danmarks Genius, sejrskronet og med aaben Pande i 48-49, sørgeindhyllet, men ubøjelig i 64, valgte denne Grund til Fæste for sin Fane. Lad Fanen være strøget *her*, og en anden hejset i dens Sted, lad Skanserne være jevnede her med Jorden, og andre rejst af den samme Jord; der vil komme en Dag
— — — — —

Der vil komme en Dag, hvor den stærkeres Magt
Har stablet paa Pelion Ossa op
Og har vredet og vendt sin gigantiske Krop,
Til den ej lod sig strække længer;
Saa rejser sig, klædt i sin Dommerdragt,
Kroniden med Verdensvægten i Hænde,
Og saa har Giganterne Maalet fuldbragt
Og styrter til Jord med gabende Flænger,
Og den stærkeres Magt er til Ende.
Hvis ej — ja saa lyver den ensomme Ø
Med den britiske Vagt ved den gabende Sø,
Med Kejserfangen, som ej kunde dø,
Men dybt over Fortiden grunder.
Saa lyver Sedan — saa maa Danmark dø.
Men saa maa der ske først et „Under".

Og alle I, som jeg har tilbudt at være Vejviser for! Jeg vil føre Eder op paa Toppen af „Stillingen", dér hvor Preussernes Sejrsmonument knejser. Beskrivelsen? Jeg skal ikke undlade den. Et stærkt, muret, firkantet Fodstykke med Granitsokkel og Trappetrin. Jerngitter omkring, naturligvis; jeg véd blot ikke, om det er støbt

af Kanoner. Det firsidede Fodstykke har paa hver af sine Flader et Skulpturarbejde i Hautrelief, hvis nærmere Udlægning man kan forestille sig selv, og som man ventelig forskaaner mig for. Det er den gamle Historie, saa ældgammel som Verdens ældste Mindesmærke i den Art; Soldater, der slæber Materialier sammen til Skanser, Feltherrer, der ved Hjælp af en Passer og et Kort synes at holde det hele sammen, endvidere kæmpende Soldater, der kaster andre (og færre) til Jorden, og endelig Hvilen, Apotheosen. Dette Fodstykke har i hver Vinkelspids fremspringende Konsoller, tre i Bundt, som bærer en Piedestal med en Kriger af forskellig Vaabenart. Oven over det massive Fodstykke et gothisk Spir med Konsoller, Nicher, Spidser, Rosetter og Kors. Det samler sig, en Snes Fod i Vejret, sammen til en Murtinde med Krans à la Raubritterburg, og herfra stiger saa, stadig gothisk opadstræbende, den sidste Spids, besat med Rosetter, op i Luften, og ender, symbolsk, i „Jernkorset".

Det er vel utvivlsomt, at de fire Soldater paa de fremspringende Piedestaler er blevne til Helgener i den germanske Bevidsthed. Denne Antagelse fastholdt, ligner Monumentet et Stykke Arkitektur, som er taget paa Borg hos Köllner Domens overflødige Virvar. Fastholdes Monumentets strengt militære Egenskab, saa ligner det, set i nogen Afstand, saaledes som det dér pryder Bankens mørke Hvælving, Spidsen af en preussisk Pikkelhue.

Indhugget i en Tavle paa Fodstykkets ene, mod Sønderjylland vendende Side, staar — *ikke* Leonidas' bekendte ligefremme Melding til den forbifarende — men grammatisk-pompøst denne Skolemestersætning:

DEN BEI ERSTÜRMUNG
DER DÜPPELER
SCHANZEN
AM 18 APRIL 1864
SIEGREICH GEFALLENEN
ZUM FORTDAUERNDEN
ANDENKEN

Hvad kunde der ikke her være gjort af virkeligt Højsind ved Udeladelsen af det ene lille Ord „siegreich"? Det havde da ikke været en overmægtig Sejrherres kategoriske Anbefaling af denne Sejrsdaad „zum fortdauernden Andenken" for danske Bønder og plattyske Diligencekuske, der befarer denne Vej. Det havde været en stor, fælles Gravhøj for Slagtofrene, der gav deres Bedste, deres Ungdom og Haab i Livet, under en Politik, som — ja lad os ikke tale om Politikken. Der var paa den ene Side en lille, bagved omdisputerlige Grænser tilbagetrængt Magt, der under en Række plud-

selig sammentrædende Omstændigheder, og efter en Vriden og Venden sig under Forsøg paa at klare, hvad maaske aldrig klares kunde, Skridt for Skridt lod sig drive tilbage af de fremtrængende Masser og endelig som Grævlingen gravede sig ned bag disse Høje og bed fra sig imod Jægerens Ild, indtil der ikke var mere Jord at grave i, til den laa paa den bare Mark og saa endelig krøb ud i Vandet. Er det en Sejr at rejse Kirketaarns Monumenter for? Og saa Sejrherrens Politik? Ja nu, efter saa mange Aars Forløb, i 1877, er det ikke vanskeligt at staa paa den øde Top af vort Termopylæ og udgranske *den*. De „stakkels" Østerrigere, der frøs heroppe i deres snevre Pantalons og hvide Vaabenfrakker, har maattet føle den. De staar heller ikke paa Brandenburgernes Mindesmærke her paa Dybbølbanke; deres Skeletter ligger hvide og pæne i Sankelmarks Mose og foran Danevirkes sløjfede Brystværn. De var med, ubegribeligt og ufornuftigt med, i Legen heroppe i det fremmede Land, hvor den nordiske Soldatervits ganske rigtig bemærkede, at de „i Grunden intet havde at gøre". Derfor brændte de sig ogsaa paa Stegen, da den dampende varm blev serveret dem af deres „trofaste" allierede foran Lejren ved Sadowa. Der er en Retfærdighed, der raader, og denne Retfærdighed iører sig stundom de mærkeligste Forklædninger; her var det en Jernkanslers Uniform. Behøvede denne Retfærdighed at rejse et Monument af Sten og Kalk og med Jernkors paa heroppe i Norden over saa megen stolt Fædrelandskærlighed, der slaas til Jorden og tudes til Tavshed gennem riflede Granatkanoner? Vistnok ikke. Eller ogsaa formaar undertiden selv en Jernkansler ikke at frigøre sig fra svulstige Journalisters og hæsblæsende Demagogers „offenlige Mening". Nuvel, lad da dette „Siegesdenkmal" staa som Udtryk for *denne* offentlige Mening! De preussiske Vaaben har siden 18de April 1864 tilkæmpet sig virkelige Sejre og glimrende Sejre ved deres Føreres Geni ikke mindre end de „førtes" Kraft og Offerevne. Man fortæller vort demokratiske Folk her i Norden, at de preussiske Officerer gennemgaaende er Adelsmænd. En *virkelig* Adelsmand og en *virkelig* Officer vil over alt give Sandheden Æren. Lad da de adelige Officerer, der rettede deres dødbringende Kanoner ved Sedan og Paris, indrømme, at dette frygtelige Artilleri blev „indskudt" i en maanedlang Eksercerskole heroppe i Norden foran Dybbøl, uden synderlig Fare for Kanon og Betjening, saa længe *kun* Skydningen varede; lad dem indrømme, at de fra Begyndelsen laa milevidt borte fra vore Grævlingehuler og dængede dem til, uden at Grævlingerne formaaede at bide; at de havde et stort Lands og en despotisk Krigsførelses uudtømmelige Kilder at øse deres Jernhagl ud af; at de grov sig som Muldvarpe frem gennem Terrænet, uden at den svækkede, idelig allarmerte,

mere end decimerte Haandfuld Folk foran dem formaaede at afværge det. Lad dem, om end med Rødmen, tilstaa, at deres uprøvede, unge Mandskab, stærkt moralsk støttet ved Bevidstheden om den uhyre numeriske Overlegenhed, ogsaa blev „indskudt" her, og til Trods for deres moralske Bevidsthed — danske Officerers Ord i Ære! — maatte fugtles frem med Klingerne ved de natlige Rekognosceringer. Lad dem, efter at have indrømmet Rigtigheden af alle disse Præmisser, endelig gøre Konklusionen den Hovedindrømmelse, at denne, Konklusionen, det store Numer paa Programmet, „Stormen" paa Skanserne, var et illusorisk Festnumer, hvor der slet ingen Skanser var levnet og næppe nok Folk til at figurere som deres Forsvarere — og lad dem saa give Sandheden Æren og ønske hint Adjektiv strøget af Mindetavlen og dette hele hoverende Mindesmærke gjort til en fælles Gravhøj for Mandefald og Mandsdaad, med Afgørelsen i Hjerterne om, paa hvad Side Faldet har været størst, og hvor Daaden har været lysest!

Og I, som har fulgt mig herop i Aften! Om I end, og sandsynligvis, vil værge Jer imod Rigtigheden af den Skildring, som jeg tillod mig at udkaste af Eders Svaghed og Indifferentisme, eller Eders altfor stærke Optagenhed af dagligt Arbejde og daglig Kævl: Et vil I dog indrømme mig, at I, mig selv indbefattet, er smaa og svage i Sammenligning med Indtrykket af det store og alvorlige, som er passeret her, rundt omkring Pladsen, hvor I staar, i en Bue, der løber tværs over Monumentet ned imod Søen paa den ene Side og op over Banken med Fronten imod Dybbøl By og Ragebøl paa den anden Side; en Bue, der paa en Generalstabsofficers Haandkort vilde være markeret med de meget sigende Punkter, Skanse 1, 2, 3, 4, 5 o. s. fr. At *skildre,* hvad her da er forefaldet, enten interessant novellistisk eller korrekt topografisk, har aldrig kunnet falde mig ind; enhver dansk Skoledreng *burde* i ethvert Fald kende denne Valplads og dens Detailhistorie, i det mindste lige saa godt som Slaget ved Lützen eller Gaugamela og Arbela, hvorom Skolebænkens Plapren véd saa nøjagtig Besked. Lige saa lidt — jeg skal øjeblikkelig møde alle nærliggende Godtkøbsvittigheder — kunde det falde mig ind at forlange, at enhver, der endnu i sidste Øjeblik ønsker at redde et Stykke moderne dansk Idéalitet for sin Sjæl, med Vold og Magt skulde opsøge sig et Dybbøl for at lade sig slaa til Krøbling paa. Jeg véd kun, hvad det for min egen Bevidsthed vilde have bragt mig, som Yngling at have staaet her med Vaaben i Haand i en fortvivlet Kamp for en stor Sag, som maaske havde krævet endnu mere moralsk end fysisk Mod af sin haandgangne Mand. Og i Følelsen heraf kan jeg kun lykønske alle dem, som *har* staaet her. Men der er løbet meget Vand i Stran-

den siden da, og meget af dette Vand har uimodsigeligt været Spildevand. Lad os, som staar heroppe i Aften, blotte vore Hoveder i Andagt for, hvad her er lidt og kæmpet, blødt og segnet for. Vi kunne trænge til at holde vor Andagt saadan en Gang i det fri, hvor ikke altfor fjerne Fortids Skygger synes at træde os nær, og bebrejde os, at Fortiden allerede er bleven os saa fjern. Det er let nok at holde Banketter og samle sammen til Mindestøtter for en Niels Juel eller for „Manden fra Nørreris". Jo fjernere Heltene ligger vor moderne Slendrian, jo lettere lader de sig afspise med et Festmaaltid. Er vi alvorlige Mænd eller er vi ikke alvorlige Mænd? Lever der virkelig endnu en Brand i vore Hjerter, der ikke er kvalt under de opbrændte Festhekatombers Askedynger? Skal Redebonhed til en varig Forsoning og et stærkt Tag i vor virkelige „folkelige" Daadsbevidsthed ligge under for Politikkens gyselige Langhalmspleji? Herom spørger Skyggerne, de blodstænkte, pligtopfyldende Spartanerskygger paa det danske Termopylæ. Og det er Skygger, der trænger os ind paa Livet; de lader sig ikke afvise med en Henvisning til Rosenborg, Tøjhuset eller andre Antikvitetsmuseer. Det er ikke ulegemlige Gestalter i en fremmed Tids Kostume, der først maa stilles op paa en Pjedestal, førend vi kan se dem. Det er Blod af vort Blod, i inderste Forstand. Des mere paatrængende bliver deres Spørgsmaal.

Dog, hvorfor mane Skygger frem? Naar vi vender os fra Fjendens Monument, saa har vi foran os de danskes Monument — den gamle Dybbøl Mølle. Staar den ikke der, lyslevende, sejg og kraftig i sin Overbevisning om at staa paa sin Ret, til Trods for at den staar paa Fjendens Grund? Er der ikke Kærne i den; og bider og tygger ikke dens stenhaarde Tænder al denne Kærne for at sigte Skallerne fra og kun give Kærne igen? Nedskudt og oprejst, brændt og opbygget har den som en Fugl Føniks stedse rejst sig af sin Aske og hæver nu i dette Øjeblik sine store, mørke Vinger mod Himlen, som om den vilde tage Aftenens Skyer til Vidne paa, at den har baaret meget og er rede til at bære mere. Og hvorfor? Den lever paa en Idé; og naar man lever paa en Idé, kan man ikke falde sammen. *Den* kan ogsaa tale ligesom de faldnes Skygger; ja bedre end Skyggerne. Den siger: Hvad kævles I da om? Jeg véd, hvad man sloges for i min Ungdom; men jeg forstaar ikke Eders. Og vil I endelig slaas, saa i Guds Navn: frem paa Gaden, og ud for Haanden af hinanden! — *forudsat* at I kan give mit Hoved under min Møllehat ret grundige Argumenter for, at den ene Part virkelig lider under den anden, og at den ene Part ikke selv driver den anden Part saa langt ud i Modstandsraseriet, at Slagsmaalet af *den* Grund bliver nødvendigt — hvorfor bedre Eder Gud og enhver sund Vejrmølleforstand!

Maaske indtager allerede det preussiske Dybbølermonument en Plads i det unge, store Tysklands Lærebøger for Ungdommen. Det var i det mindste at vente. Til Gengæld var der da en Sag af nogen tilsvarende national Betydning at henlede vor Skolekommissions Opmærksomhed paa, nemlig i alle vore Børnebøger at trykke et Træsnit af Møllen paa Dybbølbjerg. Den kunde maaske ledsages af følgende, barnlige Møllerim:

Her staar jeg og vil ikke flytte min Fod,
Som Vagt paa den vældige Banke;
Granater skal ikke rokke min Rod,
Og Ild ikke kvæle min Tanke.
Min Rod den munder i Danmarks Bund,
Min Tanke er *den:* der skal komme en Stund,
Hvor Hjerter omkring mig skal banke
Om Kap med det Hjerte af Egerod,
Som Mølleren sætte i Vingen lod;
Og slaa med sin Vinge, og staa, hvor man stod,
Med Ære og Ret: det er Tingen!

III. MIN SKORSTENSFEJER

Sønderborg den 19., 20., 21. April o. s. fr.

Man skærer ej Spanter til Skibe
Ud af det sirlige Træ,
De svajende Graner gi'er Master,
Men Eg maa i Tømrenes Knæ.
Man smedder ej Søm af det bløde Sølv,
Det lader for let sig slide:
Man hugger dem ud af det sejge Jern;
Det kan gennem Plankerne bide.

Der ligger en Grund hos det danske Folk,
Som ikke er gødet af kunstig Gødning;
Urtids Muldet, som bærer sin Frugt,
Ukendt med al Radikalernes Rydning.
Du vandrer en Aften bekymret stemt
Ved Grænsen og træffer en Mand, der vejer
Mer end de lyseste Hoveder; selv
Om han er sort som en Skorstensfejer.

Han kom gaaende jævnsides mig, da jeg var stegen ned paa Vejen igen fra Højplateauet, hvor Monumentet staar. Han kom nede fra Dalen, fra Dybbøl By, og skulde øjensynlig videre ad Vejen; jeg skulde tilbage til Sønderborg; altsaa havde vi samme Retning og kom til at gaa jævnsides, hver ved sin Grøft med Vejen imellem os.

Skumringen var tiltaget. Jeg ledte i Lommen efter en Cigar, men fandt ingen. Jeg tog min lille Feltpibe frem, stoppede den og gav mig til at søge efter Fyrstikker. Jeg havde ingen. Jeg skottede over til ham paa den anden Side og saa' en lysende Glød midt i Ansigtet, dér, hvor jeg omtrent kunde slutte mig til, at Munden maatte være. Det var en usædvanlig sørt en! tænkte jeg ved mig selv. Det forekom mig dog ikke, at Mørket var faldet saa stærkt paa, at man kunde blive til en saadan Skorstensfejer blot med Chausseens Bredde imellem sig. Det faldt mig imidlertid ind, at jeg selv, i hans Øjne, kunde være en lignende Silhouet. Man véd aldrig, hvor sort man selv ser ud i andres Øjne.

Vi kom forbi Møllen. Bakkerne ude i Terrænet sænkede sig lidt her, og jeg fik Manden ovre paa den anden Side af Vejen en Kende op imod Horisonten. Jeg saa', at han havde en Oppakning, Bylt eller lignende paa Ryggen. Aha; en vandrende Gesell altsaa! en af disse Levninger endnu fra det store romerske Riges Romantik, en Landevejens ensomme Ridder til Fods, en Bussemand for Børnene, en Skræk for Bønderne, en Plage for Herredskontorerne!

Jeg skridtede tværs over Vejen, bad ham paa tysk om lidt Ild og saa' nu, at han var „virkelig" Skorstensfejer.

Han standsede, læssede den Pose af, som han havde over Nakken (den var tung, det hørte jeg, da han satte den ned paa Jorden), og bød mig Cigaren, idet han paa rigtig „Svende-Tysk" sagde mig, at jeg godt kunde smide Stumpen med det samme. Jeg beklagede, at jeg selv ingen Cigar havde at byde ham, og vi kom i en lille Passiar, idet Posen atter blev læsset paa Nakken, og vi fortsatte Vejen sammen.

Jeg var i Grunden ikke utilfreds med at lægge et Intermezzo imellem mine ensomme Betragtninger oppe paa Dybbølbjerget og de Betragtninger, jeg sandsynligvis vilde komme til at anstille ved min Ankomst til Sønderborg. Medens vi allerbedst passiarede, sagde han pludselig, og endnu paa tysk:

„Om Forladelse, men hvad Landsmand er De egentlig? Det forekommer mig, at De ikke er indfødt Tysker!"

Jeg sagde ham, at jeg var dansk, fra København.

Han blev øjensynlig fornøjet:

„Jeg var bange for, at De var Englænder. Der kommer nu og da,

skønt nu ikke længer saa ofte, Folk af den Slags og driver omkring heroppe. Men naar De er dansk, saa lad os bare skifte Melodonte!"

Og han begyndte, paa en fornøjelig Blanding af sønderjydsk og københavnsk, at gøre mig en Række Spørgsmaal, som jeg besvarede, saa godt jeg formaaede og saa vidt mit Personalkendskab strakte sig. Han meddelte mig til Gengæld, at han var født her i Egnen, at han „fejede paa Landet" for en Mester inde i Sønderborg, at han havde været i Lære i København og dernæst nede omkring i Tyskland, at han havde været Soldat i 64 og var sluppen fra det med en stiv Arm (hvis Aarsag han ikke kunde krybe i de „nye" Skorstene i Byerne), at hans Brødre ogsaa havde været Soldater og var faldne, og at han nu snart vilde se selv at blive Mester, for „nu havde han krøbet og fejet nok paa andres Regning".

Det var Hovedtrækkene af et Levnetsløb; men der kom yderligere Detailler til.

Jeg saa' nøjere paa ham.

Han var af den danske Gennemsnitsstørrelse, middelhøj, godt bygget, ikke just meget bred, men med runde Skuldre, faste Ben, korte Underben, ikke just store Hænder og Fødder. Hans „Mundering" tillod at anstille disse Undersøgelser, næsten som havde man ham for sig paa en Session. Hans Ansigt var, for saa vidt ikke Trækkene løb fra en i et sort ubestemt, godmodig opvakt; Kindbenene brede, Kinderne runde; lidt Skæg under Næsen og Hagen. Hertil kom, maaske særlig for ham som Professionist, noget kvikt, resolut ligefremt, der ogsaa fra Trækkene meddelte sig til hans Tale eller maaske fra hans Tale og Handlinger var gaaet over i hans Træk. Han søgte sjældent efter Ord og fortalte naturligt, nu og da med et vist Sving, der er ejendommeligt her paa Grænsen, og som desuden røbede, at han havde været „daraussen", ude i Verden mellem mange Slags Folk. Han havde ikke den tyske Haandværkers sorgløse Gemytlighed parret med et vist fiffigt Hensyn overfor den velklædte. Ligesom han ikke gik klods op ad mig, men stedse holdt et Par eller halvandet Skridts Afstand imellem os paa Vejen, saaledes ogsaa i hans Henvendelser til mig, der var ligefremme og direkte nok og undertiden smagte af Kammeraten, ansporet af min egen Ligefremhed, men aldrig voksede til Paatrængenhed som hos en Tysker, og lige saa lidt, naar jeg pludselig blev lidt kølig, sank ned til Ydmyghed, som hos en svensk. At hans Tale var spækket med tekniske Ord og Vendinger følger af sig selv.

„De er altsaa Sønderjyde?"

„Javel, Sønderjyde med Liv og Sjæl — at sige, for saa vidt man har Lov til at være det her!"

Han saa' sig omkring, som om han vilde tage Maal af en Hindring

og slaa denne til Jorden med sin haarde Skorstensfejernæve. Derpaa smilte han, idet han viste Tænder som en Neger, skubbede Sækken til Rette paa Nakken, og vedblev:

„Da jeg var en halv Snes Aar gammel, kom jeg til København i Lære ...!"

„Undskyld!" afbrød jeg. „Hvorfor blev De netop Skorstensfejer?"

„Jeg véd min Sandten ikke. Man skal jo være noget. Formodenlig har jeg som Dreng haft Lyst til at krybe op rundt omkring. Jeg var en klejn Dreng den Gang og kunde smutte igennem som en Lækat; men Aaret, da jeg gik til Præsten, blev jeg siddende fast og maatte hugges ud."

„Hugges ud?" spurgte jeg.

„Javel, hugges ud. Det var i Klosterstræde; Huset, hvor siden efter „Folkets Avis" var. Det var en meget gammel og daarlig Skorsten; at sige, Stenene i den var stærke nok, men den løb snever til for oven, og den var ikke bleven fejet i mange Tider, saa at Soden sad i tykke Kager helt op imod Røghatten. Jeg var ikke videre dreven i Faget, og da jeg mærkede, at jeg begyndte at komme i Klemme, arbejdede jeg mig op efter, fordi jeg tænkte, at det maatte faa en Ende en Gang. Det fik ogsaa en Ende, men det var nær bleven med Forskrækkelse. Jeg sad fast ....."

„Og blev røget!"

„Ja, som en Skinke. Jeg sad hele syv Timer i Sod og Os, medens Mester, tre Drenge og to Brandsvende huggede løs af alle Kræfter paa Skorstenen inde fra et Loftskammer. Jeg tabte Besindelsen og glemte at trække dette Tørklæde — ser De, saadan! — op for Munden og aande derigennem. Jeg laa paa Almindeligheden tre Maaneder efter den Fejning og var jo lidt ængstlig ved Geschæften, da jeg atter kom ud. Men saa blev jeg Svend efter en stor Ildebrand, hvor jeg løb med Slangerne hen ad en gloende Tagryg — for jeg var endelig ikke bange; — og saa tog jeg til Tyskland."

„De siger, at De bruger dette Klæde til at aande igennem! De har vel Benævnelser for enhver Del af Deres Paaklædning?"

„Naturlig! Ser De, Hætten paa Hovedet her, den kalder vi for „Kappe". Ja, det er tysk, men saadan er hele Munderingen; og det er jo de danske Skorstensfejeres egen Skyld, at de ikke døber den om. Trøjen her, det er „Kollert'en"; Bæltet, som holder den fast til Benklæderne, hedder „Gurtel"; og det er meget vigtigt for os, at Kollerten ikke glider op; for saa kan man nemt blive siddende fast, hvor der er snevert; og det er ikke sagt, at man hver Gang bliver hugget ud. Skraberen her, som vi hager fast over den venstre Skulder, hedder „Eisen", og hvis De vil lyse lidt med Deres Pibe,

saa vil De se, at der her paa Messingspændet foran paa min Gurtel er to „Eisen" over Kors. Det er Lavets Zunftmærke!"

„De er altsaa zünftig?"

„Javel. I Tyskland, hvor jeg har „rejst", er der endnu Zunft paa Skorstensfejere og Kobbersmede. Jeg har aldrig „fægtet", jeg har „rejst". Det var en fornøjelig Tid den Gang — lige godt, det var Tyskere; men det tænkte vi ikke paa i de Tider ..."

„Hvor gammel er De, med Forlov?"

„Syv og tredive. Man havde sin Vandrebog i Felleisen, og sin „Geskænk" fra den sidste By, hvor man havde arbejdet. Kom man saa til en fremmed By, saa spurgte man blot efter Kroen og gik lige ind og satte sig under Tavlen. Saa kom den sidste Gesell og gav sin „Gruss", og man svarede med *sin* Gruss. Saa kom Kruset paa Bordet med alle Sølvskillingerne paa, og man tog om en af Skillingerne og spurgte: Mit Gunst, er her Arbejde for en zünftig Svend? Og saa svarede han: Kan Du din hele Gruss? Og saa gav man ham den hele Gruss og sagde: Mit Gunst; ich komme von der Stelle, wo die Meister Töchter gar hübsch, und die Meisterinn fromm, und der Meister streng, und so und so, und das und das; und trink mir zu, so trink i' auch, und trinkst Du aus, so trink i' nit! Og saa drikker han en til og saadan gaar det videre."

Jeg vandrer ganske langsomt ved Siden af min Skorstensfejer og lader ham passiare. Det er kostelige Historier disse. Det er en Arbejders, en Haandværkers Vandreaar. Og hvor ligefrem, naturlig og godmodig fortæller han ikke. Ikke en eneste Slibrighed og ingen Klage og Misundelse. Han fryser og døjer ondt, bliver syg, kommer paa Hospitalet og bliver rask igen. Intet er naturligere: han har en stærk Natur og en udmærket Appetit, naar han faar noget at spise. Naar han er ved Mønt, saa bliver han forelsket og kommer sig igen af sine Anfald. En Affære er af en alvorligere Natur; den afbrydes af Krigen heroppe i Norden. Han fejer for mange Slags Folk og véd at skildre dem alle paa en træffende Maade. Han undgaar ikke at opdage hist og her Livets Uregelmæssigheder, dets vilkaarlige Fordeling af Goder og Lidelser. Han støder ofte paa „Samfundets Brøst", men fortsætter sin Gang, uberørt af dets Bitterhed, til Nød med et lille Ræsonnement, som afvinges hans sunde Sans. Han er et lykkeligt Menneske, lykkelig ved sit Sinds Ligevægt og sit hærdede Legemes Modstandsevne.

Han tager i Reglen let, om end ikke overfladisk, paa Tingene. De „Sværheder" (Schwierigkeit), hvori han undertiden er geraadet, opdager jeg skyldes en Tilbøjelighed hos ham til nu og da at blive hidsig. Han har Grænsefolkets Blod i sine Aarer. I sine Ræsonnementer er han aldrig hidsig. Vi har ikke undgaaet, i Forbifarten, at berøre

Arbejdernes, Haandværkernes Vilkaar og de „Spørgsmaal", som især i Tyskland er baade naturligt opstaaede og kunstigt opelskede heraf. Hans sunde, ulidenskabelige Gemyt har da heller ikke her fornægtet sig, og hans Svar paa et af mine Spørgsmaal har været et saadant: Dersom Arbejderen ikke giftede sig saa tidlig, ikke saa tidt drak sig fuld, og i Tide satte noget ind i en Kasse, saa vilde der intet Arbejderspørgsmaal være! Et, om ikke just udtømmende Svar, saa dog i det mindste et Svar, der røber en Karakter, en Mand.

Det er Synd, jeg burde have optegnet mig flere af hans Historier og Ræsonnementer. Jeg erindrer, at navnlig hans Ophold i Frankfurt kort forinden Udbruddet af den 2den slesvigske Krig var rigt paa kostelige Ting. Særlig hans Tale til Politikommissæren samme Steds, da han blev opkaldt paa Raadhuset i Følge et stikbrevlignende Tilhold, som var sendt ham gennem Autoriteterne fra Udskrivningschefen herhjemme. „De kan tro, jeg sagde „Kommissionæren" Besked! Dér kommer De med Deres Stikbrev og stævner mig; og min Værtinde og hele Huset troede, at jeg var en Tyveknægt og raabte efter mig ned ad Trapperne: Schau mit der Lump, der Däne, der Mordkerl! Og jeg blev transporteret til Grænsen; for jeg havde ikke læst i nogen Avis, at der skulde være Krig hjemme, og jeg havde ingen Penge til at fare paa Jernbane for. Men da jeg hørte, at det var *det*, der var i Vejen, og at jeg skulde hjem og være Soldat, saa blev jeg to Tommer højere i mine Sko foran Forhørsrichteren og slog i Balkonen og sagde: Nun komm mal her; jetzt werde i' mindesten vier Frankfurterlumpen schmeissen, sobald 's los geht da drüben, weil Ihr mi' so verklagt! Og saa smed de mig udenfor."

Men jeg indrømmer, idet jeg netop noterer dette ene Forsøg paa et Referat af hans Tale, at Duften af hans Historier gaar tabt under Nedskrivningen. Den ejendommelige Friskhed, Fart og Bevægelighed i Udtrykket, denne hans hele verve bliver under Typerne til en Karrikatur. Et saadant Patois af Svende-tysk, sønderjydsk og københavnsk maa *høres*, det kan ikke beskrives.

* * *

Og han gik hen ad Vejen ved Siden af mig, fortællende og ræsonnerende. Han hørte sig aabenbart gerne selv tale; han havde sandsynligvis ikke ofte Lejlighed dertil. Efterhaanden begyndte han at smaanynne og skubbede alt imedens den tunge Pose til Rette paa Nakken.

„Hvad er det, De der gaar og slæber paa?"

„Det er Sod. Det vejer til, kan De tro. Jeg har sommetider en 8 Lpd. her i Sækken; men det er en god Skilling i Biindtægt for Skorstensfejerfaget!"

„Hvad bruger De det da til?"

„*Jeg* bruger det ikke. Jeg sælger det til de „fine" Fabrikationer!"

Jeg erindrer ikke, om jeg fik at vide, hvilke disse „fine" Fabrikationer var, som brugte Sod. Han gik og saa' sig omkring ud over Markerne, og gav sig saa til at synge ganske højt:

Ja, ikke sandt,
Den Junida',
Da Wrangel han kom her,
Vor Løjtenant
Han skreg: Hurra,
Og: Fæld Gevær!
Saa tog vi dem i Nakken
Og smed dem ned a' Bakken.
Hillemænd,
Sikk'et Spænd
Gamle Wrangel kommer aldrig mer' igen!

Jeg kunde ikke bare mig for at smile. Og dog klang disse løjerlige Ord med deres Stemning af Otte og fyrres frejdige Naivitet næsten profanerende ud over disse tavse Grave fra „sidste" Gang. Maaske havde han noget af den samme Fornemmelse. Vi gik i hvert Fald nogen Tid umeddelsomme videre, indtil jeg sagde, ganske sagte:

„Ja, det var den Gang!"

„Men *den* skal komme igen!" Og han daskede sin Pose ned paa Jorden og satte sig paa den, saa Støvet fra Soden stod op omkring ham som en Krudtsky.

„Min Fa'er han sloges heroppe i Ott'ogfyrre. Han lærte os Børn de Soldaterviser, som de sang den Gang. Saa døde han, og vi var tre Brødre, lige efter hverandre, som kom ud i Verden. Over alt, hvor jeg har været henne, har jeg sunget de gamle Sange, indtil jeg kom hjem og det gik løs igen heroppe; men saa havde de andre Viser, som ikke var nær saa lystige som de gamle. Men hvad kommer det an paa en Vise! Det er Næverne, som gør Udslaget. Vi havde altfor faa af dem sidst her paa Banken, og Kanonerne duede vel ikke stort. Det forstaar jeg mig nu ikke paa, for jeg har altid været Infanterist, og hvad man ikke forstaar sig paa, skal man ikke snakke om. Men *det* er jeg dog sikker paa, at vi fik slaaet en hel Mængde Tyskere ihjel, inden vi maatte over til Als; og saa er der saa mange færre af dem, naar det næste Gang gaar løs!"

Denne Betragtning har jeg i al sin heroiske Troskyldighed hørt gentaget rundt omkring mig her ved Grænsen i disse Dage. Man haaber, hvad man helst vil have skal ske. Min Skorstensfejer her

var ikke nogen Undtagelse fra Reglen. Han lod Posen blive staaende ved Vejgrøften, og idet han sprang op, trak han mig med sig i Halvmørket ind over Markerne, fortællende, udpegende, malende disse Maanedernes fortvivlede Dage og Nætter heroppe under Granatregnen, i den dybe Sne, i det halvtøede Ælte, i Blod og Skarn, under utænkelige Savn, Lidelser, Strabadser, som kun Vanen, støttet af Underbefalingsmændenes Koldblodighed, de højere Officerers intelligente Fasthed og den sejge danske Natur, kunde gøre udholdelig for Mennesker. Han var aabenbart kommen paa det Punkt, at han betragtede det hele Terræn heroppe, og Erindringerne, der knyttede sig hertil, som sin lovlige Domæne. Han lod nu en Landsmand græsse paa sin Mark. Hans Brødre, hans Venner, hans Kammerater var faldne her, og han selv var bleven saaret her; fra Krigens Ophør og lige indtil nu havde han blandt sine Standsfæller i Sønderborg og blandt sine Kunder og Venner mellem de dansksindede Bønder i Sundeved saa godt som udelukkende talt om denne Krig, dens umiddelbare Følger og de uopfyldte Løfter, der var knyttede til dens sørgelige Afslutning. Han var saa godt som uvidende om sit Fødelands videre „Udvikling" siden da; han havde, som hos de fleste af de Sønderjyder, jeg har lært at kende herovre, kun meget knappe, hyppigst dadlende eller i hvert Fald stærkt skeptiske Anmærkninger til overs for vor „indre" Politik. Han levede kun paa den „sidste" Krig; men af den levede han ogsaa højt og gav rundhaandet fra sig. Han var en dansk *Fänrik Stål* i Skorstensfejeruniform.

„Ingen ser et Slag". Saa vidt jeg mindes, er det Franskmanden Courrier, der har brugt disse Ord i et Brev; og han var selv Soldat. Han tænker dog vel nærmest her paa selve coup'et; nogle af Slagets Detailler faar dog Deltageren at se, og disse gaar da ved Meddelelser over til de saakaldte „Bataillestykker". Ingen ser et Slag. Men hvad der gaar forud for Stormen, Haandgemænget, Massakren, det har en Mængde Tilskuere — og ikke mindst blandt Soldaterne bag en Skanse; og *de* kunne fortælle derom.

Min Fänrik Stål skildrede mig her, medens vi i Halvmørket tumlede af Sted over Gravene, hele dette den danske Soldats Martyrium, som i den barske Vinter 1864 militær-lakonisk kaldtes „paa Afløsning" eller „ude i Stillingen". Et lille Forsøg paa at fastholde nogle Træk af dette Martyrium vil Gudskelov næppe endnu være noget nyt. Hele det modne Danmark, der er kommen op over Trediverne, vil gennem paarørendes eller bekendtes egne Meddelelser, eller gennem de øjeblikkelige Efterretninger i hine Dage, bære en uudslettelig Erindring hos sig om, hvad det var. Den yngre Slægt staar allerede nu noget fjern og derfor noget kølig overfor Indtrykket. Den vil kunne læse sig det til. Det Indtryk af noget selvoplevet, som *jeg* fik

her gennem min Ledsagers Selvsyn, skal jeg visseligen ikke glemme. — En og anden af disse min Ledsagers alt andet end stærkt kolorerte Meddelelser om Opholdet her „i Stillingen", i den store aabne Begravelse, som gik Verden rundt under Navnet Dybbøl-Skanserne, har uvilkaarlig formet sig til Vers, medens jeg forsøgte at fastholde Billedet saa knapt og korrekt som muligt. Jeg gør med Flid opmærksom paa, at det ingenlunde er de mest „gribende og gruopvækkende" Begivenheder, der saaledes har krystalliseret sig i Rim. Det vilde for en Kras-Realist have været en Lækkerbisken at give sig til at male de Scener, som i Bladenes Meddelelser, og endnu mindre i Overkommandoens Telegrammer, sjælden gaa over til det store udenforstaaende Publikum. Jeg skal kun skitsemæssig antyde, hvad en saadan „uforsonlig" kunde have følt sig kaldet til at dvæle ved. Der var denne Udrykning paa ganske bestemte Tider, lad os f. Eks. sige en isnende kold Morgen lige i Dagbrækningens hele søvndrukne Uhyggelighed, af det Hold ovre paa Alssiden, der var bestemt til „Afløsning" ɔ: til Slagterbænken. Ud af et usselt Kvarter i det halvbrændte Sønderborg eller fra Barakkerne udenfor, eller fra de overfyldte Kantonnementer ude omkring paa Landet, trompetes Soldaterne ud. De har haft saa megen Tid, at de har kunnet rense nogenlunde deres Uniformer fra Skarnet og Blodet i det forfærdelige Søle der ovre „fra sidst"; men de har ikke kunnet, og gider vel heller ikke, rense deres Kroppe fra Utøjet, som hjemsøger dem idelig og idelig. En Soldat paa Feltfod er reduceret til et halvt Dyr i en Bunke Klæder, som et Ladegaardslem vilde afvise med Selvfølelse. Desto større Hæder for Soldaten, at *Mennesket* i ham er saa uforgængeligt, at han kan vise Pligtopfyldelse, Maadehold, ja Begejstring — paa Tid og Sted. Men Tid og Sted for Begejstring er ikke Dybbøl. Der skal man kun sidde i Skarn med Ryggen op mod en ødelagt Jordvold i to Gange fire og tyve Timer og vente paa det Øjeblik, hvor et flyvende Stykke Jern kommer for at lemlæste en — uden at man kan løsne et Skud med det Vaaben, som man holder i sin Arm.

Den lange Række tramper tungt over Pontonbroen. En og anden har maaske først erkyndiget sig om, hvor mange der er blevet slaaet ihjel i Nat eller i Gaar. Dog, dette spørger man ikke længer om. Det interesserer ikke. Det er ikke nyt. Man har intet nyt at spørge om. Man tænker kun paa Frokosten. Man gaar derover.

En og anden, en ung „Reservespire" maaske, begynder paa en Opsang. Den tapre Landsoldat. Men det gaar ikke. Man er ikke oplagt. Man har Vinden med iskolde Snestænk lige i Ansigtet, idet Kolonnen i Delinger arbejder sig op ad den dyndede Bakke, opkørt af Trænvognene, langsomt asende i de usmurte (hvor Pokker skulde man faa Tran fra!) Fedtlæderstøvler, hvis haarde Folder gnaver lige

ind til Ankelknoglen, og hvis Saaler er som et Sold, saa at Snevandet sjapper ind om Strømperne, der totalt mangler Tæer. Alt, hvad man møder paa Vejen, har det samme medtagne, forbitrede eller resignerte Udtryk som Landskabet. Skiden Sne op ad Jordværkernes Skraaninger; skiden Sne ude over Terrænet, naar man er kommen op over Brohoved-Batteriet og marcherer frem ad den hullede, sølede Kolonnevej. Ordknappe Ordonnanser i regntunge Kapper, bøjede frem over Hestehovedet. En Vogn fuld af tavse og en anden fuld af stønnende saarede. Fjenden har „rekognosceret" i Nat. Det giver dog *lidt* Liv. Kolonnen gør Holdt. Vinden blæser isnende; Fødderne er som to døde Katte, indsvøbte i vaade Klude. Obersten faar Melding af en forpustet Ordonnans ude fra „Stillingen". Officererne begynder at se forretningsmæssige ud. En lille, tarvelig Vittighed lister sig halvhøjt mellem Geledderne. „Bliver det snart til noget i Retning af Frokost?"

Under alt dette er Stilheden, der har hængt ned over Landskabet sammen med de lave Sneskyer, bleven afløst af Genoptagelsen af den gamle, kendte, ved sin Regelmæssighed (tre-fire-fem Brøl i Minutten) saa usigelig trættende Kanonskydning. Det er omtrent som i en jydsk Studestald; det beror paa, om Røgterne har vænnet deres Nerver til Brølene, eller om de endnu pines ved den evige Slaaen paa Tromme i Ørene, hvorunder Luften sitrer og al Underholdning ophører. Og under denne Skydning, imod al den Jernregn, som venter paa en, „detacheres" nu de enkelte Delinger i Reserve, Dækning og Vagtmandskab ud i Stillingen. Skanserne aabner deres noget usikre Gæstgiversteder for det nye Hold. Reserverne smides ned langs Retranchements eller stilles ud paa fri Felt bagved nogle opkørte Halvbatterier med forvaagede Artillerister og dødtrætte Officerer. Saa begynder Jernregnen at falde; hvorunder man spiser Frokost, hvis ikke tilfældigvis straks denne Forfriskning bliver en nægtet ved et „Tilfælde", og saa søger man i de næste 2 Gange 24 Timer at indrette sig saa bekvemt som muligt mellem disse eventuelle Tilfælde ved med sit Utøj paa Kroppen, i de vaade Støvler, op ad en leret Jordvold, hvor en Udkigsmand stadig ser ud og varskoer for Skuddene, under Lavetten paa en Kanon, som kun sjælden skydes af, at slaa Tiden ihjel med at ryge fugtig Tobak, studere sine gabende Støvlenæsers Karakteristik eller spille Kort med nogle Kammerater — forudsat at man er koldblodig nok dertil, og at Kammeraterne ikke skydes væk. Kortene bliver nok liggende.

Af disse Antydninger fra min Ledsagers Fortælling kunde en Kras-Realist nok gøre et Nummer ud. Jeg foretrækker for min Part at lade Antydninger være Antydninger. Derimod er der en enkelt lille Episode af, hvad min Skorstensfejer oplevede i sin Skanse, der, som

ovenfor bemærket, har formet sig i Rim for mig. Min Hjemmelsmand fortalte om, hvorledes „fire Københavnere, eller da i det mindste Sjællændere, tog den med Ro“ :

Det regner og sner med Granater,
Det er næppe, man syner og sanser;
Der ligger de danske Soldater
Paa Maverne bag deres Skanser.
De kan ikke sende et: Tak for sidst!
Saa tager de dem en gemytlig Whist.
Saa raabes der: Dæk! Og Granaten slaar ned,
Og saa tæller man, hvem der i Græsset bed.

Det er en simpel Historie.
Tabet er: Lemmer og Livet,
Gevinsten: Vand paa Cikorie
Med Rhum. Og saa bliver der givet.
Trumf paa Damen! De spiller og ler,
Mens Udkig'et over Traversen ser:
Dæk, Kammerater! — Hvem fik sit Fedt?
Det var min Makker! Det er Nummer et.

Det regner og sner med Granater,
Det er næppe, man syner og sanser;
Der ligger de danske Soldater
Paa Maverne bag deres Skanser:
Det var jo Skade, at han faldt væk!
Jeg spiller med „Blind“, jeg har fire Træk ...!
Dæk, Kammerater! — Se saa, for Fanden;
Der gik *min* Makker! Det er den anden.

Det er en simpel Historie.
Tabet er: Lemmer og Livet,
Gevinsten: Vand paa Cikorie
Med Rhum. Og saa bliver der givet:
Det var jo Skade. Naa ja, Adjø;
Trumf paa Esset! Vi spiller en deux ...!
Dæk, Kammerater! — Tæl op; lad se:
Det var min Modpart! — Det er Nummer tre.

Han sidder, den sidste i Laget,
Og samler Kortene sammen;
Gevinsten har han vel taget,
Men han mumler fortrædelig: Jamen ...!

Saa lægger han sig en Kabale op,
Og tager imellem en Slurk af sin Kop.
Dæk, Kammerater! — Hvad er paa Færde?
Der ligger den sidste! Den fjerde.

IV. I STILLINGEN

Det var — jeg husker det ikke saa ret,
Men jeg tror i Begyndelsen af April,
I Stillingen var der en halv Dags Hvil;
Det var mer, end vi havde ventet.
Preusserne var nok en Smule træt,
Og dertil havde Preusserne Ret, —
Saa kom han til Regimentet.

Hvordan han saa' ud? En underlig Snegl,
Briller for Øjnene, nærsynet, lang,
Et dukkende Hoved, en dinglende Gang;
Vi lo, til vi næsten fik Hikke.
Han skrævede ud som en vandrende Plejl:
„Undskyld; skulde jeg tage fejl?
Jeg synes ... her skydes jo ikke!"

Det blev ved Dybbøl et staaende Ord,
Naar Preussernes Skydning var rigtig bøs,
Naar Stumperne sprang, som om Fanden var løs,
Og vi maatte paa Maverne ligge;
Naar „Dæk" og „Fald ned" var et staaende Kor,
Og Skansen en Vælling af Blod og af Jord: —
„Jeg synes, der skydes jo ikke!"

Vi lo, for saa vidt som vi havde en Mund
At le med, og ikke var slaaet ihjel;
Han tav blot, og lagde sit Hoved paa Hæld
Og stived sig af med sin Slire.
Naa! Hver har sin Vis at forvalte sit Pund;
Han gjorde sit bedste; al den Stund
Han var kuns „Reservespire".

Saa kom den attende, Stormens Dag.
Fjenden paa Livet ved Morgengry,

Bajonetter og Kolbe i Stedet for Bly,
Uniformer og Kød i Laser.
Forrest er jo en Løjtnants Fag,
Men *vores* var fløjten. En afgjort Sag:
Han havde i Tide smurt Haser.

Der var ikke Tid til at tænke paa *ham*;
De myldred imod os, de stak og vi slog;
Sammen med andre vor Deling sig drog
Tilbage i Brohovedskansen.
Dér bed vi fra os, og dér fik vi Ram
Paa Fjenden og myrded, saa det var en Skam,
Saa sandt som mit Navn det er Hansen!

Vi laa dér i Røgen, kastet som Sild
I en Tønde, og skød, og i Midten laa
Et Krudtmagasin med et Lægeflag paa;
Der var saarede, ser De, derinde.
Et Lægeflag er jo en meget snild
Afviser, men en Granat kan gaa vild;
Man skyder saa ofte i Blinde.

Hvordan det gik til, maa Preusserne om;
Vi hørte en Susen, og saa kom et Brag;
Det røg gennem Krudt-Lazarettets Tag,
Og bort vi til Siderne rendte.
Vi trykked os ned. Da saa' jeg mig om;
Der skræved en Fyr med et vældigt: Kom!
Gennem Døren ind, hvor det brændte.

Det var vores Løjtnant. Hvor han kom fra,
Maa Herren vide, men dér, hvor han gik,
Dér fænged hans Hjerte, mens vort slog Klik.
Det turde vi dog ikke friste.
Han bar dem ud, gennem Ild, gennem Røg,
De saarede, en efter en — og saa fløj
Han selv til Vejrs med den sidste.

Ingen ser et Slag!

Ikke desto mindre kan et Øjenvidne undertiden have et og andet at fortælle derom.

Jeg spørger ham, hvorledes det egentlig gaar til ved en saadan Storm. „Hvorledes havde De det egentlig den saa meget omtalte 18de? Fortæl mig noget derom!"

Han har igen faaet fat paa sin Pose og slængt den over Nakken, og vi er atter kommen ind paa Vejen og marcherer ad Brohovedet til.

„De spørger saa løjerligt! Hvorledes jeg havde det? Jeg havde det begribeligvis som de andre; det tænker jeg i det mindste. Vores Deling af Regimentet var kommen ind i Skansen den 17de om Morgenen, og hele den Dag og Natten med til den 18de fordrev vi Tiden paa den gamle Maade med at falde paa Maven og rejse os igen — naar vi ikke var bleven truffen at sige. Naar jeg skal være ganske ærlig, saa tror jeg nok, at vi længtes efter Afløsning, men paa den anden Side saa var vi nu saa døve, og rent ud sagt, vi kærede os nu om ingenting; vi saa' ud, som om vi havde ligget i en Mødding — hvad vi ogsaa havde — og vi var lige saa sorte i Ansigtet, som jeg nu er, eftersom at Artilleristerne næsten var skudt væk alle sammen, og vi Infanterister maatte lade og fyre de store Dæggebørn af. Om Natten hørte vi, hvordan Preusserne gravede og rodede i Jorden, kun et Par hundred Skridt udenfor Brystværnet. De havde taget vore Skyttegrave Dagen i Forvejen, og vi havde ikke kunnet drive dem væk. Vi havde dem altsaa lige inde paa Livet af os; det vidste vi. Og vi vidste ogsaa, at nu maatte det snart blive til noget. Det maatte det ogsaa helst, for vi kunde ikke holde det ud længer. Vi sad og laa og dvaskede rundt omkring og var saa skidne som Skarnagere. Ingen skulde have antaget os for danske Soldater. Jeg selv havde faaet en varm Hjerne sprøjtet ind i Ansigtet ved det sidste Skud, som havde taget Hovedet af min Sidemand. Det betød ikke mere, end om jeg nu faar varm Sod i Øjnene, naar jeg fejer i en Skorsten. Der var saa godt som ikke mere af Skansen, der kunde gælde for Skanse, end her paa Landevejen; og vi havde kun en Kanon tilbage, som kunde skydes af. Saa De kan selv tænke Dem, at det maatte ha' en Ende. Og det fik det da ogsaa.

Det var egentlig *det,* der holdt Stumperne af Humøret oppe i os, at det nu snart maatte gaa løs. Vi skød om Natten nogle Skud med vore sidste Granater ned i Skyttegravene, hvor vi kunde ane, at der laa Preussere. De hylede op som smaa Djævle, og vi fik straks Svar. Vi troede, at nu kom de, og jeg kan huske, hvor mine Fingre kløede. Men de kom ikke endnu. De dængede os bare til, lige indtil Dagen begyndte at lysne, og det var det voldsomste, der endnu var bleven leveret os. De gør Dem ikke noget Begreb om, hvor de dængede os. Og jeg kan slet ikke forklare Dem det, for De vil ikke kunne forstaa det, og jeg vil næppe tro mine egne Ord, *nu,* hvis jeg her fortalte Dem det. Det var, som om der gik en Slibesten rundt i mit Hoved, og den gaar der endnu, naar jeg tænker derpaa.

Vi laa og puttede os ned og krøb sammen og vilde gerne have gravet os ned i Jorden som Ræve, om vi kunde det. Hvert Øjeblik

kom der dette Stød, og saa skred Jorden ned over os, og vi kiggede til hinanden, om vi var hele endnu. Et lille Saar eller saadan noget regnede vi slet ikke mere. Vi saa' blot, om der manglede Arme eller Ben, eller om ikke hele Personen var revet midt over. Det var i Grunden gru'ligt!"

Atter bliver Posen skubbet til Rette paa Nakken. Jeg gaar og lytter efter, og han vedbliver.

„Jeg laa Side om Side med en svensk Sergent, som vi havde faaet i Skansen. Han havde en Næse saa rød som en Skorstensild og var tyk og svær, og en gemytlig Karl var han og en forvoven Krop. Han er nok Værtshusholder nu oppe i Smaaland etsteds. Da Dagen begynder at lysne, saa stoppede det en lille Kende med Granaterne, og vi kunde høre, hvordan de mudrede nede i Skyttegravene. Pas paa! siger jeg til Svensken — for vi var gode Kammerater alle sammen i Skansen den Gang — nu kommer de! Han rejser sig op, og siger noget til Løjtnanten ved vores Deling, og Løjtnanten siger saa noget til Artilleriløjtnanten i Skansen. Saa bliver der søgt efter, om vi havde mere Krudt. Jo, der var mere Krudt, men Kugler eller Granater var der ikke.

Ja, da faar jeg kanske Lov at tage denne! siger saa Svensken. Og saa tager han en Sandpose, efter at en Artillerist først havde puttet en Kardus derind. Og saa er der nogle af os, der hjælper til, og vi fylder Kanonen med Smaasten, Grus og Skidt lige til Mundingen, og saa synger vi „En svensk Konstabel fra Sverrig".

Ret saa, Folkens! siger Løjtnanten. Lad der kun være Humør i Skansen. Men Kanonen dér springer!

Lad den springe ad H..... til! siger Svensken. Saa skal ta' mig Fa'n, Preusserne springe med!

Vi lo alle sammen, og saa ventede vi med Geværerne i Haanden, at de skulde komme.

Men endnu kom de ikke. De dængede os bare endnu en Timestid til, saa Gud maatte sig forbarme, og vi havde fuldt af døde inde hos os. Den svenske Sergent stod og passede paa Kanonen, som om de vilde stjæle den fra ham. Han brød sig slet ikke mere om Granaterne, og jeg begriber endnu ikke, at han ikke blev skudt, saa stor og svær, som han var. I lige Maade med Artilleriløjtnanten. Han rev den ene Vittighed af sig efter den anden; og saa tav pludselig Skydningen.

Det var formelig ganske løjerligt, da det blev saa stille. Vi saa' paa hverandre, og vi tog Geværerne.

Jeg husker, at Svensken stod klar paa Rapperten med Snoren i Haanden til Aftrækkeren.

Om de faar denne Snus her, da skulle de min Sjæl og Anda

komme til at nyse rødt! sagde han. Og saa hørte vi et Signal og et Brøl, og saa sprang vi op alle Mand paa Brystningen — for nu kom de!" ...

„Vent lidt!" afbrød jeg ham. „Hvad følte De i det Øjeblik?"

I Skumringen møder jeg min Skorstensfejers Blik. Han synes lidt forbavset.

„Det véd jeg s'gu ikke. Der var ikke Stunder til at føle noget. De myldrede op af Jorden foran os i lange Rækker, og lige saa hurtigt de kom op, saa dukkede de sig og løb frem; de forreste med fældede Geværer, de andre med dem over Kors foran paa Brystet.

Svensken trak til i Snoren og sprang saa ned af Rapperten og snappede et Gevær. Han var lige straks oppe ved min Side. Røgen stod lige ud imod dem, men Kanonen sprang ikke. De hylede og delte sig og samlede sig atter lige neden under os. Vi skød vore Geværer af i Ansigtet paa dem, og saa havde vi dem oppe imellem os!" .....

Min Ledsager puster og tager Vejret. Jeg selv bliver underlig hed i Panden og kold ned ad Ryggen. Han fortsætter.

„Vi slog dem ned, og de kom atter op. De masede paa, og der var saa forskrækkelig mange. Jeg véd, at jeg saa' dem lige ind i Ansigterne; men jeg husker alligevel ikke et eneste rigtigt. De skar Tænder og brølede, og det samme gjorde vi formodenlig. Men, hvad vi ikke var, det tør jeg sværge paa, at mange af dem var: drukne. Maaske man alle sammen er ligesom drukne Mandfolk ved saadan en Begivenhed.

Saa kan jeg egentlig ikke fortælle mere om det. For det er ligesom én Grød det hele. Vi sloges paa Brystværnet og nede i Skansen. Saa længe vi havde Geværer, brugte vi dem som rigtige Soldater. Jeg beholdt mit, men jeg saa' andre ved Siden af mig, der slog med knyttet Næve eller bed hinanden i Struben. En stor, køn preussisk Karl sprang med sine Vandstøvler op paa Brystet af en af vore og masede hans Ansigt. Jeg jog Bajonetten igennem ham, og han faldt forover imod mig, og jeg maatte med et Støvlespark gøre mig fri for ham. Det var Spark for Spark; men jeg holder i Grunden ikke af at tænke paa det. Jeg véd bare, at jeg og nogle andre Stykker, og deriblandt den tykke Svensker, blev trængt igennem Pallisadeporten ud paa Marken. De fleste af os blev derinde, og der blev nok ikke givet Pardon, efter hvad man senere fortalte. Jeg løb og sprang med mit Gevær i venstre Haand. Saa var det, som om en med en rigtig tyk Kæp langede mig et ordentlig Hip ned over den venstre Arm. Jeg tabte Geværet, men tog det op med højre, og løb videre. Jeg kom ud paa Kolonnevejen og ind i en anden Deling. Der blev ikke spurgt mig om noget, og saa svarede jeg heller ikke no-

get, vi blev atter kastet ud i Kæde over Marken og langs Vejen, og saa blev vi stadig ved at retirere, til vi blev tagen op i Brohovedskansen. Og da jeg var kommen derind, saa faldt jeg om, og saa var min Arm ganske tung og død, og Blodet sivede mig ned over Fingrene.

Nu var det *mig*, som var fuld. Det vil sige, jeg havde ganske den samme Fornemmelse. Man kender den jo, naar man saadan en enkelt Gang er kommen over Stregen. De skød omkring mig og raabte og tudede i Horn, men det var man jo saa vant til, og det vækkede mig ikke. Jeg var helt i en Døs. Saa var der en Kammerat, der puffede mig, og det sved. Jeg blev arrig, men han saa' paa mig, og spurgte, om jeg vilde blive her? Jeg saa', at alle Mand trak ned til Pontonbroerne, og saa gik han sin Vej efter de andre. Jeg kom selv dinglende bag efter. Det var mig ganske det samme, om jeg blev taget eller ej. Jeg tror, at jeg var den allersidste Soldat, som kom over Broen. Der var to Pontonbroer den Gang. Den ene var Ingeniørerne i Færd med at svinge ud i Sundet. Preusserne havde allerede Kanoner kørt op paa Højene oven over mig, da jeg stod nede ved Overgangen. De dængede Ingeniørerne til; men de blev ganske rolig ved med deres Arbejde. Og det var godt gjort af dem; for, var Preusserne kommen over Vandet med det samme, saa havde nok hele Komedien været forbi!" ...

Min Ledsager og jeg er under alt dette passeret Rayonen og de preussiske Brohovedværker, og vi stiger ned ad den lange, snoede Bakke ned til Pontonbroen; han stadig fortællende, jeg hørende efter. Jeg lægger Mærke til det Udtryk „Komedien", og jeg tænker ved mig selv, hvilket Stykke her er blevet spillet, her hvor jeg gaar saa roligt ved Siden af en Skorstensfejer.

Nu, først nu gaar det i sin hele forfærdelige Vildhed op for mig, alt hvad han paa sin sindige, støtte Maade, kun med ganske enkelte Spring i Foredraget, har gaaet og fortalt mig. Jeg ser Sundet glide blinkende forbi mig; derovre i den lille Bys terrasseformige Huse bliver et enkelt Lys tændt hist og her. Himlen er hvælvet og ren, med enkelte store, langagtige Skyer, der sejler stille, melankolske hen under Buen. Jeg er steget ned ad Dybbølbanken, og den ligger stor, tung og mørk bag mig, som om intet i Verden kunde vække den af sin Søvn og sine Drømme. Byen derovre kunde lige saa godt være Svendborg eller Løgstør, eller hvilken som helst anden lille dansk Købstad uden særlig Historie. Og dog er det Sønderborg, som røg og flammede, og dette er Alssund, hvorover Granaterne hvislede; her, maaske lige ved Siden af mig, blev en Soldat dræbt; her er Pontonbroen, som de danske Ingeniører paa hin Dag, dænget til af en Jernhagl, brød af — „og

det var godt gjort af dem; for, var Preusserne med det samme kommen over Vandet, saa havde nok hele Komedien været forbi!"

Ak, de kom over. Om ikke den Dag, saa en anden, om ikke her, saa et andet Sted! Dybbøl er falden, Als er tabt; kun Heltemodet ved den ulige Kamp er bleven tilbage. *Nu* forstaar jeg, hvad det vil sige, at et Land mister noget, at *kun* Heltemodet under Tabet er blevet tilbage.

Vi gaar over Broen. Midt paa den standser min Ledsager og giver sig til at smaale.

Jeg ser uvis, næsten forskrækket paa ham.

„Aa, det er saadan noget, der falder mig ind. Da jeg i Dag for tretten Aar siden, med min Arm dinglende ned ved Siden, netop var kommen her paa Midten af Broen, og Ingeniørerne var i fuldt Arbejde, og Granaterne slog ned i Vandet, saa at det sprøjtede op over mig, saa ser jeg en Trænkonstabel staa her med en svær Oppakning af Gryder og Pander og Kasseroller. Jeg var saa syg i min Arm og saa fortumlet og ør, men alligevel kunde jeg ikke bare mig for at spørge ham, hvad Fanden han bestilte her?

Jeg staar og tænker paa, siger han, at nu har jeg frelst alle disse gode Sager oppe fra Dybbølbarakkerne; men hvis nu Preusserne kommer over til Sønderborg ogsaa, saa stjæler naturligvis det Tyvetøj hele Klatten. Og det er saadan dejlige Kasseroller.

Smid dem i Vandet! sagde jeg.

Han stod og kløede sig lidt i Nakken, og saa gik han hen til Rækværket og lod dem dumpe. Farvel med Jer! sagde han; og ligesom han havde sagt det, saa rev en Granat Indvoldene ud af Livet paa ham. Det kan nok hænd's, at jeg saa gav mig til at løbe. Og saa kom jeg over. Se, det kalder jeg en morsom Historie!"

Jeg er ikke aldeles enig med ham heri. Og jeg siger ham det. Vi gaar endnu et Stykke sammen, forbi Brovægterhuset, og drejer om langs Kajen hen til Pladsen ved mit Hotel, lige overfor Slottet. Vi ser begge to over imod det gamle, mørke Slot, hvis Tag med de mange Skorstenspiber rager mørkt op i Vejret. — Ja, saa skal jeg dog endnu, før vi skilles, fortælle Dem en morsom Historie, som passerte mig i Fjor oppe paa Taget derovre. Min Mester havde en tysk Svend foruden mig, og vi havde alle Skorstenene i Akkord at feje her i Kasernen, eller „Slottet", som vi kalder det. Den tyske Svend og jeg kunde begribeligvis ikke forliges. Han stiklede altid paa de danske og pralede selv, og jeg lovede, at jeg ved Lejlighed skulde huske ham. Saa en Dag er vi krøbet ud gennem et Vindve op paa Taget, og vi giver os hver i Lav med sin Skorsten og lader Kuglen med Kosten danse op og ned igennem den. Saa siger jeg til ham paa tysk, at nu kunde han jo vise, hvad han duede til. Kan Du tage

Tilløb her langs Tagryggen og springe over denne Skorsten? Han spurgte mig, om jeg var gal, men jeg svarede, at jeg *ikke* var gal, men at jeg var en dansk Skorstensfejer, som ikke var bange. Og uden at tænke over, hvad jeg gjorde, løber jeg hen langs Ryggen, smider Hænderne op paa Skorstensgesimsen, ligesom naar vi Soldater sprang paa Hesten, og hopper over den. Jeg var saa heldig at falde lige ned paa Fødderne igen paa den anden Side, og saa løber jeg i Farten et Stykke lige ud, indtil jeg atter havde faaet Balancen, og saa vender jeg mig og kommer langsomt tilbage til ham. Kan Du gøre mig *det* efter? Han sagde ikke noget; han var bleven hvid i Ansigtet og sad paa Taget og kastede op. Siden den Tid var der ikke noget i Vejen med ham. Men da jeg atter var kommen ned i Gaarden, saa rystede Knæene under mig. Og det var ikke min Skyld, at jeg ikke brækkede Halsen; og jeg gør aldrig saadan en Abekattestreg om igen, saa gammel som jeg nu er!"

Jeg takker ham og fortæller, at *her* logerer jeg. Han gav sig til at se op og ned ad Hotel Alssund. Bag de lukkede Skodder i Stueetagen lød høje Stemmer og Sang. „Vil De ikke gaa med indenfor og tage en Forfriskning?" spurgte jeg.

„Nej Tak. Jeg er for sort. Men De finder Selskab nok derinde, efter hvad jeg hører. Godnat! og god Fornøjelse!"

V. GILDER OG GRAVE

Vi, med det evige Gilde,
Og vi, som aldrig os nærme
Hinanden, til Stævne, en festlig Dag,
Uden at hejse Korsarernes Flag,
Uden bestandig at spilde
Vort Øl, hvor vi drikker vor Bærme;
Vi havde godt af en Sammenkomst
Ved festligt Bord, hvor Opsatsens Blomst
Ikke med Malurt var blandet
Og „forbindtlig" var ens med „forbandet".

Vi, og Folket „derude",
Og *vi*, og Folket i Byen,
Som sidde bestandig og tude
Om Kap med hinanden mod Skyen,

Vi havde godt af en Mundkurv paa,
En Vagt ved hvert Vindve, i hver en Vraa
En Lytter, som passer omhyggelig paa,
At Ordene ikke for *vidt* skal gaa,
Og Taleren ikke skal gemme
In mente en Rest af det slemme.

Og *vi*, med vor evige Ævlen,
Fra venstre saa vel som fra højre,
Vi havde godt af at tøjre
I Tide vor Utids-Kævlen,
Og græsse lidt fredelig Side om Side
I Danmarks dejligste Vang og Vænge,
Og ikke slide,
Og ikke flænge
I Tøjet, men være lidt mere
„Voksne og danske Drenge".

Det er den „danske Klub", den „danske Forening", eller hvorledes man nu benævner den her i Sønderborg, som jeg træder ind i.

Allerede ude i Hotellets Gæstestue, som i dette Øjeblik er tom for siddende Gæster, og hvor jeg afører mig min Kavaj, medens en lille Pige med lange, lyse Fletninger ned ad Nakken betragter mig halvt forbavset spørgende, halvt venligt opfordrende, lyder ud til mig gennem Døren fra et med „privat" mærket Allerhelligste i et kraftigt Mandskor:

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa.

Jeg henvender et Par Ord til den smukke Pige. Døren gaar i det samme op, og da man derinde fra hører, der bliver talt dansk, er jeg et Sekund efter omringet af en halv Snes Mennesker, trykket i Haanden af to Gange ti Hænder, og budt Velkommen og indført af Hotellets Vært, til Ære for hvis Afrejse det lille Gilde holdes mellem de danske Sønderborgere. Disse er dog, dette skyldes Korrektheden at tilføje, ikke mødt in pleno i Aften. Jeg har et Par Aftner derefter den Ære at være indbuden mere officielt af den mere officielle danske Forening, og da det ikke ved denne Lejlighed kommer mig an paa dagbogsmæssigt at udmønte hver enkelt Aftens Indtryk i særskilte Ord, forener jeg Indtrykkene af det selskabelige Liv mellem de brave danske i Sønderborg til ét.

Jeg er indført straks, uden at man kender mit Navn, min Stand, noget som helst. Jeg taler dansk. Det er mit Adkomstdokument og mit Introduktionskort. Efter at nogle Gisninger i Retning af min

Klædedragt først har gjort mig til Handelsrejsende og dernæst til „lollandsk Greve", er jeg saa beskeden at standse disse Formodninger paa deres højtflyvende Vej ved at række Værten mit Kort over Bordet; hvorefter en ung, flink Mand, en Landmaaler, hvis Selskab jeg har haft megen Fornøjelse af og hvis glødende sønderjydske Patriotisme ofte har aftvunget mig Beundring, er saa opmærksom at gaa i Borgen for at jeg er „god". Her ved Grænsen er Benævnelsen *god* ensbetydende med at være dansk, og jeg opdager snart, at Folkene her i ingen Henseende fornægter denne deres Maksime for Bedømmelsen af hverandre og deres indbyrdes Optræden overfor hinanden — ligegyldigt hvilke personlige Sympatier eller Antipatier, der for Resten knytter dem nærmere sammen eller holder dem fjernere fra hinanden i det daglige Livs jævne, ensformige Gang.

Det er Øllet, det navnlig gaar ud over i Aften; men den næste Aften, den mere officielle, har man maaske en Følelse af at skulle reagere imod det germanske, og derfor er den næste Aften betegnet med Rødvin til Bordet og Punch efter. En Mand i Uniform med den tynde, preussiske Kaarde (som jeg erfarer en Officer af Bypolitiet, i Modsætning til de beredne Gensdarmer paa Landet) er saa opmærksom lige overfor Selskabet og Stemningen at rejse sig op og forlade begge. Der er naturligvis hundrede Lejligheder, hvor det maa være en saa udsat Eksistens, som en dansk Hotelværts, magtpaaliggende ikke at staa paa en altfor spændt Fod med Autoriteterne; og man forsikrer mig rundt omkring fra, at denne Mand, som nylig gik, virkelig er saa flink, som man efter Omstændighederne kan forlange det. Der er endnu en uniformeret til Stede; han er maaske ikke saa absolut velset herinde, men at dømme efter hans øjeblikkelige Holdning maa man foreløbig erklære ham for „ikke farlig". Det er en Overkorporal, Sergent eller lignende, fra det her garnisonerende Regiment, en forholdsvis ung, ganske godmodig „Bummler", der i et Anfald af Fortrolighed meddeler mig, at han er relegeret Student fra et sydtysk Universitet og nu har i Sinde at vie Krigerstanden Resten af sine Aar. Hans Meninger og Anskuelser er ikke paa nogen Maade stærkt udprægede. Han mener, at de danske, for saa vidt som de bestandig vilde drikke saa meget Øl, som i Aften, i Grunden er et Folk, som man kan have al Sympati med. Det lykkes mig siden efter, da Stemningen bliver lidt hidsigere, ved at udtale mig over Fyrst Bismarcks Geni, at foranledige en Skaal fra Sergenten for Danmark. Opbrusningen rundt omkring lægger sig øjeblikkelig; man anser ham — efter sønderjydsk Opfattelse — for tilstrækkelig kompromitteret herved; man besvarer Skaalen med Hurraer, saa Ruderne bag de lukkede Skodder klirre, og man overlader til den lidt forvirrede Feldwebel at klare for sig selv indenfor Øldun-

sternes magiske Kreds, hvorledes det egentlig hænger sammen med hans officielle Pligter som uniformert og hans selskabelige Forpligtelser som privat og Gæst i en dansk Kreds overfor al dette Højforræderi. Senere faar han mig fat i Ærmet henne i en Krog, og medens vi tømmer et privat Krus sammen, letter Taagen efterhaanden, Feldweblen giver Plads for Studenten, og paa latin, som næppe ved et Gymnasium vilde blive erklæret for ciceroniansk, men som under denne Situation er tilstrækkelig for begge Parter, giver han mig det Vink, saafremt min Nærværelse her i Byen skulde opfordre til nogle „Demonstrationer" blandt de danske, da at holde igen saa meget som mulig, „denn, die Collegen sind nicht alle so facil wie ich, und ich möchte doch nicht, dass diesen braven Burschen etwas passierte!" Det sidste er paa hans Modersmaal for at udelukke enhver Misforstaaelse.

Jeg takker ham. Jeg er pludselig „med". Jeg har for et Øjeblik glemt, hvilken Grund man staar paa. Jeg maa sige, at med Hensyn til „Collegerne", saa har jeg faaet det bestemte Indtryk her under mit Ophold i det erobrede Grænseland, at de preussiske Autoriteter, navnlig for saa vidt som de udtages af den højere Officerstands Intelligens, baade er „facile" og noble; som man kunde vente det af den Dannelse, der forpligter. De højere preussiske Officerer — det er jo næsten en Trivialitet at gentage det — danner gennemgaaende et Korps, som man formodenlig skal lede om Magen til i Evropa. Men der gives jo ogsaa Autoriteter, og særlig saadanne, der rekrutteres af Renegater, over alt i alle erobrede Grænselande, som har et snevert Syn og hvis Humanitet baade er civil og servil begrænset. Fra saadanne kommer „Forargelsen". Her ligger Kilden til alle de smaalige Trakasserier, hvorunder de overvundne lider dobbelt, dobbelt fordi Ophavsmændene er *smaa* og kun bliver store ved *Magten*.

Jeg skulde for øvrigt meget snart, og af en dansk her ved Sønderborgernes Gilde, blive erindret om min Forglemmelse.

Værelset, hvori vi befandt os, var nu snart saa indhyllet i Tobaksdamp, at Medlemmerne af den danske Forening saa vel som det fremmede Element i de brandgule Ærmeopslag og den røde Krave, kun utydeligt viste sig her og der, lig Billederne i dissolving views, der arbejder sig frem for atter at forsvinde.

Denne Eftermiddags og Aftens Indtryk havde for mit Vedkommende vekslet altfor brat, til at jeg med den samme Harmoni i Væsen og Tanke som de andre skulde kunne gaa op i Udtrykket for den almindelige Selskabelighed her paa Stedet. Doktoren ɔ: den danske Læge i Byen, der saa at sige er Hovedet for Patriotismen her, og hvis prøvede Fasthed og joviale Intelligens, der støttes af et

ikke ganske ringe Talent for Improvisation, det hidtil er lykkedes at holde de danske sammen, — Doktoren, der baade fører an ved et godt Lag omkring Bordet og i den sejge, ulige Kamp mod Fjenden uden Dørs, han saa' i dette Øjeblik træt og anstrengt ud, og medens der blev sunget og talt højt rundt omkring os, bøjede han sig hen imod mig og sagde dæmpet: „Ja, De ser, at vi ældre holder Geledderne; men hvor længe vil vi holde ud, og hvorledes vil det gaa *efter* os?"

Der er intet Svar paa et saadant Spørgsmaal. Det fravristes en uforsagt Mand i en Stemning, for hvis øjeblikkelige impetus han ligger under. Jeg trykkede hans Haand, men sagde intet. Det var desuden ligefrem vanskeligt at anbringe hørbare Ord under den stedse voksende Begejstring omkring os. Et Dusin kraftige Struber slap kun den ene Fædrelandssang for at tage fat paa den anden, og de blev sungne til Ende med alle Vers, uden Undtagelse; og som Intermezzo blev der da af en og anden foreslaaet en Skaal for alt, hvad de undertryktes Begejstring i et løftet Øjeblik kan bringe Ruderne bag Skodderne til at klirre under. Man kommer nemt ved en saadan Lejlighed til at anbringe en Ytring, der synes, om ikke at staa i Strid med Begejstringen, saa dog ved sin Reservation at dæmpe den. Jeg formaaede ikke at tilbageholde en saadan Ytring, i Virkeligheden snarere udsprungen af en musikalsk Reservation end af en patriotisk. Der blev øjeblikkelig Stilhed. Jeg var bleven hørt; jeg blev ogsaa svaret. En af de siddende rejste sig; en alvorlig, energisk udseende Mand, Borger i Byen, en Mand af det Tømmer, hvoraf Oppositionen gøres i alle dens forskelligartede berettigede Skikkelser, en Mand, som i Frankrig vilde være Republikaner, og som her paa Grænsen var dansk. Han saa', i dette Øjeblik i det mindste, ikke mildt paa mig:

„Jeg maatte vide, at *her* betød disse Sange noget andet, end ovre i mit København. *Dér* var man formodenlig ked af disse Sange, som man vel i det hele taget var ked af alting undtagen af Kunstberidere og Gøgl. *Hér* havde man ingen Beridere og trængte heller ikke til dem. Her havde man disse Sange til at holde Hjertet varmt ved og Haabet oppe med, naar man kom sammen som nu i Aften, medens Gensdarmerne stod omme bag Gadehjørnet og ikke ønskede noget hellere end at kunne „klappe hele Buret til med alle Fuglene". I Aften sang vi, og det saa højt vi kunde, i Morgen var vi maaske arresteret alle sammen. Han vilde kun erindre mig om dette, og saa vilde han bede mig om Undskyldning, efterdi jeg var deres Gæst. Men jeg maatte ikke glemme, at København ikke var Sønderborg og omvendt!"

I vor gode Hovedstad vilde der ved slig en Lejlighed straks have

været nogle, som havde mæglet Forlig. „Lad os blot være gemytlige!" vilde man lige straks have hørt. Her forholdt alle sig tavse. Vi tvivler ikke paa ham; men lad os høre, hvad han har at sige! læste jeg paa Ansigterne rundt omkring mig.

Jeg gav ham Ret. Jeg tog imod Reprimanden, ikke fordi jeg indrømmede, at den var fuldstændig fortjent; thi min Mening havde kun været den og den. Men ved at betragte mig som Repræsentant for det „københavnske", som jeg selv meget godt kendte, havde han ramt noget, som jeg absolut gav ham Medhold i. Paa adskillige Kollegers og Medborgeres Vegne tog jeg imod Reprimanden!

Man var tilfreds; og Gildet fortsattes uden Dissonanser. Jeg var imidlertid bleven træt, eller, for at udtrykke mig mere korrekt, jeg følte, at jeg nu havde Lov til at være det. Efter nok en Gang at have stemt i med i et Hurra for en Skaal — jeg tror, det var for Kronprinsen denne Gang — meddelte jeg min Beslutning, at trække mig tilbage, til et Par af de nærmestsiddende, og gik derpaa op paa mit Værelse.

Jeg tændte mine Lys og gav mig til at spadsere op og ned ad Gulvet, rygende en Fredspibe med mig selv. Saa gik jeg hen og aabnede Vinduet og inddrak den kolde, rene Luft derude fra. Paa Pladsen neden under mig, der med sin ene Flanke indtager Toldbygningen og Kajen, hvor Dampskibet lægger til, og som med sin Front løber lige over mod det gamle, skumle, kaserneagtige Slot, paa Pladsen var der stille og menneskетomt. Først da jeg bøjede mig lidt ud ad Vinduet fik jeg Øje paa et Par Skikkelser dernede i lange Kapper; de syntes med megen Opmærksomhed, om just ikke med megen Andagt, at følge den vokale Del af Gildet, som trængte ud gennem Stueetagens lukkede Skodder. Jeg tænkte paa Reprimanden, som jeg nys havde modtaget dernede, ikke mindre end paa min Ven, den militære Students „Vink". Jeg lovede mig selv ikke at forglemme dette Vink den næste Dag. I Aften, følte jeg, vilde det have været forgæves at anbringe en fra den løftede Stemning divergerende Bemærkning dernede.

Jeg saa' over mod det skumle Slot. Jeg tror ikke, at jeg tænkte paa den ulykkelige kongelige Fange og den cirkelrunde Fure i Stenbordet. Jeg har set Kongeørne i Bure rundt omkring i de store Byers zoologiske Haver. Jeg har ved de Lejligheder tænkt paa den store Christiern, der saa forsmædelig gik rundt og rundt, Aar ud, Aar ind i Taarnfængslet. Jeg har ved de Lejligheder hørt det tunge, slæbende Trin i den kongelige Fanges udtraadte Sko, jeg har set den bøjede Gestalt, Blikket, der Aar efter Aar tabte mere af Rovfuglens fortvivlede Haab, indtil det omsider, indadvendt, resigneret rettede sig paa Redelæggelsen af de dybe, stride Strømninger derinde

og glemte at gnistre op og funkle, naar Strømmens Bølgeslag klang i Nattens Stilhed mod Taarnmuren og vakte de korte, skuffende Haab om Flugt, Undvigelse, Hævn over Fjenderne, Genoptagelse af de for tidlig fødte Planer, der havde diet altfor meget Blod.

Jeg havde ved de Lejligheder, langt borte fra Sønderborg, haft Fangen derovre for Øje, og jeg havde ved det Syn smagt paa Historiens stærke Drik, der er saa berusende bitter, naar man tager en Slurk af dens uforfalskede Drue, og som i Reglen bydes os i saa udvandet Skikkelse i Skolens og Livets Bøger.

Her i Nattens Stilhed, med det mørke, triste Slot for Øje, stod Fangen kun i flygtige, forbifarende Tankeomrids for mig. Der var kommen for megen Historie imellem den Gang og nu. Det er den for Historie modtagelige Følelses Egenhed at blive staaende stærkest ved, hvad der sidst er passeret.

Lygterne paa Dampskibsbroen brændte døsigt; men de konkurerede med Aprilnattens Stjerner. Højt oppe i Luften svævede slørlette Skyer, gennem hvis Flor Stjernerne skinnede. Det var Resterne af de Skyer, som havde hængt ved Solnedgangen i Sørgeguirlander ned over Landskabet deroppe paa Dybbølbanken. Den strakte sig nu selv, Banken hist ovre, som et tungt, mørkt Sørgeomhæng om en stor Sarkofag og spærrede Udsigten. Alssundets Vande rislede forbi, genspejlende Lyset fra den preussiske Toldbodbygnings og den preussiske Kasernes Lygter. En Skildvagts Bajonet blinkede nede ved Broen. Oppe over Bankens Ryg skinnede et enkelt, rødligt Lys, som et mystisk Øje, der er paa Vagt. Det var et Lys i Dybbøl Mølle.

De blev ved at synge der nede i Stueetagen. Det var mig umuligt ikke at følge med Melodien og smaanynne Teksternes Ord. Nu skulde Rigoristen dernede have set mig! Jeg kom til at smile ad hans Tale, og samtidig skar det mig i Hjertet. Han vidste vel næppe selv, *hvor* og *hvad* han havde ramt. Medens jeg sendte Smaaskyer fra min Pibe op mod de større Skyer paa Nattehimlen, begyndte jeg i Tankerne at gennemgaa, hvad der nu i Hovedstadens forskellige Kredse blev talt om. Det faldt mig ikke ind, som en diable boiteux, at ville afdække Husene for deres Tage og kigge ind i alle Hjerter. Hvad Familierne beskæftigede sig med, lod jeg blive ved sit. Men hvad man paa offenlige Steder beskæftigede Tankerne med, lod jeg passere mig Revy. Figurerne og deres Samtaler gled en for en forbi mig. Smaadiskussionerne, Smaadebatterne, Smaavrøvlet, den lille Vittighed, den lille Ondskab; Intelligensens Underholdning. Græs, Græs. Smaapolitikken, Smaakævleriet, den brutale Knippel, den tilspidsede Pil dyppet i den svidende Saft, Intolerancen; Døgnpolitikken. Græs, Græs. Saa kom „Forlystelsernes" lange, brogede

Række, som ingen forlod ret for Alvor forlystet. Græs, mere Græs. I Dag paa Marken, i Morgen i Ovnen.

Jeg søger efter Holdepunkter. Jeg kan kun finde Antydninger heraf. Jeg spørger mig selv, om det er muligt, at et Folk efter en saa nylig foretaget voldsom Amputation kan være saa sorgløst, kan lege saadan med Tiden, ikke sidder i aandeligt Arbejde til op over Ørerne for at bøde paa det fysiske Forlis. En uendelig Gaben slaar mig i Møde som Svar paa mit Spørgsmaal. Jeg ser ind i en uhyre Mund, hvor der endnu sidder baade Knusetænder og Skæretænder nok til at kunne tilberede megen Føde for det invalide Legeme. Og ud af denne Mund med dens uendelige Gaben vrister sig saa en for det anspændte Øre dæmpet forstaaelig Stønnen. Lider Invaliden? Ja! lyder det ganske svagt; en afpresset Tilstaaelse. Indrømmer da ikke Invaliden, at fordi man har været saa uheldig at miste sit ene Ben, behøver man dog ikke at trække omkring med Bjørne og gøre sit hele Land til en Dyrehavsbakke? Er det ikke Hjernens og Hjertets Tid, trods al storevropæisk Snak om de store Statslegemer? Skulde ikke Invaliden værs'god skamme sig lidt og se at holde Fred paa Bakken og lukke de mange Fjæleboder og tage fat paa et ordentligt Arbejde i sit Hjem?

Jeg lytter efter Svaret. Men Invaliden har foreløbig vendt sig fra mig. Gammel Vane bider bedst. Invaliden er saa stærkt optaget af den nærmeste Keglebane, hvor man slaar 8 om Kongen og 7 om Forhjørnet, og hvor man holder høje Paréer paa Slagene.

Jeg lader Kuglerne rulle og hører hverken efter Slagene eller efter Paréerne. Jeg er træt. Jeg har nogen Ret til at være det efter alle de forskelligartede og stærke Indtryk. Jeg gaar i Seng; men jeg kan ikke sove. Man synger endnu dernede, og Tankerne vedbliver at belejre mit Værelse. De synes at komme ansættende fjernt borte fra som en Kolonne, der er under Fremrykning i Løb. Jeg hører Kornlærken, der sad paa Telegraftraaden ovre paa Dybbølbjerg og stødte sin dirrende Trille frem. Det lyder, som om Metal sad og sang paa Metal. Nuvel; hvad vil I mig da? — Op, og skriv os ned! Vi vil ned paa Papiret!

Jeg kommer til at mindes en Ytring i en overanstrengt Periode af min Fader, som er Læge: „Man hænger da ogsaa altid i Klokkestrengen!" Jeg selv hænger i Klokkestrengen, i Telegraftraaden, hvorpaa Kornlærken sidder og synger derude i Natten. Jeg staar op, tænder Lysene igen, klæder mig paa, og sætter mig til Bordet. Jeg skriver:

I den gryende Old, da hver Ø var en Skov,
Løb vi Skuden paa Havstokken op,

Og med Øksen, til Nybyggets knappe Behov,
Hugged løs vi paa Egenes hærdbrede Krop,
Indtil Kæmpen for Kæmpen var faldet.
Lydt gennem Skoven det gjalded.
Saa blev Viven i Blokhusets skindbredte Rum,
Og paany pløjed Skuden det saltvaade Skum;
Øksen i Hænde; den hvilte sig ej;
Bladet det blinked; den lyste sig Vej.
Det var levende Ege, som faldt for dens Klinge; —
Danmark, hvi blev Du saa ringe?
Danmark, hvor bliver Du af!

Der blev ryddet en Vej gennem Saksernes Land,
Gennem Skove til Alpernes Top,
Og Normannen han kilked langs Afgrundens Rand,
Og paa Slæden sad, krummet, den vældige Krop,
Med et Jerngreb i Skjoldremmens Line.
Holla! der kom en Lavine.
Og i susende Fart gik det ned over, ned;
Der stod Røg under Kilken; den tændte, den sved.
Dalen i Dampe; de slukkedes ej;
Herrer og Trælle de løb deres Vej;
Og i dampende Blod sank Normannernes Klinge. —
Danmark, hvi blev Du saa ringe?
Danmark, hvor bliver Du af!

Der var aaben Passage mod Syd fra vort Nord,
Og den søgte hver higende Aand,
Og vi traadte mandhaftigt i Fædrenes Spor,
Om med Øksen ej mer', saa med Bogen i Haand,
Og vi nød, hvad de hist havde nemmet.
Verden de bragte til Hjemmet.
Og vi hylded de høje Erobreres Hær,
Og vi vogted dens Faner, dens Vaabentrofæer,
Vogted ved Trefodens hellige Baal
Philemons Panser, Jarl Hakons Staal,
Og Guder fra Mesterens Mejselklinge; —
Danmark, hvi blev Du saa ringe?
Danmark, hvor bliver Du af!

Der er stænget mod Sønder, trangt imod Nord;
Vi har løbet vor Skude paa Land.
Vi har ryddet vor Vold, men, forladt af vor Bro'r,

Har vi tappet vort Blod, til vor næstsidste Mand;
Og nu nyder vi, hvad vi har nemmet:
Tvedragt er Herre i Hjemmet.
Vi har Viv end i Blokhusets skindbredte Rum,
Men vor Skude staar mastløs i Havstokkens Skum;
Vægter vi sidder om Trefodens Baal,
Pudser og pudser det anløbne Staal.
Vi har skaaret os selv paa Normannernes Klinge. —
Danmark, hvi blev Du saa ringe?
Danmark, hvor bliver Du af!

De vog dem, vi grov dem
En Grav i vor Have,
Lagde dem ved Siden af den alfar Vej;
Alle vore Blomster skal smykke deres Grave;
Sønderjydske Piger, I forglemme det ej!

Hvem gemmer vi vel ellers vore Kranse til!
Søster, hvad er det Du siger?
Lad Fjenden plukke Blomster derude, hvor han vil:
Nælder hos de sønderjydske Piger.

De ligger og lytter
I Jorden dernede,
Lytter til hvert Fodtrin paa den alfar Vej,
Lytter, om paa Landsmaal en Læbe vil bede:
Sønderjydske Piger, I forglemme dem ej!

Og skulde vi vel have saa glemsomt et Sind;
Søster, hvad er det Du siger?
De døde har vi tegnet os i Hjerterne ind;
De bo'r hos de sønderjydske Piger.

Men ak, de kan ængstes,
Thi Tiden den rinder,
Jævnende, som Støvet langs den alfar Vej.
Fjenden vil sig fæste de blegnende Kvinder:
Sønderjydske Piger, I forglemme Jer ej!

Nej heller' vi os vier til den døde Soldat;
Søster, hør efter, hvad vi siger!

Lad Tøjterne ved Elben være Tysken parat:
Enker er de sønderjydske Piger!

Nogle Dage efter kørte jeg ud gennem Sønderborg, over Pontonbroen, over til Sundeved, for at se Gravene dér ved Dagens Lys.

Jeg havde nu forenet de enkelte Indtryk af Byen til et nogenlunde et. Det var en By, som trods sin Lidenhed og Uanselighed virkede paa mig som en stor By ved sine Modsætninger, jeg kunde næsten sige Modsigelser. Dansksindede og tysksindede, indfødte trofaste og indfødte Renegater, militære og civile; lutter Modsætninger, der bestandig ved Gnidningsmodstanden maatte frembringe den Ild, uden hvilket intet Hjerte holder ud. Og hvor energisk holdt ikke disse Mennesker ud trods nu og da opdukkende Tvivl! De lod ingen Smaaspørgsmaal komme imellem; de vandede ikke deres Idé ud i Smaavrøvl; af alle de Smaabyer, hvor jeg har været, forekom derfor ogsaa denne mig at være den mindst lille. Al Ravnekrogens Usselhed gled af paa denne Koloni af danske Smaahandlende, Haandværkere og nogle ganske faa Embedsmænd. De snakkede ikke om dit og dat og Per og Povl; de talte bestandig kun om et og det samme; men dette ene var deres højeste Idé, deres Livsnerve. Ganske vist, de havde ogsaa Hannibal ante portas. De blev holdt „varme" ved hver Dag at have Erobrerens Vaaben for Øje. Men netop dette, at de *hver Dag* havde Synet af Pikkelhuerne og Lyden af den fremmede Vagtparade, kunde overfor en mindre sejg Race have virket sløvende i Længden. Det er menneskeligt at vænne sig til, hvad der ikke synes at kunne ændres, og man tør vel ikke gaa altfor stærkt i Rette med de svage Sjæle, der efterhaanden var faldne fra. Desto mere heroisk bliver Modstanden hos dem, der holder ud. Et lille Træk falder mig ind, som netop bliver fortalt mig her paa Vognen, fra Kejserens sidste Besøg i „Sonderburg". De alsingske Bønder herude fra Omegnen var den Dag kommen ind for at se paa den nye Landsherre. De stod opstillede paa Gaden i en lang Række, dampende af deres Merskumspiber. Det saa' ud, som om de dannede en Æresgarde. Vognen kommer kørende med Monarken; han laver sig til at hilse paa sine Undersaatter, da i det samme disse gør omkring ned over den hele Rade. Det er meningsløst, det er en Demonstration af den Art, som saarer og irriterer uden at kunne lamme og knuse; den bliver noteret og husket paa rette Steder og afføder disse pinlige Repressalier ved anden Tid og Lejlighed; ja, men det er ligefremme, sejge alsingske Bønder, som ikke kunne snakke et Ord tysk, hvis hundredaarige Traditioner tilhører en anden Nationalitet, og hvem ingen Dressur, i dette Slægtled i det mindste, lærer at gøre Front mod den rette Kant. Det er Krigslyk-

ken, der har taget det gamle Skilt ned paa Raadhuset og hængt et andet op. De tror paa, at Krigslykken vil vende sig, og med den „alle de smaa Billeder". Underligt nok; den mest danske Ø langs Jyllands Østkyst har været Arnestedet for det Frafald, der har afført *alle* disse Kampe og denne Ende paa Kampen med en fuldstændig fremmed Erobrers Navnetræk over Raadhusets Port og med hans knejsende Jordværkers stærke Fort umiddelbart udenfor Byens Porte. Som om Alsingerne endnu følte denne Plet paa sig, stride de den Dag i Dag saa meget desto stædigere imod. Der er et lille Stræde nede ved Vandet, hvor de danske Skippere, Tømmermænd og Fiskere bor. Her tør ikke engang Gensdarmerne komme ind. Der var en Lejlighed, jeg har forglemt hvilken, hvorved Magtens Haandhævere holdt det for deres Pligt at „se lidt indenfor". Her var imidlertid ingen Gæstfrihed, men derimod Økser, og vrede Øjne bag Økserne. Jeg har ikke kunnet gaa forbi denne lille snevre Gyde uden at tænke paa et Sted hos Walter Scott, saa vidt jeg véd i hans „Lord Nigel", hvor den skotske Partisans Ubehændighed afstedkommer et ægte gammelnordisk Røre med Raabene: Knipler frem! Læredrenge ud!

Skade, at Knipler og Økser forslaar saa lidet i vore Tider!

Og saa det *næste* Slægtled?

Jeg sidder paa Vognen hos min Ven, Værten i „Stadt Altona"; og det er ham, jeg gør Spørgsmaalet. Han er gammel Veteran fra 48, og han bærer Mærker af Krigen paa sig. Hans hyggelige Gæstestue er Samlingsstedet, dels for enkelte af de danske i Byen, men hovedsagelig for Landbefolkningen. Den tavse, mandige Maade, hvorpaa han bærer ikke blot sine fysiske Smerter men Smerten under det Tryk, der hviler paa By og Land, gør ham til en virkelig „Fører". En saadan Mand maa kunne stævne Strømmen længe, hvis noget skal formaa at stævne den. Han har ingen Sønner (han vilde da maaske være endnu mere bekymret), men kun Pigebørn, og skønt disse er unge, nette Piger, ses her ingen Officersuniform i Huset, til Trods for at Adgangen til Gæstestuen naturligvis staar enhver fri. De elskværdige Piger har under Ungdommens Smil bevaret Faderens Alvor, — som i det hele taget de unge Piger her i Grænselandet har noget i deres Maade at være paa, som overrasker en, og overrasker behageligt.

Min Vært og i Dag min Kusk rynker Panden umærkeligt ved mit Spørgsmaal. Han vil aabenbart nødig ind herpaa, og jeg lader Spørgsmaalet falde med et: Naturligvis, der kan ske meget i den kommende Snes Aar! En Afvisningsmaade, som jeg maaske har brugt mere her ved Grænsen end andre Steder. Jeg kan imidlertid ikke lade være at tænke paa — f. Eks. paa Værtens lille Dreng i „Alssund",

en flink, opvakt, smuk Dreng, der taler mere tysk end dansk med sin Søster, og som bærer den „lovbefalede" Skolekasket, en fladpullet Hovedbedækning med hvid Kantesnor, der absolut minder om en Tambourdreng. Ja, „uniformere" forstaar Erobrerne; jeg er villig til at indrømme, at de ogsaa forstaar at lære Børnene noget. Fyren havde en hel Stabel Lærdom i en Rem under sin Arm. Jeg gjorde ham halvt i Spøg nogle Spørgsmaal i Sprog, i Historie, i Geografi; og han besvarede alle frisk og frejdig og selvfølgelig paa tysk. Hans Undervisning er tysk, hans Tankesæt vil blive det. Han er virkelig en „Erobring" fra os. Og han har mange Kammerater.

Desto mere Grund skulde der være for de ganske unge hos os til at opdrage sig selv i mandig Fasthed paa dansk. Det er undertiden faldet mig ind, og det falder mig ind nu, hvor meget man fordrer af en ung, uprøvet og umoden Aspirant f. Eks. til Søofficersskolen. Han skal have en Mands Hjerte, naar han er om Bord ude paa sit Øvelsestogt; han skal have en lærds Vilje og Resignation, naar han er i Land „paa Skolen". Er det, fordi *han* skal bære Tressen om Kasketten, at man forlanger sligt af *ham*? Hvilket Minimum af en Mands Egenskaber forlanger man ikke af vore „civile" Drenge det hele Land over! og hvilke Opgaver ude i de store Lande kunne vel sammenlignes med dem, der vil komme til at stilles vor samtlige Ungdom her hjemme!

Min Vært og jeg er falden hver i sine Tanker, medens vi kører op over Dybbølbjerget, drejer forbi Møllen og kører ned ad den lange, jævne Skraaning, forbi Skanser og Grave, ned til Dybbøl By i Lavlandet dernede. Min Vært begynder paa sin rolige, tilsyneladende lidenskabsløse Maade at fortælle. Krigens Gang, Kampens Scener. Han kan begge til Punkt og Prikke. Her, i Udfaldet, eller under Rekognosceringen paa den og den Dag laa dette Kompagni bag dette Hegn. Saa gik vi frem, indtil vi blev kastet af Fjenden; saa gik Fjenden med stærke Kolonner frem, indtil han blev standset af os. Saa brændte det i Dybbøl By. Her skal De se disse nye Gaarde! Her faldt den Officer, dansk eller preussisk. Her blev alle disse mange Mand skudt, saarede eller fangne!

Der er høje, levende Hegn langs alle Bivejene. Vi er bøjet af fra Chausseen og kører gennem Dybbøl. Midt i Byen, lige ved Siden af Vejen er der et Monument med Stentavle og mange Navne. Monumentet er tæt behængt med smaa Dannebrogsflag. „Det har vi dog faaet Lov til af Autoriteterne!" Min Vært bruger helst saadanne Ord. Han nævner ikke gerne „Preusser".

Vi svinger atter ind paa Chausseen. Jeg spørger, hvor vi skal hen? „En halv Mils Vej længer bort, til Folkene i Bøffelkobbel med den kønne Grav!"

Bøffelkobbels bladløse Skov viser sig for os i en blaa Tone. Vi kommer til Udkanten og stiger af Vognen. Til højre, ved Siden af Chausseen, ligger et lavt Hus. Her er Graven. Alle Grave paa Als og i Sundeved ligger saa nær som mulig ved Chausseen. Saa kan de vejfarende ikke undgaa at se dem, og tænke derover!

Jeg beser Graven foreløbigt. En Indhegning med Hække, en Laage med en Bombe og en Kanonkugle paa Stolperne. Derinde ligger en dansk Dragon og Infanterist. Men vi skal først tale med den gamle Kone, som har ladet denne Grav opføre, og som har passet den indtil nu. Hun kommer ud til os med Haanden over Øjnene. Hun har daarlige Øjne, men er i hele sin Optræden som Sønderjyderne: ingen Forlegenhed, en mild, rolig Alvor, ligefrem i Svar og Spørgsmaal. Saa gammel er hun endda heller ikke.

Vi gaar ind med hende i Huset. Alt renligt og net. I den forreste Stue optages et Bord henne ved Væggen af gamle Kranse med falmede Baand, smaa Dannebrogsflag, Fletninger af Evighedsblomster. Hun taler om disse sine Arbejder og om Graven derude som om det eneste, hun véd, men ogsaa det eneste, hun vil ofre noget paa — trods Familiens øjensynlige knappe Kaar. Hun er ikke beskeden af Høflighed eller Generthed, hun fortæller, hvor meget det har kostet og vedblivende koster; men hun faar dog af og til Penge, Kranse etc. tilsendt. Saa gaar vi ind i den næste Stue. Dér træffer vi hendes Datter, en ung Pige, høj, lidt knoglet, med en bred Pande, mørke, klare, alvorlige Øjne, en rolig Værdighed i alle Bevægelser. Hun viser mig et Album med alle de Personer, der har været og beset Graven. Paa Kommoden staar en lille Genstand i Form af et Skrivetøj med Spidskugler, runde Kugler, Granatstumper, alle Ting fundne ude omkring Huset. Paa Væggen hænger blandt andet et Certifikat, tilsendt Familien fra en Vaabenbroderafdeling i Sorø eller Slagelse, jeg husker ikke ret hvilket Sted. Og saa begynder vi at tale sammen om Krigen, om Minderne, om Forholdene, som de nu er og som de kan udvikle sig til at blive. Karakteristisk nok: de rent faktiske Begivenheder, som foranledigede denne Gravs Rejsning, spiller ikke saa stor en Rolle, som man skulde antage, i disse fortræffelige Folks Erindring; og saaledes er det i Grunden gaaet mig over alt her ved Grænsen. Jeg spørger meget, og detailleret; jeg turde maaske anvende Ordet moderne her — uden derfor at blive misforstaaet. Folkene svarer mig ved at fortælle, som Homer vilde fortælle, eller som Kæmpeviserne. „Han kom sprængende her forbi — med Karabin i Haanden. — Vi havde lukket os inde — vi frygtede — thi der var mange Krigsfolk i Skoven. — Han saa' Geværpiber mellem Stammerne — og kastede Hesten om. — Han jog denne Vej — til venstre forbi Gavlen. — Der faldt Skud — og

Hesten styrtede. — Vi ventede en Stund — da gik vi ud, og Fjenden var borte. — Vi løftede ham op — og bar ham ind i Sengen. — Han døde her inde. — Lidt efter fandt vi en Infanterist. — Han var død. — Vi gemte Dragonens Sabel en Tid — men den blev taget fra os. — Nu ligger de begge der ude!" —

Jeg stod udenfor det lille Skovhus i Udkanten af Bøffelkobbel Skov, hvor for tretten Aar siden den danske Dragon var kommen sprængende og bleven kastet af Hesten ved preussiske Geværer bag Træerne. Jeg stod ved Siden af den unge Pige, i sin tarvelige, klædelige Dragt, med dette noget i Øjet, som ingen dansk Bondepige ovre fra Øerne skulde kunne fremvise. Jeg stod foran den Grav, som Fædrelandskærligheden havde indviet, Pieteten smykket. Vi danske fra Øerne er saadan et æstetisk Folk. Jeg kunde, trods Pieteten og Fædrelandskærligheden, ikke undlade en lille Bevægelse i mit stille Sind; ja, dette er ærligt og smukt og varmt ment, men — lidt smagløst. Den unge Pige stod og saa' paa disse Bomber og Fuldkugler med flagrende Dannebrogssløjfer, disse Græsrabatter med Tro, Haab og Kærlighed i Evighedskranse, og denne enfoldige Inskription over de faldne Krigere. Hendes Træk var saa rolige og hendes Blik saa fordringsløst, sikkert i al sin Troskyldighed, da hun vendte det bort mod mig og i sin dybe, faste Dialekt sagde:

„Ikke sandt, det er saa kønt!"

Da jeg trykkede hendes Moder, den gamle, halvblinde Kone, min Skærv i Haanden, vendte hun sig bort.

„Glem os ikke!" sagde hun, da jeg tog Afsked.

„Glem os ikke!"

En stor, rigtudrustet Kunstner fra Renæssancen kunde maaske i et lykkeligt Øjeblik fængsle dette Udtryk i den sønderjydske Piges Øjne. En Stilist vilde, selv med Opbydelsen af hele den moderne Kunst, staa hjælpeløs overfor Gengivelsen af Indtrykket. Men man har jo Lov til at fordre sig troet paa sit Ord, naar man taler ærligt og varmt til et Folk. Hvis alt det Haab, den Inderlighed, den dybe Resignation og den brændende Tro, som laa i dette Blik, kunde gennemtrænge det danske Folk, saa kunde en Vandringsmand derovre ved Grænsen begynde at tro paa en Regeneration hos det danske Folk, hos det Folk, som aldrig er interessant ved sin Opblussen i Øjeblikket, som kan være saa forunderlig svagt gennem lange Tiders selvfortærende Hvile, og som kan rejse sig stærkere end noget andet, mere paalidelig i sin Kraft, og kæmpe og lide i heltemodig Enfold gennem trange og truende Timer — fordi det da kaster sit frønnede Ved fra sig, som Offer paa Haabets brændende Vagtblus.

SANGE VED HAVET

(EFTERAAR 1877)

TIL MIN FADER

PROFESSOR A. G. DRACHMANN,

Dr. M. R. pp.

Skilt i Ungdommens brusende Dage,
Mødt i Manddommens støtte Aar,
Gi'r vi Haandslag og ser os tilbage.
Vi har vunden, begge, med Tiden.
Og drysser nu Sneen i dine Haar,
Og trækker Du snart Dig tilbage fra Striden,
Og flytter jeg Slægtens Mærke frem:
Saa siger jeg Tak fra da jeg var liden,
Tak fra mig selv og fra alle dem,
For hvem Du var Lægen og Fader og Ven.
Din Kunst er Livets, og min er den,
At kalde det døde til Live igen.

Paris i Efteraaret 1877.

H. D.

SANGE VED HAVET

Før Solopgang.

De drive, de store, de blaagraa Skyer
Paa dugvaade Vinger ud over Havet,
Det fjerne ligger i Taager begravet,
Og Stranden er kold, saa trøstesløs kold,
Og Taagen staar som en lodret Vold,
Og vil ikke vige, og vil ikke væk,
Trods Søernes Slag og Vindenes Træk.

Saa ligger i Daggry mit stakkels Land,
Kan ikke faa Bugt med de klamme Taager;
Det lider, det længes, det strider, det vaager,
Det klipper med Øjnenes anstrengte Rand;
Det vilde derud, det vilde derover,
Men Lejet var haardt, og Musklerne sover,
Det rejser sig op, det tumler tilbage,
Og blander med Bølgernes Brusen sin Klage.

Det fik amputeret sin ene Fod;
Det sved i dets inderste Hjerterod.
Det humped omkring ved Stok og ved Krykke
Og drejed paa Lirekassen et Stykke.
Det drejed for lutter døve Ører;
Herrerne hører
Fra Arilds Tid
Saa nødigt paa den, som de selv har skamferet
Og slaget til Invalid.

Saa satte det Liren i Krogen hen,
Og vented og vented og vented igen.

Men Ventens Tid er kun lidet god,
Og Tvivl og Tvedragt har slaget sin Rod
I Hjerterne, selv hos de bedste.
Og Luften skifted endog Humør,
Sommeren vaad og Vintren tør.
Naar Krybben er tom, saa bides
De aller medgørligste Heste.

De spurgte om Skylden. Ja, hvem bar Skylden?
Du, og jeg selv, og han;
Oppe og nede, det ganske Land,
Men hvem har den rette Lægeforstand,
Og hvem vil røre ved Bylden?
Den Taage, som her over Stranden staar,
Den hæmmer saa mangen en spirende Vaar
Og slaar saa mangen en Vunde,
Og ingen kan hele de gnavende Saar,
Og ingen kan sige „hvorlunde". —

Der kommer dog vel en forfriskende Blæst
Og Solbrud i Skyen, en rask Nordvest,
Som fejer til Side den sidste Rest
Af Tvivlen og Striden og Taagen.
Og saa maa man helst være vaagen.
Og saa maa man se at holde sig klar,
Naar Vinden begynder at friske,
Til at røgte sin Dont i den Baad, man har,
Til at tage paa Dybet og fiske.

Og staar end Taagen endnu som en Mur
Og skygger for hele Guds fri Natur
Og trykker paa Hjerte og Hjerne:
Det gælder trods Taagen at tro paa sin Kraft,
Den, som man har, og *den,* man har haft, —
Saa kommer vel Sol fra det fjerne.

Frisk Morgen.

Vinden er saa føjelig
Og Baaden er klar,
Verden saa fornøjelig,
Naar blot man ret den ta'r;

Blot Du ej ta'r Briller paa,
Og særlig ej de mørkegraa,
Men ser med Solens Øjne,
Saa smiler Søen himmelblaa,
Og Du kan næsten ej forstaa,
At Klitterne kan være saa nøgne.

Søen gør saa sære Sving,
Er sorgløs og kaad,
Den slaar i Stykker mange Ting,
Men dertil har den Raad.
Søen er en Jungmand kæk,
Han hiver al sin Hyre væk,
Han har ej lært at spare;
Hans Liv er op og ned i Træk,
Hvorfor da stuve under Dæk,
Hvad der dog ej evindelig kan vare?

Hop da sorgløs, gode Baad
Ad Søvejen hen;
Bliver Næsen ogsaa vaad,
Den tørres nok igen.
Bølgen krummer nu sin Krop
Og løfter paa sin Skulder op
Den Sol, som laa begravet.
Vi sætter Stagen i sin Strop
Og hejser Sejlet højt i Top,
Og løber saa — Godmorgen! — ud paa Havet.

I Ro.

Jeg var saa hed af det hastige Løb;
Jeg havde saa længe løbet.
I Skridt gik de andre, jeg fortned min Fart,
Jeg kunde saa gerne mit Hastværk spart
Og Saalerne oven i Købet.
Jeg hasted og hasted; til sidst jeg fandt
Ene mig selv paa Klittens Kant;
Hvor var de andre henne?
Formodenlig stoppet i Skoven
Og stod og taksered Brænde.

Jeg lod dem blive; jeg lagde mig ned,
Drak Havets forfriskende Aande;
Saa gik jeg langsomt til Strandens Bred,
Hvor Skummet flagred og Saltet bed
Og Voven gik Vinden til Haande;
De kølte begge det hidsige Mod,
De regulerte det hastige Blod,
De gjorde mig sund og munter; —
Man kan ved den megen Jagen
Lettelig komme herunter.

Og her vil jeg blive og slaa mig til Ro
Og sætte mit Livsmod paa Renter.
Den rastløse Tumlen, det skiftende Spil,
Jeg overlader med Glæde til
Kommende Descendenter.
Lad Ungdommen tumle — i Fald den kan —
Jeg slaar mig herned som en stille Mand;
Livet i Frastand jeg følger. —
Og synger saa mine Sange,
Kølig, som Havets Bølger.

Bølgernes Sang.

Evigt fremad,
hen over Havet,
ud imod Grænsen,
som stedse viger;
Ud mod de flygtende
Æventyr-Riger,
hvor Solen aldrig
gaar ned.

Der skal sidde en Mand paa den hvide Bred,
som aldrig har løjet, ej mindste Kende,
hans Ansigt lyser, hans Øjne brænde,
han slog dem aldrig for nogen ned.
Han stjal ej af andres, han kunde nøjes
med lidet, selv i de trange Dage,
han kendte ej Alder, han kunde ej bøjes,
han faldt ej for Smiger, han stod ej af Trods,
han higed bestandig, gik aldrig tilbage. —
Vi aned, vi øjned hans Slægt med os.

Vi prajed en Fisker,
som drev for Vejret;
Hej, Fisker, sig os,
hvor *ham* vi finder!
Fiskeren tørred
de skumvaade Kinder:
Véd ej, var aldrig
saa langt!

Efterdønning.

I Vredens Stunder, i Stormens Stunder;
Naar Skyerne flagre, naar Grenene knækkes,
Saa knejser min Nakke, og Vingerne vokse,
Som skulde de aldrig stækkes.
Saa hvælves mit Bryst for hver sejrrig Tanke,
Jeg hører mit Hjerte Triumftakten banke,
Og jeg gaar om Bord paa den flyvende Planke,
At erobre den nye Verden.

Men Bølgen falder. I Stilhedens Stunder,
Naar Læben er presset om Bitterhedssukket,
Saa kommer min Musa og bringer tilbage
De Kranse, som ikke blev plukket.
Og er der end Torne blandt Kransenes Blade,
Hendes Øjne skinner saa ærlige, glade,
Og hun vogter min Sjæl for at mistro og hade;
Og jeg selv er den nye Verden.

I Havn.

Jeg stod, hvor Molerne strækker
Fra Stranden i Havet frem
To krummede, favnende Rækker,
Som Bølgen med Skum bedækker,
To Arme, som vinker: *hjem*!

Derude stod Havet i Fraade,
Og Skyerne havde Hast,
Og Skibe saa vel som Baade
De slæbte sig Kludene vaade
Og slingred med Spryd og Mast.

Fra Fartens tusinde Farer,
Fra Skibbrud frelst og fra Læk,
Kom Skibenes flygtige Skarer
Og laa nu med Skrog og med Varer
Fortøjet for Anker og Dræg.

De vugged bag Molernes Arme.
Og Skipperne trak deres Vejr:
Ja nu kunde Bølgerne larme!
De pusted sig Fingrene varme
Og smed deres Olieklæ'r. —

Saa kom der en Sejler om Hjørnet;
Den drejed for akavet rundt.
I Bougen en Planke var skørnet,
Med Bougen mod Molen den tørned,
Og sank i samme Sekund .....

Betryggelsen aabnede Favnen.
Det hele hang i et Haar.
En raadden Planke i Stavnen,
Og saa lide Skibbrud i Havnen —
Ja, saadan i Verden det gaar.

Rav.

De gik langs det legende Hav,
Og Bølgerne dansed saa lette
Med Skum ad den gyngende Slette;
De vandrede langsomt Fod for Fod,
Standsed og bukked sig, hvor de stod;
De søgte sig Rav.

Hun fik, hvad af Havet han tog;
Skønt blev det slebet, i Form af et Hjerte,
Det skinned saa klart som den klareste Kærte,
Hun bar det paa Barmen, hun kyssed det tidt,
Hun gav ham til Gengæld *sit*;
Men det var et Hjerte, som slog.

Han fo'r paa det gyngende Hav;
Hun mødte ham ingensinde.
Hun bar paa hans Hjerte derinde,

Bar det hos sit, bedrøvet og glad,
Hun vidste slet ikke at skille dem ad; —
Og *hans* var kun Rav.

Forgrunds Studie.

Ankret ligger i Sandet fast,
Strækker mod Solen sin rustrøde Flig;
Splintret ligger Storstang og Mast —
Skuden har været i Krig.

Skuden har været med Søen i Krig.
Søen var stærk, og Skuden var svag;
Skuden den blev paa Bunden,
Masten drev op og blev funden,
Ankret kom ogsaa for Dag.

Skuden gik tabt, men Kaptajnen han blev.
Kaptajnen — det er en afgjort Sag —
Er det vigtigste.
Han sidder derude paa Bænken
Og venter. Det er det rigtigste.
Han venter og smiler til Søen hen.
Han faar sig jo nok en Skude igen.

Makrel.

Det skal være slemt at falde
Blandt en Stime af Makrel.
Man bli'r nappet, bidt og flænget,
Man bli'r revet rent ihjel.

Jeg var ung og uforsigtig,
Sprang i Vandet. Ak, jeg saa'
Ikke disse sorte Fiske-
Rygge, som i Stimer staa.

Først de fo'r til alle Kanter,
Skræmmet ved den stærke Plumpen
Saa kom en, og flere hid,
Snused lidt, og tog en Bid;
Stedse flere Aspiranter,
Spidse Snuder, blanke Skæl.
O det er en rigtig lumpen
Yngel, denne Fisk Makrel.

Og de bed mig, og de sled mig,
Nogle for, de fleste bag.
Men til sidst jeg blev dog bjærget
Ved et ærligt Sømandstag.

Nu, nu sidder jeg paa Stranden,
Og den gamle Fisker lærer
Mig, hvordan man snor og skærer,
Slaar og kaster, knytter, tjærer
Traaden til et kunstigt Garn,
Hvori jeg — ja ved min Sjæl! —
Selv kan fange mig Makrel.

Kan Du forklare mig, Hav!

Kan Du forklare mig, Hav: —
Hvorfor i al Verden jeg strider og stræber,
Sætter mig hos Dig med bævende Læber,
Glemmer hvert Maaltid, ja næsten glemmer
Mine egne vaade, forfrosne Lemmer,
Stirrende paa Dig, som næppe Du véd,
For at opfange hele din Vældighed,
For at forme din egen Stormmelodi
Til Toner, som gælder i min Poesi!

Ak, om jeg formed det skønneste Spil,
Hvor mange er der, som lytter dertil?
Hvor mange, som ret af Hjertet mener,
— Halve Venner og hele Mæcener —
At jeg har gavnet og glædet mit Land,
Fordi jeg har gjort mig til Spillemand? ...

„Du spørger! Hvad skal man vel svare paa sligt?
Jeg forstaar mig kuns lidet paa Sang og Digt,
Har aldrig taget et Kursus deri,
Er helst for al Spekuleren fri.
Men, om Du for Resten vil vide min Mening:
Nuvel, hvorfor strider og stræber vel *jeg*
— Vinden og jeg i Forening? —

Vi vandrer bestandig vor støtte Vej
Og summer og brummer og gør Spektakel,
Og vilde vist holde det for et Mirakel,
Om en kommanderte: hold op!
Jeg synger min Sang, og jeg strækker min Krop,
Er oftest paa Farten og sjælden i Havn;
Vi ligger paa Rejse, og blæser ad Landet
Og spørger aldrig om „Gavn".

Jeg kunde vel være en Mølledam
Og male for Folk paa Kværne;
Ja, kunde jeg, skulde jeg gerne.
Men jeg er nu engang ikke saa tam;
Man kan gerne skælde paa Vandet:
Jeg er Hav. Jeg kan ikke andet."

Bøn.

Lær mig at blive en Mand,
Haardt prøvede Hav!
Jeg hviler mig her ved din Strand,
Lyttende til dine Sange.
Vel har jeg hidtil holdt Stand,
Og ingen tør kalde mig bange;
Dog var jeg svag nok ibland'.
Luft Du nu ud mine Sange; —
Lær mig at blive en Mand.

Lær mig at kæmpe, utrættet som Du —
Men ikke med altfor meget Bulder.
Hver Gang med opspilet Mund Du ruller
Og truer og raaber: nu kommer jeg, nu!
Saa trækker jeg tavs paa min Skulder.
Din evige Ungdom, din evige Styrke,
Den vil jeg hædre og den vil jeg dyrke;
Men Braget, hvormed Du i Striden bryder,
Tillad mig, o Hav, som Svaghed jeg tyder.

Lær mig at blive Dig lig,
Dybtrullende Hav!
Stedse med Lavhed i Krig,
Lyttende til dine Sange.
Løft mig for Storhed en Flig,
Lad, om end glimtvis, mig fange
Udsigten, straalende rig,
Bort mod de evige Sange; —
Lær mig at blive Dig lig!

Jeg drømte:

Jeg drømte, jeg sank til Havets Bund.
Det sortned for Øjet, det slog om min Mund.

Det larmed som sydende Damp for mit Øre,
Jeg kunde mit eget Angstraab ej høre.

Saa tav det aldeles, blev ganske tyst;
Det skinned omkring mig dæmpet lyst.

Jeg følte mig for; paa Bunden jeg laa.
Jeg tænkte paa dem, som var oven paa.

Den kære Sol, og Himmelens Blaa,
Og Menneskebørnene store og smaa;

Bøndernes Marker, og Fiskernes By,
Kirken den gamle, og Kroen den ny;

Hele det brogede Menneskespil
Af Folk, som handler, og Folk, som ser til:

Jeg fik en saa sugende Længsel mod alt.
Jeg vilde derop igen med Gevalt.

Jeg syntes, der var saa dejligt paa Jorden. —
Saa svømmede Fiskene frem i Orden.

Først kom Torsken, og saa kom en Flynder,
Og saa kom Hajen, den gamle Synder.

Fisk efter Fisk forbi mig hen.
Jeg kendte dem oppe fra Jorden igen.

Torsken er Torsk, ihvor den gaar.
Og Jordens Dejlighed led et Skaar.

Jeg bøjed mit Hoved, jeg drog et Suk.
Og Vandet bobled med klagende Kluk.

Da strøg der en Haand hen over min Pande:
Velkommen til mine Riger og Vande!

Haanden var blød, og Stemmen var blød.
En Kvinde hælded sig op mod mit Skød.

Med Øjne saa trofaste, glade og graa
Smilende gennem min Sjæl hun saa'.

Du frygter? talede Blikket blidt.
Du har dog længtes herned saa tidt;

Naar Solen sank bag den blaanende Strand,
Jeg saa' Dig saa ofte, Du hjemløse Mand.

I høstklare Nætter, naar Stjerneskud faldt,
Længselsfuld har Du ved Navn mig kaldt.

Saa sank Du selv som et Stjerneskud.
Sluk nu din Længsel hos Havfruen ud!

Saa førte hun mig i sit Muslingeslot
Og tog mig i Favn som Vandenes Drot.

Hun havde kun læst en eneste Bog,
Det var A. B. C.'en i Kærligheds Sprog.

Den havde hun fundet en Gang i et Vrag,
Hvor Skipperen drukned sin Bryllupsdag.

Vi læste den sammen; jeg blev saa klog,
Jeg kunde tale Havfruens Sprog.

Jeg glemte Jorden og Himmelens Hvælv;
Jeg var jo hos hende; jeg glemte mig selv.

Og Dage blev Aar i den dybe Strøm.
Det var som i Drømme — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — Det var *kun* en Drøm.

Stormfuld Aften.

Solen gaar ned. Et sydende Hav
Af gulhvide Lavastrømme.
Som Hvaler, der stige fra Dybets Grav
Og brænde sig Snuderne ømme,
Skyerne væltende svømme.

De sprænges til Side, de haste
Bort mod det nordlige, kølige Strøg;
Mod Himlen skinner en glødende Røg;
Skumsøjler, som Hvalerne kaste.

Og Fladen er fejet af Stormen ren.
Ikkun et Vragstykke driver derude,
En afbladet, knækket, forkullet Gren;
Den tegner sig af
Mod min duggede Vinduesrude. —
Du vilde Billed, som Stormen gav!
Hvi fylder Du stedse med stigende Lyst
Mit eget urolige, stormfulde Bryst?
Hvi kan jeg ej lære dem Kunsten af
At slaa mig til Taals med Idyller?

Et fredeligt Landskab — en fredelig Sjæl —
En Aftenrøde bag straatækte Hytter —
En Vandrer foruden Achilleshæl —
En strikkende Pige, som sidder og lytter
Til Tonen fra Klokkernes dæmpede Klang; —
Ja, *kunde* jeg, skrev jeg en saadan Sang.
Men Havet om Smaakluk ej skøtter,
Stormen mit Hjerte fylder.

Saa lagde jeg ud.

Saa lagde jeg ud, da Stormen faldt
Og Vinden fik Blund over Øjet.
Det var, som om ude fra Dybet blev kaldt,
Og jeg lyttede foroverbøjet.

Hult gik Søen, af Tværfurer krus't,
Bølgen var brudt i Stykker;
Hvor Skummet før havde sydet og brust,
Laa Himlen i tavlede Smykker.

I hver en Smaadal, bag hver en Høj,
Smiled en tindrende Stjerne;
Og Landvinden løfted sin Vinge og fløj
Vidt mod det lysende fjerne.

Jeg lytted og spejded fra Baadens Stavn.
Hvert Blink var et Blik, som mig nævned
Med trofast, inderlig Ømhed ved Navn —
Over Havet stille jeg stævned.

Fjerne Toner.

Dig vil jeg bære
paa mine Sange,
Som Bølgerne bære
Fiskerens Jolle;
Lempelig vugges den
frem og tilbage,
og Takten fløjtes
af Aaretolle.

Og Fiskergutten,
som ligger ved Roret
og drømmer vaagen
om hende, han véd nok,
han lytter til Sangen
og synes, at Baaden
for alle hans Tanker
ikke er bred nok.

Jeg lærer ham Tonen.
Naar atter jeg sidder
sent paa Stranden
og Tanke-Garn fletter,
saa taber jeg Traaden:
der lyder fra Havet
Sang i de maane-
lysende Nætter.

Spejlinger.

Der stiger frem paa Nattens dybe Grund
Et Billed fra de sommerlyse Dage.
En Sø. Den hvisker med sin Bølgemund:
Erindrer Du mit Kys den Aftenstund?
Og Breddens Ekko hvisker „Kys“ tilbage.

Jeg ser et Træ; det hælder sig til Drøm
Med Grenen sænket mod den blanke Strøm;
Dets Rod er løsnet, snart det nedad glider.
Hvad bryder Kronen sig om Roden vel,
Hvad spørger Hjertet, hvordan Foden lider?

Bestandig stirrende mod samme Plet,
Det ligner, spændt, med standset Aandedræt,
En Elsker, bøjet bævende hen over
Det Leje, hvor i Nattens Gensynstund
Med Smil om Mund hans Længslers Afgud sover. —

Jeg lukker Øjet, føler, at en Mund
Min Læbe strejfer, føler det i Drømme;
Jeg synker sagte, som i saligt Blund,
I Dybder, hvor ei Foden finder Bund,
Hvor varme Kilder over Hjertet strømme.

Sang i Baaden.

Der skinner Sølvglans over Havets Vove;
Hvor Dagen slap, ta'r Dagen atter fat,
Og Skyen staar som violette Skove;
Hvem kunde sove
Om Bord, paa Søen, saadan Julinat!

Ved Roret sidder jeg, og Baaden glider
Søvngængersikkert over Bølgens Tag;
Vidt flygter Grænsen bort til alle Sider,
Alt sig udvider,
Nat bliver Gry, og Gryet bliver Dag.

En saadan Nat — hvem skænked ikke gerne
Den blege Død to Snese Oldingaar!
Et ungdomsfyrigt Blik ud mod det fjerne
— *Dig* traf det gerne —
Og saa en Baad, som rapt mod Maalet gaar! —

Hvi skal det være saa spejlglat alt?

Hvi skal det være saa spejlglat alt?
En Digter er Søen lig;
Han ligger med sine Luner
Bestandig i aaben Krig.

Byd Søen at lægge sig rolig hen:
Den svarer Dig med et Smil,
Og vender det hvide af Øjnene ud
Og danser en strygende Reel.

Og ønsker Du Dig en rygende Storm,
Saa skifter Søen sit Trit,
Og slentrer af Sted over Revlen
Med ganske dagligdags Skridt.
Den veksler som Skyen, farvet af Sol,
Den veksler som Vejr og Vind,
Den veksler som Digterens eget
Lunefuldt vekslende Sind.

Sildig.

I.

Nu, da de alle sover,
Og Fiskerlejet er tyst,
Og Vinden er vendt og staar over
Imod den fremmede Kyst;
Nu, da de trællende Vover
Har Ro, til det atter blir lyst,
Nu vil jeg lette ved Havets
Strande mit fulde Bryst.

Intet Bulder derude,
Ingen spadserende Flok,
Og ingen huggende Skude
Med Nødflag under sin Nok.
Strakt over Sandets Pude,
Bænket paa Havets Stok,
Snorker Søen. Det lyder,
Som snurred en Kæmperok.

Du sover, Du gamle Kending.
Jeg tør ej paa Freden tro;
Du rejser Dig som en Brænding,
Om og Du gik tam til Ro.
Et eneste Kast, *en* Vending
Af Vinden: Du viser din Klo.
Jeg lytter. Det var, som Havet
I Drømme dernede lo. —

Ak, Elskede, Du som sover
Langt borte paa Puden tyst,
Og aner ej, hvilke Vover
Der slumrer paa denne Kyst,
Du rækker i Drømme over,
Vil hælde Dig op til mit Bryst, —
Du véd ej, at Freden er borte,
Saa saare det atter blir lyst.

Thi jeg og Havet derude
Er født af den samme Stok,
Og kender saa godt til en Skude
Med Nødflag under sin Nok.

Vi sover paa samme Pude,
Følges i samme Flok,
Og spinder den samme Ende
Paa den snurrende Kæmperok.

II.

Kun af den sagtnende Dønning
En Lyd, som paa enkelte dybtstemte Strenge,
Et døende Spil.
Det varer ej længe,
Saa tier det alt sammen stille;
Natvinden standser sin Trille,
Stjernen ser til.

Op fra de skumrende Strande,
Fra Søen, som sover saa dybt, som den sunde
Ene formaar,
Der stiger i Blunde
Tanker til Gengæld for Lyde,
Syner, som *jeg* kun kan tyde,
Du kun forstaar.

Solnedgang.

Den store Stjerne sænker sig mod Havet.
Og — som en Trøst for alt, hvad Dagens Klarhed
Med skarpe Straaler ætsed ind i Tavlen,
Hvorpaa som Børn vi tvinges til at læse
Om to Gange to, om det, som kaldes Sandhed
Saa længe, til en større blir doceret —
De bløde Aftenskyer dæmpet male
Et Landskab: Katalogens „ideale".

Paa Guldgrund sitrer Purpurfarvens Væske,
Orangens Tone bæver under Rosens;
Det bølger sammen i et Regnbu'skær.
Saa løfter det sig: Enge, Bakker, Træer,
Mildtrundede, med svømmende Konturer;
Violblaa Klipper, isprængt Lavafurer,
Snekranste Bjerge, hvorpaa Solen hviler
For sidste Gang, mens sit Farvel den smiler

Højtblussende; en sky og frygtsom Kvinde,
Der ved Farvellet glemte alt og lod
Et Kys tilbage — fra en Elskerinde.

Og under Bjerget, Tinde bag ved Tinde,
En By med Mure, Taarne, slanke Spir,
Cypresser lig, der staar i tavse Rader;
En By med Søndagsfred og stille Gader,
Opladte Porte, som ej Fjender frygter.
Og gennem Porten, mod de gyldne Enge,
Gaar Haand i Haand og parvis Byens Ungdom.
Snart gemmer Skoven dem i sine Skygger;
De vandrer Arm i Arm, Kind imod Kind,
I Ensomhedens Verden langsomt ind.
Og Skovens kaade Guder spidser Ører,
Men Smilet svinder snart om Bukkeskæget;
Skovguden lister skamfuld sig sin Vej.
Dryaden følger med sit Daadyrøje
Igennem Løvets Slyngenet de to
En Stund, og bøjer Hovedet og sukker
Saadan, som ene Skoven sukke kan.

De stiger opad, imod Fjeldets Rand.
Her skinner Solen, her hvor Skoven slipper;
En Hule aabner sig imellem Klipper,
Og vilde Ranker danner halvt derover
En Dør, som hænger løst paa sine Hængsler.
De træder ind og sænker deres Længsler,
Stumt talende, i Øjets dybe Vande,
Hvor Verdner bygges paa den blanke Flod.

Og Søvnen kommer paa sin bløde Fod,
I Klædning som en faldende Kaskade,
Og samler med sin Haand de spredte Blade
Af Ranken, trykker Døren sagte til,
Og trækker baglæns, lydløst sig tilbage
Med Smil om Munden, Fingren over Læben,
Et Nik til Aftenvinden: Vug dem ind!

En Skypumpe.

Den sejled i Luften. Ah, det var dejligt
Saadan at vugges af Ætherens Strømme,

Ligge paa Ryggen og misse mod Solen,
Gynge, dovne og drømme.

Den var en Sky som en anden Sky;
Stod op ved Gry
Før Fanden fik Sko paa,
Og havde slet ikke andet at gøre
End aabne hver Morgen Fru Solens Døre,
Til Tak blev den ogsaa klædt af Solen:
En flunkende ny
Kjole; og var i det hele en Sky,
Som det ret var en Lyst at glo paa.

Men saa fik den Nykker. Imedens den sejled
Doven deroppe, og smilende spejled
I Søen dernede sit Liberi,
Og var med sig selv saa inderlig glad,
Saa syntes den dog, der var noget som fejled;
Den vidste ej hvad,
Men den skiftede Mine
Og raabte paa en Gang: Død og Pine,
Jeg tror jeg vil være Geni!

Jeg smider Kjolen,
Som jeg har haft,
Jeg vil ikke her som en Tjener rende
I Hælene bag efter Solen.
Jeg vil være noget ved egen Kraft:
Jeg vil opfinde Skruen uden Ende!

Den kasted de dejlige Klæder bort,
Og klædte sig som en Vandmester sort,
Der roder bestandig i Sumpe;
Den strakte og rakte sin dovne Krop,
Drejed sig rundt som en Rebslagersnor,
Som en snurrende Top,
Og brugte sin store Taa som et Bor,
Og begyndte i Søen at pumpe.

Saa kom den susende Nordenvind:
Hvad bilder den dumme Sky sig ind?
Og Søen kogte af Raseri:
Maa vi blot være fri

For saadanne Eksperimenter!
Og Søen rev den,
Og Vinden drev den,
Det blev til en Skrue af egen Art,
Regnskabet blev gjort op i en Fart
Med Renter og Rentesrenter.
Skyen faldt ned over Bondens Land,
Det stakkels Geni blev det bare Vand.

Den sidste Parade.

De sad — hvad Søfolk har Lov til at gøre,
Naar Farten er endt og Faren er omme —
Og snakkede lunt inden Døre.
De havde Krusene tomme.
De var nok røget lidt uklar sammen,
Var bleven lidt ivrig og hed i Kammen;
De havde — helt sjældent blandt *de* Kammerater —
Haft en Disput om Soldater.

„Og nu vil jeg sige det sidste Ord,
For *jeg*, skal I vide, var med om Bord,
Da hele Transporten forliste
Og Damperen blev deres Kiste.
Jeg husker det, ganske som det var i Dag,
De sank under Storbritanniens Flag
Med Ransel paa Ryggen og Tasker bag
Og Bøsser og Apparater.
Der var nok en Fjende, men intet Krudt,
De faldt imod Fjenden, men ingen blev skudt,
Havet gav dem en Gravsalut;
De døde en Død som Soldater!

I Dagningen var det, og Søen var hul,
Og Damperen slog sine tunge Hjul
I Havet, som sort sig rejste;
I Dagvagten var det, og Søen var svær,
Og Luften saa' ud til et Herrens Vejr,
Og vi havde strøget Stænger og Spær,
Og vor Bredfok paa Bakken vi hejste;
Den skulde jo gøre for Slingringen Gavn,
Thi forude laa, fra Maskine til Stavn,
Soldaterne oppe og nede.
De var nok af Søturen kede.

Med Ransel og Taske, Stads og Gevær,
To hundred Mand, en formelig Hær,
I Bunker som sammensyede,
De laa dér med deres dresserte Krop
Og letted en Gang imellem sig op,
Naar Damperen gjorde for svære Hop,
Og saa' paa hinanden og spyede.

Den kulsorte Damper hugged sig frem
Og slog sine Skovler med Fynd og Klem
I Søen ved hver sin Side;
Dens Hjulkasser lyste saa hvide.
Jeg saa' imod Østen, og tænkte straks:
Her har vi en Dag af den slemme Slags,
Hvor Solen i Dynerne ligger;
Den vil ikke op, mod Himlen den ser,
Imedens drysser dens Sengefjer
Langs Havet i skinnende Prikker;
Kaptajnen han mæler ikke et Muk,
Men tørrer bestandig Glassenes Dug,
Og Skyerne flagre til Vejrs som Fnug;
Fra Broen han kigger og kigger.

Og Damperen hugged sig frem med Besvær,
Og Skovlerne slog, snart oppe, snart nede,
Og Himlen blev mørk, og vi fik et Vejr,
Hvorefter man længe skal lede.
Og Søen slog Lønning og Luger ind,
Og vaade vi blev til det bare Skind,
Maskinrummet fyldtes og Kedlen blev kold,
Og Skibet trak Vand som et Sold.

„Til Pumperne, Manne". Det hjalp ikke meget;
Stærkt blev der pumpet og stærkere skreget:
Det vokser i Rummet, Fod for Fod! —
Da tabte saa mangen en Gut sit Mod.

Der laa vi og flød som et hjælpeløst Vrag.
Da var det forbi med Kommando paa Dækket,
Thi det er jo saadan en gammel Sag,
Naar Faren er løs, saa er Vildskaben vækket.
Soldater og Søfolk i blandet Flok
Styrted til Baadene, hver paa sin Side,

En tog sin Sabel og en tog en Blok,
Hug blev der givet, og Svar blev der sendt. —
Vorherre maa naadigt vide,
Hvorledes det hele var endt!

Men bedst, som de sloges og rev og bed
Og brøled som vilde Dyr og sled,
Og alle vilde i Baadene ned,
Saa holdt Soldaterne inde;
De hørte en Stemme, de kendte den nok,
Der stod blandt den hele fortvivlede Flok,
Høj og slank som en Kvinde,
Pyntet og strunk paa Soldatermaner,
Deres Oberst, en ung Officer:

„Ret Jer, Karle!" De lystred og gik
Tilbage fra Baadene for hans Blik.
„Sablerne ind; Geværet ved Fod!"
De lystred og slingred, men stod, hvor de stod.
„Nuvel, Soldater, Haabet er ude;
Vi skylder — det véd I — Vorherre en Død,
Og *vor* skal vi møde paa denne Skude.
Baadene rummer knap halvhundred Mand;
Det er Skibets Besætning, kan *den* naa' Land,
Saa har vi gjort, hvad vi kunde.
Arrier'garden holder saa længe Stand,
Som den kan, og gaar saa til Grunde!" ...

Saa fik vi Søfolk med megen Besvær
Baadene ud, og vi klarede Vraget.
Obersten stod med sin Kaarde draget,
Vinked Farvel, da vi roede væk.
Da brød fra Skyen det første Skær
Af Solen, og over det vaade Dæk,
Langs ad den tavse Rade,
Raabte han højt: „Præsenter Gevær!"

Det var deres sidste Parade."

Alene paa Dækket.

Over Nordhavet kommer en Skude i Storm,
Saa tungt gennem Søerne den ruller;

Vandet vasker Bougen, men vasker ogsaa ind
I Lasten ad Lækkernes Huller.
De Varer derinde bli'r vaade, kan jeg tro; —
Fanden tage Varerne, naar bare man fik Ro
For den evige Hiven i Pumperne!
Kaptajnen har slaget i Rattet sin Klo,
Og Skuden hun lænser for Stumperne.

De vinder kun fremad med maadelig Fart;
Rummet er fuldt af Vand.
Mod Dæksbjælken slaar det i Lasten snart,
Der er langt til Land;
Saa hiv nu alle Mand,
Hiv væk! det gi'r Varme om Fingrene! —
„Han snakker, den gamle, som skulde man tro,
At alt var i Orden og Rattet i Ro
Og som vi ej her nu i Dage to
Maatte gnave Beskøjt saa haard som en Kno,
Og ikke faa Sul mellem Tænderne,
Og pumpe til Blodet stod af Hænderne!"

Og Stormen bruste, og Søen brød,
Og Horisonten blev kobberrød
Op spaaede ilde for Natten. —
„Kammerater, den to Dages Tørn var haard,
Enhver kan nu se, hvad der forestaar,
Vi synker med hele Klatten.
Der kommer en Fisker dér til Luvart;
Jeg mener, at vi til den gamle gaar;
Og vil han ikke med, faar han blive, hvor han staar,
Og agere Matros og Kok og Steward!" —

De prajede Smakken. Den drejede bi; —
„Kaptajn, vi kan ikke andet;
Der er ingen fornuftig Mening i
At holde en Skude paa Vandet,
Som er saa skør og saa gammel.
Nu pakker vi ind vort Skrammel,
Og gaar med Forlov eller uden Forlov;
Tak skal De ha' for det Pumpesjov,
Vor Fart skal faa andre Gænger;
Som den er, saa gaar den ej længer!" —

De saa', hvor Kaptajnen med Ordene stred;
Han trykked Sydvesten i Panden ned,
Og sendte et Hug dem med Øjet;
Det gik gennem Olietøjet:

„I gaar! Naa, Lykke paa Rejsen da,
Siden I kan ikke andet;
Men spørger en Bonde Jer inde fra Landet,
Saa husk at sige, I rendte fra
Jer Kaptajn herude paa Vandet.
I siger, at Skuden er gammel. Javist,
Den fødtes med mig, og vi døbtes tilsammen,
Jeg har sejlet med den i Nød og i Gammen,
Og vi ender vel ogsaa sammen til sidst.
Vi to er *et*, det forstaar I nok ej,
I sejler jo kun for Hyre;
Skuden og jeg gaar den samme Vej,
Nu skal jeg alene den styre!" —

Saa tog de Kister og andet Kram
Og bar det ned i den norske Pram,
Som vager saa godt paa Vandet;
Og saa' fra Smakken, som slingrede væk,
Over mod ham paa det øde Dæk; —
Da var deres Tanker lidt blanded'.

Han kommer vel efter! Der tog de fejl.
De saa', hvor han krøb i den susende Rig,
Han kapped Beslag og gjorde Sejl,
Intet Mandskab, men sikkert Bestik,
Ene han klared det hele.

Og Søen bruste og Stormen lød,
Og Vandet dernede i Lasten brød,
Som skilte sig Skibets Dele.
Med Næven klemt om det knagende Rat
Han styred sin Kurs i den vilde Nat;
Hans Skude var simpel, han selv var skabt
Af det Tømmer, som ej i en Storm gaar tabt.

Ligprædiken.

Jeg hører, at Ole
Pihl er ej mere.

Han blev derude? ....
„Naturligt; hvad andet?
Den, som bestandig har plasket *paa* Søen,
Han ender begribeligvis *i* Vandet.
De var ude med Baaden, han og flere,
Det var Jævndøgnstider, og Søen brød,
Jollen smak over; de laa og flød
En Stund i Vandet, et Par Timers Frist.
Saa drukned de alle, suksomsive,
Og *han* til sidst.
De kom vel i Land, men ingen i Live.

Ole er død.

Han var den første paa hele Lejet,
Fra han blev fød'.
Hvor meget han orked, hvor meget han vejed,
Det vil jeg slet ikke føre paa Tale.
Jeg siger bare: *han* kunde hale.
Naar Baadene skulde trækkes paa Stranden,
Og Slidet var haardt, saa var Ole Manden.
Jeg siger det her, og vil ikke lyve,
Ole han haled for hele tyve.

Ja, han var først paa det hele Leje,
Fra han blev fød'.
Lidt sær; — ja han gik sine egne Veje,
Men da han var kendt som en godmodig Sjæl
Af smaa og store, hvorhen han gik,
Saa lod man ham gaa efter *sit* Bestik;
Og Oles Navigation var reel.

Han har kun en eneste Gang skamferet
En Mand; og deri var Manden Skyld.
For Ole han gik en Gang med en Byld
Paa Foden og humpede om ved en Krykke;
Saa kom der en Mand; han var nok fuld,
Han sparkede Oles Nødmast omkuld,
Og det var en ren Guds Lykke,
At Ole ikke faldt med.

Ole fik samlet sit Rundholt op
Og gnubbed sig over det daarlige Sted,

Men. da der intet var gaaet itu,
Saa retted han bare i Vejret sin Krop,
Og sa'e til Manden ganske sindig:
Hør nu, Du,
Ikke saa gesvindig!

Den anden blev rigtig grov som en Stud.
Saa langede Ole til ham ud;
En eneste Gang blot; men det var nok.
Manden han daskede ned som en Sok;
Saa bar de ham til Barberen hen.

Jeg undrer mig paa, at han vaagned igen.

Som sagt, det var kun den eneste Gang;
For Resten var Ole saa hjertensgod,
Som Dagen var lang.
Han sagde saa tidt, at han ikke forstod,
Hvorledes man nænned at pine Dyr.
Han havde en Gris, en gemytlig Fyr,
Med Proptrækkerhale og Plet paa sin Tryne.
Ham gav Ole sin Underdyne
En Vinter, da Kulden var lovlig stram.
Mutter hun sa'e, det var en Skam
At gi' til Grisen og ta' fra ham;
Men Ole svared sin gamle Tøs,
At Grisen frøs!

Ole han redded Folk fra Forlis
I Massevis.
Naar Bjærgerne trykked sig for at gaa ud
Og svor, der var intet Lovsted til,
Som bød dem at sætte Livet paa Spil,
Saa svared Ole, han kendte *et* Bud,
Og det var Pligten.
Trods Stormen og Vejret og Kulden og Gigten
Saa maatte han ud.

Han fortjente Medaljen; men se om han fik den.

Det var en Gang i et Herrens Vejr,
Saa kom der en Tremaster Revlen for nær.

Hele Lejet var nede paa Stranden,
Der stod de i Klumper og saa' paa hinanden;
Himmel og Jord stod mesten i et,
De syntes, det var dog lovlig hedt;
Imidlertid skreg de ude fra Skuden —
Hjælpe mig Gud,
De Skrig de skar gennem Stormens Tuden.
Men ingen vilde vove sig ud.
De hørte dem skrige, saa' Masterne falde —

Ole gik ud, og bjærged dem alle.

Se saadan en Mand var Ole Pihl,
Og nu har han taget sit sidste Hvil,
Og vaagner vel næppe saa snart igen.
Han var den stærkeste Gut, som fandtes,
Fra han blev fød',
Han var den flinkeste Fisker, som spiste
Sit daglige Brød.
Han var min Ven,

Og *nu* er han død!"

Galion.

Naturligt! — De ønsked saa gerne,
At Farten blev Skipperen god;
Med Tørklæder fra det fjerne
De vinkede, hvor de stod.
Naar Skibet i Søerne duved,
Naar krængende kækt det luved,
Saa skreg de: Min Gud, han synker! —
Og var dog saa glade derved.

Thi staar man selv paa den faste Bred,
Hvor Foden har sikkert Fæste,
Saa gør det saa godt, at man ynker
Den stakkels forfløjne Næste.
Lidt Risiko hist i det fjerne,
Det lider man alle saa gerne;
Selv i Behold,

Saa pirrer det Sansen
At følge i Dansen
Ham, som er Pokker i Vold. —

Han lod dem alle tilbage,
Store saa vel som smaa;
Han fløj paa sit gode Drage-
Skib hen over Bølgen graa.
Han havde sig skaaret i Breddens Skov
Af Eg en Gud til eget Behov.
Storm var hans Navn,
Han stod i hans Stavn,
Pegede frem over Bølgens Vej;
Haanden var stiv, den drejed sig ej.

Og da jeg sejled dit Hus forbi.

Og da jeg sejled dit Hus forbi,
Da kunde jeg næppe fatte,
At det var Dig, som gemtes deri,
Den dyreste af mine Skatte.

Jeg saa' kun dit Tag. I Aftenens Stund,
Mod Solens synkende Lue,
Det tegnede mørkt mod den glødende Grund
En Kæmpehøjs blaanende Bue.

Naar Solen den sørgende Jord har forladt
Og slukt under Sø sine Flammer,
Saa ligger Du stille, min dyre Skat,
Gemt i det stensatte Kammer.
Du venter. Højt paa den vilde Sø
Din Viking tumler med Skuden.
Han har endnu ikke lært sig at dø,
Maa sejle sin Sø Dig foruden.

Viking.

Saa kom han i Land paa den gamle Kyst,
Var Viking, da han drog ud,
Og ynded at blotte for Vinden sit Bryst,
At hugge med Økse, at stinge med Spjud;

Skjoldet han slængte paa Ryggen helst
Og glemte saa tidt at parere —
Han glemmer det ikke mere.

Han er bleven skrællet, og Brynjen er væk;
Hvad skal man med *den,* hvor der stænkes med Blæk?
Hjælmen er et Blækhus; han dypper deri
Med Spydet og rister en Rune-Melodi;
Han har følt sig lille
Mod Himmelens Hvælv,
Ingen har ham skræmmet,
Undtagen han selv;
Han er bleven kæmmet,
Dog ikke à la Paaskelam,
Han er bleven tæmmet,
Men ikke bleven tam.

Han kom i Land paa den gamle Kyst,
Er Viking den Dag i Dag,
Saa sandt som intet i Verden
Ændrer en afgjort Sag.
Han brød vel Broerne bag sig af,
Men ej ved sin bedste Skudes Brand;
Han giver det bedste sit Folk og sit Land.
Gør ham det efter — om I kan.

Paa Havstokken.

Mine Tanker er min Verden;
Den er stor, naar de er store,
Snæver, hvis de bliver smaa.
Hvorfor da paa Rejser gaa?

Her jeg bliver, her paa Stranden;
Havet kender ingen Grænser,
Støt, for Tov og Takkel lænser
Bølgen mod det fjerne blaa.

Jeg har været nok paa Rejser,
Tumlet nok i fremmed Land,
Og det bedste, hist jeg lærte,
Var at længes mod min Strand

Her jeg jordes vil i Sandet,
Under Havets aabne Red;
Bølgens Brusen vil mig holde
Vaagen i al Evighed.

Gennem Natten vil jeg høre
Dønningtordnen rulle hen.
Det er mine egne Sange;
Havet føder dem igen.

Fugleperspektiv.

O ja, jeg elsker dette Land,
Hvor Havet slaar Ring om Øen,
Hvor hver en Dont, hver virkende Mand
Bestandig har Udsigt til Søen.
Det gør baade Tanke og Tag saa let,
Og det er saa sundt for hvert Aandedræt,
Og det gi'er Sangeren godt Gehør, —
Mærkværdigt, saa faa der har tænkt det før.

Her ligger nu Fjord og Sund og Bælt;
Og Solen ser paa det brogede Felt
Og skinner med synligt Velbehag
Paa det danske Arkipelag.
De blomstrende Øer har fostret en Flok
Af Sønner med Sangens Evne;
Store Sangere var der nok,
Besunget har de det meste,
Som var i Landet at nævne.
Men Havet glemte de fleste.

Jeg elsker Dig, Land, for dette dit Hav;
Bestandig Du drog mig tilbage,
Hvor langt jeg end maatte drage.
Og fejded jeg end, vore Fædre lig,
En Gang imellem paa dine Kyster,
Nuvel, jeg elsked, som Havet, Krig;
Der er Stridssang i Bølgernes Røster.
Jeg voved i ærlig Kamp min Krop;
Du gav mig Slaget tilbage,
Men det var i Ungdommens Dage; —
Jeg tænker, vort Regnskab gaar op.

Thi har jeg end sagt Dig drøje Ting:
Det var i dit eget Sprog.
Og Sprogets bølgende, bløde Klang
Har jeg hamret og filet og passet i Sang,
Slaaet i Sving og nittet i Ring,
Til det toned af Bølgernes Malm.
Endt er nu Kiv og Kvalm.
Jeg kunde vel læspet mig lettere ind
I mangen et følsomt Hjerte
Med fagre Ord og med Bønner:

Jeg lærte min Sang hos den stærke Vind,
Greb Bølgernes Glæder og Smerte; —
Jeg elsker mit Land, jeg skriver mig ind
Blandt dets gode, dets ægte Sønner.

INTERMEZZO

Italia!

Roveredo, Febr.

Jeg hilser Dig atter, Italiens Land,
Dine Bjerge skælver i Solens Brand,
Dine Vinhaver synes at sove.
Under et Tæppe af flimrende Duft
Drømmer de stille om kommende Druer,
Saa drømmer jeg ogsaa i Solens Luer
Om Blade og Frugt
Efter Vintrens Tugt,
Om Guld og om grønne Skove.

Jeg drikker i dvælende Drag din Luft.
O den gør godt i de nordiske Lunger;
Det var, som min Mund fik tusinde Tunger,
Og hver en Tunge fik Sangens Gave
Til at kvidre i denne herlige Have,
Til at slaa en uendelig, jublende Trille,
Stedse synge, aldrig tie stille.

Jeg hilser Dig atter, Foryngelsens Land,
Jeg digter et Drapa Dig her paa din Grænse.
At Kulden satte for Tungen Tand
Saa længe, det vil vi ej længer ændse.
Hos Dig vil jeg glemme, hvad hist jeg led,
Glemme, hvad oppe i Norden bed
Som en Orm sig under min Side.
Her er ej Stedet at mindes sin Kvide,
Her skal med friske Øjne der ses,
Her skal der les,
Her skal med Blomster Naturen bekranses, —
Her er Rhodus, her skal der danses!

Foraar i de euganeiske Bjerge.

Om nogen vil vide, hvad Foraar er,
Hvad Knopper, som sprænges,

Hvad Blomster, som slænges
I rundhaandet Grams over Fjeldsiden ned,
Om nogen vil vide, hvor Solen er hed,
Hvor Skyggen er svanger
Med svalende Duft,
Hvor Fjerskyen pranger
Som blændende Silke i atlaskes Luft;
Om nogen vil vide, hvad Foraar er:
Saa komme han med og bruge sit Øje.
Han vil ikke fortryde, at Vejen han gik;
Jeg er Fører, og kender til Punkt og Prik
De euganeiske Høje.

Om nogen har Øre for fin Musik,
For Kilder, som risle,
For Buske, som hvisle
Med sylspidse Blade i svageste Pust:
Saa véd jeg et Sted, hvor man sidder berust
Af bølgende Strømmes
Melodiske Klang,
Af tonende Drømmes
Forvirrede Slyngninger, opløst i Sang.
Om nogen har Øre for slig Musik:
Saa lover jeg ham, han skal sig fornøje.
Der er ret som et Strengevæv udspændt, ihvor
Han hviler, han færdes, staar eller gaar
I de euganeiske Høje.

Om nogen derhjemme har Længselssaar
Og sukker mod Syden
Og drages af Lyden,
Der klinger fra disse hesperiske Rim:
Saa spræng blot hvert Hylster som spirende Kim!
I Norden forpuppes
Hver Længsel saa let,
Kom hid, hvor der knoppes,
Og Knoppen bli'r Blomst i et eneste Sæt.
Om nogen derhjemme har Længselssaar:
Saa lade han ej under Trykket sig bøje.
Han vil føle sig løftet og styrket og sund,
Og glemme sin Sorg i en eneste Stund
Blandt de euganeiske Høje.

Se, Morgenen er der med Smil om Mund,
Og Vindene vifte.
Hver Spalte og Rifte
Af Fjeldet er fyldt som med smeltet Metal,
Og Æsler og Gederne drives af Stald,
Og Frugttræet drysser
Langs Stien sin Sne,
O Moderen kysser
Sin solbrændte Glut, som har aldrig kendt Ble.
Ja, Morgenen er der med Smil om Mund,
Og Bonden slænger paa Ryg sin Trøje
Og springer om Kap med Gederne op
For at røgte sin Vin paa den kullede Top
Af de euganeiske Høje.

Vi springer med Bonden. Det gaar i Galop.
Den kejtede snubler,
Den kyndige jubler,
Naar Foden for Alvor kan følge sit Kald.
Her standser forstenet en Bæk i Krystal.
Den saa' nok den slanke;
Hun bøjed sig ned
Og opbandt en Ranke,
Mens Brystdugen bort ved Bevægelsen gled.
Avanti, avanti! hej op i Galop!
Ej alt tør en Vandrer betragte for nøje,
Det kunde da hændes, han hængende blev,
Og i altfor hesperiske Versemaal skrev
Om de euganeiske Høje.

Her krydser os Hjorden, som Hyrden drev.
Et Virvar af Lyde,
Af Æsler som skryde,
Af Oksernes Brøl og af Gedernes Bræg.
Vi stopper og staar ved en mosgroet Væg:
I Landsbyen Arqua
Kom Døden paa tværs
Francesco Petrarca
Aar Tusind, tre Hundred og fir' og halvfjerds.
Vi standses af Hjorden, som Hyrden drev,
Og nytter vor Tid til at kaste et Øje
Paa Huset, som nu er en indviet Plet,
Og som stirrer saa stift som en snørklet Sonet
Paa de euganeiske Høje.

En Loggia øverst paa Trappens Sæt,
Derinde en Række
Af Rum, som kan skrække
Begejstringen selv fra at opslaa sin Bo. —
Vi lader Petrarca og Huset i Ro;
Den Laura, han hylled
I himmelske Lin,
Har mulig fortryllet
En Tid, som har duftet af Klosterlatin.
I Loggiaen øverst paa Trappens Sæt
Vi dvæler beredt til vort Hoved at bøje
For hver en Laura paa Jordklodens Rund,
Men saa maa hun være saa frisk og sund
Som de euganeiske Høje.

Ja bort fra Poeten. Al den Stund
Vi selv er jo Digter,
Vi selv har Pligter,
Og Pligten os raaber sit: længere frem!
Alt ligger i Dalen Poetens Hjem,
Og vi er der oppe,
Hvor Vindene gaa
Over Bjergenes Toppe,
Og synge de Sange, som *vi* kan forstaa.
Vi glemmer Petrarca i denne Stund,
Vi glemmer hans Laura, og det med Føje:
Her aabnes en Udsigt for Vandrerens Blik,
Og vi synger med Næbet, med det, som vi fik,
Om de euganeiske Høje.

Vi mønstrer de Stier, som nys vi gik;
De synes saa bratte,
At knap man kan fatte,
Hvorfra man fik Bentøj til saadan en Tur.
Men Vaaren gi'r Kraft, og den store Natur;
I den vil vi bade
Vort bølgende Bryst,
I den vil vi lade
Vor Sjæl føde Tanker, som Munden gi'er Røst.
Vi glemmer de Stier, som nys vi gik,
Vi glemmer Bestigelsens sure Møje,
Vi tørrer med Haanden det svedige Bryn
Og vi ser over Verden med frejdigt Syn
Fra de euganeiske Høje.

Lad Verden male i Møllen sig Gryn,
Lad Tiderne være
Saadan, som de ere,
Et Slagsmaal i Dalen for Dagens Gevinst:
Det ser ingen Fjeldbo og Digteren mindst.
Kan *det* dem fornøje,
Saa lad dem kun slaas
Og kives og støje;
Vi hører det ikke, det rører ej os.
Lad Verden dernede kun male sig Gryn,
Lad Skælmerne rapse, lad Skraalerne støje:
Der er altid en Dal og altid en Top,
Og enhver kan gaa, naar han lyster, op
I de euganeiske Høje.

Notturno.

Arqua.

I Kæmpesøvn, under Aandedræt tungt,
Bjergmøens Bryster dirrer,
Og koldt, fra et og det samme Punkt,
Maanens Glasøje stirrer;
Der er ikke en Ven,
Hverken fjern eller nær,
Med Hjerte for alt, hvad der rører sig her,
Et Bryst, jeg tør kalde for mit.
Bag de duftende Træer
Ej et eneste Skridt,
Der vil nærme sig, komme og flettes i mit
Med Trøst for min Sjæls Begær.

Til Jorden strakt under Lænkers Vægt
Naturen omkring mig sover,
Hvad skjules kan, under Lagnet er dækt,
Som Natten har trukket derover.
Alene min Sang
Er i Lænker ej lagt,
Den vil bringe mig Trøst, som den ofte har bragt,
Blandt Fanger alene fri.
Den vil trække paa Vagt
Med en stolt Melodi,
Og vil rense for alle de Snarer min Sti,
Som Natten min Fod har lagt.

Fra Bjergets Kam vil den støde i Lur,
Saa alle Erindringer vækkes,
Og rundt fra den fængslede, kolde Natur
Vil hundrede Hænder mig rækkes.
Der er ikke en Ven,
Hverken fjern eller nær,
Med Hjerte for alt, hvad der rører sig her,
Som ikke vil Luren forstaa.
Bag de duftende Træer,
Fra det fjerne blaa,
Vil de komme, og forrest den bedste vil gaa
Med Trøst for min Sjæls Begær.

De grov en Venusstøtte op.

De grov en Venusstøtte op;
Jeg stod og saa' derpaa.
Den mælkehvide Marmorkrop
I Fløjelsjorden laa.
I sorte Fløjelspuder laa
Den hvide Marmorkrop slængt hen.
O Marietta, Elskte, Du
Er hvidere end den!

Bag Napoli, fra Bjergets Rand
Steg højt en Søjle graa,
Og Søjlen blev en mægtig Brand;
Jeg stod og saa' derpaa.
Jeg stod og saa', til Bjergets Brand
Sin Aande pusted paa mig hen.
O Marietta, Elskte, Du
Er hedere end den!

Til Reden fløj en Svale hjem,
I Næbet bar den Straa,
Fra Taget stak et Hoved frem;
Jeg stod og saa' derpaa.
Med dæmpet Aandedræt jeg saa',
Hvor ømt dens Mage gav sig hen.
O Marietta, Elskte, Du
Er ømmere end den!

Et Krater flammed i mig op,
Imens jeg saa' derpaa.
Din mælkehvide Marmorkrop
Jeg syntes for mig laa.
Din varme Aande følte jeg,
En Blændværksverden drog mig hen —
Ak Marietta, Elskte, Du
Er skuffende som den!

I Jægerhytten.

Jeg sad i det store Køkken
Foran det flammende Baal;
I Vinduet skinnede Maanen
Blank som et anløbet Staal.

De knitrende Kviste brændte.
Jeg bøjed mit Hoved og saa'
Tankefuld Gløderne falde
I Asken ned og forgaa.

Jeg tænkte paa gamle Gløder,
Som ulmer i Asken end,
Paa Ilden, som flammer og knitrer
Og véd ej, hvor den vil hen.

Til sidst var Kvistene udbrændt,
Den flammende Ild var død.
En bævende Stribe af Maanen
Hen over Arnen sig skød.

VENEZIA

Præludium.

Dagen har været saa trykkende hed;
— Gondolierer, ro væk!
Den store Kanal er en Flod saa bred,
Et Moderleje; did skynder sig ned
Fra Staden hver rislende Bæk.
Gerne de Fængslet mod Friheden bytter,
Længe blandt fjeldhøje Mure de flød,
Børnene tyer til Moderens Skød,
Kanalen Kanalerne samler.
Moderen synger for sine smaa.
De lytter
Langs Marmortrappernes Skamler.

Kom, lad os lægge paa Strømmen ud,
Hvor Æventyrene lyder.
Venezia straaler som Nattens Brud
Nu, da Maanen frembryder.
Ved Dagens Lys er hun falmet og bleg,
Hvid er den Haand, hvorpaa Kinden hviler;
Hun leger med Blomster, en ørkesløs Leg,
Kaster dem over Balkonens Rand
Ned i det langsomt glidende Vand;
Og smiler
Sørgmodigt, medens de flyder.

Men tændes den store Stjerne hist
Med skinnende Glar i sin Rude,
Og rejser sig Brisen, som Solen sidst
Forlod paa Strandbreddens Pude,
Saa hentes de ældgamle Smykker frem
Fra smuldrende Sales forborgne Gem,

Og klædt i dem
Foran de straalende Spejle
Venezia træder som Brud fra sit Hjem
Og begiver sig ud at sejle.

Saa sejler den hele fortryllede By.
Kirker, Paladser svømmer,
Og Maanen véd ej bag Luftens Sky,
Om den vaagen er eller drømmer.
Den følger med rystende Hoved det Syn;
I Vandet dernede slaar Funkerne Lyn,
Guld i Kanalerne strømmer.
Og Guldet formørkes af Baadenes Spor;
Dæmpede Plask af dem, der ror,
Et Aandekor
Af smeltende bløde Stemmer. —
Saa tier det hele, Sang og Spil;
Maanen slog Skodden for Lygten til;
Bag Skygger sig Skyggerne gemmer.

Dagen har været saa trykkende hed.
— Gondolierer, ro til!
Havbrisen vifter fra Lidoens Bred;
Gondolierer, saa véd I Besked;
Mod Havet vi stævne vil.
Sløret for Fortidens Skygger faldt,
Aander er slet ingen Omgang for os;
Jeg hilser Jer, Adrias Bølger!
Og skummer I ogsaa: jeg byder Jer Trods;
Vi kendes dog, fra vi var ganske smaa;
I har kaldt:
Og Bølgernes Stemme jeg følger.

Venezia.

Det blaaner over de flade,
Bevægelige Laguner;
I Sandet skriver de tavse
Strømme sælsomme Runer.

Hvor Alarik maatte standse,
Og Attila ikke kom over,

Befarer nu Lokomotivet
De sagte mumlende Vover.

Vandgræsset ligger dernede
Som en Fisk med uhyre Finne;
Og dovner og skvulper og drager
Fortiden sig i Minde;

Tænker paa „Folkenes Svøbe",
Lægger sig saa til at sove,
Og drømmer om Græsset, som visned
Under Hunnernes Hestehove.

Det blaaner over de flade,
Bevægelige Laguner,
Fastland og Strandvand veksler
I sælsomt skiftende Luner.

Er det en Ø derovre
Og Mastetræer, man øjner?
Er det Bygninger, Mure og Taarne,
Som af Havet mod Himlen sig højner? —

Der stiger en By af Dybet,
Et Syn fra den golde Grund.
Det sukker dernede mod Skønhed
I Drømme fra Havets Mund.

Jeg hører i ensomme Stunder.

Jeg hører i ensomme Stunder
Kanalens rislende Strøm;
Den blander sig, medens jeg blunder,
Ind i min vaagne Drøm.
Af ingen hastende Hovslag brudt
Slynger sig Dagenes Kæde;
Kanalen risler dernede,
Jeg hører den hver Minut.

Det er som en vandrende Sanger,
Der staar for den stængede Dør,
Og spænder sit Net, og fanger
I Strengene Fangens Gehør.

Med kyndige Hænder han Maskerne slaar,
Tonerne Tonerne møder;
Hos Fangen derinde bløder
I Brystet de gamle Saar.

Han ser gennem Gluggen, hvor Skyen
Sænker sig blussende ned,
Som vilde den hviske til Byen
Sin navnløse Kærlighed.
O vidste Du, Sanger, hvad nu jeg ser,
Hvad aldrig mit Øje forglemmer! —
Betro mig kun Synet; jeg gemmer
Paa det, som paa meget mer'!

Laguna morta.

Kanalvandet skvulper og spiller
I Venezia ud og ind
Og fløjter Kanzoner med Triller
I Takt til den legende Vind.

Men bag ved Murano sig strækker,
Under en Klagelyd dump,
Lig Feberpatienter i Rækker,
De „døde Laguners" Sump.

Her ror ingen Barke, her sejler
Mistænksom Felukken forbi;
Venezias Taarne spejler
Paa Hovedet sig deri.

Venezias Taarne og Tinder
Og Broer og røde Sejl
Og døde, forvitrede Minder
I den „døde Lagunes" Spejl.

Karnevalet.

Saa faldt til Vesperklokkernes Slag
— Ding Dang, Ding Dang —
Dørene i for den drævende Dag
— Ding, Ding, Dang! —
Hver Smaasky oppe i Luften løb
Hastelig ned over Himlens Bro,
Ned under Havet i Skjul de krøb
Og lagde sig smukt til Ro.
Dagen var omme, Dagen var endt,
S. Markus flk sig sin Lygte tændt,
Mens Dogens Vinduer dugged.
Saa kom der en Hilsen, fra Vagtskibet sendt,
Et Skud — og Havnen var lukket.

Havnen er lukket, Lidoens Port,
Venezia indestængt;
Det Fangenskab siger dog ikke stort,
S. Markus' Lygte, den klare, er hængt
Ud for at lyse i Fængslet;
Pokker er løs i Piazzaens Gaard,
Kaadhedens Døre paa vid Gab staar.
Man river dem næsten af Hængslet.

En Leg er den hele sorgløse By,
En tre Nætters flygtig Spas,
En Brodering med Stikning og Stikning paany,
Et broget, uendeligt Kanevas,
Hvor Naalen ej bliver sparet.
Halvdøvet af alt dette Virvar og Skraal,
Du føler et Prik af det flyvende Staal,
O Nordbo, glem ikke Svaret!

Nej slaa, til Vesperklokkernes Slag,
— Ding Dang, Ding Dang —
Dørene i for hver Alvorssag
— Ding, Ding, Dang! —
Lad fare Tanker paa dit og dat,
Spred Dig blandt Mængden og le med *den,*
Vinker en Haand Dig, saa følg, tag fat
Og slip den ikke igen.
Her er for Grubleren ingen Plads,
Procurazierne er et Justitspalads,
Hvor Glæden er lovbefalet.
Piazzaen bølger; et Hav af Gas.
Spring ud — ud i Karnevalet!

En Maske.

En Stump af et Skørt; en Slags Trøje,
Nedskaaret dybt over Skuldren, saa Barmen
Titter og smiler dit Øje i Møde;
Hun tager det ikke saa nøje,
Om Du dvæler lidt længe derved.

Er først Samtalen kommen paa Gled,
Saa løfter hun Skuldren og ivrer med Armen,
Haandfladen svinger i Bugtninger bløde
Fremad og opad og ind imod Kjolen.
Det er Barnet fra Byen, hvis Vogn er Gondolen.

Og hun bugter sig ind gennem Karnevalsmængden,
Som dreves hun frem ved den lydløse Aare,
Og Øjet spiller og Haanden ror;
Giv et Vink: hun vil standse, saa saare
Hun ser, Du er i hendes Spor.

Hun vil vugge Dig bort i et Blund
Med Syner, som ingen Tizian maler.
I vil glide ad tavse Kanaler
Med Øje i Øje og Mund ved Mund.
Aldrig din Læbe om Farten taler,
Du er stum fra den samme Stund.

Adelina drømmer.

Der har været en ved min Dør i Nat.
Jeg havde dog Krogen i Øskenen sat,
Havde lukket forsvarligt og stænget mig inde,
Man véd ej, hvad Knøsene kan faa i Sinde.
Krogen er af og Øskenen brudt,
Mine Sko ved Døren til Side skudt.

Der har været en ved mit Bord i Nat.
I Orden havde jeg alt forladt;
Viften og Shawlet er kastet til Side,
Der er Klat paa Papiret, det blændende hvide.
Man har taget sig Frihed med Blæk og med Pen,
Og skrevet: „Jeg kommer i Morgen igen".

Der har været en i min Drøm i Nat.
Jeg syntes, jeg havde ham Stævne sat,
Syntes, han bøjed sig over min Pude
Og hvisked: Det blæser saa koldt derude!
Han frøs, den Stakkel, han bad saa ømt.
Madonna! hvor har jeg dog sælsomt drømt!

Maanerefleksær.

I Maanestraalerne funkler
Markuskirkens Portal.
Saa kommer en Sky og fordunkler
Paa Himlen den gyldne Oval.

En Skønhed. Hun har Dig til Bedste.
Nu svinder Kirke og Plads.
Til Gengæld viser det næste
Maaneglimt Dogens Palads.

En Donna med tusindfold Ynde,
Sejrsbevidst og koket.
Hun slipper kun for at begynde
Paany sit hildende Næt.

St. Élena.

I.

Vi læste jo alle, dengang vi var smaa,
Om det Land i det lokkende fjerne.
Det flød som en Ø i det duftsvangre blaa
Med Kirker, Paladser og Skove paa,
Men aldrig kunde vi Øen naa,
Og vilde dog alle saa gerne.
Naar med bugnende Sejl i den høje Mast
Vi styred mod det, som vi tro'de stod fast,
Hist i det lokkende fjerne,
Saa var det en Bobbel, og Bobbelen brast;
Det forsvandt som en dalende Stjerne.

II.

Til Aftenklokkernes dæmpede Klang
Tændes nu Stjerne ved Stjerne.
Der ligger en Ø i det fjerne;
Dér var jeg saa mangen en Gang.

Dér sad jeg ved mørke Cypressers Fod,
Under drømmende Pinier laa jeg,
Mod Solen, den vigende, saa' jeg,
Til Synet mig helt forlod.

Da følte mit blændede Øjepar,
Naar Solen kyssede Muren,
Naar Skyggen favned Naturen,
At Livet en Rædsel var.

En Skønhed, bleg, paa en øde Ø,
Med Vidder til alle Sider,
Ufattet i alle Tider,
Ufødt, og som ikke kan dø.

Hun aander næppe, hun sidder saa stum,
Ej Øjelaagene dirre,
Som Glas Pupillerne stirre
Ud i det uhyre Rum. —

Til Aftenklokkernes dæmpede Klang
Tændes nu Stjerne ved Stjerne.
Der ligger en Ø i det fjerne;
Dér var jeg for sidste Gang.

III.

Disse Blomster, jeg fik af det syge Barn,
Bærer jeg nu paa mit Bryst.
Oleander, Violer og Laurbær.
Og Blomsterne væver og fletter et Garn,
Jeg mærker det ikke, det gaar saa tyst;
Men i Maskerne snart er jeg hildet.
Mit Hoved synker; hvor vil Du, min Fod? —
Tilbage til Øen, hvor Barnet stod
Og plukked og gav af sin Overflod:
Oleander, Violer og Laurbær.
Det lægger sig sødligt om hver en Sans,
Stjernerne straaler med dobbelt Glans,
Mens ene langs Stranden jeg vanker.
Duftende Kys og en Laurbærkrans;
Bort, urolige Tanker! —
Det er farlige Blomster; de sætter Frugt.
Ak, Barnet var voksent og Barnet var smukt.

I Gondolen.

I.

De bar mig i stille Timer
S. Giorgios Kirke forbi;
Bærerne det var Bølger,
De sang en Koralmelodi.

Natten var vellugtsvanger.
Mit bævende Øje saa'
Op mod det straalende, store
Stjernebestrøede blaa.

Jeg følte Bygninger glide
Forbi mig, store og smaa;
Jeg stirred bestandig i Vejret
Fra Baadens Bund, hvor jeg laa.

Jeg vidste, hver Sten i Muren
Var plettet af Tidernes Skrift,
Jeg vidste, hver straalende Tinde
Var revnet med Slægternes Rift.

Jeg vidste, jeg selv var en saadan
Enkelt, løsreven Sten,
Mine Venner kalkede Grave
Over skrøbelige Ben.

II.

Og medens jeg saaledes drømte,
Saa knuged jeg heftig min Haand
Som vilde jeg rive isønder
Saa mangt et usynligt Baand.

Der blev mig med et saa snevert
I Baadens hulede Bul,
Jeg følte Lyst til at sparke
De kalkede Grave omkuld.

Men Stjernerne stirred alvorlig,
Hovedrystende ned:
Den kluntede Menneskemurbrok',
Som oven i Købet er vred!

Saa tog de hinanden ved Haanden
Og gik i et mægtigt Kor,
Og sang, som der aldrig synges
Paa denne ustadige Jord. —

Jeg bares i stille Timer
S. Giorgios Kirke forbi.
De sang deroppe. Det kaldes
Sfærernes Harmoni.

Lagunedrømme.

Naar Natten er helliget Farter
Ved Maaneskin i Gondol,
Saa taaler man ikke rigtigt
Om Dagen den kære Sol.

Jeg ligger paa Lidoens Strande
Og skærmer mod Solen mit Blik,
Og dysses i Søvn og drømmer
Til Bølgernes sagte Musik.

Jeg drømmer, at Tiden er standset,
At Viseren paa dens Ur
Har gjort i Cirkler tilbage
En lang og møjsommelig Tur.

Til Højbords sidder jeg bænket
Med Venner i festlig Sal,
Og ved min Side en Kvinde
Kredenser den gyldne Pokal.

Og Vennerne ere saa glade,
De synger en flerstemmig Sang.
Jeg følger med Smil dens Strofer;
Jeg digted den selv en Gang.

Jeg digted den Sang til hende,
Som nu kredenser min Vin;
Og Stroferne bæres paa Toner
Af Cither og Violin.

Musik, og en Kvinde ved Siden
Og Venner om Bordet i Krans! –
Saa griber jeg selv Violinen,
Og stryger en Dissonans. —

Der raader bestandig i Drømme
En egen skadefro Magt.
For Søvn ved den syge Lagune
Man tage sig vel i Agt.

Jeg vaagner og ryster af Kulde;
Jeg ligger paa Lidoens Strand.
Jeg kigger paa Uret. Det løber
Om Kap med Lagunernes Vand.

Solnedgang.

Ved Santa Maria della Salute,
Under den høje Portal,
Langs Trappen, som sænker sit Amphiteater
Ned i den store Kanal,
Dér hviled i Dagens døende Skær,
Lejret i Grupper hist og her,
Arme og Benene bare,
Kroppe som Bronce, Laser til Klæ'er,
En ubevægelig Skare.

Det var, som en Maler fra Republikens
Storhed, med Opbud af alt,
Flid og Begejstring, hvad Sekler rummer,
Havde stillet hver enkelt Gestalt.
Her trængte et tiziansk Hoved sig frem,
Her vred sig et stort, tintorettosk Lem,
En Paolo viste Profilen;
En Fyr i Forkortning havde en Rem
Af Huden fra Tiepolo-Stilen.

Og alt saa højtideligt, ret som om Døden,
Den græske, den venlige Død,
Havde standset sin Gang paa Trappen med omvendt
Fakkel og traadt paa dens Glød.
Dér hviled de alle og stirred imod
Den store Kanal, der flød som en Flod
Med Skyggerids over sin Flade;
Fattige Rids fra en Overflod
Af Paladser med Guldfaçade.

Venezias Sønner. Den sidste Balanca*)
I Barken ved Aaren var tjent.
Pokker skulde da slide længer,
Med Dagen var Donten endt.
Hist sank et Hoved, men ganske tyst,
Ned paa det blottede, brune Bryst;
En Dreng begyndte at synge.
En underlig dæmpet, hendøende Røst, —
Musik til den malede Klynge.

*) I Folkesproget: 10 Centesimi.

Ved „Sukkenes Bro".

Maanen skinner fra skyfri Luft
Paa Marmorbroerne ned,
Skinner for Resten paa hele Byen
Saa klart, som ingen i Norden véd,
Tænder en Glød i hvert fængeligt Bryst,
Vækker en Lyst
Saa overvættes,
Som ingen kan standse, af intet kan mættes.

Fuldmaanen skinner paa Byen.

Maanen kigger Stjerner fra Kvistkamret ud
Og spejder efter Aftenpromenaden.
Det lokker, det vinker omkring mig. O Gud!
At jeg ikke kan omfavne Staden!
At jeg ikke kan knuge disse Former til mit Bryst,
Segne med et Marmorkys paa Læben!
Sovende By, med din fristende Røst,
Den fremmede søgte sig Hvile og Trøst,
Og Du hidser hans umættelige Stræben!

Her ligger Byen
Ved den blanke Kanal,
Oplyst af Maanen
Som en glimrende Sal,
Hvor Gæsterne alle er som hjemme;
Her ligger Byen, hvor det lumpneste Pak
Er Husbond i Herrernes Festgemak,
Og hvor Tiggeren, som paa Piazzaen spanker,
Har Borgerret og Stemme
I et Skønheds Rige uden Skranker. —

En Skønhed, viet og kaldet til Lyst,
Hæver nu Byen det blændende Bryst,
Lægger sin Finger paa Læben tyst
Og vinker.
Hun har Smykker om Panden og Guld om Arm,
Fra tusinde Stene om Hals og Barm
Det blinker.
Hvor var nu en saadan, som stod imod,
Og kasted sig ej for den skønnes Fod,
Hun, som bestandig saa blændende stod

Og saa' de mange i Støvet? —
Jeg kommer, jeg giver mig i din Vold,
Bedende rækker jeg efter dit Skød.
Men hvi er din Haand saa isnende kold?

Du er død, Venezia, død!

Og bag mig, over den mørke Kanal,
Som aldrig varmes af Solens Lue,
Aldrig er Spejl for Maanens Oval,
Svæver i Luften en Bue.
Den krummer sig ud som en Kæmpearm,
Den bærer, som i en hængende Karm,
Fra Dogens Vindue til Fængslets Tag,
Hvad er det? — En Sarkofag?

Døden nær Dogen! Jeg tvivler ej mer.
Det er „Sukkenes Bro", jeg ser.

Jeg hører i Natten den vuggende.

Jeg hører i Natten den vuggende
Lyd af Venezias Vand;
Det kommer hid over
Med klagende Vover,
Som nærme sig, langsomt dukkende
Under den buede Bro.
De komme som smaabitte Dværge
Fra Marmorpaladsernes Bjerge
I Rader paa to og to.
De bære en Byrde, de synge en Sang,
En Ligbegængelse er deres Gang;
Stemmerne slaa mig i Møde:
Snehvide, Snehvide, Du døde!

Jeg øjner i Natten det blændende
Syn af et hvidklædt Barn
Med voksblege Kinder,
Som drager, som minder,
Som gør, at min Pande bli'r brændende,
Gør, at mit Hjerte bli'r Is.
Det rolige Strøg over Øjet,
Og Hænderne sammenføjet
Om Brystet paa barnlig Vis.

Fra Barmen, som højner sig kysk og ren,
Nedglider en grøn Oleandergren; —
Hvi var det, Stemmerne løde:
Snehvide, Snehvide, Du døde!

Saa svinder i Natten det vigende
Kor af det vuggende Vand.
Det sortner hid over
Med skyndsomme Vover,
Som glatte, hinanden bekrigende,
Ud, hvad de tegnede før.
De drage, de smaabitte Dværge,
Tilbage til deres Bjerge
Ind gennem Morgnens Dør.
Jeg sidder paa Tærsklen forstandig og klog.
Men hvi kan et Syn i en Æventyrbog
Saadan om Natten os møde —?
Snehvide, Snehvide, Du døde!

Vino Conegliano.

Hvi sidder Du, fremmede, tavs og tvær
Bag Bordet henne i Krogen?
Du sukker kanske for en Hjertenskær,
Eller søger Du nogen?
Flyt Dig herhid paa de glades Bænke,
Del vore Løjer og lyt til vor Sang,
Madonna hun sørger for Verdens Gang,
Du kom ej herhid for at tænke.
Der er Piger, hvorhen Du i Verden gaar,
Du kan finde dem her, eller i Murano.
Vinen læger de dybeste Saar:
Kammerat, drik vino conegliano!

Ej sandt, Du fik dog et aabent Blik
Af skælmske Guder paa Vuggen
For alt, hvad som ler i den liflige Drik,
Og som klukker i Krukken!
Fik Du tillige et aabent Øje,
Blik for det Flitter, som Verden bær':
Nuvel, saa træk imod Verden fra Læ'r,
Din Iver skal os fornøje.

Du kan slaa her i Bordet, saa meget Du vil,
Slaa som en republikansk Capitano;
Værten han lægger Bordplade til:
Kammerat, drik vino conegliano! ...

I fejler! Thi sørger og søger jeg end,
Og fik jeg end Gaver paa Vuggen,
Saa rykker jeg ej blandt de glade hen
Ved Bordet om Krukken.
Sprudler en Kilde, som Tørsten køler,
Saa har dens Udspring et højere Væld,
Med Bukkespring slaar man ej Sorgen ihjel,
Deres Fod gennem Slaget man føler.
Lad os mødes paa Tinderne, dersom I kan,
— Mens sana, véd I, in corpore sano —
Dér er min Kilde, og jeg Eders Mand.
Behold Eders vino conegliano!

Adria!

Farvel fra Lido.

Farvel Du Hav, som Horats besang,
Og kaldte saa grusom, barbarisk og andet; —
Den smidige, romerske Spytslikkerskjald,
Som kunde paa Fingrene Føddernes Fald,
Var som Katten bange for Vandet.

Paa Villaen sad han, skaldet og fed,
Og væved den snusfornuftigste Lære,
Om hvordan man vasker sin Stilebog ren,
Og hvordan man tækkes Hs. Højhed Mæcen
Ikke mindre end Frøken Hetære.

O Adria, gab med en vældig Hiat
Og stænk over Stranden en Række Vokaler,
Og blæs en Fanfare, en Ryttersang,
Og send dine Strømme, at rense en Gang
Alle Flaccers sabinske Kastaler!

Vi trænger, vor Tid, til en Renselsesfest
For alle de Stillevands sivende Pytter;
Blandt alle de Enge med duftende Hø,
Hvor Sangene gaar om „den dejlige Mø",
Til en rask galopperende Rytter.

Vi trænger, vor Tid, til et dygtigt Choc,
Som kaster i Støvet de ældgamle Byrder,
Til saadan en rigtig forvoven Ulan,
Der viser sig, hui, som den gamle Pan,
Og forfærder de fløjtende Hyrder. —

Farvel, Du blaagrønne Ærens Mark,
Hvor Tusinder venezianske Galejer,
Som prustende Heste, med Vinden om Kap,
Med raslende Staal over Saddelknap,
Løb ud hvert Foraar til Sejer.

Du svulmer i Dag, adriatiske Hav,
Som vogted Du over din gamle Ære,
Som følte Du selv Dig en saadan Kaptajn,
Med Brystet mod Stormen og Kuglernes Regn,
Den vældigste Condottiere.

Erindrer Du Lønnen, som Byen Dig gav?
Erindrer Du *det,* som din Hu da besjæled?
De rakte en Ring Dig, den hang paa dit Bryst,
Da bæved Du, Hav, af den højeste Lyst:
Med Venezia blev Du formælet!

Jeg tager min Sang fra dit blaagrønne Dyb,
Jeg tager mit Maal fra din knejsende Bølge;
Jeg tager den Ring, som Du selv har tabt,
Jeg tager den Lykke, jeg selv har mig skabt,
Din Brud skal til Norden mig følge.

EPILOG

Broget Løv.

Se, jeg rækker Dig en Krans
Af de dugbesprængte Blade,
Hamret ud af Guldets Flade,
Efteraarets røde Guld.
Ormen, har vel brudt et Hul
I Metallets skøre Hinde,
Men til Gengæld vil Du finde
Farvespillet dobbelt skønt,
Dobbelt fint forgrenet Aaren,
Mere kunstnerisk den hele
Slyngning i dens mindste Dele,
End den Krans, som jeg i Vaaren
Slynged let af lysegrønt.

Har jeg saaret Dig maaske?
Vil om Vaaren ej Du mindes?
Lad mig i dit Øje se,
Om Tilgivelse der findes!

Dette Blik, ja det var mit,
Mit i hine Foraarsdage,

Hvormed nu kun Høstens Klage
Holder, som en saaret Ganger,
Som en mødig Vandrer Trit.
Den Gang red jeg lystigt Ridt,
Prinseridt i Fløjelskappen,
Med min Glut paa Sadelknappen,
Over Verden milevidt.
Og jeg bøjed mig forover,
Og jeg drak dit lyse Smil;
Barmen steg i fulde Vover,
Og jeg slynged om Dig Armen,
Kyssed Øjet, krysted Barmen,
Medens Gangerhoven sprang
Over Jorden frem med Klang.

Nu er jeg en Spillemand.
Jeg har lukket Prinsen ude,
Jeg er bleven angst og bange
For den høje Herskerstand.
Jeg har vandret paa min Fod,
Hvor de stejle Dybder lude;
Man er altid sikrest, hvor
Kun paa to Ben Rejsen gaar.
Hvor de andre sad til Hest,
Har jeg gaaet, drømt og spillet,
Set dem smile, gaaet sindig,
Øvet mig og glemt al Verden,
Til en Dag en Verden lukked
Porten op og bad: Træd ind!

Her er Blomster fra mit Hjerte,
Her er Frugter fra mit Sind,
Modne Frugter; vær ej bange;
Her er alt mit Gods og Land.
Tag mod Gaven, glem dens Giver;
Husk: jeg er en Spillemand;
Tag mod mine Sange!

Havestuen.

Ak, gode kære, sæt Dem hen og syng mig en Sang,
De andre er i Haven, vi er ene.
Paa dette Blad, som egner sig
For Pennen særlig, tegner jeg
Imidlertid et Rids af Lindens Grene.

En Pennetegning. Det var ret; slaa Tonarten an!
Den klinger — ja jeg véd ej — saa forgangen.
Nej vend Dem ej saa hyppig om
At se paa mig, hvor langt jeg kom;
Jeg passer Lindetræet, pas De Sangen!

Erindrer De, det var en Aften — hør blot en Gang,
Og afbryd hverken Spillet eller Sangen —
Da Maanen stod saa rød og rund,
En dejlig Sommeraftenstund,
Saa gik vi hen til Linden, langs ad Gangen.

Der stod en Bænk; De var lidt træt, og saa tog vi Plads,
Vi sad saa tavse, Side om Side;
De nynned, Melodien kun;

Hvad Teksten var, til denne Stund
De røbed ej, og jeg fik ej at vide.

Men nu, ja hør, nu synger De den selvsamme Sang,
Og Ordene sig dybt i Hjertet trænger:
„Ak, tal dog til mig, røb det kun;
„Du skal faa Svar med Blik, med Mund;
„Jeg el....“ Men hvorfor synger De ej længer?

Afsked i Høst.

Jeg lytted til Stormens manende Røst,
Da jeg laa ved dit Bryst.
Du fatted mit Hoved i kærlige Hænder
Og nynned mit Øre den Vise for,
Som har tusinde Vers, og som aldrig, som aldrig ender.

Det var Visen om Kvindens trofaste, ømme,
Evige Elskov — og Mandens ustadige Drømme.

Jeg lytted til Stormens susende Røst
Derude i Høst.
Mit ene Øre laa tæt til dit Hjerte,
Det suged de milde Bebrejdelser ind,
Og de faldt paa mit Sind
Med Sandhedens Vægt og dens Smerte.

Mit andet Øre laa aabent for
Den manende Vind,
Som strøg over Land,
Og som kaldte i Vaaben mit rullende Blod,
Alle vore Venner, mit unge Mod,
Og din Fjende, den graa Forstand.

Jeg hørte Stormen, jeg laa ved dit Bryst,
Jeg lytted, delt, til den dobbelte Røst.
Jeg var en Mand.

Og nu er Dagen for Afsked kommen.
Hej op, I Svende, læg Gjord om Hest,
Min Randsel paa Sadlen, og glem ikke Kappen,
Pistoler i Hylstret, og Sværd over Knappen,

Nu ville vi ride af Gaarde i Fred,
Men kommer der en os i Vejen,
Vi rider ham ned!

Og Træerne vare saa gule
Langs ad den dybe Allé,
Bag Skyerne ikke en Smule
Solskin at se:

Saa ville vi lysne vor Vej med en Sang;
Syng mig den Vise, som var min Fryd,
Stem op, I Svende, til Gigernes Lyd:
„Vi kommer, mit Hjerte, tilbage en Gang!"

Og naar jeg standser derude i Slaget
Og hviler mig ensom fra Tumlen og Braget,
Saa vil jeg blotte mit Hoved og lytte
Og høre en Vise, jeg lærte en Gang,
Som har mange Vers, og som aldrig ender:
Den stille ventendes Sang!

Den sidste Svale.

Jeg stirrede op i den blegnende Luft,
Hvor Guldstriber svømmed som Sildestimer;
Jordvinden slog imod Skyen en Duft
Af gærende sød, oversanselig Klage,
Af al den Rædsel, der viger tilbage
For Vintrens Iskys, og al den Jubel,
Der klynger sig fast, med Feberkys fast
Til Sommerens sidste, lyksalige, svindende Timer.

Mit modige Hjerte skjalv som et Løv,
Der hvirvles af Sted over vinkende Skove:
„Du hastige Flyver for Vinden, tøv,
Tag os med paa din Flugt gennem Luftens vigende Vove!"

Sørgmodig jeg saa' mod de gule Hænder,
Der vifted Farvel med en pjusket Barret.

Nu er vi fattige alle,
Aaret er sygt og træt,

Sommeren ender,
Skyen har Istaarer grædt!

Vi sad, hvor Ranken har slynget
I Lindenes Grene sit lukkende Net,
Tæt til hinanden klynget,
Tavse, til Afsked beredt, paa vort Mødesteds hellige Plet.
Vi skulde vel sige det sidste Ord,
Vi havde ej Mod til at tale;
Jeg stirred mod Guldstribens svindende Spor,
Jeg øjned i Luften, mod Syden paa Flugt,
En ensom flyvende Svale.

Det var den sidste. Dens Vingespids
Skar som et Knivsblad i Æthervunden;
Saaret lukked sig lynsnart til;
Og saa var Svalen forsvunden.

Jeg fulgte dens Kurs. Saa greb jeg den Haand,
Som søgte saa ængstlig min at bevare:
Kæreste Hjertensven,
Jeg maa gaa; lad mig fare!
Saa' Du den Hilsen, jeg fik:
Hvorfor da Tiden forhale?
Jeg ser paa dit Blik,
Du forstaar, jeg maa gaa; jeg er Svale!

Jeg hilser med Kvidren min egen Natur,
Naar Middelhavsvoven jeg atter skuer;
Der toner en Sang i den gladeste Dur
Derop fra Landet, hvor Røgstøtten truer,
Og Solen smiler og kysser de rødmende Druer.

Den Sol, som hist er en fyrig Viv,
Med Smil og Kærtegn som Elskerinden,
Er her en Husmoder streng og kold,
Som ligger hveranden Dag i Kiv
Med Regnen og Vinden;
Hun hænger paa Loftet sin Parasol
De tre Fjerdingaar eller mere,
At Regnen den ej skal spolere;
Og Stormen synger sin evige Mol,
Og Smilet fryser paa Kinden.

Jeg lader Ravnen og Kragen den graa
Og Spurvene blive tilbage;
De fik jo ikke saa sart et Skind,
De putter i Revner og Sprækker sig ind,
De slaar sig igennem, som de kan bedst,
Og tager Midlerne ikke saa nøje;
De fik en hjemmegjort Trøje,
Som skærmer mod Regn og mod Blæst.....

Men kommer Vaaren med solrige Dage,
Med blinkende Skyer som Sildestimer,
Og korte Nætter, som rækker Lyset
En Haand over Dagningens dæmrende Timer:
Saa kommer Svalen tilbage.
Saa fanger Du glad din Flyver ind,
Saa tændes der Blus paa din blege Kind;
Ej mer' skal vi Afskeden friste:
Saa bliver Rejsen den sidste!

Ved Skarritsøen.

Margarete: Versprich mir, Heinrich!
Faust: Was ich kann!
Margarete: Nun sag, wie hast Du's mit der Religion?

Jeg ser i Vejret fra de hvide Blade;
Min Haand, min Tanke standser undervejs
Paa Rejsen mod min stolte Higens Maal,
Mod hine tidt besungne, fagre Lande,
Mod Ærens Riger, Hædrens Fødeby,
Der vinker som en gylden Sommersky
Fjernt over Horisontens duftblaa Rande.

Jeg standser ved hin Spørgen i dit Øje;
Det hvilte klart og graat og dybt i mit.
Det laa, som Søen, aaben for mit Blik,
Og Høstens Smil gled skælvende derover.
Oktobersolen har en sælsom Art
At smile paa. Den klipper med sit Øje.
Og vi var to, som skulde skilles snart,
Og vi var mødt ved Skarritsøens Vover.

En Afsked ridser dybt i Sjælens Tavle
Med Kunstnerhaandens Naal hvert lille Træk.

I Gensynsmødet dufter Nuet væk;
Man er saa rig, naar Savnet ligger bagved.
Men den, som skilles, er en fattig Mand,
Han samler hver en Skærv til Tærepenning
Paa Rejsen, hvor ej Posten altid kan
Fra Hjemmet bringe ham fornyet Sending.

Jeg tegner ned paa disse hvide Blade:
Den lille Skov af Siv med visne Snerler,
Der deltes og veg Pladsen for en Bro
Med smalle Fjæle og kun Plads for to;
Den større Skov hang brunrød ud derover,
Træt, som det syntes, af at bære Løvet,
Og saa' med sænket Hoved og bedrøvet
Sin Afmagts Billed dybt i Skarritsøens
Forstenet kolde, blanke Spejlglasvover.

Du stod med Skuldren hældet mod mit Bryst.
Dér var jo, mente Du, din rette Støtte;
Og dine lyse Lokker slynged sig
Som Romerkvindens Blomsteroffers Kranse,
I Gave fra det store, fulde Hjerte,
Med Duft hen over Gudestøttens Arm.
Du holdt min Haand — *din* var saa blød og varm —
Jeg peged ud paa Søens stille Flade,
Hvor Toppen af de dybe, skjulte Rør,
Lig Smældet af en Ridepisk fremtitted,
Og skildred, træt, af Høstens Stemning smittet,
Hvor sødt det var, at hvile nu derude,
Vi to, i Favntag kærlig tæt forenet,
I Evighedens Marmorsøvn forstenet,
I salig Søvn paa Bundens Søgræspude!

Vi gik tilbage fra den smalle Bro;
Da saa' Du paa mig, saadan, med *det* Blik,
Og hvisked ganske sagte, mens vi gik:
Hvad mener Du? Fortæl mig dog din Tro!
Jeg slog det hen, jeg spøgte og jeg lo:
Det er ej saadan ment; det maa Du tro! —
Jeg *vilde,* at det Indtryk skulde svinde.
Og Du? Hvor findes vel paa Jord den Kvinde,
Som ej til Øjeblikket Lid vil fæste,
For — at fremmane Tvivlen i det næste.

Og *nu*, nu rinder mig det Blik i Minde,
Og Skarritsøens mørke Poesi
Er mig en Bom, en Stopper paa min Rejse.
Nuvel, for Bommen vil jeg mig befri:
Jeg sprænger den; jeg melder mig til Skrifte.

Tilgiv en Svaghed i et Øjeblik!
Det er min Skyld, om nu Du gaar og grunder
I Tvivl, med Brodden i dit lyse Sind,
Og famler Dig i mørke Verdner ind,
Hvor der er klamt af Svaghed, trangt af Brist
Paa Manddoms stærke Glød og klare Gnist,
Paa Haab og Higen efter Kærlighed,
Saadan som den fra stolte Slægters Grene
Er arvet til vor spinkle Stikling ned.

Vær uden Frygt; jeg skriver aldrig under,
Hvad ny' Apostlers trætte Hjernespind
Har fundet ud som Maal for vore Rejser:
„En Sten, man kaster i den dybe Flod;
Hvad vil en Sten; hvad haaber den, hvad vinder
Den ved at være? Plump! og den forsvinder."
Nej, dybere i Livets Jord jeg bunder,
End til at ruskes op med Trevl og Rod
Og kastes hen i Grøften ved et Lune.
Saa længe Hjertet banker, stolt jeg knejser
Som Vaabendrager ved det store Hof,
Hvor ingen bleg, trangbrystet Filosof
Dikterer Love, som min Fod skal lyde.
Er jeg ej god, jeg er dog altfor god
Til Drivetømmer hen ad Livets Flod,
Som synker eller svømmer ovenpaa
Tilfældigt ved et rent paa maa og faa.
Lad og ved Magt „Tilfældigheden" staa:
Jeg vil nok synke, men *først* vil jeg flyde!

I Aaren bruser højt mit kække Blod;
Det kalder paa mig; er dets Kalden ej
En Førers, som er værd at vise Vej?
Skal slap og viljeløs jeg mig forbløde,
Fordi der raabes paa mig fra de døde,
Fordi en overlæsset lærds Forstand
Har glemt, hvad ej hans Moder mægted glemme,

Den Gang hun tog hans Fader til sin Mand?
Vi lytter til en sprukken, klangløs Stemme,
Vi kryber for en krank Melankoli,
Vi gaar omkring og snuser efter døde;
Skønt det er knapt paa Sol, vi Skyggen søger,
Vi slaar os selv ihjel i vore Bøger,
Og lægger langsomt os i Livet øde: —
Vi trænger til en *Livets* Poesi.
Den vil jeg plante ud i Blomst paa Blomst
Med kraftig Duft og Myldren langs din Sti,
Og give hver en Larve sin Bekomst,
Som suger af dens Saft sin Ormeføde.

Og jeg vil lytte til dit Hjertes Stemme,
Og leve med Dig glad paa denne Jord,
Hvor hvert elastisk Skridt, hvert Fodens Spor
Indprenter dybt den Lære: *her* Du bor,
Her laa din Kim, og her din Stamme gror,
Her har din Kærlighed, din Livskamp hjemme,
Indtil, som hist ved Skarritsøens Bred,
En gul Oktober ryster Blade ned,
Og steder os, to Blade, under Jord
Til evig Hvile i sit lune Gemme .....

Herpaa jeg lever, og — paa *det* jeg tror.

PAA SØMANDS TRO OG LOVE

(EFTERAAR 1878)

FORORD

Stod jeg i Maaneskin
paa Ruffet af et Dæk,
og saa' som i et Krater af et boblende Blæk,
og saa', hvor Maanens Skive, i tusind Gløder skaaren,
som en rislende Guldregn over Vandene blev baaren,
og hørte, hvor det knitred, naar Gløderne blev slukket,
og øjned, hvor de sejrrig
af Badet atter dukked:
Lysstærke Hav!
da følte jeg mig løftet ved din Lære!
Jeg sagde mig: ja saadan skal det være!

Thi Natten kan være saa sort som et Kul:
Maanen skal i Skyerne dog nok faa brudt sig Hul,
og Skuder og Værdier kan synke og forgaa:
Mandsviljen er en Dukand, den svømmer ovenpaa.

Stod jeg i Stormvejr,
fastsurret til et Dæk,
og saa', hvorledes Søen i et Vandbjerg brød væk,
og stirred jeg mod Bjergene, mod dem, som alt var omme,
og dem, som stadig rejste sig, og raabte: Se, vi komme!
og følte jeg min Lidenhed som aldrig nogensinde,
imens min spinkle Nøddeskal
drev for de vilde Vinde:
Vældige Hav!
da var din Jættestorhed mig en Lære —
men og den Nøddeskal, som kunde bære.

Thi Bjerget kan rejse sin truende Kam:
bag Bjergene bo Mennesker, som kende deres Kram;
de sætte deres Snilde mod Styrken i Kamp,
og Nøddeskallen drives gennem Bjerget ved Damp.

Stod jeg paa Stranden
saa stød som paa et Dæk,
og saa' jeg de Uger og Maaneder i Træk
den daglige Dont ved de tjæredo Baade,
de hærdede Gutter saa sejge og vaade;
og spandt de deres Ender, naar Baadene var trukket
paa Landet, mens Tørsten
i Kruset blev slukket:
Hjemlige Hav!
da fik jeg paa din Strandbred en Lære
om, hvordan vel en Fiskermand maa være.

Thi Fiskermanden er ej saa hjemløs en Fugl
som den, der pløjer Havet for Sejl eller Hjul;
paa Stranden staar hans Vugge, dér graves og hans Grav,
han er kun Sønnesøn af det fredløse Hav.

Og bli'r jeg en Gang stillet
om Bord paa et Dæk,
hvor Baadsmandspiben triller sine Siskensange væk,
hvor Flaget vel har Splitter, men Modet ingen Revne,
Kanonen en Mund, som sit eget Navn kan nævne;
og nævner den sin Chefs og de mange andres Navne,
hvis Klang giver Genlyd
fra Hav og til Havne:
Fødelands Hav!
da giver dine Helte mig den Lære,
at her paa Dækket kan der staas med Ære.

Thi sang end vore „Svaner" forlængst sin Svanesang,
og toner nu fra Reden kun Smedehamrens Klang,
og hviler end paa Smedeskuldre Danmarks Fremtidssag:
Flagdugen peger agter ud, og dér staar *Æren* bag!

AF BJØRNESLÆGTENS FAMILIEHISTORIE

DET STORE PINSESLAG

Inderst i Bugten laa Lejet — Fiskebæks Leje — og Vest og Øst efter skød Landet sig ud i Pynter. Paa Vestpynten stod et Fyr. Naar Solen var gaaet ned bag det, var der en eller anden usynlig Haand, der tændte det, ligesom Stjernerne paa Himlen bliver tændte, uden at vi ser, af hvem eller hvorledes; kun at de *bliver* tændte som Fyr for den søfarende — vel at mærke, naar han er hjemme paa sit Kort.

Uden Kundskaber nytter hverken Stjerner eller Fyr, om ogsaa de brænder nok saa klart. Derfor bør en god Sømand i Tide erhverve sig Kundskaber. Praksis er en god Ting; den kommer af sig selv i Baaden. Teori er uundværlig, og den maa man lære sig, ofte med megen Besvær!

Saaledes plejede den gamle Sivert Bjørnsen, Fiskeroldermanden i Fiskebæk, at præke for sine to Sønner. Den ældste, Bjørn Sivertsen, ogsaa kaldet den store Bjørn, havde nok i Følge sin Natur nærmest slaaet sig paa Praksis. Han kunde bygge en Baad, han kunde sy Sejlene til den og han kunde ogsaa styre den. Men det gik alt sammen efter „bedste Skøn", som man kalder det. Han havde naturlige Evner; han anvendte dem og anvendte dem godt, men han udvidede dem ikke. Med sine 27 Aar paa Bagen, sit store, filtrede Skæg, sine mægtige Skuldre og kraftige, lidt hjulede Ben, kom han tungt rullende gennem Sandet ligesom en af de gamle Ostindiefarere gennem Dønningerne, og han saa' langt ældre ud end sin Alder.

Han havde fra sine Drengeaar en Ulyst til at ledsage sine Handlinger med Ord.

Og af den Grund var det undertiden paa et hængende Haar gaaet galt i Baaden — som han styrede, da hans Fader var bleven aflægs — fordi han mente, at det faldt af sig selv, *hvad* der skulde gøres i en snæver Vending, uden at man behøvede at sige det.

Men den, som sidder for Styret, det være sig i en Baad, det være sig i Livets andre Anliggender, maa kunne kommandere og kommandere forstaaeligt for andre.

Der behøvedes da hele den store Bjørns usædvanlige Styrke og hans kolde, rolige Snarraadighed til at klare Sagen *alene*. Og endnu var det ikke gaaet galt.

Men den gamle brummede.

Den gamle havde i sin Ungdom nærmest lignet den yngste af Sønnerne, Niels. Derfor holdt han ogsaa mest af ham. Alderen havde nu lagt sin tunge Haand over den gamles Hidsighed og Ilterhed, over de før saa raske Spring og over den slanke, smidige Krop, der syntes at kunne smutte igennem ethvert Hul, og dog stod saa rank og støt, naar det gjaldt om at *staa*. Men Ilden brændte derinde endnu, og den gamles Blik var kendt og frygtet i en vid Kreds; — nu rigtignok nærmest af Byens barbenede Ungdom, der løb for ham som for en Bussemand.

Den yngste af Sønnerne — som begribeligvis kaldtes den lille Bjørn — afgav efter de gamle Fiskeres Sigende et naturtro Billede af Faderens Ungdom. Han var mørk, som Broderen var brandrød, knoklet, slank vokset men senestærk, ualmindelig smidig og ualmindelig ilter og trættekær. Det gik snart over og han fortrød det bagefter; han var ikke ondskabsfuld, men Blodet brændte i ham og skød hvert Øjeblik voldsomt op i hans høje, hvide Pande, under de sorte, glinsende Haar. Han havde aldrig Penge; de forsvandt for ham, saa snart han havde fortjent sig dem. Han laante stedse hos Broderen, der nøjagtig noterede sig Udlaanet med Kridt, fire Streger i Rad og en tværs over, oppe under Bjælken, men aldrig fordrede dem igen.

Mellem ham og Broderen havde der aldrig, siden de var kommen til Skælsaar og Alder, været egenlig Ufred. Men de holdt sig, i naturlig Følelse af deres Ulighed i Karakter, saa fjernt fra hinanden, som det daglige nødvendige Samliv tilstedede. En Gang havde den yngre villet tage Styret fra den ældre i Baaden — til dennes Ordknaphed kom ogsaa lidt Tunghørighed —, men den store Bjørn tvang med et stumt Jerntag den lille i Knæ under Toften, og fra den Dag var der aldrig Tale om Tvistmaal i Baaden.

Den gamle forgudede paa sin barske, vrantne Maade den yngre. Han havde i sine Dage virkelig været Indbegrebet af en Sømand; Praksis og Teori i en Person. Han havde faret paa de lange Rejser som Letmatros og Bedstemand, men havde bestandig ligget i Kævleri med Skippere, Redere og andre Autoriteter. Onde Tunger i Byen — af dem gives der jo altid nogle — paastod, at Fragten undertiden den Gang havde været „levende". Man ytrede sig billigvis

ikke bestemtere herom; man kunde tage det for, hvad man vilde. Men da en Gang den lille Bjørn i sine ganske unge Dage spurgte den gamle: „Du, Fa'er, er det sandt, hvad de siger, at Du har været Slavehandler?" saa sendte den gamle Drengen et saadant Blik igennem Øjenkrogen, at han holdt det for rettest at retirere.

Siden den Dag havde der ikke, trods deres øvrige Fortrolighed, været Tale om dette Punkt mellem Fader og Søn.

Den store Bjørn gik støtvæk sine egne Veje. Og de blev til Uforanderlighed traadt derhjemme ved Fiskerlejet, fra Baaden igennem Sandet, gennem Sandet op i Baaden, med Afbrydelse af et Orlogstogt.

Den lille Bjørn havde ogsaa været til Orlogs. Men han havde været mere end det. Han havde været et Aar „paa Skolen".

De to Drenge var opvoksede sammen med Gæstgiverens og Kromandens eneste Dreng, en fornøjelig, frisk, god Kammerat, fuld af Spilopper, et stort Hjerte, et ikke sædvanligt Lune.

Den gamle Gæstgiver led de to Fiskerdrenge godt: særlig havde den yngres smidige, indtagende Væsen, hvis Retskaffenhed han forstod at vurdere trods den megen Voldsomhed, vundet den noget hypokondre Mands Hjerte. Da han døde, havde han lagt en lille Pengesum til Side, som tilfaldt den lille Bjørn, dog med den bestemte Betingelse, at den skulde anvendes til at tage Eksamen for.

Den store Bjørn havde arvet efter sin Velynder en god Jagtbøsse, som han omhyggelig indsmurte og hængte op derhjemme paa Krogen under Bjælken. Desuden en usædvanlig stor og tung, kunstig skaaren Knortekæp, en formelig Knippel, som Gæstgiveren havde faaet i Foræring ude fra et Skib, og som Drengen altid havde moret sig med at bese og beundre.

Nu holdt han den i sin Haand som sin Ejendom. Han smilte i sit store Skæg, da han vejede den i sin Næve. Maaske tænkte han paa, hvorledes denne Næve var vokset siden da, medens Stokken var bleven staaende paa det samme Udviklingstrin.

Han indgned den omhyggelig med Olie ligesom Bøssen og hængte den op ved Siden af under Bjælken.

Ved denne Tid, kort efter Gæstgiverens Død, var dennes Søn gaaet paa Rejser for at uddanne sig i et Haandværk. Den lille Bjørn gik forlods ind til Orlogs og derpaa ind paa Navigationsskolen. Den gamle og den ældre Broder passede Baaden og drev Strandfiskeriet sammen. De talte ikke meget med hinanden, men saa var der heller ikke stor Anledning for dem til at blive uenige.

Den gamle brummede. Den store Bjørn var døv, og altid mest døv paa det Øre, der vendte imod Faderen. En Gang imellem skrev Niels hjem fra Hovedstaden. Da fo'r et Glimt over Fiskeroldermandens

vejrbidte Ansigt. Han fik et Par store Hornbriller klemt for Øjnene, strakte Brevet ud i Armslængde fra sig og lod det atter med et Suk falde.

„Du, Bjørn, tag og læs det for mig!"

Den store Bjørns Næve famlede paa Papiret. Han holdt det først lige op for Næsen, som om han vilde lugte sig til dets Indhold, og skød det dernæst i Arms Længde ud fra sig, saaledes som han havde set den gamle gøre.

Men lige meget hjalp det.

„Naa, læs for en Ulykke!" vrissede den gamle, idet han krummede Fingrene i de foldede Hænder over Bordkanten.

Bjørnen brummede noget i Skægget, lagde derpaa Papiret sindigt ned paa Bordet, rystede paa sit store Hoved og halede op i Buksselinningerne.

„Kan inte hitte ud a' 'et, Fa'er!"

„Aa, Du er en ....!" Den gamle sprang op, rev sin Kabuds ned fra Væggen og gik med Brevet hen til Skolelæreren.

Den store Bjørn blev tilbage i Stuen, kløede sig i Nakken og gav sig derpaa i Lag med Storliget paa et nyt Sejl:

Ubegribeligt, hva' de kan hitte paa!

Saa kom Sønnen hjem med sit Eksamensbevis.

Den gamles Hænder rystede af Glæde, og der var blankt Vand i hans Øjne, da han tog det mærkværdige Dokument ud af Sønnens Hænder og gik hen med det i det gamle, mørke Hængeskab. Da han troede sig ubemærket her, kyssede han hastigt det røde Segl paa Papiret, skubbede det ind paa Hylden, drejede Nøglen om og hængte denne i sin tjærede Hyssingsnor om Halsen paa sig og ned under den blaa Uldskjorte.

Paa denne Tid kom ogsaa Kromandens Søn hjem fra sin treaarige Udenlandsrejse. Han skulde overtage Gæstgiveriet for sin skrantende Moder. Og nu gik det i den første Stund løs paa Fortællen Historier, friske, fornøjelige Haandværkerhistorier derude fra de fremmede Lande, krydrede med Lune og Løjer, ledsaget af Fiskernes selvoplevede og genfortalte Hændelser og fugtede behørigt med Traktement, hvorved den lille saa vel som den store Bjørn ingenlunde sparede deres respektive Portemonnæer; thi „den nye Kromand skulde leve, og leve højt, og leve længe, og tjene mange Penge; og de første skulde han tjene hos sine gamle Kammerater, der nok vilde tage imod en Omgang, men ogsaa vilde give! Hurra!"

* * *

Ved denne Tid var Forholdene her paa Kysten saalunde:

Ret Vester i, der, hvor Fyret blev tændt efter Solnedgang, laa det

største Fiskerleje paa denne Kyst. Folkene her blev kaldt for „Kineserne". Vorherre maa vide hvorfor. Maaske fordi de, paa godt kinesisk, holdt sig saa afspærrede som muligt fra Omverdenen, og i deres store, søgaaende Baade befo'r det aabne Hav udenfor Pynten uden nogensinde, eller højst sjælden, at give sig i Lag med andre ned ad Kysten.

Mellem Kineserne og Fiskebæk laa et lille, uanseligt, fast hensygnende Leje. Folkene her havde som Tilnavn „Stejlerne". I Tvistmaal eller ved andre Lejligheder holdt de sig nærmest til Fiskebæk. De var faa i Tallet, med kun halvgode Baade og Redskaber; og det er nu saa Smaafolks Lod i denne Verden, at de maa støtte sig til de større og stærkere — *naar* de ikke kunne holde sig alene.

Hvad Fiskebæk angaar, da var Lejet paa denne Tid i en Overgangsperiode. Det var begyndt at sakke agter ud. Skylden laa, som i alle slige Tilfælde, i et Sammenstød af Omstændigheder. Dels hos Folkene selv, dels i udenfra medvirkende Aarsager.

Hos Folkene selv: thi den gamle dagligdags Jævnhed i Sæder og Levemaade var begyndt, om end umærkeligt for de paagældende, at vige for nogen moderne Tilbøjelighed til at sætte Næring efter Tæring. Nogle Aaringers heldig Fangst i Forbindelse med nogle „Pengemænds" Nedsættelse i Byen havde bragt Tanken hen først paa Bekvemmelighed og Hygge, hvortil der grundigvis intet er at sige, men dernæst paa et vist Vellevnet, som de meget gamle Fiskere rystede paa Hovedet af. Der saas meget mere blaat Dyffel og mange flere bløde, rundpullede, bredskyggede „amerikanske" Hatte end tidligere. Nogle hjemvendte Udvandrere havde bragt disse i Mode. De gamle Cylindre, almindelig kendt under Navnet „Mannehatte", der hyppig var gaaede i Arv fra Slægt til Slægt, havde maattet vige Pladsen for deres moderne Konkurrenter. Disse hjemvendte Udvandrere, hvoraf en særlig ved Navn „Kaliforniamanden", gjorde oprigtig talt mere Skade end Gavn; især da man ikke saa' noget direkte til Anvendelsen af de hjembragte Skatte. Den amerikanske Selvgodhed og mere end halvraa Flothed ved højtidelige Lejligheder er i og for sig ikke nogen anbefalelsesværdig Spore til Fremskridt blandt et skikkeligt Fiskerlejes letpaavirkelige Ungdom. Og især forenede *denne* Kaliforniamand i sin Person alle de uheldigere Egenskaber fra et Samfund, hvor Portemonnæen og i sidste Instans Kniven gør Udslaget.

Endnu sporedes dog Smitten fra denne Kant kun forbigaaende hos Ungdommen.

Men blandt de ældre i Byen gjorde en anden Indflydelse sig gældende.

Der var hist og her nogle gamle Kaptajner, der med et professio-

nelt Udtryk havde „lagt op". De havde forlist eller solgt deres Skuder — og i begge Tilfælde med Fordelen paa deres Side — og havde nu købt sig et lille Hus med en Kartoffelhave ud imod Søen og en Urtegaard ind imod Landet.

Her hvilede de ud.

Dette maa imidlertid ikke tages bogstaveligt, som en komplet uvirksom Hvile. Tværtimod. En gammel Skipper er mere og mindre gjort af Købmandsstof. Nogle af disse gamle Skippere havde Halvdelen af deres Midler anbragt i rentable Rederier. Den øvrige Halvdel spekulerede de med paa egen Haand.

Der er et stygt, gammeldags Udtryk, der forlængst er strøget af de moderne Søhandleres og Købmænds Leksikon. Det hedder Smugleri.

Man passer altid i vort moderne Forretningssprog at give Tingene de tilsvarende moderne Navne.

Hvad Smugleri kaldes nu, det er ikke godt at sige. Sandsynligvis er det gaaet ind under Speditions- eller Transitrubrikken. Disse gamle Skippere spekulerede, nogle i Vin, andre i Tobak, nogle i gammelt Tovværk, andre i alle tre Dele tilsammen. Og eftersom Fiskerne i Byen næppe kunde antages at ville forbruge større Kvantiteter, særlig ikke af den første Branche, saa maatte der skaffes fremmede til Byen, og disse fremmede maatte „arbejdes op" i Vin og Tobak.

De fremmede kom saa nogenlunde af sig selv — om Sommeren at sige. Herfor indestod det velrenommerede, originale og hyggelige Gæstgiversted, som oven i Købet under den nye Ejer havde anskaffet Badehuse. At anbringe Vinen i disse fremmede paatog sig nu en af de gamle Skippere. Med Kikkerten under Armen, som om han stadig gik i Embeds Medfør, passede han paa de fremmede, som en Ædderkop passer paa Fluerne, indspandt dem i sit Net af kunstig vævede Historier og anbragte sluttelig det afgørende Bid i Form af en Kurv Vin eller to.

Badegæster er i Reglen, i en nogenlunde regnfri Sommer i det mindste, lette Priser for en saadan Kaper. De tro, og navnlig de kvindelige Badegæster, at sligt hører med til „en rigtig gammel Ulk". Man hører paa hans Historier — og disse agtværdige, hvidskæggede Ulke fortælle godt — og man ender med halvt smilende at købe hans Vin. Og man spørger ikke om Prisen. Nej, det er „dannede", rigtig honnette Folk, disse fremmede.

Hvis det nu kun var disse agtværdige, gamle Ulke, der fik afsat deres Varer til godtroende fremmede, og hvis det var det hele, saa var der jo intet i Vejen.

Men Spekulation er smitsom.

De gamle og midaldrende Fiskere begyndte at spekulere med deres Huse og Smaalejligheder, ligesom hine med deres Vine.

Og da Byen herved tilsyneladende fik et Sving paa sig af Opkomst ud over det, som Fiskeriet paa Søen ellers bragte, saa begyndte den menneskelige Ærgerrighed at virke blandt Fiskebæks Fiskere.

Man vilde have en Havn.

Og man fik en Havn.

Man fik den ved at hælde hele Byens igennem lange, strædsomme Tider opsparede Fælleskasse ud i Stranden.

Der laa den.

Men foruden Fiskernes Kasse og private Mænds Bidrag fra Omegnen laa der ogsaa en Del af Statens Penge. Og disse Statens Penge har det bindende ved sig, at de paafører et Arbejde visse Forpligtelser, en vis Kontrol.

Havde Fiskerne alene bygget deres Havn, saa var den — god eller daarlig ligesom nu Udfaldet blev — i det mindste blevet Fiskernes, Lejets *egen*, hvorover de havde haft fri Raadighed og fri Ret til at skændes indbyrdes.

Men Staten sendte et Par kloge Mænd ned til Lejet, til Havnebygningen.

De vilde have deres Krig frem, og Fiskerne vilde have *deres*.

Resultatet blev, at Havnen kun blev halvfærdig. Hvad der var, havde hverken Lejet eller Staten eller de kloge Mænd Ære eller Fordel af.

Sligt slappede Lysten til ethvert andet Foretagende. Sligt gav Splid og Strid, unyttig Diskuteren paa Kroen og unyttig mange „Omgange" for at bilægge Stridighederne.

Intet demoraliserer et Folk, en Kommune eller en Familie mere end det stadige Tryk af noget, der skal være overordentligt, men i Virkeligheden kun er en Ruin. Lad saa Parterne endogsaa være enige om, *hvem* der bærer Skylden!

Saaledes var der fremstaaet i det forhen saa kraftige, saa sluttede, saa enfoldige Fiskerleje Spirer til Nedgang.

Og dette meddelte sig selvfølgelig til hver enkelt i Lejet.

Der var nogle udenfor Lejet, et Par Mil borte, ved den østre Pynt af den store Bugt, som med spejdende Øjne fulgte disse Tidernes Tegn.

Det var „Kattene".

Kattene hed de Folk, som i Mands Minde, ja i mange Slægters Minde, havde været Fiskebæks Rivaler. De boede som sagt Øster i, ude ved den modsatte Pynt af Kineserne. Deres Leje var spredt, langstrakt, vistnok over en halv Mil, og deres indbyrdes Sammen-

hold var lige saa spredt — undtagen hvor Spørgsmaalet „Fiskebæk" kom paa Bane.

Dér holdt Kattene troligt sammen i Klammeri og Tvistigheder og Slagsmaal og Fornærmelser imod Rivalerne.

Kattene var kun delvis Fiskere; for en stor Del Kadrejere. I enhver tvetydig Profession ligger Spiren til andre Tvetydigheder. Kattene og Fiskebæk havde fælles Kirke. Men Kirken laa i Fiskebæk. Fiskebæk havde et gammelt hæderligt Navn som Fiskerleje, noget aristokratisk ved sig formedelst dette deres gamle Hævd, og dette aristokratiske gav dem baade Selvfølelse og Maadehold. Hidtil var Lejet gaaet paa en værdig, stilfærdig Maade ud af alle Rivninger, i Kraft af dets overlegne, sluttede og rolige Holdning.

Folk, der virkelig har noget at holde paa, vil ogsaa fra Formens Side gaa som de sejrende ud af alle Kampe.

Men nu var der begyndt at gaa Hul paa deres Traditioner. Og Kattene, der havde et skarpt Øje, spillede højere og højere Trumfer ud: og det var tydeligt for enhver, gammel og ung i Fiskebæk, at man stod foran Udviklingen af store Begivenheder.

Saaledes var Forholdene her paa Kysten, da de tre Barndomskammerater atter var samlede. Saaledes havde den unge Gæstgiver og Kromand fundet dem, og saaledes fandt den lille Bjørn med sit hurtige, iltre Hoved Forholdene.

Hvad den store Bjørn angaar, da passede han som sædvanlig sit. Han mente da — uden forøvrigt at tænke meget herover — at andre ogsaa maatte passe deres.

Et Næstsøskendebarn, eller en Slags Kusine — man véd, at Fiskerne regne Slægtskabsgraderne langt ud — til den lille Bjørn var i Mellemtiden under hans Fraværelse fra Byen bleven gift ovre med en af „Kattene".

Den unge Fisker havde nok saadan været lidt Kæreste med hende i al Uskyldighed. Gud og hvermand vidste, at det ikke betød noget fra hans Side; og fra hendes da heller ikke. Der var nok ikke stor Stads ved hende; hun var et forfløjent, temmelig egenraadigt Eksemplar af en Landsbykokette, og ingen beklagede — hvad der ellers sikkert havde været Tilfælde — at hun skulde forlade Lejet, og forlade det for at blive Lars Skeløjes Livsledsagerinde.

Den lille Bjørn havde trods sine Smaaskrøbeligheder i det mindste den Egenskab, at være bygget af Tømmer til en *Mand*. Han var ganske pur ung, da han legede Kæreste med hende; det morede ham allerede den Gang at lade hende tro, at hun havde fanget ham i sit Garn. Hun var væver og slank og sortøjet og dansede godt og gerne. Hun troede, at han var „fangen", og vilde allerede sadle om og spille knibsk for at befæste sin Sejr. Men han lod hende temme-

lig utvetydig forstaa, kort forinden han gik til Orlogs, at han havde gennemskuet hende og „ikke lod sig tage paa Slæbetov af saadan en Messinafarer".

I Harme herover forlovede hun sig med Lars Skeløje, en stor, lidt skrutrygget Kæmpe, Kattenes værste Slagsbroder og fornemste Anfører, og Aaret efter, endnu medens den unge Fisker var paa Skolen, giftede Parret sig.

Den lille Bjørn traf nu sammen med hende paa et Julebal. Hun inklinerte for sin gamle „Inklinisjon", som hun kaldte ham. Han dansede gerne, og han vidste, at hun dansede godt. Der forefaldt, efter alle Øjenvidners enstemmige Udsagn, intet imellem dem, som ikke maatte være. Ikke desto mindre væltede Lars, der efter Kattenes Sædvane havde drukket en Del, sig ind paa den lille Bjørn og gav knubbede Ord. Man lagde sig imellem paa begge Sider, og Gæstgiveren fik sin Ven til at følges hjem med sig.

Der var imidlertid faldet haanende og udfordrende Udtryk fra Fjendens Side, og den lille Bjørn plejede ikke at have en daarlig Hukommelse.

Ydermere var der Tønder og Fængstof nok i Luften mellem begge Partierne. Man følte, at det dog en Gang maatte komme til et Udbrud, og det var da maaske bedst, at Fiskebæks bedste Mænd førte an.

Og den lille Bjørn hørte ikke for intet til Bjørneslægten.

Alt forløb fredeligt til hen paa Foraaret. Begge Brødrene fiskede sammen, saa snart Søen var fri for Is; de havde intet videre fælles sammen, men havde heller ikke Ufred sammen. Den gamle sad mest hjemme eller stavrede omkring i Sandet ved en Stok. Han glædede sig bestandig over Sønnen, men beflittede sig paa, at ingen skulde mærke det.

Da Foraaret kom i Luften, saa kom ogsaa Fornøjelsestrangen i Luften blandt hele Ungdommen. Man vidste, at der skulde være Skovfest i tre paa hinanden følgende Dage i det nærliggende Hegn, lige midt imellem Fiskebækkernes og Kattenes Hjemsted.

Alle, baade unge Karle og unge Piger, lavede sig til, og da Eftermiddagen for den første Festdag var kommen, var Fiskebæks Lejet næsten ganske tomt. Kun de gamle, og endda ikke alle sammen, blev hjemme.

Bjørn og hans Fader stod nede ved Havnedæmningen.

Den lille Bjørn kom i fuld Fart ned til dem.

„Gaar Du med?" spurgte han Broderen.

Bjørnen svarede kun med en Brummen og pegede paa sit Arbejdstøj.

„Nej, han løber ikke og føjter i Skoven som Du!" svarede den

gamle med sit bidske Smil. Det var alt, hvad han kunde drive sit Ansigt op til i Venlighed, og det var endda meget.

„Naa, saa Farvel med Jer!" raabte den yngre lidt heftig. „Jeg havde for Resten tænkt, at Bjørn ...!"

Han holdt inde og gav sin Hat en Trykseksten, da der stedse ikke kom nogen Tilslutning fra den træge Broder.

„Farvel med Jer!"

Han sprang let op igennem det dybe Sand og var borte bag et af Husene.

Faderen saa' efter ham og nikkede hen for sig med Hovedet, ligesom han vilde sige: Se, den Skude er mit Værk, og jeg indestaar for den!

Saa rokkede den gamle lidt efter ind.

Den store Bjørn blev hele Eftermiddagen til ud paa Aftenen ved sit Arbejde. Han syntes omsider at falde i Tanker over et eller andet, men rystede det efter Sædvane væk med en Brummen.

„Aa, han klarer vel nok for sig!"

Ved Daggry saa' han ind i Broderens Seng og fandt den tom. Der havde ingen ligget i den.

Han gik ned paa Stranden. Solen stod op, skinnende gul; det var en kold Morgen; han bankede sig i de mægtige Næver, spyttede langt frem for sig og syntes at blive lidt utaalmodig.

Efterhaanden dukkede en og anden, synlig forvaaget, yngre Fiskerskikkelse frem mellem Baadene.

Nogle af dem var endnu i Festdragt. Dog var Dragten selvfølgelig ikke saa proper som om Aftenen.

En af dem havde en Skramme over Øjet.

Bjørnen, som aabenbart tænkte, at han hos denne vilde kunne indhente nøjagtigst Uderretning, raabte ham an.

Den tiltalte gav sig Mine af ikke at høre.

„Holla Du, Svend!" raabte nu Bjørnen, og denne Gang højt.

Han tog nogle mægtige Skridt og var snart paa Siden af ham.

„Har du faaet Træk om Ørene i Danseteltet?" brummede han og slog en Lab i Skulderen paa den undvigende. „Hvor er min Bror?"

Den anden krympede sig under Taget.

„Ja, slip mig, Bjørn, saa skal jeg fortælle det alt sammen. Ser Du, din Bro'r ..."

„Og Lars?"

„Nej, ikke Lars!"

„Hvem i H... da?"

„Skovløberen!"

„Naa, Skovløberen?"

„Og Skovfogden!"

„Hva', ogsaa Skovfogden? Det er brillant!"

„Nej, det er ikke brillant!"

„Hva', er det ikke? Fortæl, din Ræddike, eller jeg ...!"

Den anden krympede sig og fortalte:

Den lille Bjørn havde i Begyndelsen slet ikke danset. Men saa var Lars kommen hen til ham og havde spurgt ham, om han vilde fornærme hans Kone ved ikke at danse med hende? Om han maaske havde noget at udsætte paa hende? Nej, det havde han begribeligvis ikke! Og saa var han gaaet ind i Teltet og havde danset en Dans med Konen. Da han saa kom udenfor, saa stod Lars dér tillige med flere andre Katte af den værste Slags og sagde, at *det* skulde han gi' en Omgang for. Den lille Bjørn svarede, at han havde betalt, hvad han skulde, for at danse, men at han nok vilde gi' en Omgang. Saa var de gaaet ind i Drikketeltet, og vi var flere, som fulgte med derind af „vores". Saa havde Lars stadig været ondskabsfuld, og endelig havde Bjørnen rejst sig op.

„Stikker Du nu af, din skabede Bjørn?" havde saa Lars raabt ...

„Vent lidt!" sagde den store Bjørn rolig, „gentag de Ord!"

„... Din skabede Bjørn! og saa kastede din Bro'r dem til Side, der stod i Vejen, og sprang ind paa Lars." —

„Naa!" raabte den store Bjørn og ruskede i Fortælleren.

„Av, Du klemmer saa haardt. Ja saa var det, at Skovløberen og Skovfogden, som stod i Teltet, lagde sig imellem. Og det skulde de ikke have gjort. For den lille Bjørn var jo den, der var bleven drillet og plaget. Og nu var han aldeles rasende — Du kender ham jo — fordi de holdt paa ham; og først slog han Skovløberen halvt fordærvet, og derpaa rev han hele Skovfogdens Uniform i lutter Pjalter, og hans Politiskilt oven i Købet, og trampede paa det og kaldte ham selv en Pjalt. Imidlertid stod Lars og alle Kattene paa den anden Side Bordet og grinede. Og saa fik Skovfogden sit Politiskilt fat igen og kommanderede os til at binde den lille Bjørn ....."

„Hva' gjorde I?" spurgte den store Bjørn, og hans Ansigt blev mørkt.

„Vi maatte binde ham; han sparkede og slog om sig og raabte, at han vilde tage hver dens Liv, som lagde sig imellem. Og saa bar de Skovløberen bort; hans Ansigt var helt maset; og Skovfogdens Næse blødte, og han sagde, at din Bro'r var hans Arrestant ..."

„Arrestant!" brølede Bjørnen.

„Ja — og — og at det skulde koste ham Vand og Brød!" .....

„Vand og Brød! Himmel og Jord; og *det* staar Du der og fortæller mig!"

Den store Bjørn kastede den anden fra sig som en Pakke Klæder. Alle de unge Fiskere, som havde samlet sig paa Stranden, løb

til. Bjørnen stod med Armene foldede over det mægtige Bryst og stirrede ned for sig. Da han atter saa' op og saa' Forsamlingen omkring sig, raabte han:

„Af Vejen der!"

De veg alle til Side. Bjørnefamiliens Baad stod i Vandbrynet, halvvejs optrukket, med den skarpe Køl dybt ned i Sandet. Han greb for om Stævnen med den ene Haand, lænede Ryggen og den anden Arm tilbage ind over Essingen og satte med et eneste uhyre Skub Baaden ud i Vandet, saa at Braaddet stod højt op om Agterdelen.

I samme Nu var den svære Skikkelse oppe i Baaden, havde grebet en Aare og stødte fra Land.

„Det faar *I* fortælle den gamle. Nu gaar jeg paa Søen!"

Det var en uhørt og usét Maade at sætte en Baad i Vandet paa af en eneste Mand. Det sagde alle de, der stod om ham.

Og saa spredte de sig hver til sin Kant. For oppe fra Huset kom den gamle stavrende ned gennem Sandet. —

Da det saa lakkede mod Aften, kom Bjørn roende hjem. Han var sveddrivende og Ansigtet ildrødt, og det saa' ud, som om Blodet stod og pressede paa derinde og vilde ud paa en eller anden Maade.

Der stod flere af Fiskerne i Landingen, da han kom ind. Men ingen talte til ham, og han til ingen. Da Baaden tørnede, gik et Par af hans Kammerater ud med deres Vadestøvler og langede ham en Haand.

Han lod dem rolig gøre det. Men da de begyndte at snakke omkring ham, rev han de nærmeststaaende til Side ligesom om Morgenen, lagde sig ligesom en Bryggerhest i Selen og trak alene Baaden op paa Sandet.

„Han er den stærkeste Mand paa Lejet!" sagde de og gik til Side.

„Men hvad skal dette blive til?" sagde andre.

Det blev foreløbig til, at Bjørn gik hjem, om end ikke saa rask, som han var sprungen ud af Baaden.

Maanen kom op, det blev en dejlig Aften. Saa gik der en lang og bred, mørk Skygge hen over Sandet fra Bjørnefamiliens Hus over til Kromandens og Gæstgiverens private Lejlighed.

Der var en lille Have med Buksbomhækker og lavstammede Træer udenfor Gæstgiverens. Gennem denne Have gik Bjørn og bankede paa hos sin Barndomskammerat.

„Er Du alene inde?" spurgte han med dyb Stemme gennem Døren.

„Ja, jeg er!" svarede den unge Gæstgiver og lukkede selv op.

„Hør Du! jeg maa faa Lov at blive her i Nat. Jeg kan ikke bære det over, at se paa al den Jammer derhjemme. Vor Fa'er han sad og smurte sin Vesperkost ved Bordet, og jeg vil være en usærlig Mand, om ikke det klare Vand rendte ham over Kinderne ned i

Skægget. Da han hørte, at jeg kom ind i Stuen, saa vendte han sig om og saa' paa mig med Kniven i Haanden. Han saa' længe paa mig uden at sige noget; men jeg blev ordenlig ræd derved, saa stor som jeg er. Jeg tænkte, at nu vilde han skælde. Men det kom ganske sindigt, ligesom fra vor Mo'r, da hun levede. Han sa'e bare: Du er en rask Dreng, Bjørn. Du la'er din Bro'r gaa alene op i Skoven, skønt han bad Dig. Nu skal han paa Vand og Brød, Du!

Og saa huggede han Kniven ned i Rugbrødet, saa at den gik i lige op ad Skaftet. Og saa la'e han Hovedet paa Bordet mellem Hænderne og græd som et lille Barn!" —

Det var det længste i Sammenhæng, Bjørn endnu havde sagt. Gæstgiveren søgte at trøste, men Bjørn blev siddende stum, med korslagte Arme, i det ene Sofahjørne og løftede ikke Øjnene i Vejret.

Saa gik de to Barndomskammerater i Seng.

Maanen skinnede ind i det lille, lave Værelse. Den unge Gæstgiver var omsider falden i Søvn, men vaagnede ved en puslende Larm.

Han saa' over mod sin Vens Seng. Den var tom.

Bjørn stod henne ved Døren, som han ragede højt op over med sin Krop, og gjorde sig Umage for at dreje Laasen tilbage saa lydløst som mulig.

Gæstgiveren sprang ud paa Gulvet og greb sine Bukser. „Stop lidt, Bjørn! hvor skal Du hen?"

„Naa, Du er vaagen! Jeg vil op i Skoven og danse."

„Jeg gaar med. Vent blot et Øjeblik!"

De to Kammerater fulgtes tavse op ad den snoede Vej, der fra Stranden, lys og skinnende i Maaneskæret, bølgede som en hvid Strimmel Blegetøj op gennem Bøndernes Marker til den lille Skov i det fjerne.

Da de kom nærmere, saa' de de røde Lys, nogle enkelte stærkere Blus og nogle søvnige kulørte Lamper derinde mellem Træerne. En Karussel gik rundt endnu til en Lirekasses Toner. Naar Karussellen og dens Lirekasse standsede, hørte man Gigernes og den gennemtrængende Klarinets Lyd inde fra Danseteltet.

Didhen styrede de deres Gang, stadig i Tavshed.

Den lille vævre, elegant byggede Gæstgiver svingede en Spadserestok med omspunden Blykugle i Haanden; han var en frejdig Haandværkernatur og ikke bange for sit Skind. Men om han havde haft den mindste Smule Ængstelse ved det Æventyr, som det var klart nu vilde forestaa, saa behøvede han blot at se paa sin Ledsagers Skikkelse for at føle sig som en Infanterist dækket af Artilleri paa Fløjen.

Hans Barndomskammerat rullede ikke nær saa meget som efter Sædvane. Han tog stedse fastere og længere Skridt med Næverne plantede ned i de store Jakkelommer og Hatten faldende lidt bagover i Nakken.

Saaledes ankom de udenfor Danseteltet.

En Dans var netop endt, og Mandfolk og Kvindfolk strømmede ud. Da man saa', hvem de nyankomne var, delte Strømmen sig.

De to kiggede ind i Danseteltet. Ingen af dem, de søgte, var derinde.

„Saa gaar vi ind ved Skænken!" sagde Bjørn rolig.

Skænke- og Drikketeltet var beliggende yderst ud imod Træerne og Krattet. Dets Sejldugsvægge var udvendig afstivede med Granris. En eneste stor Lampe med Blikskærm dinglede i en Snor ned fra Midten af Loftet. „Kattene" var derinde. De sad ved det længste Bord, havde en dampende Bolle og Glas foran sig og sang og skraalede af fuld Hals. Lars Skeløje præsiderede i Midten. Han var Forskænker og Forsanger:

Vi synger og danser, og vi hænger i,
og ingen er saa glade og lystig' som vi.
En Bøfsteg uden Løg,
jeg siger den er sløj;
men Punchen os fryder og Pigerne med,
Trallera, trallera.
Enhver til sin Tid og enhver paa sit Sted.

Da Bjørns Skuldre og Hoved viste sig mellem dem, der omgav Bordet paa denne Side ud imod Indgangen, stoppede Lars i Sangen.

„Aha, der har vi den store Bjørn! Er Du maaske kommen for at sy Skovfogdens Frakke sammen med din Sejlmagernaal?"

„Nej, Bjørnen er kommen for at danse!"

„Det er bedst, at han faar Mundkurv paa!"

„Den behøver *han* ikke!"

„Jamen en Stok mellem Labberne!"

„Nej, over Nakken!" o. s. v.

Saaledes lød det fra Kattenes Side, og Latter og Hurra ledsagede enhver af disse Vittigheder.

Hvad angik Bjørnen og Gæstgiveren, saa gjorde de i Tavshed Plads for sig paa Bænken lige overfor Lars og hans Garde.

„Vil Du drikke et Glas med os?" spurgte Lars, idet han kastede et prøvende Blik først paa Bjørn og saa paa hans Ledsager og dernæst paa Mængden udenfor Bordet for at se, om de to ikke var kommen i større Følgeskab. Da han syntes beroliget i saa Hen-

seende, skænkede han et Glas svingende fuldt og skubbede det over til Bjørn; ligesaa et til Gæstgiveren.

„Skal vi kaste ham det i Hovedet lige straks?" hviskede denne til sin Kammerat.

„Nej, *først* skal vi drikke!" sagde Bjørn højt og med et Blik tværs over Bordet.

Lars derovre tog Handsken op.

„Og saa slaas, mener Du? hva'?"

„Kan nok være!" svarede Bjørn og tømte sit Glas.

Hans Staldbroder gjorde ligesaa.

„Du er en drabelig en!" svarede Lars, og smiskede til højre og venstre. „Men hidindtil har Du ikke vist meget, hvad Du duede til. Nu kunne vi kanskesens holde en Prøve, om Du synes?"

Bjørn saa' vist paa ham; saa trak hans brede Mund sig op til et stort Smil, saa at Skægget skilte sig og Ørene bevægede sig:

„Jeg er li'e glad, sa'e Drengen, han gik og græd!"

„Jasaa, Du græder allerede? Det ligger nok til Familjen. Tro mig, din Bro'r han ler nok ikke, naar han nu faar sit Vand og Brød!"

Bjørn hævede sig langsomt op i Armene og stod og støttede med udspilede Hænder paa Bordet:

„Om min Bro'r nu kommer i nogen Fortræd, saa er Du Skylden, din skeløjede Tovværkstyv!"

Han brændte sin Modstander i Øjnene med sit Blik, og Gæstgiveren mærkede, hvorledes de stærke Arme sitrede.

Lars lænede sig med indstuderet Ro frem over Bordet, holdt sit Glas op for sig og svarede:

„Skældsord slaar ingen Mand ihjel og kyser ingen Hund. Skaal Bjørn! Med *Dig* kan man da drikke endnu, som en *ærlig* Mand!"

En ung Fisker paa denne Side af Bordet raabte højt:

„Ingen vil holde den lille Bjørn for uærlig Mand, om han saa sad nok saa længe i „Kulhullet" (Arresten)."

„Ikke det?" raabte Lars. „Ja saa kan Du spørge Birkedommeren, om Vand og Brød ikke er det samme som Slaveriet. Det holder vi for, nede hos os!"

I det samme saa's begge Bjørnens Labber udstrakt over Bordet. De tog fat i Kæmpens Skuldre derovre paa den anden Side, inden han kunde værge for sig. Bjørnen smed sig med hele sin Styrke bag over, og hans vældige Byrde blev løftet op over Bordfladen. Derpaa fulgte et Brag, et højt Brøl og Lyden af klirrende Glasskaar.

Lars Skeløje var bleven kastet ned paa Bordet, hvor Fødderne og dernæst Nakken voldsomt slog imod Glassene og Punchebollen. Bukkene under Bordpladen kunde ikke holde denne forøgede Byrde. Pladen revnede, Glas og Porcellæn og Lars Skeløje forsvandt under det sammenstyrtede Bord.

Alle Kattene sprang op.

„Nu kommer Turen til Jer andre!" raabte Bjørn med flammende Øjne.

„Nej, det gaar ikke!" raabte Gæstgiveren. „Nu kommer Turen til mig!"

Gæstgiveren havde dramatisk Dannelse. Han havde blandt andet set Opførelsen af Balletten „Valdemar". Maaske var det denne, der nu foresvævede ham. Han løftede sin Stok med Blykuglen i Vejret og huggede op efter Lampesnoren.

Lampen faldt ned, sluktes og forøgede Forvirringen og Larmen.

Kun henne ved Skænken i den alleryderste Ende af Teltet brændte et døsigt lille Lys. Ved Skæret af dette saa' man de fremstormende Katte — de var vist henimod to Snese i Tallet —; man hørte vældige Slag og saa' Folk tumle mellem hverandre. Gæstgiverens Hat var allerede slaaet af ham; da følte han sig løftet op fra Gulvet og baaret af Sted i en Fart. Det var Bjørns Stemme, der lød i hans Øre.

„Vi maa ud tværs igennem Væggen. De er for mange om os!"

Gæstgiveren følte sig, stadig omfavnet af Labberne, voldsomt trykket gennem revnende Sejldug, knagende Lægter og skrabende Granris. Saa blev han sat ned paa Jorden. Bjørn vendte sig om og greb Sparreværket, og i samme Øjeblik styrtede det hele Telt ned under et almindeligt Hyl, hvori Kvindestemmer nu faldt i med, og „belemrede" baade Fjender og Venner derinde.

„Lad os nu bruge Bentøjet!" sagde Bjørn. „Nu har vi gjort nok derinde foreløbig!" .....

Da Sognets Præst den næste Dag steg til Vogns udenfor Fiskebæks Annekskirke, fandt følgende Samtale Sted mellem ham og Skolelæreren, der hjalp den aldrende Mand til Sæde.

„Det er noget nær den uhyggeligste Tjeneste, min kære, jeg kan erindre her mellem disse ildesindede Mennesker. Det er i Sandhed en vanskelig Menighed og en vanskelig Gerning at skulle prædike Fred og Velbehagelighed, hvor saa meget Gæringsstof findes. Rigtignok er mit Syn svagt, men jeg saa' dog tilstrækkeligt, da jeg gik over Kirkegaarden. Det var ikke Pinseaanden, som var over alle disse!"

„Nej, det var Vredens Aand!" svarede Skolelæreren og Kirkesangeren, idet han gav Pastorens Kusk Pisken, som var falden paa Jorden.

„Tror De, at her vil blive Voldsomheder — en saadan høj Helligdag?" spurgte Sognepræsten.

„Det er ikke godt at sige. Men hvis Pastoren vilde blive her i Dag, saa vilde vel Deres Nærværelse .....!"

„Jeg er en gammel Mand, min kære. Men De har jo en stor Myndighed her, siger man .....!"

„Jeg skal gøre mit bedste, uagtet Ophidselsen er stor!"

„Ja, gør det. Og Gud være med Dem! Farvel!"

Skolelæreren stod og saa' efter Vognen med en ganske lille Hovedrysten. Skolelæreren var en velvoksen Mand, rask i sine Bevægelser, med kroget Næse og hvasse, klare Øjne under stærke Øjenbryn. Han var bekendt som en dygtig Jæger og en god Lejlighedstaler. Han tilhørte intet Parti, hverken indenfor sin Lærerstand eller indenfor Kirken. Han havde en god Forstand og en vis sund, hjemmegjort Filosofi, der kunde være snævert nok begrænset, men som i ethvert Fald passede efter disse Forhold, hvor en Bodsprædikant vilde have lagt sig for Had og en „glad Kristen" være bleven misforstaaet. Det er ikke saa let at være Kirkens Repræsentant blandt Fiskere og Kadrejere.

Skolelæreren knappede sin Frakke tæt til og kastede et Blik op til Kirkegaarden.

Den var nu omtrent tom.

I to større Hovedgrupper havde Kirkefolkene delt sig udenfor Vaabenhuset og havde ladet Kvinderne passere forbi imellem sig. Derefter havde man tilkastet hinanden ikke just hverken kristelige eller forsonlige Blikke tværs over den midterste Kirkegaardsgang, og saa havde Fiskebækkerne paa en eller anden af de ældres Tilskyndelse langsomt trukket sig tilbage ud igennem den østre Laage; stedse saa vidt mulig med Fronten over mod Fjenden, visende, at det hverken var Modet eller Lysten, som manglede, men kun at de havde Respekt for *Stedet,* der under alle Omstændigheder skulde hævdes og holdes i Ære som *Fiskebæks* Fredsted.

Man skulde nok vide at finde Plads til Opgørelse et andet Sted. Kun ikke *her.*

Lidt efter var Kattene med deres fornemste Kæmper og Spektakelmagere i Spidsen støjende og hoverende draget ud gennem den bredere Hovedindgang og havde sat Kursen ad Kroen og Gæstgiverstedet til.

Paa Vejen havde alle Døre været lukkede, og ingen Personer, knap hist og her et lille nysgerrigt, lystoppet Barnehoved, saa's bag de smaa Vinduesruder.

Byen var ligesom uddød. Der laa store Ting i Luften.

Men til Trods for, hvad der saaledes laa i Luften, var Pinsedagens Middag saa klar og ren og køligblaa, og Solen skinnede saa fuldkommen helligdagsagtig paa alle de mosgrønne Tage, de gule

Skorstenspiber og de sandede Veje, at en fremmed Turist, som i dette Øjeblik var ankommen til Byen, skulde have svoret paa, at det var Fredens og Fordragelighedens egne Enemærker, han stod paa.

Skolelæreren vidste bedre. Han kendte sine Sild paa Trækket.

Han knappede den sidste Knap paa sin mørkeblaa Dyffels Søndagsfrakke. Han vidste, at hvad der skulde ske, vilde efter al menneskelig og særlig Fiskebæks Beregning komme til at ske i eller ved Kromandens Have. Men skønt han alt havde fattet sin Beslutning, gik han dog først efter Sædvane ind til sin Kone og alle Rollingerne. Den gode Skolelærer foretog aldrig noget Skridt — og særlig ikke et saa alvorligt som det forestaaende — uden at raadføre sig med sin Kone. Rollingerne spurgte han ikke til Raads. Dem saa' han sig kun styrket paa; saa sandt som der ligger Styrke i at være en fattig Skolelærer og samtidig have sat et Dusin blomstrende Aflæggere ind i denne Verdens uransagelige Vildnis.

Kattene havde fuldstændig lagt Beslag paa Kroen baade indvendig og udvendig. Gæstgiveren selv var ikke til Stede, men et stort kraftigt svensk Fruentimmer varetog i hans Sted Forretningens Tarv og udstedte, som en Art Pladsmajor, sine Ordrer til de lavere tjenende Aander, der paa deres Side ikke uden en vis Skyhed gik de besværlige Gæster til Haande.

Det fulgte af sig selv, at Kattene, i det mindste hvad Betalingen for de rekvirerte Fortæringer angik, opførte sig som Kavalerer. Krigsførende Magter fører jo altid en „hellig" Krig; det er en Idé, en Overbevisning, man kæmper for, og saa længe det egentlige Slagteri ikke er begyndt, maa det ikke paa nogen Maade hedde sig, at den mindste Smule af Formen overtrædes. Hermed var den fraværende Gæstgivers Repræsentant for saa vidt tilfreds. De forskellige Ordrer paa Spise- og Drikkevarer blev modtagne og udfærdigede under en vis værdig Tavshed fra Tjenestepersonalets Side, og først da den mægtige Bolle ude i Havelysthuset overfor Buksbomhækken havde samlet de mest støjende og stortalende Elementer af „Hævnerne" om sig, saa's den svenske Husholderskes storslaaede Træk at antage en mørkere Afskygning. Man begyndte at jubilere, som om man allerede havde vundet Sejren, og Lars Skeløje, hvis Nakke og venstre Kind var prydet med et stort Plaster, havde endogsaa et Øjeblik i sin Sejrsrus forsøgt at hente Sejrens Løn paa Forhaand ved en øm Tilnærmelse hos den store skønne.

Dette Forsøg var rigtignok paa det allereftertrykkeligste bleven tilbagevist. Et vældigt Dask tværs over Plasteret havde næsten bragt Taarer frem i Kæmpens Øje. Han tvang sig til at smile, saa meget mere som der blev lét himmelhøjt omkring ham, men straks derpaa

rejste han sig og slog med sin knyttede Næve i Bordpladen, saa at Glas og Bolle dansede:

„Nu vil vi, spille mig! slaa en Pot Kegler paa Gæstgiverens Bane der udenfor. Og dersom saa de Bangebukser ikke kan høre, at „Kattene" er kommen til Gaarde, saa skal jeg smide den allerstørste Kugle tværs igennem denne elendige Krorønne, saa sandt som mit Navn er Lars!"

Dette gjorde Virkning. Man brød støjende op, efter at Bollen var fuldstændig tømt, og under de livligste Udfald mod Fiskebækkernes Kujoneri, stormede den hele Sværm igennem Havelaagen udenfor paa den lille Grønning, hvor Keglebanen var anlagt, og hvor allerede de yngste af Kattene, nogle rene Killinger, var begyndt at rejse Keglerne og trille med Kuglerne, der med Magt var fratagne Kældersvenden.

Her stod Kattenes Slagorden.

Den hævnfnysende Lars, med nogle af de drabeligste omkring sig, indtog Pladsen ved Banens Ende. Mellemstyrken havde fordelt sig i en lang Linje ned langs med Kuglerenden, og de svageste stod godt dækkede nederst ved Keglerne som „Rejsere" og en Art Reserve.

Selvfølgelig var Sindene altfor ophidsede til at spille en ordenlig „Pot" efter Kunstens Regler. Lidenskab og Kunst følger hinanden Haand i Haand, men virker aldrig samtidig. Lars og de andre af hans Garde strittede med de store Kugler, som om det mere gjaldt at slaa Keglerne i Stykker end omkuld, og under dette Spil svævede virkelig adskillige af Killingernes Liv i Fare. Kuglerne fo'r susende ud langs Banen eller gennem Luften uden at berøre Banen, splintrede de Brædder, som de traf paa, buldrende og dundrende, som om det gjaldt at opvække døde. Jo længer dette Spil varede, desto mere ophidsedes Gemytterne, som det altid gaar, naar en hvilken som helst Slags „Sport" drives udenfor Sportens Love. Nidviser og Skældsord over Krysterne, der stadigvæk ikke lod sig se, steg og steg, indtil endelig Larmen naaede sit Højdepunkt, da en i Fiskebæk bekendt halvfjollet gammel Stakkel dukkede op ved Banens Ende og lige saa hurtig kastedes omkuld ved et Kugleslag fra Lars' sikre Haand.

„Ned med dem alle sammen!" brøltes der, da Stakkelen faldt, og hans Krykkestok drev langt ud i Marken.

„Hurra; saadan skal de ha' det!"

„Rejs ham op igen!" brølte Lars. „Han kan være Keglekonge ...!"

I det samme kom der en stor Sten flyvende tværs over Grønningen, og en af Kattenes Mellemstyrke gav et Skrig fra sig, medens han hastig greb til sit Skinneben og derpaa dumpede.

Alles Øjne vendte sig hen imod det Sted, hvorfra Kastet var kommet.

En ganske ung Fiskebækker stod oppe paa det Gærde, som skilte Gæstgiverens Grønning fra Forstranden med Baadene og Fiskergarnene neden under.

Han svingede sin Hue, da han saa' Virkningen af sit Kast, og bag ham dukkede nu ganske sindig, næsten højtidelig, hele Fiskebæks mandlige Styrke i en udstrakt Linje op over Gærdet og steg ned imod Grønningen.

Den store Bjørn var i Spidsen; han holdt sin velindsmurte Knippel, den forrige Kromands Foræring, i den højre Haand, og umiddelbart ved hans Side saas den lille Gæstgiver og derpaa de stærkeste og behændigste af de yngre Fiskere. Yderst paa Fløjen, længst henne imod Keglebanen, stod den gamle Sivert Bjørnsen med sin Knortekæp. Der var ingen Tvivl, — man behøvede blot at møde hans Øjne — den gamle vilde være med til at hævne sin Søn.

„I behøver ikke at slaa til halvtumpede Stakler!" raabte Bjørns dybe Stemme ned til dem. „Nu kommer vi!"

Linjen avancerte sindig og rolig ned over Grønningen. Lars Skeløje havde Feltherreblik nok til at indse, at hans egen Slaglinje i dette Øjeblik var for lang og spredt. Han og hans Garde trak sig, stadig holdende Øje med den fremrykkende Fjende, paa samme sindige Vis ned langs Banen, indtil han paa den anden Side af Havelaagen havde formeret en Slags fast Kolonne med de svageste Elementer bagerst og saaledes, at hans ene Fløj støttede sig imod Krohavens Plankeværk.

Den gamle Bjørns Fløj rykkede derpaa frem og besatte Keglebanens øverste Del. Lidt efter rykkede ogsaa den store Bjørns Centrum frem hertil, og saaledes stod de tvende Hære ved hvert af den lange Keglebanes Endepunkter med Sporets hele Længde endnu imellem sig og saaledes, at Laagen ind til Haven akkurat betegnede Midten af den Linje, der skilte dem.

Naar to større Hobe af vrede Mænd ikke netop tilfældig lige straks kommer paa Arms Længde med hinanden, og saaledes Haandmænget opstaar, vil der altid forløbe, om det saa blot er nogle Minutter, inden Striden tager sin haandgribelige Begyndelse. Den gode Homer véd at fortælle herom.

Det er desuden ikke saa lige en Sag for Folk, der er vant til dagligdags sindig, jævn Beskæftigelse — om det end undertiden er i Kamp med Elementerne — at slaa det første Slag i en saa alvorlig Sag, og oven i Købet lige i Middagsstunden, som denne.

Man stod stille og maalte hinanden.

Saa gik Havelaagen op, og Skolelæreren traadte frem.

Han saa' til højre og til venstre og sagde højt, med fast Røst:

„Skammer I Jer ikke?"

Der fulgte intet Svar.

Hvad skal man vel svare paa sligt? og *hvem* skal svare herpaa?

Han gentog sit Spørgsmaal og henvendte sig nærmest til den gamle Sivert Bjørnsen, hvis høje, magre Skikkelse ragede frem af den Flok, som omgav ham.

„Jeg troede!" vedblev Skolelæreren, „at naar man var kommen i Eders Alder, Sivert Bjørnsen, saa lod man alle Drengestreger fare!"

Rødmen steg op i den gamles Kinder; han sendte Voldgiftsmanden et Øjekast og sagde dirrende:

„De har skaffet min Søn paa Vand og Brød derovre!"

„Er I sikker i Jer Sag?" spurgte Skolelæreren og saa' prøvende paa ham.

Flere unge, hidsige Fiskebækkere raabte: „Javel!"

Lars Skeløje, som syntes, med mere eller mindre Ret i sin Formodning, at Fjenden begyndte at vakle lidt ved denne uformodede Indblanding, begyndte at give forskellige stærke Bekræftelser af Sagens Rigtighed Luft. En Sten kom flyvende fra Kattenes Side. En af Fiskebækkerne ved Siden af den store Bjørn blev ramt; den store Bjørn løftede sin Knippel, Gæstgiveren raabte til Skolelæreren, Mængden begyndte at bølge paa en ildevarslende Maade. Skolelæreren blev bleg og derpaa blussende rød; thi en Sten var kommen susende lige forbi hans Hoved. Han indsaa', at hans Mægling var kommen for sent, og tillige, at hans egen Stilling for Øjeblikket ikke var den behageligste. Han hævede endnu en Gang sin Haand og sin Røst, men kun vrede Stemmer svarte ham. Det var ikke et tilfældigt, forbigaaende Klammeri dette; det var lange Tiders Mellemregning, som fordrede sin Opgørelse. Kattene begyndte at gaa frem, Fiskebækkerne ligeledes, — da stak et lille Barnehoved, en af Skolelærerens Dusin, frem igennem Laagen bagved Faderen. En lille sortøjet og sorthaaret Pige traadte ud og tog Faderens Haand, idet hun saa' sig uvist, halv bange, halv forbavset omkring.

Mændene standsede.

Barnet sagde ganske højt:

„Fa'er; de er uartige, de store Drenge!"

Faderen tog Barnet op paa Armen, kyssede det og satte det igen ned ved Siden af sig.

„Du har Ret, mit Barn!" sagde han og saa' sig fast omkring; „de er uartige, de store Drenge!"

Der var bleven Dødsstilhed omkring ham. Forkæmperne paa hver Side saa' ned i Jorden; de yngre havde vendt sig halvt omkring. Den gamle Bjørn stod og stirrede lige ud.

Skolelæreren tog sin Hat af. Den friske Vind legede med hans Haar, der hist og her var bleven tyndt og graasprængt førend Tiden af Aarenes Slid og Hjemmets Bekymringer.

„Hør, Folk!" sagde han, og hans Stemme skælvede ganske let. „Om jeg ikke hører til de ældste iblandt Jer, saa kender jeg Jer dog alle sammen, og I mig. Ingen af Jer har nogensinde klaget paa mig, det jeg véd af; og jeg har aldrig forklaget Jer for nogen, selv naar jeg har haft med Jer at gøre paa Skolebænken. I Dag forklager dette Barn Jer hos Jer selv, og se blot: I staar dér saa skamfulde, som om I alle var uartige Børn. Har I nu Mod til at slaas — paa en Dag som denne, da I nyssens er kommen fra Kirke, saa for mig gerne! Jeg tror ikke, at I har det. Jeg tror, at Grunden til Eders Ufred nu maa søges i, at I ikke var mere andægtige inde i Kirken, end I var. Det er nu min Tro; enhver kan beholde sin for sig selv. I véd, hvorledes jeg gjorde med Jer i Skolen, naar I havde forsømt Jeres Ting. Jeg skændte ikke og slog ikke. Jeg repeterte Tingen med Jer. Skal vi nu repetere den Bøn, som I ikke gav Agt paa i Dag i Kirken? Enhver, som vil repetere den med mig, han tager sin Hat af, som jeg haver gjort!"

Alle Hattene kom af; nogle nølende, men de kom af alle.

Skolelæreren fremsagde i en læsende Tone den simpleste, letfatteligste, mest beroligende Bøn af alle.

Han læste Fadervor. Fiskerne og Kadrejerne mumlede Bønnen efter med blottede Hoveder. Kun den gamle Sivert stod og saa' lige ud for sig.

Saa hørte man et: Amen! og saa gik Skolelæreren ind igen igennem Havelaagen med sin lille Datter ved Haanden, den fjerde af Dusinet.

Der er et Ord, som hedder at „tøfle af". Det er et godt gammelt, dansk Ord og meget betegnende. Da Mændene udenfor Havelaagen havde løftet Hovederne igen og sat Hattene og Huerne paa, stod de et lille Øjeblik og saa' paa hinanden. Hvis en Fotograf i dette Øjeblik havde fotograferet disse to store, stumme Grupper, saa vilde man igennem hans Billede have haft et fuldt gyldigt Bevis for, at der i Virkeligheden ikke var levnet de to Arméer anden Udvej end den at tøfle af.

Der kunde ikke siges noget, der kunde ikke gøres noget andet.

Man vendte sig om og trak sig tilbage, hver ad sin Kant; men førend Fiskebækkerne atter i Tavshed havde overskredet Gærdet ned til deres gennem saa mange Tiders Omskiftelser hævdede Forstrand, med deres Baade og Redskaber, opløftede Lars Skeløje sin skrattende Røst, som han nu søgte at formilde ved et ejendommeligt Eftertryk paa Endestavelserne, og raabte:

„Naar Niels Sivertsen atter kommer tilbage iblandt os, saa skal han være lige saa god og ærlig en Mand, som han altid har været. Og dette skal jeg bringe videre nede hos os!"

Der lød nogle forvirrede og spredte Forsøg paa et Hurra, som dog blev dæmpet af Hensyn til Situationens Alvor.

Men Ordene — uden Hurra — havde truffet dér, hvor de var sigtet. Den gamle Sivert, som netop ved den store Bjørns Hjælp blev ledet over Gærdet, vendte sig lynsnart rundt, og hans Øjne blev usædvanlig store. Han syntes at snappe efter Vejret, og derpaa knugede han Sønnens Haand mellem sine magre Fingre, og han blev mere baaret end ledet ned igennem Sandet, omringet af alle de unge Mænd, som alle havde fugtige Øjne.

Og saa stod den lille Grønning og Keglebanen atter tom.

En Timestid eller halvanden efter havde en Del af Kattene blandet sig imellem de mest bevægelige af de yngre Fiskebækkere. Lars havde opsøgt Bjørn, og de havde vekslet Haandslag. Gæstgiveren og Bjørn holdt sig ikke desto mindre stedse noget tilbage, og da Lars og hans Garde ikke kunde faa de „bedste Folk" til at drikke Forlig med sig saa mange Gange, som han ønskede det, var han og hans Flok efterhaanden draget af Byen, og det syntes, som om Forliget dog ikke rigtig og helt ud var kommen i Stand. Hvilket jo rei besét ikke var saa underligt.

Nogle af de yngre Fiskebækkere havde fulgt de bortdragende Katte et Stykke paa Vej. Oppe i Skoven mødte de en Vogn. Paa den sad — Niels og Skovfogden. Vognen blev omringet. Den lille Bjørn var i et Perlehumør. Gensidige Forklaringer blev givne, og Skovfogden sad med sit smukke, stillestaaende Ansigt og i en ny Uniformsfrakke og lod Hestene gaa Skridt for Skridt, medens hele Troppen drog tilbage til Byen.

En ung, letbenet Fisker bragte Rygtet forud. Tilbageblevne Katte, der knap kunde staa paa Benene af Punch og kammeratlig Begejstring, og hele Fiskebæks glade Ungdom drog igennem Byens Gader ned til Gæstgiveren og Bjørn, der for nylig var kommen tilbage fra et Besøg i Børnehuset. Niels var paa Vejen herned oppe i Skoven! hed det. Niels var paa Skovfogdens Forbøn sluppen med en Advarsel paa Birkekontoret! Sagen Niels og Skovløberen imellem var bleven ordnet ved en Pengeudbetaling, som Skovfogden foreløbig var gaaet i Kaution for! Hvorledes Niels og Skovfogden havde ordnet Sagen imellem sig, var endnu ikke bekendt, men den lille Bjørn var et godt Hoved, og naar Lidenskaben tav hos ham, saa talte Forstanden. Han kendte sine Medmenneskers Smaasvagheder. Han vidste, at Skovfogden havde en: den at ville være en „gentil" Mand med

akademisk Dannelse! Havde den snilde Sømand appelleret til den ærekære Forstmands svage Side? Ingen vidste det; men alle vidste, at Niels var fri. Det hele var et Klammeri, som nu var bilagt uden at kræve noget altfor dyrt Offer — ganske ligesom det store Pinseslag. Og nu kom det glade Tog gennem Byen. Om faa Minutter vilde de være udenfor Bjørnefamiliens gamle Hjem. Man kunde allerede høre Raabene. Gæstgiveren og den store Bjørn skyndte sig derhen. Et vældigt Hurra mødte dem, og under dette Hurra saas Niels, ledsaget af Skolelæreren og Skovfogden, at gaa hen imod Huset. Lars og hans Garde brølede deres Hurra af fulde Lunger. Døren gik op, Fiskeroldermanden stod paa Tærsklen og sank i det næste Øjeblik om i Sønnens Arme. Alle stimlede sammen for at se, om Slaget ikke havde været for stærkt for den gamle Ulk. Den store Bjørn stod alene for sig selv ude paa Sandet og nikkede sindigt med Hovedet:

„Den gamle Skude holder nok for alle Slag!" mumlede han.

„Ja selv for Pinseslag — om det var kommen saa vidt!" sagde den muntre Gæstgiver, som strøg forbi ham hjem efter for at forberede alt til en virkelig Fredsfest.

BJØRN SIVERTSENS BRUDEFÆRD

Den store Bjørn skulde holde Bryllup.

Der havde været de sædvanlige Forvarsler herpaa, og blandt disse det vigtigste: han havde forlovet sig.

Hvorledes det egentlig var gaaet til hermed, meldte Historien intet om. Han havde arvet Huset efter den gamle Fiskeroldermands Død og udbetalt Broderen Niels en Pengesum, hvorfor denne havde bygget længere henne i Byen.

Bjørn sad med Huset og sine Sejlmagerredskaber og følte sig noget ene i den nye Herlighed.

Han kom oftere end før drivende over til Gæstgiveren, fik sin korte Træpibe stoppet, spandt en Ende og fugtede saavel Tobakken som Enden ved et Glas.

Den muntre Gæstgiver havde giftet sig for et Aarstid siden og var stærkt optaget af at smutte ud af Døren hver tiende Minut for at „se efter noget".

„Hva' er det egenlig, Du holder Udkig efter saa skarpt?" spurgte Bjørn. „Kan Du ikke lade Fruentimmerne derinde passe Ungen?"

Gæstgiveren forklarede, at det var „Tænder", han saa' efter.

„Tænder?"

„Javel, Bjørn. Saa snart Tænderne kommer frem, saa sagtner Skrigeriet!"

„Naa saadan! Hør sig mig, Du Kromand, kunde man ikke faa Lov til at se den lille?"

Faderen trak stolt af Sted med ham ind i Barnekammeret, hvor den unge Gæstgiverske sad i en klædelig Morgendragt henne ved Vinduet med Barnet paa Skødet.

Hun bøjede sig ned over den lille og syntes ogsaa at søge efter Tænder.

Bjørn hilste og nærmede sig tøvende.

„Kom kun hen og se!" sagde hun smilende.

Kæmpen bøjede Hovedet frem; Barnet blev bange for det store Haar og Skæg og gav sig til at skrige.

Bjørn trak sig forskrækket tilbage, men vendte sig dog flere Gange om, inden han var kommen ud af Stuen, og saa' hen til Vinduet.

Da han og Gæstgiveren atter var alene inde i dennes private Kahyt, stod Bjørn en lille Stund tankefuld og kløede sig med de mægtige Fingre i Parykken:

„Du Kromand, det er i Grunden mærkelig med saadan en lille Kammerat, hva'? Den havde ordenlig Negle paa Fingrene, og den saa' paa mig!"

Den unge Fader blev ganske kalveknæet af Henrykkelse og gned sig i Hænderne:

„Ja saadan en skulde Du lægge Dig til, Du har jo Hus og alting derovre!"

„Javel, Beddingen er klar; men det er ikke saa lige at faa en Kone, Kromand!"

Derpaa faldt Bjørn atter i Tanker, og da Gæstgiveren stødte sit Glas imod hans, saa' han formelig fraværende i Vejret.

„Véd Du, hvad jeg tænker paa, Kromand?"

„Naa, lad høre!"

„Jeg tænker paa, om jeg virkelig selv skulde have været saa lille nogensinde?"

„Jeg haaber for din Mo'ers Skyld," sagde Gæstgiveren leende, „at Du var betydelig mindre dengang Du kom til, end min Arving er derinde nu!"

Saa blev der ikke mere talt om den Ting.

Nogen Tid efter havde Bjørn været sejlende med sin gode gamle Baad og en Last Kartofler til den nærmeste Købstad.

Baaden hed „Spanden".

Hvorfra havde den dette Navn? ja Gud skal vide det. Maaske havde det oprindelig været et Øgenavn med en eller anden stiklende Betydning — Menneskene er jo engang ondskabsfulde. Men som

det saa ofte gaar med Øgenavne, saaledes var det ogsaa gaaet her. Øgenavnet var blevet til et Kælenavn, og Spanden vedblev at hedde Spand, indtil den næste Ejermand døbte den om; og maaske sejler den nu omkring under den mere velklingende Benævnelse „Pilen" eller „Havørnen" eller sligt.

Naa; Bjørn var som sagt sejlet af Sted til den nærmeste Havn med en Ladning Kartofler.

En Slægtning af ham, Røde-Anders, var denne Gang med, og da de havde faaet deres Kartofler solgt, og godt solgt, og da de endnu laa ved Bolværket og ventede paa lidt mere Brise, saa skulde det netop hænde sig, at en gammel Skipper fra Købstaden, som havde „lagt op", men som dog ikke helt kunde holde sig fra Søen, kom drivende ned ad Broen med Næverne dybt i Lommerne og med de smaa missende Øjne stadig paa Udkig efter et og andet.

Han blev staaende stille oppe paa Broen, missede endnu mere og lod til at tage Maal af Spanden.

„Hej Folkens; hvor er I fra?"

Bjørn saa' i Vejret, som om dette Spørgsmaal om en saa selvfølgelig Sag forbavsede ham.

„Fra Fiskebæk — naturligvis!"

„Er Du selv Ejeren?"

„Af hva'?"

„Af Baaden!"

Bjørnen saa' paa Skipperen og lagde Haanden bag Øret med Fingrene krummede frem:

„Jeg er kun smaathørende; men hvis I taler om Baaden, saa hedder hun „Spanden" og hører mig til!"

„Hvorfor hedder hun „Spanden"?"

„Det hedder hun nu engang!"

„Har hun Fejl?"

„Det har vi vel alle og Baade begribeligvis med!"

„Hun er ikke ganske ny?" ...

Her begyndte den store Bjørn at blive lidt utaalmodig.

„Hør nu, min go'e Mand, hvor gammel er I selv?"

Skipperen lo og tog først nu Næverne op af Lommerne.

„Vil Du sælge din Baad?"

Bjørn saa' paa Røde Anders, og Røde Anders saa' paa Bjørn. Derpaa saa' begge op paa Spørgeren, og til Slutning saa' de sig omkring i Spanden.

„Hvad mener Du, Anders?" spurgte Bjørn.

„Ja, hvad mener Du?"

Bjørnen var i godt Humør. Kartoffelafsætningen var gaaet strygende, og Prangeren havde oven i Købet trakteret godt. Omsider

gav Bjørnen sig selv et vældigt Dask paa Laaret og spilede Munden op til begge Ører.

„Min Salighed! hvorfor skulde jeg ikke sælge hende?"

„Nej, Du har Ret!" svarede Anders. „Saa kan Du faa Dig en ny!"

„Ja, det kan jeg!" raabte Bjørn og nikkede op til Broen.

„Hvad skal Du ha' for den?" lød det oppe fra.

„To Hundrede Rigsdaler som den ligger her paa Vandet!"

„Hundrede og firs!" blev der budt.

Bjørn svarede ikke, men lavede sig til at lade Fortøjningen gaa.

„Hvem har syet Sejlene?" blev der spurgt.

„Det har den, der sidder ved Roret!" svarede Bjørn og kastede Agtertrossen los.

„Top!" lød det deroppe fra. „Sæt fast igen, og lad mig komme ned om Bord hos Jer!"

Der blev nu en Endevenden og en Ransagen dernede i Spanden. Skodlugerne, Bundtiljer, Øseluger, Essing, Tolleroerne, Knæer, Nagler, Digtning og Malning blev gaaet efter, og Aarer og andre Rundholter blev omhyggeligt prøvede, og en Timestid efter stod Bjørn og hans Frænde udenfor det Værtshus, hvor Lidkøbet var bleven drukket. Sommersolen skinnede dem i Ansigtet; Ansigterne blussede og Øjnene straalede, men da Bjørn vendte sig om imod Havnen og saa' Spanden halet væk fra sin Plads, saa fo'r der en Trækning hen over hans glade Smilen, og han vendte sig til Anders og spurgte:

„Hvad mon de nu vil sige, naar vi kommer hjem uden Spanden?"

Anders satte et betænkeligt Ansigt op.

„Jeg véd ikke. Men allen fals var det da din egen Baad, og Skipperen lovede jo at være god ved hende baade med Skrabning og Tjæren og Malning, naar hun trængte til det!"

„Du har Ret!" svarede Bjørn. „Men — skal vi *gaa* hjem?"

Det var varmt. Solen brændte. Der var gode tre Mil til Fiskerlejet, og Vejen var det største Stykke sandet nøgen.

„Mener Du, at vi skal age?" spurgte Anders. „Jeg er bange for, at de fleste Vogne nu allerede er kørt hjem, og Du vil da ikke leje for Dig?"

Bjørn stod lidt uden at svare. Det var maaske ikke saa ilde at skyde Hjemkomsten og alle Forklaringer en Smule ud i Fremtiden.

„Hvad om vi tog til Staden (Hovedstaden)?"

„Giver Du Turen?" spurgte Anders forsigtig.

„Forstaar sig!" svarede Bjørn og slog sig paa Trøjelommen, hvor han havde sin Brevtaske.

Turen var afgjort. De gik begge udenfor Byen til Jernbanestationen. Et Tog skulde snart gaa. De var begge to som store Børn. De havde nok været i Hovedstaden før, men ingen af dem havde nogensinde kørt paa Jernbanen.

Billetkontoret blev vist dem. Bjørn stillede sig udenfor Hullet med Tegnebogen i Haanden.

„Maa jeg faa et Lukaf for to Mand til Staden!" forlangte Bjørn med en Røst, som han mente var hviskende, men som genlød gennem hele Forsalen.

„Tur og Retur!" blev der spurgt inde fra.

„Hvad er det, han prajer?" spurgte Bjørn sin Kammerat.

„Anden eller tredje?" lød det igen derinde fra i en bister Tone.

De to saa' paa hinanden.

„Tag saa meget, Du kan faa!" hviskede Anders, som ikke syntes, der var Grund til at spare, da han for sin Part havde alting frit.

„Javel; kom med det alt sammen!" raabte Bjørn og skød en Seddel ind til den utaalmodige Stemme.

„Her er to Returbilletter til 2den Klasse; De kan køre tilbage med Aftentoget, forstaar De?" lød Stemmen.

Bjørn fik en hel Del Sølvpenge tilbage foruden sine Billetter. Han vejede Sølvet i Næven og lod et Markstykke blive liggende.

„I Dag har vi Raad til at give Drikkepenge!" hviskede han i samme Tonart som før til sin Kammerat.

Billettøren stak Næsen udenfor Hullet:

„Tag Deres Penge til Dem!" raabte han arrig.

„Ja saa!" sagde Bjørn lidt slukøret og stak Marken i Vestelommen. Og medens de gik sammen ud igennem Ventesalen til Perronen, brummede han:

„Den Gavtyv af en Gæstgiver derhjemme har altid fortalt, at naar man vilde køre gentilt paa Jernbane, saa skulde man „smøre" hos Betjentene. Men her er man nok fornem paa det!"

De blev lukket ind i Kupéen. Der sad en tyk Mand med kortklippet Haar, hvidt i Halsen og en langskødet, sort Frakke. Hans Ansigt var svært, godmodigt i Udtrykket, blussende i Farven.

„Puh, hvor her er varmt!" sagde Bjørn og lod Vinduet gaa ned.

Den tykke Mand hostede.

Saa peb Lokomotivet, og Toget satte sig i Bevægelse.

„Nu gaar hun — spille mig!" raabte Anders.

„Det kan nok hænd's, der er Gang i hende!" raabte Bjørn med en lignende Trumf, da Vaggonen begyndte at slingre i den stærke Fart.

„Luk det andet Koøje op, Anders!" raabte Bjørn lidt efter. „Jeg faar ondt herinde i denne Æske. Saadan en Sejlads paa Landjorden har jeg aldrig været med til!"

Den tykke Mand hostede stærkere.

„Generer det kanske Herren?" spurgte Bjørnen høflig.

Jo, det gjorde det.

Bjørn anbefalede — med en endnu stærkere Trumf — sin Staldbroder at „lukke sit Koøje".

Den tykke Herre saa' vist paa ham.

Saa var der en stærk Kurve paa Jernbanelinjen, Vaggonen hældede, og Bjørn faldt halvvejs omkuld paa Sædet.

„Nu har jeg Brand brøle mig set det med!" raabte han halv overrasket, halvt polisk. „Hvad mener Du, Anders? vi kører ad hede Helvede til med denne Fart!"

„Bander De altid saadan, min gode Mand?" spurgte den tykke Herre.

Bjørn saa' paa ham og blinkede med Øjnene.

„Det er ligesom det falder sig, go'e Herre, og mest paa Landjorden. Der maa Sul til Brødet, sa'e Bagerens Hund, den stjal i Slagterbutikken!"

„Jeg tror ikke, det behøves!" sagde den tykke Herre. „Jeg skal sige Dem, jeg er *Præst*!"

„Præst!" gentog Bjørn og betragtede hans Ansigt. „Om Forladelse, men tør De bande paa det?"

Den tykke Herre saa' først strengt paa ham. Men det store Barn lige overfor ham var i Dag i et Perlehumør og altfor uimodstaaelig med sit halvt enfoldige, halvt skælmske Smil og sit Lune, som alting prellede af imod.

En halv Snes Minutter efter var de gode Venner, Bjørn fortalte — imod Sædvane — hele sin Historie og Historien om Spanden, den joviale Præstemand lo, indtil hans Astma truede med at kvæle ham, og inden man havde naaet Hovedstaden, havde han taget det Løfte af Bjørn, at denne skulde besøge ham den næste Dag ude i en lille Landsby i Stadens nærmere Omegn.

Røde Anders vilde hjem samme Aften med sin Returbillet, og Bjørn dampede alene næste Morgen ud paa Landet.

Hvorledes det gik eller ikke gik, saa foretog Bjørn efter den Tid flere Københavnsrejser med tilsvarende Afstikkere ud til Præstegaarden, i hvis Nabolag han efter eget Sigende „var bleven hængende ved et Skørt".

Noget synderligt mere herom fik man, som ovenfor nævnt, ikke at vide. Han gik med en stor, blank Guldring, der klemte ham om hans tykke Finger. Hvorledes han oprindelig havde faaet den ned om Fingeren, er vanskeligt at sige; men nok er det, den sad der. Og Bjørn selv „sad fast".

Han havde hele Vinteren igennem gaaet i Giftetanker. Gæstgiveren og Gæstgiversken havde drillet ham; han var bleven vred for Spøg og vred for Alvor, man var bleven forsonet igen, han havde vist et Fotografi frem af en Pige, som var ganske sort i Ansigtet,

med to store, mønjerøde Hagebaand, og som han stadig polerede med sit Trøjeærme „for at faa den rigtige Skabelon frem". Han holdt i Grunden ikke af, at man morede sig altfor meget over dette Fotografi, men var dog sandhedskærlig nok til at erklære „at det mere lignede en Nejer end en anstændig Pige fra Landet".

Han havde faaet sig en ny Baad i Vinterens Løb. Den var — under de behørige Formaliteter — bleven døbt og havde faaet Navnet „Flyvefisken".

Men under selve Daabsgildet var der opstaaet Klammeri. Den ellers saa godmodige Bjørn var kommen i Harnisk over nogle Drillerier.

Man havde kaldt hans Baad for „Stenbideren".

Uden at han ret egenlig kunde forklare sig selv eller andre, hvori det fornærmelige laa for dette Navns Vedkommende, saa var han dog bleven fornærmet og havde „gjort Spektakler".

Naar et Fartøj var døbt, saa var det døbt, og saa var den Potte ude, og saa skulde man ikke komme og være vittige, og hvis man vilde være vittige saa skulde man tage Næsen til sig, for ellers saa vankede der over Klyverbommen o. s. v. o. s. v.

Den næste Dag var han i et højst utilfreds Lune med sig selv vandret over til sin fortrolige, Kromanden. Det tyngede haardt paa ham, at han havde baaret sig saadan ad som Vært.

Gæstgiveren trøstede ham paa det bedste. Det laa — forsikrede han — alt sammen i Giftetankerne. Naar man gik og tænkte paa saadant noget, saa kunde man aldrig rigtig holde Balancen, men var enten alt for lystig eller alt for disputerlig. Det vidste han af egen Erfaring. Man skulde blot gøre en Ende derpaa.

Bjørn svarede intet; han mumlede blot noget om Foraaret og Lagner og Lintøj. Og saa tog han ud paa Søen i „Flyvefisken".

Den fløj; det var en afgjort Sag. Der var ikke Spor af noget Stenbideri ved den Baad — det skulde han selv vise Grinebiderne i Land!

Og nu var Foraaret kommet, nu skulde „alt dette Klisteri ha' en Ende".

Han havde faaet sig en god, ny Baad; nu vilde han ogsaa have en Kone.

Det svor han paa.

Og saa stod Brylluppet.

Det stod selvfølgelig ude i Landsbyens Kirke. Men en nær paarørende af Stine — Bruden hed Stine — havde betinget sig, at saasom Stines Forældre var døde, og han selv var Værtshusholder i København, saa vilde han give Gildet inde hos sig i Byen.

Bjørn havde nedlagt kraftig Protest herimod.

Han var kommen sejlende til Byen sammen med Broderen i sin nye Baad og laa ude ved Krøyers Plads. Han kunde nu engang lide den Plads; hvorfor vidste han ikke, men maaske for Navnets Skyld. Niels laa og passede Baaden, og han skulde ikke være „Bavian" mere end akkurat længe nok til, at Splejsningen kunde gaa for sig. Saa skulde man straks køre ind til Byen og om Bord i Baaden, og saa skulde „Mutter" sejles hjem!

Herimod protesterede Stine og hendes Parti — om just ikke saa stærkt i Udtrykket, saa dog lige energisk i Meningen. Et Bryllup uden „Gilde" det var en Umulighed; og hvad skulde man lige straks ud at plaske paa Vandet for? Dér kunde man tidsnok komme! mente Stine.

I denne sin Overbevisning fik hun kraftigt Medhold af sin Slægtning, Værtshusholderen i „den forgyldte Tjærekande"; og Bjørnen lærte her for første Gang i sit Liv, og det endogsaa før „Splejsningen", de uforudsete Hindringer at kende, som man i Følge gamle Forfattere skal kunne støde paa hos det saakaldte svage Køn.

Bjørnen brummede; men han var klog nok og tav snart. Han lagde i al Hemmelighed, hvad man i Ingeniørsproget kalder en „Kontramine", og gav Broderen et Vink om at hale „Flyvefisken" ud til Toldboden og lægge den ind i Færgemændenes Baadehavn med alting klar til Afsejling, og derpaa selv begive sig ned i „den forgyldte Tjærekande", et yndet Spise- og Tilflugtssted for Folk fra Landet, Soldater og smaa Professionister.

Saaledes havde enhver paa sin Side tilsikret sig Sejren; og saa stod Brylluppet. Præsten derude viede dem først i Kirken og gav dem dernæst Sherry og en Sølvpotageske i sit Hjem.

Bjørn stak begge Dele „under Vesten"; Værtshusholderen kørte for dem, Landsbyen gav dem et Hurra, og nu sad det glade Selskab nede i den forgyldte Tjærekandes Kælderlejlighed med Lamme- og Ribbenssteg, Rødbeder og Skinke og alle mulige andre Herligheder paa Bordet.

Der var søde Snapse og gammel fransk Vin til Damerne, og der var „rigtige Menneskesnapse" og Punch til Mandfolkene.

Op igennem Kældervinduet havde man Udsigt til en høj, solbeskinnet Brandmur, og naar man lagde sig med Armene helt hen over Bordet eller med Hovedet halvt ned i sin Nabos Skød, kunde man højt, højt oppe se et Stykke blaa Luft, saa stort som et Lommetørklæde, med nogle drivende Skyer paa.

Der var nogle faa af Stines kvindelige paarørende, og saa var der Værtshusholderens nærmeste Slægt og gode Venner.

Blandt den nærmere Slægt var der navnlig en Blokkedrejer, der beviste sin inderlige Deltagelse i denne højtidelige Anledning ved lige straks at drikke sig inderlig fuld og holde rørte Taler.

Mellem de gode Venner var der en dekoreret Mand, en „forhenværende Retsbetjent", som han gerne ønskede at kaldes, en fugtig udseende Arrestforvarer eller Slutter, der fra sin militære Fortid som Underofficer havde bevaret et stift Halsbind og et Messingkors i Dannebrogsbaand.

Han saa' stedse ud, som om han var i Tvivl med sig selv om, hvor vidt ikke en eller anden af Selskabet ved Bordets Slutning vilde tage Sølvskeerne med sig. Han bevarede stedse — maaske paa Grund af denne Tvivl — en vis Afstand mellem sig og Omgivelserne, ligesom en Fæstning har et tilliggende Glaci; han skænkede sig en Uendelighed af smaa Snapse, stedse „oven i Glasset", som han sagde, hvoraf han bestandig kun drak det halve, og uden at nogen Virkning deraf kunde spores. Han lo lige ud for sig paa en glubsk og pludselig Maade, rømmede sig derpaa, sank Halvdelen af sin Snaps og satte sin Albu i Siden paa sin Vært, som han kaldte „gamle Krigskammerat! Hva' Du! skal vi saa mindes de gode gamle Dage!"

Det var Højdepunktet af hans Gemytlighed.

Bjørn titulerte han „Hr. Kaptajn!" Men da han havde gjort dette et Par Gange, saa' den tiltalte paa ham, idet han lagde sin Gaffel fra sig med en mægtig Skive Rødbede, og sagde:

„Hør nu, min Ven, læg Roret op og hold af med Jeres Kaptajn; for ellers bliver jeg s'gu gal!"

Efter denne lille Paamindelse sagde Retsbetjenten: „Hr. Baadfører!"

Bjørn var i det hele taget ikke ganske i sit Es. Han gjorde Indtryk af at sidde noget alene, hvortil vel ogsaa hans Tunghørighed gav Anledning. Han *udfyldte* ganske sikkert sin Plads, men Niels udeblev bestandig, og Stine, Bruden — ja hun sad dér ved hans Side i sort Merinos Kjole, Brudekrans og Slør, med røde Hænder foran sig, uhyre alvorlig og ret op og ned paa Stolen, som om hun havde sunket et Alenmaal.

Maaske hørte det sig til saaledes. En nordisk Brud maa ikke være for munter. Men der syntes i selve hendes Natur og Temperament at være en betydelig Værdighed, der sikkert nok kunde komme et Hjem til Gode, men som tog sig lidt vel køligt ud her imellem de søde Snapse og den dampende Ribbenssteg.

„Man skulde allenfals ikke beskylde hende for Kæleri!" sagde Bjørn senere efter den store Begivenhed.

Hun sad alene, og *han* sad alene. Hun spiste kun meget lidt, han spiste for to; og imidlertid holdt Blokkedrejeren sine Taler, Solen

skimmede deroppe paa Brandmuren, og Bjørn lænede sig ind over Stine og kiggede op gennem Vinduet.

Stine trak Enderne af Sløret til sig og glattede paa sin Kjole. Hun saa' slet ikke kælen ud.

„Hvad ser Du efter?" spurgte hun.

„Det var en dejlig Lejlighed!" svarede Bjørn.

Hun fulgte Retningen af hans Blik.

„Mener Du paa fjerde Sal? Ja hvem der skulde bo deroppe! saa skulde man da ikke ligge og skvalpe i Vandet!" —

„Det var en dejlig Lejlighed til at sejle hjem!" forklarede Bjørn. „Vinden er faldet helt sydlig —"

Stine saa' lidt urolig paa ham og dernæst hen til Værten.

„Hun er falden helt sydlig med stiv Luft!" fortsatte Bjørn. „Nu har hun staaet paa en Nord-Nordvest saa længe og gaar rimeligvis tilbage til Aften. En saadan Lejlighed kommer maaske ikke igen paa mange Dage!"

Paa et Vink af Stine foreslog Værtshusholderen „et rigtig godt, gammelt dansk" Leve for Bjørn. Man vilde absolut have ham paa andre Tanker, og Blokkedrejeren holdt sin femte Tale.

Derpaa istemte Værten en Sang, som Retsbetjenten sekonderte ved at trutte med sin Mund som et Klaphorn:

Saa ville vi drikke
vort Brudepars Skaal;
gid Lykke dem smykke
i fuldeste Maal;
og gid de maa leve, indtil at de dør,
med Børn og med Velstand og et rigtig godt Humør.
Hurra, hurra, det Ønske var bra',
og Skaalen er god, og den skal drikkes a'!

Derpaa rejste — trods nogle Indvendinger — Blokkedrejeren sig atter, og idet han søgte at vinde Fodfæste ved at holde sig i sine to Sidemænds Frakkeopslag, talte han, med Taarer i Øjnene, for sidste Gang saaledes:

„Mine rigtig go'e Venner og Tilhørere; for det er vi jo alle sammen, ikke sandt?"

„Jo!" svartes der fra alle Sider.

„Saa ville vi da — fordi der dog skal siges noget til dem inden de forlader Fader og Moder — hvad jeg vilde sige, inden de forlader denne gæve Vennekreds ...."

„De bliver her til i Morgen!" svarte Værten.

„Nej!" raabte Bjørn og slog i Bordet.

„Hør ham!" raabte Niels, som i dette Øjeblik traadte ind i Stuen. „Vinden er frisk og paa en Sønden, Bjørn!"

„Jeg véd det!" svarte Bjørn, som havde rejst sig.

„Tys!" raabte Værten. „Lad Drejeren faa talt ud!"

„Ja, hør nu, mine kære Venner!" sagde Blokkedrejeren og svinglede frem og tilbage. „Vi er jo alle Mennesker, og vi holder alle af vort kære gamle Fødeland. Jeg siger ikke Fædreland, jeg siger Fødeland. For vi véd jo ikke, hvor vore Fædre er kommen fra, men vi véd da, hvor vi selv er født ...."

„Det er noget Sludder!" raabte Niels, der imidlertid havde overskuet Situationen og var kommen i Krigshumør.

„Hva' er det for en Mand?" spurgte Blokkedrejeren og forsøgte med sine taagede Øjne at holde fast paa den fremmedes Skikkelse. „Er det en Mand, som ikke vil drikke sit Fø-Fødelands Skaal, saa siger jeg: Fy for Rakkeren, siger jeg!"

Niels saa' paa Bjørn med et betegnende Blik.

„Skal vi klare Butikken her, og saa tage Stine med os? —"

Bjørn vinkede ad ham med Haanden. Men den af Bryllupsgæsterne, der understøttede Blokkedrejeren, havde allerede opfanget dette Slagord „Butikken"; han slap Drejeren, denne faldt forover og omkuld. et stort Spektakel opstod, man raabte og skreg i Munden paa hverandre, Niels havde allerede fat i „Krebsen" paa Retsbetjenten — da stillede, i dette kritiske Øjeblik, og med en Pligtbevidsthed som en af Oldtidens Kvinder, Stine sig resolut ved sin Herre og Ægtemands Side og erklærede, at „hellere sejlede hun med ham, om det saa skulde være til Jylland, end at der skulde ske saadan en Allarm paa hendes Bryllup!"

Hermed var Sagen ordnet og afgjort. Blokkedrejeren blev baaren ind i den næste Stue og lagt paa en Seng; man trykkede hinanden i Haanden og drak Glas sammen. Bjørn og Niels viste sig fra deres elskværdigste Side; Niels bestilte en Bolle ekstra paa *sin* Regning. Værten holdt i det mindste gode Miner til slet Spil. Fred og Forsoning, Skaaler og Viser lagde sig ud over Gemytterne.

Denne Slags Folk tager ikke Tingene saa nøje. De bærer i det mindste intet Nag med sig *fra* Gildet, og de ser intet saa forfærdeligt i en lille Meningsulighed *under* Gildet.

Og saa brød man op.

Bjørn havde i sin overstrømmende Sejersglæde inviteret det hele Selskab, indbefattet Retsbetjenten, til en Fart med Flyvefisken.

„Han skulde nok smide dem i Land paa Kalkbrænderierne, hvis de ikke vilde flyve længere med Fisken."

Man tog foreløbig imod Indbydelsen; rimeligvis for ikke at oprive de nylig lægte Saar. Men da man kom op fra den forgyldte Tjære-

kande virkede den friske Luft, eller Solskinnet, eller Sejren, eller Brudetankerne eller alle Dele tilsammen saa stærkt paa Bjørnens Sind, at han pludselig tog Stine om Livet og svor paa, at han vilde danse en forkert Hamborgerskotsk med hende, og uagtet hendes haardnakkede Vægring udførte han virkelig sit Forsæt til de forbigaaendes store Forbavselse og Glæde.

Derpaa slap han Stine og tog fat i Retsbetjenten, som maatte en Galopadetur ned ad Fliserne med ham; han vilde absolut bortføre et Skilderhus og prøve Gardens Geværer paa Amalienborg Plads. Men nu erklærede Retsbetjenten, i Kraft af sin forhenværende Underofficersværdighed, at det var en „Skandale, ja Insubordination!" og fjernede sig saa rød i Hovedet som en kongelig Kusk, idet han trak Værtshusholderen med sig.

Paa næste Gadehjørne var der opslaaet en Plakat om et stort Menageri, som fremvistes, med Afbildninger af Elefanter, Aber og Bjørne. Det var navnlig disse sidste, der tiltrak sig Brudgommens Opmærksomhed; han erklærede, at han vilde ud og se til sine Næstsøskendebørn, og Bryllupsgæsterne havde megen Møje med at faa ham talt til Rette.

Imidlertid havde der samlet sig en Kreds af udenforstaaende Tilhørere uder denne Debat. Man fulgte med stor Opmærksomhed den svære Baadførers livlige Ræsonnementer, og da han nu endelig til Publikums uskrømtede Fornøjelse gav en mimisk-plastisk Forestilling til Bedste af Bjørnenes Liv og Levned, saa tog Resterne af de indbudne Gæster Retræten, medens en Del af de uindbudne fulgte Bjørn, Stine og Niels et godt Stykke paa Vej ud ad Toldboden til.

„Se saa, Bjørn, lad nu det være godt!" sagde Niels beroligende, da en Politibetjent sluttelig gjorde Mine til at ville være Ledsager.

„Skulde man ikke være glad paa sin Bryllupsdag?" spurgte den uforstyrrelige Bjørn og saa' sig glædestraalende omkring.

Stine var næsten grædefærdig, men dog heroisk. Hun havde nu taget sit Parti for Livet, og nu fik det gaa, som det kunde.

Efterhaanden gik det vel nok over! trøstede hun sig selv.

Og saa kom man ud paa Toldboden og om Bord i Flyvefisken.

„Du kommer vistnok til at stikke et Reb i hender!" mente Færgemændene.

„Fuldt Sejl!" raabte Bjørn. „Det er min Bryllupsrejse." —

„Ja saa!" svarede Færgemændene tilfredsstillede ved Oplysningen, men hviskede ikke desto mindre til Niels: „Kan han sejle med en Baad?"

„Om han kan!" svarede Niels og smilede.

„Er Du klar, Niels?" raabte Bjørn.

„Javel!"

„Har Du stuvet Stine godt ned?"

„Javel!"

„Godt! saa gaar vi!"

„Hurra!" raabte hele Færgelauget, men rystede dog paa Hovedet indbyrdes.

„Det bliver en vaad Bryllupstur den, hvis han ikke mindsker Sejl!"

Og vaad blev den.

Stine glemte den aldrig, og Bjørn fortalte senere om den:

„Vi skar igennem Vandet; det kan nok hænd's sig, at Flyvefisken hun fløj. Alle Færgebaade og Lodsbaade rendte vi forbi; de raabte efter os, men jeg svingede med Hatten og spurgte dem, om de kunde se, hvad Kulør Fo'eret havde?

Alle Sejlerne derude i Renden pillede Kludene ned, den ene efter den anden; men vi lod vore staa.

Hun bærer dem vel nok? sagde Niels.

Hun *skal* bære dem! svarede jeg.

Stine laa nede i Bunden og gav al Værtshusholderens gode Mad fra sig. Heldig var det da, at hun ikke havde spist mere, end hun havde.

Jeg bad hende bare ikke være forknyt, men jeg tror ikke, hun hørte meget efter, hvad jeg sagde.

Niels og jeg var drivende vaade, Sejlene var drivende vaade, og Stine var drivende vaad.

Jeg har aldrig sejlet saadan før eller siden.

Helt hjem til Lejet turde jeg ikke sejle med hende. Vi rendte ind til Byen (Købstaden) og lagde op ved Bolværket.

Skipperen, som havde købt „Spanden", kom drivende ned ad Broen.

Hvad er det for Vejr, I har været ude i med saa stort Sejl? spurgte han. Kommer I med Fragt?

Ja med Bryllupsfragt, svarede jeg; og den er nok mere død end levende. Aa værsaago' at tage et Tag i med her; vi skal have Mutter i Land, for ellers opgiver hun vel Aanden!

Og saa fik vi Stine op. Hun kunde slet ikke støtte paa Benene, og vi maatte lægge hende ind til en god bekendt, som jeg havde der i Byen. Og der blev hun liggende tre samfulde Dage og Nætter, og jeg maatte gaa med tør Mund omkring i Byen saa længe, og kunde ikke engang faa mig et Slik under Næsen.

Bag efter blev det Kommers nok, da hun var kommen sig; og saa vankede der jo ordenlig med Skænd „fordi jeg saadan havde faaet hende i Gyngen".

Men man kan jo heller ikke forlange urimelige Ting af Folk, som

kommer lige inde fra Landet og aldrig har set mere Vand paa en Gang, end der kan rummes i Præstens Gadekær.

Og om jeg end fik nok saa mange Grovheder og stadig faar de samme om igen, hver Gang jeg fortæller om denne Tur, saaledes at Stine hører derpaa, saa visker jeg mig bare saadan — se her — med Bagen af Haanden over Næsen og siger: det var lige godt den mærkværdigste Bryllupsrejse jeg har gjort!

Og jeg har for den Sags Skyld ikke gjort flere end den samme."

HVOR BLIVER JOLLEN AF?

Bjørn fortæller:

Kan gerne være,
at Saltvand og Tjære
— saa mente vor gamle, gudfrygtige Mo'er —
holder os rene for Utøj om Bord;
men selv om man skrubber det skurvede Skind,
man renser ej let skarnagtiges Sind.
Saa fik jeg den Lære,
at Søvand og Tjære,
saa lidt som Profossen med Kattens Snor —
ja selv som vor Skibspræst med Bogens Ord —
kan række en eneste Vævling op
ad Fokkevantet og slaa sin Klo
i en gudsforgaaen, forhærdet Krop,
i en Fortopsgast, som er og som bliver
trods Saltvand og Tjære en So.

Jeg taler her
om det Skarn, om Per,
som var ude med mig til Orlogs i Fjor,
og som siden fo'r
— ja Gud véd hvorhen,
men det var nok ikke til Himmelen.
Han var bedste Mand iblandt Fortopsgasterne,
og ingen hans Lige paa nogen af Masterne;
men Brændevin stak han
til sig som Lynet,
og Skaller drak han
lige i Synet.

Paa Danseboderne var han at finde;
med Tøserne kunde han snakke gelinde,
men kom der en Danser ham tværs for Bougen
— og lige meget *hvem* Danseren var —
lige straks blev han krakilsk og hoven,
lige straks var han til Entring klar,
og en Gang drev han en Slagters Cigar,
som brændte,
ind i hans højre Øje og lo
— det skændige Skarn —
og mased ved samme Lejlighed to
uniformerte Betjente.

Jo, det var et „Verdensbarn" !

Og ingenting hjalp, Arrest eller Kat.
Han dirkede op hver eneste Laas,
og saa var han borte den Nat.
Tamp — det var ligesom Vand paa en Gaas;
Sult var den eneste Straf,
som kunde gøre ham mat.
Og saa blev han spæget og sultet saa længe,
til hans Skulderblade begyndte at hænge
præcis som paa en Giraf.

Vi var Bakskammerater om Bord vi to,
han var jo min Fætter, kan jeg tro;
aldrig saa lod han de andre i Ro,
men han kendte *min* Klo
og vidste, at Næverne falder
mere gesvindt end som „Skaller".
Immer var Per paa halv Ranson,
og immer saa stjal han en andens Portion,
men *min* lod han være i Fred.
Han kendte Bjørnen, naar den blev vred;
og Bjørnene bliver først rigtig vrede,
naar det drejer sig om deres Æde.

For Resten var han en Abekat
til at krybe i Riggen og lege Tagfat
oppe om Bramstængesaling,
naar Skuden tog Overhaling;
om ogsaa Fregatten hun slæbte Nokkerne

ned i Vandet og vaskede Tæerne
paa dem, som var oppe i Ræerne,
saa sprang han deroppe paa Strømpesokkerne,
skabed sig galt,
lod som han faldt, —

og hang saa i Drejerebsblokkerne.

Det var Synd, det sagde vor Chef saa tidt,
at alle de Tamp de frugted saa lidt;
thi Per var *Sømand*, det maa man lade ham,
og ingen kunde i Grunden hade ham.
Han slog for et godt Ord Folk i Gulvet,
sad ofte i Hullet,
og spytted endogsaa Tobak paa Dækket,
saa Skildvagten faldt og sit Kraveben brækked —
men skulde der frivilligt Mandskab frem,
naar Stormen var stiv og Kulingen slem,
saa hed det blot: Per!
og han raabte: her!
— hvis ikke han netop sad spændt i Bøjen —
og saa smøged han af sig Olietrøjen,
og krøb og kravled til Haling og Hejsning,
til Reben og Knoben og Surring og Splejsning.
Der var Stof i den Gut; han var ægte Tømmer —

og for Resten Fregattens første Svømmer.

Saa var det — i Dag tilpas for et Aar —
vi lænsede ud gennem spanske Sø,
og hver, som har været der, véd, at der gaar
en allerhelvedes Sø.
Fregatten hun slingred med Læsejl til
af Sted som en Drosche, hvor Kusken paa Bukken
har været paa Spil
og drukket sig mægtig drukken.
Begribeligvis:
vor Kusk om Bord
var ædru, og Skuden lystred sit Ror; —
jeg siger det blot saadan ligervis.
Fregatten hun gired; det er jo klart
i saadan en brændende Læsejlsfart.
Dobbelt Betjening agter ved Rattet,
og alting surret og skalket og kattet;

saa lød der et Raab, et stygt; jeg tror
til Søs det allerstyggeste Ord:

En Mand over Bord!

Se, det er nu ikke saa lige en Sag
straks at faa klaret og bragt for en Dag,
hvem der var Manden, som faldt over Bord.
Ej heller er det saa nemt, som man tror,
med Læsejl til, i saa grumme stor
en Fart at faa Skuden rendt op i Vinden:
der maa Sejl pilles ned forinden.

En Redningsbøje blev straks hevet ud
med opret Stang og en lille Klud,
og da Farten omsider var taget fra Skuden
— men ikke foruden
en Del Kludderi —
saa var der om Bord knap et eneste Øje,
som kunde faa Kig paa den drivende Bøje
med samt sin Stang og sin Klud.
Vi tro'de hvert Haab for Manden forbi.

Og saa blev Jollen sat ud.

Og Manden? ja der blev jo spurgt og svart,
men alt skulde gaa i en gruelig Fart;
der blev ogsaa gættet paa Per blandt andet,
men vi sa'e: *han* falder s'gu aldrig i Vandet!
Til sidst saa blev det dog klart for enhver,
at det maatte være Per.

Han var den Dag, efter vanlig Skik,
dømt i Arrest. Men et Øjeblik,
da Skildvagten havde noget at passe,
saa passede Per sit Snit.
Sidst var han set i den læ Barkasse
med en Flaske, som hang om hans Hals i en Snor;
han havde vel næppe drukket *for lidt* —

Og nu var Per over Bord.

Og Chefen han gik paa Skansen og saa'
og saa' i sin Kikkert, hvor Baaden skød
op imod Søen, som steg og brød;
og Chefen var gnaven, det var tydeligt,
og det er jo ogsaa fortrydeligt
for Chefen at miste en Bedstemand!
Der bliver Vrøvl, naar man kommer i Land,
og der skal skrives, hvornaar og hvordan,
og Farten skal stoppes, og Snydere vanker,
og Folkene faar saadan Bededagstanker;
— aa jo, det hele var nydeligt.
Næstkommanderende fik en Rivaf,
som han videre gav.
Oppe paa Skansen gik Snyderen rundt;
Skibspræsten stod, som han havde ondt,
første Løjtnant han bed paa sin Snyder —

man véd nok, hvad det betyder,
naar den gamle agter er vred.

Saa fik de ham fat omsider derude,
og Jollen kom op langs den duvende Skude,
og Per blev kaldt op — hver Trevl og Traad
saa drivende vaad —
paa Skansen, hvor Chefen besaa' ham
med et Blik, som om han vilde flaa ham.

„Nuvel, din Æsel, Du gør det saa slemt
omsider, at Fanden han ta'er Dig.
Men da nu Vorherre har ladet sin Naade
for Retten gaa, saa la'er jeg
Dig slippe i Dag med din vaade
Trøje og med din Arrest!" —

Og Per gik forud og mødte vor Præst:
„Nu er Du da, Per, taknemlig,
fordi Du saa naadigen slap?" —
Per han gav sine Bukser et Klap,
og svared: „Aa ja, saa temmelig!"
Og Præstemanden tog fat igen:
„Sig mig, min Ven,
hvad tænkte Du nu, da Du laa derude
saa langt fra din Skude?

Du gav vel din Aand
i Herrens Haand ...?"

Per han skutted sin vaade Krop
og kigged en Stund i Rigningen op
og sagde, idet sin Salut han gav:
„Jeg tænkte: *hvor Dævlen bli'r Jollen af?*"

CYPRIANUS

Anders Andersen fortalte en Aften.

„Jeg sidder i Agterpigen af Baaden og styrer hender.

Lars sidder paa Bjælken, til Luvart, og bøjer sig ned og roder omkring mellem Lynnestenene.

For vi havde rum Vind, en Streg agten for tværs, og Stik paa Skødet, og Baaden var stiv nok, og den, som styrede hender, kendte til de Dele, og der var intet presserendes at tage vare for Lars ellers for Resten.

Vi var kommen ind under Land, og Søen var med os, og Baaden — det er den nye Baad — hun kilede op ad Søerne og gav sig slet ikke Tid til at staa stille, men sjaskede rigtig godt af Sted.

Og Lars sad som sagt og rodede mellem Lynnestenene.

Lars var en ung Mand, som jeg havde faaet ind i Selskabet i Stedet for Johannes, som var kommen for Skade.

Hun løber rigtig godt, Lars? siger jeg.

Ja nok, siger han. Du har altid haft gode Baade, Anders Andersen, og Du har altid fisket godt, og naar det ikke er gaaet paa den ene Boug, saa er det gaaet paa den anden; jeg mener saadan med Kadrejeri og lidt Tovværk; og enhver Mand, mener jeg, kan være tjent med at være i dit Selskab.

Der er daarligere Selskaber end mit! siger jeg; og der er daarligere Baade end denne!

Ja nok, siger Lars. Men hvad er det for et Papir, som ligger her mellem Stenene?

Lang agter over, Lars! siger jeg.

Han langer en Stump Papir med noget Trykkeri paa agter over. Og Papiret var baade gult og skident, og naar jeg skal sige min Mening, saa gisnede jeg, at det kunde være et Stykke af en gammel Avis.

Men det sagde jeg ikke til Lars.

Hvad kan det være? siger Lars.

Hm! siger jeg. Det kan være mange Ting.

Javist saa, siger Lars. Hvad tror Du ellers?

Jeg véd ikke, Lars, siger jeg. Men det kan se ud til allehaande!

Og saa letter jeg mig op paa Agterpigen og tager Brættet bort fra Rummet ned i Øselugen og kigger derned og kigger paa Papirslappen; og saa lægger jeg Papiret ganske rolig derned og sætter Brættet paa igen og mig selv oven paa Brættet, og saa siger jeg, idet jeg atter falder fra Vinden, som vi var løben helt op i:

Det passer!

Hvad passer? siger Lars.

Cimbrianus! siger jeg .....

Saa sidder Lars lidt og tæller Stenene mellem Fingrene, og saa ser han paa mig og siger:

Hvad mener Du med det, Anders Andersen?

Jeg mener immer, hvad jeg si'er, Lars!

Saa sidder han lidt igen, og saa spør' han:

Vil Du sige dermed, at Du har *Cimbrianus* om Bord?

Jeg siger, at det Stykke Papir, som Du fandt, passer derned i Rummet, hvor jeg har mine Sager. Det er mit Rum, og ingen kommer dér uden Anders Andersen og jeg selv! —

Saa kommer vi i Land, og Folk kommer ned i Landingen og giver os en Haand med, og vi faar halet hender op og sat hender paa Støtterne og taget Redskaberne ud af hender, og Kvindfolkene kommer ned til os, og min Kone spørger Lars:

Hvor skal Du hen, Lars, Du har saa travlt?

Han svarer ingenting, men ser hen paa mig, og saa skubber han sig op over Sandet og sætter Kursen op til Kroen.

Lad Du ham bare løbe! siger jeg til min Kone. Han har stukket sig paa en Fjæsing, som han fandt mellem Stenene i Baaden!

Ih Gud frels os! siger min Kone og vil op efter ham.

Men jeg holdt hende tilbage og sagde blot til hende, at hun skulde tage den med Ro; det var maaske ikke saa farligt.

Lars vendte sig om, som om han vilde sige nogen Ting hertil. Men han sagde dog ikke noget, men skyndte sig blot af Sted.

Saa tager jeg paa mig ud paa Aftenen og gaar hen paa Kroen.

Jeg gaar ind i den forreste Stue og byder Gudsfred og sætter mig ved Enden af Bænken.

Dér sidder lille Kaspar Kulkræmmer og Johan Ditten og Povl Svendsen og Kaliforniamanden og Bjørn og mange flere, og de fleste af dem rømmede mig Pladsen, og de holdt op at snakke.

Dér sad ogsaa Lars. Og han havde nok siddet der længe; det kunde man se paa ham.

Gudsfred! siger jeg nok en Gang. Hvad har I paa Stabelen i Aften, om man ellers faar Lov at spørge?

De sagde nu rigtignok ikke noget, men jeg havde jo Lov at tænke mit. Og det gjorde jeg da ogsaa, og saa si'er jeg til Lars: Naa, Lars, si'er jeg, hvordan gik det videre med Fjæsingen?

Er der noget med en Fjæsing? spørger Johan Ditten; for han skulde nu immer have alting at vide,

Aa, det er naturligvis Løgn det med! siger Kaliforniamanden. For Kaliforniamanden plejede nemlig altid at sige, at alting var Løgn. Det havde de lært ham i Amerika.

Hva' er det, I sidder dér og mumler om? spurgte saa Bjørn og lagde Haanden om Øret. Er Du nu atter paa Spil, gamle Anders?

Jeg bad Kældersvenden om at give mig et Glas Øl, og saa spurgte jeg Bjørn, om han vilde drikke et med.

Nej, Du kan beholde dit Øl, hvor Du har dit Vand! svarede Bjørn. Hvad er det, Du har bildt lille Lars ind?

Jeg drak først mit Øl, og saa svarede jeg, at jeg slet ikke forstod, hvad det var, som de var saa opsatte paa alle sammen.

Kom nu ikke med Rævestreger! sagde Povl Svendsen. Ja eller nej: er det sandt, at Du har *Cimbrianus?*

Cimbrianus? hva' er det for noget?

Jeg skulde mene, at det er en styg Bog! sagde gamle Kaspar Kulkræmmer. Og der kommer ikke noget godt ud af at have den Bog!

Nej det gør der vist ikke! sagde jeg.

Alligevel har Du sagt til Lars, at Du havde den! sagde Bjørn.

Ja, det har han! raabte Lars og slog i Bordet, da han saa', at de alle sammen var med ham.

Har jeg sagt det, saa har jeg formodenlig ment det med! svarede jeg. Men nu siger jeg det her, at jeg slet ikke véd noget om den Bog, I snakker om. Jeg vilde ønske, at jeg gjorde det, for saa havde jeg formodenlig ikke mistet alle mine Sildenæringer forleden, eller jeg havde i hvert Fald kunnet sige, hvad det var for en Svensker, som har stjaalet dem!

Dér kan I selv høre! raabte Lars og flyttede sig helt over paa den anden Side af Bordet.

Det er en forb— Løgn! sagde Kaliforniamanden.

Du spinder os en Ende! sagde Bjørn.

Jo lur ham! sagde Povl.

Og saa rejste gamle Kaspar sig op og tog om sit Glas og sagde, at det var en Skam for Lejet at have en saadan Fisker iblandt sig, saa gammel som jeg var; for enten saa sad jeg og gjorde Abekattestreger med dem, eller ogsaa brugte jeg „uordenlige" Midler i min

Baad; og hvad enten det nu var det ene eller det andet, saa skulde han i det mindste betakke sig for at sidde her længer!

Og saa tog han sin Kabus ned fra Knagen og gik.

Det samme gjorde de andre, en efter en. Lars luskede ud ad Døren uden at se til mig, men de andre havde hver en lille Ting at fortælle mig, inden de gik. Og det var slet ikke Behageligheder, de sagde mig, for de var alle sammen, naar jeg skal sige det, lidt hede i Kammen, og saa var der ogsaa lidt af gammel Krakileri, fordi jeg plejede at fiske saa godt. Men enhver bliver nu roligt ved sit, og jeg sad og lurede og smaalo for mig selv.

Den sidste, der gik ud af Døren, var Bjørn — efter Sædvane. Stine havde før plejet at komme og hente ham, men det havde han omsider bedt sig fritaget for. Thi han sagde, at Konerne havde *deres* at ta' vare, og Mændene *deres,* og de skulde ikke mingelere deres Sager imellem. For han var en ordenlig Fisker og en dygtig Familjefa'r, og han skulde nok selv passe, naar han vilde hjem, saaledes at Bedriften aldrig led noget derunder.

Han kom nu hen til mig og lagde sin store Næve paa Nakken af mig — men ganske sindigt — og sagde: Hør Anders, vi er jo gamle Kendinger, vi to; ryk nu ud med Sproget. Er der noget om det med denne Cimbrianus, eller er det blot noget Kommers, Du har for? Jeg skal ikke fortælle det til de andre!

Men jeg svarede, at jeg slet ikke vidste noget om det.

Saa tog han Næven væk og gik ud af Døren uden at spørge mere. Han vendte sig blot om i Døren og saa' paa mig.

Men jeg havde mine Øjne dér, hvor jeg havde min Næse, i mit Glas. Og saa gik han.

Og lidt efter gjorde jeg det samme.

Den næste Dag ventede jeg paa Lars nede ved Baaden. Men han kom ikke. Saa tog jeg og den anden Mand i Selskabet ud paa Søen, og det hændte sig, at vi den Dag havde alle Næringerne fulde af Sild. Da vi kom hjem, havde Lars været hos min Kone og meldt sig ud af Selskabet.

Ja lad ham bare det! sagde jeg.

Han gik nu og skulede til mig, naar vi mødtes, og det samme gjorde de efterhaanden alle sammen.

Jeg lod dem skule og se sig gale paa mig; jeg passede mit Kram, og saa var det, at Svenskerne blev saa nærgaaende og gjorde os al den Fortræd ved at borttage vore Redskaber og paa anden Maade chikanere os.

Saa gik det hermed til Slutningen saa vidt, at den store Bjørn, som ogsaa havde mistet Redskaber, blev vred, og han lod blæse i

Tudehorn til Gadestævne, og vi kom sammen alle sammen og stod og snakkede frem og tilbage om, hvad der skulde gøres.

Kugler og Krudt! sagde den store Bjørn, for han var rigtig vred.

De andre mente rigtignok, at det ikke gik paa den Maade, og da de havde snakket længe frem og tilbage, saa bad jeg endelig, om jeg maatte tale:

Det er godt nok at skyde paa Gavtyvene! sagde jeg; men saa kommer vi selv i meget større Fortræd bag efter. Og det kan ikke nytte at sidde i Børnehuset, naar man har Kone og Børn derhjemme at forsørge. Det var meget bedre, om vi fik at vide Navnet paa dem, der stjæler vore Redskaber, saa kunde vi angive dem, og saa havde vores Klage noget at staa paa! —

Javist! svarede Johan Ditten, som altid skulde være vittig; saa havde vores Klagemaal svensk Grund under Fødderne!

De andre gav sig til at le. Men jeg lo ikke.

Du kunde kanskesens sige os Navnet? spurgte Povl Svendsen, og saa blinkede han rundt omkring sig.

Det kunde maaske være! svarede jeg. Den, som sidst har stjaalet Redskaber fra os, hedder Ola Jönsson Liljedal, og bor ovre i Maageleje!

De gik alle sammen tre Skridt tilbage fra mig, og der blev ganske stille.

Hva' er det, han siger? spurgte Bjørnen og lagde Haanden bag Øret.

De sagde ham det; hvorpaa Bjørnen saa' vist paa mig og spurgte:

Er Du sikker i din Sag?

Ja jeg er! svarede jeg.

Og saa gik hele Gadestævnet fra hverandre, hver til sit. De *turde* ikke blive ved mig; og fra den Aften ansaa de mig for den skindbarlige Troldmand.

Det var nu ellers meget ligefrem med det Trolderi. For jeg havde den foregaaende Dag fundet nogle af mine egne Næringer, som tydeligt nok var kappede bort fra Bøjen med en Kniv, drivende ude paa Fiskegrunden sammen med et Stykke svensk Slæbegarn, der var mærket i Flodholtet med Røverens Navn.

Men det sagde jeg begribeligvis ikke til de andre.

Nu, der blev da ikke gjort noget ud af Sagen med Svenskerne. Bjørn fik rigtignok sat en Skrivelse op og sendte den ogsaa af Sted til Justitsministeren, men kanske den ikke har været rigtig i sin Redelighed og Dokumenterlighed, for vi hørte aldrig et Muk derom senere. Saa at Ministren maa formodenlig have forkommet den, eller hans Skriver har maaske slet ikke kunnet læse Bjørns Klo. Og

saa kan man ikke fortænke dem i, at de har ladet den ligge og drive akkurat som Garnene, hvorover den klagede.

Saa meget er blot vist, at hvad det ikke havde været galt før med deres Cimbrianus, det blev det nu. Ingen vilde have noget at skøtte med mig, og dog gik de alle sammen og kredsede omkring mig, og jeg var næsten, naar jeg skal sige det, ked over hele denne tossede Historie. For hvis jeg nu paastod, at det var Sludder det hele, saa vilde de netop ikke tro mig, og jeg kunde dog heller ikke paastaa, at det var sandt; al den Stund der vel aldrig har eksisteret en saadan Bog, og *jeg* i det mindste aldrig har set den. Ja hvad mener *De* derom?" ...

Anders Andersen skottede herved over til mig med sit sædvanlige halvpoliske, halvt stenhaarde Ansigt. Det forekom mig dog, at der i Øjeblikket var mere end sædvanlig Alvor i hans Miner, ligesom jeg i det hele taget fik Indtrykket af, at den gode Mand befandt sig i en Klemme.

Populariteten kan undertiden være af en besværlig Art i denne Verden.

Jeg svarede slet intet og gjorde blot Tegn til ham, at han skulde fortsætte.

Han fortsatte, øjensynlig lidt skuffet i sine Forventninger om Bistand:

„Jeg var som sagt ked over denne Spøg, men jeg sagde ved mig selv: en Spøg skal vare Spøgen ud! og jeg holdt Ørene stive, og passede min Dont.

Min Baad fiskede i denne Tid usædvanlig heldigt, medens de fleste andre Baade kun havde ringe Lykke med sig eller slet ingen. Det var naturligvis alt sammen Cimbrianus' Skyld.

Saa var det en Formiddag, efter at jeg var kommen i Land med Baaden, og alle Sildene var pillede af Garnene, og Fruentimmerne havde kørt dem op til Prangeren, og Næringerne var skyllede ud, og de andre i Selskabet var gaaede hjem for at sove, — saa stod jeg alene nede ved Baaden og havde endnu et og andet at skøtte.

Der kommer saa Lars hen til mig og ser slet ikke paa mig, men siger:

Anders Andersen, skal vi være i Baad sammen igen?

Nej lille Lars, siger jeg; min Baad er nu komplet, og der er ikke Plads til flere!

Aa, siger han, der kunde maaske nok være en endnu!

Nej! svarer jeg.

Vil Du laane mig din Bog? spørger han.

Hva' for en Bog?

Det véd Du selv!

Jeg har ingen, andet end min Salmebog og Almanaken. Dem kan Du gerne faa!

Laan mig din Bog blot en Dag?

Hva' for en Bog?

Cimbrianus! hvisker han og ser mig lige ind i Øjnene.

Du er en Nar, lille Lars! siger jeg og vender ham Ryggen.

Jeg skal huske Dig det! svarer han saa.

Ja lad mig se, Du ikke glemmer det! sagde jeg og blev ved at passe mit Arbejde.

En Stund efter, da der slet ingen var i Nærheden, kommer gamle Kaspar Kulkræmmer rokkende hen til mig. Han havde været den stiveste Torn imod mig hele Tiden, medens alt dette stod paa.

Goddag Anders! siger han.

Goddag Kaspar!

Du har nok godt med Sild i Dag?

Det har jeg saa jævnlig!

Ja, Du kender dit Kram. Du er den dygtigste af os alle sammen, naar jeg skal sige min Mening!

Jeg har en ny Baad, gode Redskaber — foruden dem, som Svenskerne stjal —, og et fiinkt Selskab. Jeg er selv paapasselig; det er det, som smider af sig, naar jeg skal sige *min* Mening, og naar for Resten Vorherre gør sit!

Vorherre? siger Kaspar og rokker endnu nærmere hen til mig. Hør, Anders, tror Du, at han *altid* er nok?

Det siger vor Præst, og det er da ogsaa troligt i sig selv. Men hvad mener Du med det?

Aa, jeg mener ingenting. Jeg vilde blot spørge Dig — vi to er jo gamle Kendinger, vi to, og det er jo ikke værd, at der skal være Ufred mellem os al den Stund, at det ikke gør Dig nogen Skade og ingen Gavn er til for os — kunde Du ikke laane mig din Bog, blot for nogle Dage?

Hva' for en Bog!

Det véd Du bedst selv!

Jeg véd kun, at I er nogle enfoldige Mennesker alle sammen her paa Lejet, som man kan bilde alting ind. Men nu skal I lade mig være i Fred, for ellers bli'r jeg vred!

Hvor meget vil Du ha' for at laane mig Bogen i 8 Dage?

Ti Tusinde Ulykker skal Du faa, hvis Du ikke holder op med din Snak. Kan Du forstaa *det?*

Det lod til, at han kunde forstaa det. For han drev af; men siden kom der en, og saa kom der en anden, og nu har de plaget mig disse sidste Dage, saa at jeg ikke har Fred, hvor jeg staar og gaar. Og det mærkelige er, at jeg netop fisker saa overmaade godt med

min Baad, og paa hele det øvrige Leje kommer der ikke tyve Snese Sild. Saa at man i Grunden ikke kan fortænke Folkene i, at de tænker sit derved. Men Pokker skulde staa i den dumme Historie; for hver Gang vi nu gaar paa Søen om Natten, og jeg sidder til Rors, saa tænker jeg paa et og andet og paa denne Bog med: om den virkelig skulde eksistere? Det er saadan en gammel dum Snak blandt de gamle Kællinger her paa Lejet og blandt de meget gamle Fiskere, som selv ikke duer til andet end til at fortælle Krøniker. Og derfor bildte jeg det enfoldige Menneske, denne Lars, Historien paa Ærmet. Men hvis der nu alligevel skulde eksistere en saadan Bog .....?"

Her holdt Anders Andersen inde og saa' atter meget udfrittende paa mig.

Jeg rejste mig og takkede ham og gav ham den Forklaring, at saa vidt jeg vidste, saa eksisterede der en saadan Bog, som var meget stærkt efterspurgt i gamle Dage; men om den kunde hjælpe Folk i vore Dage til at faa flere Sild i Garnene, det vidste jeg ikke noget om, da jeg selv ikke havde prøvet det.

Anden Forklaring fik han foreløbig ikke. Og saa lukkede han efter Sædvane til for sit Ansigt, saa at jeg ikke kunde opdage, om han var tilfreds eller ej.

Jeg tog ind til Byen nogle Dage efter, og kom tilfældigvis forbi en af de smaa Boder ved Kongens Have, hvor Soldaterne plejer at købe deres Pudsesager, og hvor jeg fra min tidligste Ungdom havde for Vane at blive staaende for at læse de „Viser", som var udhængte i Vinduet, og som rimeligvis ogsaa Soldaterne købte — da jeg ellers, naar jeg undtager mig selv, ikke vidste, hvem der skulde købe dem.

Jeg fandt her, foruden en hel Række nye, saavel lystige, som bedrøvelige Viser, tillige mine gamle bekendte, „Spaa-Karens Drømmebog", „Skytten Bryde", „Ridder Peter med Guldnøglerne" og — en virkelig *Cyprianus*.

Titelbogstaverne stod prentede med ret iøjnefaldende sort Sværte; det øvrige paa Forsiden var rødt.

Det passer! tænkte jeg ved mig selv, idet jeg øjeblikkelig erindrede mine Venner i Fiskerlejet.

Jeg kom tilbage til Stranden, Fiskerhusene og Baadene, de smaa fygende, letbevægelige Sandklitter, de støtte, sindige Fiskere, med min Fangst i Brystlommen.

Jeg traf Anders Andersen. „Skal vi tage paa Søen og fiske i Eftermiddag? Har De Tid?" spurgte jeg.

Han svarede med sin sædvanlige Elegance: „Jeg har altid Tid for Dem!"

Vi tog ud, han og jeg alene i Baaden.

Det var virkelig en vakker Baad. Brisen var frisk og føjelig, der

var ikke meget at tage vare, jeg sad i Agterpigen og styrede. Anders sad paa Bjælken til Luvart og legede, i Mangel af anden Beskæftigelse, med Lynnestenene i Midterrummet.

„Hun løber godt igennem Vandet," sagde jeg. „Har der senere været nogen Efterspørgsel efter „Bogen" ?"

„Aa hvad, den dumme Bog. Jeg troede, De havde glemt alt den Snak af!"

„Nej, jeg har husket den. Jeg tænker endogsaa, at man kunde finde den Bog, hvis man gjorde sig rigtig Umage."

Han saa' paa mig. Han var nu igen den gamle poliske vantro, saaledes som jeg kendte Anders Andersen.

„Hør, lad nu være at gøre Nar ad mig, fordi jeg snakkede over mig forleden. Jeg har sagt til Folkene derhjemme, hvorledes det hele forholdt sig, og jeg har nu faaet Fred — saa meget mere, som der ikke har været Sild her paa Kysten, siden De rejste!"

„Ja saa. Men *hvis* der nu alligevel eksisterede en saadan Bog ... ...! De véd dog! at det er farligt at spøge med den Slags Ting?"

Anders Andersen gav sig til at fløjte, og derpaa sang han:

Ja, hvis der var Vand, hvor der nu er Sand,
saa kunde vore Skibe sejle paa Land.

Jeg fik Haanden ned i Brystlommen og vilde tage det lille trykte Hæfte frem, men betænkte mig og lod det glide ned gennem mit vide Jakkeærme, til jeg følte, at det standsede ved Haandledet.

„Jeg er bleven sulten herude i den friske Brise," sagde jeg. „Søen tærer; skulde De ikke have lidt Brød og maaske en Slurk Øl nede i Rummet her under Øselugen?"

„Jo, værs'artig og se selv efter. De letter bare lidt op ved Krampen under Brættet ..... store Sager er der ikke, men naar De vil tage til Takke ...!"

„Hvad er det, her ligger?" spurgte jeg.

„Kanske mine gamle Strømper. Bryd Dem ikke om det; Maden ligger neden under!" .....

„Jeg takker! Men her er noget Papir!" ...

„Papir?"

„Ja, en Bog!"

„En Bog — i mit Rum?"

„Se selv efter — værs'god!"

Jeg langede ham *Cyprianus* forud.

Han blev ganske hvid i Ansigtet. Han sad med Bogen i Haanden og stirrede paa Bogstaverne. Saa slap han den og saa' afvekslende paa den og paa mig.

„Hvad — hvad mener De med det?"

„Ja hvad mener De selv, Anders Andersen?" —

Vi saa' ufravendt hinanden ind i Øjnene. Saa rejste han sig op.

„De er den største .....!"

Jeg kunde ikke længer dy mig.

„De skal have Lov til at beholde den, siden jeg nu har fundet den hos Dem. Men De skal dog ikke fortælle, at det var *mig*, som fandt den!"

Han bukkede sig, stak Bogen ind paa sit Bryst og knappede Vesten godt til for den.

„Naa, nu skal jeg have mine Løjer med dem alle sammen. Luf lidt! saadan; der kommer frisk Vind, og nu har vi jo Dævelskabet om Bord .....!"

Og Anders Andersen lo, og jeg med. Men pludselig blev han alvorlig og saa' spørgende paa mig:

„De er dog sikker i Deres Sag?"

„Hvad?"

„Der er ingen Fortræd ved den?"

„Nej, ikke den allerfjerneste!"

SKARP LUD

Jens Nivert var — det gør en ondt at maatte sige det — en uforbederlig Drukkenbolt.

Jens Svendsen — med Tilnavnet Nivert — burde snarere være Hivert — var gift med et Næstsøskendebarn til Bjørn og Niels.

Han tilhørte saaledes kun delvis Familjen, men regnedes dog med — hans ovenomtalte Svaghed ufortalt — for Hannes Skyld.

Hanne var hans Kone. Hun hørte lige saa lidt som Stine til de blide Sjæle. Men hvad Naturen havde nægtet hende i et blødt Gemyt, det havde den erstattet ved et Par dygtige Arme og et Par hvasse Øjne, der hver paa sin Vis stred og stræbte for at holde Familjen oven Vandet.

Det kunde ogsaa nok behøves. Jens var saa ofte „fraværende" paa sin Maade, naar hans Kammerater var fraværende paa Sildetræk eller for at dørre Makrel.

For øvrigt var han, som saa mange Fugtighedsmaalere, skikkelig og medgørlig, selv under de svage Øjeblikke.

Hans Børn — han havde to Drenge og en Pige — syntes han kun

at have et højst ufuldkomment Kendskab til. En Gang imellem, naar han kom sidelænds, ligesom en Krabbe, stavrende langs Plankeværkerne gennem de snevre, sandede Gader, saa kunde han staa stille, trække de tunge Øjenlaag i Vejret og gøre et Forsøg paa at fastholde nogle Genstande, der bølgede forbi ham i Omrids som en lys Taage.

Det var nogle af Fiskerlejets Børn med ganske sølvhvide eller hørgule Hoveder.

„Prrr!" sagde han og strakte Pegefingeren ud imod dem, som om han vilde skrive dem Figurer og Bogstaver for i Luften.

De standsede, saa' fnisende paa ham eller gemte sig forskrækkede bag hverandre — alt efter det Trin i Alder og Udvikling, de indtog i Tilværelsen.

„Er — er det Sivert?"

„Næ!"

„Er det — Jakob?"

Intet Svar.

„Er det maaske Johanne?"

Intet Svar og derefter et lydeligt Næ—æ!

Han syntes beroliget. Det var Navnene paa hans tre Børn. Det kostede ham altid nogen Anstrengelse at huske dem. Naar han havde erholdt disse benægtende Svar, saa forekom det ham, at han havde Samvittigheden fri den Dag.

Pligtens Begreber og Pligternes Udøvelser er og bliver nu altid saa forskellige hos de forskellige i denne Verden.

Mødte ham derimod et bekræftende Svar, saa sænkede han først Pegefingeren og lagde den dernæst med en let Hovedrysten op paa Næsen.

Naar han havde grundet lidt i denne Stilling, sagde han langsomt og med Eftertryk paa Stavelserne:

„Saa — kan — I — gaa — hjem, — Børen!"

Han havde Fred med alle Mennesker undtagen med et. Der var et Menneske, han frygtede. Det var selvfølgelig hans Kone.

Han var ophørt at tænke over, med hvor megen eller hvor liden Ret han frygtede hende, og over, hvor stor en Uret han begik imod hende. En Gang imellem fik hun eller nogen af Bjørnefamiljen mandet ham op og fik ham endogsaa ud paa Søen. Men hans Selvbebrejdelser efter saadan en Tur var saa store, og hans Syn paa Omverdenen var i en kort Tid derefter et saa nyt og fremmedartet, at han forskrækket atter dukkede ned i den Lethestrøm, hvor han til daglig Brug laa og traadte Vande med saa stor Svømmefærdighed.

Han havde to Venner i denne Verden.

Den ene var hans Svoger, Martin Spillemand.

Martin Spillemand hed selvfølgelig saaledes, fordi han aldrig no-

gensinde spillede eller havde tænkt paa at røre ved et Instrument. Hans Bedstefader derimod havde — for saa vidt man kan tro Sagnet — en Gang i sin Ungdom spillet til Dans ved festlige Lejligheder. Det var tilstrækkelig Grund til, at Navnet beholdtes i Familjen som evig Arv og Eje.

Martin spillede altsaa ikke. Vi kunne tilføje: han gjorde overhovedet intet.

Han brugte ikke Tobak, han nød ikke Spiritus, han bandede ikke, og han skændtes ikke med sin Kone. Han havde ingen af de almindelige Fiskerlyder, men til Gengæld fiskede han ikke heller.

Han var maaske en lille Smule „hellig". Dog ytrede dette sig ikke paa nogen iøjnefaldende eller for hans Omgang stødende Maade. Af en eller anden Grund — som han selv maatte vide — havde han aflagt de fleste af denne fordærvede Verdens Lyder, og som Vederlag herfor syntes han at have udstedt sig selv et Fribrev for at deltage i denne Verdens Arbejde.

Maaske „forberedte han sig paa" — som Bjørn mente — „at hænge saa meget des stærkere i, naar han blev mønstret paa i den næste!"

Han var, hvad Folk udenfor Fiskebæk maaske vilde kalde, Filosof.

Han ræsonnerede over Tingene, men deltog ikke selv i deres Gang.

Han fældte egentlig aldrig nogen Dom og særlig aldrig nogen forhastet eller streng. Den aandelige Atmosfære, hvori han bevægede sig, var de almindelige menneskelige Anliggender saa overlegen og fjern, og hans Mageligheds sans var saa udviklet, at han aldrig steg ned den lange Vej mellem sit eget Standpunkt og de andres. Lig en anden stor Filosof i Oldtiden overlod han sin Kone fuldstændig Omsorgen for Familjen, og man paastod, at han i Lighed med samme store Mand tidt og ofte maatte høre ilde herfor af sin mindre sjælsstore Ægtehalvdel.

Denne Mand var Jens Svendsens ene Ven.

Den anden var hans Hund, „Bæst".

Jens Nivert havde en Hund, en Pudel, som kunde huske om sig selv, at den en Gang havde været hvid og haft lange Øren.

Siden den Tid — og det var længe siden — var dens Farve bleven saa omstridt, at det snart ikke lønnede sig mere at tale om Farven. Dens Ørelapper var samtidig bleven saa optrevlede gennem Tidernes Ugunst og dens egen haardnakkede Vane, at gnide dem op ad Plankeværkerne og trille dem i Sandet, at den for et flygtigt Syn gerne kunde gælde for en Spids.

Ret besét var den imidlertid en Pudel med alle denne Races gode

Egenskaber. Dens Klogskab var udviklet i det utroligste; kun dens Munterhed var sakket lidt agter ud — selv det mest oprindelige gode Humør kan gøre det — og naar den nu og da af Børnene blev forledet til en Spilop, saa skammede den sig straks derover; det forekom den, at de Omstændigheder, hvorunder den levede og virkede, var saa alvorlige, at intet Letsind kunde forsvares.

Det var en usædvanlig klog og usædvanlig moden Hund.

Jens havde faaet den en Gang fra et Skib. Det var i hans „bedre" Dage. Han kadrejede dengang lidt med de forbisejlende Skibe. Der var en Handel om en Tovende, som ikke rigtig kunde blive afgjort. Jens mente, at Enden var for lille og det Kvantum Brændevin, som han havde givet for den, for stort. Saa smed de Hunden ned i Baaden til ham for at udjævne Forskellen.

Det var i dens „hvide" Dage. Den var ikke stort mere end Hvalp den Gang, men viste allerede Tegn paa usædvanlige Egenskaber, og hvad den saa glimrende lovede i sin første Begyndelse, indfriede den Aar efter Aar.

Den var opvokset sammen med Børnene derhjemme og taalte af dem de urimeligste Ting. Den kunde derimod ikke lide Hanne, men vidste dog at lægge Baand paa sine Følelser imod hende.

Hun havde straks den første Dag, da den var bleven bragt ind i Huset, hilst paa den med sin Tøffelsnude og det Tilraab:

„Skal vi nu ogsaa have Bæster at føde?"

Hunden var bleven lidt forbløffet og havde straks søgt Dækning Dagen over. Men om Natten var den krøben frem, havde snuset Tøffelen op og havde forladt dens Saal i en fuldstændig Tilstand af Mangel paa Overlæ'r.

Fra den Dag skrev sig dens Navn „Bæst".

Den ældste Dreng, som den Gang akkurat kunde tale, havde døbt den saaledes, og siden efter havde den beholdt Navnet.

For en Hund er rimeligvis ethvert Navn ens. Man véd ikke meget herom, men man har Lov til at formode det. Den bar sit, ubekymret om den ufordelagtige Betydning, som klæbede ved det, tro imod sin Herre, godmodig overfor Børnene, paa en stadig Krigsfod med Hanne og fuldkommen ligegyldig overfor en hvilken som helst fremmed.

Efterhaanden som Sagerne forværredes derhjemme, sluttede Hunden sig nærmere og nærmere og til sidst udelukkende til sin Herre.

Den fulgte ham til Kroen, men gik aldrig indenfor i Kælderstuen.

Saa længe dens Herre var derinde, gik den frem og tilbage ude i Baggaarden, der vendte ud imod Stranden. Den aflagde — men kun for et Syns Skyld — et Besøg hos Kældersvendens Lænkehund, sprang dernæst op paa Sanddiget, hvor den gned sine Ører i Mare-

halmen og tog sig et Par Drag frisk Strandluft, travede derpaa hen udenfor Kælderstuedøren, drejede sig nogle Gange om sin egen Akse og lagde sig sammenrullet i et Nøgle foran Døren.

Hvis nogen vilde ind, eller hvis nogen kom ud, maatte han skræve over Pudelen. „Bæst" rørte sig ikke fra sin Post, førend Døren gik op og dens Herre slingrede ud.

Saa stod Hunden dér paa alle fire, rede til at følge med.

Den slog alle sin Herres Bugtninger bag efter ham, og hvis man ikke havde kendt „Bæst" fra en saa ædruelig Side i Forvejen, kunde man have formodet det mest ufordelagtige om den.

Naar Bjørn mødte Parret paa en saadan Spadseretur, fløjtede han gerne ad Hunden; men skønt Bjørnen var den eneste fremmede, som Pudelen viste nogen Opmærksomhed, saa var den sig dog sin sørgelige Pligt altfor bevidst, til at den skulde have ladet sig lokke — ved Alverdens Fløjten, ja selv al Verdens Kødben — et eneste Fjed udenfor sin Kaas.

„Det er en mageløs Hund til at følge Kølvand, endda Jens, det Svin, girer nok saa meget!" sagde Bjørn tankefuld.

Og saa stod han en Stund stille og saa' efter Hunden og dens Herre.

„Bæst" travede sørgmodig, med hængende Ører og Halestump, nu og da med en lille Hovedrysten, bag efter Jens. Undertiden, naar Overhalingen blev altfor stor, sprang den ud til Siden og gav et eneste kort, irettesættende Vov! fra sig.

Det hjalp næsten altid.

Jens tog sig sammen, fik atter med en Kraftanstrengelse fat i den svigtende Ligevægt, og sendte fra det blytunge Øje et Blik ned paa sin Følgesvend.

Tak!

Saa gik det videre, indtil Jens gik i Staa op ad et Plankeværk.

„Bæst" gik da midt ud paa Vejen, opsøgte et af de dybeste Hjulspor, satte sig med Halepartiet derned i, stivede sig af med Forbenene og ventede.

Bjørn stod — naar han ellers havde Tid til overs — stundom et Kvarter omme bag det nærmeste Hjørne og saa' efter de to.

Naar da Jens atter begyndte at løsne sig fra Plankeværket, saa skete det undertiden, at den drilagtige Ligevægt narrede ham.

Plankeværket blev staaende, men Jens faldt.

Dér laa han. „Bæst" sprang op, nærmede sig ham forsigtig, snusede til hans Ansigt, stak Snuden med i Sandet, hylede lidt og stillede sig med alle fire skrævende ud fra hinanden i et Par Alens Afstand fra ham.

Dens Hoved begyndte da at synke mere og mere; dens røde

Øjne stirrede medfølende paa ham, men samtidig var det, som om den med Indignation og Afsky brummede:

Fy for Fanden, det fordømte Brændevin!

Og naar alt dette ikke hjalp, saa løb den regelmæssig hver Gang hen til Martin Spillemand for at hente Assistance.

Den vidste, at den altid traf ham hjemme.

Naar Hunden kom saadan alene og med et uroligt Hastværk hen til ham, saa vidste Martin altid, i hvad Ærinde den kom.

Martin Spillemand traadte da udenfor. Ved Regn eller Solskin, Sommer eller Vinter, han var altid ens klædt. Han bar en Sydvest, hvor den bestandige Tjæren havde afsat en Skorpe over Voksdugen, der forholdsvis var lige saa tyk som en Vulkans Lava. Hans brunrøde, uldne Trøje vilde have været en kostbar Foræring til et etnografisk Museum — saafremt ellers Stoffet havde holdt Forsendelsen ud. Om hans Seler var der kun én Mening i hele Byen, den nemlig, at der var gaaet mere Sejlgarn med til deres Istandsættelser, end der aarlig brugtes til alle Lejets Baade.

I denne Habit fulgte han efter Hunden, og det tør anses for et Tegn paa „Bæst"s usædvanlige Menneskeforstand, at den ikke blev bange for ham.

Hunden løb i Forvejen og vendte sig hvert Øjeblik for at se, om han fulgte med.

Martin forhastede sig aldrig. En rigtig Filosof tager alle menneskelige Anliggender med Ro. Desuden vidste han vel i dette Tilfælde, at man ikke løb fra ham.

Saa kom Spillemanden til Stedet, hvor Jens laa.

„Bæst" stillede sig op og gav sig til at gø.

Nu havde *den* gjort sit; værs'go', nu kunde den anden begynde!

Og Martin Spillemand begyndte.

Han satte sig ned paa en af Afviserne ved Plankeværket, tog sin Sydvest af, tørrede sine graasprængte Haar med sit Ærme, besaa' Lavaskorpen paa Sydvesten med alle dens Revner og Ridser og talte alt imens saalunde:

„Nu ligger Du dér, Jens?"

Intet Svar.

„Du kommer fra Kroen, Jens?"

Intet Svar.

„Du skulde la' det fare, Jens!"

„Bæst" gøede.

„Ser Du, Jens; Hunden dér, som er et umælende Dyr, han er enig med mig. Naa! og naar Hunden har den Forstand, hvor meget mere skulde Du da ikke have den Forstand, at lade det Brændevin fare?"

Jens mumlede noget om at komme paa Benene igen.

Martin sad ubevægelig.

„Hvad hjælper det, Jens? Selv om jeg nu rejser Dig, saa falder Du omkuld igen. Og om Du ikke falder i Dag, saa falder Du i Morgen. Jeg skal sige Dig, hvad Du er, Jens, Du er en So!"

Hunden gøede bifaldende.

Saa mumlede den liggende noget; det var et Spørgsmaal, og det endte med „Hanne".

Martin satte Sydvesten paa og rejste sig op.

„Nej, hun er ikke hjemme nu; lad os derfor se at komme af Sted, saa at Du kan tørne ind og sove den ud, inden hun kommer tilbage!"

Det var altid et Punkt, som Filosofen var blød paa. Han fik selv Grovheder, skønt han ikke drak; den anden fik det, som var meget værre, men han drak ogsaa. Med Skyld eller uden: de var i et vist Punkt Lidelsesfæller. Og saa hjalp Filosofen Drankeren paa Benene og gav ham, medens han slentrede hjem efter med ham, og medens Hunden sprang i Forvejen, alle mulige gode Raad og Formaninger paa sin sindige, lidenskabsløse Maade.

Raad og Formaninger: de frugtede lige meget.

Saa var det en Sommernat. Nogle af Badegæsterne havde gjort et lille Gilde paa Kroen for de flinkeste blandt Fiskerne. Man var brudt op, glade og fornøjede, men ikke overstadige. Havet laa saa stille og sølvblaat, ude over den østlige Skybanke lyste det med et stedse voksende Skær. Baadene og alle nærmere Genstande stod saa mørkviolette op imod Horisonten.

Man blev tavse.

Saa bemærkede Bjørn, at det i Grunden var underligt; naar man kom herned ved sin daglige Gerning paa denne Tid af Morgenstunden og skulde i Baadene med sine Redskaber, saa kunde man slet ikke se, at alt dette var saa pænt. Men naar der var fremmede Folk med, og naar man ikke havde noget at skaffe med Garn eller Næringer, saa var det ligesom — ligesom ...

„Ligesom om man læste i Bibelhistorien!" fortsatte Poul Svendsen.

„Ja saadan noget lignende!" mente Bjørn.

Saa stod man atter nogen Tid tavse, og saa vilde man til at gaa.

Henne under Sanddiget opdagede man en liggende Person.

„Det er Jens Nivert!" blev der raabt.

Man slog Kreds om ham og ruskede i ham.

Han rørte sig ikke.

„Er Manden død?" spurgte en af Badegæsterne, en elskværdig Etatsraad, der begyndte at fryse lidt i den kolde Morgenstund.

„Det Bæst dør ikke saa let!" svarte Bjørn og rullede ham om paa Siden.

En Flaske faldt ud af hans Uldtrøje.

Bjørn tog Flasken og holdt den op imod Horisonten.

Den var tømt.

„Det er Etatsraadens Flaske, som vi savnede inde paa Bordet i Lysthuset!" sagde Povl Svendsen.

Etatsraaden undrede sig. Han begreb ikke, at man kunde drikke saa megen Taffelakvavit paa en Gang.

Jens Niverts nærmere og fjernere Familje stod omkring ham og holdt Raad. Der blev ikke sagt meget; disse djærve Fyre beklagede Hanne, at hun skulde have et saadant Subjekt at trækkes med; paa den anden Side er Fuldskab nu engang i Søfolks og Kystboeres Øjne en Ting, som — ja man undskylder den delvis, fordi den har saa mange komiske Sider ved sig; og en ægte Sømand holder af en Spas.

Paa den anden Side; „dette gik dog over Skrævet", som Bjørn udtalte sig. Og naar man saaledes blev ved at lade det gaa, saa vilde Børnene komme til at ligge Familjen til Byrde, og Jens vilde blive smidt paa Arbejdsanstalten. Det var jo rigtignok „Sognet", der saa kom til at betale; men *Skammen* kom til at hvile paa Familjen — og Bjørnefamiljen var nu engang ærekær.

„Kunde man ikke give ham en saadan Overhaling" — spurgte en — „at det kunde hjælpe en Gang for alle?"

Man trak tvivlende paa Skuldrene, men der blev stillet et bestemt Forslag, og man gik ind derpaa.

Sagen begyndte i Spøg, men Gemytterne var nu engang ved Diskussionen bleven sat i en alvorlig Bevægelse, og i fuldt Alvor skred man til Udførelsen af Forslaget overfor den døddrukne Mand.

Han blev klædt af og iført en lang Natskjorte, som en af Badegæsterne stillede til Raadighed.

Flasken blev stukket ham mellem de foldede Hænder foran paa Brystet.

Gæstgiveren lod hente en lang Havebænk, og paa denne blev Jens Nivert fastsurret.

Saa blev han løftet op paa Familjemedlemmernes stærke Skuldre og baaren — i Gravstilhed — gennem det sovende Fiskerleje.

Gæstgiveren og en ung Student gik foran, hver med sin Lygte. Badegæsterne og Fiskerne dannede Følget; og den frembrydende Morgen lagde sit dæmrende, spøgelseagtige Skær over det halv uhyggelige, halv komiske Optog.

„Men hvor er Hunden henne?" havde Bjørn spurgt med sin dybe Bas.

Alle undrede sig over, at den ikke var der. Den plejede jo aldrig at svigte, Nat eller Dag.

Dog, da man standsede udenfor Hytten, hvor Jens og Hanne boede, hørtes en svag Piben og dæmpet Knurren derinde.

„Bæst" havde været indelukket.

Man satte Baaren ned udenfor den rødmalede Dør, og en af Bærerne tog nu sin Harmonika frem og gav sig til at spille:

„Hvo véd, hvor nær mig er min Ende."

Hundens Piben gik over til en Hylen, og den skrabede imod Halvdøren indenfor.

Bærerne og Følget fjernede sig noget, kun den musicerende Povl Svendsen blev siddende paa den nærmeste Afviser og vedblev at spille sin Koral.

Fra Plankeværkerne og Gærderne rundt omkring iagttog man den rødmalede Dør.

Saa hørtes Hannes Stemme indenfor.

„Hold K— Dit forb— Bæst!"

Hundens Hylen steg. Lidt efter aabnedes den øverste Halvdør, og Pudelen blev af en nøgen, kraftig Arm kastet udenfor.

Den slyngedes saa langt bort, at den faldt lige ned paa Brystet af Manden i Natskjorten.

„Bæst" rejste sig op paa alle fire, stirrede et Øjeblik forskrækket paa Legemet neden under sig, sprang saa ned paa Jorden og fo'r med en uhyggelig Tuden, som om den pludselig havde faaet Hundegalskaben, frem og tilbage, op og ned ad Vejen.

Lidt efter sagtnede den sit Løb. Den nærmede sig Baaren, snusede til Bænken, hoppede op paa Bagbenene, snusede til den liggende og brød endelig ud i en høj, gennemtrængende Gøen.

Den kunde maaske oversættes ved:

Jeg véd Pokker ikke, hvordan det er fat her. Jeg kan mærke, at han ikke er død. Men kom i al Fald ud og hjælp mig — ligegyldig om jeg saa skal have Prygl bag efter!

Harmonikaen havde fjernet sig og stod nu selv ligesom de andre bag et Gærde.

Saa gik Døren op.

Hanne kom ud i Særk med korte Ærmer, bare Arme, et Hvergarnsskørt omkring Lænderne, Fødderne i sorte Uldstrømper og Trætøfler; i Haanden holdt hun en Manglekæp.

„Er det Dig, Du .....?" raabte hun og gav sig slet ikke Tid til at se sig for, men stod med løftet Arm som den krænkede Familje-Arnes egen hævnende Aand, rede til straks at holde Standret over den ulykkelige.

„Ih Gud fri og frels os!"

Hun slap Kæppen og stirrede maalløs ned for sig.

I Dæmringens usikre Skær, der tilmed var yderst sparsomt herinde i den snevre Gyde, laa han dér — i Ligdragt, bleg og ubevægelig.

Overfor et saadant Syn er Kvinden Kvinde.

Hun sank jamrende ned ved Siden af Bænken.

Hverken Strikkerne, der fastholdt ham, ja ikke engang Flasken mellem hans Hænder saa' hun.

Han var død, druknet, overkørt, ligegyldig hvad.

Hun havde elsket ham, da han var en ung og rask Fisker. Den mellemliggende Tid med alt, hvad som deri fandtes, gled pludselig til Side. Hun havde en Gang elsket ham. Nu var han død.

Hun jamrede:

„Jens, min egen Jens. Kan Du slet ikke sige noget? Hvad er der hændet Dig? Kom min lille Hund, kom! Ak Gud, han er død; og Børnene, de ulykkelige Børn!"

Hun tænkte slet ikke paa, at Børnene højst sandsynligt var ulykkeligere *med* en saadan Fader end *uden*. Hun kaldte ad Hunden; hun trængte i dette Øjeblik til at kærtegne nogen. Men Hunden havde en god Hukommelse; den flyttede sig nærmere og nærmere over mod den anden Side af Gyden, hvor Povl Svendsen stod i Skyggen af Plankeværket.

Povl var en munter Sjæl. Han kunde ikke længer dy sig. Han kysede med Harmonikaen ad Hunden, og ved denne Lejlighed opdagede Hanne ham.

Hun sprang op. Nu begreb hun pludselig det hele. Nu saa' hun Havebænken og Strikkerne og — Flasken.

Jens laa og savlede og mumlede mellem Tænderne:

„Ja bi Du!" raabte hun, fo'r ind gennem Døren og kom tilbage med en Vandspand, hvis Indhold hun kastede over den salig hensovede.

Den døde gav et halvt Vræl fra sig, rykkede i Strikkerne og begyndte at bede om Naade.

En ustandselig Latter brød løs fra Plankeværker og Gærder.

Hun saa' sig omkring, først forskrækket, saa hævnfnysende.

„Jo, Du skal faa Naade! Nej, Tærsk skal Du ha' — og Tærsk skulde alle de Skarnsmennesker ha', som holder en stakkels Kone for Nar. Dér har Du for Ligskjorten, og dér har Du for Flasken; dit Afskum, Tju, tju, tju!"

Hun havde grebet Kæppen, som hun før havde sluppet; og nu regnede der en Hagl af Stokkeprygl, tildelt med sikker og hensynsløs Haand, ned over Stakkelen paa Bænken.

Hunden, som nu saa', at det blev Alvor, sprang til og snappede

efter hendes Skørt. Men den fik et Par saa eftertrykkelige Rap over Snuden, at den hylende retirerede.

Jens blev i Ordets egentlige Forstand „tærsket". Han brølede, rev i Strikkerne og bad for sig. Men tættere og tættere regnede Pryglene ned over Drukkenbolten, og Mændene fra Plankeværkerne maatte omsider springe til og drive den hævnende Ægtehalvdel med Magt tilbage og stænge Døren for hende.

Man løste Strikkerne og Jens satte sig over Ende paa Bænken. Flasken var trillet fra ham og laa nede i det bløde Sand. Over Hænderne, Ansigtet, Bryst og Ben var Pryglene regnet. Han gav sig ynkelig og besaa' sine blodige Fingre og sine opsvulmede Lemmer.

Bjørn var den, som først talte til ham.

„Hold Mund med den Flæben, Jens; og tak Du din Gud til, om denne Overhaling kan hjælpe. *Saa* grundig har Du vel aldrig faaet den *før*, og kan *den* ikke hjælpe, saa burde Du hives i Søen lige straks!"

„Ja det burde Du!" lød det rundt omkring fra.

Jens saa' i Vejret. Den svære Rus var næsten fuldkommen vegen for den svære Medfart. Fortumlet, gennempryglet, gennemvaad, sitrende af Kulde trods de brændende Smerter følte han maaske for første Gang den Ydmygelse, som for en Mand ligger i at have faaet legemlig Afstraffelse ved en Kvindes Haand og i Overværelse af fremmede.

Der funklede en Mængde sammensatte Tanker ud gennem de før saa sløve, blytunge Øjne. Han saa' fra den ene til den anden. De lo og trak sig paa Skrømt tilbage, som om de var bange for ham. Han følte den Spot, der laa heri; han bukkede sig, greb Flasken om Halsen, og rasende af Smerter og Ydmygelser og samtidig kuet ved de mange Aars Sløvhed til Frygt for *Mennesker* knuste han Flasken imod Panden af Hunden, som logrende havde nærmet sig ham.

Pudelen sank sammen, strakte Benene fra sig, spjættede lidt og laa ganske stille. Derpaa gik en pibende Lyd fra den, som endte med et kort Gisp; og „Bæst" var død for sin Herres Haand.

„Det skulde Du lad't være!" sagde Bjørn.

Jens stirrede paa Hunden. Saa gav han et Skrig fra sig og borede sine Knoer ind i Øjenkrogene.

„Aa jeg elendige, jeg elendige!"

De trak sig alle lydløst tilbage fra ham og lod ham sidde alene paa Bænken i sin Natskjorte, ved sin dræbte Vens Side.

De kunde høre langt borte fra, hvorledes han hulkede.

„Lad ham blive siddende!" sagde Bjørn. „Han kan vist ha' godt af at tænke sig om. Det er allenfals længe siden, han har gjort det!"

Lidt efter saa' man Martin Spillemand, som var bleven prajet af de forbigaaende, forlade sin Dør sindig og rolig med nogle af Gæstgiverens Klædningsstykker over Armen.

I det gule Morgenlys klædte han Jens Nivert paa. Og saa bar de Hunden hjem med sig til Spillemandens.

Næste Dag gik det Rygte over hele Byen, at Martin Spillemand og Jens Nivert var tagen ud paa Søen sammen. Man vilde ikke tro sine egne Øjne, men sandt var det.

Lige saa sandt var det, at Jens den næste Dag igen tog alene ud. Filosofen blev sit Princip tro, men Jens havde faaet et nyt, og *det* blev han tro.

Jens fiskede, men talte ikke meget. Spillemanden blev i Land og filosoferte. De havde begge i Kompagni dannet en „Afholdenhedsforening". Det var Byens eneste.

HUN KULER OP

Der laa en Dreng, to Drenge, nede ved Begyndelsen af den nordre Havnedæmning.

De stak en Pilekvist med et lille Stykke Kød paa ned mellem de hvide Rullestene paa Sandbunden. Saa var der noget, som bevægede sig; først lignede det en Klump graabrun Tang, men saa stak det tre Ben ud til den ene Side og tre Ben ud til den anden, og saa marcherede det paa skøns løs paa Kødet.

Det greb med smaa Sakse fat om Kødet, Pilekvisten rystede lidt, og saa blev det halet op.

Det var en Krabbe.

„Du! det er en ordentlig en den. Den sælger vi til Kromanden!"

Pilekvisten kom ned igen og op igen, og saaledes gik det et Par Gange.

Men det blanke Vand blev efterhaanden graat, og Bunden lod sig ikke længer saa godt iagttage.

Den ene af Drengene saa' i Vejret.

„Sikke store Skyer!"

„Hun kuler op!"

De gjorde endnu et Par Forsøg, men uden Held.

„Lad os gaa hjem!"

De rejste sig og vilde gaa med deres Fangst.

„Du! De skal vist ud med Dæksbaaden!"

„Hvad er Vinden nu?"

„Paa en Vesten. Dér kommer Bjørn med Provianten!"

„Jo, de skal af Sted. Bjørnen har Skindtrøjen paa!"

„Gaa til Side, Du; ellers render han os ned. Han har Hastværk!"

De sprang til Side og lod Krabberne ligge foreløbig.

Bjørn Sivertsen kom i Trav med Proviantkassen under den ene Arm og Oljeklæderne over den anden. Han var bleven lidt mere førladen og lidt graa omkring Ørene siden sidst, men derfor ikke mindre rap i sine Bevægelser, naar det gjaldt om at skynde sig.

Bag efter ham, besværlig stavrende sig frem gennem det dybe Sand, kom en lille, bleg, mager Mand i kaffebrun Frakke, agurkegrønne Benklæder, høj, sort Hat, som han havde tøjret fast med et hvidt Bændel oppe over Pullen og ned under Hagen. Han bar en Pakke under Armen, indsvøbt i et blaat og rødtærnet Tørklæde med fire Knuder.

Bjørn standsede ikke sit Travløb trods det, at det nu gik hen over Havnedæmningens store Stene, hvoraf flere var væltede paa Højkant og rokkede under hvert Trin.

Først midtvejs vendte han sig.

„Holla, Du Skrædder, tag Skankerne med Dig. Og tag Dig i Agt for at slaa Dig paa Stenene, for de slaar igen!"

„Nu kom-om-ommer jeg!" sagde den lille Mand, som stedse skiftede Pakken fra den ene Arm over i den anden, medens han balancerede hen over Stenene og ikke turde se ud efter Bjørnen af Frygt for at tabe Fodfæstet.

„Nu kom-om- av for Satan; aa, der gik min Bylt!"

De to smaa Krabbefiskere, som rimeligvis havde forudset et saadant Tilfælde, smøgede Bukserne op, vadede ud og tog Skrædderens Bylt, som drev paa Vandet.

„Tak skal I ha'!" sagde den lille godmodige Mand, som havde rejst sig efter Faldet og afvekslende klemte Hænderne fast om Hatten, som Vindstødene rev i, og gned sig over Skinnebenet.

„Tak skal I ha'! Det er ogsaa nogle meget slemme Stene disse her!"

„Vi har dem ikke anderledes!" forsikrede den ene af de smaa Krabbefiskere.

„De har været meget værre!" bekræftede den anden. „I Vinters faldt Morten Svendsens Dreng her, da han skulde ud til Baaden med Torskekroge, og brækkede begge sine store Tæer nede i Hullerne!"

„Begge Tæerne?" spurgte Skrædderen forskrækket.

„Begge to!" forsikrede Drengen med den dybeste Alvor.

„Ih Gud fri os! saa er jeg jo heldig sluppen. Vent lidt, skal I faa et Par Kommenskringler!"

Og Skrædderen begyndte at løse Knuderne op paa Tørklædet. Men Bylten var drivvaad, og det er ikke saadan at løse vaade Knuder op. De tørre kan være slemme nok.

„Kunde man ikke liste en ud gennem Hjørnet her?" spurgte den ene af Drengene.

„Bli'r det til noget?" raabte Bjørns Stemme helt ude fra den yderste Mole.

Han raabte endnu noget andet. Men Vinden bar fra Land, og Vinden var allerede nu vokset betydeligt. Resten gik tabt.

Skrædderen trippede paa Fødderne.

„Jeg skal huske Jer, naar jeg kommer over igen!" sagde han og fortsatte den besværlige Gang ud efter.

„Tak for Skænken!" raabte Drengene bag efter ham. „Og Lykke paa Rejsen!"

Skrædderen vaklede videre ud til den yderste Mole, hvor Bjørns Dæksbaad laa fortøjet helt ude ved det østre Havnehoved, duvende i Underdønningen, som satte ind fra den aabne Sø. Baaden havde sin Stander paa Toppen med Split i — kongelig Postbaad — og de to Splitter stak ret ud i Luften, som om de havde været af malet Blik.

Vinden gav dem ikke et Øjeblik Tid til at falde ned.

Vinden havde travlt, og det havde Bjørn med.

Luften var blaagraa nede imod Horisonten; saa kom en mørkere Skymasse, saa kom hvide Klatter, og saa atter graat foroven.

Vinden var over Land. Vandet var smult herinde; kun Underdønningen rullede; Farven var grønlig inde over Revlerne, saa blev den skiden violet, længere ude graa med mørkere Furer og yderst ganske mørk med hvide Prikker. De enkelte Sejlere havde rebet og dobbeltrebet, alt efter deres Stivhed og Beskaffenheden af deres Fragt. I den store Afstand saa' det ud, som om de gled ganske rolig hen over en rolig Flade.

Skrædderen standsede og saa' ud over Vandet.

„Naa Gudskelov, det ser da ikke saa slemt ud!"

Ikke desto mindre maatte han hvert Øjeblik understøtte sit Hagebaand i at holde fast paa Hatten.

Thi Vindstødene havde Kraft herude.

„Skal *den* Hat være paa?" spurgte Bjørn, som stod nede paa Dækket og ordnede Linegodset.

„Jo, den skulde rigtignok helst være paa!" forklarede Skrædderen.

„Naa ja, for mig gerne! Jump nu om Bord, Skrædder, men lang mig først Bylten over. Hvad Fanden, den er jo vaad!"

„Den er rigtignok bleven lidt vaad. Det er Fyrmesterens Brylupsbukser og Vest, men jeg tænker, de tørrer, til vi kommer over; lige saa vel som Kommenskringlerne!"

„Det *gør* de nok!" svarede Bjørn; „hvis de da ikke bliver mere vaade inden da. *Hun kuler op!*"

„Hvem?" spurgte Skrædderen og saa' sig omkring. „Skal vi have Damer med os? Jeg ser ingen!"

„Hva' forno'et?" brummede Bjørn og holdt Haanden som en Trakt for Øret.

„Fruentimmer?"

„Kan Du selv være! Vinden frisker, siger jeg. Men naar hun bare ikke falder mere nordlig, saa er det godt. Og derfor skal vi skynde os. Er Du klar med Trossen, Niels?"

Niels svarte ikke; han lod, som han ikke havde hørt efter, men Bjørn agtede ikke derpaa. Broderen var „underlig" i denne Tid. Hans Kone var for nylig død. Men i en Baad hører man alligevel efter alt, ligegyldig hvad der saa er passeret. Og Bjørn stolede paa Broderen som paa sig selv.

„Kast saa los!" raabte han. „Hejs op i Klofaldet, og sæt fast! Lad Pikfaldet staa, og lad Fokken være, indtil vi er sakket. Saa! hejs nu Fokken, gesvind! ellers løber vi op i Vinden. Vi vil ikke tabe saa meget som en Streg; vi faar en lang Rejse nok, om jeg ellers ser rigtig. Er Fokken fast? Godt! Lad den staa oppe i Luv, til vi er faldet rundt. Saa! lad gaa Folk! Hejs op Gaffelen! Skrædder, tag Du i med, men klem ikke Tommeltotten; her er frisk Vind!"

Det var en af Bjørns bekendte Manøvrer for at komme ud fra Broen og under Sejl, her i det snevre Farvand mellem Revlerne. Den blev iagttaget inde fra Land, saavel af de smaa Krabbefiskere som af de ældre Torskefiskere, og den blev erklæret for *god*.

Han kastede los akkurat i det rette Øjeblik, naar Baaden havde indtaget en bestemt Vinkel mod Broen. Saa lod han sig sakke agter ud, indtil der akkurat var Vand nok under Roret til at kunne flyde. Saa satte han Storsejlet halvt, saaledes at Gaffelen hang ned, og saa snart Baaden derved var begyndt at skyde over Stævn, lod han Fokken hejse og sætte bak for ikke at blive tvunget op i Vinden. Han stod selv ved Roret, klar ved en af de store Bunkeaarer, for i givet Fald at kunne gribe ind i Fartøjets Bevægelser; saa firede han Bomskødet helt af og lod Fokken gaa over, og saa skar han akkurat paa en Haandsbredde forbi Brohovedet og satte Kursen saa nordlig som muligt.

Det var en Manøvre, hvortil der fordredes Præcision og Hurtighed

fra Baadsmandskabets Side. Baadsmandskabet udgjordes af Broderen Niels i egen og eneste Person — Skrædderen regnedes ikke.

I Dag var der en let Rynke i Bjørns Bryn. Den sædvanlige Præcision lod adskilligt tilbage at ønske.

„Du kunde gerne rappe Kløerne lidt, Niels!" raabte han. „Dér havde vi paa et hængende Haar rendt Bougen imod Pælene; og saa havde de grinet derinde i Land — ikke at tale om Baaden! Hun havde næppe staaet for Stød!"

Niels svarte ikke. Han stod forude og gav sig noget at bestille med Klyveren. Det saa' ud, som om han lavede sig til at hejse den.

„Lad den Klyver ligge!" raabte Bjørn. „Vi har for stort Sejl. Giv op i Stor-Halsen; her er for megen Vind. Men rap Dig lidt!"

Den vel udhalede, søstærke Dæksbaad var nu bragt fuldstændig i Vinden. Den nejede sig herude over den yderste Revle, hvor Søen altid stod og brød. Klyverbommen havde alt en Gang dyppet Snuden, og Skrædderen var rutschet frem og tilbage over Dækket, indtil han endelig, med Hænderne bag paa Ryggen og skrævende Ben, klamrede sig ind imellem de luv Spændvanter, hvor han nu stod og syntes at længes efter et eller andet.

Niels adlød trevent. Sejlet blev strakt op i Halsen og derved mindsket. Saa gik han tilbage paa sin Plads forude, hvor han atter gav sig i Lag med Forsejlet.

Bjørn fulgte hans Bevægelser med voksende Opmærksomhed.

Den store Bjørn var ikke længer ung. Aarene og det strenge Arbejde havde bidt Mærke i ham; men Kæmpekraften var der endnu. Der var mere end Styrke. Han havde i Tidernes Løb lært at kommandere til Fuldkommenhed. Hans Tunghørighed var i Tiltagende, men dette gjorde, at han i endnu højere Grad maatte være sikker paa sig selv i alle paakommende Tilfælde. Paa denne Maade var der ved Siden af hans store Godmodighed kommen en Myndighed i hans Væsen, som undertiden mishagede Broderen. Det laa maaske fuldt saa vel i hans Stemme som i hans Væsen. Stemmen var stedse en Oktav højere eller dybere end fornødent; han kunde jo ikke selv høre sig tale.

Ikke desto mindre sejlede de to Brødre godt sammen med Postbaaden.

Men i denne Tid var Niels „underlig", desformedelst hans Kone for nylig var død.

Alt virkede stærkt paa Broderen, Sorg saa vel som Glæde, og Bjørn havde nok paa den sidste Tur lagt Mærke til visse Uregelmæssigheder i Udførelsen af de givne Ordrer og en vis Tilbøjelighed hos Niels til at ville forcere Sejladsen. Hvad Broderen havde svaret, naar han prajede ham herfor, det kunde den store Bjørn jo ikke høre paa

Afstanden fra for til agter, men Bjørn rystede paa sit buskede Hoved og lovede sig selv i sit stille Sind at være agtpaagivende næste Gang.

Og nu var næste Gang, og nu var de under Sejl, og nu kulede hun op.

Jo mere hun kulede op, og jo blegere Skrædderen blev, des mørkere blev Niels, og des mere Tilbøjelighed viste han til at faa Klyveren sat.

En Gang imellem lo han og viste sine hvide Tænder hen til Skrædderen, naar Baaden satte haardt i Søen og en Styrtning vaskede over.

Skrædderen saa' ængstlig til ham, idet han vred sin dyngvaade Frakke:

„Mener De, at dette bliver værre?"

„Det er Smaating. Vi skal have mere Sejl til!"

„Mener De vir-ke-lig, at vi kan fø-re me-re Sejl?" spurgte den lille Mand.

„Det skal vi se!" raabte Niels og gav sig atter i Lag med Forsejlet.

„Aa, rig den Klyverbom ind!" prajede Bjørn henne ved Roret. „Den gør os ingen Gavn!"

„Den skal blive!" svarte Niels.

Bjørn hørte ikke Svaret og ventede taalmodig paa Ordrens Udførelse.

„Hun gaar svært haardt paa Roret!" sagde han til Skrædderen, som syntes mere og mere at længes efter et og andet.

„Saa-aa!" svarede den lille Mand høflig, idet han gjorde sig Umage for at fatte Rorgængerens Mening.

I det samme fløj hans Hat over Bord.

„Aa!" raabte Ejermanden.

Bjørn gjorde Tegn til ham, at han skulde komme ned i Styrehullet, og hernede fra iagttog begge, hvorledes den høje Hat vuggede ligesom en And hen over Søerne, indtil endelig en hvid Braadsø kæntrede den og sendte den til Bunds med det samme.

„Den forslaar i Søen saa meget som en Skrædder i Helvede!" bemærkede Bjørn filosofisk og rakte sin Passager Flasken.

Skrædderen drak og følte sig bedre tilpas:

„Lad os tale om noget andet! som Manden sagde, de sad og talte om Hullet paa hans Albu!"

„Hva'behager?" spurgte Bjørn og lagde Øret til.

Men han fik ikke Tid at høre Svaret. Baaden tog en voldsom Overhaling, Vandet styrtede ind over den læ Lønning; Klyveren var sat.

„Rider Fanden Dig?" raabte Bjørn lidt overrasket og tvang Rorpinden ned i Borde. „Niels!"

Niels kom frem bag Masten.

„Stryg den Klyver, hører Du!"

„Den skal staa!"

„Den skal ned! siger jeg; og vi skal rebe Sejlet, siger jeg. Det blæser jo snart en Storm!"

„Lad blæse ad Helvede til!"

„Hva' siger Du?"

„Jeg siger, at jeg kærer mig Fanden ikke om noget, og hvis Du er bange for at føre Sejl, saa lad mig selv komme til Styret!" brølte Niels.

Bjørn rejste sig.

Skrædderen blev bleg og tog ham om Armen.

Den var som en Huggeblok at føle paa.

Bjørn saa' til Skrædderen.

„Kan Du tage ved denne Pind, tror Du, et Øjeblik, mens jeg vasker hans Ører derhenne?"

Han gav Skrædderen Rorpinden i Haanden.

„Lad hellere være!" bad den lille Mand.

Baaden krængede svært over. Vandet styrtede i Spandevis ind om Læ, Bjørn greb en afbrækket Skovl, der tjente som Reserveøsekar, og kylede den efter Broderens Hoved.

„Ned med den Klyver, siger jeg!"

Niels undveg Kastet og lo vildt.

Bjørn stødte til Skrædderen, saa at hans tynde Legeme laa som en Klud over Rorpinden, og tvang Skuden op i Vinden. Derpaa sprang han op paa Dækket og hen med løftet Arm over Broderen.

„Du er forrykt, Niels!"

Hans vældige Haand faldt ned paa Broderens Nakke og tvang ham i Knæ. Med den anden Haand kastede han Klyverfaldet los og rev Sejlet ind paa Dækket. Saa hævede han Broderen op og bar ham som en Hundehvalp agter ud og kastede ham ned til Skrædderen.

Baaden var i Vending. Niels greb mekanisk til Roret. Bjørn bøjede sig og lod Bommen gaa hen over Ryggen. Da han derpaa havde klaret Fokken, gik han rolig, som om intet var passeret, tilbage til Styrehullet.

Der sad de alle tre tæt sammen uden at tale.

„Det er bedst, at vi reber, saa længe hun gaar paa denne Boug!" sagde Bjørn.

Niels havde intet at indvende herimod.

Da alt var i Orden, lagde Bjørn atter Roret ned, og Baaden gik overstag.

Skipperen gav sin Passager atter Flasken. Skrædderen frøs og drak.

„Se efter, hvordan det gaar med Fyrmesterens Bryllupsbukser!" sagde Bjørn opmuntrende. „Jeg er bange for, at de maa i ferskt Vand, inden han kan tage dem paa!"

Og derpaa kiggede Bjørnen ud til Luvart, hvor Bygerne var i Anmarch, og idet han puffede sin Sidemand gemytlig mellem Ribbenene, sagde han i sin højeste Stemmeoktav og saa fornøjelig, som om han var paa et Dansegulv:

„Hun kuler op, Skrædder; hun kuler op!" ...

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Da den store Bjørn senere fortalte mig denne lille Episode, tilføjede han:

„Jeg skylder Vorherre mine stærke Lemmer, Kongen min Baad, og Livet skylder jeg at bevare for Mutter og Rollingerne derhjemme. Jeg kan dog ikke sætte baade Liv og Lemmer og Baad til, fordi Niels er tosset og ikke kan glemme sin Kone. I Guds Navn! han faar sig nok en anden. *Jeg* vilde græde mine modige Taarer, ja jeg vilde saamæn, den Dag, naar Stine derhjemme skulde gaa hen og stikke Tampen fra sig. Men — han smilede og slog ud med Haanden — der er Piger nok endda tilbage i Verden, og man kan jo se sig for, førend man løber paa Siden af dem, om Tømmeret er solidt og kan holde Rejsen ud. Bliver Rejsen kort den første Gang, saa maa man se at faa den til at dreje længer den næste. Gud give os alle en god Samvitighed paa det sidste! det er nu min Mening om Tingene, og den maa De saamæn for mig gerne føre til Protokols .....!"

DEN STORE BJØRNS ENDELIGT

De største Skibe, som sejler paa Vandet,
strander en Gang omsider,
hvad enten nu Revlernes takkede Saug
eller Værfternes Økser dem bider;
de største Ege, som staar paa Landet,
staar ej til evige Tider;
de strækker de trætte Sider
langs Jorden og hugges op.

Saa kom da Døden og sagde stop
til den store Bjørn i Alkoven;

han laa som et Vrag paa Voven,
og drak Mikstur af en Kop;
og den Gang han havde drukket en Pot
eller to, og hans Hals dog var tør,
saa sagde han: „Mutter, Du mener det godt,
men tag nu din Kop, for jeg dør!

Vor Doktor han har jo en større Forstand
baade end din og min;
men Døden han er dog den stærkeste Mand
og kyses ej væk med Latin;
hvad Doktoren skrev med sit sorte Blæk,
det hjælper ej mer paa mit Skrog;
Bougen er mør, og Skuden er læk,
hiv nu kun, Stine, Miksturen væk,
og sæt Dig saa her og læs mig
en Stump i den „store Bog“ !“ —

Hun tog til Biblen med Spænderne paa
og satte Uret paa Væggen i Staa;
Novemberregnen derude slog,
ned over Ruderne Furer den drog,
Stormen var styg, den peb og jog,
men Bjørnens Hjem var der Læ i;
saa tog hun Bogen og læste ham for
et Kapitel i St. Mathæi.

Hun læste først om spedalske Mænd,
som Mesteren rensed for Bylder;
Bjørn han laa og kigged omkring
over Skabe, Borde og Hylder;
„Hører Du, Bjørn?“ — Han gemte sit Blik.
„Jeg tror, at Bjørnen han sover!“ —
„Nej, Mutter, nej; Du har fejl Bestik,
men hør — spring Bylderne over!“ —

Saa læste hun op om den Høvidsmand,
hvis Dreng laa værkbruden hjemme.
Bjørn han keg over Sengens Rand
og mumled med tykmælet Stemme. —
„Bjørn, Du skal høre paa Skriftens Ord:
„Aldrig haver jeg fundet saa stor
„en Tro udi Israels Lande ...“

Bjørnen laa badet i Sved og fo'r
med Haanden over sin Pande:

„Videre, Mutter, det er saa svært
især naar Døden han prajer,
for en stakkels Fisker, som intet har lært,
at hitte ud af de Grejer.
Staar der i hele den tykke Bog
ikke et eneste Kærnesprog
— jeg véd jo, vi alle kan fejle —
men saadan en Ting, hvorpaa *jeg* er klog,
saadan noget fortalt om at sejle?" —

Hun læste det tre og tyvende Vers,
mens Taaren bag Bogen hun dulgte:
„Jesus han gik i Skibet,
„og alle Disciplene fulgte.

„Og se, da blev det paa Søen en Storm;
„Disciplene fast sig klamred.
„Men han laa rolig ved Roret og sov;
„Disciplene frygted og jamred.

„Og Stormen voksed og Angsten med,
„og Skibet i Bølgerne laa
„og fyldtes med Vand; da skreg de:
„Mester, vaagn op; vi forgaa!

„Han rejste sig op, og Bølgen han bød
„lægge sig lydig til Ro;
„han saa' dem helt ind i Hjertet:
„I *frygter!* hvor er Eders Tro? —"

Saa lagde Stine den store Bog
paa Bordet og tørred sit Øje;
Bjørn laa stille og pilled en Traad
ud paa sin strikkede Trøje.
Hans Aande blev kort, han løfted sig op
med Møje og saa' hen paa Stine:

„Mutter — sig mig, om hine —
de Folk i Baaden, Du véd —
tror Du, at de Kujoner er sikre
paa deres Salighed?“ —

Stine hun nikked. Saa faldt han ned
og nikked selv et Par Gange.
Hans sidste Blik over Bogen gled:
„Og jeg da, som aldrig var bange.....!“

ANDRE HISTORIER

SØLVSKIBET

Det var Lørdagaften, og det var Mødeaften paa Kroen i Fiskerbyen. Man var ikke styrtet der hen som til en Generalforsamling eller et Foredrag, hvor det gælder om at møde præcis paa Slettet for i det hele taget at komme til at høre eller se. Man havde god Tid. Aftenen var lang; man bragte selv Generalforsamlingen eller Foredraget med. Det var en Aften paa det allertidligste Foraar, næsten Vinter endnu. Der var fyret med gode, store Klodstørv i den lille, rustrøde Tromle, som gik for Kakkelovn i Kælderstuen. Tromlen var Vraggods. Den havde gaaet for Kakkelovn i en gammel, daarlig Skude, som var drevet ind paa Stranden. Ingen gad have Skuden. Den laa og raadnede i Havstokken, blev skubbet og gnubbet længere og længere op paa Sandet, og en Dag kom Tromlen til Syne. Det var tilfældigvis en Fastelavnsmandag. Nogle lystige Fiskere tog om Aftenen Fundet og smed det gennem et Fag Vinduer ind i Kælderstuen. Nogle Tæer, foruden Ruderne, blev knust, og noget Bohave spoleret ved den Lejlighed. Tromlen blev af de i Stuen værende Personer kastet ud ad Vinduet igen, hvor den atter knuste nogle Tæer udenfor. Værten anlagde Søgsmaal, de udenforstaaende anlagde Kontrasøgsmaal, Byfogden fik Lejlighed til at trække i Gala-Uniformen; hele Byen kom i Oprør, gamle Sager blev bragt paa Bane, gamle ubehagelige Vraghistorier blev pustede op som Gløder under Asken; man begyndte endogsaa at tale om Vand og Brød. Saa hændte det sig en sildig Aften, i Regn og Tykning, og medens Sagen endnu hang svævende som en ildevarslende Sky over alle Parter, at den omtalte Tromle atter viste sig i Stuen. Af ubekendte Hænder blev den kastet tilbage ind gennem det samme Fag Vinduer, hvor Ruderne endnu ikke var blevne indsatte. Kromanden, som tillige drev Købmandshandel og var, hvad man kalder, en oplyst Mand, ansaa

dette for et højere Fingerpeg. Han frafaldt sit Søgsmaal og holdt den næste Mødeaften en Tale om Endrægtighed og Samdrægtighed, hvormed alle i Byen nok var bedst tjent! De indstævnte tog deres Kontraklage tilbage, Byen blev beroliget, og Tromlen lod Værten opsætte som et Fredens Symbol i Kælderstuen. Gæsterne, som ikke vilde staa tilbage i Højsind, skillingede sammen til nye Ruder i de ituslagnes Sted. Herved opnaaedes den ubestridelige Fordel, at man for Fremtiden kunde sidde lunt og uden Træk i Kælderstuen. Man mente endogsaa, da Sagen fredelig var bleven drøftet et halvt Aarstid, at den rustrøde Stridsgenstand egenlig og oprindelig kun var bleven kastet ind gennem Vinduet for at gøre Værten opmærksom paa en tidligere Mangel. Man havde savnet et fast og varmt Centrum for den Kreds, der søgte hos ham. Da denne Anskuelse af Sagen under det næste halve Aars Debatter var slaaet fast, syntes man, at man aldrig nogensinde før havde haft det saa hyggeligt i Kroen; og der blev drukket mere Øl og røget flere Piber og spyttet mere Tobakssaft ud omkring den lille lavstammede Kakkelovn, end Kælderstuen i Mands Minde havde været Vidne til. Og Byen havde aldrig været saa rolig og Kævlerierne saa faa, efter hvad de ældste Folk i Byen kunde huske.

Det var Mødeaften. Døren havde gaaet ufortrødent en hel Timestid, inden det sædvanlige Antal Gæster var samlet. Men saa var man ogsaa samlet til Gavns. Den ikke overdreven rummelige Stue var saa tæt pakket, at næppe andre Mennesker end de forsamlede vilde kunne have holdt Heden, Røgen og Kvalmen ud der inde. For Folk, der arbejder den største Del af Døgnet under aaben Himmel, er sligt Smaating, ja næsten et Lækreri. Man vil nu engang søge Adspredelsen netop i Modsætning af Arbejdet. Man havde drukket adskillige Omgange og røget adskillige Piber, og det var blevet hen imod den Tid, da man dels efter en Politiforordning, dels efter gammel Vedtægt plejede at skilles. Der var bleven drøftet adskillige Sager, Byen og Fiskeriet vedrørende, uden at der egenlig var bragt noget brændende Spørgsmaal paa Bane. Saa faldt Talen pludselig, i sin skiftende Bølgegang frem og tilbage, som en stor Braadsø over Strandinger. — Kan I huske? — Det var ligesom den Gang. — Akkurat i Gaar for tolv Aar siden. — For tyve Aar siden, ved dette Tidslag. — Det er Løgn. — Nej, det var en atten Aar siden. — Ja, det lader sig høre o. s. fr.

Historierne kom op ligesom Dukænder, der viser sig i Vandskorpen. Først Moderen, saa den hele Yngel, en efter en, i det samme Kølvand. Hele Flokken lignede hverandre. Naar den enkelte har figureret en Tid, forsvinder den atter i det vaade Element for at dukke op et andet Sted som den selv samme. Men ligesom Dukænder

undertiden i Tykning og taaget Vejr kan blive saa uformelige, at de endogsaa kan forveksles med Sælhunde, saaledes antog Historierne i al denne Øl- og Tobaksdamp efterhaanden stedse dristigere Dimensioner. Fra den oprindelige Naturvidenskab gik man over i Æventyrets Rige.

„Og jeg siger Jer, at hun var ladet med Sølv; hollandske Pengeposer, der skulde til Danmark for at tælles efter, saa sandt som der er et Forsyn over os alle og min Morfa'er ikke lyver!" sagde den gamle Ole Persen og slog i Bordet.

„Ja, Sølvtøj skal der have været i hende!" bekræftede Lodsen, som var en Mand, hvis Ord plejede at staa til Troende.

„Der hører I!" vedblev Ole Persen og saa' sig med Sikkerhed omkring i Kredsen. „Lodsen farer ikke med løs Tale, véd I; og naar han siger Ja, saa er det lige saa godt, som om Byfogden havde sat sit Segl derunder; ja lidt til!"

„Det er vel ikke værd, at vi blander Byfogden med her ind," sagde en midaldrende Fisker, idet han drævede paa Ordene. „Vi har jo alle sammen hørt snakke om saadan en gammel Sølvskude. Hvis Du véd noget sikkert om Sagen, saa kom frem med den, Ole!"

„Op med den!" raabtes der rundt omkring fra.

„Du er kanske bange, at vi skal gaa ud og tage Poserne, inden Du selv faar sat Baaden i Vandet?" bemærkedes der, da Ole endnu tøvede.

Den tiltalte trak paa Skuldrene og skævede hen til Lodsen. Derpaa blev hans Ansigt ligegyldigt; han vendte sig om og spyttede paa den gloende Kakkelovnsdør, medens han samtidig bankede sin Pibe ud.

„Det er vel ikke værd?" brummede han.

„Kanske Du slet ikke véd noget!" ytredes der.

Paa denne Formodning fo'r Ole i Vejret.

„Ikke det? I maa salte mig ned som en Sild i Lage, hvis jeg ikke véd det og meget mere. Min Morfa'er fortalte mig det, inden han døde, og han havde selv som Dreng set Skuden med egne Øjne paa Havsens Bund i en Vandkikkert. Den Gang var der endnu ikke Sand over hende. Hun ligger lige Vester for Fyret, udenfor den yderste Revle, paa dybt Vand. Hun var et Kanonskib med Galleri og Forgyldning. Alene Forgyldningen uden Bords var Sølvet værd, der var i hendes Indvolde, sagde min Morfa'er. Og naar man vilde tage og køre med Vogne i hele to Døgn, uden Middag og Vesperkost, vilde man ikke kunne faa losset mere end de halve af Poserne!"

Herpaa fulgte der en Mumlen og derpaa en dyb Tavshed.

„Kunde din Morfa'er se alt det i sin Vandkikkert?" spurgte omsider en.

Ole saa' ham i Ansigtet.

„Du er et Fæ, Jørgen Svendsen. Kan Du ikke nok begribe, at det var hans Mo'er, der sagde ham det? Enhver her i Byen, der ikke er en Aarsunge, véd nok, at min Morfa'ers Mo'er var en Kone, der forstod sig paa mange Ting, som vi ikke forstaar trods nye Skolemestre og Skytteforeninger. Hun laante de gamle Bøger hos Præsten om alt, hvad der var foregaaet her i Strandsognene siden Svenskekrigen og Polakkerne. Hun var baade synsk og kunde vise igen, og hun har slaaet Øjet ud paa mere end én Tyv i tre, fire, ja hele fem Miles Omkreds!"

Det var altfor overbevisende, til at Genmæle skulde kunne tænkes. Kun en enkelt tvivlende Stemme lod sig endnu høre.

„Hvorfor har ikke din Morfa'r eller Du selv forsøgt Jer ved Skuden?"

Ole Persen strøg den flade Haand fra neden op over Næsen og kneb Øjnene sammen.

„Hvem siger, at vi ikke har forsøgt os ved hende? Og hvem siger, at der kommer noget godt ud deraf? Hvad der ligger paa Havsens Bund, det hører hjemme der. En anden Sag er det, med hvad der bliver smidt op paa Stranden, eller hvad der flyder paa Vandet. Man kan nemt brænde sig paa gamle Penge, især paa Penge fra de Tider. Hvem véd, hvor de er kommen fra? Nu til Dags kommer de fra Sparekasser; det er en anden Sag. Men I — og her slog Taleren i Bordet — I unge Spyttegøge, som hverken er bange for det ene eller det andet, I kunde jo en Gang forsøge Jer ved Skuden — hvis I da ikke tror, at det hele er Løgn!"

„Jeg betakker mig!" svarede en.

„Det er da ikke værd at blive hidsig for det!" svarede en anden. „Jeg er bange for, at det vil koste mere Sølv at tage hende op, der, hvor hun ligger, end hele Klatten er værd!" brummede en tredje.

„Hvis der nu var Tyveknægte blandt Fiskene .....!" bemærkede en fjerde.

Man gav sig til at le. Ole Persen rejste sig. Kromanden kom ind og lod det sædvanlige Vink falde om, at det var paa Tiden. En for en eller i smaa Klynger gik Fiskerne ud af Stuen. Man hørte dem snakke og le der udenfor i Natten. Saa tabte Stemmerne sig, og i Stilheden, som nu var indtraadt, rejste sig den dæmpede Lyd af Søens dumpe Slag mod Stranden.

Der var bleven to tilbage i Stuen. Kromanden var gaaet ud i Butikken for efter Sædvane at give sin Krambodsvend en Aftenoverhaling. Det hjalp saa godt paa Hukommelse for Smaapenge, mente han. De to i Stuen var unge Mænd; der kunde i det højeste være et Par Aars Forskel i Alderen. De var kraftig, tæt byggede; den yngste lidt

mere rund og elastisk, den anden mere kantet. Den yngre havde blondt Haar i smaa tætte Kruser, Opstoppernæse og livlige Øjne, der flakkede omkring, som om de stadig søgte noget at forundre sig over eller noget at udfordre. Den anden havde mørkt, glat Haar, der var fugtet med Vand og omhyggelig lagt i en Fold ind efter mod Nakken og Øret. Hans Udtryk i Ansigtet var halvt tvært, halvt tankefuldt; hans Øjne var rolige; Blikket lignede en Hunds, der stedse har Tid til at vente. Naar han smilede, smilede han kun med Øjnene; Munden blev ikke aabnet.

Niels, den ældre, stod foran Kakkelovnen med Hænderne i Lommen og saa' ned for sig. Kurt, den yngre, sad paa Bænken med Hænderne inde under Haserne og spyttede ud efter Ovnen.

„Hørte Du, hvad han fortalte, Niels?" spurgte han.

„Jo!"

„Mon det kan være sandt?"

„Hvorfor ikke? Der ligger saa meget udenfor Revlen."

„Jamen .....!"

Niels vendte sig om og saa' paa ham.

„Sagde Du ikke, at Du vilde med ud i Morgen tidlig og sætte Næringer?"

„Jovel!"

„Saa faar vi skynde os til Køjs!"

Kromanden kom ind.

„Nu slukker jeg Lampen!"

„Vent lidt!" raabte Kurt. „Lad os faa en Omgang."

„Jeg skænker ikke mere i Aften, med mindre I vil drikke udenfor Døren!" sagde Kromanden.

„Rejs Fanden i Vold!" brummede Kurt. „Vi er ikke Heste!"

„Du er bleven stor paa det, siden Du kom fra Navigationsskolen," sagde Kromanden og skruede ned paa Lampen. „Har Du mange af Doktorens Skillinger endnu tilbage? Man sagde ellers her, at Du havde destilleret dem alle sammen inde i Byen!"

Kurt sprang op, tog i Lommen og smed en Daler paa Bordet.

„Jeg har i det mindste nok til at betale, hvad jeg kræver ind!"

Niels tog sindig Pengestykket og stak det i Lommen paa sin Kammerat.

„Kom nu Kurt, og lad os tænke paa at faa lidt Søvn. Det er bedre end at staa her og gøre Kvalm med Gæstgiveren!"

De gik begge ud, og i det samme blev Lampen slukket, og de hørte bag Døren, som blev lukket til for dem, Kromandens tørre Latter.

Kurt standsede.

„Kom!" raabte Niels og tog nogle lange Skridt hen over Sandet.

Det var Maaneskin, men overtrukket. Sandet lyste dæmpet hvidt og Husene, der laa spredt omkring paa Klitterne, syntes at være mørkere og alvorligere end sædvanlig, og det var, som om ethvert trak sig ind i sine surmulende Tanker og helst vilde være for sig selv. Hist og her øjnedes et enkelt rødligt Lys, som snart efter sluktes. Det var de hjemvendte Krogæster, der nu var gaaet for Anker i Køjerne.

De to gik langs Strandkanten, hvor Sandet var fastest at træde paa. Den hvide Brænding var i Færd med at gaa til Ro, ligesom Fiskerne havde gjort. Den rullede langsomt og dovent ind over Revlerne, snublede, brummede og lagde sig plat ned paa Sandet med en hendøende Hvislen, som om den pustede Vejret fra sig.

„Vi har en rolig og smuk Dag for os!" sagde Niels, som med Kendermine undersøgte Havet og Luften.

Kurt var standset og saa' opmærksomt ud over Revlerne.

„Hvad om vi tog en Vandkikkert med os i Baaden i Morgen."

Niels lo.

„Tænker Du endnu paa den Passiar?"

„Jeg har vel Lov til at tænke paa, hvad jeg vil?" svarede Kurt mut.

„Det kan ingen forbyde Dig; men nu vil jeg gaa hjem!"

„Jeg bliver!" svarede Kurt.

„Du vil da ikke straks vade ud og finde Skuden? I saa Fald faar Du smøge Bukserne højt op. Der er dybt Vand mellem Revlerne, véd Du nok; hvis Du da ikke har glemt det for alt, hvad de har lært Dig der inde paa Skolen!"

Kurt svarede ikke og blev staaende. Den anden gik. Kurt fulgte ham med Øjnene, indtil den forsvindende Skikkelse næsten var helt udvisket i det usikre Lys, som hvilede over Stranden. Saa vendte han sig om med en rask Bevægelse og satte i en lige Linje tværs ind igennem de spredte Huse op til de øvre Klitter bag ved Byen.

Han gik rask til, og Marehalmens strittende Vipper slog ham med smaa, skarpe Lyd over Støvlerne. En Gang imellem bøjede han sig frem og lyttede. Da ingen syntes at være i Nærheden paa denne sildige Tid, slog han ind paa en Sti, der førte op til et ensomt liggende Hus, hvis Tag kun ragede med Rygningen op over en høj Klit. Der var Lys i Gavlvinduet. Et Klæde var hængt indvendig for, saaledes at kun den øverste Del af Ruderne var fri. Et Forsøg paa en Have udenfor Huset var standset ved nogle Kaalstokke og forpiskede Stikkelsesbærtorne. Et Lysthus, oprindelig et gammelt Skibsruf, ragede fra Sandet op udenfor Gavlen. Han tog Støvlerne af og listede sig frem langs den lave Haveindgang af skrællede Lyngtørv, indtil han kom til Ruffet. Saa svang han sig smidig som en Kat op paa det og satte sig paa Hug deroppe og kiggede ind i Stuen over Klædet, der dækkede for Vinduet.

Han blev siddende en Stund her og vendte derpaa Hovedet med en rask Drejning. Han lyttede. Rigtig; der kom nogen gaaende op ad Klitten fra den modsatte Side. Hurtig, som han havde svunget sig op, lod han sig glide ned fra sit Stade og løb med Støvlerne under Armen, dukkende sig langs med Gærdet, tilbage ad den Vej, han var kommen. Da Huset atter var sunket ned under Klitten bag ham, satte han sig paa noget Vragtømmer, strøg Sandet af Strømperne og trak Støvlerne paa. Saa gik han, sagte fløjtende en Dansemelodi, som han efterhaanden forstærkede, hjem til det Hus, hvor Doktoren i sin Tid havde boet, og hvor han havde et lille tofags Værelse, der var bleven forbeholdt ham i hans Velynders Testamente. Et Par Minutter efter, at han havde forladt Ruffet, dukkede en Skikkelse frem over Klitten fra den modsatte Side og saa' ned imod Huset. Ligesom beroliget ved at finde Pladsen tom gik den med tunge, tøvende Skridt ned foran Gavlenden, stillede sig en Snes Fod fra Huset med Ryggen op mod en itubrukken Aare, der var plantet i Sandet, og stirrede vedholdende over mod det tildækkede Vindue. Den nærmede sig ikke Vinduet, den vedblev at staa og stirre frem mod det oplyste Klæde, indtil Lyset slukkedes bag det. Saa tog Skikkelsen Huen af Hovedet og lod den svage Vind blæse sig i Ansigtet. En mørk Haartjavs faldt ned i Panden. Den blev strøget tilbage, og Haaret blev omhyggelig lagt i en Bukkel ind mod Øret. Saa gik Skikkelsen sin Vej med tøvende, tunge Skridt, som den var kommen.

* * *

Det var noget op paa Formiddagen, da Niels og Kurt kom roende tilbage fra Havet. Solen skinnede gennem et tyndt, spredt Skylag, ligesom et graat Flor med Sølvstriber. Luften var diset, men høj, som man siger. Solskæret laa over Vandet, der hævede sig og faldt i lange Dønninger, hvorfra Friskheden aandede op som ud gennem en kølig Grotte.

Niels sad paa Midtertoften og roede. Han drejede Hovedet tilbage, hvor Sveden begyndte at perle, og saa' ind imod Land.

„Vi maa se at komme ind, førend Kirkegangen begynder. Det blev ogsaa sent, inden vi kom af Sted i Morges. Blev Du længe paa Stranden i Aftes og saa' efter dit Sølvskib?"

„Nej, jeg gik lige hjem!" lød Svaret.

„Jeg ogsaa!" sagde Niels, stadig med Hovedet drejet tilbage.

Der blev et Øjebliks Pause.

„Jeg kan se Folk i Søndagstøjet nede ved Baadene," fortsatte Niels. „Vi maa hænge lidt i for at komme tidsnok. Hæge sig en Smule skal man jo ogsaa. De giver ondt af sig der inde, naar man

er paa Søen om Søndagmorgen. Jeg kan nu ikke se, at der er noget i, at man forretter sit Arbejde den Morgen som enhver anden. Naar man kommer i Land og har været i Kirke, er der jo Tid nok til at hvile sig den hele Dag!"

„Ja!" sagde Kurt, som laa agter ude i Baaden og saa' ned i Vandet.

Niels roede atter et Stykke hen over de blanke Dønninger, saa at Skummet stod for Bougen af den lethaandterlige Baad.

„Nu maa vi vist være der!" sagde Kurt.

„Hvor?" spurgte Niels.

„Paa Stedet, hvor hun skal ligge. Ræk mig Vandkikkerten!"

„Du er gal!" svarede Niels.

„Stop en Konde, hører Du!"

„Nej gu' om jeg gør. Vi kommer for sent," sagde Niels og stemmede Fødderne endnu stivere mod Baadens Spændholt. „Du kan bie til en anden Dag; hun bliver nok, hvor hun er!"

„Jeg kan se hende alligevel!" sagde Kurt.

„Aa nej vel! Kan Du tælle Poserne?"

Kurt rejste sig.

„Jeg saa' Spanterne, siger jeg Dig!"

„Ja, der er vist mange af den Slags. Var de forgyldte?"

„De skinnede, som om de havde været det en Gang. Hør Niels, skal vi være sammen om hende?"

„Nej, tag Du hende alene!"

„Tænk Dig, alle de mange Penge! Hvordan var det, han sagde; naar man kørte med Vogne i hele to Døgn ..."

„Uden Middag og Vesperkost!" faldt Niels ind.

„Du tror ikke paa det! Ja ja da, jeg skal nok magte hende alene. Jeg har Penge endnu til at leje en Dykker. Eller jeg vil selv købe mig alle Klæderne, og saa vil jeg betale en Dreng for at pumpe Luft ned til mig. Jeg vil leje et Skib, som skal ligge bi og vente paa mig her udenfor, naar jeg har faaet alle Poserne op i Baaden. Jeg vil ikke komme i Land med en eneste Skilling. Byen skal ikke tjene en Hvid ved mig. Jeg vil rejse langt bort paa en Damper, som jeg selv fragter. Jeg vil købe mig en Plantage med Negere og Sukkermøller i Vestindien, og jeg vil — nej jeg vil først gifte mig!"

„Med en sort maaske?"

„Nej, med en Pige her fra Byen. Jeg vil i alt Fald tage hende med mig!"

„Saa? Du tror kanske, nogen vil tage med Dig?"

„Det kunde nok være!"

„Ja, Du kan fortælle Historier. Hvordan vil Du for Resten klare den Sag med Strandfogden? Du kender vel Kronens Ret?"

„Jeg giver ham en af Poserne!"

„Du giver os alle sammen en Pose fuld!" mumlede Niels, idet Baaden gled ind over den sidste Revle og stødte mod Sandet.

De sprang begge ud og halede Fartøjet op med nogle Tag, der vidnede om dygtige Skuldre og Ben. Saa gik hver til sit for at klæde sig om.

Kurt var et Barn af Havet. Han kunde datere sin Ankomst her paa denne Kyst fra den Dag, da den gamle Skude var kommen i Land, som Tromlen hørte til. Kakkelovnen i Kromandens Stue og Kurt var virkelig beslægtede. En Novembernat havde man hørt vilde Raab ude over Revlerne. Stormen var for stærk og Natten for mørk til, at nogen Hjælp kunde ydes; men ingen i Fiskerbyen fik Søvn i Øjnene. Ud paa Morgenen saa' man et masteløst Skib, der laa og vred sig i de sidste Trækninger paa Grunden. Søen stod højt over det; alle derude var skyllet væk. Da en Baad endelig kunde komme om Bord, fandt Bjærgernes Formand i Kahytten en Kvinde, som næsten var død, og et Barn, som tilfældigvis var spillevende. Moderen havde omtrent klædt sig nøgen af for at beskytte Drengen mod det iskolde Vand. Skibet dømtes efter Bygningen til at være hollandsk, og Kvinden antog man efter samme Skøn at være Skipperens Kone. Man bragte Moder og Søn i Land, hun døde endnu samme Dag i Doktorens Hus saa godt som bevidstløs. I det sidste Øjeblik pegede hun paa Drengen, der var bleven lagt i en Kurv ved Siden af hende, og som sov rolig med en stor Sut af Boghvedevælling i Munden. Doktoren, der var en gammel, venlig Mand, ugift, og som kun til sin egen Skade drak for meget Rom og for lidt Vand, opfangede den døendes ængstelige Øjekast og nikkede beroligende til hende. Saa famlede hun med sin blaakolde Haand efter Kurven, vendte Øjnene op efter og døde. Der var ikke mange Oplysninger at skaffe til Veje. Doktoren satte sig i Forbindelse med et Hus i Rotterdam og et i Scheveningen. Der blev vekslet nogle Breve, men uden synderlig Resultat. Det syntes, at de mulige Slægtninge af Drengen, som stod bag ved den kommercielle Brevskriver, helst vilde lade Drengen blive, hvor Vejr og Vind en Gang havde ført ham hen. Doktoren blev omsider ked af Sagen, lod alt videre Skriveri falde, antog Barnet som sit eget, og da det dog skulde have et Navn, kaldte han Drengen Kurt. Det lød hollandsk, mente han, og var i ethvert Fald lige saa godt som ethvert andet Navn. Han lovede sig at gøre ud af den opvakte lille, hvad der ikke var kommet ud af ham selv. Foreløbig lod han Kurt, da han efterhaanden voksede op, gaa i Skole med de andre Børn i Fiskerbyen. Man skulde foregaa de andre Honoratiores i Byen med et godt Eksempel, mente han, og ikke danne smaa Kaster. Kurt trivedes vel blandt sine Omgivelser, tum-

lede sig med de andre Drenge paa Søen og foretrak ubetinget at sidde i en Baad med en Aare fremfor ved et Bord med en Bog. Doktoren lod Tingene gaa deres Gang. Det var tidsnok, mente han, at begynde paa en planmæssig og boglig Opdragelse, naar Legemet havde udviklet sig tilbørlig. Efterhaanden sløvedes imidlertid den gode, gamle Mand, og Kurt levede aldeles, som han fandt for godt. Hans naturlige Opvakthed, der ikke modtog nogen Regulering gennem ordnet Beskæftigelse og sund Lekture, antog gennem hans Omgang med den tidt og ofte „fraværende" Plejefader en mere og mere barok Karakter. Doktoren havde i sin Ungdom, som saa mange af hans jævnaldrende, haft æstetiske Tilbøjeligheder, og endnu længe efter, at han af Tingenes og Forholdenes Ugunst var forslaaet til denne øde Kyst, syslede han med Pennen ved Smaaarbejder af novellistisk Art, som aldrig kom saa vidt, at de saa Lyset i Trykkeriet. Jo mere han følte Trykket af den Isolerthed, hvori han levede, desto hyppigere maatte Romflasken til for at ophæve Trykket. Jo mere hans Sanser omtaagedes, desto sælsommere blev hans Fremstillinger paa Papiret. Naar Kurt kom hjem om Aftnerne fra sine Ekspeditioner, læste den gamle højt for ham af sine Aandsfostre eller fortalte ham halvtnikkende over sit Glas sælsomme, forviklede Tildragelser, undertiden lystige Begivenheder fra sit glade Studenterliv og ofte Ting, som den unge Fyr havde haft bedre af ikke at have hørt. Kurt syntes, at det var komisk nok dette her, og dannede sin Forestillingskreds derefter. Snart fik hans Kammerater, hvoriblandt først og fremmest Niels og senere Kromandens Krambodsvend, disse Doktorens Historier genfortalt paa anden Haand; eller Kurt lavede selv paa egen Haand Historier, som hans Venner gjorde sig lystige over, men som dog blev hørt paa med Interesse. Der var jo saa lidt i dette ensformige Liv, som kunde beskæftige Indbildningskraften, og man foretrak ubetinget at høre fremfor at læse.

Saaledes voksede Kurt op. Og det syntes ikke, at den gamle, gode Doktors respektable Forsæt om at se sig selv i en forbedret Udgave gennem Plejesønnen skulde have nogen videre Art. Der var dog et Punkt, som den gamle trods sin Svaghed vaagede bestemt over: Romflasken. En Dag havde det unge Menneske, mere i barnlig Kaadhed end fordi han egenlig følte nogen Tilbøjelighed dertil, i Selskab med sine Kammerater tømt Doktorens Flaske. Den gamle blev som ude af sig selv, da han ved sin Hjemkomst fra Landpraksis fandt Kurt med blussende Kinder og glinsende Øjne. Han jog Kammeraterne ud og faldt derpaa, uden at sige et Ord, med sin Stok over Plejesønnen. Kurt begreb ikke ret sin Brøde og protesterede, idet han værgede for Slagene, der faldt ned over ham.

„Skal Du blive saadant et Udskud som jeg?" raabte Doktoren og

brugte Stokken. „Er det derfor, jeg har opdraget Dig, din Hvalp? Kan Du ikke lade det være nok, at jeg selv.....?"

Og atter susede Stokken ned over Kurts Arme og Skuldre og afskar al yderligere Forklaring. Kurt følte sig krænket i sit inderste. Hans Plejefader havde aldrig før lagt Haand paa ham. Halvtumlende greb han en Stol og bødede af for sig. Det blev en formelig Kamp, men den gamle var ham for stærk, og endelig maatte han bede om godt Vejr.

Den gamle, svære Mand kastede Stokken fra sig, saa' et Øjeblik paa Sønnen og lod sig falde ned i sin Arbejdsstol, hvor han sad med Hænderne for Ansigtet og hulkede højt.

Dette Optrin prægede sig ind i Kurts ellers saa lette Sind, og han glemte det ikke i Hast.

Saa døde Doktoren en Dag, og Kurt blev hans Arving. Det vakte en almindelig Misundelse, at det unge Menneske, som var kommen til Byen „paa en saadan Maade", skulde arve. Men Misundelsen satte sig, som saa meget andet i Verden, da man bragte i Erfaring, at det i Grunden ikke var noget at tale om. Kurt fik en af Strandingskommissionærerne til Formynder. Huset blev lejet ud med Forbehold af det omtalte Værelse for Kurts egen Person. Og da Doktorens Gæld var betalt, var der en beskeden lille Sum i rede Penge tilbage, som ikke var megen Misundelse værd. Kurt følte sig imidlertid som en holden Mand. Han købte sig med sin Formynders Samtykke en Part i en af de store Baade, og der gik et Par Aar, hvori Kurt fiskede og lærte sig at spille Kort, danse og skraa Tobak. En Dag kom han i Samtale med et strandet Skibsmandskab, som han selv havde været med til at bjærge. Der var et ganske ungt Menneske, som var anden Styrmand. Kurt var ærgerrig og længtes bestandig efter noget nyt. Han talte efter og regnede ud, at han var over en Snes Aar gammel og strengt taget ikke havde set eller hørt noget andet, end hvad han vidste med sig selv ikke havde ubetinget Rod i Virkeligheden. Han gik til sin Formynder og sagde, at han vilde til Hovedstaden og tage Styrmandseksamen. Formynderen vilde slaa det hen, men Kurt stod fast ved sit Forsæt. Saa tog han til Hovedstaden, hvor han laa halvandet Aar. Netop som Formynderen vilde protestere hans sidste Anmodning om Penge med Gentagelsen af den Forsikring, at hans Myndling endte i en Arbejdsanstalt, oversendte Kurt ham sit Eksamensbevis. Han havde imod alles Forventning staaet sig godt, ja var endogsaa kommen ind som Nummer to.

Kurt havde denne Vinter ligget hjemme fra Nytaar. Han ventede paa Hyre, sagde han. Han havde en Kasket med Ankerknapper og gik i en Jakke af blaat Dyffel med engelsk Snit. Han bar i Begyndelsen i sin Tegnebog, indsvøbt i den Avis, der havde refereret Eksamens-

aspiranterne og Karaktererne, en Mængde Visitkortfotografier af Hovedstadsskønheder med og uden Kaabe og Hat. Han viste dem ved alle Lejligheder for Kammeraterne og fortalte lange Historier om hver enkelt. Efterhaanden kom Tegnebogen sjældnere og sjældnere frem og forsvandt til sidst ganske tillige med Historierne. Han talte i den sidsteTid heller ikke saa meget om den udmærkede Plads, han skulde have om Bord i det fuldriggede Skib. Han mente tværtimod, at det i disse Tider kunde have lange Udsigter med at finde en passende Hyre.

Saa stod Kurt og Niels denne Søndag udenfor Kirken, efter at Gudstjenesten var forbi. Solen skinnede paa Folkene, der gik i deres fineste Puds i Klynger hen ad Byvejen eller enkeltvis hen over Klitterne. Regnvandet stod i blinkende Flader inde ellem Sandhøjene. Solen skinnede derpaa. Den forkrøblede Lyng, Mosset og Lavarterne, som indrammede disse Smaasøer med friske, glimrende Farver, opsendte i nær Forstaaelse med det sivende Vand hin syrlige, krydrede Duft, som smager af Foraar, og som paa disse øde Steder træder i Stedet for Blomsteraande. Nogle Spurve gjorde Kommers paa Tagryggene i Solskinnet. Det var en saa fornøjelig, frisk og klar Søndag, som man i det hele taget kunde ønske sig paa denne Aarstid.

„Goddag, Kurt! Goddag, Niels!" Der var en, som hilste paa dem.

„Goddag, Harald!"

„Har I været i Kirke?"

„Ja vi har. Har Du ikke?"

„Jo jeg har. Men jeg saa' ikke Jer!"

„Vi stod bag Stolpen! Vi kom bag efter!"

„Saa? Det er en ubehagelig Situation!"

„Hvad er det for noget, „Situation" ?"

„Det er noget — noget som — ja, det er, naar man kommer for sent og maa staa bag Pillen!"

„Det er i Grunden nemt at kunne sige saa meget med et enkelt Ord," mente Niels. „Hvad var det nu, Du kaldte det?"

„Situation!"

„Godt. Jeg skal se at huske det. Du skal vel hen ad Vejen, Harald?"

„Ja!"

„Saa kan vi følges!"

Det var Kromandens Krambodsvend. Det var en høj, opløben Fyr, der hældede lidt forover; spinkel, med kejtede, frygtsomme Manerer, rødt Haar, store Øjne med lyse, lange Øjenvipper, der hvert Øjeblik sænkede sig ned paa Kinden. „Han gik med Hønsedun i Ansigtet",

plejede Kurt at sige. Til et lille, begyndende Kindskægs Befindende følte han stadig med sin højre Haand, der oprindelig havde været hvid og velformet, men som var bleven ødelagt af den stadige Griben i Soda og grøn Sæbe, i Tjærekander og i Puddersukker. Han havde benyttet sine Fritimer — og disse havde han sædvanlig kun om Natten — til at studere alle de Bøger igennem, som Kurt, der ikke selv var synderlig læsende, havde foræret ham af Doktorens Bibliotek. Det havde kostet ham stor Møje og Anstrengelse at komme igennem alle disse forskelligartede Sager. Til Gengæld havde han dannet sit Sprog herefter og brugte undertiden fremmede Ord. Han vilde dog vise, at han havde læst.

Folk gik dem forbi paa Kirkegaarden. De tre holdt sig tilbage. Da de var kommen ud paa Vejen, gik de jævnsides, slentrende frem i Solskinnet, passiarende om Ugens Hændelser. Foran dem gik nogle af Byens unge Piger i en Række, Arm under Arm. De drejede Tid efter anden Hovedet omkring, skubbede sig saa tættere sammen, hviskede og fnisede. Kun den midterste saa' sig ikke tilbage. Hun var af Middelvækst, men rank og let bygget, saa at hun saa' højere ud end i Virkeligheden. Hun traadte ikke saa tungt som de andre, og Vadmelsskørterne faldt hende sirligere om Hofterne; ogsaa var Skuldrene rundere, Nakken frejdigere i sine Bevægelser end hos de andre. De sled i hende hver fra sin Side for at faa hende til at vende sig om; men hun gik lige frem, bus paa. Over Kinden, som nu og da ved en Drejning kunde skimtes, saa' man ikke desto mindre et lille Smil, der røbede, at hun ikke tog Sagen saa alvorlig endda.

„Det er Marie. Kom, lad os gaa til!" sagde Kurt.

De to strøbte imod.

„Det vilde efter min Opfattelse nemt være til Ubehagelighed. Der er saa mange!" sagde Bodsvenden.

Ved en Omdrejning af Vejen skiltes nogle af Pigerne fra Klyngen, og efterhaanden faldt den ene fra efter den anden. Da Kurt saa', at den midterste var bleven ene tilbage, forstærkede han sine Skridt, netop som hun slog ind paa en Sti, der løb op over Klitterne fra Hovedvejen.

De to fulgte efter ham.

„Marie!" raabte han. „Vent lidt og tag os med!"

Den tiltalte drejede sig om, saa hun fik Solen i Øjnene, skyggede med Haanden for sig og veg til Side paa Stien.

De kom alle tre til og hilste Goddag. Hun hilste igen og spurgte, om de kom fra Kirke. Kurt var den, der førte Underholdningen og med en vis Ugenerthed; hun skottede af og til fra Siden op til ham, og hendes friske, rødmussede Ansigt lyste i Solen. De andre to holdt sig paa Fløjene, og da Stien kun tillod et enkelt Par at passere, maatte

Fløjmændene undertiden løbe op og ned ad Siden paa en Klit, hvad der især lod til at ærgre Niels.

Da det lille Selskab havde arbejdet sig op paa Toppen af den højeste Klit, standsede man. I nogen Afstand laa det Hus, hvor Marie boede sammen med sin Moder, en gammel, svag og for det meste sengeliggende Kone, der kun sjældent viste sig. Sandet blændede rundt omkring, og Havet skinnede stærkt ude i Horisonten.

„Man løber sig formelig varm!" sagde Marie og satte sig ned paa en Tue.

De andre lejrede sig omkring. Kurt nærmest.

Harald sad og trommede med de røde Fingerspidser mod hinanden.

„Det er et overmaade gentilt Vejr i Dag! Synes De ikke?"

Han sagde „De" og „Jomfru" til Marie.

Hun lo ad ham. Han slog Øjenvipperne ned og følte til Kindskægget.

„Jeg bryder mig virkelig slet ikke om Titulatser, Harald. Kald Du mig kun ligesom de andre!"

„Det er en anden Sag med de andre; jeg har ikke haft den Lykke, som Niels og Kurt hver Dag ....."

„Nej, Du har været lovlig undskyldt!" sagde Kurt. „Ikke desto mindre saa har vi da alle kendt Marie lige længe!"

„Jeg længst!" sagde Niels kort.

Kurt saa' paa ham, stak Haanden ned i en Tot Marehalm og rev et Straa ud, som han sad og svingede med.

„Der bliver nok Dans i Aften!" sagde han.

„Virkelig!" raabte Marie, og hendes Øjne straalede.

„Det bliver nok et rigtigt Dansebal," fortsatte Kurt. „Det er længe siden, her har været saadant i Byen. Man gaar og keder sig i dette Hul og faar ikke Lejlighed til at vise, hvad man duer til!"

„Det staar Dig jo frit for at vise paa anden Maade, hvad Du duer til," sagde Niels. „Hvis Du keder Dig her, skulde Du se Dig om efter en Hyre!"

„Det kan Du lade mig selv om!" sagde Kurt.

„I skulde virkelig begynde at skændes, synes jeg!" sagde Marie og lo.

Hun lagde Armene over Kors paa Brystet, bøjede sig lidt forover og sad og saa' med sit ejendommelige, halvt skælmske, halvt sorgløse Smil lige frem for sig.

Kurt bøjede sig tilbage. Han havde endnu Straaet i Haanden, og da han rimeligvis fandt, at den kønne Piges Nakke var i en altfor fristende Nærhed, pirrede han hende med Straaet under den lyse Haarfletning, saa at hun med et lille Uh! fo'r sig med Haanden op bag Øret.

Niels havde siddet og stirret ufravendt paa hende fra sin Plads. Der var en saa dyb Ærbødighed, en saa rørende, ubetinget Hengivenhed i det Blik, der hvilede paa hende fra hans store mørke Øjne, at Krambodsvenden, som ogsaa paa sin Side havde iagttaget hende, med et stille Suk fandt sig beføjet til at vende sig bort.

Ved Pigens Udraab sprang Niels i Vejret og gjorde en Bevægelse som for at kaste sig over Kurt.

Denne havde rejst sig lige saa hurtig.

„Jeg raader Dig til at lade de Abekattestreger fare!" raabte Niels med knyttede Hænder.

„Pas Dig selv!" svarede Kurt og satte Foden frem.

Marie stod oprejst imellem dem og saa' fra den ene til den anden.

„Men skammer I Jer da ikke!"

Hun gjorde et Par Skridt frem, vendte sig og lo.

„Nu vil jeg gaa alene, eller ogsaa vil jeg lade Harald følge mig. Han er ikke saa ilter som I andre!"

Krambodsvenden stod uvis, om han skulde følge efter eller blive hos Kammeraterne.

„Saa Farvel da, og paa Gensyn i Aften ved Dansen!" sagde hun.

Hun gik hurtig ned over og op ad den Klit, hvor Huset laa bagved. Da hun var kommen op paa Toppen, vendte hun sig endnu en Gang, hilste og lo i Solskinnet og gik ind i Huset.

„Det er godt nok at sige: paa Gensyn! men naar man nu ikke danser ....." mumlede Niels.

„Saa ser man til!" sagde Kurt og drejede sig rundt paa Hælen, saa at den skar dybt i Sandet.

„Kom Harald! lad os to gaa!" sagde Niels.

* * *

I et lille Hummer, der laa bagved Butikken og egenlig kun var en Gang, som skilte Kramboden fra Købmandens og Gæstgiverens Dagligstue og Sovegemakker, sad ud paa Natten Harald ivrig beskæftiget med at skrive. Det var akkurat, at han kunde faa sig klemt sammen med sit lille Bord, sin lille Lampe, sin lille Bogreol og sin egen spinkle Skikkelse henne i den Krog, der var levnet ham selv, efter at det øvrige Rum var optaget af Tovværk, tomme Fustager, Saltkasser og Klipfisk. Der udstrømmede fra disse forskellige Sager en ejendommelig og gennemtrængende Lugt, og det er sandsynligt, at et Medlem af Sundhedskommissionen, der for øvrigt var et honnet tænkende Menneske, vilde have protesteret imod, at der blev sovet

i dette Rum. Ikke desto mindre sov Krambodsvenden her — paa en dertil anbragt Hylde inde i Væggen. For Øjeblikket arbejdede han.

En Gang imellem trængte Lyden af fjern Dansemusik, som Stemmer fra en stor, ubegrænset og fornøjet Verden, ind i dette lille snevre og forknytte Rum. Naar Strøgene paa de skrattende Violiner nu og da blev stærkere end sædvanlig, kunde den skrivende ikke afholde sig fra en Bevægelse. Han prikkede sig med Pennen paa Ørelappen, rokkede lidt frem og tilbage paa Stolen og skottede til Siden med et Blik, der syntes at sige: frist mig ikke!

Saa dukkede han Hovedet helt ned i Skuldrene og tog fat igen, hvor han slap.

Han syntes altid at slippe ved det samme Punkt. Han havde flere beskrevne Stykker Papir liggende foran sig, en hel Række Begyndelser til Breve, og bestandig kom der flere til.

Han blev utaalmodig. Han greb et af de første og læste:

Til højstærede Jfr. Marie Andersdatter.

Uden i den ringeste Maade at ville gøre mig gældende ved at kunne have nogen Fidus til mine ringe Evner, saa er dog min Hensigt saa alvorlig, naar jeg herved tager mig den Frihed at spørge Dem, Jomfru, hvad De egenlig mente med i Dag at opfordre mig til at følge Dem? Thi det er dog vel ikke Deres Mening, at De, som er saa god, og som ogsaa er saa smuk, ja den smukkeste Pige her i Byen, vil have mig for Nar eller til Bedste, da De dog godt véd, at jeg vil følge Dem til Verdens Ende, om De forlangte det, skønt de to andre er meget kønnere end jeg og ogsaa kunne byde Dem langt mere.....

Han rystede paa Hovedet, lagde Bladet til Side og greb det sidste:

Velagtede Marie Andersdatter,

Min kære Legekammerat og Barndomsven.

Du maa ikke tro, kære Marie, at jeg skulde gøre Dig Komplemanger, fordi Du har blændet mig, eller med andre Ord, jeg er forelsket. Thi da Du i Dag, efter at jeg ikke havde faaet hilst paa Dig saa længe, sagde dette med Titulatserne, som jeg kunde spare, saa vidste jeg nok, hvorledes det stod til med mig. Men dette vil jeg slet ikke skrive om, da Du ikke skal have det at vide, men gemme det hos mig selv, for at Du, naar jeg en Gang er død, hvilket jeg haaber vil vare en Stund, skal kunne se af disse Breve .....

Ogsaa dette Blad var ufuldendt. Han skød det hen til de øvrige, lagde Ansigtet ned i Hænderne paa Bordet og blev siddende saaledes en Stund, medens Klipfisken og det tjærede Tovværk rundt omkring ham blandede deres Duft kammeratlig sammen med hans lille osende Lampe.

Saa gik den smalle Dør op ind til Butikken. Et Øjeblik blev de skrattende Violiners Toner derovre fra Dansesalen forstærket, og da Harald saa' op fra Bordet, mødte hans tilsløredе Øjne Kurts pustende, sveddrivende Skikkelse.

„Naa, Du sidder her og kukkelurer i Stedet for at svinge Dig derovre med os andre!" sagde Kurt, idet han tørrede Hals, Øjenbryn og Pande med et broget Lommetørklæde og lod sig falde ned paa Saltkassen bagved Bodsvendens Stol.

Harald strakte forskrækket begge Arme ud over Papirerne paa Bordet, omtrent som en Kyllinghøne, der skjuler sine smaa, naar Lænkehunden er kommen løs i Gaarden.

„Hvorfor Pokker er Du ikke ovre med og danser? Paa denne Tid af Døgnet er Du dog fri, og det kan nok hænds, der er Pigebørn i Aften!"

„Du véd jo godt, at jeg ikke danser — lige saa lidt som Niels!" svarede Harald, bestandig skærmende for Papirerne.

„Niels!" raabte Kurt. „Han har Skam været paa Gulvet i Aften, saa det havde Art. Han lignede en Dragkiste i Storm, sagde den gamle Ole Persen. Og saa blev der naturligvis Grin, og Niels holdt væk og drev ned i Læ ind i Stuen, hvor de spiller Trekort. Der sad han endnu, da jeg gik igennem; og han saa' paa mig, som om han vilde æde mig. Men jeg kærer mig ikke synderlig derom, forstaar Du!"

„Du skulde dog ta' lidt Hensyn!" mente Harald frygtsom.

„Blæse med Hensyn! Jeg er Gud ske Lov ingen Dreng, og behøver ikke at spørge Niels om, *hvem* jeg maa danse med!" Harald dukkede Hovedet.

„Hvad er det, Du sidder og ruger over?" spurgte Kurt og skubbede spøgende den siddende til Side.

Harald satte sig til Modværge, men hans Modstand blev snart overvundet, Kurt holdt Papirerne i sin Haand.

„Ej, ej, Kærestebreve. Til Jfr. Marie ... nu, det lader sig høre. Du er ogsaa med om Budet!"

Han læste de paabegyndte Breve igennem, først med en haanlig Mine, saa lo han, til sidst blev han siddende tankefuld med Papirerne i Haanden.

Harald var saa vant til at bøje sig for denne Autoritet. Han sad halvt tilintetgjort, halvt med et spørgende, uroligt Blik hen til den overlegne Kammerat, hvis Tavshed i Grunden var ham ubehageligere end Latteren.

„Javist, javist," mumlede Kurt. „Hun er Død og Pine den smukkeste Pige af dem alle sammen, og den kønneste, som jeg nogensinde har set. Og naar selv en saadan Smørstikker som Du kan blive

forlibt i hende, saa ... Hør, Harald!" raabte han og sprang op. „Vi vil drikke hendes Skaal! Der har Du dit Kradseri; kom over med i Skænkestuen!"

Han kastede Papirerne hen paa Bordet og vilde tage Harald med sig. Men han værgede sig tappert.

„Nej, jeg gaar ikke derover. De ler kun ad mig!"

„Som Du vil, min Dreng; saa maa vi drikke Skaalen her hos Dig. Op med Varerne! Du har vel nok et eller andet Sted i Krumholterne noget staaende til at salutere med!"

„Jeg har en Flaske Portvin der i Skabet!" sagde Harald tøvende.

„Ja saa!" lo Kurt. „Du har knebet en! Det fornøjer mig, min Gut. Du er i Stand til omsider at blive et Menneske!"

Harald var bleven blussende rød over hele Ansigtet.

„Du ta'r fejl. Den nye Doktor sagde forleden, at jeg havde godt af at drikke mig et Glas Vin. Jeg stod saa meget i Butikken og havde altid kolde Fødder af Fugtigheden og Hoste af samme Grund. Jeg lagde selv Pengene for Flasken i Skuffen, medens Kromanden saa' derpaa. Vinen, sagde jeg, var til Præsten, for at ikke Principalen skulde tage den fra mig!"

„Ja, Du ligner Dig selv!" raabte Kurt, som allerede havde skænket sig et Glas. „En ærlig Fyr er Du, men Du passer ikke for denne Verden. Kanske Du kan blive Købmand og Kroforpagter i den næste. Hernede skal Madposen skæres paa en hel anden Maade. Skaal. Maries Skaal!"

Harald tog sig et lille Blikmaal, hvori der var Kaffebønner, hældte Bønnerne omhyggelig ud og lod sig skænke Maalet halvt fuldt.

Saa stødte han undselig sit Bæger sammen med Kurts Glas, rødmede og drak.

„Nok en Gang!" sagde Kurt og skænkede i. „Du tager jo paa Tingene, som om det kunde være kinesisk Postelin. Man maa ha' ganske anderledes Kurasje, naar man skal gøre Indtryk paa Pigebørnene — og især paa Marie. Hendes Skaal!"

Han vedblev at lade Munden løbe og skænkede op af Flasken, saa længe der var noget i den. Harald sad stille paa Stolen foran det lille vaklende Bord med Hænderne i Skødet og Hovedet paa Siden. Kun hans klare frygtsomme Øjne, der nu og da flakkede med lysende Blink hen over Kammeratens selvbevidste Skikkelse, vidnede om, hvor meget Underholdningens Genstand laa ham paa Hjerte.

„Har Du i Sinde at sende hende de Skriverier?" spurgte Kurt med blussende Kinder og nikkede hen imod Bordskuffen, hvor Papirerne skyndsomt var bleven gemte.

„Nej!" sagde Harald forskrækket og rødmede endnu stærkere end før. „Det kunde jeg da aldrig vove!"

„Ha, ha!" lo Kurt.

Han saa', at hans Latter skræmmede den anden, og han var godmodig nok til at udstrække Haanden og trykke Bodsvendens.

„Jeg mener det ikke saa slemt, Harald. Hvad, vi er jo gode Kammerater, og jeg kan slet ikke fortænke Dig i, at Du synes om Pigebarnet. Det er der flere end Dig, der gør!"

Harald sænkede Øjnene og pillede forlegent først ved sin Skjortelinning og dernæst ved det lyse Kindskæg.

„Har Du — har Du aldrig skrevet hende til, Kurt?"

„Jeg?" raabte Kurt forbavset. „Jeg har naturligvis talt til hende, naar jeg havde noget at snakke med hende om!"

„Jamen — jeg taler saa daarlig!" sagde Harald.

Kurt lo og holdt atter inde. Det syntes, trods hans synlige Oprømthed, at der begyndte noget at dukke op hos ham, som han imod Sædvane ikke ret kunde gøre sig til Herre over.

Harald sad paa sin Side ogsaa under et vist Tryk. Der var øjensynlig noget, som han ikke ret kunde faa frem; og dog vilde han saa gerne.

Endelig kom det frem. Forfatterstoltheden fik Overhaand.

„Jeg har — jeg har ogsaa skrevet nogle Vers til hende!"

„Vers?" spurgte Kurt.

„Ja. Vil Du høre?" sagde Harald hurtig og tog ned i Bordskuffen.

Han betænkte sig endnu nogle Øjeblikke, men saa sagde Kurt: „Op med dem!" Og han læste med skælvende Stemme:

Vorherre har betænkt Dig vel
med megen sjælden Gave,
men Du har vistnok sjælden tænkt
paa dem, som intet have.

Du skinner som den klare Sol
ud af to blanke Øjne;
men Byen siger, Du er stolt.
Det ligner deres Løgne.

Og dog, det er som Regnen faldt,
skønt Solen den er fremme.
Jeg kan en Sky paa Himlens Telt,
naar Du gaar frem, fornemme.

Du er saa lys og er saa smuk,
som nogen her er vorden.
Men naar jeg ser Dig gaa forbi,
jeg vokser ned i Jorden.

Saa kunde jeg mig ønske død,
og at jeg ikke leved,
og at Du aldrig fik Besked
om det, jeg her har skrevet.

Af Byens Karle kan Du faa,
og af dens Enkemænd,
hvem Du vil ha'. Men jeg er kun
en ringe Krambodsvend.

Kurt sad med Haanden under Kinden og nikkede hen for sig Takten til Versenes Ord, som Harald læste op omtrent som en Salme. Da Oplæsningen var endt, glattede Harald med Tommelfingrens Negl Papiret sammen og ventede paa, hvad Tilhøreren vilde sige.

Det varede noget, inden Kurt fik rejst sig.

„Du kan skrive det af til mig!" sagde han.

„Nej, jeg gør ikke!" sagde Harald og gemte hurtig Papiret.

„Saa kan Du rejse Fanden i Vold!" sagde Kurt. „Nu gaar jeg ind og danser!"

Der stod Støv og Tobaksdamp over det firkantede, just ikke overdrevent store Rum, som udgjorde Kroens Dansesal. Lysene flimrede og dryppede; de var næsten brændt ned. Der trampedes og puffedes i en bølgende, snæver Kreds, der truede med at blive en eneste, uopløselig Masse. Varmen var uhyre, og alle saa' ophidsede ud; de unge Piger tørte sig i Ansigtet med Snipperne af Hovedklædet, som var gledet dem ned over Skuldrene. I det tilstødende Rum sad de ældre og de, som spillede Kort.

Niels var iblandt dem. Han sad rolig og vristede de fedtede Kortblade ud mellem sine store Fingre. En Gang imellem snød han Lyset eller klinkede med en af Medspillerne, naar en Skaal blev tilbudt ham. Han nippede kun til Glasset og svarede med et tvært Smil til Bemærkningerne herover. Hans mørke Øjne søgte jævnlig ind imod Dansesalen, for saa vidt som han i det hele taget kunde trænge gennem Taagen derinde. Da Kurt kom farende ham forbi inde fra Butikken, syntes han at ville rejse sig, men betænkte sig dog og blev siddende.

Kurt styrede Kursen lige midt ind imellem de dansende. Han puffede og skubbede sig frem, greb Marie om Livet i Farten og vristede hende fra en ung Fisker, der tumlede tilbage for hans kraftige Ryk. Kurt svingede sig med Marie i en forkert Vals ind i Kredsen, der stedse blev større og større, udvidet af Danserens uimodstaaelige Fart. Det var en Dans, som snart alle saa' paa. Han trampede og traadte alle over Fødderne, der ikke kom hurtig nok væk. Han stødte med Hofte, Skulder og Albue alt til Side, der stod i Vejen. Han knugede den smidige Pige op til sig, kastede sig baglænds rundt med hende, havde Nakken saa langt bagover og Opstoppernæsen saa højt i Vejret, at han ikke engang fik rigtig set paa hende, men havde tillige en Følelse af, at han selv var den bedste Danser paa Gulvet, og at hun vidste at paaskønne det. Naar har ikke Styrken og Behændigheden fejret sine Triumfer? Han vidste, at han fejrede en i dette Øjeblik; hvad brød han sig saa om alle lydelige eller undertrykte Mishagsytringer rundt omkring? Man veg ham dog Pladsen, og man beundrede og misundte ham. Og hvad Marie angaar, saa havde hun i Begyndelsen kun modstræbende fulgt ham, da han saa hensynsløst erobrede hende. Men i dette Samfund var man ikke vant til mange Komplimenter. En Arm i et rask Slag omkring et Liv og til Nød et: „Skal det være forkert?" det var hele Inklinationen.

Hun følte, at hun dansede med en kraftig, behændig Mand. Hun lod sig efterhaanden med større og større Velbehag hvirvle omkring mellem Støvet, Tobaksdampen og de i Farten opsnappede Ytringer af ufrivillig aftvungne Beundringsudbrud rundt omkring, og da endelig hun og hendes Danser ganske aandeløse standsede i en Krog, og han pustende og hæs, men med et blødere Udtryk i Stemmen end sædvanlig, hviskede til hende: „Vi følges vel hjem efter, Marie?" — saa svarede hun ham med et Haandtryk og fik derefter overmaade travlt med at efterse en Skorem, som efter hendes forlegne Sigende var sprunget under Dansen.

Hun forlod Dansesalen noget før de andre. Kurt fulgte snart bag efter, og han indhentede hende et Par hundrede Skridt fra Kroen, netop dér, hvor Stien bøjede ind over Klitterne. Morgenen dæmrede. Sandhøjene løftede sig mørke op mod det begyndende Dagskær. Nede mellem Klitterne var alt saa graablegt og øde, Marie frøs, skudrede sig og trak det lille stumpede Shawl tættere om Skuldrene.

„Der er Forskel paa ude og inde!" sagde Kurt. „Skal vi danse for at holde os varme?"

Han lagde Armen om hendes Liv og drog hende fast ind til sig. Hun sagde, at hun vilde ikke danse mere; nu maatte hun skynde sig hjem for at se, hvorledes hendes Moder havde det.

Han løsnede lidt sit Tag, men tog ikke Armen bort fra hendes Liv.

„Marie!" sagde han. „Vi to passede i Grunden for hinanden!"

„Mener Du? Da maatte Du først se at blive noget ordenligt, enten Fisker eller Skibsfører. Styrmand kunde ogsaa gøre det. Som Du nu er, er Du for ustadig, Kurt!"

Hun forsøgte at frigøre sig for hans Arm, men han beholdt den stadig omkring hendes Liv.

„Bryd Dig ikke om, hvad de andre siger!"

„Jeg hører ikke efter, hvad de andre siger; jeg taler kun om, hvad jeg selv véd!" sagde hun.

„Marie!" sagde han. „Jeg er rig!"

„Er Du?" Hun lo højt og saa' ham ind i Ansigtet.

„Jeg forsikrer Dig. Jeg skal blive saa rig, saa rig!"

Og han fortalte Historien om Sølvskibet. Han udmalede, hvorledes han skulde dykke ned derude og hente Poserne op, en efter en; thi de var meget tunge, man kunde ikke tage flere ad Gangen. Og saa skulde han bringe hende om Bord paa et Skib, hvis hun havde noget til overs for ham; og de skulde tage langt bort, hvor ingen kendte dem, og han skulde købe hende de dejligste Ting, og de skulde bo paa en Plantage og ingen Ting bestille den hele Dag igennem.

Hun gik eftertænksom og lænede sig op til ham.

„Er det virkelig sandt?“ spurgte hun.

Han svor.

„Og Moder?“ spurgte hun.

Han syntes at blive lidt forvirret ved Spørgsmaalet. „Jeg lejer en Kone, som altid skal bo i Huset og være om hende!“ sagde han endelig.“

Nej, det syntes hun dog ikke om. „Vi kan jo tage hende med os!“ sagde hun.

Han lovede alt; og atter skildrede han hende al den Rigdom, der skulde komme over dem begge to, hvis hun bare vilde holde af ham.

„Det véd Du jo, at jeg gør desforuden!“ sagde hun hviskende.

Han saa' paa hende fra Siden, drog hende heftig ind til sig og kyssede hende. Hviskende sammen og tæt klyngede op til hinanden kom de hen til Huset. Han vilde ikke slippe hende, ikke engang, da hun havde aabnet Klinken og stod i den lille, snævre Forstue.

„Nej, nej!“ hviskede hun, stammende under hans Kys. „Du maa gaa; hører Du!“

„Lad mig sidde lidt inde hos Dig!“ bad han. „Blot en halv Time, blot et Kvarter!“

„Gaa!“ bad hun bønlig. „Du har jo kendt saa mange Piger, efter hvad man fortæller. Saa kan Du jo sagtens vide Besked med, hvor gerne jeg snakkede lidt med Dig endnu. Men gaa nu! ... Jeg kan høre, at Mo'r er vaagen!“ tilføjede hun og gjorde sig fri for hans Arme.

Han gik baglænds ud ad Døren. Han vilde atter frem og aabne den, men nu var Krogen sat paa indvendig. Han snurrede sig rundt paa Hælen; han blev ærgerlig; han vilde fløjte, men kunde dog ikke ret. Saa faldt det ham ind, dette med Skibet, som han havde fortalt Marie om. Hvad havde han egenlig sagt hende, og hvor meget mente han selv med det? Han kunde ikke rigtig klare sig disse Spørgsmaal. Sagen var, at han dog alligevel halvvejs troede derpaa. Han havde med hele sin Fantasi sat sig ind i den fristende Behagelighed saaledes at blive rig med et. Og saa var han det allerede, syntes han.

„I Morgen den Dag begynder jeg!“ mumlede han ved sig selv og skridtede rask til for at komme forbi Kroen, inden Gæsterne kom ud. Saa begyndte han at tænke paa Marie og paa Kyssene og paa, hvor rund og rar hun havde været at holde i Armene. Og saa faldt han i Tanker.

Af disse Tanker blev han vækket ved, at en Mand stillede sig i Vejen for ham.

Han saa' op og saa', at det var Niels.

Han behøvede ikke at spørge. Han saa' paa Udtrykket i den andens Ansigt, at han havde fulgt efter de to.

Niels kunde kun med Besvær gøre Brug af sit Mæle. Han gjorde en Bevægelse med Hagen ind imod Brystet, som om han sank noget med Anstrengelse.

„Bavian!"

„Hvad siger Du!" raabte Kurt og satte sig i Dækstilling.

Niels sænkede Armen, som han allerede havde løftet, og saa' med et bittert, sørgmodigt Udtryk paa sin Modstander.

„Hvad kan det nytte at slaa?" hviskede han hen for sig.

„Bliver det til noget?" raabte Kurt.

Niels virrede med Hovedet og lod Armene hænge.

„Hvis Du vil tale med mig, saa skynd Dig!" sagde Kurt, som nu var kommen sig af sin Overraskelse, og som i øvrigt ikke var bange af sig.

„Hvis Marie synes om Dig, saa kan Du sige, at Du er en lykkelig en, og saa har jeg intet her at tale med Dig om," svarede Niels langsomt. „Men hvis Du holder Pigen for Nar, saa .....!"

Han talte ikke ud, men rystede den knyttede Haand imod Kurt. Derpaa drejede han sig om og gik bort saa hastig, han kunde.

Foraaret gik og Sommeren. Kurt og Niels saa' ikke til hinanden efter den Nat; des mere saa's nok Kurt og Marie. Man snakkede i det mindste derom. Men man snakker jo om saa meget. Man havde f. Eks. meget travlt med Kurt selv — ogsaa uden Forbindelse med Marie. Men han var ogsaa bleven saa besynderlig. Han havde først og fremmest sluttet sig meget til den gamle Ole Persen, ham, som den Aften havde bragt Sølvskibet paa Tale. Ole Persen var ikke godt lidt; han var en „Krakiler", sagde de, og han gik ikke af Vejen for et Glas, især naar en anden vilde have den Godhed at betale det. Man sagde, at Ole gik og bandt Kurt saa mange Historier paa Ærmet, at han snart kunde faa til en ny Overfrakke, nu da Jakken var bleven noget slidt. Kurt laa ude i sin Baad om Nætterne, men fiske gjorde han nok egenlig ikke. Ole tog ikke nogen direkte Del i Kurts Foretagender; dertil var han altfor forsigtig og altfor doven af sig. Men han hjalp ham trolig med at forslaa Tiden i en Smugkro, som var bleven dannet af de mindst ansete blandt Fiskerne. Kurt betalte regelmæssig, hvad her blev fortæret, men man skøttede mindre og mindre om at blive beværtet af ham. Han var bleven saa underlig desperat, sagde de. Den ene Dag slog han stort paa det,

den anden Dag saa' han ud, som om han havde bestilt til sin egen Begravelse. Da en tilfældigvis en Dag spurgte ham, om han ikke tænkte paa den Hyre, han vilde have sig, slog han tre Fortænder ind i Munden paa vedkommende og svor paa, at han vilde tage den Mands Liv, som vilde forsøge at fortrænge ham af Byen. Saa fik Strandfogden en Eftermiddag fat i ham og havde en længere Underholdning med ham under fire Øjne inde mellem Klitterne. Efter den Tid blev Kurt end mere besynderlig og umedgørlig. Han kom nu ikke saa meget paa Vandet, men han laa og drev om mellem Klitterne. Nogle sagde, at han holdt sig nok meget i Nærheden af det Hus, hvor den sengeliggende Enke boede med Datteren.

En Dag ud paa Eftersommeren forsvandt Kurt.

Man snakkede derom i Byen og paa Kroen, og man skaanede ham ikke, nu da han var borte. Marie kom herved ogsaa paa Tale.

„Stakkels Pigebarn!" sagde nogle.

„Det er godt nok til hende!" mente andre og hovedsagelig kvindelige Tunger. „Hun satte Næsen saa højt i Sky; saa snubler man nemt!"

Hun havde allerede i nogen Tid ikke vist sig blandt Byens Ungdom. En Søndag Eftermiddag havde Bodsvenden Harald til sin Overraskelse faaet fri af sin Principal. Han havde friseret sig og taget en ren Krave paa, og nu stod han uden for Kroen, raadvild om, hvor han egenlig skulde gøre af sig. Kurt var jo desværre væk, Niels var altfor lidet selskabelig, og Bodsvenden havde hverken haft Tid eller Tilbøjelighed til at slutte nye Bekendtskaber. Vejret saa' lidt tungt og truende ud. Det opfordrede egenlig ikke til at gøre Spadsereture; og dog — der gik pludselig en Idé igennem Harald.

Han rødmede og vendte sig om for at se, om ingen havde lagt Mærke til hans Rødmen. Søndagsfolkene var imidlertid alle inden Døre, Vejen var fri, saa langt han kunde overse den. Han tog et Skridt, han tog to, og da der stadig ikke viste sig nogen Hindring for, at han tog det tredje o. s. fr., saa fortsatte han Marchen ind mellem Klitterne i den Retning, hvor Enkens Hus laa.

Som han nu gik og grundede over noget, standsede han pludselig.

Ved Siden af Stien paa en lille Marehalmstue sad en Skikkelse og græd. Det var Marie.

Hun saa' op, og da hun saa' Bodsvendens kendte Træk, gav hun sig paany til at græde.

Han var standset, fuld af Forvirring og Ubestemthed. Han havde aldrig været i en saadan „Situation" før, og vidste ikke, hvad han skulde sige eller gøre. Da han ikke desto mindre havde en Følelse af, at noget burde der siges eller gøres, saa nærmede han sig hende og begyndte med usikker Stemme:

„Jomf.... Marie.....!"

Hun vedblev at græde.

„Marie! Jeg vilde saa gerne sige noget, noget, som kunde trøste ... Hvad skal jeg sige?"

Det var aabenbart længe siden, den stakkels Pige havde hørt et venligt Ord. Hun saa' gennem Taarer paa det Ansigt, der bøjede sig ned imod hende, og uden ret at gøre sig Rede for, hvad hun foretog sig, rejste hun sig op og slyngede Armene om hans Skuldre, idet hun under Hulken erklærede ham, at hun var den ulykkeligste Skabning paa Jorden.

Harald begyndte at ryste. Det kom ham saa uventet. Han stammede nogle uforstaaelige Ord og søgte imedens at frigøre sig for hendes Arme. Ikke saa snart mærkede hun det, førend hun ogsaa af sig selv lod dem synke. Hun græd da ikke længer, men stirrede forvildet paa ham.

Han blev for Alvor bange. Sligt var ikke forekommet i hans Bøger, og Menneskene og Verden kendte Bodsvenden intet til. Han gjorde et Par Skridt tilbage, saa' ængstlig paa Marie, drejede sig om, saa' endnu en Gang paa hende og satte saa i fuldt Løb tilbage den samme Vej, han var kommen.

Marie stod ubevægelig paa den samme Plet. Hun kunde ikke forstaa det. Hun havde troet, at han dog i det mindste havde haft et opmuntrende Ord for hende. Hun kunde ikke sætte sig ind i en saa kejtet og undselig Natur. Han havde nu vist sig at være akkurat, som alle de andre! Og hun samlede Forklædet op for Ansigtet og gik ind imellem Klitterne; hun vidste ikke engang selv hvorhen.

Der var en Haand, der tog om hendes Arm og standsede hende.

Hun mente, at det var Harald, som var fulgt efter hende, og uden at tage Klædet fra Ansigtet sagde hun:

„Nej, nej; det hjælper ikke. Du skammer Dig dog ved mig, ligesom de andre. Nu gaar jeg ud i Søen!"

„Nej, Du gør ikke!" sagde en dyb Stemme.

Det var Niels.

Han tog hendes Haand. Hun lod ham gøre det uden at se op.

Han tog den anden Haand og Forklædet med den fra Ansigtet. Hun vendte Hovedet bort og mumlede: „Gid jeg var død!"

„Man kan tidsnok dø!" sagde han paa sin rolige Maade. „Det er der slet ingen Plasér ved. Men nu vil jeg spørge Dig om noget ..."

Hun løftede Hovedet en Kende.

„Niels, lad mig heller gaa!" bad hun.

„Vil Du gifte Dig med mig, Marie?"

Hun saa' stift paa ham.

„I denne Tilstand? Skal Du nu ogsaa gøre Nar af mig?"

Han knugede hendes Hænder.

„Jeg vilde have givet mere til, end jeg kan sige, for at det ikke var sket; men lige meget .... vil Du være min Kone, Marie? Jeg spørger Dig herom, saa sandt som jeg tror, at jeg er et ærligt Menneske!"

Hun svarede efter en liden Stund og med sagte Stemme:

„Jeg vil vente paa Kurt. Han maa komme!"

Der fo'r et mørkt Udtryk over Niels' Ansigt.

„Han kommer aldrig!"

Hun rystede paa Hovedet og begyndte at gaa i Retningen af Huset. Han spurgte hende ikke videre men gik ved Siden af hende, idet han understøttede hende, naar Jordsmonnet lagde dem Hindringer i Vejen.

Foran hendes Dør standsede han og saa' igen paa hende:

„*Hvis* han nu ikke kommer .....?"

Hun rystede paa Hovedet, men, som om hun fortrød det, greb hun hans Haand og trykkede den:

„Tak, Niels. Du er god. Gud give, at jeg ikke skulde have bedrøvet Dig saa meget!"

Den samme Aften blev to unge Fiskere kastet ud af Kroen. Det var Niels' faste Haand, der besørgede dem, og Grunden var, at de havde talt ilde om Marie.

Der var gaaet mange Aar, en seksten, sytten siden da.

Man var mod Vintrens Slutning, og Vintren var streng. Det var Lørdag Aften, og det var Mødeaften paa Kroen. En efter en var Mændene kommen ind, havde banket sig i Næverne og stod og varmede sig henne ved den rustrøde Kakkelovn, der uforandret vedblev at hævde sin Plads, medens mange Ting uden omkring den var vekslede i Tidernes Løb. Kroens Ejermand var f. Eks. gaaet bort, og den forrige Bodsvend havde indtaget hans Plads. Han havde den Lov paa sig at være en ypperlig Gæstgiver og en dygtig Købmand. Det forlegne var gaaet af ham i Tidernes Løb, og det godmodige var blevet tilbage. Han havde ikke giftet sig, men havde en flink Husholderske. Der var aldrig Klammeri mellem ham og Gæsterne eller mellem Gæsterne indbyrdes, saa meget mere som den gamle Ole Persen havde fulgt den forrige Kroejers Eksempel og begivet sig paa den store Rejse, hvortil der ikke gives Returbillet.

Man talte om Vejret. Det var hundsk der udenfor. Det frøs adskillige Grader, og det sneede med en stormende Nordvest.

„Det er godt for dem, der kan sidde i Varmen!" mente en af de ældre Fiskere. „Hvad siger Du, Niels?"

Niels sad henne ved den lille Kakkelovn og røg sin Pibe stiltiende, som han plejede. Han var jo en Mand i sin kraftigste Alder, og Aarene havde ikke taget stort paa ham. Alligevel mærkede man, at han havde arbejdet strengt. Han saa' op, og der var et roligt Smil over hans Ansigt, som gjorde godt at se paa.

„Vi sidder lunt nok!" Han blev alvorligere. „Der er vel dem i Nat, der kunde ønske at bytte med os!"

„Hvordan har din Kone det, Niels?" spurgte Kromanden henne bag Skænken.

„Tak, hun har det godt. Jeg kan hilse fra hende. Hun mente, at vi saa' Dig saa sjældent nu hos vort!"

Kromanden kiggede ind ad den lille Rude i Døren, som skilte Skænkestuen og Butikken og svarede:

„Du véd, at jeg har saa meget at tage Vare. Det er ikke saadan at være Købmand nu som i forrige Tider. Man maa passe paa og være om sig, hvis man skal have noget ud af det. Ellers Tak for Hilsenen!"

„Fa'r!" raabte en stor, stærkbygget Knøs, som kom springende ind i Stuen, aandeløs og ganske tilsnet. „Fa'er, der maa være sket en Ulykke derude paa Revet!"

Alle inde i Stuen stod op.

„Hvad mener Du?" spurgte Niels og rakte sindig ud efter sin Skindhue.

„Jeg gik hjemme fra, fordi jeg tænkte, at jeg vilde ned til Stranden og se, om Havet voksede. Da jeg var udenfor Fyret, hørte jeg ret vester i ligesom Raab eller Skrig ude fra Søen. Der stod et svært Hav paa Stranden, men Lars, som var med mig, mente ogsaa, at han kunde høre ....."

„Lad os komme af Sted og det straks!" sagde Niels afgørende.

Alle i Stuen fulgte paa nær Kromanden.

De arbejdede sig i Mørket op mod den piskende Sne, op over Klitterne ned til den vestre Strand. En Gang imellem standsede Drengen og bad dem om at lytte. Men der var intet at høre undtagen Vindens Hujen og Brændingens Dundren. Først da de med stort Besvær havde arbejdet sig frem til Fyret, lagde Niels Øret til.

„Rigtig!" sagde han efter et Øjebliks Betænkning.

„Hvad mener Du, Fa'er?" spurgte Drengen, som stemmede sig imod Vindens Kast og holdt sig for de svidende Ørelapper.

„Vorherre holde sin Haand over dem derude i Mørket!"

Mændene udvekslede deres Meninger indbyrdes. Saa tog Flokken et skarpt Løb tilbage til Kroen.

„Naa?" spurgte Gæstgiveren.

„Der staar et Skib ude paa Revet!" sagde Niels i en egen, højtidelig Tone. „Jeg haaber for dets egen og Folkenes Skyld, at Tømmeret maa være stærkt nok til at holde ud til i Morgen!"

„Der maa gøres Anstalter straks!" sagde Gæstgiveren ivrig. „Vi maa have Bud til Kommissionæren og efter Raketterne og Stolen og Baaden. Der maa skaffes Heste ..."

„Ja, lad os kun sende Bud!" sagde Niels sindig. „Men bedst var det, om vi kunde sende Bud efter Daglysningen et Par Timer førend sædvanlig. I Nat kan vi ikke hjælpe!"

Nogle af Mændene gik bort for at varsko og alarmere. Niels blev siddende endnu en Stund med de til overs blevne. Der blev ikke talt meget.

„Nu er det vel bedst, at vi gaar hjem til vor Mo'er, for at hun ikke skal ængstes alene derhjemme, om hun faar noget at høre om dette!" sagde Niels omsider.

Han og Sønnen fulgtes hjem efter, og da de gik igennem den vidtstrakte By med dens spredte Smaahuse, var der en egen Uro at spore blandt Befolkningen, og mange kom ikke i Seng den Nat.

„Lad os blot tage os den Søvn, vi kan faa!" sagde Niels derhjemme. „I Morgen kan vi maaske have alle Kræfter nødige!"

Han nikkede til Marie, som havde siddet ved sin lille Lampe og ventet paa ham.

„Skal Du ud i Morgen?" spurgte hun urolig.

Han smilede, og hun hjalp ham stiltiende Overtøjet af og lagde til Rette for ham derinde i Alkove-Sengen. Saa fik hun ogsaa Sønnen bragt til Ro inde ved Siden af og kyssede ham heftig, medens hun bøjet over ham lyttede til Stormen der udenfor.

Der stod den næste Morgen, da Vintersolen brød frem, omtrent den hele Bys mandlige Befolkning forsamlet paa Stranden udenfor Fyret. Den ved Raketapparatet ansatte Embedsmand var ude af sig selv af Anstrengelse og Ærgrelse. De fleste af Raketterne kunde ikke række ud imod Stormen, og de, som faldt paa Vraget derude, gjorde ingen Nytte. Vraget var masteløst og saa overiset, at det lignede en uformelig Klump, en uhyre Tællefjerding eller noget lignende. Naar Solen faldt paa det, skinnede det som Sølv. Mandskabet derude — hvis der endnu var Mandskab i Live — maatte være ubekendt med Brugen af Raketterne eller saa forkomment, at det ikke kunde gøre Brug af Hjælpen. Redningsbaaden var vendt tilbage, overiset og halv fuld af Vand, efter tvende forgæves Forsøg. Baadsmandskabet erklærede videre Forsøg for unyttige.

„Saa maa vi have vor egen Baad ud!" kommanderede Niels.

Han og en halv Snes andre gjorde Baaden klar. De tog Økser, Ko-

ben og Brækjærn med sig, trykkede de nærmest staaende i Haanden og begyndte at føre Baaden ud.

„Tag mig med, Fa'er!" raabte Sønnen.

Niels havde ingen videre Lyst, men Sønnen kom i Baaden alligevel.

„Din Mo'er tilgiver det aldrig, om Du kommer noget til!" sagde Niels med en blød Stemme og gav Drengen Plads lige ved Siden af sig.

„Man maa vænne sig til det i Tide!" sagde Knøsen.

Det gik ud efter; den gamle Kamp af en Baad mod Brændingen. Det var Armene vant til, der haandterede Aarerne. Men for hvert Slik af Vand, der kom ind, lagde der sig snart en glat Hinde af Is over Aarer, Tofter, Søstøvler og Redskaber. Og Himlen blev tykkere og tykkere, jo længere man kom ud.

Niels havde Styreaaren. Det gav Mod og Fortrøstning i Baaden. Han lagde til Isklumpen derude paa Revlen som en Mand, der er kendt med alt, og som véd, at en Fejltagelse gælder Livet. Den første, der kom om Bord, var Sønnen. Han hagede sig fast som en Kat og kravlede med Øksen i Haanden hen ad Dækket, som var for glat til at gaa paa. Den næste, der fulgte efter, var Niels.

Alt var skyllet væk fra Dækket. De to brød Døren til Ruffet op og snublede over et Par stivfrosne Lig. En Skibslanterne laa væltet paa Gulvet. Vægen i Lampen glødede endnu og udsendte en kvælende Oljestank. Det gav sig ynkeligt fra de to Køjer paa den læ Side. De trak ud af den ene en Mand, hvis Ben og Arme var forfærdelig opsvulmede, og hvis Øjne stirrede som i Vanvid af Overanstrengelse, Mangel paa Søvn og alle Livsfornødenheder. Han døde mellem Hænderne paa dem. De søgte hen imod den anden Køje. Manden, som laa der, syntes at være Skipperen. Han kunde vel være hen imod de fyrretyve, men saa' ældre ud under alle de Lidelser, der var overgaaet ham de sidste Dage. Han havde faaet krængt Søstøvlerne af sig; hans Fødder stak i uldne Strømper, og gennem Hullerne paa Strømperne stak de hvide, nøgne Fødder ligesom i en Gelé af Is. Hans Hænder var døde, hans Læber blaa. Han kunde ikke tale, men kun give en Art Grynten fra sig.

Niels hældede sig over ham, saa' paa ham og gav derpaa Drengen et Tegn. De fik baaret ham ud af Ruffet og fik ham med Besvær firet ned i Baaden. Stormen var stillet noget af og Søens Magt brudt, ellers vilde det næppe være lykkedes dem at faa en saa død Byrde bragt ud over Siden.

Da de var kommen i Land, forlangte Niels med Bestemthed, at den skibbrudne skulde bringes hjem til ham.

De klædte ham af, gned ham med Sne, rullede ham og lagde ham i Alkove-Sengen. Niels vilde ikke have, at Marie maatte se derpaa.

Den unge Læge, som havde overværet Gnidningen, forordnede oplivende Drikke, men mente dog næppe, efter hvad han sagde til Niels, at den syge vilde komme sig.

„Gaa nu ind til ham!" sagde Niels til sin Hustru.

Lægen stod derinde og Drengen ligeledes. Da Marie kom ind i Stuen, havde den syge akkurat begyndt at sanse lidt, men led meget, og Lægen rystede paa Hovedet.

Marie saa' paa den liggende, gik nærmere og standsede med et Skrig.

„Kurt!"

Den liggende bevægede Hovedet. Øjnene blev unaturlig store; han famlede med Hænderne for sig og mumlede:

„Marie. Kan Du tilgive?"

Hun svarede ikke. Drengen, der stod ved Fodenden af Sengen, saa' fra den syge hen paa Moderen.

Niels, som stod tilbage i Stuen henne ved Vinduet, gav ikke en Lyd fra sig.

Marie gjorde et Skridt frem hen imod Drengen.

„Jeg lider meget. Kan Du tilgive?" mumlede den syge.

Niels traadte til og tog Marie ved Haanden.

De gik begge hen til Sengen. Kurt holdt Haanden frem for sig.

De tog begge hans Haand og trykkede den. Den var saa iskold.

Niels pegede paa Drengen:

„Dér staar ....!" Han kunde ikke fuldføre.

Den syges Øjne løb fulde af Vand, og han gjorde sig Umage for at tale. Lægen vinkede, at de skulde gaa ud af Stuen. Den syge bad, at de maatte blive. Saa sagde han:

„Jeg har gjort Eder stor Uret, men nu dør jeg jo. Sølv kan ikke gøre Uret god igen; jeg véd det. Men jeg har Poser, mange Poser med Sølv derude i Skibet, som jeg selv har fortjent. Det er Eders alt sammen, om I kan bjærge det. Denne Gang taler jeg Sandhed! Lad mig faa Drengens Haand!"

Han fik den, og han døde.

„Jeg gratulerer til Arven!" sagde Lægen, som var en Mand, der tog Liv og Død koldblodig.

EN NUTIDS SAGA

Jeg kom en Dag slentrende hen over Sandet paa Skagens Nordstrand. Luften var diset; man skimtede akkurat Toppen af Fyret som en uhyre Mastesplint ragende op over de graahvide Klitter.

Der laa Vragstumper strøet over den brede Forstrand; ude over Revlerne brød Dønningerne med en hul Lyd, omtrent som naar man hører Marskkvæget langt borte. Det kunde være Forbud paa en Storm, som vilde komme, og det kunde være Efterveerne fra den sidste. Her rækker saa tidt den kommende og den gaaende hinanden Haanden over Skuepladsen for deres Møder.

Der stod nogle Folk nede i Havstokken, hvor Vandet slikker op med lange hvide Tunger.

De stirrede alle paa en og samme Plet og syntes alle at tabe sig i Gisninger over den samme Genstand.

Jeg traadte til og hilste; de hilste kort igen og fortsatte deres Bemærkninger.

„Han maa da vist være død!" sagde Lodsen Ole Christoffersen og stoppede Asken ned i sin korte, tilrøgede Pibe.

„Det er en ung Fyr!" bemærkede Fiskeren, Søren Kappelborg. „Mon Støvlerne skulde være nye?" spurgte Jens Taneren hen for sig selv, idet han tankefuld tyggede paa Skraaen. „Han kunde ligne en Svensker!" sluttede endelig Hans Lauritsen og vadede nogle Skridt ud i Vandet for at hale „Genstanden" i Land.

Folkene var bekendte af mig fra Gammel-Skagen.

Genstanden var en Strandvasker, en ubekendt, uden Navn, uden Hjem og med just ikke mange Klædningsstykker paa.

Der kom andre til. Den ubekendte blev baaren bort og lagt op til Ligskue. Strandfogden og Doktoren kom til. Den ubekendte syntes ikke at have ligget længe i Vandet. Han havde ungdommelige, næsten vindende Træk. I Panden var et stort Hul.

„Kan han være død hurtig?" spurgte jeg med den Deltagelse for Dødsstunden og Dødsmaaden, som enhver saadan ubekendt indgiver en.

„Hm hurtig .....?" brummede Strandfogden og drejede den liggende om. „Det er nogle snavs Klæder, de!"

En anden mente, at han muligvis kunde have faaet et Slag i Tindingen og være gaaet over Bord som Følge deraf.

Lægen aabnede forretningsmæssig Øjelaaget og trykkede paa Æblet. Han erindrede mig om Drengene, naar de lege med de store Torskehoveder.

„Det var s'gu ogsaa noget at lade mig løbe herud for. Enhver kan da se, at Manden er stendød!"

Det var al den Ligtale, Manden fik.

Ved denne Lejlighed slog det mig, hvor lidt Væsen man gør af den Slags Ting paa Skagen. Alle er Vorherre en Død skyldig. Det kan træffe Dig i Dag og mig i Morgen, og derfor er det bedst ikke at tænke for meget derpaa! Det er omtrent den hele Katekismus.

Og den er i det mindste praktisk der, hvor Liv og Død bestandig staar og vipper som en Baad paa Toppen af en Bølge.

Da jeg næste Gang traf sammen med mine bekendte fra Gammel-Skagen, manglede den ene Mand, Hans Lauritsen.

„Hvor har I gjort af Hans?" spurgte jeg.

Lodsen, Ole Christoffersen, stoppede som altid Asken ned i sin Pibe og gjorde en betegnende Bevægelse med Pibespidsen ud mod Havet.

„Naa saaledes!" sagde jeg. „Han er bleven derude?"

„Han er hos Torskene, som piller ham Kødet fra Benene!" svarede Lodsen og bad om en Fyrstik.

„Hvornaar skete det?" spurgte jeg.

„Det var om Bord i Sluppen sidste Efteraar. Han blev vasket væk oppe fra Dækket, og vi andre tre laa i tredive Timer i Bunden af Sluppen med Skuden over Hovedet paa os. Har De ikke hørt den Historie?"

Jeg benægtede at have hørt Historien, og han fortalte. Hans Berettelse var saa kortfattet som mulig, og da jeg gjorde gammelt Bekendtskab gældende for at formaa ham til at meddele mig yderligere Detailler, henviste han blot til en Rapport om Begivenheden, som Byfogden havde ladet optage og trykke. Han mente, at Byfogden havde sat *sin* Kulør paa Sagen; nu kunde jeg jo sætte *min*. Jeg meddelte ham, at jeg vilde foretrække slet ikke at kolorere, saafremt det paa nogen Maade kunde undgaas. Han rystede rigtignok lidt tvivlende paa Hovedet; men til Slutningen blev vi dog enige om, at det nok kunde undgaas, naar vi begge passede paa.

Jeg lader ham selv fortælle:

„Som jeg altsaa siger Dem, og som jeg troede, at De selv maatte have hørt eller læst, saa var det Sluppen, som vi gjorde den Tur med. Det var ved Jævndøgnstider i Fjor, og naar De vil have det meget omstændeligt, saa var det i September, den 27de om Morgenen, at vi fra Gammel-Skagen observerede Sluppen med Nødflag til. Det var akkurat netop saa lyst, at vi kunde se hende, hvor hun rullede derude, thi der stod høj Sø uden for Revet, skønt det endnu ikke var nogen hel Storm.

Det er ellers en slem Rejse for saadan en bitte Skude! sagde jeg til Søren Kappelborg, som stod jævne mig. Hvad mon hun er ladet med?

Det faar blive hendes egen Sag, hvad hun er ladet med! svarede Søren. Der er noget galt paa Færde; ser Du ikke Flaget paa halv Stang?

Aa, jo vist. Kan hænde, at Skipperen er gaaet over Bord. Men derfor kan man da nok interessere sig for, hvad der er i hende!

Man kan saa! svarede Søren. Men nu vil jeg og Jens Taneren tage og ro derud og høre, hvordan det staar til!

Han og Jens og flere andre tog da en Baad og roede derud. Vi saa', at de fik lagt Skuden for Anker og svajet op mod Søen, og saa kom de i Land igen med Skipperen og hans Matros.

De havde nok haft en haard Rejse, og begge, baade Skipperen og Matrosen, var saa udmattede, at de ikke kunde mere.

Han vilde nu have Folk til at føre Skuden uden om Revet ned til Frederikshavn, og da vi havde snakket lidt derom med hverandre, tilbød jeg at føre Skibet, naar Søren Kappelborg, Jens Taneren og Hans Lauritsen vilde gaa med som Mandskab.

Da jeg kom hjem for at tage Olietøjet paa, saa' jeg, at Barometret stadig var i Falden, Himlen var ogsaa uren, og vi maatte belave os paa en Storm.

Naa! tænkte jeg. Du har jo før taget en Dravat, og denne Gang slipper Du vel ogsaa igennem!

Det mente de andre med, og vi gik om Bord efter at have sagt Farvel til Skipperen og Matrosen, som saa' syge og elendige nok ud til at kunne forsvare at give deres Skib i andres Hænder.

Vi kom da om Bord Kl. 9 om Formiddagen. Jeg vilde gerne vente for at se, hvorledes Vejret egenlig vilde skabe sig, og vi laa da og red, indtil Klokken var elleve, da Ankerkættingen sprang.

Saa, der gik den! sagde Søren, som var den flinkeste af Besætningen. Nu faar vi nok gøre Sejl og krydse paa!

Vi gjorde smaa Sejl og holdt det gaaende under Kysten til Middag. Saa kogte vi Kaffe og skar os et Par Stykker Smørrebrød hver. Og det var det første som det sidste Maaltid, vi nød om Bord i Sluppen.

Hun kuler svært op! sagde Jens Taneren, som var den yngste, og som var begyndt at blive søsyg i Skibets voldsomme Huggen. Søerne i Skagerak er Skam ikke til at spøge med. Men for Resten gjorde Drengen sin Gerning som vi andre.

Vi stak tre Reb i Storsejlet og et Reb i Fokken.

Det er smaa Sejl! sagde jeg. Men vi faar dem mindre endnu, skal I se.

Vi holdt det gaaende paa vor Side af Landet for ikke at komme den svenske Kyst for nær. Der kom drøje Byger op, Himlen blev ligesom Kakkelovnssværte, og Søen rejste herude saa krap og bansat, at der snart ikke var en Trevl tørt paa os, trods Oljejakkerne.

Det bliver værre endnu! sagde jeg.

Og det blev ogsaa værre.

Ud paa Eftermiddagen var det en Orkanstorm, og Fokken blæste fra os. Vi svirkede Storsejlet, saa at vi fik en Trekant ud af det.

Klyveren gjorde vi los. Vi prøvede paa at hale Klyverlejderen ind

til Fokkestaget for at gøre et Foksejl ud af Klyveren. Vi fik den ogsaa halet et lille Stykke ind paa Bommen, men det var jo nu blevet mørkt, og vi maatte frygte, at den, der stod ude i Stævnen, blev vasket over Bord af Søerne. Vi var alle mere under Vandet end over det. Vi gjorde vort bedste, og Søren og Hans bed sig fast som Katte forude. Vi fik Klyveren strakt halvt op, men ikke saa snart havde den faaet Vindfang, førend den fløj fra os med et Smæld.

Der gik den ogsaa! sagde Søren.

Nu laa vi uden Forsejl, og det er en daarlig Sejlads, som De nok véd. Ravnemørkt var det; vi kunde kun se Blinket af Braadsøerne, naar de kom over os, ligesom Samson over Filistrene. Vi drev agter ud, og jeg maatte styre vester i for blot at klare os fra den svenske Kyst, thi det var det værste, der kunde hændes os, om vi kom til at hænge paa den.

Det var, som sagt, blevet bælgmørkt. Vi havde en lang Nat for os; det blæste en Orkanstorm, og vi sad med den Stump Agtersejl alene, i en lille Skude, som allerede havde taget saa meget Vand ind, at vi maatte pumpe. Vi tog den ene Braadsø over os efter den anden; det knagede og bragede i Mørket forude, og snart var alt opstaaende paa den luv Boug slaaet væk af Søerne. Jeg for min Part har aldrig sejlet i saadan Sø før. Jeg pejlede netop Skagens Fyr i S. til O. omtrent fem Mile fra Land, og Hans og Søren sad hos mig agter ude og bankede sig i Næverne, medens Jens Taneren laa nede i Kahytten, thi den stakkels Dreng var nu svært plaget af Søsygen. Saa kommer der en Braadsø og bryder agten for tværs.

Ned med Roret! brøler Søren. Og jeg lægger ogsaa Roret haardt ned, men vi havde allerede Søen over os. Den slog Kahytskappen af, som om det kunde have været Hatten af Hovedet paa en Mand, og vi hørte, hvorledes Vandet styrtede ned i Kahytten.

Jens kom farende op som en Prop af en Flaske. Han glemte rent Søsygen, og han raabte, at Skuden sank.

Det gjorde hun imidlertid ikke denne Gang. Vi fik berget Kahytskappen, som var bleven vasket ned i Læ, og satte den paa sin Plads igen. Og saa gik det løs paa Pumperne.

Det er for Resten ikke saa galt med denne Pumpen, naar det kniber. Det gi'er Varme om Fingrene og holder Humøret oppe.

Omtrent ved Midnatstider saa' vi gennem Mørket en Sejler, som holdt ret agter ind paa os. Vi blæste i et Tudehorn for at varsko den, men vi hørte ikke noget Svar. Den rendte os saa klos forbi i Læ, at vi kunde skelne Skrog og Rig og se, at det var en Skonnert. Ja, vi havde den saa tæt paa Siden, at det var et rent Guds Under, at den ikke oversejlede os.

Idet den strøg os forbi i Mørke og Stormens Kast, tænkte vi rigtig-

nok alle sammen i vor lille daarlige Skude paa et og det samme: nemlig, at det vilde have været os den letteste Sag af Verden at springe over paa den fremmede Sejler. Vi vidste alle, at vi ikke kunde have noget synderlig godt i Vente der, hvor vi befandt os; men vi vidste tillige, at Skuden var os anbetroet, og at vi havde givet vort Ord. En Sømand maa hverken gaa fra sit Ord eller fra Skuden, saa længe der er nogen Mulighed for at holde begge.

Vi gik i Gang med Pumpen igen, og vi havde næsten faaet Skuden pumpet læns, da jeg gav Roret til Hans Lauritsen og selv tillige med Søren gik neden under for at faa min Pibe tændt og muligvis finde en eller anden Hjertestyrkning at varme os paa. Jens laa atter dernede og sloges med sin Søsyge.

Idet vi gik neden under, sagde Hans ved Roret:

Det kunde være rart at vide, hvad Klokken var. Natten er lang og sort; det er, som om den aldrig fik Ende!

Det var de sidste Ord, vi hørte fra ham.

Da vi nu kom ned, stod jeg paa Gulvet med Benene skrævende ud fra hinanden og stoppede min Pibe. Jens laa paa Kistebænken, og Søren satte sig ved Siden af ham og rev en Svovlstik af; jeg tror, han sagde, det var den sidste.

Hvordan har Du det, bitte Jens? spurgte jeg og langede ud efter Svovlstikken.

Jeg husker ikke, hvad han svarede. Jeg véd kun, at jeg ikke fik min Pibe tændt den Gang. Ligesom Svovlstikken var begyndt at brænde, og vi kunde se hinanden i Ansigtet, hvorledes vi saa' ud, hørte vi oppe paa Dækket Lyden af en Styrtesø.

Taaler hun den, saa taaler hun flere! sagde jeg; thi det var en af de sværeste Braadsøer, jeg nogen Sinde mindes at have hørt.

Og i samme Øjeblik slukkedes Svovlstikken, og vi tumlede alle omkuld i Mørke og Vand, med Hovedet nedefter og Benene opad.

Søren var den første, der talte herefter:

Skuden er kæntret; nu er vi levende begravne!

Da vi atter kom op at staa, gik Vandet os midt paa Brystet. Jeg spurgte, hvor Jens var, men han svarede ikke.

Jeg bukkede mig ned og ragede i Vandet, og jeg fandt da, at han havde klamret sig fast om Kahytsskabet.

Nu stod vi et Øjeblik saaledes, og en af os bad en Stump af sit Fadervor, og en anden af os sagde noget om dem derhjemme, og jeg for min Part mente, at nu maatte vi da drukne denne Gang.

Men Søren Kappelborg fik den Idé, at der maatte være en Lem i Kahytsdøren (Gulvet), som i de fleste af denne Slags Skuder. Han ragede da for sig og fandt ogsaa Lemmen til Kælderen, som før havde været under Fødderne paa os, men nu var over Hovedet paa os, da vi laa med Bunden i Vejret.

Naar jeg nu bare kunde finde noget til at brække den op med! sagde han.

Jeg støttede ved ham, og han gik til Bunds i Vandet og fandt ogsaa langt om længe en Stump Træ med et Spiger i. Saa fik han Lemmen brækket op, og nu syntes vi, at det straks gik bedre.

Vi vendte os først til Jens, som havde klamret sig fast til Skabet og snart var oven paa det og snart neden under det og ikke langt fra at drukne. Vi kunde høre, hvor han plaskede om i Vandet, og ved Hjælp af Morilden i det salte Vand kunde vi af og til se et Glimt af ham. Søren raabte til ham, at han skulde give Slip og mande sig op, og da det ikke hjalp, og han i sin forkomne og fortumlede Tilstand blev ved at hage sig fast til Skabet, gav Søren ham et Par ordenlige Rap over Arme og Ben, idet han sagde, at det var nok, at Hans deroppe paa Dækket var gaaet væk, nu skulde han, Jens, da ikke ligge og omkomme her som et Svin i en Tønde. Saa fik han Jens paa Benene, og nu krøb jeg ved Sørens Hjælp op igennem Lemmen og søgte at gøre mig det bekvemt efter Omstændighederne i Kælderhullet.

Der var for Resten ikke meget bekvemt, det maa jeg sige. Jeg kunde akkurat, naar jeg satte Hovedet mellem Knæerne og trak Benene til mig, faa Plads under Kølen. Det var en Slags Krumslutning, i mørk Arrest oven i Købet, som en Soldat vilde sige. Jeg maatte lave min Krop til en Foldekniv; men de andre to fik ikke engang saa megen Plads.

Søren krøb op bag efter mig. Han stak Hovedet og Overkroppen op mellem de to agterste Spanter; det ene Ben havde han oppe hos sig, det andet hang ned i Kahytten. Det var jo ikke saa mageligt; men det værste var, at Hovedet maatte han have liggende imod Dørken, mod Kahytsgulvet, der paa den indvendige Side var saa tæt besat med Sømspidser, som om det kunde have været en Hørhegle. Han maatte da have den ene Arm stadig liggende under Ansigtet som en Pude, der kunde tage af mod Sømmenes Stik, hver Gang den kæntrede Skude duvede i Søen. Han mente, at han havde ligget blødere før i sit Liv.

Jens Taneren kunde ikke engang komme saa langt op som vi andre. Han maatte stadig staa i Vand til midt paa Brystet og have Hovedet og Armene op igennem Dørken. Til Gengæld kunde han saa bevæge Benene, og det gjorde han da ogsaa, naar det blev ham for koldt. Han havde til Underlag Kakkelovnen, der var rullet over Ende, da Skuden væltede, og trillet hen akkurat under Kælderlemmen saa nøjagtig, som om vi selv kunde have lagt den der. Til Søsygen følte han nu ikke noget synderlig. Han talte i det mindste ikke derom.

Vi talte i det hele taget ikke stort.

I Begyndelsen sagde Søren et og andet, men det var nok mere for Plasér, som man siger.

Her lugter ellers forbandet! sagde han.

Og deri havde han Ret. Kælderen var fuld af Snavs og det Slags Ting, som man ikke nævner. Vi vilde maaske endogsaa være blevne kvalte, skønt vi jo nok af og til før havde lugtet lignende; men da Vraget duvede saa stærkt, fik vi for hver Overhaling frisk Luft ind til os. Undertiden, naar Agterenden gik under Vandet, kom det endogsaa lovlig frisk ind til os. For hver Gang Agterspejlet trykkedes ned, blev Luften presset saa haardt ind under os, at vi næsten blev baarne op af den, og naar Spejlet atter lettede, blev Luften suget bort fra os ligesom gennem en Ovn, saa at vi havde ondt ved at drage Aande.

Saaledes sad vi da hele Natten, til vi kunde gisne os til, at det maatte være Tirsdag og op paa Formiddagen.

Hvordan gaar det, Jens? spurgte jeg saa.

Aa jo! svarede han.

Hvad tænker Du paa, bitte Jens? spurgte jeg.

Jeg tror, jeg tænker paa min Farbro'er derhjemme, den gamle Ole Gaihede. Han plejede altid at ligge med Grisen i Sengen hos sig den hele Vinter, for at Dyret skulde ha' det godt. Jeg vilde næsten ønske, jeg var i Grisens Sted!

Aa ja! svarede jeg. Man kunde have det bedre, end vi har det. Men man kunde ogsaa have det værre. Vi er da allenfals levendes!

Ja endnu! svarede Søren.

Hvad tænker Du paa, Søren? spurgte jeg.

Jeg tænker paa, at det kunde være rart, om man havde sine Støvler af. Om Fødderne gør de mig ikke stort Gavn. Jeg kunde bedre bruge dem til at lægge under mit Ansigt og under mine Hænder; for de Søm de bider godt igennem!

Jeg hjalp ham med at trække. Det var et haardt Arbejde, men omsider fik vi dem af og lagt til Rette under ham.

Se, det hjalp! sagde han.

Du maa Pinedød ikke falde i Søvn, Ole! sagde han noget efter. Du tynger saa haardt paa min Ryg, saa Vejret gaar fra mig. Der er en styg Kant af Dørkelemmen her under mit Bryst, skal Du vide. Jeg ligger ligesom paa en Ragekniv!

Jeg forstod nok, at det ikke var rart for ham. Jeg var den ældste af os tre. Jeg bliver snart et halvhundrede, skal De vide, og Døsigheden kommer i den Alder. Men da Søren havde varskoet mig, gjorde jeg mit for at holde Øjnene aabne.

Saa gik der vel atter en halv Snes Timer, og vi maatte efter Beregningen være højt ud paa Eftermiddagen. Saa spurgte jeg Søren:

Er Du sulten, Søren?

Nej! sagde han.

Eller tørstig?

Nej! sagde han. Men jeg skulde helst sørge for min Nødtørft!

Lad gaa! sagde jeg. Her har været Folk, førend vi kom til!

Noget efter tørnede Vraget.

Var det Dig, Søren? spurgte jeg.

Nej, det var Skibet, som stødte!

Det var da paa Klipper, sagde jeg. Saa maa vi være paa svenske Kysten!

Aa ja, Gud hjælpe os! sagde Jens.

Ja, nu skal vi se, om han vil! sagde jeg. Og hvis han kan, saa gør han det nok; men det bliver et svært Arbejde!

Vi huggede tre Gange haardt, og nu var det første Gang, at Søren skreg, for Sømspidserne gik ham dybt ind.

Den anden Gang hørte vi, at Masten og Sprydet knækkede. Tredje Gang var det nok Agterspejlet, som gik.

Da jeg havde talt tre Gange og mærkede, at vi atter kom ud i dybt Vand, sagde jeg:

Det maa være „Rødskæret". Her er 32 Favne Vand indenfor, men saa kommer der Klipper igen, „Lille Rødskæret". Slipper vi over dem, saa kommer vi ind paa „Hornösva Skæret", og der kan vi maaske blive staaende!

Det var vel, det! sagde Jens.

I det samme duvede hele Agterenden under Vandet, og Luften pressedes op, saa at vi nær var bleven trykte flade.

Vi troede, at Skibet skiltes ad, og vi var forberedte paa, at nu var al Redning forbi. Vi sagde ikke et Muk, men holdt fast ved hinanden. Saa lettede Vraget igen, og nu fulgte seks Stød efter hinanden, og saa var vi atter flot.

Av, for Satan! sagde Søren.

Nu skal Du ikke bande! sagde jeg. For nu skal det vise sig .....!

Og jeg havde knap sagt dette, da vi stødte for sidste Gang og blev staaende.

Det er „Hornösva"! sagde jeg.

Men nu kom Lasten, som havde sprængt Kahytsskottet, da Skibet huggede sidste Gang, og skubbede sig agter ud. Sørens ene Ben kom i Bekneb og var lige ved at blive knust imod Agterspantet. Han havde ikke Kræfter til at tage til sig; men jeg fik fat i Bukserne og fik halet det op. Og dette vilde jeg ikke kunne have gjort, hvis han endnu havde haft Støvlerne paa, thi saa havde Hælen skruet sig fast mellem Tømmeret, saa at Foden ikke vilde kunne være rokket. Og deraf kan man se, at det er godt at være af med sine Støvler i Tide.

Dette var ved Solnedgang, Tirsdag Aften. Da vi mærkede, at vi stod fast, gik Søren og Jens ned paa Forkanten af Halvdækket (Stippet) og raabte om Hjælp ud igennem det knuste Agterspejl.

Er der nogen, som prajer igen? spurgte jeg dem.

De svarede nej. Men det var ogsaa umuligt at høre noget, thi baade gjorde Vragstykkerne indenbords et stort Spektakel, og den itubrækkede Mast, der endnu hang paa Siden af os ved Rigget, dundrede udenbords paa Vraget. Og ydermere brød Søerne stadig over Klippen.

Dette bliver ikke til noget! mente jeg. Vi maa haabe, at vi bliver siddende her til i Morgen tidlig og ikke er frosne ihjel til den Tid!

Søren var ikke af samme Mening. Han vilde krybe ud paa Klippen for at kalde paa Hjælp, da han, som han sagde, havde en Formodning om, at der var Baade i Nærheden.

Svenskerne har nok set os! sagde han. De har jo Øjne som en Havkat!

Jeg bad ham nu saa meget om at blive.

Har vi holdt sammen saa længe, sagde jeg, saa lad os holde Natten ud sammen. Du er den stærkeste af os; vi kan bruge dine Kræfter til at hjælpe os ud i Morgen af denne Ligkiste. Hvis Du kommer ud paa Klipperne nu, saa bliver Du reven i Søen til ingen Verdens Nytte, saa sandt som mit Navn er Ole Christoffersen og jeg er Lods paa Skagen!

Saa krøb Søren og Jens ind igen. Men nu, da Søren en Gang havde faaet rettet sine Lemmer, kunde han ikke udholde den tidligere Stilling tværs over Spanten og med Sømspidserne til Hovedpude. Han gik da ned igen paa Stippet og stod i Vand til højt op ad Benene hele Natten.

Jeg selv blev siddende sammenkrøben, hvor jeg var. Jeg følte, at hvis jeg rejste mig nu, vilde jeg ikke kunne tage min Stilling igen, om det gjordes fornødent. Thi jeg var lige saa mør som et overgemt Vinteræble.

Saa gik da denne Nat ogsaa. Men nu spurgte vi ikke hinanden, hvad vi tænkte paa. Kun Jens Gaihede begyndte hen paa Morgenstunden at snakke lidt vildt, ligesom om han talte i Søvne, om dem derhjemme. Han paastod, at han havde hørt Skriget af en „Peter Anders" (en Trækand) udenfor, og det havde bragt ham paa saadanne hjemlige Tanker.

Straks efter raabte han:

Vandet stiger, nu synker Skuden!

Det er Løgn vel! sagde Søren. Og saa snappede han en Fjæl, som laa og drev i Kahytten, og stak den agter ud under Vraget. Han saa' da, at der var Morild i Vandet, og det altsaa var Nat endnu. Og saa

kunde vi skønne, at vi maatte være komne ind med Lavvande, og at det var Vandet, som voksede, og ikke Skuden, som sank.

Vi raabte nu alle sammen saa højt, vi kunde, om Hjælp; men der kom intet Svar. Saa sagde Søren Kappelborg, der var klemt halvt ihjel og ydermere forslaaet og forreven af Sømstumperne, at nu havde han saa stærke Smerter i alle Lemmerne, at han ikke kunde holde det ud længer. Nu fik det briste eller bære; men han vilde forsøge paa at komme ud, medens han endnu havde Kræfter dertil.

Jeg spurgte ham, om han følte Sult, men han svarede nej, og ligesaa svarede Jens.

Saa tog Søren mig ved Haanden og jeg Jens, og vi *gik* gennem Vandet forsigtigt hen til Aabningen af Agterspejlet. Her passede Søren paa, dengang Vandet løb ud, og dukkede sig under Vraget og var saa heldig at faa et godt Greb i Roret, inden Sœn kom løbende ind igen. Saa krøb han derfra op paa Bunden af Skibet.

Hvad ser Du nu, Søren? raabte jeg ud til ham.

Jeg ser et Fyr forude!

Hvordan et Fyr? spurgte jeg.

Rødt og klart!

Det er godt! sagde jeg.

Saa hørte jeg ham brøle paa Hjælp, og jeg syntes, at jeg hørte et Svar noget borte.

Nu kommer det! sagde jeg til Jens ved Siden af mig.

Det er ogsaa paa høje Tid!

Kulden knugede mine Lemmer og ligesaa Jens'.

Men det, at der var Folk i Nærheden, gjorde en hel Vending i Tingene.

Søren havde oppe fra Bunden af Vraget faaet Øje paa de svenske Baade og prajet den nærmeste. Den Fisker, som netop var i Færd med at lempe Ballasten i sin Baad, blev saa forskrækket over at høre sig tiltalt af en menneskelig Røst fra Skibet, som de alle havde troet „dødt", at han tabte den svære Ballaststen ned i Bunden af Fartøjet og nær havde afstedkommet en stor Ulykke. De troede vistnok alle, at det var Profeten Jonas, som blev spyet ud af det store Søuhyre, saaledes som vi kender det fra den gamle Billedbibel.

For Fanden, kan I ikke se, at det er danske Fiskere fra Skagen! raabte Søren.

Han gik derpaa ned igen i Vandet bag Vraget, holdt sig med venstre Haand fast ved Roret og trak med den højre først mig og saa Jens ud. Fra Vraget blev vi saa førte over i Baadene og kom med Mandskabet ind til Fjellbacka Fiskerleje. Jeg maa sige, at Folkene var rigtig gode imod os; — men det forstaar sig, naar de saa ofte

kommer i deres store, søgaaende Baade til Skagen og faar den Fisk, som vi fanger, for saa godt Køb, saa kan de da heller ikke være andet bekendt, naar vi kommer over til dem — — selv om det er i Kælderhullet af en kæntret Slup!" .....

Jeg takkede Fortælleren og spurgte, idet jeg mønstrede hans vejrslagne Ansigt, om han eller de andre havde haft nogen Men af denne Tur.

„Ikke synderlig!" svarede han og byttede Skraaen. „Man er jo vant, om ikke til fuldt saa meget, saa dog til en hel Del. Værst var det for Hans Lauritsen; men han har det vel ikke værre nu, end vi alle vil faa det. Vorherre tager nok pænt imod en ærlig Fisker! Det er vor Tro paa Skagen."

SIMON SUNDEVEDS ENGLANDSREJSE

„Hør nu, Simon; nu kunde Du s'gu gerne fortælle den fremmede Herre om din Englandsrejse."

„Nej, saa min Salighed om jeg *gør*!" lød det bestemte Afslag.

„Du skulde nødig snakke saa meget om Saligheden, Simon, oven i Købet da Du er Værtshusholder, og den Slags Folk just ikke er dem, som er saa ganske sikre i det Kapitel. Men lad os nu faa Historien!"

„Er der kanske nogen, som gi'er noget?"

„Begibeligvis gi'er den fremmede Herre en Omgang, naar han faar Historien. Nu, væk fra Leveren, Simon! lad gaa Givtove, hal Skøderne! Værs'artig." —

I den lille Søstad, hvor denne Historie blev fortalt, var Fortælleren en ikke ganske ubekendt Størrelse. Maaske skyldte han sit Ry som Værtshusholder (hvortil for en Fuldstændigheds Skyld kan føjes hans Værdighed som Officer ved Brandkorpset og hans Stilling som Medlem af Byraadet p. p.), maaske, siger vi, skyldte han disse sine forskellige Udmærkelser den ene Egenskab, som han i en ubestridelig Grad besad, at kunne tage den fornøjelige Side ved enhver Sag og at kunne lempe sine Meninger og Beslutninger, eftersom Omstændighederne førte det med sig.

I saa Henseende var der kun *en* Mening om den trivelige Værtshusholder, at han kunde og burde være bleven en stor Politiker og have tjent sin Fødeby og sit Fædreland.

Skumlere paastod jo rigtignok (men hvad paastaar ikke Skumlere), at Simon aldrig i Politiken vilde have bragt det ud over de

Debatter, der føres i det saakaldte Snapsting, men hertil, som til saa meget andet af den Slags, lo Simon kun paa sin sædvanlige lune Maade.

I det hele taget lo Simon meget og blev aldrig vred. Han taalte Afbrydelser, Indsigelser, ja endog temmelig grovkornet Spøg, og naar hans Stamgæster undertiden forbavsedes over hans godmodige Flegma, svarede han altid med at gnide sine i Forvejen blankt skinnende Albuer og med at erklære, at vilde han have Revanche, kunde han jo altid tage den paa Regningerne, naar Fortæringen skulde gøres op.

Det var hovedsagelig Folk fra Havnen, Toldbetjente, Skippere, Lodser o. lign., der søgte ind hos Simon i „Hotel Sundeved", som et vittigt Hoved havde døbt Værtshuset.

Den lave, tilrøgede Skænkestue havde ogsaa noget ved sig, der maatte tiltrække Folk, hvis Beskæftigelse i nærmere eller fjernere Grad var knyttet til Søen.

Skilderierne paa Væggene var enten Portrætter af de i Havnen hjemmehørende Skibe, eller ogsaa forestillede de Scener fra Krigen med Englænderne, da Kaperlivet florerede, og da f. Eks. „Skonnerten „De tre Trillinger", ført af Kapt. Sivard Tønnesen, udskærer tre Skibe af en britisk Konvoj under Hesseløen", — en Begivenhed, som meget gamle Folk i Byen endnu mindedes.

Oven over Skænken dikkede et Skibskronometer, og paa en Hylde ved Siden af Døren var hensat en Blikbøsse, som Byens Maler og Fotograf havde dekoreret med to korslagte Danebrogsfaner og en behændig Krølle neden under, der omsluttede en Inskription saaledes lydende og saaledes arrangeret:

Glem Søfolks Enker og Forladte ej!

Simon var stolt af sin Skænkestue og stolt af dens Udstyrelse.

Simon havde nemlig selv en stærk Tilbøjelighed for Søen, og naar han i det hele taget beklagede sig over noget, var det altid over, at han ikke havde fulgt sin Ungdoms Bestemmelse og var bleven ved det Element, som havde givet hans Fader og Forfædre deres Brød, — ligesom vi kunne tilføje deres Død.

„Aa Snak," raabte altid Overlodsen, hver Gang Simons Beklagelser gik i denne Retning. „Du duede jo slet ikke til at være Sømand, Simon. Søen smider desuden heller ikke noget af sig."

„Da smed den dog en Kone af sig," svarede Simon med uforstyrrelig Ro og skottede hen bag Skænken. Overlodsen lod sit Blik

følge bag efter Simons, og idet han forstærkede sin Stemme, raabte han:

„Er det ikke sandt, Mistress Simon? Hvis Deres Mand ikke havde haft Værtshusholderiet her at falde tilbage paa, da han kom hjem med Dem fra England, saa havde det set galt ud?"

Den tiltalte løftede Hovedet i Vejret fra sit Strikketøj og nikkede godmodig over til Lodsen med en lidt adspredt Mine som den, der plejer at karakterisere tunghørige Personer.

Mistress Simon, saaledes som Stamgæsterne plejede at kalde Værtens Ægtehalvdel, var en Kone, der endnu besad Spor tilbage af et ungdommeligt, tiltalende Ydre, for saa vidt som ikke en vis Fyldighed og det ovenomtalte fraværende i Miner efterhaanden havde stillet det oprindelig tiltalende i Skygge. Hun var i sin Ungdom — dog, jeg vil ikke foregribe Værtens Fortælling, men lade ham selv faa Ordet.

„Det var min Englandsrejse," fortalte altsaa Værten. „Ja, ser De, min Fa'er var Skibsfører her fra Byen og havde tillige Værtshusholdet her, som min Mo'er bestyrede. Jeg selv var halvt om halvt sø-vant fra Vuggen af —"

„Javist, javist," afbrød Lodsen ham. „Vant til det vaade!"

„Ja, jeg mener, at jeg allerede tidlig havde lært at vrikke en Baad og gøre Sejl fast, og jeg havde da ogsaa faaet Løfte om at maatte komme med paa en Messina-Tur, men saa gik Fa'er hen og forliste med Mand og Mus, og nu maatte jeg blive hjemme og gaa Mo'er til Haande, og hver Gang jeg talte om Søen, blev der en Graad og Jammer, indtil endelig ogsaa Mo'er lagde sig til at dø, men naturligvis i sin Seng."

„Er Du nu ganske vis paa, at det virkelig var i Sengen?" faldt atter Lodsen ind, der lod til at have hørt Historien saa mange Gange, at han ikke kunde fordøje den uden Kryderier.

Simon saa' et Øjeblik paa en ejendommelig polisk Maade ud igennem Øjenkrogene, nippede derpaa til Drikken foran sig og vedblev:

„Jeg var bleven et Par og tyve Aar gammel, og da der ikke længer var nogen, som lagde mig Hindringer i Vejen, tænkte jeg, at nu skulde det briste eller bære: til Søs vilde jeg.

Det var naturligvis nemt nok at finde en Mand, som vilde bestyre Sagerne derhjemme, mens jeg var ude. Det gjaldt blot om at komme om Bord i en ordenlig Skude, hvor man ikke fik det altfor slemt. For ligefrem hundses vilde jeg dog ikke."

„Ja, Du snakker," begyndte Lodsen atter. „Tror Du maaske, at noget Verdens Menneske kan blive til Sømand uden Tamp?"

Jeg tyssede paa Interpellanten, og Værten fortsatte, idet han nik-

kede til Lodsen og gned sine Albuer eftertrykkelig. — „Tamp! siger Du. Ja, det kan være godt nok, naar man begynder som en skiden Skibsdreng paa en Pæreskude. Men jeg var min egen Mand, og jeg kendte Sømandskabet, førend jeg gik ud."

„Ho, ho, ho," klukkede det i Lodsen; men saa raabte en Stemme henne fra et af de andre Borde i Skænkestuen: „Det var Ret, Simon. Lad Du kun Lodsen faa den med Pæreskuden. Han vil nu altid slaa saa stort paa det. Men han skal bare dyppes i sit eget Fedt, skal han."

Der blev et lille Mellemspil, som Stemmens Ejermand (en gammel Skipper der fra Byen) og Lodsen udfyldte med nogle Udvekslinger af gensidige Komplimenter, og derpaa tog Værten fat igen. — „Da der ikke var videre med Skibe i Havnen paa den Tid, i det mindste ikke Skibe, som gik i fremmed Fart, tog jeg en smuk Morgenstund med Paketten til København; og da jeg var kommen der, saa logerede jeg mig ind et Sted i Nyhavn, hvor der var et Skipperhus." —

„Det var vel gjort af Dig, Simon. Dér skulde Du være bleven!" brummede den ubønhørlige Lods.

„Jeg blev der ogsaa nogen Tid," lød Svaret; „men saa traf jeg en Dragør-Skipper, som skulde med sin Brig til Newcastle og lade Kul.

Kan De ikke tage mig med om Bord som Jungmand? spurgte jeg ham en Aften, da vi sad sammen og fik os et Slag Kort.

Han spurgte mig, hvad jeg kunde bestille, og da han snart fik høje Tanker om mine Sømandskundskaber, og da jeg fortalte ham, at jeg ikke tog det saa nøje med et Par Dalere mere eller mindre i Hyre, saa slog han til, og jeg var hans Mand.

Nu skulde jeg bare ekviperes til Rejsen, og vi gik da ud sammen den næste Dag og købte ind hos en Hosekræmmer. Jeg fik mig ..."

„To islandske Nattrøjer," faldt Lodsen ind.

„En Stortrøje," lød Stemmen fra Bordet.

„En Sydvest og Oljeklæder," bemærkede jeg.

„En Skedekniv," raabte Lodsen.

„Søstøvler hos en Skomager."

„Søfartsbog paa Kontoret."

„Stoppenaale."

„Skraatobak."

„Vanter med dobbel Tommel-Tut."

„Køjeklæder."

„Skibskiste."

„En Salmebog."

„2 Pd. Tællelys og 6 Potter Rom —"

Kort sagt, den hele Ekvipering blev i et samlet Kor raabt op af

Skænkestuens Besætning. Det var aabenbart noget, som Simon var vant til. Han lagde blot Armene over Kors paa Bordet foran sig og saa' med sit sædvanlige Smil fra den ene til den anden, saa længe Opramsningen varede, og da den var endt, tog han fat igen, ligesom om der intet var passeret.

„Jeg fik ganske rigtig alt det, som I der har ramset op, og da jeg nu var kommen om Bord med alle mine Sager, og da Briggen var sejlklar, saa lettede vi en Eftermiddag ude fra Reden — jeg husker ikke rigtig, om det var i Slutningen af Februar eller i Begyndelsen af Marts."

„Aa, det gør ikke saa nøje," — var Lodsen straks ved Haanden — „Du kan jo lade, at det var Fastelavnsmandag, saa faar Du kanske lettere Folk til at høre paa dine Narrestreger."

„Ti nu stille," sagde jeg og blinkede til Lodsen; „ellers kommer Briggen aldrig over og henter sine Kul."

„Ja, lad os nu være ordenlige," svarede Lodsen og klinkede med mig. „Kør saa paa, Simon; men stop, sig mig først, om der var Væggetøj i Skuden?"

„Om der var," lød Svaret. „Ja, Du kan bande paa, at der var Væggetøj, og Du kan bande paa, at jeg blev bidt. Men det hører nu til Ubehagelighederne ved min Rejse! lad os først tale om Behagelighederne."

„Ja, Død og Pine, glem bare ikke dem," — lød Stemmen ovre fra Bordet.

„Hold Mund, Nikkolajsen!" raabte Lodsen.

Simon fortsatte:

„Foruden Skipperen, Styrmanden og mig var der om Bord i Briggen tre Mands Besætning; dernæst en Dreng, en sort Pudel, som hed Ole Lukøje, en Gris, som kaldtes (Gud skal vide af hvad Grund) Zacharias, en gammel Gase, som ikke havde noget Navn, men som havde gjort mindst tyve Rejser med Skibet, og saa for Resten et Bur fuldt af Høns og Ænder, som skulde over til en Kommissionær i Newcastle.

Det var ikke noget stort Mandskab, vi saaledes mønstrede, men naar vi lagde alle vore Kræfter sammen, saa kunde vi jo nok haandtere Skuden —"

„Især naar I passede paa at holde Ole Lukøje borte," raabte Lodsen og lo over sin egen Vittighed.

„Naa, saa det mener Du," svarede Simon uskyldig. „Nej, Ole Lukøje kunde netop meget godt hjælpe os."

Vi lo alle sammen.

„Den sorte Satan var bleven lært til at hale i en Ende med Tænderne," forklarede Værten; „og desuden kunde den mange andre Kunster, som satte Humør i Arbejdet om Bord."

„Naa, men nu Grisen?" spurgte Lodsen.

„Den kommer vi siden til! Foreløbig maa jeg fortælle om Skipperen. Han var en yderst sindig og medgørlig Mand, undtagen naar han var vred; men saa var han ogsaa desperat for Alvor. Hver anden Dag omtrent havde han et af sine Anfald, ganske ligesom om han havde haft Koldfeberen. Saa kom han op om Morgenen tidlig paa Dækket med Næverne plantede i Bukselommerne og med et Stykke Sejlgarn i Munden, som han gik og sugede paa; thi han nænnede ikke at give Penge ud til Skraatobak. Saa raabte han Kursen til Styrmanden, spyttede Sejlgarnet ud og gav Drengen en Lussing. Naar saa det var bestilt, og han havde sparket Zacharias, som i Regelen løb frit omkring paa Dækket, saa fik han sin Morgenkaffe; og naar han da havde været forude og bedt sin Morgenbøn, saa blev han helt manerlig og spag igen og kaldte gerne Ole Lukøje til sig og gav den Beskøjt. For Resten var han en flink Sømand, det maa man lade ham. Han knurrede aldrig, selv om det kulede aldrig saa svært; men Regnvejr kunde han ikke fordrage, og Folkene om Bord sagde, at det var, fordi han ikke kunde lide, at Dækket blev vasket rent —"

„Jamen," faldt Stemmen ind ovre fra Bordet, „det kunde da Søerne ogsaa gøre, naar I tog Vand over."

„Ganske vist!" bekræftede Fortælleren; „men det ferske Vand skyller altid mere rent end det salte.

En stor Gris var nu Skipperen, saa meget er vist."

„Jeg troede, at det var Zacharias, som var Grisen!" smaalo Lodsen.

„Aa Snak," raabte Stemmen fra Bordet. „Zacharias var jo den lille Gris!" —

„Nu skal I være manerlige, alle sammen," raabte Værten for at gøre en Ende paa Afbrydelserne. „De eneste, der egenlig holdt sig nogenlunde propre om Bord, var Styrmanden og Simon Sundeved — uden at rose mig selv. Samme Styrmand var for øvrigt et mærkværdigt Menneske. Han havde nok i sin Ungdom været noget eftergiven mod de vaade Varer; men saa var han en Gang i en engelsk Havn kommen i Kast med nogle Folk fra et Afholdenhedsselskab og bleven Medlem af Selskabet. Det havde hjulpet — indtil han fik et Tilbagefald. Saa gik han ind i nok et Selskab, og saadan blev han ved for hvert Tilbagefald, og han var, dengang da jeg lærte ham at kende, Medlem af alle de totale Afholdenhedsselskaber, som eksisterede i hele England, Skotland og Irland. Foruden det var han ogsaa meget musikalsk. Da han ikke mere turde slaa sig til Flasken, havde han slaaet sig til Harmonikaen, og den spillede han paa, hver Gang han havde Frivagt og saa ofte, han for øvrigt paa anden Maade

kunde komme til det til Trods for Kaptajnen og Pudelen, som begge to ikke holdt af Musik. — Hør, Skotterup, raabte Skipperen, hver Gang Styrmandens Instrument lod sig høre: De er da ikke mønstret her om Bord som Blæsebælg. Og hvis De endelig vil kvinkelere, saa skulde De spille os et ordentlig lystigt Nummer og ikke disse Nytaarssalmer, som aldrig faar en Ende. Om det saa er Hunden, saa tuder den jo som en besat over Deres Lirumlarum. —

Jeg skal aldrig glemme den Eftermiddag, — det var anden Dagen, efter at vi var lettet fra Reden, og vi stod netop Skagen ud for en frisk nordostlig Brise. — Skipperen stod selv til Rors, og Styrmanden stod i Døren til Ruffet og trak ud og ind paa sin Harmonika. Paa en Gang tager Skuden en Overhaling, Harmonikaen slipper ud af Hænderne paa Styrmanden, og Hunden, som netop var inde hos Kokken, snapper Instrumentet og løber agter ud med det. Nu begyndte der en Jagt, Kaptajnen lo, som om han var betalt for det, og slap hvert Øjeblik Rattet, saa at Skuden girede, og Styrmanden og Hunden tumlede oven paa hinanden. Endelig fik da Skotterup fat i sin Hjertenstrøst, som han kaldte Spillekassen: Ole fik et Par dygtige Spark, og Instrumentet blev lukket ned i Styrmandens Kiste og kom ikke frem for det første. Vi fik ogsaa snart andet at tage Vare end spille Salmer." —

„Pas paa, nu kommer det," sagde Lodsen og skubbede til mig.

„Ja, nu kommer det," sagde Værten og lod Glassene fylde paa ny. „Ser De, i de to Gange fire og tyve Timer, vi havde været om at naa op til Skagen, havde vi haft rigtig fint Vejr. Jeg havde ikke mærket noget videre til Søsygen, og jeg havde haft Lejlighed til i Ro og Mag at finde mig til Rette om Bord. Briggen — den hed for Resten „Ane Sofie" efter Skipperens første Kone — var ikke nogen Hartloper. Men, Herre Gud, vi kan jo ikke alle være Væddeløbere, — som Styrmanden ogsaa bemærkede, da Kokken ytrede om Skuden, at den nok var af dem, som kommer længer paa to Dage end paa en. Imidlertid! saa langt var vi da naaet, og jeg stod mig godt baade med Skipperen og Folkene, og havde bare ikke Væggetøjet været, saa havde jeg befundet mig lige saa godt som derhjemme og lidt til endda."

„Maa jeg spørge," lød Stemmen henne fra Bordet; „er nu alle Behagelighederne færdige?"

„Jo, nu er de færdige," var Svaret.

„Det var snart," mente Stemmen.

„Hold Mund, Nikkolajsen," raabte Lodsen.

Og Værten fortsatte:

„Den nordlige Brise satte nogen Sø deroppe i Skaggerak; men det var dog endnu ikke værre, end at jeg kunde passe min Dont paa

Dækket uden at slingre alt for ofte ned i Læ. Det var maaske i det hele taget godt, at jeg havde noget at tage Vare, thi derved fik jeg ikke Tid til at tænke paa at blive syg. Det er altid Tanken, som først er paa Spil, og saa snart Tanken er der, saa kommer Kvalmen lige bag efter.

Da Aften faldt paa, havde vi to Reb i Merssejlene; Bramræerne blev tagen til Dæks, Lugerne blev skalkede, alt blev surret, hvad surres kunde, og jeg fik som yderligere Oplysning den Besked af Skipperen, at vi lavede os til at tage imod en „Ryger". Naar hun bare vilde trække sig østlig! sagde Skipperen.

Men hun trak sig ikke østlig.

Da vi skulde til at skaffe, og Kokken havde sat noget koldt Flæsk hen paa Kistebænken, blev jeg saa underlig til Mode og kravlede op ad Lukafstrappen for at trække frisk Luft.

Benene vilde ikke rigtig bære mig, den kolde Sved stod mig paa Panden, og jeg havde en underlig salt Smag i Munden.

Ole Lukøje kom hen til mig og vilde lege med mig; men det hele, jeg kunde gøre, var at knibe den i Ørelappen. Saa hylede den og sprang hen ad Dækket uden at agte paa Slingringen, og jeg tænkte ved mig selv: Hvem der blot havde fire Ben i Stedet for to!

Styrmanden, som netop blev løst af fra sin Vagt, kom hen til mig, og da han saa' mig sidde og krybe sammen under Storbaaden, sagde han til mig, at det var det værste, jeg kunde gøre; jeg skulde til Vejrs et Par Gange til Storestængesalingen, op og ned, saa vilde det straks hjælpe.

Jeg slingrede tværs over Dækket og hen til det luv Vant, krøb op paa Rælingen og begyndte at entre til Vejrs.

Herre Jemini, hvor det holdt haardt at komme op! Hver Gang Skuden tog en Overhaling og krængede over mod Læ, blev jeg presset ind mod Rævlingerne, saa at Vejret var ved at gaa fra mig. Og naar Skuden atter duvede den modsatte Vej over, var det ligesom om en greb mig om Livet bagfra og med Magt vilde trække mig ned i Søen.

Jeg naaede da heller ikke længer end til Storemers. Der krøb jeg op igennem Soldaterhullet, og saa satte jeg mig ned, og — ja Gud hjælpe mig — jeg gav mig til at græde."

„Naa, det maa jeg sige!" raabte Lodsen, „det har Du ikke fortalt os før, Simon."

„Hvor mange Potter Vand?" spurgte Stemmen.

„Jeg skal sige Jer noget," vedblev Fortælleren ganske rolig: „Jeg kunde godt lide, at den fremmede Herre skulde have min Rejse lige saa præcis, som den er gaaet for sig. Derfor vil jeg heller ikke skjule noget for ham, men fortælle rent ud af Posen.

Da jeg nu sad deroppe i Merset og blev kastet snart til den ene, snart til den anden Side ligesom i en Gynge, saa brød Søsygen rigtig frem, og det var snart ikke længer Taarer, som jeg gav fra mig.

Jeg skal jo ikke nægte, at jeg var meget kleinmodig til Sinds, og jeg tænkte mer end en Gang paa Skænkestuen derhjemme og paa, hvor godt de Folk har det, som gaar paa Landjorden eller sidder rolig i en Stol. Mørket gjorde mig ogsaa noget underlig til Mode. Jeg syntes, at Himmel og Hav stod i ét. Jeg kunde kun skimte de hvide Søer, naar de brød nede under mig, og saa hørte jeg, hver Gang de tørnede imod Bougen, og det salte Skum fo'r mig op i Ansigtet paa saadan en underlig hvislende Maade, ligesom om det var Snoge, der vilde hugge mig.

Jeg tror dog, at det fornemlig var Søsygen, som førte al den Angst med sig; thi jeg har i Grunden aldrig været bange af mig."

„Aa nej," bemærkede Lodsen og kløede sin Næse med Bagen af Haanden.

„Som jeg nu sad saaledes — og Gud skal egenlig vide, hvor længe jeg havde siddet deroppe, — saa kommer der en Mand entrende op til mig og spørger mig, hvor jeg blev af, og hvordan jeg havde det. —

Det var Styrmanden, Skotterup. Han var bleven ganske urolig, efterdi jeg blev saa længe borte, og egenlig talt havde han nok ikke ventet at se mig igen.

Hvordan gaar det, Sundeved? spurgte han.

Tak, skidt nok; svarede jeg.

Har Du været paa Salingen? spurgte han.

Nej, ikke den Gang, svarede jeg.

Jeg troede næsten, Du var gaaet over Bord, sagde han.

Nej, ikke den Gang, svarede jeg.

Drikker Du nogensinde Spiritus? spurgte han.

Aa ja, saadan til Maade, svarede jeg.

Det skulde Du ikke gøre, sagde han. For hvis Du en Gang gik over Bord, saa røg Du lige lukt ind i Helvede.

Tror Du det? spurgte jeg.

Ja, Du kan bande — eller hvad jeg vilde sige — Du kan stole paa det, svarede han. Enhver, der nyder Spiritus, nyder Gaver af Djævelen. Det er Haandpenge han giver en, og dem skal man ikke tage imod.

Ja, det kan være, sagde jeg.

Du skulde blive *Teetotaller* *) ligesom jeg, sagde han.

Ja nok, svarede jeg; naar jeg nu bare var vel nede igen.

Nu skal jeg hjælpe Dig, svarede Styrmanden. Og saa hjalp han

*) Engelsk Betegnelse for en, som ikke nyder spirituøse Drikke.

mig med at faa fat i Stængebardonen, tog selv fat i Drejerebet, og saa firede vi os Side om Side langsomt ned paa Dækket.

Saa snart jeg atter var kommen til Dæks, begyndte Styrmanden at praje mig for at faa mig til at gaa ind i et Afholdenhedsselskab, naar vi nu kom til England; men jeg huskede paa Skænkestuen derhjemme, og saa svarede jeg ham, at jeg var alt for syg til at tænke paa noget andet end paa at komme til at lægge mig snarest mulig.

Jeg vilde ikke ned igen i det kvalme Lukaf; jeg kunde ikke holde ud at tænke paa Flæsket eller paa den mugne Lugt dernede. Saa hentede Styrmanden et Tæppe til mig, og jeg fik stuvet mig væk paa Bunden af Storbaaden midtskibs, og skønt jeg rigtignok frøs noget i Løbet af Natten, saa havde jeg dog frisk Luft; og det var den, jeg trængte til.

I Dagbrækningen vaagnede jeg og følte mig helt kvik. Det blæste nok endnu; men Stormen var dog ikke taget til, og da jeg gik hen til Skipperen og bad ham undskylde, at Søsygen havde overmandet mig om Aftenen, saa lo han kun i Skægget og hentede mig en Snaps Rom nede fra sin Kahyt.

Du skal se, sagde han til mig; det kommer alt sammen lidt efter lidt. Bare ikke forknyt! Et langt Ben og et kort Ben, og saa Tungen lige i Munden — det er det hele!

For Resten mente han, at der nok ikke blev noget af „Rygeren" den Gang.

Men heri forregnede han sig dog.

Jeg udrettede mit Arbejde nogenlunde den hele Formiddag, og jeg tog godt til mig af Kokkens Ærter, skønt de var temmelig svedne. Men saa hen paa Eftermiddagen begyndte hun igen at tage paa Vej. Vinden sprang helt paa en Nordvest, og vi laa for klosrebede Mærssejl og Stormstagsejl.

Saadan gik det et Par Dage, hvor vi førte smaa Klude og sejlede Vandet tyndt, som det hedder. Jeg begyndte imidlertid efterhaanden at vænne mig til en Storm i Nordsøen. Vi forandrede saa godt som slet ikke Sejlføring, og som Følge heraf var der ikke noget for mig til Vejrs at gøre. Jeg havde blot at passe mine Vagter og saa se til at blive af med Resterne af Søsygen. Det øvrige lod jeg de andre besørge, og jeg begyndte allerede at regne Nordsøen for Smaating, — men saa kom det jo rigtignok!"

„Naa, nu gaar det løs!" raabte Lodsen, halvt drillende, halvt spændt paa at høre.

„Ser De," sagde Simon med en uhyre vigtig Mine, „det var om Morgenen efter den Dag, og den fjerde Dag efter at vi var kommen i Nordsøen. Fartøjet havde arbejdet meget uroligt hele Natten, og der stod et voldsomt Hav, da jeg om Morgenen kom paa Dækket.

Skipperen var i sit gnavne Humør; det saa' jeg lige straks. Han sparkede til Zacharias, der kom rendende ham forbi, og skældte Folkene ud, fordi de ikke havde tøjret den forude, som han havde beordret Dagen i Forvejen.

Styrmanden var lige saa gnaven. Jeg havde taget Hundevagten sammen med ham, og vi var da i Mangel af anden Beskæftigelse kommen op at disputere om Afholdenhedsselskabernes Nytte.

Vejret var ikke anderledes end de to kommanderende var. Det kom hvert Øjeblik med Byger, og i dem baade blæste og regnede det, saa det var en Gru. Midt paa Formiddagen revnede vort Stormerssejl med et Knald ligesom et Skud, og Pjalterne fløj fra Ligene ligesom de Fnug, der flyver omkring i Sommertiden.

Vi gik alle Mand til Vejrs og slog et nyt Sejl under; men ikke ti Minutter efter, at vi var kommen paa Dækket igen, revnede vort Stormstagsejl og gik samme Vej som Storemerssejlet.

Vi maa dreje hende under! raabte Skipperen.

Det blæste nu aldeles storartet. Vi laa krænget over, saa at Nokkene af Underræerne bestandig slæbte i Vandet. Søerne skruede sig i Vejret rundt omkring os, som om de hvert Øjeblik vilde styrte ned over Dækket og knuse os; og det er mig endnu til Dato ubegribeligt, at de ikke gjorde det.

I det samme vi løb op imod Vinden for at komme til at ligge underdrejet, krængede et Bygekast os endnu mere over end nogen Sinde før; en svær Braadsø for Bougen og langs Laaringen gjorde Resten, og jeg saa' til min Forfærdelse Masterne lægge sig fladt ned over Vandet, medens alting paa Dækket, hvad der ikke var surret urimelig godt, styrtede ned i Læ.

Vi laa kæntret; det var afgjort.

Den ballastede Skude havde ikke været stiv nok til at kunne taale den sidste Overhaling; og nu laa vi der og slæbte Sejlene i Vandet og havde selv den største Møje med at holde os fast for ikke at gaa samme Vej som Zacharias, der allerede skrigende af fuld Hals drev ude i Søen.

Kokken, som begribeligvis var den, der holdt mest af Grisen, forsøgte paa at bjærge den ved at kaste en Ende ud til den. Men Zacharias var uheldigvis ikke dresseret som Ole Lukøje til at bide i Tovender, og den drev længere og længere bort, indtil endelig en Styrtesø tog den væk for bestandig.

Vi sad alle Mand — og Pudelen med — i det luv Store- og Fokkerøst. Søen gik uafladelig over os, og jeg tænkte ved mig selv, at ret længe kunde dette ikke vare ved.

Det samme tænkte nok ogsaa Skipperen. Han prajede Styrmanden i det andet Røst og spurgte ham, hvor Økserne laa. Saa slap

Styrmanden Røstet, firede sig ned paa Ruffet, kravlede ind i Tømmermandslukaf'et og kom drivende af Vand tilbage med et Par Økser.

Det var ret, Skotterup, raabte Kaptajnen. Tag De nu Storrøstet, saa tager jeg Masten. Hug væk!

De huggede begge to, som om det gjaldt Livet — hvad det da egenlig ogsaa gjorde. Jeg kravlede over i Fokkerøstet til Folkene, og snart efter saa' vi først det ene Spænd, saa det andet og endelig hele Storevantet knække over ligesom Glas for Styrmandens Økse.

Skipperen havde heller ikke været ledig ved Masteroden, og nu kom Styrmanden til, og begge huggede de rask væk, saa Spaanerne drev dem om Ørerne.

Kom nu inden Borde, raabte Kaptajnen til os.

Og næppe var vi kravlet ind paa Dækket, førend Skuden vippede lidt op paa en Sø, som brød under den. Det knagede og bragede i Stormasten, hele Storrigningen gik over Bord, og til alle Mands Glæde rejste Briggen sig langsomt i Vejret.

Ned med Roret! brølede Skipperen og sprang selv til Rattet, førend nogen anden kunde komme derhen. De vaade Forsejl fangede Vind, Skuden skød over Stævn, og snart laa den paa ret Køl igen.

Vi var sluppen over det værste. Nu gik vi i Gang med at klare Resterne af Storrigningen væk, som endnu hang i det læ Røst og belemrede Skibet. Derpaa lod Skipperen en Romflaske gaa rundt, thi der var naturligvis ikke Tale om at faa Ild paa Kabyssen den Dag, og vaade og forfrosne var vi jo alle sammen; og saa maatte vi i Arbejde med at faa stillet en Nødmast op af de Reserverundholter, vi havde liggende i Lasten.

Det var strengt Arbejde, thi Skuden rullede svært formedelst det meget Vand, vi havde faaet ind ved Kæntringen. Men op fik vi da Masten, og et gammelt Bramsejl fik vi hængt paa den, og nu kunde vi atter bringe Skuden til Vinden, ja endogsaa gøre lidt Fart, skønt det maaske var smaat nok. Op ad Dagen bedrede Vejret sig saa meget, at Kaptajnen og Styrmanden kunde navigere og sætte Kursen. Hvor meget Afdrift vi havde haft, fik vi ikke at vide; men det var nok ikke saa lidt endda. Endelig ud paa Eftermiddagen blev Vejret helt godt og Vinden medgaaende; Kokken fik gjort Ild paa Kabyssen, vi fik varm Mad og Ekstra-Brændevin; og saa gik vi med godt Humør til Pumperne, og Styrmanden trak paa sin Harmonika, naar han blev afløst, og Skipperen sagde ikke et Ord til, at han spillede.

Saa slap vi da over Nordsøen, som heldigt var. Grisen havde vi mistet og Storrigningen og det ene Hønsebur med. Men baade Skipperen og Styrmanden sagde, at vi havde klaret os godt i Betragtning af den haarde Tørn, vi havde maattet tage. Og naar baade Skipper og Styrmand siger det, saa maa det da være sandt."

„Ja naturligvis, Simon!" bekræftede Lodsen og bankede sin Pibe ud.

„Naa, og nu Historien med Mutter?" spurgte Stemmen ovre fra Bordet.

„Den hænger jo sammen med det øvrige," bemærkede Fortælleren sindig. „Nu kommer vi til den."

Og han lænede sig tilbage i Stolen, nikkede paa skraa til sin Halvdel bag Skænken og fortsatte:

„En dejlig Eftermiddag var det, da en Bugserdamper kom ud og tog Tampen af vor Ende om Bord udenfor Barren ved Tynemouth. Solen skinnede paa de høje Brinker, hvor Fyrtaarnet og den gamle Ruin ligger — ja, Ruinen synes jeg ikke, der er stort ved; men Fyret er brillant. Den ene store Damper efter den anden passerede os forbi for Udgaaende; de vilde nok se at slippe over Nordsøen, inden den næste Storm kom, — og det forstaar sig, saa maatte de skynde sig lidt. Der stod en svær Dønning ud over den Barre eller Grund, som Tynefloden laver af al det Mudder og Sand, den fører med sig, og Styrmanden fortalte mig, at der aarlig gaar en Mængde Skibe rabundus, naar de søger Havn her i en Paalandsstorm. To lange murede Moler, eller som Englænderne kalder dem: Piers, løber langt ud i Havet paa hver sin Side af Flodmundingen. Indenfor disse Havnemoler snevrer Farvandet pludselig sammen, og her begynder egenlig Floden, som kommer højt oppe fra Landet, og som er sejlbar for de største Fartøjer lige op til Newcastle, der ligger flere danske Mile og endnu flere engelske Mile fra Mundingen, eller som den paa engelsk kaldes: Tynemouth.

Sikken en Vrimmel af Skibe her var samlet fra alle Verdens Hjørner! men flest var der dog fra England selv. Og sikken en Mængde Bygninger, Oplagspladser, Værfter og Fabrikker der laa paa begge Flodbredder! Navnlig disse Ironworks var der en uendelig Masse af, og jo længere vi kom op ad Floden, jo mere osede og dampede Skorstenene, og efterhaanden som Mørket faldt paa og Røgen blev tættere, kunde vi se Flammerne rundt omkring fare ud af Jorden eller op igennem Tage og Skorstene. Det var et ganske mærkværdigt Syn, al den Ild og Røg, og saa var der en Spektakel, en Hamren og Dundren og Hvæsen og Klæpren, og Folk om Bord paa Skibene, der kom op eller ned ad Floden, raabte og skreg, som om de var besatte, og til sidst kunde man ikke høre Ørenlyd og ikke se en Haand for sig. Og saa stoppede vi, og Damperen gik fra os: — og saa sagde Skipperen, at nu var vi i Newcastle!

Det var som sagt omtrent blevet mørkt, inden vi naaede saa vidt. Vi lagde ind og fortøjede ved en lang stensat Kaj, og Skipperen gik i Land med sine Papirer.

Man kunde egenlig ikke se andet af Byen end en lang Række Gaslys forneden og foroven paa begge Sider af Floden. Men da det var første Gang, jeg var paa et udenlandsk Sted, stod jeg og stirrede paa disse Lys, indtil de rendte ganske rundt for mine Øjne.

Du skulde heller tage Haand med i Arbejdet end staa der og glo! sagde Styrmanden. Førend i Morgen bliver der dog ingen Landlov af; og for Resten er der slet ikke noget mærkværdigt at se ved den By. Den ligner ethvert andet engelsk Hul med Kulrøg, Gaslygter og Whiskybutikker.

Det kunde være, at Styrmanden havde Ret, og det kunde være, at han havde Uret. Saa meget er vist, at jeg den Aften ikke kunde dømme om noget. Men et Par Dage efter, da Skibet var kommen i Dok, gik Styrmanden og jeg i Land fra Middag af. Og fra den Landgang er det, at *hun* derhenne skriver sig! —"

Der fo'r over Simons Ansigt nogle af hine lyse Glimt, som altid frembringer et hyggeligt Indtryk paa den stille Iagttager, og som ogsaa i dette Tilfælde viste, at der er Erindringer, der formaar at trænge igennem Aarenes Mellemrum og en Skænkestues Dunster ligesom Solen igennem Skylagene.

Simon rejste sig fra sin Stol, gik hen til Skænken, og idet han bøjede sig over denne, lod han sin Ægtehalvdel vederfares en Række ømme Kærtegn af samme Art og paa samme Maade, som naar man strigler en Hest. Derpaa raabte han sin britiske Mage ind i Øret: „I am just speaking about Newcastle, Deary!" og gik atter tilbage til os, idet han for en Fejls Skyld oversatte sine Ord paa dansk: „Vi er just i Færd med Newcastle, min Snut!"

Saa fortsatte han sin Fortælling.

„Styrmanden og jeg gik ned ad den lange Kaj, hvor der er fuldt op af Kontorer og Skænkestuer. Saa bøjede vi op igennem en høj, muret Porthvælving og kom op ad en meget stejl Gade, der ender i et Torv med en Søjle. Saa drev vi rundt omkring i de forskellige Gader og saa' paa Butikkerne og Folkene, og jeg maatte give Styrmanden Ret, at der i Grunden ikke var meget at se paa, men at man lige saa gerne kunde gaa tilbage igen til Dokken og spise til Middag i det Værtshus, hvor Folkene søgte. Men alligevel, jeg syntes dog, at vi kunde blive ved lidt endnu, da vi nu engang havde faaet Kisteklæder paa og desuden havde Tiden for os. Styrmanden talte noget om de Fristelser, man var udsat for, naar man saadan drev ledig omkring; men jeg mente rigtignok, at det ikke var nogen Kunst at være afholdende, naar man stadig vilde undgaa alle Fristelser. Og saa fulgtes vi ad, Gade op og Gade ned, indtil vi stod foran den Jernbanebro, der er spændt over Floden omtrent i Rundetaarns Høj-

de. Her maatte vi af med to Pence til Brovogteren, og saa kom vi over Broen og over i en Gade paa den anden Side Floden.

Nu var jeg imidlertid bleven baade sulten og tørstig; og da jeg trængte ind paa Styrmanden, maatte han tilstaa, at han ogsaa trængte til lidt mere end Luften. Det varede ikke længe, saa hittede vi et Spisekvarter, og da jeg havde givet Skotterup det Løfte, at jeg ikke vilde nøde ham til at drikke noget, saa gik vi indenfor og satte os ned.

Det var et rigtig engelsk Spisekvarter. Værelset var rummeligt nok; men begge Siderne var delt af i Smaabaase med Træskillerum, hvor der stod et Bord og et Par Bænke. Der blev saaledes en smal Gang tilbage i Midten af Værelset, og her var Gulvet bestrøet med Savspaaner. Bagtil var en Skænk, hvor der sad en ældre Kone og strikkede, ligesom nu Mutter derhenne.

Vi maatte raabe højt, for at Værtinden kunde høre os (ganske ligesom jeg nu maa ved Mutter), og da hun havde hørt, at vi ønskede noget at spise, raabte hun ud ad Døren: Molly!

Straks kom der en ung Pige ind med et Forklæde paa, der gik lige fra Halsen og ned til Fødderne, og med en Jerngaffel i Haanden.

Skotterup, som var den stiveste i engelsk, krævede ind, og jeg stod og saa' paa Pigen, og jeg syntes, at jeg aldrig havde set noget saa smukt før i Verden.

Vi satte os imidlertid hen i en af Baasene, og da vi var ganske ene i Lokalet, lod vi Munden løbe.

Det var en net Pige, Skotterup! sagde jeg.

Det var det sgu; svarede Styrmanden.

Sig mig, Skotterup, sagde jeg. Hvad hedder det paa engelsk: Jeg har aldrig set saa smukke Øjne før! —

Lad nu bare være at gøre Skandale, svarede han.

Aa Sludder, sagde jeg. Du kan jo gerne sige mig det.

I've never seen so pretty eyes before.

Tak skal Du ha', sagde jeg.

Og saa kom den unge Pige ind igen med Oksekødet og et stort Krus Ale, som Styrmanden straks skubbede over til mig.

Perhaps your friend is a teetotaller? (Deres Ven er maaske i et Afholdenhedsselskab?) sagde hun og saa' smilende til mig.

Jeg nikkede paa Kraft og saa' vist meget forliebt paa hende; for hun blev blussende rød i Ansigtet og vendte sig bort.

Hold Dig nu i Skindet, Sundeved! sagde Styrmanden gnavent og gav sig i Færd med Kødet.

Jeg tør nok sige" — bemærkede Fortælleren, idet han med Selvfølelse strøg sig ned over Ansigtet, — „at jeg den Gang var en gan-

ske køn ung Fyr. Alt imedens jeg tog for mig af Kødet og Øllet, skottede jeg hen til Skænken, hvor den unge Pige stod. Hun sendte mig ogsaa af og til et stjaalent Øjekast; men saa fik den gamle Kone Kig paa denne Telegraferen, og saa sagde hun noget til hende, og den unge Pige gik ud ad Døren.

Jeg ærgrede mig frygtelig, men for at lade som ingenting, og for maaske at faa Datteren (thi det var tydelig nok Datteren) at se igen, gik jeg hen til den gamle og forlangte et Krus Ale.

Den gamle saa' vist paa mig. Derpaa kløede hun sig med Strikkepinden paa Halsen og skænkede selv mit Krus fuldt af en Tønde, som laa under Disken.

Jeg kunde se, at det gottede Styrmanden; men for ikke at høre flere af hans Gloser, skyndte jeg mig at drikke Øllet, og saa betalte vi og gik ned til Skibet. Vi traf Kaptajnen om Bord, som sagde os, at Skibet var dygtig læk, og at det vilde vare mindst en fjorten Dages Tid, inden Skaden paa Skrog og Rigning kunde blive udbedret, og først saa kunde vi begynde at lade vore Kul.

Kaptajnen var ikke meget glad herover. Men mig kom det godt tilpas; jo længere vi blev her, desto bedre for mig; for jeg kunde mærke paa mig selv, at jeg var bleven rigtig, hvad man kalder „grundskudt".

Jeg var ked af Styrmandens Selskab, og jeg var ked af at være om Bord. Saa gik jeg hen og hentede Kokken, som var en flink Fyr, og som havde været mange Gange i England. Og saa gik vi to op i Byen igen, og Ole Lukøje, som altid holdt sig til Kokken, fulgte med os.

Vi gik nu rigtig omkring og saa' os om. Kokken vidste god Besked over alt; jeg trakterede, og vi havde en rigtig fornøjelig Dag, og ud paa Aftenen magede jeg det saadan, at vi atter kom over Broen og hen i den Gade, hvor jeg havde været om Middagen.

Lad os gaa ind her og tage os noget varmt! sagde jeg, da vi stod udenfor Spisekvarteret.

Ja nok, sagde Kokken. Og vi gik da ind, og Hunden fulgte os.

Der var nu kommen flere Gæster, og den unge Pige gik omkring og vartede op, og paa den Maade, som Gæsterne behandlede hende paa, kunde jeg se, at det var en rigtig pæn Pige og et rigtig pænt Sted.

Den gamle sad stadig henne ved Skænken og strikkede. Hun saa' først lidt arrig paa mig, da hun kendte mig igen; men saa sprang Ole Lukøje op paa Disken, og det lod til at more den gamle meget, og hun gav sig til at kæle for den og spurgte mig, efter hvad jeg kunde forstaa, om det var min Hund, hvortil jeg glat væk svarede: Yes.

Naa, jeg behøver vel ikke at spinde Enden saa langt ud. Vi sad der en to—tre Timers Tid, og i den Tid gjorde jeg mig al tænkelig Umage for at trække Mollys Opmærksomhed hen paa mig. Hver Gang hun kom og bragte os noget, som jeg havde krævet ind, saa' jeg paa hende — og hun da paa mig igen; og da jeg aldrig har været af den Slags Folk, som lader Øjnene gaa Mundens Ærinder, naar den selv kan hjælpe sig til Rette, saa flikkede jeg alle de Stumper engelsk sammen, som jeg i en Fart kunde overkomme, og hun forstod mig ogsaa meget godt og lo og nikkede til mig. Der var ogsaa en Gang, hvor hun bøjede sig ned og klappede Ole Lukøje, som netop sad og fik et lille Kødben hos mig. I det samme hendes Haand gled hen ad Pudelens Ryg, kom ogsaa min Haand derned. Jeg tog hende ganske blidelig om Fingrene, og vel tog hun Haanden til sig, men vred blev hun langt fra; tvært imod, hendes Øjne skinnede meget stærkere end før, og jeg sagde til mig selv: Her er nok din Lykke gjort, Simon Sundeved!" —

„Ja, Du er en heldig Kantøffel, Simon!" faldt Lodsen ind, som saa længe havde holdt sig i Skindet.

„Du har Ret, har Du!" raabte Fortælleren og saa' sig triumferende om i Værelset. „Og Skaal! baade Du og alle gode Venner! Kokken" — fortsatte han — „havde imidlertid tillige med Ole Lukøje sat den gamle i godt Humør. Og da en af Gæsterne lod til at blive noget skinsyg over, at Molly gav sig saa meget af med mig, saa forlangte jeg brandy and water hele Lokalet rundt, og da det endelig var paa Tide at gaa, skiltes vi alle sammen som gode Venner, og jeg fik endnu hvisket til Molly det om Øjnene, som Styrmanden havde lært mig, og som jeg havde gaaet og baaret paa hele Eftermiddagen.

Begribeligvis kom jeg igen den næste Dag og Dagen derefter, og saa fremdeles hele Ugen igennem.

Et Par Gange havde jeg Kokken med, men da jeg nok mærkede, at han tog det hele for Grin, og da han ogsaa vilde flette et Ord ind imellem til Molly, saa lod jeg ham snart sejle agter ud og tog kun Ole Lukøje med. *Den* tog Sagen alvorlig nok, og saa kunde den gamle oven i Købet godt lide den.

Imidlertid gik jeg og læste alt det engelsk, jeg kunde overkomme, paa Skilternę rundt omkring paa Gaderne og indlod mig i Snak med enhver, for at jeg kunde lære saa meget som mulig af Landets Sprog.

Der behøvedes nu endda ikke saa meget for at gøre Molly begribelig, hvad jeg mente med alle mine Besøg, og at jeg mente det godt og redelig med hende. Jeg opførte mig jo altid som Gentleman, og jeg fortalte hende, at jeg sad i en god Bedrift derhjemme, og at

jeg nu vilde skynde mig lidt at blive Styrmand, og saa vilde jeg købe mig et Skib, og saa skulde hun blive Kaptajnskone, og Skibet skulde blive opkaldt efter hende.

Hun slog det vel alt sammen hen i Spøg; men for hver Gang jeg kom, saa' hun mere og mere eftertænksom ud, og da jeg endelig en Aften, medens den gamle et Øjeblik var gaaet ud, tog hendes Haand og, saa godt det lod sig gøre, fortalte hende om den Plads, som hun havde besat i mit Hjertekammer, saa gav hun sig til at græde saa smaat, og saa ... og saa ..."

„Ja saa," — raabte Lodsen og slog et lille Smæk med Fingeren — „saa fik Du Dig et Slik under Næbet, og saa var Molly din, og Hurra for det!"

Fortælleren nikkede gravitetisk, idet han saa' over til mig, og fortsatte.

„De véd jo, hvordan saadan noget gaar til. Men Lodsen skal nu altid tage saa glubsk paa Tingene. Nok er det, at jeg havde Pigens Hjerte, ligesom hun havde mit. Det værste var, at jeg nu snart skulde af Sted. De fjorten Dage var næsten forbi, Briggen var bleven sejlklar og laa nu og ladede Kul. Jeg gik og grubliserede over, hvad man egenlig skulde gøre, og Skipperen spurgte mig bestandig, hvad der var i Vejen, og Styrmanden saa' surt til mig, og Kokken lo og kom med Hentydninger, som jeg rigtignok bad mig fritagen for.

Det allerværste var dog, at den gamle ikke syntes om det hele. Molly havde jo ikke rent ud fortalt, hvordan Sagerne stod; men saadan en gammel Mo'er kan altid stave og lægge sammen, og jeg var ikke en velsét Gæst hos hende, det kunde jeg snart se. Jeg grubliserede mere og mere, jo nærmere Tiden for Afrejsen kom, og jeg havde da omsider faaet spekuleret den Idé ud, at jeg vilde vise den gamle de Papirer, jeg havde hos mig, og som kunde dokumentere, at jeg ikke var en slet og ret udenlandsk Landløber, men at jeg var en ung Person, som endogsaa havde noget til Bedste, og saa vilde jeg formelig anholde om Datterens Haand.

Men saa kom der pludselig en aparte Vending i Sagerne, som De nu skal høre.

Netop den Morgen, da jeg vilde lave mig til at gaa op i Land med Papirerne i Lommen og med mine bedste Klæder paa Kroppen, kommer der et Bud ned til Skibet med en lille Seddel, hvorpaa Molly havde skrevet, at jeg straks maatte komme til hende.

Jeg fik saa travlt, at jeg ikke engang bad Skipperen om Forlov, og sporenstregs var jeg oppe over Broen og inde i Spiselokalet, som jeg heldigvis traf ganske tomt for Gæster. Der kommer saa Molly farende ud ad en Dør og kaster sig grædende om Halsen paa mig,

og nu fik jeg da at vide, at hun og hendes Mo'er havde haft en lille Scene angaaende mig den foregaaende Aften, førend de gik til Sengs. Om Natten var den gamle Kone bleven saa syg, og Lægen, som de lod hente, havde forklaret, at det var Apopleksi, og at den syge ikke kunde leve Dagen over.

Og naar nu Mo'er dør, sagde Molly, og deri har jeg jo Skyld, saa staar jeg ganske ene i Verden; og hvad — hvad vil Du saa gøre med mig?

Det skal jeg sige Dig, sagde jeg saa (thi nu var jeg fast bestemt paa, hvad jeg vilde); saa gaar jeg til mit Lands Konsul med disse Papirer, og saa faar jeg ham til at give mig Penge til Laans, og saa lader vi den danske Præst splejse os her i Newcastle, og saa følger Du med mig hjem til mit Land, og der tager vi fat sammen paa Menagen ligesom her.

Jeg fik et Kys og to Kys og mange Kys af Molly, og saa gik vi ind til den gamle Kone sammen. Hun laa paa sit Yderste og stred svært i det og var nok allerede ude af Besindelse. Men da jeg dog syntes, at jeg skulde gøre noget, saa viftede jeg med Papirerne for hendes Øjne. Og saa døde hun.

For øvrigt gik alt, som jeg havde bestemt det.

Og det var et rigtig fornøjeligt lille Bryllup, hvor Styrmanden fik sig en rigtig net lille Pisk til Trods for alle hans Afholdenhedsselskaber. Og Dagen efter gik min engelske Kone og jeg om Bord i Briggen, og vi havde efter Omstændighederne en god Overfart, og den, som aldrig har fortrudt sin Englandsrejse, det er Simon Sundeved, og naar nogen spørger Dem, om De kender ham, saa kan De nu med god Samvittighed svare: Ja —"

Jeg rejste mig, og da det forekom mig, at jeg burde henvende en Del af min Tak til den, uden hvem i det mindste Slutningen til Fortællingen ikke var fremkommen, saa bad jeg paa saa godt engelsk, som jeg formaaede, om jeg maatte føje min Hilsen til den Hyldest, som min ærede Værts Fortælling havde ydet en af Albions skønne Døtre.

Vedkommende saa' fra sit Strikketøj op paa mig, lidt forbavset, lidt adspredt, men smilende over det venlige Ansigt, hvorigennem jeg nu tydeligere end før saa' Sporene af alt, hvad Tiden er haardhjertet nok til at røve.

„Ja, De maa tale lidt højt," sagde Lodsen. „Mrs. Sundeved er noget tunghør!"

TOGET MOD ANHOLT

Der er vistnok ikke mange i Danmark, som ikke kender lidt til Sandkisten paa Kongens Nytorv, ved Nyhavn. Vi kan da straks give os i Færd med den Person fra samme Sandkiste, hvem vi skylder en væsentlig Del af disse Optegnelser, gamle Kristoffer Barkholt, og lade ham selv fortælle ovenstaaende Begivenhed.

Det er allerede nogle Aar siden. Hvis en eller anden nu vil søge gamle Kristoffer paa det antydede Sted, gør det os ondt at maatte erklære, at denne Søgen bliver forgæves. Den gamle Fyr er afgaaet ved Døden lige saa vel som Sandkisten, og det er vel knap nok, at hans Kolleger i Sandfaget endnu mindes ham. For os staar han imidlertid endnu i det samme klare, rolige Lys, frit ud fra alle Omgivelser, hverken trykket af Charlottenborgs røde Murstensmasse eller forstyrret af Nyhavns travle Færdsel, hævet nogle Alen op over Torvets og de tilstødende Gaders Menneskevrimmel, støttende sig til den slidte Skovl og kastende et skarpt Blik ned over Nyhavns mudrede Kanal, ned over „Sandheste", Pramme, Baade, Jagter og Smaaskonnerter. Vi ser ham for os i den blaa, korte Jakke, med en graa, ulden Lap over den ene Skulder ligesom en Epaulet. Ja — et Hæderstegn havde han fortjent, den gamle Fyr; men da han aldrig havde hørt til de Folk, der, efter hans eget Udtryk, kunne „bore" sig frem, saa havde Hæderen indskrænket sig til hans egen Overbevisning om at have gjort sin Pligt. Og det er jo for saa vidt tilstrækkeligt.

Et lille Hædersminde kunde vi for øvrig føle os fristede til at rejse over ham. Og i saa Henseende kunde vi tage et spøgende Udbrud af hans eget Lune til Indtægt.

Vi stod nemlig en smuk Sommeraften oppe hos ham paa „Dækket" af Sandkisten. Lugerne til Beholdningen neden under var lukkede; Arbejdet var endt for denne Dag, og Mandskabet havde Fyraften. Sandhestene, baade de bred- og rundgattede, var fortøjede hver ved sin Bolværkspæl ligesom „rigtige" Heste i et Spiltov. „Der er den Forskel," forklarede den gamle, „mellem *vore* Heste og saa Vognmændenes, at vore Heste løber langt raskere, især med en halv Vind, og fordrer langt mindre Pasning end disse Kralliker, som Brændehandlerens Kuske kalder for „Løbere". For øvrig er det bedre Tider for Brændehandlerne end for os Sandmænd. Folk bruger ikke nær saa meget Gul'sand nu som før. Og desuden bli'r man gammel og for sløj til at passe Forretningen. Men det er nu det samme," vedblev han, idet han stødte den omvendte Skovl med Skaftet ned i en Sandbunke, „man kan dog sige, at man har passet sin Dont ved Sandet, saa længe man kunde. I min Ungdom flød jeg oven paa

Sandet; da jeg var bleven ældre, gravede jeg efter det; og nu kan jeg snart lægge mig til Ankers under saadan en Bunke som denne her, og en eller anden god Ven kan saa stikke mig en Skovl oven i Bunken med Bladet op efter, og saa kan han skrive derpaa: Herunder hviler Kristoffer Barkholt, som tjente Kongen i sine unge Dage og Sandkompagniet til sin Død."

Naa ja, en saadan Indskrift foreslog han selv. Vi vil imidlertid, idet vi gaar ind paa hans Forslag, udvide denne Indskrift saaledes, at den paa en noget fyldigere Maade kommer til at omhandle netop det første Punkt. Vi vil lade ham selv fortælle om, hvorledes han „tjente Kongen i sine unge Dage". En anden kan da maaske komme bag efter med Meddelelser om, hvorledes han tjente „Sandkompagniet til sin Død".

„Det var i Aaret 1811", fortalte gamle Kristoffer os. „Ja, det er nu længe siden, og længe førend Deres Tid. Jeg var en ren Dreng den Gang; en Hvalp paa 16—17 Aar. Men stor og stærk var jeg. Hverken Alderen eller det haarde Arbejde ved Sandgravningen havde krummet min Ryg. Jeg var begribeligvis Nybo'rsdreng, og mine Forældre var Nybo'rsfolk. I Foraaret 1810 kom jeg om Bord hos Premierløjtnant Peter Nikolaj Skibsted, og jeg var med til at tage den engelske Kanonbaad „Grinder" under Samsø. Da vi kom til København med den Prise, blev min Fa'er meget glad, eftersom jeg nemlig ogsaa havde faaet min Andel i Prisepengene, da Kanonbaaden blev vurderet. Mine Forældre fik Møntsorterne, og ved Sommertid det samme Aar var jeg igen om Bord hos Løjtnant Skibsted, som nu havde faaet tre armerede Luggere under sin Kommando. Vi havde Ordre til at gøre Engelskmanden saa meget Afbræk som mulig, og navnlig snuppe saa mange Skibe som mulig ud af hans Konvojer; men denne Gang blev det rigtignok os selv, som blev snuppede. Vi kom to engelske Linjeskibe lidt for nær ude i Kattegattet; og da vor Chef fandt, at Luggerne og Linjeskibe ikke passede rigtig godt sammen i en Dans, saa holdt vi ind til Grenaa og slap ogsaa helskindet fra den løbende Fægtning derude i rum Sø. Men Engelskmanden vidste nok, hvad han gjorde. Da Mørket faldt paa, kom to armerede Barkasser, tæt bepakket med Matroser og Marinere, roende ind imod os. Vandet var svært grundt der, hvor vi laa. Vi kunde ikke flyde længer ind, og det hjalp saaledes ikke, at nogle Infanterister, som var marcheret op inde paa Strandbredden, begyndte at skyde ud efter Fjenden. De kunde ikke naa ham, og han roede os da paa Siden, efter at han først havde beskudt os langskibs, — og saa begyndte Entringen.

Ja det kunde blive en lang Historie, hvis jeg vilde spinde videre paa denne Ende. Men det er Anholt, vi skal have fat i.

De kender jo nok Anholt, — De véd deroppe i Kattegattet. Den havde Englænderne besat nogle Aar i Forvejen; jeg tror, det var i Begyndelsen af Sommeren 1809. Øens Fyr var jo meget vigtigt for de engelske Krydsere i Kattegattet, og Fjenden havde derfor rundt omkring Fyrbygningen lavet stærke Batterier med Mure og Jordvolde. Jeg tror, at Kommandanten over disse Batterier og de 400 Mand Soldater, som laa i Besætning, hed Kaptajn Maurice.

Der havde nok allerede en Gang før været Tale om fra dansk Side at forsøge paa at tage Øen tilbage, og Regeringen havde desangaaende taget Løjtnant Falsen med paa Raad herom. Men Løjtnanten — det sagde man i det mindste — havde raadet fra at indlade sig paa de Dele.

Jeg har naturligvis ikke nogen Forstand paa Sagen, og jeg havde den Gang endnu mindre, end jeg siden efter fik; men jeg kan godt huske den Aften, da jeg var bleven paamønstret i den Kanonbaad, som Løjtnant Falsen selv førte. Jeg var som sagt kun en Hvalp den Gang; men jeg sad og lyttede inde i den gamle „Brokkensbod" efter, hvad to gamle Højbaadsmænd sagde anbelangende denne Affære. Falsen var bleven gjort til Chef for en Flotille af tolv Kanonbaade, en Lugger og tolv Transportbaade. Vi skulde tage Soldater om Bord oppe ved Grenaa, og saa skulde Anholt igen komme tilbage under dansk Flag. Men de gamle Baadsmænd sagde, at Løjtnanten slet ikke var videre fornøjet med sin Kommando. Det vil da sige: han var jo hverken bange af sig, ej heller vilde han forsømme sin Pligt; men han havde Aaret i Forvejen fraraadet det hele og sagt, at saa snart den engelske Admiral Saumarez igen viste sig med sin Flaade i vore Farvande, vilde Anholt komme under Englænderne, om den saa hundrede Gange var bleven tagen tilbage af os.

Dette havde Regeringen ikke villet laane Øre til. Øen skulde og maatte tages, der hjalp ingen kære Mo'er, og nu var Ekspeditionen kommen i Stand.

De to Baadsmænd sagde for Resten mange andre Ting. Navnlig var de slet ikke fornøjede over, at vi skulde have Soldater med paa den Tur. Men det kan man nu ikke regne; for Søfolk og Soldater kan aldrig gaa i Spænd sammen.

Naa, Dagen efter lettede hele Flotillen fra Reden med Undtagelse af de Fartøjer, som allerede var stationeret oppe under jydske Kyst. De større Kanonbaade kommanderedes af vor Chef i hans eget hurtigsejlende Fartøj, der oprindelig var en engelsk Prise. Kanonchalupperne førtes af Premierløjtnant Fogh, og iblandt hans Officerer var den raske Gut, Sekondløjtnant Peter Buhl. Han havde allerede som Kadet i 1807 om Bord i en Kanonbaad mistet den ene Arm i en Fægtning med det engelske Batteri ved Gamle Pesthus. Her ved

Toget mod Anholt viste han sig som en gammel, prøvet Søhelt, og da han efter denne Affære var bleven udvekslet af engelsk Fangenskab, kom han om Bord i Fregatten „Najaden" og fandt sin Død sammen med dette smukke Skib Aaret efter i Lyngør Havn paa norske Kyst.

Ved Gerrild Bugt, Norden for Grenaa, fandt vi ganske rigtig alle Soldaterne. Der var nok en 6—700 Mand. Pokkers pyntelige saa' de ud i deres røde Munderinger, med stramme Bukser og store Patrontasker paa Agterspejlet. I Kasketterne havde de nogle Tingester, der lignede Lampepudsere. Naar de drejede sig, eller naar de skulde til at løbe, smed de den ene Haand bag paa Tasken, ligesom om de pludselig alle sammen fik et Hold i Ryggen. For øvrig sloges de godt; det fik vi da senere se Prøver paa.

Deres Chef hed nok Melsted og kaldtes Major. Et Jern til at gaa paa, det var han. Og han fik ogsaa sin Død derovre under Batterierne.

Han og Løjtnant Falsen gik nu omkring og stak Hovederne sammen; og min Sidemand i Baaden fortalte mig, at nu raadslog de om, hvordan vi bedst skulde overrumple Engelskmændene derovre paa Øen, saa at ikke en eneste kom levende tilbage til England. Men jeg tænkte allerede den Gang ved mig selv, at det skulde gaa underligt til, om der ikke ud af denne Postyr, af de mange Mennesker og de mange Fartøjer, der var samlet her paa Kysten, skulde komme noget for Engelskmandens Øren, saa meget mere som hans Øren paa de Tider var meget lange.

Imidlertid fik Maanedsløjtnant Bech Ordre til om Morgenen at gaa ud med en Jolle og rekognoscere Farvandet omkring Øen. Ved Middagstid omtrent kom Bech tilbage og meldte, at Farvandet var frit for fjendtlige Krigsskibe med Undtagelse af en lille Skonnert, som havde været stationeret Vinteren over som et Slags Vagtskib for Øen. Da dette Skib ikke kunde være nogen Hindring for Ekspeditionen, blev Ordren til at holde sig klar i Baadene givet samme Aften, og da Natten faldt paa, blev Soldaterne indskibede i god Orden, og hele Eskadren gik under Sejl for en jævn vestlig Brise. Klokken 3 om Morgenen naaede vi over paa Sydsiden af Anholt.

Det var begribeligvis ganske mørkt endnu, og det kunde ikke være belejligere, naar vi skulde overrumple Fjenden. Hvor han var, vidste vi ikke, undtagen netop, at han var oppe omkring Fyrtaarnet. Et Par Hundrede Mand vadede i Land med Premierløjtnant Holsten. En af vore Officerer, jeg husker ikke længer hans Navn, fik Ordre til at tage nogle af os Folk med sig i Land for at agere Reserve. Vi var jo vante til at passe vor Dont og holde vor Mund, og vi kom derfor i Land uden mindste Støj. Men det var noget helt andet med Solda-

terne; de kunde ikke lide det kolde Vand, eller de var maaske saa sikre paa allerede at have Engelskmændene mellem Neglene, — nok er det, de gjorde Spektakel, og paa en Gang blinkede det inde mellem Klitterne; vi hørte et Par Skud og nu var Fanden løs. Engelskmanden havde været paa sin Post. Der faldt en to—tre Kanonskud fra Fyrtaarnet, der gik ogsaa et Par Raketter til Vejrs, og min Sidemand sagde til mig, at der var Ugler i Mosen eller fjendtlige Krydsere i Farvandet. Det samme tænkte nok ogsaa den Søofficer, der kommanderede os; han bandede i det mindste som en Tyrk og sagde, at han vilde ønske, at Løjtnant Falsen ikke var roet væk med Baadene igen.

Vor Chef var nemlig, saa snart han havde sat alle Soldaterne og os i Land, roet med Baadene op imod Fyrtaarnet, som han vilde beskyde, medens Soldaterne stormede Batterierne rundt omkring det.

Nu stod vi der i Mørke paa Strandbredden. Vi Folk fra Baadene, som skulde være Reserve, havde hver en Huggert og et Par Pistoler, og jeg tænkte ved mig selv, at det kunde være meget godt, at vi var saa godt udstyrede, naar vi blot snart fik Lov at bruge vort Udstyr; men at staa her paa Stranden og lege Skildvagt, medens Soldaterne sloges, det var der ikke Spor af Plasér ved. Det samme tænkte nok vor Officer; han var meget utaalmodig og bandede i et væk.

Imidlertid var Soldaterne, saa snart Kanonskuddene var faldne fra Fyrtaarnet, rykket ind over Klitterne. De fyrede i et væk; vi hørte Skrig og Skraal og saa' Glimtene af Skuddene, og vi vidste nu alle sammen, at det gik varmt til derovre under Batterierne.

Som vi saadan stod og hørte efter Fægtningen, kom der en Underofficer og en Menig af Soldaterne løbende tilbage hen imod os og fortalte, at den første Styrke under Løjtnant Holsten var bleven kastet tilbage fra Batterierne, og at Major Melsted nu var i Ilden med de øvrige Soldater.

„Der skulde I ogsaa være," sagde Søofficeren og begyndte at skælde de to Soldater ud. Underofficeren sagde imidlertid, at han blot var gaaet tilbage for at underrette Reserven om Sagernes Stilling.

„Naa ja," sagde Officeren, „saa er det vel bedst, at Reserven rykker frem."

Min Sidemand, som før havde været med at slaas mod Batterier, mente rigtignok, at Reserven skulde vente, til den fik bedre Besked; men Løjtnanten sagde, at jo før vi kom derhen, des bedre gik det, og at de, der ikke vilde frem, kunde gerne blive tilbage. Saa raabte vi naturligvis alle sammen Hurra, og med de to Soldater og vor Officer i Spidsen gik det ind over Klitterne.

Imidlertid var det begyndt at gry ad Dag, og vi kunde nu saa smaat begynde at se, hvordan vi stod i'et. Vi stod ikke saa synderlig godt

i'et. Foran Fyrtaarnet sloges de paa Kraft; men de skreg ikke længer Hurra som i Begyndelsen; de hvinede kun en Gang imellem, naar de blev trufne af Kuglerne, og saa vidt vi kunde se, blev Soldaternes Ild svagere, men Fjendens stærkere.

„Det er nok i rette Tid, at vi kommer her," sagde vor Officer, og saa svingede han sin Sabel og raabte: „Op paa Skansen, Gutter!" Men vi kom ikke op paa Skansen den Gang. De spyede os Gevær- og Kanonkugler lige i Ansigtet; flere rundt omkring mig blev saarede, og vi trak os tilbage ligesom Soldaterne. Saa kommer der en Landofficer løbende hen til os, og saa siger vor Officer til ham: „Naa, Kaptajn Borgen! dette her gaar ikke godt." „Nej," siger saa den anden, „vi maa trække os tilbage mellem Klitterne og søge Dækning for denne forbandede Ild. Vi have mistet et halvt Hundrede Mand, og desværre er baade Major Melsted, Kaptajn Prytz og Løjtnant Holsten faldne. Disse Skanser er os for stærke med det Skyts, vi har. Træk De med Reserven ned imod Stranden, saa gaar vi ind imellem Klitterne, indtil Løjtnant Falsen kan komme og tage os i Baadene." — Det var jo bedrøveligt, og de stakkels Soldater saa' meget modfaldne ud. Der var for Resten ikke andet at gøre; vi trak ned ad Stranden til, og Soldaterne gik ind imellem Klitterne.

Som vi nu trækker ned ad Stranden til, faar vi pludselig Øje paa Kanonbaadene, der kommer roende vester over ned langs Kysten. Den vestlige Brise var gaaet over til en frisk Kuling, og vi kunde se, at det holdt haardt for Baadene at ro op imod Vinden, hvilket heller ikke blev gjort lettere derved, at saa mange Mand var sendt i Land, som ellers skulde have betjent Aarerne.

„Der har vi endelig Baadene," raaber vor Officer.

„Ja, og der har vi en engelsk Fregat," raaber saa jeg og peger ud mod et stort Skib, der netop kom krydsende op bag Pynten og syntes at have stor Lyst til at snakke et Ord med Kanonbaadene.

Vi satte nu i Løb ned til Stranden, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, og vi traf da en Jolle, som var sendt i Land fra Flotillen med den Besked, at alle Mand skulde skynde sig ud i Vandet, for at Baadene kunde tage dem om Bord saa nemt og hurtig som mulig.

Vi og et andet Reservekorps, som ikke havde været i Ilden, kom i en Fart ud i Vandet og om Bord i Baadene, saadan som det bedst lod sig gøre. Men der var jo naturligvis ikke al den Orden, som skulde være, og i Stedet for at komme om Bord i mit gamle Fartøj hos Chefen, kom jeg om Bord til Løjtnant Buhl, og de andre fordelte sig, som de bedst kunde, omkring hos de forskellige Officerer. Det gjaldt jo fornemlig om at skynde sig for at slippe væk fra Fregatten eller i det mindste for at kunne møde den med fuldtalligt Mandskab og til Søs.

Medens vi nu var i Færd med dette, blev der sendt Bud paa Bud ind til Soldaterne, at de skulde skynde sig ned til Sydkysten for ogsaa at blive tagne om Bord. Men Pokker stod i det. Der kom hverken Bud eller Soldater tilbage, og vor Chef var næsten ude af sig selv over at maatte vente her med al Udsigt til snart at være under Fregattens Kanoner.

Men saa kommer da det sidste Bud løbende tilbage i fuldt Firspring. Det var en ung Matros, som jeg godt kendte. Han blødte over hele Ansigtet, og medens han nu stod og tørrede Blodet og Sveden af sig, forklarede han, at alle de tiloversblevne Soldater derinde mellem Klitterne — og det var vistnok henved en 500 Mand — havde overgivet sig til Englænderne, som var rykket ud fra Batterierne, saa snart Flotillen var begyndt at trække sig Vester over, og man havde observeret, at Fregatten gjorde Jagt paa Baadene. En af de danske Officerer havde raabt til ham, at nu var alting tabt, nu da Baadene maatte flygte, og saa var det jo bedre at skaane Menneskeliv end at lade sig skyde ihjel alle sammen.

Matrosen havde set, hvorledes Soldaterne kastede Geværerne og Officererne gav deres Sabel fra sig. Saa havde nogle engelske Soldater skudt efter ham og havde givet ham en Skramme i Kinden, og saa var han løbet herned.

Naa; det kan hænd's sig, at Søofficererne var gale. At overgive sig saadan glat væk uden først at gøre i det mindste Forsøg paa at komme i Baadene, det var „kun noget, som Soldater kunde finde paa", sagde vor gamle Baadsmand.

Ingen af os fik for Resten Tid til at tænke synderlig herover; thi nu myldrede de engelske Soldater ned gennem Klitterne, ja nogle kom endogsaa saa langt frem, at de begyndte at skyde ud paa os.

Et halvt Hundrede Mand af os Matroser maatte da atter ud i Vandet og vade med Huggerten og Pistolen i Næven ind paa Stranden for at slaas med Englænderne, indtil det sidste Reservekorps var kommet om Bord i Transportbaadene.

Jeg var kommen med i denne Kommando; thi det skulde være de yngste og raskeste af Folkene, som kunde bruge Benene og Armene med.

Vi brølede vort Hurra, saa snart som vi var kommen ind paa det tørre Sand, og saa gik det i en Haandevending op mod Klitterne, hvor Engelskmændene stod og skød ud paa os.

Vi dukkede os, det bedste vi kunde, bag Sandtuerne; nogle af os faldt og blev liggende eller humpede ned til Vandet; Resten var snart inde blandt de forreste Engelskmænd, og nu kan det nok være, at det gik fornøjeligt til. Vi fyrede vore Pistoler af lige i Ansigtet paa dem til Tak for den Frokost, de havde givet os oppe ved Fyrtaarnet.

Og naar ikke Pistolkuglen havde smagt godt nok, saa langede vi dem en Tilgift i Skallen med Huggerten, saa de dejsede til højre og venstre.

De forreste maatte da tilbage; nogle af dem smed Geværerne og raabte Pardon; men vi havde alle sammen saadan en daarlig Hørelse den Dag, og vi kløede paa dem, det bedste vi havde lært. Vi var desuden bleven kolde om Fødderne af al denne Pjasken omkring i Vandet, og vi trængte til at faa Varme i Kroppen.

Da vi atter var kommen ned til Vandet og skulde til at vade ud til den nærmeste Jolle, var der en hel Flok lige efter os, som vistnok gerne vilde have afskaaret os fra Baadene. Men saa hørte vi en Officer derude fra Vandet raabe ind til os: „Træk til Luvart, Gutter," og just som vi havde taget Skankerne til os, saa — Bum, bum kom der to Kanonkugler susende fra Baadene lige midt ind imellem de stakkels Engelskmænd, som blev masede og knasede, og som hylende og skrigende fo'r til alle Sider ligesom Græshopper for en Tordenregn.

Saa kom vi da ud i Baadene, og hvordan det nu gik eller ikke gik, saa kom jeg ogsaa denne Gang om Bord hos Løjtnant Buhl, saa at det jo aabenbart var Skæbnens Bestemmelse, at jeg skulde slaas med den engelske Brig og gaa til England som Krigsfange.

Ser De. Da vi nu alle sammen var i Baadene, og da der ikke var flere Engelskmænd tilbage paa Stranden, som kunde forulempe os, saa gjaldt det om at klare sig fra Fregatten.

At miste 5—600 Mand ved saadan en Affære, det var slemt nok, men det kom da i Grunden paa Landetatens Kappe; Søfolkene havde jo hidtil gjort deres Pligt. Men hvis nu Fjenden fik Kløer i Baadene, saa var det først rigtig galt; og dette skulde vi se at klare os fra.

Vor Chef, Løjtnant Falsen, viste sig her som en Mand, der baade havde Hoved paa Skuldrene og Omtanke i Hjernen. Han var aldrig forknyt og aldrig raadvild, og han var det da heller ikke ved denne Lejlighed.

Fregatten nærmede sig mere og mere med korte Krydsbougter; men det var ikke alene denne, vi skulde tage det op med; nej, Folkene, som havde været i den anden Reserve, fortalte, at der laa en Orlogsbrig paa Nordsiden af Øen; saa nu var gode Raad dyre.

Det blæste nu mindst en rebet Merssejlskuling af Vesten. Søen havde rejst sig og var bleven svært krap herinde mellem Grundene. Vi trak paa Aarerne, saa at det snurrede i Armene; det var et svært Arbejde; men værre blev det.

Nogle af Transportfartøjerne, som i nogen Afstand godt kunde se ud som de store Kanonbaade, havde faaet Ordre til med Sejl og Aarer at holde ned ad Isefjorden til, og vi havde da alle sammen den For-

nøjelse at se, hvorledes Fregatten bed paa Maddingen og gav sig paa Jagt efter de formentlig gode Priser. Snart var baade Fregat og Transportbaade ude i Horisonten, og nu var Luften nogenlunde renset omkring os. Saa klemte vi paa og roede med hele Flotillen Vesten om Øen op mod Læsø Grundene.

Her kom ganske rigtig den engelske Orlogsbrig busende ned paa os.

Vor Chef gav Ordre til at sprede Fartøjerne saa meget som mulig for at tage Brodden af Fjendens Skyts. Men Søen var nu saa høj og Kulingen saa stiv, at vi ikke kunde gøre noget rigtigt ud af det i en samlet Fægtning. Vi ladede og skød, det bedste vi kunde; men enten dansede Kuglerne højt op over Briggen, eller de slog ned i Vandet, længe førend de var kommen hen til ham. Det bedste ved det hele var, at Briggens Kugler gjorde akkurat det samme, saa at vi ikke led nogen Skade herved. Men nu begyndte Briggen at gøre Jagt paa et enkelt Fartøj ad Gangen, og saa maatte det da til sidst ende med, at i det mindste nogle af Baadene gik rabundus.

Det var jo ikke heldigt, men Løjtnant Falsen vidste ogsaa Raad herfor.

Han signaliserede til Løjtnant Fogh, som førte Chalupperne, at han skulde ro op imod Vinden og paa denne Maade se at faa Forspring for Fjenden, saa at han kunde bringe Chalupperne ind et Sted under jydske Kyst.

Vi spyttede da i Næverne og trak paa Aarerne, saa at Vandet stod helt op over Bougen paa os. Jeg sad paa den agterste Tofte i den Baad, som Løjtnant Buhl kommanderede. Jeg maa sige, uden at rose mig selv, at det maaske var den bedst bemandede Baad i hele Chalup-Flotillen; men Baaden var noget tung, og vi kom lidt efter lidt i Agterhaanden trods al den Umage, vi gjorde os, for at vinde med de andre. Paa en Gang raaber saa Løjtnant Buhl: „Se, Gutter; nu jager Briggen Løjtnant Falsens Baad; den Jagt kan saamænd blive langvarig, kender jeg Baaden ret."

Vi saa' alle sammen, hvordan Falsens Baad, der oprindelig var taget fra Englænderne, og som var et overmaade hurtigt Fartøj, spillede Briggen alle de Puds, den kunde overkomme. Snart var den til Luvart for Briggen, og snart var den i Læ. Engelskmændene havde travlt med deres Sejl; de maatte brase hvert Øjeblik, og snart havde de fuldt Sejl, og snart var de oppe i Vinden.

Endelig blev de dog ked af Legen og gav Jagten op. Vi saa', hvordan Løjtnant Falsen hilsede med Flaget, da Briggen vendte, og vi saa' ogsaa, hvordan Kanonbaaden længere ude vekslede Skud med den armerede Skonnert, som jeg før har omtalt, og som nu ogsaa var kommen paa Tapetet. Saa satte Falsen Kurs ned efter Sundet, og vi

hørte ogsaa senere hen, at han lykkelig var sluppen ind til København den næste Morgen.

Og saa begyndte det at knibe for os.

Da Briggen var bleven ked af Jagten paa Løjtnant Falsen, begyndte den at kigge efter Chalupperne, og vi, som jo var det agterste Fartøj, kunde snart hilse paa den i vort Kølvand.

Løjtnant Buhl, der ikke kunde tage fejl af, hvorledes det vilde gaa os, smækkede sin Kikkert sammen, som han nu ikke længer havde Brug for, og saa holdt han en lille Tale til os, som jeg endnu kan huske Ord til andet:

„Gutter" sagde han. „Om en halv Snes Minutter er vi under Briggens Kanoner, og vi behøver ikke megen Reguladetri for at regne ud, hvem der er den lille af os. Men det kan ogsaa være det samme. Vi kan nu engang ikke gøre os større end vi er, og det kan Briggen for den Sags Skyld heller ikke gøre. Det vigtigste er, at vi holder ud saa længe som mulig. Kan vi blot tage det op med Engelskmanden en Timestid, saa har de andre Chalupper faaet saa stort et Forspring, at de kan naa i Havn, og saa kan det jo være ligegyldigt, hvor vi til den Tid er. Og nu klar ved Kanonen her agter, og Gud være med os."

Vi raabte Hurra, og straks efter sendte vi det første Skud mod Briggen. Det ramte ham akkurat under Gallionen, og vi saa' Splinterne flyve til alle Sider.

„Blot en Alen lavere, Gutter; saa kunde han have faaet Lov til at bruge sine Pumper," sagde Løjtnanten.

Vi ladede igen og fyrede med den agterste Kanon, medens vi samtidig roede af alle Kræfter. Denne Gang fejlede vort Skud; men vi modtog en Kugle fra Briggen, som slog en Splint ud af Kanonraperten og saarede en Mand forude. Stakkelen gjorde sig al mulig Umage for at holde sig paa Toften; men snart blev Smerterne saa store, at han gled ned i Bunden af Fartøjet og laa der og jamrede sig.

„Lad være med den Hylen, Mand," raabte vor lille Løjtnant, som nu var lutter Fyr og Flamme. „Det nytter s'gu ikke at lamentere; man skal tage det med Ro," sagde han og pegede paa sit venstre Frakkeærme, hvor en Gang hans Arm havde været indeni.

Det var for Resten underligt for os alle sammen, som var om Bord i det lille Fartøj, at se det store Skib komme skummende og skydende nærmere og nærmere til os. Jeg gad egentlig vide, om mange andre end netop danske Søfolk paa den Tid vilde have taget det op med saadan en Overmand! Men da vi nu engang var i Ilden, saa tænkte vi ikke synderlig herover, men saa bestandig paa vor lille Løjtnant, hvor kvik han rettede Kanonen, hvor han raabte og skreg, naar et af vore Skud havde truffet Briggen, og hvor han var flink til at rive sin Skjorte itu og forbinde dem, der blev saarede.

Endelig traf en engelsk Kugle for anden Gang vor agterste Kanon. Og denne Gang blev Kanonen væltet helt ned om Bagbord og slog oven i Købet den Mand ihjel, som stod klar med Viskeren.

„Vi maa give os, Gutter!" sagde Løjtnanten og trak sit Sejerværk op af Bukselommen. „Vi har holdt det gaaende i tre Kvarter; nu skal vi blot se at faa det sidste Kvarter af Timen til at gaa med."

Og han vendte sig omkring og saa' efter de andre Chalupper. De var næsten ikke til at øjne længer. „Se saa, nu er det Tid," raabte han og huggede med sin Sabel Flagstangen over agter ude. Men samtidig gav han Ordre til, at vi alle sammen skulde stuve os væk under Tofterne. Han vilde ikke dreje til, sagde han; han vilde have, at Briggen skulde sætte sine Baade i Vandet og selv komme og tage os. Vi forsvandt alle som én Mand under Tofterne. Briggen vedblev at fyre; men da den ikke vilde skyde os i Sænk og saaledes gaa Glip af sin Prise, saa lod vi den fyre rask væk hen over Hovederne paa os; og imidlertid laa vi nede paa Bunden, og de raskeste iblandt os rev Vittigheder af sig, og om det saa var Løjtnanten, saa lo han med af dem.

Saa maatte Briggen endelig bekvemme sig til at sætte sine Fartøjer ud, og det sinkede ikke saa lidt endda. Og da saa Fartøjerne kom paa Siden af os, saa rejste Løjtnant Buhl sig op og rakte sin Sabel til den Officer, der først sprang op paa Essingen af Kanonbaaden.

De engelske Officerer saa' jo nok lidt arrige ud; men da vores Løjtnant sagde dem nogle pæne Ord paa deres eget Sprog, saa smilte de og gav Ordre til deres Mandskab, som allerede stod klar med Huggerterne i Næven, at de skulde behandle os manerlig.

Vi fik Lov til at blive liggende, hvor vi laa; de engelske Matroser satte sig til Aarerne i vort Sted, og snart efter var vi inde under Fokkerøstet paa Briggen.

Kanonbaaden blev med en Slæber ført agter efter, og vi kom op paa Dækket, hvor Chefen gjorde et Skrabud for vor lille Løjtnant og bad ham gaa ind i sin Kahyt.

Det er jo rigtignok ukristeligt at tale saaledes, men jeg kan dog ikke sige andet, end at vi glædede os alle sammen, da vi saa' Blodspor paa Dæksplankerne, og da de engelske Matroser pegede hen paa den ene Jagerkanon i Bougporten, som var bleven helt smadret af en af vore Kugler.

Vi blev for Resten straks efter jaget neden under alle sammen; men saa meget havde vi dog faaet at se deroppe fra Dækket, at Kursen efter Løjtnant Foghs Kanonchalupper var forandret, og at Stævnen nu var lagt over mod den svenske Kyst.

Der var nemlig to af Kanonbaadene, der havde valgt denne Kurs, efter at Flotillen havde spredt sig, da Kampen mod Briggen begyndte.

Da vi havde opholdt os paa Banjerne en Timestid eller to, rystede Skuden af Kanonskud oppe fra Dæksbatteriet, og da denne Musik havde varet nogen Tid, og det atter i nogen Tid havde været stille oven over os, saa aabnedes Lugerne og et Par Dusin danske Gutter, hvoriblandt der var flere saarede, blev sendt ned til os.

Det var Mandskabet fra den ene Kanonbaad. De havde ligesom vi holdt Kampen gaaende saa længe som mulig for at give deres Kammerat Tid til at bjærge sig. Endelig havde de faaet et Grundskud, saa at Baaden begyndte at fylde, og saa havde de strøget.

Vi blev nogle Dage om Bord som Fanger i Briggen. Dens Navn var „Sheldrake", og den var senere med til mange Træfninger, baade heldige og uheldige, med de danske Kanonbaade; saa jeg skal love for, at den til Slutning lærte dem at kende.

Toget mod Anholt var endt, og heldigt var jo ikke Udfaldet; men værre kunde det dog være blevet, hvis vi Søfolk havde baaret os ad som Soldaterne. Det var Regeringen selv, som vilde have denne Affære i Stand, og naar Regeringen vil have noget i Stand, og naar den ikke vil høre efter, hvad erfarne Mænd siger, saa maa den ogsaa bære Følgerne.

Alligevel er jeg, Kristoffer Barkholt, vel tilfreds over, at jeg slap sadaan fra det, som jeg gjorde. Og lige saa tilfreds er jeg over, at jeg var med, saadan som jeg var. For jeg kan nu fortælle Dem dette hersens, og jeg kan sige med Sandhed, at jeg aldrig har været med iblandt raskere Folk end den Gang, og det baade hvad Officerer og simple Folk angaar. Ikke engang er jeg ked over, at jeg var under engelsk Fangenskab, skønt dette rigtignok var den smalleste Del af Fornøjelsen; men jeg fik derved Lejlighed til at se mig lidt omkring blandt Folk, — og det har man altid godt af senere hen."

Den gamle holdt inde og stødte med sin Skovl ned i Sandbunken og vedblev at mase rundt iblandt Sandskornene, som om han i Tankerne tilintetgjorde et lignende Antal af sine britiske Fjender. Derpaa rettede han sin krumbøjede Ryg i Vejret, hilste os paa orlogsmæssig Vis og gik ind i sit lille „Ruf", idet han, saa vidt vi kunde opfange Lyden af Melodien, smaanynnede: „Holmens faste Stok".

Ja, den engelske Krigs Tider er forbi. Nyboders Dage er vel snart ogsaa talte, og der vil maaske komme den Dag, hvor Holmens faste Stok kun eksisterer som et Sagn i de Grovsmedes og Fyrbøderes Rækker, der til den Tid udgør vort Søværns Blomst. Men indtil dette sker, indtil røgspyende, hermetisk tillukkede Maskiner med en sodet, oljeplettet Befolkning i deres Indre fuldstændig har fortrængt de gamle smukke Fartøjer, — saa længe vil vel Fortællingerne om disse Fartøjer og deres Besætninger kunne gøre Regning paa et villigt Øre.

EN STRANDVASKERS HISTORIE

„Netop akkurat — har I nogen Tobak hos Jer? — netop akkurat, som jeg si'er, saadan gik det til med ham. Hvad han var for en, om han var Tysker eller Engelskmand, eller om han kanske var en Hollænder, det kan jeg ikke si'e; for tale kunde han ikke, i det mindste ikke det, jeg véd af." —

Der var som sædvanlig flere i Stuen, der talte ad Gangen.

Da Ole Yvensen imidlertid begyndte, saa standsede Snakken omkring ham, og en rykkede hen paa Bænken og spurgte:

„Hva' er det, Ole?"

„Du kunde ha' hørt efter," svarede Ole, „saa havde Du nu vidst det. Men har Du maaske nogen Tobak hos Dig?"

Jo, det havde han.

Ole fik Tobakken og stoppede sin Pibe. Saa tog han fat forfra.

„Det var om ham, Strandvaskeren. Ser Du, det er mange Aar siden, tredive godt og vel, og den Gang var der Torsk derude i Farvandet. Nu kan man ligge og trække en to, tre Hundrede Favne og endda kun faa en halv Snes Kuller og slet ingen Torsk. Men i den Tid var der Torsk. Saa var det, at jeg var ude i Baaden med Jens Split og ham, Hans Nedenom, som vi kaldte ham, han, der siden druknede paa Amerika. Jens og jeg stod agter i Baaden og halede ind paa Redskabet, og Hans sad og roede paa Bjælken. Vi havde allerede faaet flere Snese inden Bords, saa strammer det paa en Gang saa svært i Linen, og Kendserne staar ganske stive nede i Vandet.

Naa, hal væk! si'er jeg.

Hun er tung, si'er Jens. Hva' kan det mon være?

Hal bare ind, si'er jeg, saa faar Du det nok at vide!

Han haler ind, og jeg lægger Truget til Rette, hvor Kendser og Kroge skal ligge paa, for jeg troede, at det var en meget stor Torsk.

Sikken en! si'er Jens, som havde halet ind.

Jeg vender Hovedet i Vejret og ser ud i Vandskorpen.

Der kommer først en krum Arm op med en Haand, saa kommer Brystet og et Stykke af Hagen med Skæg under. Men saa gaar Brystet og Hagen ned igen, for der var en anden Krog, som havde faaet fat i Bukselinningen længere nede, og saa kommer der et Par Støvlesnuder lige op imod Baadsiden.

Hvor blev han af? raabte Jens, som havde slækket paa Linen.

Jeg varede ham ad, at han skulde hale ind igen, men ganske sindig. Og saa kommer han op for anden Gang, stiv og lang, og stod næsten lige ret op i Vandet.

Lad ham gaa! raabte Hans henne fra Bjælken.

Skal vi lade ham gaa igen? spurgte Jens, som stod med Linen i Haanden.

Jeg ser ud paa ham, og jeg ser ind i Baaden, og saa si'er jeg:

Han er ligegodt et Menneske!

Naa, saa haler vi altsaa ind, og vi faar Tag i ham og faar ham hevet ind over Lønningen. Der løb en forskrækkelig Mængde Vand af ham, og han var jo ogsaa lidt uhandterlig, slap i Ryggen ligesom en død Fisk; men vi fik ham da bakset forefter i Baaden og stavlet ham op med Ryggen imod Stævnen og Ansigtet vendt ud imod os.

Og der sad han.

Solen stod allerede lavt, og den skinnede ham lige i Øjnene. Alt efter som vi halede ind paa Linen og nu og da tog en Torsk af Krogene, kunde vi ikke lade være at dreje Hovedet en Gang imellem og skotte hen til ham, som han sad der med Ansigtet imod os.

Hans, som sad og roede paa Bjælken, fik ligesom en underlig Kløe i Nakken. Han flyttede sig urolig frem og tilbage paa Bjælken, og saa kiggede han over Skuldren forefter.

Hva' kigger Du efter, Hans? spurgte jeg.

Hans svarede ingenting, men gav sig til at fløjte.

En Fisker fløjter ikke i Baaden! sa'e jeg.

Lidt efter sa'e Jens:

Jeg synes, han glor paa os derhenne!

Sniksnak! si'er jeg. Hvor kan en død Mand glo? —

En Stund efter sa'e Jens det samme igen, og Hans blev atter urolig henne paa Bjælken. Og just som vi havde halet den sidste Part af Linen til os, saa slipper Hans Aarerne og bøjer sig ned og snapper en stor Korsfisk (Søstjerne), som laa paa en af Bundtiljerne, og vender sig om og smelder Strandvaskeren den lige i Panden, saa den dækkede for det halve Ansigt.

Det skulde Du ikke ha' gjort, Hans! si'er jeg.

Det er meget muligt! svarer han. Men I kunde jo ladet være at tage ham om Bord. Hver Gang jeg har set til ham over Skuldren, saa har han gloet paa mig, og det er slet ikke nogen rar Fornemmelse, oven i Købet naar man vender Nakken til! —

Naa; ved Solnedgang kommer vi da ind i Landingen, og der staar flere Folk nede paa Stranden, og de raaber til os: hva' er det for en Kammerat, I har faaet om Bord hos Jer?

Vi svarede slet ikke noget, førend Baaden havde tørnet.

Saa sprang vi ud og halede op; og der var flere, som tog et Tag i med; for man er jo altid hjælpsom mod hinanden, naar man ingen Havn har at lægge ind i.

Da vi nu havde faaet Køen paa Sandet, saa si'er jeg til dem, der stod omkring:

Nu kan I selv se, hvem det er, vi har faaet om Bord!

Saa skulde de jo alle sammen se paa ham. Og saa spørger den gamle Niels Skaffer:

Har han Ur paa sig, eller saadan noget?

Det har vi egenlig ikke tænkt paa! svarer jeg. Og jeg vilde til at knappe hans Stortrøje op; men saa varer Lodsoldermanden mig ad, at det turde jeg ikke, der skulde først Bud efter Politiet, og i hvert Fald maatte først Toldkonterløren spørges ad.

Jeg troede, at saadan en var toldfri! sa'e Hans og lettede lidt ved ham.

De gav sig til at le rundt omkring, og da man jo altid bliver køjter, naar Folk ler med en, saa gav Hans sig til at gøre allehaande Abekattestreger med ham.

Det synes jeg ikke om, og Du vil vistnok komme til at fortryde det! sa'e jeg.

Saa lod Hans være, og saa kom Toldkonterløren, dampende som en Hest og med sin Uniformsfrakke knappet skævt foran Maven i lutter Hastværk. Han var altid umaadelig emsig, naar der var noget paa Færde; for der var saa sjældent noget for ham at snuse i.

Hvad for Varer har I om Bord? raabte han langt borte.

Se selv efter, Hr. Konterlør! svarede jeg.

Nu havde imidlertid Jens smidt en Presenning ud over ham i Baaden, den Gang da Lodsen sa'e, at vi ikke turde røre ham. Saa kommer Konterløren hen til Baaden og snøfter som en Hvalfisk og nyser og spytter og tørrer sin Næse i sit store røde Tørklæde, som altid hang agter ud af Uniformen.

Naa Folk! si'er han saa og bliver ganske venlig og ligefrem; hvad for Pillerier har I saa i Dag?

Det er i Grunden ingen Pillerier, Hr. Konterlør! si'er jeg.

Snak om en Ting, Ole. I har vel kadrejet lidt; men naar bare Kongen faar sit og Loven gaar sin Gang, saa er der jo ikke noget ulovligt deri!

Det var der nu heller ikke. Og saa tager Konterløren Presenningen væk! og der stod han med Presenningen i Haanden og saa' paa den fremmede i Baaden.

Strandvaskeren mælte ikke et Muk. Han var jo lovlig undskyldt. Og Konterløren sa'e heller ikke noget; han var nok overrasket.

Fy for Fanden; han lugter jo! Og saa smed Konterløren Presenningen over ham igen.

Det var ikke videre høfligt, syntes jeg, al den Stund han dog var et Menneske, selv om han var død.

Saa sa'e Konterløren, at der skulde sættes Vagt og skikkes Bud til Politi og Byfoged eller Herredsfoged eller Amtmand eller en

Skriver, — Pokker véd hvem; men en af disse Folk skulde hentes oppe fra Landsognet for at se efter, om Manden var rigtig død og ellers alting i sin Ordenlighed, og om han ikke førte Kolera med sig eller havde Kærestebreve hos sig eller Obligationer, saa at man kunde kende, hvem han var. Ingen maatte understaa sig til at røre ved ham forinden, sa'e Konterløren, og han blev saa ivrig ved at tænke og snakke om det alt sammen, at han rent glemte at ærgre sig over, at det ikke var noget andet „Pilleri", vi havde bragt hjem med til ham.

Vi skulde holde rigtig Vagt! sa'e han; og saa fik vi to Musketter og en Sabel med Skede, for Konterløren var gammel Underofficer, og en Vagt uden Vaaben, det kunde han ikke tænke sig.

Vi satte da Vagten, og efterhaanden som Aftnen faldt paa, forsvandt Folk fra Stranden. Omtrent ved det Lag Klokken halv ti kom Konterløren, førend han gik til Køjs og inspicerede. Jeg stod med Sablen som den ældste, og de andre to, Jens og Hans, havde Geværerne; og jeg lod dem skuldre, da Konterløren var under Opsejling, og det kunde han lide.

Det er godt! sa'e han og tog til Kasketten. Nu er der gaaet Bud, og i Morgen Formiddag vil Autoriteterne være her; og lad mig nu se, at I holder Jer flinkt og ikke falder i Søvn; og dermed Gud befalet!

Maa jeg sende Hans hen i Kroen og hente lidt paa en Flaske? spurgte jeg.

Paa Flaske, under Gevær? Er Du gal! raabte han.

Ja, ja da! sa'e jeg sindig. Saa faar vi lade være; men saadan en Høstnat er lang og kold!

Naar man staar Skildvagt, saa fryser man ikke! sa'e han. Og saa drev han af.

Ikke saa snart var han ude af Sigte, saa stak Jens og Hans Geværerne ned i Baaden til Strandvaskeren, og Hans tog Flasken og lavede sig til at gaa.

Hvor skal Du hen? spurgte jeg og holdt Sablen frem.

Tag Du bare den Smørstikker til Dig! sa'e Hans. Jeg gaar begribeligvis efter noget til at vaage ved.

Han gik, og da han kom tilbage, delte vi Vagten ind i tre lige Hold, saaledes at de to havde tre Timers Frivagt, medens den ene gik med Sablen. Jeg havde den første Tørn, og de to stak sig ned under en Klit med en Stump Sejl over sig. Det havde naturligvis været bekvemmest at lægge sig i Baaden med Storsejlet over sig. Men det havde de ikke rigtig Lyst til for det fremmede Kammeratskabs Skyld.

Nu var Maanen imidlertid staaet op, og den skinnede paa Stranden og paa Baaden og paa Presenningen, hvorunder Strandvaskeren

laa. Jeg gik alene op og ned og ned og op med Sablen under Armen og Næverne i Lommen. Jeg saa' ud paa Søen og op til Skyerne for at se, hvad Vind vi vilde faa til Morgen, og jeg saa' hen til Baaden og til ham under Presenningen, og jeg gik saadan i mine egne Tanker og tænkte paa Livets Besværligheder især for Sømanden, som aldrig er sikker paa Enden, naar han begynder paa Begyndelsen; og jo mere jeg tænkte herpaa, jo tungere blev Vagten mig, og jeg maatte love, at Hans havde været saa forsynlig med Flasken, for nu kunde jeg da faa en lille Opstrammer.

Saa gaar jeg hen til Hans og tager Flasken op af Lommen paa hans Stortrøje. Jeg tager mig en Slurk og vil stikke Flasken ned paa dens Sted igen, da Hans slaar Øjnene op og si'er:

Værs'go', gener Dig ikke!

Jeg troede, at Du sov, Hans? si'er jeg. Det er en kold Nat. Hvordan ligger Du?

Jeg ligger daarligt! svarer han. Det er ogsaa den forbandede Strandvaskers Skyld alt sammen. Hvorfor lod Du ham ikke gaa, som jeg sagde?

Herregud, Hans; man har dog menneskelig Følelse!

Ja, naar han endda kunde gavne os! svarede Hans. Og saa rejste han sig over Ende, og vi saa' en Stund paa hinanden.

Véd Du, hvad jeg har ligget og tænkt paa? sa'e Hans.

Det kunde kanske være, at jeg kunde gætte. Véd Du, hvad jeg tænker paa, Hans?

Det skulde da aldrig være paa hans Støvler? spurgte han og rejste sig helt op og gav sig til at banke sine Arme sammen.

Vi gik hen til Baaden, og Hans løftede lidt ved Presenningen nede ved Fodenden af ham.

Det er nye, gode Støvler! si'er Hans.

La' være! si'er jeg.

Jeg tør bande paa, at ingen har lagt Mærke til, om han har Støvler paa eller ej! si'er Hans.

Jeg gik lidt væk for at se, om Jens sov, og da jeg nu kom tilbage igen til Baaden og saa' paa Støvlerne, som skinnede vaade og blanke i Maanelyset, saa vil jeg ikke nægte, at jeg syntes, at det var nogle rigtig gode Støvler.

Nej, det gaar ikke! si'er jeg. Han er dog et Menneske med alt det, at han er død; og han ejer sit eget Tøj, og naar vi ta'er det, saa stjæler vi!

Er *han* et Menneske? raabte Hans. Nej, et Menneske, det er et, som er levende ligesom Du og jeg. Naar man er død, saa er man ingenting — Støv og Ler, som Præsten si'er! Og ingenting kan da umulig eje noget!

Jeg stod og grundede lidt derpaa; men jeg kunde ikke hitte ud deraf.

Ser Du, sa'e Hans. Om vi tog hans Ur eller hans Papirer, hvis han ellers har nogle, saa vilde det være Tyveri. For saadanne Sager skal Snushanerne have, som kommer i Morgen. Men en Strandvasker skal begraves i det Tøj, som han har paa sig. *Det* véd jeg; og hvorfor vi skulde la' Ormene gnave saadan nye og gode Støvler, det véd jeg ikke!

Jeg tog mig lidt op til Nakken, og saa spurgte jeg:

Hvem skulde da ha' de Støvler, Du eller jeg? For dele dem, det kunde da ikke nytte!

Hans saa' paa mig.

Vi kan jo rafle om dem!

Han bukkede sig og tog en Haandfuld Smaastene op.

Effen eller ueffen?

Nej, jeg vil ikke! sa'e jeg og drev væk fra ham.

Saa vil jeg! sa'e han.

Giv mig din Flaske, Hans!

Jeg tog en god Slurk, og saa gik vi hen til Baaden og gav os i Færd med ham. Hans smed Presenningen fra, og jeg tog fat i det ene Ben.

Tror Du, vi faar dem af ham? hviskede jeg til Hans.

Hva' Fanden er det, I bestiller? spurgte Jens bagved os.

Vi sprang hver til sin Side og vendte os om. Det var Jens, som var vaagnet og sad over Ende paa Klitten.

Det gaar ikke! hviskede jeg til Hans. Jens er saa utæt som en ny Balje; han kan aldrig holde Mund med noget!

Vi kigger paa Strandvaskeren! sa'e jeg til Jens.

Er han bleven levende? spurgte han.

Nej, ikke det jeg véd!

Saa kan vi jo sove videre! sa'e han og drejede sig om.

Jeg saa' hen til Hans. Men han var nu bleven skræmt ligesom jeg selv. Han drev hen og lagde sig ved Siden af Jens uden at sige noget. Og da jeg nu vilde lægge Presenningen til Rette igen over Strandvaskeren, saa skinnede Maanen ham lige i Ansigtet, ligesom Solen før havde gjort, og det var akkurat, som om han saa' paa mig og vilde sige: Din Tyveknægt!

Jeg blev ordenlig ganske underlig derved. For jeg havde aldrig før i mit Liv tænkt paa at berøve et Menneske noget og har heller ikke siden gjort det. Men dette var jo en egen Sag med ham. For, naar alt kom til alt, saa havde han dog ikke noget at bruge Støvlerne til.

Men hvordan det nu var eller ikke var, saa bøjede jeg mig ned over ham og sa'e:

Om Forladelse, Kammerat, for hvad jeg tænkte paa! Behold Du nu dine Støvler i Fred; og Godnat med Dig! Hvis Torskene vil falde nogenlunde heldig ud i Aar, saa bliver der vel nok saa meget til overs for mig til et Par nye Støvler, at jeg ikke behøver at stjæle nogle brugte fra en død Kammerat!

Og saa lagde jeg Presenningen over ham igen, og — jeg véd ikke, men det er nu saadan en Fornemmelse — det forekom mig, at han nu maatte ligge roligere, da han var sikker paa sin Ejendom. Vi vil dog alle sammen helst beholde, hvad vi har!

Da saa min Vagttørn var udløbet, saa gik jeg hen og purrede Hans.

Hvad blev det til med Støvlerne? spurgte han.

Hvad Vorherre har sammenføjet, skal intet Menneske adskille! sa'e jeg til ham. Og jeg tror nok, at det gjorde Indtryk paa ham, for den Nat blev der ingen Støvler væk, og om Morgenen kom Folkene til os ned paa Stranden, og saa var det for sent.

Konterløren kom nu ogsaa, og vi afleverede Geværerne og Sablen, som vi nok saa nysselig stod og eksercerede med i den klare Sol.

Noget passeret paa Vagten? spurgte han.

Ikke det, der ligner noget! svarede jeg for os alle tre.

Men Hans og jeg saa' til hinanden og satte Tungen ud imod Kinden og kneb det ene Øjelaag til, og saa nyste jeg, og Hans sa'e Prosit!

Ved Middagstid kom der en Vogn oppe fra Landsognet. Det var Amtmanden. Han havde en Skriver og et Par Herrer med sig. Man kunde se paa dem, at de havde spist Frokost; det vil da sige, Amtmanden og Herrerne, — Skriveren ikke.

De kom ned paa Stranden til os, og Amtmanden pegede paa os og forklarede, at vi var Fiskere. Den ene Herre tog ned i sin Vestelomme, og jeg troede straks, at han vilde give os en Daler, men i Stedet flk han et Urglas frem, som han puttede ind i Øjet, og saa gloede han paa os og forklarede den anden, at vi var Fiskere!

Saa begyndte Amtmanden at spørge ud, og stadig forklarede han alt for de to Herrer, som nok var meget fornemme Gæster hjemme hos ham. Jeg troede egentlig, at det var Udlændinge, siden de skulde have saadan aparte Forklaringer; men da de talte dansk ligesom vi andre, saa maa jeg antage, at de aldrig havde set Fiskere før.

Jeg forklarede hele Ramsen, hvor og hvordan vi havde fundet ham. Og saa skulde han undersøges.

Det kalder Folkene her en „Strandvasker", forklarede Amtmanden; og saa skrev den ene Herre noget op i en Bog, saa at jeg kan tænke, at han har haft en daarlig Hukommelse.

Vi vendte alle hans Lommer; men vi fandt kun en Skindpose, og den var saa mør og fugtig, at den gik skilt ad. Jeg gav Indholdet til Amtmanden, som havde taget Handsker paa, og hans Skriver skrev op, hvad der var i den. Der var en tysk Banko-Seddel, som Amtmanden vurderede til henved syv Daler dansk. Der var et Stykke af et engelsk Brev, hvori Amtmanden sa'e, at der ingen Mening var, og saa var der nogle hollandske Kobberskillinger.

Det var ikke meget! sa'e Amtmanden, og det havde han i Grunden Ret i. Saa snakkede han lidt med Konterløren, og det var nok noget om Begravelse; og saa gik de op til Vognen og kørte af Sted.

Om Eftermiddagen blev Strandvaskeren begravet et Stykke vester for Byen nede i Udkanten af Strandmarken. Vi var en hel Del Fiskere, som stod omkring og saa' til. Kapellanen smed tre Skuffer Jord paa ham, og alle tog vi Huerne af og saa' ned for os og sa'e ingenting. Og medens jeg stod saadan, saa tænkte jeg paa, at det var rigtig rart, at han havde faaet Støvlerne med sig, selv om de ikke kunde gøre ham nogen videre Gavn der, hvor han laa.

Saa gik Kapellanen; men vi blev staaende, og vi tænkte vistnok alle paa det samme, at det i Grunden var saa fattigt, at saadan en stakkels forlist Sømand ikke skulde ha'e nogle Ord med sig. Og Jens, som stod ved Siden af mig, begyndte at se sig omkring og hale op i Bukselinningen, og da jeg nok kunde fornemme, hvad det var, der uroede ham, saa stødte jeg ganske sagte til ham, og sa'e: Op med Roret!

Saa gjorde han et Skridt frem, og med Huen i Næven sa'e han: Hør nu, Folkens. Det er muligt, at jeg kan komme i Ulejlighed for det; men lige meget, saa lad mig det. Jeg synes bare, at han, som nu ligger for Dræg her, skulde ha'e en Hilsen med fra dem, der har bugseret ham i Havn, og fra dem, der har set paa, at han er kommen til Bolværk. En Bonde gaar hele sit Liv igennem og ser paa den Seng, hvor han skal give Vejret fra sig i. En Fisker og Sømand han kan aldrig sige, hvor han kommer til at ligge. Ingen véd, hvor *han* er kommen fra, som nu er fortøjet her, men derfor skal vi alligevel skænke ham en kammeratlig Tanke og kanske et Trækors eller et Stakit, som vi kan skillinge sammen til. Og naar jeg eller Hans eller Ole eller Per, eller enhver af os alle sammen skulde nogen Sinde komme til Fortræd og drive op i en fremmed Landing, saa vil vi haabe, at Fiskere og Sømænd vil gøre det samme ved os, som vi gør ved ham — uden at vi kender ham eller véd, hvem han er, eller nogen Sinde maaske faar Tak derfor. Men saadan skal det være mellem Fiskere. Og derfor: Gud være med ham!

Amen! sa'e Lodsoldermanden og vi alle sammen.

Saadan blev han begravet. Og Jens gik det meget godt; men Aaret efter var det, at Hans druknede paa Amerika, da han var taget ud som Matros. Og jeg selv fik saadan en svær Gigt, som jeg har gaaet og hevet med siden den Tid. Men jeg har ofte tænkt paa Strandvaskeren og paa hans Støvler."

KUNSTNERE

NOVELLER

FORAARSGRØNT — FJORTEN DAGE — EN UROMANTISK NOVELLE

(1878)

FORAARSGRØNT

Hver ringe Plante sig til Livet kæder,
hvert Dyr i Sø og i de svale Skove;
hver Skabning virker under strenge Love;
dog vil ej al Ting som et Urværk gaa.
Der er, Horatio — rigtig at forstaa —
et Felt, I Filosofer ej kan naa:
hvorfor det lille Barn paa Skødet græder,
hvorfor vi smile tidt i stille Stunder,
og mindes noget, hvad? vi véd ej hvad;
og huser tidt i samme Nu et glad,
et bittert og et saa lyksaligt Under.
Der stiger ned, midt i vor travle Jagen,
en Aand, et — ak, vort Sprog har Brist paa Ord, —
og gør et Drømmerige af vor Jord,
saa fast vi glemme Tiden, Aaret, Dagen.
Da er vor Tanke ej for Tiden skabt,
i endeløse Aar dens Strømme munder;
vor Gerning sejler som et Fartøj, tabt
for Dagen, hvor saa mangt et Sejl gik under,
og styrer ud, hvor Horisonten runder
sig evig, evig i den fjerne Ring.
Der er, Horatio — rigtig at forstaa —
et Felt, I Filosofer ej kan naa.
Kom med Begreber, kom med Ord! kun Dunst.
Men alt skal ha' et Navn; nuvel da: *Kunst.*
Det siger alt, og siger intet. Tingen
er blot: man *selv* har sejlet efter Ringen.

„Det er evident, at Kunsten gaar Pokker i Vold; og de yngre fører an!"

„Evident; hm! Kunde De ikke sige det paa Dansk? Jeg har ikke

lært Latin. Jeg véd ikke, om Grossereren har det. For Resten gi'er jeg Dem Ret."

De gik, de to, i det ydre hinanden saa ulige som vel muligt, trippende Side om Side gennem den gamle Udstillingsbygnings Lokaler en af de sidste Dage førend den højtidelige Aabning.

Der stod paa den yderste Dør til disse Lokaler, at „Adgangen var forbudt Uvedkommende". Disse to maatte altsaa høre til „Vedkommende".

Den ene var en midaldrende Mand med et fint Ansigt, lidt urolige, spændte Træk, brun Ansigtsfarve, der faldt i den varme, orientalske Kolorit, Guldlorgnet ridende over Næsen, en Pelsværksfrakke, trods den fremrykkede Aarstid, og smaa, knirkende Støvler.

Der gik unge Mænd forbi, som hilste høflig, ærbødig eller med søgt Selvfølelse. Disse unge Mænd var næsten alle i en enkelt Frakke eller i en aabentstaaende Overfrakke med Opslagene foran smøgede saa langt tilbage, at Slidet fra Vintren (Vintrene) kunde blive saa lidt som muligt iøjnefaldende.

Den anden af de to var en Mand, allerede til Aars, i en øjensynlig mere af Skødesløshed end af Trang forsømt Paaklædning; ustivet nedfaldende Skjortekrave, rødt Halstørklæde, smaa, levende, poliske Øjne, Foraarspaletot uden Underfrakke.

Snedkere og Tjenere havde travlt rundt omkring. Man slog spanske Vægge, beklædte med rødt Tapetpapir, op henne ved Vinduerne, for at i det mindste nogle af Billederne skulde kunne ses. Man skruede Ben og Bukke bag paa Rammerne, savede og hamrede, løb frem og tilbage, i Følge Ordrer og Kontraordrer. Det hele lignede et stort Snedkerværksted. Her lugtede af Fyrretræ som paa et Ligkistemagasin. For mange af disse Malerier var deres „Ophængning" det samme som en Begravelse — i Mørke, Publikums Ligegyldighed, Bladenes evige Pine.

De to, der gik Side om Side, afgav Bedemændene.

Maaske det var derfor, de var „de Vedkommende".

Det er altid let at lave Godtkøbsvitser, lige saa let som at lave Godtkøbsbilleder. Og det er næsten lige let at blive af med begge!

Dette sagde en af de unge Mænd, der stod med Ryggen op mod Vindueskarmen. Bag ham var Vinduerne aabnede ud til den botaniske Have, og Solen faldt ind over ham.

Han knipsede Støvfnuggene, der hvirvlede op i Solstriben, af sit Frakkeærme. Den stærke Foraarsluft kom med sit Triumftog af Spurvekvidder, Hyacint- og Krokusduft sejlende ind forbi ham.

Han gabede og holdt sig for Munden.

„Du var maaske med til Gildet i Gaar."

„Javel. Vi kom lidt sent derfra, og Punchen er stedse den gamle!"

„Altid utilfreds!"

„Ingenlunde. Men skal Du ikke „hænges op" ?"

„Jeg har udsolgt; mine Stjerner er strøgne i Katalogen. Nu kan de hænge mig, hvor Pokker de vil!"

„Gratulerer! Men hvad bestiller Du da her?"

„Aa, man skal jo have et Sted at drive paa i denne Overgangstid. Der er ikke til at holde ud i Atelieret. Solen kommer nu ind Kl. 1, og derfor gaar jeg ud. Ser Du de to derinde?"

„Jo, jeg har set dem."

„De uadskillelige. Nu faar vi vort Fedt alle sammen. De burde i Grunden ..." Han holdt inde. Manden i Pelsfrakken havde vendt sig om og hilste. Den unge Maler blev rød i Hovedet og hilste hurtig.

„Du forstaar — han er min Køber!"

„Ah!"

De to var atter i Samtale derinde.

Maleren vedblev:

„Han er brillant, de er begge brillante. Og egenlig Skade gør de ikke. Men alligevel. Sigurdsen, Du véd, — den lille — ham med de graa Landskaber; Du véd, han har daarlige Øjne og kan ikke taale at male Studier i Solskin — og naar han begynder paa Graavejr, saa regner det altid — saa at vi har raadet ham til Akvarel, — han sagde i Gaar oppe i Foreningen, at de to egenlig var — — — hm!"

De to var komne ind igen og stod lige for os. Maleren holdt inde og hostede. Jeg trak mig lidt tilbage.

„Naa!" sagde Manden i Pelsfrakken. „Vi gaar vor polske Tiggergang sammen her oppe. Oprigtig talt, den er sløj i Aar, hvad? Er Turen ikke kommen til Dem endnu? til *mit* Billede, hvad? Det maa endelig ikke faa for meget Sidelys, det taaler det ikke; og ingen røde Portræter oven over. I Grunden kunde jeg nok ønske, at De havde gaaet Forgrunden lidt mere paa Klingen ..."

„Ja, lidt mere paa Klingen!" faldt den gamle i.

„I unge Malere er ogsaa alt for produktive. Mal to gode Billeder om Aaret, og ... ja jeg véd, hvad De vil sige. Men hvorfor gifter I unge Malere Jer ogsaa saa tidlig? Først Forretninger, saa Fornøjelser. Apropos. De gør mig nok den Fornøjelse i Aften; en lille Kop Te; alle mine unge Malere kommer; og De maa tage Noder med, hører De; glem endelig ikke Noderne. De er dog vel ikke hæs i Dag? Og sig saa til ..."

Jeg gjorde en Bevægelse, og han vendte sig og hilste.

„Naa, De er kommen hjem! Glæder mig. Bliver De nu hos os? Ikke. Det var kedeligt. Jeg saa' Dem saa gerne hos mig. De er ogsaa et uroligt Menneske. Men det forstaar sig: man er kun ung én

Gang. Ak ja, Ungdom og rejse. Italien, hvad? Rom, Paris! De har det i Grunden godt. Vi andre sidder fast i den daglige Tummerum. Forretningen, Slidet. Det binder. Og hvad har man saa for det?"

„Tillad mig, De har dog det, at De kan købe Dem Malerierne, som de andre maa male — i Rom, Paris!"

„Naturligvis. De skulde se min Samling. Jeg tør nok sige, at det er lutter gode Sager, uden at træde nogen for nær. Jeg har snart ikke Plads til mere; men saa hænger jeg dem om. Hvad der i Dag er nederst, det kommer i Morgen øverst; ha, ha, en god Idé, hvad? Det skulde De notere ned. Men kom nu med mig, jeg kunde dog have Lyst til at høre, hvad De siger."

Min Ven og den gamle blev tilbage. Jeg hilste og fulgte med Mæcenen.

Vi gik ind og omkring i Lokalerne, besaa de Arbejder, der alt var ophængte, og vendte dem omkring, der var opstillede med Ryggen ud efter op mod Panelerne i Krogene her og der.

Min Ledsager havde bestandig Indsigelser at gøre. Der er en vis Mæcenernes halve Forstaaelse af Kunst, der ytrer sig saaledes, og som vedblivende vil irritere de Mennesker, der ved et Liv anbragt direkte i Kunstens Tjeneste bliver tilbøjelige til Mildhed og Overbærenhed, jo mere slidt Liberiet bliver i den strenge, daglige Tjeneste.

„Det er, som jeg siger: Kunsten her udarter, og de yngre gaar trolig i Spidsen, nu skal der hittes paa Emner, nu skal alle Midler benyttes. Men hvor bliver den gode, gamle Kunst af?"

„Hvad forstaar De ved den gode, gamle Kunst?" spurgte jeg saa blidt som muligt.

„Jeg forstaar, — ih, for Pokker, De véd lige saa godt som jeg selv, hvad jeg forstaar derved."

Jeg vedblev: „De taler saa strengt om de yngre. Hvad har da egenlig de stakkels yngre gjort? Jeg vil ikke tale om det lidet sammenhængende i Deres Udtalelser, og saa i, at De til Trods herfor køber deres Billeder, udelukkende de yngres. Men betænk, at disse vore yngre Malere saa godt som alle er henviste til den *private* Køber. Og hvorledes er den private Køber i vore Dage? Ganske sikkert ikke den samme som i „de gode gamle Dage", da den gode, gamle Kunst blev malet. Vore Købmænd, Fabrikanter og Godsejere, Køberne, har alle rejst i vore Dage og set Udlandets Kunst. Det være langt fra mig at sige, at vore Kunstnere maler *saaledes*, som vort Publikum vil have det. Men hvis de *slet ikke* malede saaledes, som Køberne vilde have det eller vilde kunne forstaa det, saa vilde der om nogen Tid slet ingen Kunstnere være af den gode Grund, at de sandsynligvis inden da var endt som Fotografer paa et Tag eller

Løjtnanter i en Kaserne. Der kan til Dato være nok af Fotograf- og Løjtnantsblodet i dem alligevel. Er De enig med mig deri?"

Han tav. Vi havde stillet os hen i det aabentstaaende Vindue, og ligesom før over min Ven Maleren kom nu Foraarsluften bølgende ind over os, skydende det friske, fulde Lysvæld frem foran sig og ladende rum Plads aaben bag sig for Fuglekvidder og Blomsterduft. Der hang hist og her Billeder, Foraarsbilleder, Landskaber og Blomsterstykker paa de endnu ikke helt arrangerede spanske Vægge. Tapetpapirets mørkerøde Farve saa' saa død ud. Om det var denne Dødhed, der meddelte sig til Billederne, om det var Omgivelsernes Dødhed i Papiret, som indgik en af hine mystiske Forbindelser med Lærredet, der gør Malerne saa fortvivlede, jo mere mystisk uforklarlig den er: jeg véd det ikke. Jeg véd blot, at der gik en af hine smertelige, skuffede Følelser igennem mig, som Foraaret saa nemt fører med sig — og især paa Udstillingen. Man savner noget, man véd ej hvad; man vil have noget anderledes, man véd ej hvorledes. Der stod nogle Billeder, støttede op mod den spanske Væg med Rygsiden ud efter. Malernes Navne var skrevne med Kridt bagpaa. Jeg læste et af dem ganske mekanisk. Jeg tænkte i dette Øjeblik ikke noget derved. Og saa begyndte min Sidemand atter, efter at han havde trukket Vejret saa længe.

Han snakkede løs om Farver og Linjer, om Flader og Komposition, om fransk Teknik og om dansk Simpelhed. Jeg hørte efter som i en Døs, og da der atter var blevet stille, og jeg opfangede det sidste Ord „Ikkesandt?" svarede jeg pligtskyldigst:

„Jo!"

„Men saa er De jo enig med mig?"

„Hvad behager?"

„Ja, De vil nødig gi' Dem. Men nu nytter det ikke; De har indrømmet mig, at man har Ret til at være betænkelig overfor den Retning, som Kunsten har taget!"

Jeg saa' paa ham:

„Det har man. Det har man sikkerlig. Tiden vælter sine Bølger ind over Kunstnerne, som over alle i vore Dage. Kunstneren har ikke længer Fred som i Tyverne og Trediverne. Han er revet med, men kun *halvt* med, og fører desaarsag et halvt Liv. Man ser ham læse, han besøger Forelæsninger, man hører ham diskutere med Kammeraterne. Men det ligger som en død Vægt paa ham. Endnu er det ikke gaaet ind i hans Kunst; dertil fordres der, at han skal være helt grebet, helt med. Han maler for største Delen sine Billeder saaledes, som den svindende Generation gjorde det. Men den rette Hvile i Emnet er borte. Han vover ikke og *kan* ikke leve i Idyllen. Saa gaar han paa Rejser og bringer disse „Emner" hjem

med sig, vel ogsaa en „Teknik" med sig, som De med Rette er saa vred paa. Det hænger løst uden paa ham. Man køber det gerne af ham. Men er han selv tilfreds dermed? Jeg kommer ofte til at tvivle derpaa, naar jeg ser ham, uden at han tror sig iagttaget. Hvor er Psykens sarte Vingestøv? hvor er disse friske, grønne Naturskud, som en fin Organisme skulde udklække, som et rent og uberørt Sind skulde frede om, — da det dog er os saa vanskeligt at blive en „Allerhelvedeskarl", og da vi dog saa nødig vilde bytte *vort* Lands og vort Udsprings Foraarsgrønt bort mod f. Eks. Frankrigs modne, men dyrt købte Frugter ....!"

Jeg havde sluttet min Apostrofe og bøjede mig ned mod det Billede, hvis Navn paa Bagsiden i dette Øjeblik frembragte en Tankebevægelse, som jeg ikke kunde modstaa.

Jeg drejede Billedet om.

Det var — *ikke* hvad Franskmændene kalder „une nature morte", og hvortil vi kun har det fra det tyske temmelig vilkaarlig omskrevne Stillelivsstykke, — det var noget i denne Retning, noget heraf i sit Emnes Begrænsning, men det var tillige noget saa ....

Jeg vil søge at beskrive det i Stedet for at skrive om det. Den nederste Del af et højt Vindue og et Stykke af Muren neden under i et herskabeligt Hus. Det ene Vindue stod halvt aabent med en paasat Messingstormkrog. I Værelsets Mørke derinde anede man bag de svære, folderige Gardiner Skæret fra en behagelig Kakkelovnsild. Øverst oppe i Billedet, midtvejs altsaa i selve Vinduesnichen, hang et Kanariefuglebur. Man saa' akkurat Fuglen paa en af de nederste Tværpinde, en livlig, fornøjelig lille en, der ikke desto mindre med noget Forbehold syntes at iagttage den store, stribede Hankat, som laa i Krogen af Vindueskarmen, sammenrullet i et Nøgle, varmende sig i Solen med Øjnene plirrende, næsten helt lukkede sammen til en Streg, og saaledes, at man dog tydelig saa' det paapassende Blik, som fra denne Streg skød sig op efter mod Buret. Udenfor Vinduet en Blomsterhylde, anbragt paa Trækonsoller. Paa denne Hylde stod imellem hverandre Urtepotter, smaa Trækasser og Underkopper, hvori der var saaet Frø, som nu Solen — Foraarssolen — havde bragt frem for Dagen i lysegrønne og flnt gule Spirer. I nogle af Urtepotterne var der Huller langs ned ad Siderne, og herigennem stak Spirerne frem som Kommaer og Udraabstegn i en lille Sonet. Der var ogsaa enkelte Krokusblomster og i Midten Violer. Man syntes formelig at spore deres Duft.

Billedet gjorde paa mig straks et overvejende musikalsk Indtryk. Det var som et Klaverstykke af Clementi.

„Det er jo nydeligt!" udraabte Mæcenen.

Det var mere end „nydeligt". Det fordringsløse Billede var holdt i,

hvad man kalder „fladt" Lys. Foraarssolens hvide Skær faldt lige og ligelig fordelt ind over Billedfladen. Der var faa Skygger og faa Reflekser over den lille simple Blomsterhave. Og saa stod det elegante Fuglebur derinde og de svære Gardiner og Følelsen af den behagelige Kakkelovnsild med al Herskabelighedens Komfort og med Vintrens — Rigmandens Vinters — Hygge i en talende Modsætning til det spirende, til Foraarets første Grønt der udenfor. Der var ikke „søgt" nogen Modsætning, og navnlig ikke paa nogen bitter, paa nogen sygelig Maade. Der var kun anslaaet fint klingende Strenge i dette lille Klaverstykke, der sang Foraarets Pris der udenfor. Foraaret vilde ogsaa have sin Ret; og det vidste at hjælpe sig frem med sine egne Midler, og det spaaede maaske om en Sommer.

Saaledes fortolkede jeg det i det mindste.

„Det er nysseligt; ret et allerkæreste lille Billede. Hvad hedder den unge Mand? Thi det er naturligvis en Begynder! Jeg kender ikke disse Initialer. Gør De?" spurgte Mæcenen.

Jeg lod Mæcenen selv raade sine Runer. Og jeg tog atter Billedet i Øjesyn. Denne Gang ad teknisk Vej.

Det stod godt nok som Helhed. Lidt tyndt endnu, lidt ængstligt i Paasætningen. Hist og her mindede Penslen lidt — om Porcellænsmaleren. Katten dérinde var maaske ikke ganske fri for at have for mange Haar og for lidt af en Pels i sig. For megen Sirlighed endnu og for lidt Kraft. Men det grønne, det grønne var ypperligt, saftigt, kækt og bredt; — det lovede sikkerlig mest for Sommeren.

Og saa gik jeg.

„Hvad, allerede?" spurgte Grossereren. „Aa lad os snakke lidt herom. De maa endelig! Nu vel da, au revoir. Apropos; skulde De ikke vide Navnet? Det staar paa Bagsiden? Naa saaledes. Jeg kunde virkelig have Lyst ... Jeg maa have det op i Vindueskarmen. Nej, jeg skal ikke tabe det. Jeg bliver jo muligvis Ejeren ... Farvel!"

Jeg gik i forbigaaende ind paa Kontoret, hvor jeg fik den unge Malers Bopæl at vide. Paa den Seddel, der var leveret ind til Brug for Katalogen, stod Navnet og Adressen. Maleriet var anmeldt som: *Foraarsgrønt.*

Der var kun dette ene Billede af den samme.

Jeg gik i Følge disse Oplysninger ned til Havnen, ind i en anstændig Mellembygning, hvis Bagside vendte ud til den store fordums Kaserne, som nu er anvendt til Dampskibskontorer. Jeg steg højt til Vejrs, til fjerde Sal, hvor der stod et fremmed Navn paa Dørpladen, men neden under Malerens paa et Visitkort, og ringede paa.

En Dør paa den modsatte Side af Trappeafsatsen blev aabnet. En net, renlig klædt Kone stod i Døren, som førte ind til et lille Køkken.

Hun havde et tærnet Forkæde paa, en Kartoffel i den ene og en Kniv i den anden Haand.

Jeg sagde hende, hvem jeg ønskede at tale med.

Hun mønstrede mig fra Hoved til Fod, og derpaa, som om hun var tilfreds, svarede hun med mindre Alvor i sit Ansigt: „Han er ikke hjemme paa denne Tid!"

„Det er kedeligt. Jeg kommer netop oppe fra Udstillingen, hvor hans Billede ..."

Jeg fik ikke Lov til at tale ud.

„Ih Gudbevares!" raabte hun og strøg sig med Kniven ned ad den ene Side af Forklædet; Haanden med Kartoflen fulgte systematisk Bevægelsen ned ad den anden Side. „Ih Gudbevares, det er da ikke kasseret?"

Jeg kunde ikke holde et Smil tilbage for denne Deltagelse i hendes Logerendes Skæbne.

„Nej, nej!"

„Ja men saa er det bestemt faldet ned!"

Da jeg ogsaa trøstede hende i denne Henseende, saa' hun paa mig og gemte Kniven under Forklædet:

„Jeg skal sige Dem, min rare Herre, *han* var bestandig saa bange for, at de skulde kassere det for ham. Men det mente jeg nu slet ikke havde nogen Fare. Saadan et dejligt Maleri! Men jeg har hele Tiden gaaet i Angst for, at det skulde komme noget til. Saadan som de Karle slingrede med det her ned ad Trapperne! Og saa den kostbare Ramme! Ja, for det er første Gang, at han udstiller, véd De jo nok. Og vi holder saamænd alle sammen saa meget af det unge Menneske. Jeg skal sige Dem, min Mand, som er Opsynsmand nede paa Pladsen, kendte meget godt hans Fa'er, som ogsaa var Opsynsmand dernede paa Pladsen. Men nu er han jo død, og ... men vil De ikke trine indenfor?"

Jeg takkede, men beholdt min Hat paa Hovedet og min Plads udenfor Døren:

„Jeg vil heller komme igen, naar han er hjemme. Jeg vil blot sige ham, at jeg syntes udmærket godt om hans Billede. Her er mit Kort. Jeg tror, at jeg har kendt ham for flere Aar tilbage, og det er maaske ikke usandsynligt, at jeg allerede har fundet en Køber til Maleriet."

„Du Frelsens! Hvad siger De dér?" Hun trak Kniven frem igen, vendte sig rask om og skreg ind i Køkkenet: „Stine! Barn! vil Du lade Skorstenen være, hører Du! Kom her og tag Kniven og skræl Kartoflerne, men skær Dig ikke! — Undskyld, min rare Herre, men De maa endelig trine indenfor; nu skal jeg lukke op. Jeg venter ham hjem om en ti Minutter. Han kommer altid hjem og maler der-

inde i Middagstiden fra Fabrikken. Nej, ikke den Dør, den gaar ind til Sov'kamret. Det er denne, ligefor!"

Hun lukkede mig ind, men lod Døren staa paa Klem bag efter sig. Hun bød mig en Stol og gav sig ivrig til at snakke. „Stakkel, at han kun skulde have et saa gebrækligt Legeme; men han var Flittigheden selv og saa hjertensgod; men Penge forstod han sig nu slet ikke paa. Og hver Gang der kommer nogen, som vil sælge noget, eller som vil tigge, saa maa jeg se at faa dem væk!"

„Altsaa, De ansaa mig ...?"

„Ih Gudbevares, nej. Men der kommer nu ogsaa stundom nogle af hans Kammerater fra Fabrikken, disse „Kunstnere". Jeg siger ikke noget, og man skal ikke skue Hunden paa Haarene. Men jeg véd, at de undertiden laaner Penge af ham. Ja, det er ikke for det" — fortsatte den gode Kone med et lille Kast med Hovedet — „for han er saamænd slets ikke trængendes!"

Med disse Ord gjorde hun en Bevægelse for at indbyde mig til at se mig omkring. Døren ind til det andet Værelse stod aaben. Det var Sovekamret. Solen faldt ind over en snehvid Seng og gammeldags Møbler. Der var net og pynteligt derinde. Her i det forreste Værelse var endogsaa en vis Komfort; gode Møbler, om just ikke mange, og et opretstaaende Piano.

Jeg nikkede smilende, spurgte om jeg maatte ryge, tændte mig en Cigar og saa' lidt utaalmodig ud.

Og saa gik hun.

Jeg tog Værelset i nærmere Øjesyn. Et Værelse, hvori man opholder sig til daglig, plejer altid at være et stumt Vidne for eller imod dets Beboer.

Her syntes alt at være *for*.

De to Vinduer vendte ud imod den indre næsten ganske græsbevoksede, øde Kasernegaard. Oven over Kasernetaget tittede i en smal Strimmel Værfterne frem derovre paa Halvøen, og bagest laa Sundets blanke Stribe, skinnende som Sølv i Middagssolen. Det ene Vindue var fuldstændig blændet, det andet kun halvvejs. Gardinerne var slaaede til Side her, og et Staffeli var rullet ind i Nichen. Her kunde males mindre Billeder, og der stod alt et, mere end anlagt, mindre end halvfærdigt. Det var et Motiv nede fra en af Hovedstadens gamle Voldgrave. Middagslys, Byens Kirketaarne og den blaanende Voldskrænt i Baggrunden, høje, mørke Popler, stillestaaende Vand med „Andemad", frodige Sivpartier og saftigt Græs forrest. Her var taget dygtigt fat paa denne Studie, og maaske var der endogsaa i Forgrunden mere af Franskmændenes „valeur" end i Billedet oppe paa Udstillingen.

Hvad der imidlertid ikke undgik min Opmærksomhed var, at visse

emailleagtige Toner, noget tyndt, alt for sart og elegant i Paasætningen, gik igennem baade Luften og de fjernere Genstande. Hvor Naturen i Forgrunden var traadt Kunstneren mere barsk fordringsfuld paa Livet, havde denne lidt stiliserede Hang veget Pladsen for en saa meget desto kraftigere Energi. Det var dernæst tydeligt, for et en lille Smule øvet Øje, at der var gaaet alt for stykkevis til Værks under Udarbejdelsen. Der laa noget musikalsk, drømmende, noget af det „heroiske" Landskab i Lufttonen og i Baggrunden; det var vor egen, gode, gamle Hovedstad, og det var paa samme Tid en By i en Drøm, i et Eventyr, i Claude Lorrains Geografi. Forgrunden var et Stykke Naturalisme, kækt sat hen, „bevidst" gjort; men det var et Stykke Natur for sig selv, ud af en anden Flora, ud af en anden Geologi.

Og saa var der disse Pletter, indslaaede Steder hist og her, som røbede Undermaling og Lasur lige Side om Side med den djærveste og sikreste á la prima.

Der var endogsaa én styg Plet lige i Forgrunden mellem de kraftige Sivmasser. Her var Penslen pludselig bleven spids, bleven til en Blyant, som havde tegnet, næsten ortografisk rigtig og med kolde, usympatetiske Farver, Stænglen, Røret, Bladknæet og det flossede Svøb oppe i Toppen.

Jeg blev utaalmodig og halvt ærgerlig.

Var det Usikkerhed, Begynderens Svagheder? eller var det Stundesløshed, Kunstnernykker, en Svaghed i Karakteren?

Ah, der stod Forklaringen!

Henne i Krogen paa Billedhuggerkavalet stod en kolossal Porcellænsvase, halvt dekoreret med Blomster og Ornamenter, omkring en oval Ramme i Midten, hvori med antydede Bogstaver, der sandsynligvis ventede paa Forgylderen, stod at læse et Datum og nederst det meget sigende Ord: Jubilæum.

Saaledes altsaa! Det var Brødet. Nu forklaredes Konens Ytring med „Middagstiden og Fabrikken". Nu forklaredes ogsaa hine emailleagtige Toner i Studiet paa Staffeliet og adskillige Ting ellers.

Jeg vendte mig bort med et lille Suk, og jeg sagde til mig selv: „Et eneste Aar tilbragt i uforstyrret Arbejde derude i Naturen, og denne Pensel vil en Dag kunne puffe med sit Skaft hin afskyelige Vase ned fra Kavaletten! Nuvel; hvem véd!"

Jeg saa' over Skuldren tilbage mod den stakkels Vase. Den stod der saa enfoldig med sin Jubilæumsplakat midt paa Maven og gengav, maaske mere end den selv vidste af, Billedet af den Jubilar, som skulde lyksaliggøres med den.

Sikkerlig: den stakkels tykmavede Vase med sit Broderi af Roser og Forglemmigejer var uden Skyld.

Alt i alt, som Abraham Lincoln sagde, førend den gale Skuespiller skød ham, det er ikke synderlig morsomt at være Brændeskærer, men det er ganske morsomt at have været Brændeskærer!

Billederne paa Væggen:

Jeg stod og saa' paa et af dem. Ja vist, det maatte være ham; vi maatte have leget sammen som Drenge i samme Gaard, om end Legen for hans Vedkommende var mere passiv end vor, og om end Forskellen i Alderen allerede den Gang gjorde sig gældende.

Det var en Baggaard, men en herskabelig Baggaard af den gamle Slags; de store Købmandshuse indretter sig nu med en eneste Gaard, hvori en Wienervogn akkurat kan vende og Kusken slaa Knald med Pisken. I vore Drengeaar laa der et saadant stort herskabeligt Købmandshus i en af Gaderne nede ved Havnen. Der var hele tre Gaarde dertil. I den forreste kunde gerne tre forspændte Wienervogne holde, og ved de festlige Lejligheder holdt der mange flere. I den mellemste var Stalden, Pakhuset og Vognremiserne; den bageste vendte ud til den store Oplagsplads nede ved Havnen, hvor de himmelhøje Kornmagasiner laa — hvilke himmelhøje Bygninger vi ikke desto mindre den Gang magelig kunde kaste over med en rigtig god gammel, gennemsivet Spundstol til et Vinfad. Thi i denne bageste Gaard var Købmandshusets Vinlager; et Bødkerværksted, et langt aabent Skur med de tomme Fustager, og et andet, lukket, med de fulde Oksehoveder.

Nu for Tiden vilde man ikke have Raad til en slig Luksus. Man vilde i den bageste Gaard opføre en Aktie-Spritfabrik, Sæbesyderi eller metallisk Kobberforhudnings-Aktie-Etablissement. Mellembygningens Stalde og Vognremiser vilde man leje ud til en Møbelhandler, og i Forhuset vilde man drikke Vin i Flaskevis, som man lod hente om Hjørnet, og hvert tredje Aar gaa fallit paa Aktierne i Bagbygningerne, indtil de omsider betalte en Dividende til de heldige „sidste" Aktionærer.

Men den Gang — det var under Krimkrigen — var man endnu i de gode, gamle Dage.

Jeg kunde ikke tage fejl af dette Billede. Det var den mellemste af disse Gaarde, solbeskinnet, hyggelig, med noget af Pakhusduften og endnu en Tilsætning af Duften henne fra den rigtig herskabelige Staldmødding med Hestegødningen, hvorover knejsede Dueslaget med de mange Mæflikker, Loddenben, Spætter og Liggeduer. Køkkenets Vinduesrække i Stueetagen med de gulmalede Jernstænger og de i Vinden viftende blegrøde Trækgardiner. Udenfor Stalddøren sad — ja virkelig — min gamle Ven Kristjan Kusk med det store Dragonoverskæg, der var sværtet i Kønrøg, og med Tressekasketten paa Snur. Han havde foran sig staaende en Buk, hvorover det herskabe-

lige Seletøj hang. Han sad lidt skraat paa den trebenede Stol, Hovedet hængende lidt til Siden og den korte Soldaterpibe i Mundkrogen, og polerede Seletøjets Beslag i Wienerkalk og Trippelse.

Oven over Køkkenets Stueetage tre høje, herskabelige Vinduer med Gardiner af svære, mørke Stoffer; og uden for det ene Vindue længst til venstre — Blomsterhylden med Potteplanterne og Trækasserne.

Det var i hine Tider den unge Frøkens og Guvernantens Værelser.

Der hang oven over dette Billede — som var gjort synlig con amore, bredt, kraftigt — en lille Akvarel, øjensynlig den oprindelige Studie.

Denne Akvarel var endnu ungdommelig, famlende, om end fin og vakker i sin Opfattelse.

Jeg lod mit Blik gaa videre.

Som Pendant til dette Billede hang endnu et paa samme Væg.

Det forestillede den bageste Gaard eller Plads med sine maleriske Skur, tomme Tønder, Græstotter og Skramlerier. I Midten, ligeledes i fuldt, klart Sollys, udførte en ung Pigeskikkelse i blaa Kjole, som stumpede ved Anklerne, den gymnastiske Idræt, staaende oppe paa en tom Vinfustage, at trille denne frem mellem to brede Hjulspor hen imod Baggaardens Plankeværk, hvorover de høje Kornmagasiners Tage med alle de smaa Luger og den forgyldte Vejrfløj knejsede.

Omkring denne rullende Tønde i Midten balancerede unge mandlige Skikkelser med større eller mindre Behændighed paa større eller mindre Fustager. En ung Fyr var faldet ned under et uheldigt Forsøg; de andre syntes ivrig at kappes.

Den unge Pige beherskede Situationen. Hendes smukke, slanke, om ikke meget høje Skikkelse svævede saa sikkert og yndefuldt deroppe paa den trillende Cylinder, som om hun havde indgaaet en Pagt med Luftens lette, spøgende Væsner, som om hun var den jomfruelige Sejrsgudinde i egen Person paa sin let henrullende Vogn.

Ved den ene Side, næsten inde under Skyggen, som Skuret kastede, sad en ungdommelig, foroverbøjet Skikkelse med en Stok lænet op mod det ene Ben og med Blikket fæstet i en Bog, hvori han syntes at tegne.

Dette Billede maatte aabenbart opfattes som et Anlæg. Kunstneren havde synlig forladt det, for maaske ikke mere at vende tilbage dertil. Ogsaa fandt jeg, at det i det hele taget havde for meget „ud af Hovedet" ved sig.

Jeg fortsatte mine Undersøgelser. Værelsets Beboer udbeblev endnu, og forøvrigt tager det jo mindre Tid at se end at gengive sligt.

Den modsatte Væg frembød et mere broget uensartet Skue. Der var Modelfigurer, Ornamenttegninger, Detailstudier af Blomster og Planter i Akvarel, af Løvværk, Ranker, Snerler, Kaprifolier — til Brug for Vasen — men der var først og fornemlig et stort Studie af Blomsterhylden til Billedet paa Udstillingen, lysende af Foraarssol over enhver enkelt af disse Spirer, der, sugende Luftens Frugtbarhed til sig gennem alle Porer, ruster sig til at tage imod Kulde og Storm, endnu saa spæd, saa finnervet, ren og kysk, uberørt af Livets grove Haand, uvidende om alt, undtagen om Himlens dybe Øje, der vaager over Spiren, Solen, der varmer den, og Fuglene, der synger for den.

Saaledes hang Studiet her til „Foraarsgrønt".

Jeg saa' flygtig ind i Bogskabet. Det var gode Bøger, ikke just mange nyere, men et godt Udvalg af to, tre Literaturers mest tilgængelige Klassikere. Og de saa' ud til at være læste.

Jeg gik hen til Klaveret. Der laa ovenpaa Sangnoder af vore gode Komponister. Og paa en Reol ved Siden af en imponerende Stabel af tyske Mestre.

Derpaa hørtes Stemmer ude paa Trappegangen.

„Han vil købe det!" lød Konens Stemme derude.

„De tager bestemt fejl!" lød en anden Stemme, blød i sit Tonefald, om og lidt „belagt".

„Jeg forsikrer Dem, det er en rigtig pæn Mand; De skal se, han skiller Dem af med hele Klatten derinde!"

„Det vil jeg dog ikke haabe!" lød Svaret, og denne Gang med et Anstrøg af Munterhed. „De overdriver altid, lille Madam Andresen!"

„Ja nu kan De jo se!" ...

„Tys, tys!" ... Døren gik op.

Jeg havde rejst mig og stod med Ryggen til Vinduet, saa at jeg havde den indtrædende for mig i fuldt Lys.

Han støttede sig til en Stok og holdt under Armen en blød, sort, bredskygget Hat. Figuren var middelvoksen, mere fin og slank end egenlig mager, Hovedet stort, hvortil ogsaa bidrog det store, uregerlige Haar af en ubestemt mørkebrun — mørkeblond Farve, der nu blev strøget tilbage, men øjeblikkelig faldt fremover i to store, tætte Bukler med et Skær af den fineste Silkeglans, som mangen en kvindelig Skønhed vilde have misundt ham.

Kan være, at en saadan Skønhed tillige vilde have misundt ham den mildtrundende brede, hvide Pande, de lidt tungsindige Øjenbryn, der trak sig med en umærkelig Bevægelse af Sorg eller Frygt eller Lidelse sammen hen imod Næseroden; for ikke at tale om de store, klare Øjne, med denne fugtige Blankhed som Staal, der er lige ved at anløbe i Varmen. Næsen var fint formet, men lidt for blød og

ubestemt dér, hvor Brusken plejer at ansætte Mandsviljens ydre Form. Munden og Hagen næsten helt kvindelige.

Man kunde have antaget ham for en forklædt ung Pige, hvis der ikke netop i Øjnene til Trods for de noget smægtende Omgivelser havde været et Udtryk af det, der karakteriserer en *Mand*.

Noget lignende kunde maaske aflæses af den hvide, fine Haand med de blaa Aarer og de lange Fingre, som fast og med større Kraft, end man skulde tiltro dem, knyttede sig om Haandfanget paa Støttestokken. Ak, han behøvede denne Stok.

De Par Skridt, han gjorde fra Døren frem paa Gulvet, kostede ham synlig Overvindelse. Der er Deformiteter, som for vor æstetiske Sans — denne vor bestandige Højesteret — er langt mere stødende end et for kort Ben. Alligevel er denne stadige Falden forover, som skal overvindes og reguleres af de øvrige Legemsdele, pinlig at iagttage, — netop hvor saa megen Finhed og Skønhed gør den isjnefaldende.

Han med sin sarte, skrøbelige Organisme led øjensynlig legemlig; og endnu mere led han øjensynlig indadtil. Der flammede for megen Skønhedstilbedelse igennem disse store, blanke Øjne, til at han ikke hvert Minut maatte føle sin egen Ulykke som et tungt Kors, der var lagt paa disse skrøbelige Skuldre.

Den unge Maler blev staaende, uvis, forlegen, rødmende. Det var en Frygt, en Undseelse ganske som en ung Piges. Hun tiltror ikke den fremmede noget ondt — dertil maa man først kende Verden og Menneskene — men hun føler sig forstyrret paa sine Enemærker. Hvad vil han her? Han kaster Skygge. Jeg kender kun Solen og Fuglene og mine Blomster! Er det dem, han vil se paa? De findes jo ogsaa andre Steder. Hvad vil han?

Jeg udstrakte Haanden. „Kender du mig ikke igen?"

Hans Forlegenhed voksede. Hvem var det, der tiltalte ham saa kammeratlig her i hans Arbejdsværelse, hvor der aldrig kom fremmede.

„Det er rigtignok længe siden," fortsatte jeg rolig. „Men Du burde dog kende mig, hvis jeg ikke har forandret mig altfor meget. Se rigtig paa mig!"

Han plantede Stokken ud til Siden, lod Overkroppen følge efter og skyggede med Hatten over Øjet for det stærke Lysskær fra Vinduet, som min Skikkelse kun halvvejs dækkede.

„Jeg — jeg tror ikke!" ...

Jeg nævnede mit Navn og mit Fornavn, og traadte bort fra Vinduet. „Naa, hjælper det ikke endnu?"

Han rødmede og rakte mig tøvende Haanden. „Jeg troede ikke, at De — at — at ... er vi virkelig du's?"

Jeg rystede hans Haand, lagde Hatten fra mig og satte mig ned ved Bordet i Midten af Værelset. Han fulgte alle mine Bevægelser mekanisk, lagde Hatten og Frakken fra sig og satte sig ligeledes, stedse ventende paa en Forklaring.

„Jeg har en bedre Hukommelse end Du, lader det til! — o, hvilken uhyre Sofisme; jeg havde i den lange Mellemtid maaske ikke tænkt to Gange paa ham — og jeg indser ikke, hvorfor man, naar man har været Legekammerater som Drenge, skulde være fremmede for hinanden, naar man atter træffer sammen. Du har en rigtig skikkelig Kone, Madammen mener jeg, og hun gav mig Tilladelse til at ryge!"

„Ja ryg blot. Madam Andresen er virkelig en overmaade ..... men ...?"

„Ah, Du vil have noget at vide om, hvorfor jeg saaledes falder med Døren ind i Huset? Ja, ser Du? dit Billede oppe paa Udstillingen, som jeg kommer fra ...!"

Han rødmede dybt, dybere end før, og afbrød mig.

„Det var ikke det. Jeg vilde blot vide, hvor De — hvor — Du fandt herop?"

„Ha, ha, det staar jo netop i Forbindelse med Maleriet. Jeg blev ganske overrasket over saaledes at se Dig paa Udstillingen. Forstaa mig ret: ikke over at Du var *hængt op*, thi det Billede og endnu mere dit Studie her er al Ære værd. Men det gør et saa sælsomt Indtryk pludselig efter saa mange Aar at staa lige overfor sine ganske unge Erindringer, og saa se dem springe en i Møde i en saa frisk og levende og *dygtig* Skikkelse. Jeg gik da ind paa Kontoret og fik din Adresse, og nu er jeg kommen her for at ønske Dig til Lykke. Du er jo Debutant, som Madam Andresen fortalte mig. Til Lykke med Debuten; den lover alt godt! og hvad den lover, det støtter jo yderligere dine Sager her omkring, som jeg har taget mig den Frihed at bese i Ventetiden!"

Den unge Maler bøjede Hovedet. Da han atter hævede det, saa' jeg ind i hans klare, troskyldige Øjne, hvori der paa en Gang stod Glæde at læse over mine Ord og tillige — han var i Sandhed de fem meget sigende Aar yngre end hans Gæst — en ganske lille Smule Skuffelse.

Han nikkede hen for sig og svarede derpaa naivt: „Jeg tænkte det nok; Madam Andresen sagde, at der var kommen en Køber til mit Billede; men hun overdriver altid. Det var jo umuligt!" Han udtalte denne sin sidste Overbevisning saa rørende, saa fattet, saa ganske uden Spor af Bitterhed, at det nu var mig, som bøjede mit Hoved.

Det var jo umuligt! Ak, hvad laa der ikke i disse faa Ord? En Beskedenhed og dog et lønligt Haab, som her havde faaet sit første lille Stød. Hvad maatte ikke Salget af dette hans første Stykke være

for ham? Jeg skottede hen til Vasen i Krogen, og jeg følte, at jeg blev blød om Hjertet. Men det var nødvendigt for mig at være frisk og frejdig i den Tone, jeg havde anslaaet lige straks, naar jeg vilde have denne Knop til at aabne sig for mig.

Jeg bøjede mig frem imod ham, lagde min Haand let paa hans Skulder og spurgte smilende: „Du spiller jo?"

„Ja!" svarede han, aabenbart forbavset.

„Og synger ogsaa?"

„En lille Smule."

„Din Gavstrik. Du ligger nok inde, skal man se, med mange flere Trumfer paa Haanden, end Du vil ud med. Nu vel, jeg er kommen her op, dels og væsenlig for at forny vort gamle Bekendtskab og lykønske Dig, men dernæst ogsaa — ja vent nu lidt; Du maa leje Dig et ordenligt Atelier; flytte hen et Sted med Portner i Porten, ikke alt for mange Trappetrin paa Trapperne, en Medaillon af Thorvaldsen paa din egen Afsats, en Dør med dit Visitkort paa, fire forskellige Billeder paa Staffelierne, et Bjørneskindstæppe, smukt udskaarne Piber paa Væggen — nej det er sandt, Du ryger ikke — to amerikanske Gyngestole og en blød Divan langs Panelet!"

Han stirrede næsten forskrækket paa mig.

„Men hvad er alt det? Flytte, siger Du? her fra Madam Andresen? nej, det kan nu slet ikke ske!"

Jeg fortsatte, stedse smilende: „Du behøver ikke at tage det saa alvorlig. Med nogle Smaaforandringer her kan Du ogsaa foreløbig blive boende. Det vigtigste er, at Du faar et Par ordenlige Stykker Lærreder paa Stabelen; og — saa maa vi have *den* væk der henne i Krogen. Det er en fæl en!"

„Vasen, mener Du? Ja men" — her tøvede han lidt —, „det er en Bestilling fra Porcellænsfabrikken. Jeg arbejder, skal jeg sige Dig ..."

„Hør, min Ven! Det er ærligt og honnet at fortjene sit Brød ved Siden af sin egenlige Gerning her i Livet. Men naar nu den egenlige Gerning kun bliver noget ved Siden af — nej, afbryd mig ikke. Tror Du ikke, at jeg har set paa dine Arbejder her, med Undtagelse maaske af det Billede med vor gamle Ven Kristjan Kusk, *hvad* det er, som mangler Dig endnu? Du har saa meget Talent og er nu kommen saa vidt frem, at din Kunst maa blive det væsenligste eller rettere sagt det eneste. Jeg tror at kunne hjælpe Dig i saa Henseende, og jeg tror, at Begyndelsen allerede er gjort. Sandsynligvis har Du allerede en Køber til dit Billede. En Mand, som jeg kender lidt til, en rig Mand og en Samler ..."

Jeg afbrød mig selv. Min unge Ven havde rejst sig fra Stolen og humpede nu om bag den. Han støttede sig med sitrende Arm ved Stoleryggen, og Haanden, den hvide Haand med de blaa Aarer, greb

krampagtig om det polerede Træ. Det smukke, fine Ansigt var blevet blegere, og Øjnene hæftede sig ængstelig spørgende paa mig med deres blanke, fugtige Glans: Er det endnu din Spøg? Allerede en Køber?

Det gik smerteligt igennem mig; men jeg satte mig for at blive min Rolle tro. „Naa, naa! hvad mærkeligt er der i, at et dygtigt Arbejde hurtig finder en Køber? Vel kan jeg ikke sige noget afgjort endnu, men ved et lille Ord fra min Side ... jeg har vunden mig lidt Indflydelse hist og her, som jeg kan bruge til Bedste for Venner, men blot rolig, blot rolig. Syng mig noget!"

„Hvilket ... synge ... hvad?" Han stirrede som i Drømme paa mig. Men det, at jeg beholdt min Ro, syntes lidt efter lidt at overbevise ham om, hvad jeg selv sagde, at der ikke var noget forunderligt i det hele.

„Syng, hvad Du vil. Gør mig nu den Tjeneste."

Han humpede med Stokken hen ved Klaveret, satte sig, endnu i en Døs, og lagde Hovedet i Haanden. Han var for naturlig til at søge disse halve Applauderinger forud ved at gøre sig kostbar, som mange musicerende af Profession.

Han spillede et lille, simpelt Akkompagnement og sang med klarere og mere udviklet Stemme, end jeg selv havde antaget:

Lad Dig sige, lad Dig sige,
før det er for sent;
Kunstens underfulde Rige
blev Dig ej forment,
men for did at vinde op
højt mod Bjergets Solskinstop,
maa Du hige, maa du stige
med et Hjerte rent.

Glemme maa Du Dalens Kunster;
Kunsten er kun én.
Kløve maa Du Højdens Dunster,
fly for Lavrens Gren;
den kan kun for Panden skygge,
den vil Slør for Øjet drage,
Jordens Gunst har ingen Lykke,
Stjernen er dit Pandesmykke;
Strid! er Gangen, tidlig, sen,
aldrig se tilbage.

Du skal stræbe, Du skal stige
med et Hjerte rent,
alle Tanker, dybe, rige,
i din Sjæl forent.
Hundekunster gælder ej,
Kunsten gaar en Kongevej;
Lad Dig sige, lad Dig sige,
før det er for sent!

Det varede noget, inden jeg følte mig oplagt til atter at tage Ordet. Jeg gjorde det ved at gaa hen til ham og lægge Haanden sagte paa hans Skulder. Jeg havde opdaget, at dette havde den fornødne beroligende Indvirkning paa ham, og — kort sagt —, jeg sagde ham, at det var en rigtig smuk Sang. „Hvorfra har Du den egenlig?"

Han undveg mig.

„Nu vel, det er ogsaa det samme. Det er, som jeg siger, Du har mange flere Trumfer paa Haanden, end Du vil ud med."

Jeg stod og ledte mellem Noderne paa Reolen og mumlede alt imedens i Skægget: „Det er evident; Kunsten gaar Pokker i Vold, og de yngre fører an!"

„Hvad siger Du?" spurgte han.

„Aa, det var blot en Forfatter, en af de nyere, jeg citerede for mig selv. Ser Du ... men har Du ikke nogen tysk Sangmusik af den kurante Art? Det, som Du nylig sang, er Kaviar for Hoben ..."

„Ah! Kaviar for den store Hob!" faldt han i.

„Rigtig. Jeg ser, at Du kan dine Klassikere. Men nu skal Du ogsaa synge mig noget — ja se, her har Du jo alt, hvad Hjertet kan begære — Schubert, Schumann. Du synger vel disse Sager? Du har jo formelig „Skole" !"

„Jeg fik i Fjor en uventet Indtægt ved Udstillingsarbejderne paa Fabrikken, og saa tog jeg nogle Timer i Sang!" forklarede han beskeden.

„Fortræffelig. Syng mig: „Ich grolle nicht!" eller heller: „Nach Frankreich zogen zwei Grenadier". Det er den rigtige Pølsemad for Salonerne. Forstaa mig ret: jeg siger ikke, at disse Sange *ikke* er gode. Tværtimod. Men de er, hvad Komponistens egne Landsmænd vilde kalde noget „abgedroschen" ; ikke desto mindre, eller netop af den Grund, gør de altid Lykke i Salonerne, især blandt Damerne!"

„Men hvorfor vil *Du* da høre dem?"

„Spørg ikke, min Ven, men syng blot!"

Han sang.

„Bravo!" Foredraget var ypperligt. Stemmen slog akkurat til, og

han akkompagnerede sig selv med Smag og Færdighed. „Du vil afgive en formelig Løve!"

Han rejste sig op og vendte sig imod mig: „Jeg forstaar ikke et Ord af det hele!"

„Gøres heller ikke fornødent, carissimo. Jo mere ubedærvet, Du kommer ind i det, jo større Resultat. Men — jeg husker i gamle Dage, at Du spillede Violin for os om Søndagen, naar vi kom sammen hos Kristjan Kusk. Har Du lagt den paa Hylden?"

Han rødmede og svarede undvigende. Jeg trængte ind paa ham med Spørgsmaal.

„Du er et slemt Menneske!" svarede han. „Jeg skilte mig af med den i Vinter. En af Kammeraterne paa Fabrikken var falden og havde brækket sin højre Arm. Jeg lod ham faa den ..."

„Til at spille paa?"

„Nej, — til at ..."

„Sætte? ..."

Han svarede ikke, men gik hen til Vinduet.

Jeg tvang mig til stadig at blive i den lystige Tone. Det var virkelig ogsaa lykkedes mig at drive hans Skyhed paa Flugt. „Nu vel da!" fortsatte jeg. „Du spiller altsaa Violin og Klaver, har en køn Stemme og maler godt. Dine Mangler stammer efter mine Anskuelser mere og mindre fra — fra den derhenne; — jeg pegede paa Vasen —. Naar vi har faaet den paa Porten, og Du et Aarstid har ligget ude paa Landet og malet flittig — dit Helbred vil desuden have godt deraf — og Du saa til næste Vinter kommer herind til Byen ... Ja, det skal blive fortræffeligt; lad bare mig raade!" Jeg gned mig i Hænderne og saa' fornøjet paa ham.

Han saa' til Gengæld stadig væk forbavset paa mig. Men han smilede dog; der var kommen Fart i ham, og nu humpede det smukke unge Menneske ved sin Stok hen til et Skab i Væggen.

„Mit Helbred, siger Du! Ja, Du véd nok fra tidligere Tid, at det staar paa svage Fødder — han lo omtrent som et Barn, der er kommen til at sige en Vittighed —. Min Doktor siger, at Landet kunde gøre mig godt, men endnu har jeg været saa bunden. Der er for øvrigt ogsaa noget andet, som hjælper mig — at sige med Maade. Nu kan jeg ogsaa med det samme byde Dig velkommen. Det har jeg jo ganske glemt!"

„Ej hvad! Flaske og Glas! Marsala! Ser man ret til, saa opdager man maaske endnu, at Du er en Drukkenbolt i Smug!"

Han blev ganske forskrækket og rystede paa Haanden, idet han skænkede op i Glassene. „Du tror da ikke ...?"

„Sniksnak!" raabte jeg og lo nu for Alvor. „Man maa nok tage varsomt paa Dig. Skaal og til Lykke! Men hvor har Du den Vin

fra? Den er ikke fra en Vinhandler, efter hvad min Gane kan sige mig."

Han nippede til Glasset, efter først at have klinket hjerteligt med mig.

„Du skal vide — han lænede sig tilbage i Stolen, og der kom noget tillidsfuldt i hans Blik — jeg tager undertiden i Foraars- og Sommeraftenerne en gammel Færgemand her nede ved Havnen til at ro mig ud paa Strømmen, især naar det er Fuldmaane; Byen ligger da saa smuk, saa nær og dog saa langt borte. Det falder mig aldrig ind at tænke paa at male den; dertil er det alt for smukt og alt for vanskeligt at faa fat paa. Jeg kunde snarere tænke mig at skrive noget derom, f. Eks. Digte ..."

„Gavstrik!" tænkte jeg ved mig selv, men svarede intet.

„Jeg tænker mig da, at det er en hel fremmed By, Venedig f. Eks., som jeg har læst saa meget om, og som jeg ogsaa kender fra Billeder og Fotografier. Og saa lader jeg den gamle Færgemand — som ogsaa har kendt min Fa'r, og som kender Madam Andresens Mand her — ro mig en Timestid frem og tilbage. Jeg har bildt ham ind — her gjorde han et Forsøg paa at se uhyre fiffig ud — at jeg skal male det alt sammen paa et stort Maleri; for jeg synes ikke om, at han skulde tro, at jeg slet ikke bestilte noget. Og hver Gang jeg saa paany kommer ned til ham, saa spørger han, om Maleriet er færdigt. Og saa siger jeg altid, at det endnu ikke er færdigt, fordi det er saa vanskeligt, hvortil han saa svarer: „Ja, det maa ved den søde Gud være grumme, grumme vanskeligt!"

Han lo højt og jeg med.

„Naa, men Marsalaen?" spurgte jeg. „Drømmer Du Dig ogsaa den til?"

„Nej, den betaler jeg ved at male smaa Portræter efter Fotografier om Bord hos Messinafarerne, naar de kommer hjem. Rigtignok duer Portræterne ikke stort, fordi de skulle males saa hurtig, inden Skipperne fortsætter Rejsen op til St. Petersborg."

„Men Vinen er god!" sagde jeg. „Uforfalsket Drue, ligesom Du selv. Skaal, brave Ven! Kan Du huske i gamle Dage, naar vi Drenge havde „knebet" Vin hos Pakhusforvalteren og drak den i Smug nede i Skuret bag de tomme Tønder eller inde hos Kristjan?"

„Ja, jeg husker — alt!" sagde han. Og der lagde sig ligesom et Slør over hans smukke Pande og hans rene Blik.

„Kan Du huske? — den Gang — og den Gang ...!"

Ja lad os da samle en Gang for alle i Erindringen denne Tids forskellige „den Gang og den Gang!"

Lad os se, hvorledes saadan noget Foraarsgrønt skyder op af Jorden, hvorledes det overstaar Vinteren; saa kan vi maaske derigen-

nem uddrage nogle Slutninger om, hvorledes det vil møde Sommeren, og hvilken Høst der vil blive. Medens Videnskaben slider sig fordærvet for at opdage Urcellen og putte Forsynet ned i et Mikroskop, saa lad os rolig lade Videnskaben virke, indtil den har fundet sin Celle. Imidlertid ville vi se paa en af de mange Skabninger, der myldre op af den stedse frodige, stedse utrættelige Moder Jord. Endnu er her Gudskelov Plads, selv om det undertiden kniber for at *skaffe* sig Plads, naar man vil frem.

Skepsis dræber. Den er som en klar, graa Martsdag hos os, uden Sol, men med et ensartet, gennemtrængende Skær fra Skylightet oven over, og med en skarp, bidende Østenvind. Hu ha, disse Martsdage! Solen levendegør. Lad os se med Solens Øje. Det er stort og tager Tingene i store Træk med Lys og Skygger — —.

Det var disse to Baggaarde, vore Drenge- og Ynglingeaars Tumleplads, Scenen for vore unge Sorger og Lidenskaber, vore Slagsmaal og Forlibelser, vore Taabeligheder og Fantasterier. Der lugtede af Heste, af „Stald", men især af Vin, baade god og daarlig. Kan være, at denne særlige, gærende Atmosfære, hvori vi den største Del af Dagen levede, virkede mere, end vi selv var tilbøjelige til at tro, paa vore Handlinger og vor Karakter.

Vi var meget taabelige unge Mennesker, det skal indrømmes.

For Resten var Scenen ikke absolut indskrænket til disse to Gaarde. Den udvidedes efter Omstændighederne over hele den store, udenfor liggende Oplagsplads og en Del af Havnen.

Paa denne Oplagsplads stod en lille Bygning, halvt grundmuret, halvt opført af slet sammenpløjede Planker. Det var en Beværtning. Det var Pladssjovernes, Ballastlempernes, Korn- og Kuldragernes, Pramstikkernes og Søfolkenes Rekreationssted, hyppig tillige Scenen for deres Kampe, som vi bivaanede i stum Andagt og i ærbødig Afstand. Opsynsmanden paa Pladsen boede her, og hans Kone holdt Beværtningen. Eller rettere Beværtningen holdt sig selv.

Manden var en ordknap Særling, som en Gang havde forløftet sig eller noget lignende. (Sagnet gik, at det var sket ved at kaste en berygtet Slagsbroder ud af Huset. Rolighedsforstyrreren blev kastet ud, men Manden fik sit Knæk derved.) Konen huskede vi altid som stille, bleg, skrantende. Selv paa os unge Fyre, som ellers forlange „gode Klæder", for at Skønheden kan vurderes, gjorde hun et usædvanligt Indtryk, naar hun med en let Hosten, fin, sygelig Rødme over Kinderne, de store, klare, melankolske Øjne og de lange hvide, magre Hænder stod indenfor Disken i den fedtede Butik og maalte det ildelugtende Brændevin i Tinmaal eller rakte op paa Hylden efter Skinke og Brød.

Hun var for øvrigt ikke meget bag Disken. Saa snart højrøstet eller

usømmelig Tale begyndte — og det faldt ikke saa sjældent paa — gik hun ind i den lille Sidestue og skød Glasdøren med de rødbederøde Shirtingsgardiner til efter sig. Men det skete altid paa en rolig, værdig Maade. Hun var vant til det. Det hørte til. Hun gik kun sin Vej.

Manden, som i sin Ungdom maatte have været høj og rank, var kroget. Han sad næsten altid udenfor paa Bænken med en Lammeskinds Kabuds paa Hovedet og i Skjorteærmer. Han spyttede langt ud fra sig, sagde sjælden noget, men saa' op i Luften, og kunde fløjte som en Solsort og andre Fugle. Naar han skulde inspicere paa Pladsen, tog han en stor Knortekæp frem og trak i en sort Frakke. Han nød stor Autoritet paa Pladsen, og der var aldrig Slagsmaal udenfor Butikken, naar han var nærværende.

Familien havde kun et eneste Barn, en Dreng paa en 11—12 Aar, da vi lærte ham at kende. Han var absolut langt mere udviklet end vi i Væsen og Tankegang, da vi gjorde hans Bekendtskab, men det oversaa vi selvfølgelig.

Vi fandt ham en Dag siddende udenfor paa Bænken ved det lille Hus, beskæftiget med at give en stor sort Hund et Kødben. Vi morede os straks over hans store Haar, som faldt ham ned i Øjnene. Vor Latter fornærmede aabenbart Hunden mere end Drengen, og den begyndte at knurre og vise Tænder. Drengen tyssede paa den, idet han saa' halvt forskrækket, halvt bedende hen imod os; da det ikke hjalp, og da vi raabte „Kis!" og „Puds!", rejste han sig og halede den sorte ind med sig.

Vi saa' da, at han var halt.

Han kom ud igen og saa' paa os unge Patriciere med en lidt sky Mine, men uden nogen ærbødig, endsige krybende Frygt. „Det er en meget bidsk Hund!" forklarede han.

Den yngste iblandt os, en Søn af den store Købmand, som ejede Stedet, hvori vi andre boede, en lille, hidsig, forvænt, men af Naturen brav og højsindet Fyr, brusede op: „Det er uforskammet at lade en Pladshund gaa løs om Dagen!"

„Det er ingen Pladshund!" svarede den anden stilfærdig.

„Lige meget. Den skulde skydes!"

Den blege Dreng svarede intet herpaa. Han vendte sine store Øjne med det lidende Udtryk imod mig, som maaske i Følge et af de hemmelige Instinkter forekom ham som den mest medgørlige, netop fordi jeg var den største.

„Jeg har saa ofte set, at De har gaaet her nede paa Pladsen, og jeg er bange for, at Hunden skal gøre Dem noget. Men naar De blot vil tage et Ben eller et Stykke Brød med til den en Gang, saa gør den ikke noget!"

Dette afvæbnede i det mindste mig. Denne Appel til vort Hjerte hellere end til vore Vaaben — vi mødte næsten altid paa Pladsen med Huggerter i Bæltet og Pistoler med Knaldhætte paa — havde noget uimodstaaeligt ved sig. Og saa støttedes den af hans bløde Stemme, af de store, alvorlige Øjne og — hans Legemssvaghed.

Jeg beroligede de andre; og vi gik vor Vej.

Nogen Tid efter — det var en Søndag Formiddag, og vi var i blaa Trøjer med forgyldte Knapper eller i korte, sorte Frakker med den hvide stivede Skjortelinning bøjet ud over Frakkekraven — udførte vi i den bageste Gaard den yndede Idræt at løbe paa Tønder. Porten stod aaben ud til Kørevejen foran Oplagspladsen; vi trillede lystig paa og med Tønderne, faldt ned, sprang op igen, lo og morede os fortræffelig i Brugen af vor Smidighed og Legemssundhed.

Da opdagede en af os den blege, halte Dreng, som var standset uden for Porten, og som stod og saa' til i beskeden Beundring.

„Af Vejen der!" raabte Købmandssønnen, den smidigste og forvovneste af hele Kompagniet. Han kom trillende paa sin store Tønde i fuld Fart. Grunden faldt noget skraat af hen imod Porten. Tønden tog Magten fra Fødderne og rullede hastig ud af Porten.

Drengen derude blev forskrækket og humpede med sin Stok til den forkerte Side. Tønden stødte imod ham, han faldt med et lille Skrig og blev liggende.

Vi sprang alle til. Den ubehændige Voltigør var allerede ved hans Side. „Aa! jeg kunde virkelig ikke gøre ved det. Har Du slaaet Dig?"

Vi løftede ham deltagende op, bar ham indenfor under Skuret og bragte ham til Sæde paa et Vinfad med Ryggen støttet op imod et andet.

„Har Du den sidste Flaske endnu, Louis?" spurgte jeg Købmandssønnen.

„Jeg tror det!" Han sprang ind i Stalden i en tom Krybbe, hvor vi plejede at opbevare vor Kontrebande i Hakkelse. Saa kom han tilbage med Flasken (god, gammel Bourgogne) og et Glas uden Fod.

„Hvad hedder Du?" spurgte jeg den fremmede Dreng, som havde været en Besvimelse nær, og som nu fæstede de store, mørke Øjne paa os med frygtsom Undseelse, blegere end sædvanlig og med Haaret faldende i svære Bugtninger hen over den hvide, fugtige Pande.

„Johannes!" sagde han, og vilde rejse sig. „Jeg fejler intet!"

„Jo vist saa. Bliv bare siddende. Og drik dette, det er godt!"

Han nippede til Glasset. Vi tvang samvittighedsfuldt Hovedet tilbage paa ham og lod ham tage en ordenlig Slurk. Nogle af os børstede hans Klæder, men vogtede sig for at komme det syge Ben for nær. En holdt hans Stok i Haanden, en hans Kasket — der var for

stor til ham og af et gammeldags Snit og opvakte allerede nu, da Forskrækkelsen var ovre, lidt Munterhed — jeg selv tørrede med mit Lommetørklæde Sveddraaberne af hans Pande, dem, som Smerten ved Faldet havde frembragt.

„Du er en rask Dreng!" sagde Louis. „Ikke forknyt; det kan jeg lide. Og Du er da ikke vred paa mig?"

Den siddende smilte igennem sine Smerter. „Det var min egen Skyld!" sagde han. „Jeg kunde have passet bedre paa — men — men ...!" og han saa' ned til sit Ben.

I dette Øjeblik kom to Damer inde fra den mellemste Gaard hen imod os. En ældre, høj, mager, spidsnæset, med opkiltret Kjole, Brunelsstøvler og Galoscher. En yngre, næsten et Barn, næppe i Konfirmationsalderen, i en blaa Kjole, som stumpede ved Anklerne, nydelige smaa Fødder med høj Vrist, sort Mantille, en lille koket Hat med Stenkulsbesætning og en Agraf, som holdt Sløret over det nydeligste Ansigt af Verden, hvori to store, buede, forbavsede Øjenbryn over en rask Stumpnæse og en frisk Teint syntes at skue hele Tilværelsen i Møde med Opfordring til øjeblikkelig Underkastelse — eller en Vals paa det næste Kadetbal. — Begge Damer bar Salmebøger med Guldsnit i de behandskede Hænder.

Det var den rige Købmands Datter, Louis' Søster, og hendes franske, eller i det mindste fransktalende Gouvernante, som vi unge vittige Hoveder havde døbt „Schweizeren", baade efter hendes Hjemstavn og efter hendes Vogterbestilling. De plejede hver Søndag at gaa i reformert Kirke — for Sprogets saa vel som for Moralens Skyld.

„Louis!" raabte den unge Pige, og vilde løbe hen imod Forsamlingen, „Louis; Du husker, at Du skal med os i Dag!"

„Voyons, voyons Claire: Tu as vraiment l'air de ... arrêtez-vous demoiselle! ne vois tu, que les petits fripons la' ... Ah, mais, Louis; que fais tu? qu'est-ce-que-c'est-que...?"

Saaledes raabte Schweizeren med sin skarpe Stemme og holdt den unge, livlige Pige tilbage. Ikke desto mindre rev denne sig løs, og traadte hen til os.

„Hvad er der? har I gjort ham noget?" Hun pegede paa Johannes, der sad med opspilede Øjne og stirrede paa hende som paa et Syn.

En af de nærmeste, maaske jeg selv, forklarede hende Sagens Sammenhæng.

„Stakkel!" sagde hun. Og idet hun bøjede sig ned imod ham, spurgte hun: „Gør det ondt?"

Johannes stirrede kun paa hende og svarede intet. Saa trak hun sig lidt forlegen tilbage og kaldte endnu en Gang ad Broderen.

„Du kan da begribe, at jeg ikke kan gaa nu!" svarede han hidsig. „Det var min Skyld, ser Du!"

Damerne lod til at tage denne Undskyldning for gode Varer. Schweizeren skændte paa den unge Pige. Og saa gik de. I Porten vendte Clara sig og saa' tilbage.

„Tiens!" raabte Gouvernanten skarpt, og rev hende i Armen, idet hun slap en ustandselig Strøm af Formaninger løs, som hørtes svagere og svagere langt borte.

Louis, den letsindige Krabat, gjorde Grimacer efter hende. „Der slap jeg for at reformeres i Dag!" Og vi lo alle, undtagen den fremmede Dreng, der vedblev at stirre og se sig drømmende omkring.

En halv Timestid efter humpede han hjemad, men ikke førend hans Banemand havde holdt en lille Tale til ham, hvori han forklarede ham, at de to Gaarde til enhver Tid stod ham aabne, og at saafremt han vilde lære sig til at ryge Tobak, skulde Piber eller Cigarer stedse være til hans Raadighed. At ogsaa Tønderne skulde staa til hans Raadighed, hvis han vilde forsøge sig derpaa, var Begyndelsen paa en Slutning, som Taleren i Tide bøjede af fra.

Johannes takkede med sit lidt melankolske Smil, og saa humpede han hjem, gelejdet af det hele Selskab til Begyndelsen af Oplagspladsen. Han følte sig saa underlig til Mode. Maaske var det den uvante Drik; maaske noget andet. Han vidste det i hvert Fald ikke selv.

Han kom indenfor, men glemte at give sin Ven, den sorte Hund, det sædvanlige Kødben til Middag. Hunden saa' lidt forbavset paa ham, og begyndte derpaa i al Høflighed men med ikke mindre flint Diplomati at gnave Splinter ud af hans Stok. Saa fik den Benet og luskede af med det.

Moderen sad med sit Strikketøj i den yderste Stue, Butikken, som paa denne Tid var lukket, og saa' ind til Drengen ved Bordet inde i Bagstuen, og derpaa hen til Faderen, „Gud véd, hvad der gaar af Johannes i Dag?"

Faderen satte sin Kabus til Rette og spyttede sindig ud fra sig. „Jeg synes, at Drengen altid er ens."

„Hvad tror Du, der skal blive af ham?"

„Jeg véd ikke. Bogbinder maaske!"

„Tror Du ikke, at han kunde blive Skriver? Nu sidder han igen og maler op derinde paa Papiret!"

„Ja maaske. Der er jo Tid nok til at tænke derover!"

„Johannes bliver nu 13 Aar. Jeg synes, at det kunde være paa Tiden ...!" Hun hostede og tog sig med sit rolige, lidt melankolske Smil i Siden.

„Ja saamænd. Ellers siger jo hans Lærer alt godt om ham. Jeg var derinde i Borgerskolen i Gaar. Han skriver og læser bravt, siger de derinde, og kan nok baade Religion og Geografi. Men Regningen

staar det smaat med. En Skriver maa dog kunne regne? ..." Faderen hostede.

„Det maa han vel!" sagde Moderen med et lille Suk. „Men jeg synes dog, Bogbinder ...!"

„Lad os se Tiden an, lille Mo'er!" Han spyttede langt ud fra sig, og tændte atter sin stumpede Pibe. Hun strikkede videre. Af og til hostede en af dem. Der var saa stille hele denne Eftermiddag i det lille Udsalgssted. Men ikke mere stille end der plejede at være om Søndagene.

Der forløb et Aar, halvandet. Johannes var en regelmæssig Gæst i Baggaardene. Eftermiddagen og den største Del af Søndagene samledes hele Kompagniet. Jeg tror, vi var gennemgaaende skikkelige imod den svagelige Dreng, saa skikkelige, som unge Fyre fra 15 til 17 Aar er imod den svagere. Undertiden havde vi ham lidt til Bedste, men hans ærlige, naivt højsindede Natur var ham det bedste Skjold.

Underlig nok, vi følte, maaske med Undtagelse af den hidsige, fremfusende, aldrig synderlig dybtgaaende Louis, halv ubevidst, men nu og da ogsaa med en klarere Forstaaelse, at han var os overlegen paa mange Punkter. Undertiden opirredes vor Drengepirrelighed herved, og vi vandt da smaa, lette Sejre over hans Naivetet og Uerfarenhed. Men meget ofte underkastede vi os ogsaa hans korte, rolige Bemærkninger, altid ledsagede af det lille Smil, der var født i Sygelighed og smaa Kaar, men som voksede under hans Omgang med os Friskfyre og snart svingede hen imod en egen begejstret, romantisk Verden, der laa langt over vor egen, og hvor ikke engang vor Latter og vore Vittigheder kunde naa, snart trak sig sky, ilde berørt af vore Frivoliteter, ind i et Svøb af tankefuld Melankoli.

Han var en Slags Nestor blandt os unge, hidsige Achaier, og meget ofte havde vi hans Tømme at takke for, at vi ikke løb aldeles løbsk. Vor Undervisning og Opdragelse var ledet systematisk, og vi „kunde" en — vistnok i hans Øjne ganske urimelig Mængde Ting. Men hans Intelligens var langt større end vor, hans Natur var fin og ren; derved var han os overlegen, uden at han selv i mindste Maade vidste deraf. Vi var stadig „i Fidtefadet" af en eller anden Grund; vi var urolige og holdningsløse, stadig frygtende Formaninger eller Straf. Over hans smukke hvide Pande gled Livet rolig, harmonisk hen; han delte vore Smaasorger og Bekymringer, han delte aldrig de Fejl og Ufuldkommenheder, der medførte dem. Vi lo ad ham, vi hundsede ham i vor Drengeegoisme undertiden; men vi holdt af ham paa vor Maade, og ve den Gadedreng eller Pladslømmel, der havde ondt i Sinde imod ham! Han var til for os, for vor Underholdning, vore Løjer og vore Skriftemaal: men han var ogsaa indskreven i vore Hjerter — saa snævre som vi havde dem den Gang.

Vi drillede ham stedse med Clara. Det var hans mest saarlige Punkt, og vi fandt det snart. Han kunde aldrig „tage igen for sig" ; han bøjede sit Hoved med det store, tætte, glinsende Haar, og lod tilsyneladende vore Vittigheder og vor Spot gaa hen over det uden at berøres deraf. Men undertiden saa' vi dog — og vel ogsaa med Selvbebrejdelser — hvor blodig vi havde saaret den fattige og halte Drengs Følsomhed. De bedste iblandt os skammede sig da; men det varede ikke længe.

Vi var selvfølgelig alle pligtskyldigst forelskede i den overgivne, kokette unge Pige, der nu havde faaet lang Kjole, var bleven konfirmeret, og „spillede Damen", som vi kaldte det. Han *tilbad* hende.

Hendes Koketteri var vel egentlig kun Barnagtighed. Enhver i Hovedstadens selskabelige Huse opdraget ung Pige, hvis Moder er død tidlig, som hader sin Gouvernante, der vedbliver at holde sin Post ud over Konfirmationen, som kommer paa et vist Antal Baller om Aaret med Officerer og Kadetter, og som fra „Tøsealderen" kun har haft Drenge og halvvoksne Fyre omkring sig, enhver saadan ung Pige bliver et Stykke af en Kokette. Men oftest bliver disse glade, lette, forvænte og overfladiske Sommerfuglevæsener fortræffelige Mødre og maaske ærværdige Bedstemødre. Og saa er jo alt godt.

Hvorledes hun blev, derom melder denne Historie intet. Men Sandsynligheden var stærk for det sidste. Det er saa meget vanskeligere at sige noget, som Johannes . . .

Dog tilbage, tilbage til vor Faarefold.

Johannes var nu selv rykket op imod Konfirmationsalderen. Han tegnede bestandig for os. Vi havde opdaget dette Talent hos ham allerede for noget siden og særlig en Dag, da der efter gammel Skik blev løbet paa Tønder i Baggaarden.

Clara var den Dag med. I sin blaa Kjole, med friske Kinder og straalende Øjne, balancerede hun let og smidig paa de rullende Tingester, og hele hendes Kompagni ydede sin Hyldest til den sejrende Gudinde.

Johannes sad inde under Skuret og kradsede „Forestillingen" ned paa Bindet af en af Ingemanns Romaner.

Vi stimlede sammen om ham, Clara med.

„Det vil jeg beholde!" raabte hun.

Han bad hende, beskeden og undselig, om han ikke hellere maatte tegne hende en rigtig stor, køn Tegning deraf paa pænt Papir. Hun tillod det smilende, og klappede ham overgivent paa Kinden.

„Men jeg vil ikke have saa store Fødder! hører Du!"

Han lovede det med tindrende Øjne.

Saa kom han en Dag med Tegningen rullet sammen og omsvøbt med gult Glanspapir.

Vi var i Skole alle sammen eller sad paa vore respektive Værelser for at indhente det ved de mange Adspredelser forsømte. Studenter- eller Løjtnantseksamen nærmede sig med stærke og ubehagelige Skridt.

Da Johannes ikke fandt nogen i den bageste Gaard, gik han ind i den mellemste.

Det var en smuk, solklar Dag, og Kristjan Kusk sad udenfor Stalddøren med sin Buk og polerte Seletøjet.

„Goddag, Kristjan!"

„Goddag, Johannes!"

„Du skulde da ikke have set Frøken Clara hernede i Dag?"

„Nej jeg har ikke, lille Johannes. Jeg tænker hun sidder oppe — han pegede op til Vinduet — og læser Lektier med hende, Schweizeren!"

„Lektier?" spurgte Johannes.

„Ja saadan noget, hvad man nu kalder det. Jeg hører dem af og til sidde oppe i Vinduet og knebre som to Papegøjer. Jeg syntes, det var meget rimeligere, om Schweizeren lærte sig dansk, naar hun dog vil tjene sit Brød her i Landet. Men jeg forstaar mig sagtens ikke derpaa. Gud véd, hvordan det Fruentimmer har set ud i sine unge Dage?" tilføjede den forhenværende Dragon tankefuld, idet han med Trippelsekluden strøg sit sværtede Mundskæg. — Den forhenværende Dragon var bekendt som en Pigernes Jens.

„Tror Du, jeg tør gaa derop og banke paa? Jeg har noget til Frøkenen!" sagde Johannes lidt ængstelig.

„Har Du noget til Gouvernanten?" spurgte Kristjan adspredt og sendte et Blik ind igennem Køkkenvinduet.

„Nej!" sagde Johannes næsten forskrækket. „Det er til Frøken Clara!"

„Jeg véd ikke. Men du kan jo allenfals forsøge. Det kan man altid overfor Kvindfolk!" sagde den erfarne Dragon og bukkede sig ned for bedre at kunne kigge ind under Fortræksgardinerne i Køkkenvinduet. „Se om den Tøs kan faa Øjnene fra sin Gryde!" mumlede han i Skægget.

„Hvad siger Du?" spurgte Johannes.

„Ingen Ting; jeg talte med den graa Kat!"

Johannes gik med saa lidt Støj som muligt og med bankende Hjerte op i Mellembygningen paa første Sal.

Nu stod han udenfor Døren. Den var beslaaet med Klædeslister, og en grøn Portière var trukken halvt for den. Han rørte ved Portièren; han tænkte paa, hvor ofte hendes Kjole havde strejfet denne. Og han syntes, at det næsten var en Profanation at røre ved den. Han trak Haanden tilbage og Vejret dybt. Hans Hjerte slog, han

kunde mærke det uden paa den tynde, sorte Frakke, som han skulde staa Konfirmant i, og som han lumskelig denne Dag havde faaet listet ud af Skabet derhjemme.

Han havde været her en Gang før, da *hun* havde kaldt ham op en Dag for at laane ham en Bog. Han kendte denne Parfume, der opfyldte Trappeafsatsen. Han vilde rimeligvis huske den, saa vel som Kanariefuglens Stemme derinde i Buret, saa længe han levede. Det var den blandede Duft fra Brugen af Vinaigre de Toilette og Extrait concentré Violette. Han havde fundet Flaskerne med disse Etiketter paa — ja det er ubehageligt at sige det, men det var oven paa Staldmøddingen henne i Krogen af Gaarden under Dueslaget. Han tog dem op, da ingen saa' det, og gav dem en foreløbig Afskylning ved Posten og bragte dem dernæst hjem, hvor han pudsede og polerede dem og stillede dem op paa sin Boghylde. Han led i længere Tid under Trykket af at have begaaet et Tyveri, men trøstede sig dog, da han en fjorten Dages Tid efter saa' to lignende Flasker henkastet samme Sted. Dem lod han blive liggende.

Nu stod han her og indaandede den stærke Duft. Han skulde jo imidlertid ind. Han tog Mod til sig og bankede sagte paa; nok en Gang og endelig stærkere, hvorunder han skælvede.

„Entrez!" lød en skarp Stemme derinde fra.

Han lagde Haanden paa Dørgrebet, men vovede ikke at dreje om. Døren blev revet op; Schweizeren stod i den.

„Comment, c'est toi, petite canaille. Que veux tu? Ah, je comprends ... allors, tu cherches midi à quartorze heures ... Tenez! Hær ær ing' hjem! Va!" Og dermed smækkede Schweizeren Døren i, dog ikke førend den stakkels Johannes havde hørt en kort, klar Latter derinde.

Johannes havde hørt og forstaaet de faa radbrækkede danske Ord. Han havde ogsaa forstaaet, at der var nogen hjemme, og denne nogens Latter skar ham i Hjertet. — Af de franske Ord havde han kun opfattet et eneste. Det havde han undertiden hørt derhjemme i Butikken af Pramstikkerne og Pladssjoverne. Der falder dog altid noget af ved en saadan Lejlighed.

„Naa, hvad Besked fik Du saa?" spurgte Kristjan ham nede i Gaarden, da han vilde luske sig forbi med sit Papir i Haanden.

Johannes standsede. „Schweizeren lukkede mig op. Hun kaldte mig Kanaij. Er det det samme som Kanalje?"

Dragonen grinte. „Det er det formodenlig. Men hvor kunde hun sige det til dig? Det kunde hun da i det højeste ha' sagt om sig selv, det gamle Tressur!" — „Hvad betyder da Kanalje?" spurgte Johannes og saa' med bedrøvet Blik til det gule Glanspapir.

„Hm!" sagde Kusken og trak lidt paa Ordene. „Det er saadant

— saadant et uanstændigt Fruentimmer. Men det skal Du ikke kere Dig om!"

Johannes gik hjem. — Et uanstændigt Fruentimmer! Han havde ikke nogen videre klar Forestilling herom, men Ordet brændte ham derinde. Det havde hun *hørt* paa og oven i Købet lét med af! — Han syntes, at det var umuligt. Og dog var det jo saa. Hun sank ikke derved i hans Øjne; det kunde hun ikke. Men hans Begreber begyndte at forvirres. Kunde maaske de fine, rige Folk sige saadanne Ting, uden at det kunde regnes dem til Last? Det var jo muligt. Og dog... det smertede og ydmygede ham. Men han kunde ikke anklage hende. Hun havde maaske dog ikke hørt *dette* Ord! . . . Hun kunde jo have lét ad sin Fugl eller den graa Kat ... Hun ...

Ja, han elskede og tilbad som en ung Sværmer.

Det eneste, han kunde bestille i flere Dage, var at tegne Riddere, Borge, unge Damer paa Heste, der havde alle fire Ben ude i Luften, og saa gaa til en gammel, fordrukken Spillelærer med sin Violinkasse under Armen og spille Skalaer paa det Instrument, som hans Fader i sin Ungdom havde dyrket, dog vel nærmest til Dansemusik, og som Pladsopsynsmanden nu vilde have, at Sønnen skulde fortsætte med. „Thi," som han sagde til sin Hustru, „Drengen havde Anlæg, og man kunde jo ikke vide" ....

Længer kom han aldrig, efter Sædvane; og saa spyttede han langt ud fra sig og hostede om Kap med sin stille, blide Kone.

Johannes gik dog stadig med et Tryk fra dette mislykkede Besøg. En Dag fik han fat i mig og lettede sit Hjerte. Jeg lo som sædvanlig ad ham og docerede vigtig: „Det franske canaille har ikke noget med vort Kanalje at gøre. Det er rigtignok ikke smukt af Schweizeren eller nogen anden at benytte det, thi det er et Udtryk for de højere Klassers Foragt for de simple Folk. Det betyder saa meget som: saadan noget Pak! etc. Det er ikke saa slemt, som Du tror!"

Johannes følte sig noget lettet derved. Og dog, *hun* havde lét! Hans Stolthed og en lille Smule af den fattiges og Krøblingens Mistænksomhed var bleven vakt herved. Jeg anede saadant, og jeg spurgte ham godmodig, om det ikke kunde more ham at lære lidt fransk.

„Jo! men hvorledes?"

Jeg tilbød at ville være hans Lærer, hvis han vilde være flittig. Han behøvede ikke at love mig det. Vi tog straks fat. Jeg hentede min Grammatik, og vi begyndte:

„Det franske Sprog har laant sine Bogstaver af det latinske, og skrives som dette med 25 Skrifttegn: a, b, c, d ..... h (ache) o. s. v. Du maa vænne Dig til at snøvle lidt gennem Næsen, naar Du f. Eks. siger n'importe, det betyder: Det rager ikke mig! Altsaa: hvad hedder: det rager ikke mig?"

„N'importe!"

„Rigtig. Du har Anlæg. Saa gaar vi videre!"

Og han havde Anlæg, og vi gik videre.

Vi gik videre, og Tiden gik med os. Den venter sjælden paa os. Den river os med sig, op ad den lange Trappe, indtil vi ikke kan komme højere. Saa synes den at staa stille et lille Øjeblik og betænke sig, om den skal lade os falde brat, maaske oven i Købet ved Hjælp af et lille Fodspark, eller den skal lade os skøtte os selv; medens vi langsomt træder Vejen tilbage ned ad de knagende Trin.

Kompagniet var opløst. Legen i Gaarden var ophørt, og vi var blevne spredte hver til sit.

Og her standser mine egne Erindringer om Johannes samtidig med Legens Ophør. Han gaar videre med sine egne Meddelelser, og disse er kun satte i Stil, som man kalder det, af min Haand.

Johannes var den, der var bleven tilbage. — Man tør ikke sige, at han havde beholdt Pladsen. Thi hans Forældre henne paa Pladsen havde hostet saa længe i deres lille, indelukkede Udskænkningssted, at de til sidst næsten samtidig var gaaede didhen, hvor enhver Trang til Hvile finder sin Hovedpude, og hvor ingen raa Stemmer og ingen ildeklingende Latter forstyrre dem, der holde fast ved hinanden og holde af hinanden.

Der var bleven nogle Penge til overs, da Skifteretten endelig fik gjort Dødsboet op og Pengene var blevne indsatte i Overformynderiet med et dertil beskikket, langt ude beslægtet Medlem af Familien som Værge for Johannes.

Sandsynligheden var for, at Overformynderiet ikke havde meget at skaffe med ham, naar han var bleven fuldmyndig og „fri Herre over sine Midler".

Han kom i den store Købmands Hus. Saaledes havde Louis faaet det ordnet, førend han selv tog over Atlanterhavet.

Johannes havde Talent; det var en Anbefaling. Han tegnede og klippede i Papir og han spillede Violin. Han var flyttet op paa en Kvist i Nabolaget, og havde indrettet sig dér med sine Bøger og et lille Staffeli, som han havde faaet ved et Juletræ i Købmandens Hus. Han tog Timer i Tegning og Timer paa sin Violin. Han havde en beskeden lille Sum, som han kunde hæve hver Maaned; hvor længe, tænkte han ikke selv over. Dette gav ham et „Standpunkt" over for den Familie, hvori han kom.

Og saa blev Clara forlovet med en ung Købmand, der i de sidste Aar var kommen, først ved Selskaber og siden „i Huset".

Johannes var maaske bleven lidt blegere end sædvanlig. Men der var intet i og for sig paafaldende herved. Frøken Clara benyttede dette sit sikre Fodfæste til at omgaas det unge Talent saaledes, som

forlovede unge Damer omgaas unge Mennesker, naar de er et Par Aar yngre end de selv, og som er „Talenter".

Talentet havde malet et Maleri, det første, som Købmanden havde bestilt hos ham. Den unge Maler var selv kommen op med det og havde forevist det i Dag.

Dér stod hans Maleri, hans første, lænet op mod Ryggen af den svulmende Lænestol, indfattet i højrødt Silke, omgivet af hele det overdaadige Værelses Komfort og Luksus.

Det saa' helt fattigt ud i disse Omgivelser. Og dog, da han kastede et Blik derpaa, følte hans Kunstnersjæl snarere, end hans Dømmekraft sagde ham det, at der var noget ægte, noget uforgængeligt heri, som den rige Købmands trivielle Ros, den tilkommende Svigersøns naadig opmuntrende Bemærkninger og Claras Smil og Barnagtigheder ikke havde Anelse om. Han følte sig i det Øjeblik, hvor beskeden, næsten ydmyg han endogsaa stod her, som havde han noget i sin Besiddelse, der gjorde ham rigere end Værelset, stoltere end dets Beboere, stolt endogsaa overfor den Tanke, at han vilde lade *hende* føle det.

Det varede kun et Øjeblik, men i dette Øjeblik havde hans Hoved knejset, hans blege Kinder faaet Farve og hans Øjne lynet. Han blev næsten bange for sig selv, da han kom til at se sig i det store Spejl. Saaledes kendte han sig ikke, saaledes havde dette Spejl aldrig kastet hans eget Billede tilbage.

Det var kun et Øjeblik. Men disse Øjeblikke kunne komme igen. Nu viste Spejlet ham, førend han hurtig trak Hovedet til sig, at han var alene i Stuen. De to Købmænd var gaaet ind paa Kontoret; Clara havde slaaet Portièren til Side og var traadt ind i det tilstødende Selskabsværelse. Hun stod derinde ved Flygelet; hun stod og slog en Melodi an med én Finger. Han maatte derind.

Det brusede for hans Øren, hans Hjerte skælvede; han vidste ikke, hvor han tog det Mod fra; men han maatte derind. Der var endnu en lille Rest tilbage af hans frembrudte Stolthed; den drev ham derind.

Han stod foran hende; han vidste ikke, hvorledes han var kommen derind; han var der.

Haanden famlede omkring Grebet paa Stokken. Han talte til hende, han blev i Begyndelsen bange for sine egne Ord; men han var begyndt, han maatte fuldende. „Frøken! Jeg har lært mig fransk, som jeg har lært mig mange Ting lige siden den Dag, da jeg først saa' Dem. Jeg lærte mig fransk fra den Dag, da jeg ikke forstod, hvad det var, Deres Gouvernante sagde om mig: le pauvre estropié. Ja, den stakkels Krøbling har lært at forstaa alt, hvad man har sagt til ham og om ham baade i hans eget og i fremmede Sprog. De har ikke

været skaansom imod mig, Frøken Clara, men De har dog voldet mig mest Fortræd, naar De undertiden har været venlig imod mig og smilet til mig saaledes, som det nu er givet *Dem* at kunne smile. Ja De har — De har endogsaa — jeg husker det kun altfor godt — en Dag kysset mig paa min Kind og sagt, at jeg var god og at det gjorde Dem ondt for mig. Le pauvre estropié har en god Hukommelse. Men hvorfor, ja hvorfor har De været saa grusom imod mig? De har dog vidst, at det gik mig til Hjerte, ja dybere end det. Hvorfor har De leget med mig, saaledes som De har? Var jeg dog maaske ikke for god dertil? Eller har jeg gjort Dem noget, som kunde berettige Dem til en saadan Tortur? ..."

Han holdt inde. Alt svømmede for ham, og hans Stemme kvaltes bogstavelig af Bevægelse. Men under denne Svømmen, hvor alle Omgivelser i Værelset viskedes ud, saa' han dog ét bestemt, Claras Skikkelse og især hendes Ansigt, da det nu vendtes imod ham.

Hun havde længst taget den lille, buttede, hvide Finger fra Tangenterne og skudt de store, buede Øjenbryn i Vejret. Hun saa' spørgende paa ham, forbavset, smilende. Der var et Øjeblik, hvor det syntes, som om Smilet vilde gaa over til en fornærmet Mine; men det var kun et Øjeblik, saa brød Latteren igennem.

„Men du milde Gud, Johannes, undskyld: Hr. Johannes, hvad er alt det, De dér staar og fortæller mig? Skal det være en Kærlighedserklæring, saa synes det mig, at den er ilde anbragt saa kort efter min Forlovelse; og oven i Købet er den jo blandet med Bebrejdelser. Tag Dem i Agt — hun hævede spøgende den lille Finger — at jeg ikke bliver vred; eller — ha, ha, ha; nej det er virkelig *for* komisk! tænk om min forlovede nu stod her og overværede denne tête-á-tête!"

Han blev dødbleg og bed sig i Læben. Han stødte sin Stok haardt imod Gulvet, saa at en af de hundrede smaa Nipssager paa den nærmest staaende Etagère faldt ned og knustes med stor Larm: „Det er Synd, hører De Frøken, det er blodig Synd af Dem, at De behandler mig saaledes. Hvad har jeg dog gjort Dem, at De ler ad mig? O, det er ...!"

Den unge Dame gik et Par Skridt fra Klaveret. Nu var hun fuldstændig Damen, saa meget, som hun kunde være det. Hendes lille Figur voksede i de højhælede Sko, og hun trak Øjenbrynene sammen hen imod Næsen. „De er uartig. Gaa til Side, siger jeg Dem; eller ... vil De have, at jeg skal kalde paa Papa?" — — —

Han samlede sig med en voldsom Anstrengelse og traadte humpende tilbage i Værelset. Hans Holdning var atter den gamle, Undseelse, Frygt og den dybeste Bedrøvelse kæmpede i det spinkle Legeme. „De skal ikke kalde paa nogen og De behøver ikke at være bange. Bange for *mig*!"

Han saa' ned ad sig. Der kom i hans Stemme en Smertens og Fortvivlelsens Ironi, som aldrig havde været der før. „De véd jo nok, at jeg ikke gør nogen Skade. Andre kan skade mig, men jeg kan ikke skade nogen — og allermindst *Dem*. De kunde have givet mig et venligt og deltagende Ord. Andre Mennesker forlanger meget; men vi stakkels Krøblinger nøjes med det allermindste. Kun ville vi ikke trædes paa; det taaler vi jo mindre end de andre; og *De* har været lige nær ved at træde paa mig. Ja De ler atter. Gud tilgive Dem den Latter, Frøken, og al den Synd, den har gjort mig. Han vil vel ogsaa en Gang tilgive mig, hvad jeg kan have gjort andre. Jeg skal straks befri Dem for min Nærværelse, og De skal ikke frygte for at se mig tiere. Dog, det er næppe Frygt, De har for mig. Jeg er Dem ligegyldig. Saa kan De heller ikke tage Skade af at høre, hvad jeg her vil sige Dem som det sidste Ord. Jeg har elsket Dem saa højt og inderligt — vistnok lige fra den Dag, da jeg som lille Dreng saa' Dem første Gang. Jeg tager Deres Billede og Erindringen med mig, hvor jeg gaar; og jeg haaber, at jeg skal være trofastere herimod end mange andre. Jeg har maaske i den senere Tid, da jeg er begyndt at blive mig mit Talent bevidst, haabet, at det en Gang skulde kunne have stillet mig paa lige Fod med Dem. Nu er det overflødigt. Men De maa ikke tro, at jeg opgiver mig selv eller mit Talent, fordi jeg har opdaget min Vildfarelse. Tværtimod. Førend jeg ret havde set, hvad jeg nu har set, har der været Tider, hvor jeg gik i Rette med Vorherre, fordi han havde gjort mig saaledes. Nu er jeg ham taknemlig derfor. Jeg bærer et Mærke paa mig og et tungt Mærke; men paa dette skal jeg kunne kende sande Venner og sande Følelser overfor mig i Livet. De uægte bliver sparede mig fra denne Stund. Naar jeg nu er gaaet, saa vil De formodentlig atter le, og en Time efter vil De baade have glemt „denne Historie" og mig selv. Men De bærer noget hos Dem, som De ikke selv raader over: Deres Skønhed og Venlighed, Deres Smil og opmuntrende Ord. *Dem* vil jeg tage med mig; de har Værdi for mig, om de end har været værdiløse for Dem selv, og dem vil De maaske en Gang se opstaa i min Kunst. Thi fra dette Øjeblik af er jeg Kunstner. Hvad *De* er, véd jeg ikke og vil rimeligvis aldrig komme til at forstaa. Men Deres Magt over mig er en Magt af det gode, ligegyldig hvorledes De selv har ment det. Nu vil jeg ogsaa takke Dem for Deres Latter; den har for mig brudt af i rette Tid. Gud velsigne Dem og gøre alt til Bedste for Dem. Farvel!"

Han tøvede endnu et Øjeblik, som om han maaske ventede paa, at hun skulde have rakt ham Haanden eller sagt ham et Ord. Men da begge Dele udeblev, vendte han sig rask og humpede ved sin Stok ud af Værelset.

Han kunde ikke i Hast faa Smæklaasen op derude i Entréen. Dette Øjeblik lyttede han, halvt uden at vide af det, efter, om han kunde høre noget derinde i Stuen.

Der var tyst derinde; ingen Latter. Han trak Vejret dybt, tørrede sin Pande med sit Lommetørklæde og steg saa hurtig, han formaaede det, ned ad Trapperne.

Dernede i den halvmørke Port med den svampede, fugtige Luft paakom der ham en Følelse af Afmagt. Han støttede sit Hoved mod det kolde Jernbeslag paa Porten. Hvorledes havde det været ham muligt at faa sagt alt deroppe? Han maatte gentage det alt sammen for sig selv, og han forundrede sig over, hvorledes alle disse Ord næsten af sig selv havde indfundet sig saaledes, som de var fremkomne.

Saa stak Portnerkonen Hovedet frem af sit Hul dernede for at se, hvem det var, der tøvede saa længe med at gaa ud. Da hun kendte det unge Menneske, trak hun sig brummende beroliget tilbage.

Han aabnede hurtig Porten og stod ude paa Gaden i det fulde, klare Dagslys og Solskin.

Han kom udenfor Østerport ved Glaciet. Dér holdt en Kapervogn med Skovgæster. De raabte til Kusken, og Kusken stod op og svingede med Pisken, døv for alle tilskyndende Bemærkninger, baade Vitser og ærgerlige Udbrud.

„Vil Herren dér med? Her er endnu en Plads til Skoven!" Han kravlede op; det var ham ligegyldigt, hvor han kom hen. *Gaa* til Skoven kunde han dog ikke, og hjem paa sin Kvist vilde han ikke — ikke lige straks i det mindste.

Hver Gang han vaagnede op af sin Døs eller sine Drømmerier, pintes hans Øren af de glade Skovgæsters Snak omkring ham. Disse intetsigende Bemærkninger af et Hovedstadspublikum, som vil ud at forfriske sig, kan være ubehagelige nok under normale Forhold. I et Menneskes Sindsstemning som den unge Malers, bliver de rent uudholdelige.

Han maatte imidlertid blive, hvor han en Gang var kommen, og døje al denne skurrende Passiar hele den lange Vej. Da han endelig stod af og gik ind i Skoven mellem Træerne, var der fuldt af Mennesker over alt, og Indtrykket fra Vognen gentog sig. Han saa' da kun Støvet, der hang rundt omkring paa Bladene. Han saa' og hørte kun glade Mennesker, lykkelige eller tilsyneladende lykkelige Folk, der ikke havde nogen Del i ham, og i hvem han ingen Del havde. Hans Fred var borte, han kunde ikke finde, hvad han søgte. Han søgte sig selv, han fandt Hovedstaden, henkastet Smørrebrødspapir og den dumpe Lyd af Trommen fra Gøglernes, Tiggernes og Krøblingernes Promenade.

Adskillige Gange havde han været her ude ved en eller anden tilfældig Kammerats Arm, naar Eftermiddagens blaanende Skygger begyndte at lægge sig over Dyrehaven, naar Køligheden fra Mosedraget omkring Forlystelsesterrænet faldt kvægende, blandet med Skyggen, ned over alle Teltene, hvorfra Røgen, Dampen og Folketummelen steg op i den stille Luft, og hvor det indtrædende Halvmørke under de høje Bøge frembragte dette paa enhver naiv og fordringsløs Kunstnernatur saa forunderlige, romantiske Indtryk, som er Hovednerven i Oehlenschlägers evig ungdomsfriske St. Hansaften Spil.

Han formaaede denne Eftermiddag aldeles ikke at faa fat i hverken Romantik eller Oehlenschläger; ja han kunde end ikke bringe sig til at erindre, at han nogen Sinde havde haft fat deri. Han satte sig atter op paa en Kildevogn, der kørte tom tilbage til Byen for at hente en ny Ladning derud. Ved Begyndelsen af Østerfælled lod han Kusken holde og stod af. Fælleden saa' saa indbydende, menneskетom ud. Byen laa ligesom trukket tilbage i sig selv i en tæt, blaa Tone med Røg og Dis og Nattens tilstundende Taager trykket ned over sig. Langt, langt ind i Dybden af det fjerne strakte Fællederne deres ensformige grønne Flade, afbrudt af enkelte eller i Smaaflokke græssende Dyr. En Vej, beplantet med kuppelformede Lindetræer, overskar den grønne, bølgende Flade, og bag disse regelrette Træer, der lignede Soldater, som er kastede ud i en Skyttekæde, gik Solen højtidelig ned i Sommeraftenens Skyer.

Det er nogle sælsomme Steder at drømme og at være ene paa, disse en stor Bys øde Overdrev, Overgangen mellem Naturen, som holder op, og Kulturen, som begynder. Man kan være saa ene med sig selv herude, og man kan blive saa trist, saa vemodig, saa bevæget stemt.

Det gøs i ham. Han var tyndt klædt, og han var kommen til at fryse paa Vognen. Han humpede af Sted ind over Fælleden, saa hurtig han formaaede. Da han omtrent havde naaet Midten, kastede han sin Stok og lod sig mere falde end segne ned paa en Græstue. Dér sad han. Han sad og stirrede ind i Solnedgangen, indtil hele den brogede, glødende, orangematte, og endelig purpursvindende Verden flimrede for hans Blik, og grønlige og røde Ringe dansede for hans smertende Øjne.

Han havde uvilkaarlig foldet sine Hænder. Da Solen, ligesom med en sidste stærkopblussende Lue, var svunden bag ved den nederste Skyvold, bøjede han Hovedet. I dette Øjeblik forekom det ham, at han ikke længere tilhørte den Verden, der, lige saa længe han kunde huske, havde været til for andre mere end for ham selv. Han svajede næsten som en Baad, der bliver taget af en stor Bølge, og han blev angst og tog sig sammen.

I næste Øjeblik følte han, som om alt af skønt og godt, højt klingende og dybt gribende, han kunde huske fra sit korte Ungdomsliv, ligesom i en eneste lang, vibrerende Tone paa et Strengeinstrument skød sig ud fra den svindende Sol og traf hans Øre med en saa usigelig beroligende og løftende Musik. Al god Musik, han havde hørt i Teatret og selv havde efterklimpret, alle de smukke Vers, han havde læst i sine Bøger, alle de rørende og gribende Steder, han var stødt paa i de Fortællinger, han havde laant eller lejet sig, alt hvad der sætter den tidlige Ungdoms Tro og Tillid og Begejstring i Bevægelse: dette trængte nu ind paa ham. Han saa' herlige Billeder med Skove og Dyr, stille Enge, smaa Pletter i Skoven, hvor Solen faldt ned gennem Løvet og skinnede paa Blomster og Fugle med kloge, klare Øjne.

Han følte sig saa ydmyget over alt dette meget, der nu kom til ham; og han følte sig samtidig stolt, taknemlig over, hvad der blev givet ham, og over at det blev betroet ham. Han rev sin lille Lommebog op, satte Blyanten til Papiret og skrev. Han maatte give det et Udtryk. Formen fik komme af sig selv, uden at han søgte:

Du store Forsyn!
Du, som paa Solens Borgtaarn staar
med flammende Kinder og bølgende Haar,
og hæver din Haand og Jorden slaar
med Lægedom snart og snart med Saar:
dine Viljer ej Verden kender.
Hvorfor tog Du saa haardt paa ham,
og bar den anden paa Hænder?
hvorfor skal Ulven rive et Lam?
En blev vild og en anden tam —
se, her ligger en liden
Krøbling med foldede Hænder:
Herre, Du spare saa længe dit Lam,
til det mægter at dø uden Bitterheds Skam!
Og den svage skal sejre i Striden.

Og Du Forsoner!
Du, som i Solens Have staar,
hvor alle gaar ind i den fredede Gaard
og plukker en Urt for det svidende Saar
og lemper den Last, som tynged saa haard:
Du selv jo din Verden kender.
Slog den Dig ikke med Reb og Stav,
med Nagler igennem Hænder?

var det ej Utak og Torne, den gav,
Torne for Tak, i Gave en Grav? —
Se, her ligger og græder
din Krøbling med bedende Hænder:
Herre, Du lade ham glemme det af!
rig er hans Haand ved de Blomster, Du gav;
dem planter han ud til din Hæder.

Du skønne Verden!
Du, som med Solen aldrig gaar
under Havet ned, men evindelig staar,
og stiger og stræber, indtil Du naar
at læge selv dine dybeste Saar:
dine Skygger jeg hidtil kender.
Selv dog i Skyggen virker en Hær
af tusinde travle Hænder;
alle fik Solen og Dagen kær,
leve i Lyset formaar ej enhver —
nogle blev dømt til at lide;
ser Du de foldede Hænder!
Verden, som aander i Solens Skær,
o, der blev Plads i dit Lys for enhver,
som lærte i Skyggen at stride.

Han læste det igennem. Hans Øjne stod fulde af Taarer. Han var rørt og bevæget. Han fik en saa inderlig Medlidenhed med sig selv, paa samme Tid som han greb den Trøst, han selv havde nedlagt paa Papiret. Ak, man trøster sig dog ikke helt, ikke saa hurtig. Der sad en Brod endnu derinde. Og han faldt næsten forover, med Hænderne for Øjnene, og hulkede som et Barn.

Saa rejste han sig. Der var ikke Spor af Taarer i hans Øjne. Han havde visket dem bort, og med dem sin Svaghed. Han havde grædt sin Smerte ud.

Det beror paa, om vi under vore stærkeste Følelsers Udbrud udtømmer Følelsen helt og udtaler for os selv dens dybeste Grund. Saa indtræder Hvilen, og derpaa den store March. Man kan kalde den en Retræte, man kan kalde den en Sejrsgang; det beror paa, hvor man gaar hen.

Han gik med Hovedet oprejst som en Mand. Den spinkle Skikkelse støttede sig fast til Stokken og humpede hen over den øde Fælled som en Soldat, der er bleven saaret, men ikke vil blive tilbage som et Bytte for omstrejfende Marodører.

Den spinkle Skikkelse paa sin besværlige Gang saa' ganske hjælpe-

løs ud, forsvindende under de store, øde Omgivelser. Men det var en Mand, der nu, efter Solnedgang, styrede sin Kurs ind imod den store By, som laa der i Skumringen med sine Taarne og Tagrækker, tilbagetrukket i tilsyneladende Utilgængelighed, men givende Plads for *den,* der vil noget.

Der kommer, ret som for at sætte vor Beslutningsdygtighed paa Prøve, en Slappelse oven paa enhver Strid.

Den unge Soldat overvandt den. Han modtog Dagen efter en høflig Billet fra den rige Købmand med en indlagt Anvisning paa Betalingen for Maleriet. Den høflige Mand havde tilføjet en Hilsen fra sin Datter til den unge Protégé; „hun beklagede en Misforstaaelse, som han dog ikke desto mindre haabede vilde hæves. Talentet var jo ømfindtligt her i denne Verden."

Protégé ... ømfindtlig ... Ja, han havde hidtil været protegeret, det vil sige taalt af alle; og han var sikkerlig bleven ømfindtlig herunder. Men det var forbi.

Han stod og foldede Anvisningen ud og ind mellem Fingrene. Det var det første Papir af den Slags, han havde i sin Haand. Han læste sit Navn derpaa og den Banks Navn, der skulde „behage at udbetale ham selv eller Ordre den Sum af ..." Han havde Lyst til at sende den tilbage og under et eller andet Paaskud forlange sit Maleri. Men han afbrød sig selv med et Smil. Nej, det var Ømfindtlighed. Det var Penge, han havde fortjent ved sit Arbejde. Paa den Maade gik jo alt for sig, Køb og Salg af Kunstnerens Arbejde.

Han hævede Pengene, betalte til sin Værts store Forbavselse og ikke mindre Beroligelse Lejen for sit Kvistværelse et helt Aar; saa havde han Tag over Hovedet saa længe og kunde indrette sig, hvorledes han vilde.

Han anskaffede sig et bedre Staffeli, Lærreder, en Mappe, nogle Raderinger og Gibsafstøbninger efter Planter, Ornamenter og Legemsdele. Han gik op og meldte sig ind paa en Forberedelsesskole til Kunstakademiet. Hos en Antikvar forøgede han sin lille Bogsamling. Og saa gav han sig til at arbejde.

Det første halve Aar gik saaledes, og han kom ind paa Kunstakademiet. Det næste halve Aar forløb ogsaa, men ulige vanskeligere. Han holdt sig bestandig for sig selv, men talte man til ham, svarede han venlig, kort, knapt, uden Bitterhed. Kammeraterne fandt, at han var en „sær Skrue", men da han ikke stødte an imod nogen, og hans legemlige Svaghed blandt disse Friskfyre var ham et Skjold, saa lod man ham gaa; en og anden letfærdig Fugl, som mente, at der absolut maatte være „en, som interesserte sig for ham", var endogsaa saa broderlig nedladende imod ham, nu og da at laane en Ubetydelighed af ham, hvilket bestyrkede den Mening, at han blev protegeret et eller andet Sted.

I Virkeligheden havde Johannes bragt sine Fordringer til Livet ned til et Minimum. Han nød kun ét Maaltid om Dagen, og at dømme efter hans tiltagende Bleghed var det tilmed ikke det kraftigste.

Ikke desto mindre var der alligevel en, som tog sig af ham — paa sin Maade.

Hermed hang det saaledes sammen. Den unge, blege Maler havde en Dag, da næsten alle hans Hjælpekilder var udtømte, taget et lille, temmelig naivt, men ærligt og redeligt Studie under Armen, og var gaaet ind dermed til en Glarmester og Forgylder, som, efter hvad han havde hørt Kammeraterne tale om, skulde være tilbøjelig til at tage Kunsten under Armene imod en anstændig Avance.

Der var paa denne Tid i Hovedstaden om ikke Overflod paa Penge, saa i det mindste en Overflødighed paa Midler til for en stor Mængde Mennesker at skaffe sig Penge. En Mængde unge Forretninger var opstaaet og selvfølgelig en Mængde unge Forretningsfolk. Disse skulde helst bo i gode Lejligheder, og Lejlighederne skulde monteres. Foruden med Møbler, Spejle, Portièrer begyndte man ogsaa at montere med Malerier. Møbelmagasinerne skaffede Møblerne, Spejlene og Portièrerne. Glarmesterne og Forgylderne skaffede Malerierne.

Der var, hvad man i Forretningssproget vil kalde, en ret livlig Omsætning paa Malerier i de Tider.

Den unge, beskedne Maler, som denne Dag ikke havde spist til Middag og den foregaaende Dag kun havde haft Frokost, traadte med bankende Hjerte og sit Studie under Armen ind i Butikken.

Den var fuld af Kunder, og Johannes holdt sig henne ved Døren, idet han lod, som om han mønstrede Væggene, hvor „Kolleger" øjensynlig allerede havde været før ham. Der var Tjenestepiger, som skulde have Fotografirammer til deres militære Kæresters Portræter. Der var unge tilkommende Fruer, som skulde se paa Gardinstænger, medens deres tilkommende Ægteherrer med engelsk Kindskæg og smukke Vestekæder allerede var i Handel om et eller andet „Stykke" paa Væggen.

Johannes følte sit Mod synke ved den forretningsmæssige Maade, hvorpaa efter hans naive Mening Kunst og Industri her blev slaaet i Hartkorn. Hans Mod hævedes dog ved at høre den temmelig favorable Pris, som endelig en af Kindskæggene betalte for et Billede. Kun forstod han ikke rigtig at rime denne Pris sammen med, hvad en af hans Kammerater — netop den, som havde raadet ham til at gaa herind, og hvis Billede nu blev solgt — samme Formiddag havde fortalt ham, at han havde erholdt hos Glarmesteren. „Der kan man dog se!" tænkte han; „min Kammerat har ikke villet være ved, at han har faaet de mange Penge. Maaske tænkte han, at jeg vilde laane hos ham!"

Og han smilte paa sin sørgmodige Maade.

Hans Kammerats Pris var akkurat en Fjerdedel af det Beløb, som Kindskægget talte op i Sedler paa Glarmesterens Disk.

Glarmesteren strøg Pengene ned i Skuffen med urokkelig Alvor. Han vendte sig med sit skægløse, lidt opdunstede Ansigt, hvor to smaa Rotteøjne sad tæt ind til Næsen, med sin lave, finnede Pande, sit urene Halslinned og sine af Klister og Bogguld ikke renere Hænder, til en ældre Mand, som stod henne ved Vinduet og bladede i nogle Haandtegninger.

„De har ikke bestemt Dem endnu, Hr. Justitsraad?"

Den ældre Herre vedblev at blade i Bunken uden at svare.

Han havde Guldbriller paa og holdt en Bambusstok med skinnende Knap under Armen. En mørkegrøn Frakke af forældet Snit; paa Fødderne Gummigaloscher. Han havde et indædt, man kunde kalde det arrigt Udtryk i Ansigtet. En askegraa Ansigtsfarve; dybe Furer under Øjnene og fra Næsefløjene ned paa begge Sider af den tæt sammenknebne Mund.

Kun naar han nu og da med større Opmærksomhed end ellers fæstede sine Øjne under Brillerne paa et Blad, kom der noget som et Smil, noget som en Anelse om længst, langt bortflygtet Ungdomsglæde frem i det medtagne Ansigt, hvis Storme stod læselig indgravet i Trækkene, ligesom man paa Havets Strand kan aflæse Mærkerne i Sandet og Gruset af de svundne, men ikke forsvundne Storme og Højvande.

Han interesserede øjeblikkelig Johannes.

Enhver, selv den mest umiddelbare Kunstnernatur, er i sit Væsen psykologisk anlagt, med Psykologens Sans for det fremspringende i Fysiognomierne. Baade Glarmesteren og Justitsraaden var straks vandret over i den flint modtagelige, unge Kunstners Opfattelse. Han foretrak ubetinget Justitsraaden.

Johannes var det blideste, fredsommeligste Væsen under Solen. Og dog — den Maade og den Bevægelse, hvormed Justitsraaden fra Randen af sine Brilleglas lod sine stikkende Øjne glide ligesom med et Tryk af en flad Haand ned i Ansigtet paa Butikkens Ejermand, havde for Johannes en egen befriende Henrykkelse, som han aldrig før havde fornemmet.

„*Jeg* har Tid til at vente; og *jeg* har, som De maaske véd, mange Forretninger. Jeg antager, det er Deres Forretning at give Deres Kunder Tid til at se, førend de køber. For Resten er De uforskammet dyr med disse Blade. De har naturligvis efter Sædvane købt dem for en Spotpris? hvis det ikke oven i Købet forholder sig hermed som med Deres sidste Handel hos den stakkels Malerenke. *Den* Historie burde De i Grunden bøde for, Hr. Vampyrius!"

Glarmesteren trak sine Øjne endnu tættere ind til Næsen, og hans brede Mund videde sig ud til et Smil. „De er altid saa spøgefuld, Hr. Justitsraad. — Hvad vil De, min lille Ven? Skal De have en Ramme?"

Johannes nærmede sig paa hans Spørgsmaal. Heldigvis var Butikken nu omtrent tom; kun Justitsraaden havde beholdt sin Plads.

„Jeg vilde gerne spørge — jeg har her en lille Studie, som jeg gerne vilde ...!" Han holdt inde og rakte Lærredet frem.

„Hvad? sælge? Jeg køber ikke saadan ved Dørene! Kom her, lad mig se!"

Johannes havde overstaaet det værste. Ordet var sagt: han vilde sælge sit Arbejde for at kunne spise til Middag og købe sig Lærred og Farver. Men han var dog ikke *saa* sulten endnu, at han rent havde tabt den Stolthed, som en fin Natur kun taber i den højeste Nød. Malerihandleren var ham i den Grad modbydelig, at Væmmelsen for hans Ansigt, hans Linned og hans Hænder endogsaa overgik Krænkelsen over Uforskammetheden i hans Ord. Johannes havde næsten ikke hørt disse Ord, men han saa' ind i dette Ansigt, der stirrede paa ham som paa en Tigger, og Rødmen skød op i hans blege Kinder, og han trak Lærredet til sig og svarede — hvem véd, maaske ikke ganske uberørt af den fremmede Herres Nærværelse —: „Siden De *ikke* køber, saa har jeg heller ikke noget at vise Dem!"

Han følte, at hans Øjne blev blanke, og han drejede sig rask omkring og satte sin bredskyggede, bløde, stærkt medtagne Hat over det svære, bølgende Haar.

Men han blev standset af Justitsraaden, som havde set i Vejret fra sine Blade med et Ryk og et: „Ej, ej!" — „Tør *jeg* maaske se Deres Studie?" spurgte han barsk, og tilføjede i en Tone, som han synlig gjorde sig Umage for at formilde: „Jeg er lidt af en Samler, Amatør og Dumrian, som Hr. Vampyrius dér vil kunne fortælle Dem. Og jeg lader mig gerne flaa for en Stump tilsmurt Lærred og et Pennekrads paa et Stykke Papir. Og hvis jeg ikke var den Stodder, jeg er, lod jeg gerne Huden trække mig endnu oftere op over Ørerne, blot for at faa fat i noget af den kære Kunst ... Nej, jeg har virkelig ikke til Hensigt at fornærme Dem, unge Mand. Det besørger Hr. Vampyrius for mig og har oven i Købet sin Profit ved. Maa jeg se Deres Studie? Tak! Se, se, ikke ueffen, paa min Tro! Spidst, spidst for den slemme ... hvorfor tager De ikke anderledes fat? se her; De er jo bange for Deres egen Pensel! De maler med Marderhaar; fy for Fanden! Børster, Gulvskrubber, siger jeg Dem! Og Humør! Men — ja naturligvis ... (og han saa' under Brillerne ned over Johannes, der stod og famlede paa sin Hat.) Jeg forstaar ... Hm! Det er ærligt og honnet Arbejde. Graavejr og Skorstenspiber. Ja, dér oppe begyn-

der Kunsten i vore Dage. Og naar man saa er naaet ned til første Sal og Atelier med Nøddetræs Møbler, saa maler man noget Skidt ... Leve Kvisten! vive la mansarde! ... Vil De have 30 Rigsdaler for Deres Studie?"

Johannes havde aldeles ikke forstaaet ham. Han stod og stirrede paa den besynderlige Mand med aaben Mund, og krammede sin bløde Hat ud og ind.

„Hvad! De svarer ikke? O, Du fordærvede Tid! De vil da ikke skrue mig op? Le diable! her er Pengene paa Bordet. Betænk Dem ikke for længe, for ellers betænker jeg mig. Og kom ikke og fortæl mig, at Deres Studie er mere værd. Det kan være, at det om hundrede Aar er hundrede Gange saa meget værd. Det kommer ikke mig ved. Jeg køber ikke paa Spekulation. For mig er det 30 Rigsdaler værd. Vil De ha' dem; ja eller nej? Godt!"

Johannes havde nikket, endnu aldeles maalløs.

Den gamle Herre tog sin Tegnebog op og søgte i den.

„Nej, naturligvis. Jeg har klattet de fordømte Penge væk hele Dagen. Nervus rerum! Ha, ha, det er en forbandet Maade at være nervesvækket paa. Naa, det er det samme. Her er mit Kort og min Adresse. Bring Studiet op til mig, saa kan De med det samme se, hvordan jeg bor, og hvad jeg har. Farvel!"

Han var ude af Døren.

Johannes stod dér med sit Billede, som den gamle Herre havde stukket til ham. Han vidste endnu ikke, om det var Spøg eller Alvor. Døren gik op igen. Justitsraaden stak Hovedet ind og saa' gennem Brillerne og med en tør Hoste og en ligedan Latter hen til Glarmesteren. „Den Gang snød *jeg* Dem. Prosit die Mahlzeit, min fine Ven!" Han var atter borte.

Glarmesteren grinede og lænede sig over Disken. „Ja, nu er De jo bleven af med Deres Billede. Det er en snurrig Fætter. For Resten — De kunde gerne ha' handlet med mig. Det kunde været, jeg havde givet Dem ti Daler mere. Men naar De en anden Gang har Brug for et og andet, saa hør herop. Jeg tager ogsaa Malerier for Rammer. Hvad er Deres Navn, om jeg maa være saa fri?"

Johannes saa' paa ham og fra ham paa Kortet, som han holdt i Haanden. „Var det Meningen, at jeg skulde gaa op til ham?" spurgte han.

„He! De er nok ganske grøn endnu, hva'! Gaa De bare op til ham; og glem saa ikke, hvor *jeg* bor!"

Johannes skyndte sig ud.

Der udviklede sig nu et besynderligt Forhold mellem den unge, begyndende Maler og den gamle Særling.

En Særling var han; hans Levevis og Anskuelser var en Særlings, og lidt efter lidt begyndte det, støttet paa hans egne Meddelelser, at dukke op for Johannes, hvorledes han var bleven saadan og hvorfor.

Fra Ungdommen af i en fysisk og intellektuel Henseende rigt udrustet Natur havde han efter at have fuldendt sin videnskabelige Uddannelse søgt Omgang udelukkende med Folk af Talent, Musikere, bildende Kunstnere, Forfattere fra hin Tid, begavede og smukke Damer ved Scenen og udenfor. En saadan udelukkende Omgang med udøvende Talenter hævner sig imidlertid paa den, der selv bliver staaende med sin Modtagelighed og Forstaaelse alene i Kunstens Forgaard — forudsat, at man er en særlig og sandhedskærlig Natur. Og det var den gamle Justitsraad.

Selvfølgelig var han ikke Justitsraad fra Begyndelsen. Da han havde taget den Eksamen, der fører til et Embede, vaklede han stadig mellem at „kaste sig", som det hedder, over Musikken, Maleriet eller den diplomatiske Karriere. Han var formuende efter sin Fader. Han endte med ikke at kaste sig over nogen af Delene, men rejste udenlands i en Række af Aar.

Det var i Trediverne og ind i Fyrrerne. Evropa holdt æstetisk Banket Dag ud og Dag ind. For den, der var modtagelig, havde en smuk Holdning, kunde Sprog og var formuende, indeholdt Tiden Farer nok.

Den unge Mand, som var rejst ud endnu med nogen Ungdomsfriskhed, kom hjem som en halvvejs Olding. Han havde set, lært og levet. Ganske vist tre fortræffelige Ting. Men de kunde som al Ting betales for dyrt. Han havde betalt dem med sin Formue og sit Helbred. Han maatte for Fremtiden leve paa Stumperne. Det gjorde han; han søgte og fandt en Embedsstilling, der indbragte ham saa meget, at han kunde leve som Ungkarl, men heller ikke mere. Han sagde sandt, naar han paa sin ekscentriske, stundom kyniske Maade meddelte den unge Maler, at han i Grunden levede som en Stodder for at kunne dyrke sine Liebhaverier. Han købte sig aldrig nye Klæder. Han havde kun sine Guldbriller og sin Stokkeknap for, som han sagde, „at imponere Rakket med". Han beboede en uforholdsmæssig stor Lejlighed, hvor han kunde have sine Malerier, sine Kobberstik, Raderinger og Haandtegninger paa Væggene. Han puttede aldrig noget i Mapper. Han spiste hjemme og tarveligt. Han havde en gammel, arrig Husholderske, „arrig som en Papegøje," sagde han, og tilføjede „og lige saa anstændig".

Han havde kastet sig over Kunsten af Liebhaveri og drevet det til en vis Færdighed i at tegne og i at se, ligesom man kaster sig over at ride eller fægte og driver det til en vis Fuldkommenhed deri.

Men han var sandhedskærlig, barsk, sandhedskærlig overfor sig selv ligesom overfor andre. Hans Øje var godt, skærpet ved lang Øvelse og ved at have omgaaedes Evropas ypperste Kunst i flere Decennier. Det sagde ham, at han i Grunden stod udenfor Kunstens egenlige Væsen og Kærne; og nu gik det ud over ham selv og andre i bidende eller brutale Sarkasmer, undertiden i Udbrud, der havde noget af en vanvittigs Lidenskab i sig.

Han læste og talte gerne fransk. „Le Misanthrope" laa stadig opslaaet paa hans Bord, prydet med Æselører og Indklamringer. Han citerede den stadig og gned sig i Hænderne, hver Gang han syntes, at et af hans Citater ret havde ramt den eller det, hvorom Talen just var.

Han var yderst lunefuld i sit Væsen og lige saa lunefuld i sine Udtalelser og Domme. Alligevel var der en Traad, der forbandt det hele. Han satte Naturen eller Naturligheden, det simple, uforkvaklede i Væsenet, det store, enkelte, usammensatte i Kunsten bestandig højt, og da han altid talte om Ting af Interesse og kun om sig selv i springende, forbigaaende Udtryk, fængslede han stedse sin unge, opmærksomme Tilhører.

Alligevel er det sandsynligt, at Johannes vilde have haft Skade af denne Omgang, hvis han ikke havde været saa grundmuret naiv, uskyldig og højhjertet.

Nu gled alle den gamle Særlings snærrende og ætsende, bitre eller frivole Udbrud forbi ham. De vakte ham til Eftertanke, saa vidt han kunde følge. Resten snurrede væk i Luften som en Sten i Fart, som en Raketsværmer.

Justitsraadens „Understøttelse" var meget begrænset over for den unge, blege Kunstner. Han købte kun yderst sjældent en lille Ting af ham, en, som han ret syntes om. Og han sagde for saa vidt sandt, naar han ligefrem ytrede, at han ikke havde Raad.

„Jeg har hverken Penge eller Lyst til at etablere her et Galleri af Johannes'er. Det var maaske en Spekulation at købe op i Tide; thi det er jo sandsynligt, at De bliver en stor Maler. Men hvad; om nogle Aar er mit Kadaver i Jorden. Saa længe Tøndebaandene holder om Staverne, har jeg Lyst til at se nye Ting paa mine Vægge og ikke bestandig Deres Smørerier. Jeg spekulerer desuden aldrig. Se at lægge Dem en ordenlig Mæcen til, eller gaa hen og hæng Dem, hvis De ikke vil sulte ihjel langsomt. Desto højere Værdi vil de Ting have, som De nu har gjort, og desto flere Skuffelser vil De spare Dem for!"

Han tog en Gang imellem Johannes med i Teatret, helst til Musik, og undertiden med paa lange Spadsereture, helst om Efteraaret i Skovene. Ved saadanne Lejligheder spenderede han Middagsmad og en

god Flaske Vin et eller andet Sted udenfor Byen. For øvrigt spurgte han aldrig om Johannes' Forhold og besøgte ham sjældent hjemme paa hans Kvist. Han modtog ham altid hos sig selv og lod ham undertiden male ved sit Staffeli, men forlangte da, at han selv skulde bringe sine Farver med sig.

„Een Ting er jeg ikke bleven, skønt Livet har ruineret mig grundig baade i Sind og Skind. Jeg er ikke bleven sentimental. Jeg kan blive knusende gal, og jeg er en bitter Hund, det véd jeg. Hvad siger ikke min „Misanthrope" ? —

Moi, je veux me fâcher, je ne veux point entendre.

Men jeg flæber aldrig, hverken over, at jeg ikke selv kan spise Trøfler, eller over at andre ikke har det tørre Brød.

Non, je nu puis souffrir cette lâche méthode
Qu'affectent la plupart de vos gens à la mode."

Med Hensyn til Besøget paa Kvisten sagde han rent ud kynisk: „Jeg holder ikke af at se Talentet sidde og gnave om Kap med Elendigheden paa en Brødskorpe. Hvis jeg var rig, som jeg var, da jeg var ung, og hvis jeg havde moret mig lige saa tilstrækkelig, som jeg har, saa vilde jeg understøtte Musikanter og Malere; og jeg vilde da haabe, at man aldrig dedicerede mig et Hæfte Noder med mit Navn paa eller rendte mig paa Døren min Fødselsdag med et Maleri, som man havde siddet og bandet over at skulle gøre af den pure Taknemlighed. Fy for Fanden: Taknemlighed! Man kan skælde mig ud, saa bliver jeg grov igen; men naar man siger: De véd ikke, hvor jeg er Dem taknemlig! saa maa jeg gaa afsides og behøver ikke at tage Rabarberrod den Dag!"

Hans legemlige Svagheder undskyldte mange af hans Luner. Johannes undskyldte ham altid i sit stille Sind, og naar han undertiden i et trist Øjeblik hjemme paa sin Kvist tænkte over sine egne Forhold og sammenlignede dem med sin besynderlige Velynders — ham, som i det mindste ikke kunde risikere hvert Øjeblik at blive sagt op af sin utaalmodige Vært paa Grund af resterende Husleje, — saa var han dog ikke længe i Tvivl om, til hvilken Side Vægtskaalen hældede.

Undertiden kunde Justitsraaden være i et saa oprømt og fornøjeligt Lune. Og han talte da i varme, høje Toner om Kunsten. „Den er en af de virkelige, faa Gaver fra Forsynet!" sagde han og stod med et Udtryk af Andagt stille foran en Radering af Rembrandt eller foran et Fotografi efter Antikerne. „Faar vi nogen Sinde et Indtryk af, at den gamle Hollænder her har lidt og døjet? Nej, Lyset trænger saa mildt i al sin Sparsommelighed ind i dette Rum, hvor Gubben sidder og

arbejder ved Bordet, og Værelset udvider sig for ham og fyldes med store Tanker og forklarende Syner. Der er Glemsel, Ro og Hvile i Kunsten. Ja mere end det. Se her den sovende Ariadne, hvis Vindbeutel af en Elsker er rendt fra hende. Det er ikke blot Glemselen, som Billedhuggeren har lagt i denne Søvn. Hun synes at smile i Drømme; hun ser allerede i Tankerne sit Triumftog ved Siden af den stærke Gud, Vinguden, som Drankerne kalder ham, Lyor, Løseren, Befrieren, Undertrykkeren af Vildhed og Bestialitet, af Sløvhed og Idiotisme, saaledes som den dannede og forstandige forklarer sig ham. Snart rejser dette Marmor sig fra sit Leje. Det yndefulde Drapperi falder ned som en fodsid Kjole til Jorden, hun rækker smilende Guden sin Haand. Selv et Kunstværk, rækker hun Kunstens Gud sin blændende Haand, som General Theseus, den militære Vagabond, forskød, efter at hun ved sin fine Kvindelist havde raget Kastanjerne ud af Ilden for ham. Og nu gaar Kunstnerparret ud over Jorden, bekranset med den trofaste, fine og dog saa senestærke Efeu, der aldrig gaar ud ved en Smule Nattefrost. Brummende Bjørne og skabede Bavianer, Ugler og Marekatte, snigende Tigre og lapsede Leoparder, Dumrianer, Bæster og Æsler maa enten fortrække eller underkaste sig. Evoë! det er et Triumftog! Og det gælder i Sandhed om ikke at være drukken, for at kunne deltage deri. Kunsten har intet med Delirium tremens at gøre, lige saa lidt som med Filisteriet. Kunsten er den evige Drue. I sin Naturskikkelse skal den nydes, og den *kan* nydes i rigeste Maal. Kun naar den perses og sættes paa Flasker og gaar i Gæring og tilsættes med Alkohol, er det, at den gaar i Hovedet — og fordærver Maven!"

Saa kunde han en anden Gang blive saa barok og springende i sine Udtalelser.

„Det er dog den bare Illusion det hele. Hvad er Kunsten? en Efterligning. Og hvad er *god* Kunst? formodenlig en god Efterligning! Visvas, Abrakadabra. Det afhænger af den seendes Syn. For *mig* er Rafael og Correggio god Kunst; for en Soldat eller Matros er et uanstændigt Fireskillingsbillede den bedste Kunst. For en Inspektør ved en kongelig Samling er maaske en Lukas Cranach eller noget andet Tøjeri det bedste. Herre, Herre, bevar min Forstand, at jeg ikke løber aldeles vild! Og De, Johannes, hvad er Kunst for Dem? Det véd De maaske slet ikke, eller kan i hvert Fald ikke sige det. Naar De en Gang kommer til Dresden eller i Vatikanet, vil De naturligvis falde paa Deres Hale og er endda lige vidt. De kan i det højeste sige, at De stødte dem. Men hvad berettiger *Dem* til at anlægge Deres Maalestok? Og hvor tør De understaa Dem i at benægte, at Tintorrettos Scuola S. Rocca er en Marskandiserbutik, fuld af det argeste Gods, som en Huron vilde skyde til Maals efter og en af

Proudhons Socialdemokrater vilde koge Oksekødsuppe ved? Kunsten gør sine ivrigste Dyrkere fortvivlet, med jo flere Stjerner den staar noteret i Baedecker. Lad de østerrigske Husarer stalde deres Kralliker op i den hellige Lionardos hellige Nadvere! Jo galere jo bedre; saa faar det snart en Ende. Og gaa De hen og hæng Dem eller bliv Ligkistesnedker. *Det* er et ærligt Haandværk; og man véd, at ens Arbejde kommer til Nytte: — om ikke for den ene saa for den anden, som Slagteren sagde, da han hakkede Trikiner med i Pølsedejgen!"

Den stakkels Johannes!

Men den stakkels Johannes rystede kun paa sit store Haar og smilede kun halvt sørgmodig paa sin Beskytters Vegne. Livets Realiteter tog for stærkt paa ham til, at disse rodløse Refleksioner kunde forvirre ham.

Han spiste rent ud sagt meget sjældent til Middag.

Han var for stolt til at lade sin Protektor mærke det ringeste hertil. Undertiden indfandt han sig hos ham, lige naar han vidste, at han havde spist. Maaltidet var altid tarveligt, men ofte endte det dog med en lille Budding, Ost og Brød eller anden Dessert.

Naar nu Justitsraaden — Desserten blev altid staaende lidt paa Bordet, efter at det andet var taget ud — rejste sig for at gaa ind i sit Læseværelse og hente sig en Cigar eller Pibe, saa kastede Johannes sig over Buddingen eller lod et stort Stykke Ost og Brød forsvinde i sin Lomme.

Justitsraaden traadte ind igen, rygende paa sin Cigar. „Jeg glemte at spørge Dem, om De havde spist? Men De plejer jo altid at sige ja!"

„Jeg takker. Jeg spiser altid tidligt!"

„Og daarligt, naturligvis. Jeg haaber, at De næste Gang kommer en halv Time tidligere. De ser bleg ud, De sidder bestemt for meget inde!"

Det var kun yderst sjældent, naar den haarde Nød tvang, at Johannes kom den halve Time tidligere.

Endelig opdagedes det. Justitsraaden, som rimeligvis havde en Formodning, vendte om i Døren, just som den unge Maler anfaldt Buddingen.

Justitsraaden sagde intet, men gik hen til Døren ud til Køkkenet, medens Johannes var ved at synke i Jorden og samtidig næsten kvaltes under den store Mundfuld. „Jomfru Mikkelsen!" raabte han. „Vil De bringe Skinken ind igen og varme Grønærterne! Hr. Johannes spiser med os i Dag .... ja vist, jeg véd nok, det er efter Tiden, men han har gjort saa nydelige Undskyldninger .... og vil De saa tage en Flaske Vin ind med fra Spisekamret ... der er ingen? ja bi lidt,

saa gaar jeg selv efter den!" Særlingen tog sin Hat, stadig uden at tale til det unge Menneske, og gik ud ad Gangdøren.

Johannes blev siddende ved Bordet. Han havde Lyst til at løbe ned ad Trapperne; men dér kunde han jo møde sin Velynder; eller krybe ind i det store Skab; men dér hang, det vidste han, den strenge Jomfru Mikkelsens Kjoler. Saa maatte han blive.

Skinken og Ærterne kom ind, og ligesaa Justitsraaden.

„Man begynder ikke med Desserten!" sagde han, medens Husholdersken endnu stod derinde og maalte den unge Maler med skarpe Blikke. „Det er imod alle Koge- og Spisekunstens Regler. Brillat-Savarin vilde i det mindste slaa tre Kors for sig, hvis han saa' sligt; og jeg *har* spist efter Brillat-Savarin!"

Da Husholdersken var gaaet, skænkede han Vin op i Glassene, stødte sit mod Johannes' og sagde: „I Grunden er jeg vred paa Dem. De har fornærmet mig i mit eget Hus og fornærmet mig mest ved at lade mig føle, at jeg er en Egoist, der først og fremmest tænker paa mig selv. Men De er straffet derfor. Drik nu dette Glas Vin med mig, og lov saa, at De vil spise Jomfru Mikkelsens Husmandskost med mig hver Dag Kl. 3 præcise. Ingen Snak! Det er skidt med mig i disse Dage, og Departementet kan snart besætte min ledige Stol deroppe i den røde Bygning. Skruestolen har altid knaget saa forbandet, saa længe jeg har siddet paa den, og jeg har altid givet saa meget ondt af mig deroppe til Fuldmægtige og Volontører. *Jeg* er glad over snart at slippe Stolen, og Volontørerne er vistnok endnu gladere over at blive af med mig. Lad mig, saa længe jeg endnu sidder her paa min egen Stol og skændes med Jomfru Mikkelsen, se et ungt, kønt, om end forbandet blegnæbet Ansigt ved mit Bord. Deres Hestefod, som jeg ikke kan fordrage, holder De jo kønt under Bordet, og Kinderne skal ved Middagsmaden faa lidt Kulør paa sig, hvor tarvelig den endogsaa er. Skaal og Amen! Fy for Satan, hvor den Vintapper har „skaaret" den Vin!"

Og som for yderligere at illustrere denne Slutning, skar Justitsraaden de gyseligste Ansigter, medens han lod den røde Væske synke i sin sygelige Krop.

Ikke lang Tid efter var Justitsraaden død.

Johannes og Jomfru Mikkelsen vaagede over ham den sidste Nat. Hen ad Morgenstunden kom Lægen, en Ven af den gamle Særling, og rystede paa Hovedet. Den døende, som var ved sin fulde Bevidsthed, saa' det og gjorde en Grimace.

„Tirez le rideau, la farce ....

„Nej, det var dog ingen Farce; i det mindste ikke alt. Den gode Rabelais er dér gaaet ud af Verden med sin daarligste Vittighed, om det end er den mest gængse; det vilde i og for sig være menings-

løst, om jeg nu gik af Sted med en andens daarlige Vittighed. Lad mig se ... kan jeg ikke selv hitte paa en ... nej, den Slags Ting ... lader sig ikke ... lige saa lidt som Kunsten ... fremtvinge. Doktor, jeg testamenterer Dig mine Guldbriller og min Stok. Saa kan Du ... kan Du ... bilde Folk ind ... naa lige meget: Jer to (han famlede efter Husholderskens og Johannes' Hænder) jeg testamenterer jer ikke en Snus, uden hvad I selv vil tage ud af mit Skramleri. Jeg tror i det mindste, at I ikke har ventet jer noget. Giv mig et Haandtryk! saadan! Og saa: Farvel! ...!"

Han mumlede endnu noget. Det lød som et Navn, et kvindeligt Fornavn. Det døde paa Læberne med Justitsraaden.

Johannes gik tilbage paa sin Kvist og græd. Han følte, hvor meget han, trods alt, havde holdt af den gamle. Han følte tillige, hvor ene han atter stod i Verden.

I Følge Bladene havde den afdøde Justitsraad H. ved et Legat testamenteret alt, hvad der kom ind ved Salget af hans Kunstsamlinger, til — Idiotanstalten.

Derude staar rimeligvis hans Navn med Fødsels- og Dødsaar i Romertal paa Trappegangen et Steds. — Hvis Legatet har været tilstrækkeligt, vil rimeligvis hans Buste blive stillet op i Solennitetssalen, hvor da de „abnorme" kunne forsøge at læse sig hans Historie til igennem de furede Træk.

Saa var Johannes atter ene. Og nu begyndte for ham hele Misèren med Malerihandleren, særlig med Glarmesteren.

Justitsraaden havde advaret sin unge Protegé for ham, Hr. Vampyrius, som han kaldte ham. Men nu hjalp der ingen kære Moer, Maleren skulde leve.

„Det er den største Skurk paa Jordens Overflade!" havde Justitsraaden sagt paa sin buldrende Maade. „Men Malerne er til Gengæld nogle Pjalte, at de ikke kunne blive enige om selv at oprette et saadant Assistentshus og smide Mellemhandleren væk. De kan aldrig blive enige om noget. Der er altid en lille Stat i Staten, som har Bestillinger og køber deres Hatte hos Bodecker. De er for fine paa det til at ville være med paa noget saa gement som en Kunsthandel. Horrible som om de ikke selv handlede i deres Butik derhjemme. De glemmer, at det gamle italienske Ord for et Atelier hedder: botega. Atelier er det franske Ord for Værksted; botega betyder paa samme Tid Værksted og Udsalg. Jeg véd i Grunden ikke, hvad der er „finest". Saa er der en anden lille Stat, de ældre, de „alvorlige" Kunstnere, de som sidder og sulter hjemme med et Dusin Poder, drikker tynd The og skraber Smørret paa Brødet. De er altfor alvorlige til at have med saadanne Narrestreger at gøre. Det fordærver Smagen for den gode Kunst og giver de yngre alt for

nem Lejlighed til at blive af med deres Smørerier. Som om den gode Smag for den gode Kunst nogen Sinde lod sig fordærve, og som om de yngre virkelig behøvede en Forskole i at drikke tynd The og spare paa Smørret! Saa er der endelig den store Hjord, pecus bestiarum, som er saa sløv og forkommen og uresolut af Trang, liderlig af Elendighed, udsvævende af Nød. Den fortjener i Sandhed en saadan Tyran, ligesom Frøerne i deres Sump fortjente Storken, der aad dem! Alligevel: — han er dog den største Slyngel, *jeg* kender. Og det vil sige noget. De har ikke hørt Historien med den stakkels Malerenke? Nuvel. Maleren F. var død og havde, som de fleste Malere, efterladt sig en Kone, en tom Portemonnæ og et Skab fuldt af Studier. Hvad gør Monsieur Vampyrius? Han gaar paa selve Begravelsesdagen derud hos den sørgende Enke. Han slaar Mønt af hendes Taarer, han smeder et Komplot af hendes Sorg og Distraktion. Han tømmer hele Skabet ud for en Slik og har endogsaa den Frækhed at sige hende nogle trøstende Ord. Den Æsel! Han lader Studierne spænde op, sætter Rammer om dem og lever bon et Par Aar af sit Rov. Om Konen hængte sig, véd jeg ikke. Hvis der har været Børn, har hun rimeligvis ikke gjort det, men er maaske bleven Vaskekone. Hvis jeg havde ham i Sækken som den gamle Géronte, o hvor jeg skulde tærske ham, om jeg saa skulde ofre Knappen paa min Stok!

En anden Historie! den falder mere i det gemytlige, men er ikke mindre illustrerende. Hr. Vampyrius har en Datter, som skal giftes; formodenlig med en Aagerkarl. Hun skal have Udstyr, men Fatter vil nødig ud med Mønten. Tilfældigvis faar han at høre, formodenlig gennem en anden Slyngel, at en Droschekusk for nylig har vundet i et Industrilotteri netop, hvad Pigebarnet skal bruge for at komme af med sit Pigenavn. Hvad gør Fatter? Han vasker sine Hænder — med megen Selvovervindelse — og tager en ren Flip paa — med ikke mindre —. Saa sætter han sig i en Drosche og giver sig undervejs i Snak med Kusken. Da han ikke hos denne kan faa nogen Oplysning, stiger han ud, skændes 10 Minutter om Betalingen, knapper ham af med 4 Skilling, stiger i en anden og bliver saaledes ved, indtil han har fundet sin Mand. Han lader sig køre ud til Slukefter, „spiller paa Nedladenhedens aller dybeste Strenge", drikker Kusken halv fuld og afkøber ham paa Hjemvejen hele Klatten for en Slik. Man kan ikke nægte, der er Energi heri! Men Gud bevare Dem, min unge Ven, for at blive dens Offer! Naar jeg er død, vil De sandsynligvis gøre som Deres Kammerater. Men jeg siger Dem, De maa hellere gnave Skindet af den Tommeltot, som De stikker igennem Paletten, end indlade Dem med ham. Det demoraliserer, det udmarver, det gør Dem fortvivlet. De har intet Navn endnu, og der er ikke altid en Justitsraad, som afkøber Dem en smuk og barnlig Skitse.

De bliver nødt til at male, som *han* vil have det. Og selv om De nu og da maler ham noget godt, saa vil De den Dag, da De ser, at det er solgt fra hans Butik, føle denne svidende Smerte, der siger Dem: Han har tjent 300 Procent. Han lever af mit Hjerteblod! Nej, hvis De bliver bragt til det yderste, saa lej Dem heller for Deres sidste Skillinger en Lirekasse, gaa omkring i Gaardene og drej: Ach du lieber Augustin. De er jo Invalid; De har Retten og Fordelen ved halvandet Ben paa Deres Side. Alle Tjenestepiger vil kaste Skillinger ned til det kønne unge Menneske; De vil blive en „Løve" foran alle Vaskerender, og vel at mærke i en særlig Haandtering. Selv de unge Damer paa første Sal vil blive rørt. De vil maaske offerere Dem en Mark og græde over Dem, som man i sin Tid græd over H. P. Holst's „Den lille Hornblæser!" Og saa er jeg oven i Købet den dummeste Æsel, at jeg her sidder og fortæller Dem alt dette. Thi jeg véd forvist, at De vil handle stik imod mine gode Raad — ligesom vi alle gør. Aa, ræk mig den Sennop!"

Det gik selvfølgelig, som den gamle Misantrop spaaede. I Begyndelsen helt godt. Nogle enkelte kunstforstandige og Samlere saa' nogle af Johannes' Smaastudier i Vinduet, gik ind og købte og lovede at komme igen. Formodenlig har Prisen dog været dem for høj. De kom ikke igen.

Imidlertid var det ikke langt fra, at Johannes og Glarmesteren var bleven ligefrem fine Venner. Johannes var et Barn. En Smule Solskin: og hans Hjerte foldede sig ud og kom venlig og med Tillid den i Møde, hvem han troede, om end imod høje Renter, at skylde indirekte sin Lykke. Han var endogsaa ikke langt fra — sligt er jo menneskeligt — at bebrejde sin fordums Velynder hans altfor vidt drevne Mistillid til andre Mennesker. Man kunde jo dog tage fejl.

Glarmesteren bød ham Cigarer, som han stak i Lommen af lutter Høflighed, skønt han ikke røg. Hans Kammerater paa Akademiet kunde ryge dem for ham.

Naar han gik ud ad Døren, trykkede Glarmesteren hans Haand imellem sine sammenklistrede Fingre. Johannes var lige ved at overtale sig selv til at synes, at de dog ikke var saa skidne, som først han havde set dem.

Men Bladet vendte sig. De kunstforstandige udeblev, og hans smaa Naturstudier blev hængende. Kindskæggene vilde have ganske anderledes Sager; og han maatte i Gang med dem.

Det lykkedes ham imidlertid kun sjældent at overvinde sin særlige Natur helt, saa at Kindskæggene blev tilfredsstillede — og Glarmesteren med. Han havde selv for megen Finfølelse for Naturen; og hans gamle Mentor havde præket altfor eftertrykkeligt om den „gode"

Kunst for ham. Hans Smaabilleder blev halve. Halvt hans egen Ejendom, halvt hvad han havde set hos andre, der, som Vampyren udtrykte sig, „gik af som varmt Brød".

Han begyndte at lide selv under Følelsen heraf. Og jo mere han led, jo mindre sælgelig blev hans Sager. De var enten overdrevent kolorerede eller graa og mørke. Han vilde opnaa Virkning ved Modsætninger, han blev kun tung, grel, raa i Penslen, eller til Gengæld saa spids og haard, at han kunde støde sig selv paa sine Træer og Dyr.

Vampyren blev gnaven og endelig grov. Den stakkels Johannes havde faaet „Forskud" og skyldte oven i Købet for Rammer og Lærred. Han foreslog i sin Fortvivlelse at ville male et „rigtig stort" Billede. Det maatte nødvendigvis falde i Øjnene, og i ethvert Fald kunde det ved et Auktionssalg holde Glarmesteren skadesløs.

Han malede da „et rigtig stort Billlede". Det var et Efteraarsmotiv med drivende Skyer hen over en Strandbred; Fiskerkoner stod og ventede paa Stranden, Fiskerne skulde komme hjem; men at dømme fra den over al Maade kulsorte Himmel blev nok de stakkels Koner Enker.

Johannes havde grædt, ikke forløsende, men bitre, tunge Taarer over dette Arbejde. Et Arbejde, der er undfanget i Sorg, skal i Sandhed være „stort" for at tiltale — selv andre end Kindskæg. — Dette var kun stort i Alenmaal. Det blev hængende.

Saa kom der en Dag en Scene fuld af Ydmygelser for Johannes, fuld af Brutalitet fra Glarmesterens Side. Johannes fik endnu af Naade og Barmhjertighed Maleriet udleveret — uden Ramme — for at skulle male det om.

Da han kom hjem paa sit Værelse, stod hans Vært der allerede. En anden Scene paafulgte, ikke slet saa brutal, men dog holdt i samme Farvetone.

Johannes lovede — hvad lover man ikke i et sligt Øjeblik? Han lovede, at han skulde gaa til en bekendt og laane Penge. Han tænkte i dette Øjeblik paa Doktoren, Justitsraadens gamle Ven, som ved Begravelsen og senere et Par Gange havde været hjertelig imod ham og bedet ham komme til sig, naar han en Gang trængte til en Haandsrækning.

Det var et Halmstraa, maaske mere. Han greb efter det, og saa snart Værten var gaaet, tog han sin Hat og Stok og humpede ned ad Trapperne og ud paa Gaden. Han havde kun denne ene Resource tilbage. Han tænkte og tænkte, og medens han skraaede over Gaden i sine Tanker og Forhaabninger, blev han kørt over af en Drosche. Maaske det var den samme Kusk, som Glarmesteren havde tjent 500 Procent ved. Det er ikke godt at sige. Kusken blev eskorteret af to

Politibetjente og en forbitret og hujende Hob til den nærmeste Politistation. Gamle Koner, Læredrenge, Sjovere, velklædte Folk o. s. v.

„Det stakkels unge Menneske, det var syndigt, om den Kusk skulde slippe!" — „Paa Vand og Brød!" — „Og han var oven i Købet halt i Forvejen!" — „Nu bliver han maaske Krøbling paa begge Ben." — „Ja, hvis han lever!" — „Hvem var han?" — „Véd man ikke, hvor han bor?" — „Et rent Barn!" — „Pui — Puiii; Skomagermesterløjdi!"

Drengene peb i Fingrene, Folk beklagede, Politiet foranstaltede Johannes kørt ud paa Almindelig Hospital. Der traf han sin Doktor.

Et Par Maaneder senere blev han udskrevet. Benet var ikke bleven stort forværret. Den unge Patient havde været saa heltemodig og saa taalmodig. Han havde tegnet et Portræt af Doktoren, en Akvarel af Stuen og nogle Karrikaturer af Kandidaterne. De gjorde en Indsamling for ham. Doktoren gav en større Skærv til og lod ham yderligere køre en Tur hver Dag i en Doktorekvipage, medens han selv besørgede sin Praksis til Fods. Han var nemlig Køredoktor, som Kandidaterne kaldte det.

Foraaret var kommet. Johannes befandt sig efter Omstændighederne vel. Den sidste Dag Vognen stod til hans Raadighed, kørte Vognen omkring med ham ude i Dyrehaven. Solen skinnede, Træerne stod lige ved Udspring, Græsset var saa grønt, Fuglene saa fornøjede, og de brune Dyr saa springende. Han sad i den magelig lukkede Vogn med Vinduet nede og saa' paa det alt sammen, som om han saa' det i Dag for første Gang.

De holdt ved Eremitagen, hvor Hestene skulde bede. Johannes humpede ud ved sin Stok og satte sig ved et Bord med Doktorens Overfrakke over Skuldrene.

De foregaaende Dage havde han kørt som i en Døs. Nu kom Kusken hen til ham. Han saa' op. „Men det er jo Dig, Kristjan Kusk! Hvor Du har forandret Dig; dit Overskæg er graat!"

„Ja, det er saa, lille Johannes. Jeg sværter det ikke mere, siden Marie slog op med mig og blev Kærest med Gardisten. Det er nu saa længe siden, men jeg kan immer væk ikke ekstimere hende for det, al den Stund en Dragon er og bliver en Dragon, om saa de Gardister har nok saa lange Ben. Du er ellers noget klejn, bitte Johannes. Men Du slap da fra det. Ja, det er ingen Sag, naar Professoren ser til en. Det er et nysseligt Herskab, maa jeg sige, om der end er vel megen Kørsel ved Bestillingen. Vil Du ikke have en Taar af et eller andet at drikke? Ja, jeg siger saa ligefrem „Du" ligesom i gamle Dage. Hvor gammel kan Du vel nu være?"

„Jeg er en og tyve Aar, Kristjan!"

„For den Slemme, saa skulde Du da egenlig være meget større. Men

... naa jaja, vi kan ikke alle sammen være Dragoner for Vorherre, og heller ikke Gardister. Hvad maa jeg byde?"

„Tak, Kristjan, jeg trænger ikke til noget. Men Du er maaske tørstig?"

Johannes tog med en Blanding af Undseelse og Selvfølelse ned i Lommen og trak en hæklet Pung frem. Der var blanke Dalere deri.

Kristjan strøg den store Moustache og slog ud med Haanden. „Lad det være godt, Johannes. Jeg véd nok, hvad jeg véd, og Professoren har baade givet mig til Bæsterne og til egen Fortæring!"

Han kaldte paa en Pige. Hun kom, rød og struttende, skinnende af Marvolie over Panden, som den klædelige Hue halvt dækkede, med friske, glinsende Øjne; bragte Øl og Mad og Snaps paa en Bakke.

Kristjan strøg sit Mundskæg og smiskede til den muntre Pige, der øjensynlig ikke tog ham det unaadigt op. Dragonen var bleven sig selv tro overfor det smukke Køn. Ikke desto mindre sværtede han ikke sit Skæg længer.

„Hør Du, Johannes!" sagde han, idet han langede til Fadet. „Du er jo saadan en Tegnemester, siger de alle. Kunde Du ikke gøre Dig et Svinkeærinde ind i Køkkenet og se rigtig paa den Tøs. Hun hover mig, skal jeg sige Dig, og jeg har talt med hende før end i Dag herude. Og kunde Du saa ikke ta' og tegne mig hende af. Saa skal Du ha' Tak derfor og mere til?"

Johannes smilede. Han gjorde et lille Rids i sin Lommebog efter Pigens Figur: Huen og Hagebaandene og Øjnene og Forklædet, ja selv Bakken med Flaskerne og Smørrebrødet stod der virkelig.

Kristjan betragtede det i stum Beundring og stirrede over paa Johannes som paa en Troldmand.

„Maa jeg ha' det?"

„Ja, naturligvis!"

Den forhenværende Dragon tog, uden at sige noget, ned i Vestelommen og lagde et af de gamle Ottemarkstykker paa Bordet.

Johannes saa' spørgende paa ham. Kavaleristens store Pegefinger skød Pengestykket over til ham.

„Hvad skal det sige?" spurgte Johannes blodrød.

„Du er vel ikke bange for at tage imod en ringe Skænk fra en gammel bekendt, endda han er kun Herskabskusk?"

Johannes protesterede.

„Jaja, saa lader vi den blive liggende her paa Bordet til Spurvene, eller hvem der nu vil tage den!" sagde Kusken sindig. „For i *min* Lomme kommer den ikke mere!"

Johannes stak Ottemarken til sig og trykkede hans Haand.

Han kom da atter hjem paa sin Kvist. Han kunde atter hilse paa sin Vært (hvem Doktoren i Mellemtiden havde aflagt et Besøg), og han kunde trække Vejret for en Stund.

Han betragtede med blandede Følelser sit store Billede. Nu i Foraarslyset saa' det endnu sortere ud. Hvad han havde set ude i Skoven, faldt ham ind; han skrabede sin indtørrede Palet, købte Farver og nye Pensler, og efterhaanden forsvandt Stranden, den usandsynlige Himmel og de sandsynlige Enker. I deres Sted kom der et Foraarsbillede med Træer i Udspring, Sol, Grønt og springende Dyr.

Da han var færdig, var hans Penge ogsaa færdige. Men han havde faaet frejdigt Mod under sit Arbejde.

En Aften traf han paa en Spadseretur en Kammerat. Denne syntes at være velfornøjet og ikke at savne det, som de unge Malere saa hyppigt savner. Han trakterede paa et Beværtningssted. Under Maaltidet lod Johannes med sit gamle, blide Smil den Ytring falde, at han, Kammeraten, nok var „ovenpaa" ?

„Javel. Vil Du laane?"

Johannes benægtede hurtig.

„Men Du vil maaske af med dit store Billede? Jeg skal hjælpe Dig! Ser Du ...!" og han fortalte ham, hvorledes det var gaaet ham selv.

Det forholdt sig hermed saaledes: Der var ikke alene kommet „Opsving" i Maleriforretningen herhjemme. Det syntes, at ogsaa Kindskæggene i Udlandet — og der var maaske et vist Sammenhæng heri — havde følt Nødvendigheden af at montere deres Lejligheder med Malerier.

Det lod især til at være Kindskæggene i Holland, hvem det var magtpaaliggende saaledes at udstyre sig. Og da det syntes, at Forespørgslen paa den Vare i Holland var større end Tilbudene paa Pladsen (den „gamle" hollandske Kunst var jo død og borte) saa udvidede et Firma i Amsterdam Mynheers A. Snobbe & Co., Forretningen til ogsaa at omfatte Skandinavien og særlig Danmark.

I Hovedstaden herhjemme havde der dannet sig en Filial af det hollandske Hus, Firma Kvist, Kvas og Brødre, der ved Siden af Oliekager, Rapsfernis og for øvrigt Handel med de store oversøiske vest- og ostindianske elektriske Batteri-Aktiepapirer, drev en formelig Eksportforretning med Oliemalerier, in specie Oliemalerier, som passede for den hollandske Smag.

Hver Uge blev der ekspederet store, flade Pakkasser fra Firmaets Kontor, der for nylig var indrettet i en stor, ny Bygning, og de utroligste Rygter — hvori naturligvis Hr. Kvist ingen Del havde — cirkulerede allerede blandt Kunstnerne om, hvilke enorme Summer de vedkommende lykkelige, som formaaede at male for den hollandske

Smag, allerede havde taget ind. Mistillid, Misundelse, alle mulige onde Instinkter bredte sig herved mellem Malerne. Den lille Hr. Kvist gned hele to Par Handsker af om Ugen ved at gnide sig i Hænderne, og naar han oppe paa Børsen af en Forretningsven blev spurgt om, hvorledes det egenlig forholdt sig med denne hans „Nebengeschäft", saa lagde han Ørerne tilbage og sagde i den mest forsikrende Tone af Verden: „Aa, det er en ren Ubetydelighed!" Og samtidig kneb han Munden tæt sammen, missede med de smaa Øjne og glattede sit tynde, blonde Haar med en Mine, som man kunde tage for, hvad det skulde være.

Til dette Kontor blev Johannes vist op.

Han kom ind, undselig og forlegen som altid. Værelset, eller Værelserne, var propfulde af Malerier. De hang paa Væggene, stod op ad Panelerne eller laa paa Gulvet i Kasserne, som nogle Arbejdere netop slog til.

Johannes tænkte straks paa Dagene før Kunstudstillingens Aabning.

„Hvad ønsker De, min go'e Mand?" spurgte den lille smidige, elegante Hr. Kvist, som dukkede frem bag sin Pult og gned sig i Hænderne.

Johannes fortalte, at han havde en Drager staaende nedenfor med et Maleri, som han gerne ønskede sendt til Amsterdam.

„Værs'god, værs'god, min go'e Mand, sæt Dem ned. Nu skal vi straks være hos Dem!"

Drageren blev hentet op, og Maleriet beset — omtrent paa samme Maade som om det havde været en Prøve paa Oliekager.

„Maaske en lille Kende for stort! Og lidt flere Blade kunde der maaske ogsaa have været paa Træerne! De véd nok ... Hollænderne ... hm! det er nu et eget Folk. Men for Resten tror jeg nok, at vi skal kunne sælge det for Dem. Vi gør, hvad vi kan, og De véd maaske, at vore Forbindelser paa Stedet ... men maa jeg spørge om Deres ærede Navn og Adresse? ... saaledes! ... jeg erindrer ikke at have haft den Fornøjelse at se Dem paa Udstillingen ... naa, ikke! ... ja, det kommer os heller ikke an derpaa. Men Rammen? Rammen min go' Mand? ... Ah, saaledes. De ønsker, at vi ... ja—a, vi *kan* jo nok gøre det. For øvrigt kommer det ikke over denne Gang. Men om en 8 Dages Tid antager jeg, at der er Lejlighed igen ... hvis De saa til den Tid maaske vilde sende os Rammen ... Ah ja, det er jo sandt ... De ønsker, at vi ... godt, det skal blive gjort; stol De kun derpaa. Og hvis De vil høre herop om en 14 — eller lad os sige 3 Uger, saa tænker jeg nok, at vi til den Tid ... Ja, nu kommer jeg! ... De undskylder, men min Tid er saa optaget. Farvel ... Farvel!"

Den lille Mand fulgte Johannes helt hen til Døren og ud paa Gan-

gen. Han trykkede hans Haand. Han havde fine, lange Manchetter paa og havde for nylig vasket sine Hænder. De duftede af Mandelklid.

Tre Uger efter kom Johannes derop. Han havde i de sidste Nætter drømt, at hans Maleri var bleven solgt for 200 Rigsdaler — i hans Tanker en uhyre Sum — og at der ventede Bestillinger paa ham. Rigtignok havde han ikke tænkt over, at der i saa Tilfælde maatte være sendt ham Brev derom. Det var imidlertid gaaet hans Kammerat saaledes, at han var kommen, havde set og sejret. Det var tilstrækkeligt for Johannes' Fantasi.

Han kom altsaa derop. Hr. Kvist var ikke hjemme. En ung, ligeledes elegant Mand, der røg en meget stærk Cigar og havde lange Manchetter ud over Haandledene, meddelte ham denne nedslaaende Efterretning i den sædvanlige, forretningsmæssige Tone. Johannes tøvede et Øjeblik. Om han maatte gaa indenfor?

„Med største Fornøjelse!" Og den elegante unge Mand vendte sig atter til sin Pult i det forreste Værelse.

Johannes traadte ind i det større Værelse. Dér stod hans Billede op ad Panelet — uden Ramme. Han sagde intet, men humpede tilbage ud gennem Forværelset. Han var kun bange for, at den elegante unge Mand og de to andre velklædte unge Mennesker, som sad ved Pulten, skulde le ad ham. Men de sad ganske alvorlige og tavse, og Pennen spruttede hen over Papirerne.

Han kom igen tre Uger efter. Denne Dag og den foregaaende havde han intet spist. I Dag var han heldig. Han traf Hr. Kvist hjemme og alene. Hr. Kvist sad foran sin Pult, vippende med en Pen mellem de hvide Fingre og missende tankefuld med et lykkeligt Smil og med de smaa graa Øjne under de blonde Bryn skuende op mod den klare, blaa Himmel. Ude i den store Gaard blev en Ridehoppe ført frem af en Staldkarl i halvt Liberi. En ung Dandy stod og svippede med sin Pisk; Solen skinnede paa hans høje, banke Ridestøvler af engelsk Saffian.

„Ah, det er Dem, min go' Mand!" sagde Hr. Kvist og rev sig med en synlig Kraftanstrengelse ud af sine Drømmerier. „Ja, De ser, vi er ikke kommen videre endnu. Forgylderen — De kender vel sagtens disse Forgyldere — har narret os; men nu tænker jeg, at vi snart ... Værs'god tag Plads. De ryger ikke?"

Johannes kastede et Blik hen til Panelet. Hans Maleri stod urørt og i samme Tilstand paa samme Plet, kun med et Lag Støv over, som vilde have gjort det ukendeligt for ethvert andet Øje end Kunstnerens eget.

Hr. Kvist fulgte Retningen og Udtrykket i hans Blik. Den lille vevre Mand sprang op, og idet han trak sit rene, hvide Tørklæde op

af sin Brystlomme, gik han hen og slog sirlig og let Støvet af Lærredet. „Det er virkelig et nydeligt Billede, et rigtig nydeligt Billede. Naar her kommer Ramme om ... hør, véd De hvad, min go'e Mand, jeg faar en Idé. De vil rimeligvis skille Dem af med dette Billede, ikke sandt?"

Han havde „rimeligvis" kunnet sige sig det selv. Det gav et Hop inden i Johannes. Den unge, blege Maler knugede sin Hatteskygge mellem Fingrene og svarede kun med en bifaldende Mumlen. „Nu kommer det!" tænkte han.

Hr. Kvist stak sit Lommetørklæde i Baglommen og gik hen til det brand- og dirkefri Pengeskab, hvis Laase han lod spille frem og tilbage. Ingen Musik havde længe haft den Klang for Johannes' Øre som denne. Han saa' hen paa Hr. Kvist som en ung Jaguar i sit Bur ser paa sin Vogter, naar denne har glemt at fodre i rette Tid. Det er nogle besynderlige Rovdyrinstinkter, der kommer frem i de blideste Væsener, naar man ikke har spist i to Dage.

„Vil De have „Vestindianere" for Deres Maleri?" spurgte Hr. Kvist, idet han legede med en Pakke Papirer.

„Hvad behager?"

„Forstaar De ikke; vil De have „Batteri-Aktier", Papirer, som noteres paa Børsen?" Han holdt Pakken i Vejret med et Smil.

„Nej!" sagde Johannes forskrækket.

Hr. Kvist saa' paa ham og lukkede langsomt Døren i uden at tage Øjnene fra ham, drejede Laasene om, stak Nøglen i Vestelommen og gav sig derpaa til at le en lille fnisende Latter, omtrent som naar man krøller Silkepapir i Haanden. „De kan vel forstaa Spøg?"

Der stod Svedperler paa den unge Malers Pande. Hans Øjne blev som et forfulgt Dyrs i Skoven, og hans Læber bævede. Han sagde langsomt: „Jeg kommer altsaa til at tage mit Maleri hjem med mig. Det er kun kedeligt, at De har holdt mig saa længe hen. Jeg kunde maaske i Mellemtiden have solgt det. Maa jeg saa faa det!"

Hr. Kvist smilede. „Men Herregud, min go' Mand, De lader mig ikke tale ud. Jeg tror ikke, at det rigtig vil egne sig for Hollænderne. Der er som sagt for faa Blade paa Træerne. Min Kone kan netop lide Foraarsstykker. Hun var herinde og saa' paa det i Gaar. Desuden trænger jeg til noget paa min Væg i Dagligstuen over Sofaen. Deres Billede kan passe. Vil De have 50 Daler for det?"

Johannes saa' ned til Jorden. Han havde arbejdet to Maaneder paa dette Motiv, og han havde arbejdet med Lyst. Han havde levet af Gæld den sidste Maaned, endogsaa paa Spisekvarteret. Han skyldte desuden endnu Glarmesteren for Lærredet, og dernæst „Forskudet". Og saa 50 Daler!!!

„Naa, hvad siger De, min go' Mand? De faar skam vanskeligt et

saa stort Maleri solgt, især da det ikke har været paa Udstillingen. Jeg har ikke Raad til at købe Malerier; Forretningen er ung endnu, og naar der nu kommer Ramme til, saa løber det alligevel op. Jeg har ikke denne — han havde nær sagt Colli — dette Billede hjem i mit Hus under 100 Rigsdaler. Jeg byder Dem det halve. Vil De, eller vil De ikke? Ja eller Nej?"

Johannes stod endnu med Hovedet sænket. Det var de samme Ord, den gamle Justitsraad havde brugt. Ja eller nej? Men hvilken Forskel var der ikke! Og alligevel, 50 Daler var 50 Daler! — Han nikkede.

„Værs'god og træd nærmere!" sagde Hr. Kvist og satte sig hen ved Pulten. „En, to, tre, fire, fem! om De vil være af den Artighed at sætte Deres Navn herunder: „Modtaget af ... Dagsdato ... osv." Ha, ha, ha. Man maa have Bøgerne i Orden for den ny Konkurslov. Ha, ha! Og vil De saa erindre os en anden Gang, naar De skulde have noget, der *rigtig* egner sig for Hollænderne!"

„Tak, jeg tror ikke ...!" sagde Johannes hurtig. Og saa humpede han ud af Værelset.

Denne Gang fulgte Hr. Kvist ham ikke, men raabte kun sit venligste: Farvel! efter ham.

Han kom hjem paa sin Kvist. Den saa' saa øde og bar ud, især nu, da der intet var paa Staffeliet. Paa Væggen hang endnu nogle Ornamenttegninger, nogle Blyantstudier efter Planter ude i det fri, og en lille Akvarel fra Drengeaarene, fra den mellemste Gaard i det store Købmandshus. Han lagde Sedlerne fra sig paa det skrøbelige Bord, satte sig ned foran dem, og gav sig, halvt som et Barn i Leg, til at tælle dem. Hvad om de nu hver var en Hundreddalerseddel! Han morede sig med disse Fantasier saa længe, indtil den fulde, nøgne Sandhed lys levende laa for ham i disse fem Tidalersedler. Hvor skulde han begynde og hvor ende med dem? De tilhørte ikke *ham*, de var andres Ejendom, og meget mere end det.

Han havde endnu aldrig fortvivlet. Han fortvivlede heller ikke nu. Men da hans Øjne faldt fra Bordet op paa Akvarellen, saa sukkede han dybt og strøg Haaret tilbage fra Panden med en smertelig Mine. Han tog sin Lommebog frem og bladede i den. Dér stod de Vers, han havde skrevet ned hin Aften ude paa Fælleden. Han læste det sidste:

Du skønne Verden!

Han smilede sørgmodig. Saa bladede han en Side tilbage.

Og Du Forsoner!

Han lagde Hovedet ned paa Bordet mellem sine Hænder og bad. Han blev forstyrret midt i. Den logerendes Vækkeur inde ved Siden af paa det tynde Brædderskillerum begyndte pludselig og umotiveret at klingre og skratte. Han ventede, til det var løbet ud. Saa bankede det paa Døren. Hans første Bevægelse var at skyde Sedlerne ind i Lommebogen og putte den til sig, saa rejste han sig. Førend han havde sagt: Kom ind! gik Døren op. Det var et lille Menneske med et stort Hoved, Øjne, som laa langt fra hinanden, et Ansigt med et klogt men noget ubestemt, halvt træt, halvt godmodigt Udtryk. Det var hans eneste tiloversblevne Ven. Og han var døvstum.

Johannes nikkede til ham og satte sig ned igen. Den døvstumme nikkede og saa' sig om i Værelset, som om han søgte noget.

„Det er borte!" forklarede Johannes og aabnede sin Lommebog. „Se her!"

Den døvstumme nikkede voldsomt og trak sig i sit Pandehaar som Gratulation.

Johannes tog en Stump Kridt og skrev paa Bordet: „Pengene er Glarmesterens!"

Den døvstumme fremstødte nogle Grynt og svippede med sin tynde Stok i Luften paa en for enhver Gisning fyldestgørende Maade. Saa lagde han Fingeren paa Panden, gik hen til Væggen, tog Ornament- og Blomstertegningerne og den lille Akvarel ned og fremstammede: „Følge!"

„Hvorhen?" spurgte Johannes.

Den døvstumme tog Kridtet og skrev paa Bordet: „Porc. Fabrik. Mangler en Blomsterdekoratør!"

De fulgtes ud, den halte og den døve . . .

Og nu sad jeg her i min unge Vens hyggelige Arbejdsstue og gentog mine indtrængende Opfordringer til at forlade Fabrikken og blive Kunstner helt og fuldt ud — forudsat, at mit Regnskab holdt Stik med at gøre ham til „Løve". Salget af hans Maleri paa Udstillingen skulde være den Hammer, der drev den første Kile ned i hans Ulyst til at forlade et Sted, som havde været ham til Frelse den Gang, da Frelse var haardt fornøden.

Han begyndte lidt efter lidt at rokke paa Stolen og at tabe Terræn i sine Indvendinger. „Men hvem er det da", spurgte han smilende, „som skal købe mit Maleri, og hvad er det for en „Salon", Du absolut vil have mig ind i?"

Jeg vilde svare, men saa hørte vi Stemmer udenfor paa Trappegangen. Det var Madam Andresens og en Herres. Denne sidste svarede for mig.

Johannes bøjede sig frem paa Stolen og lyttede. Saa rejste han sig og blev bleg. „Det er *ham!*"

„Javel", sagde jeg og rejste mig ligeledes, lidt forundret over, at min Ven allerede vidste det. „Hvorfra kender Du ham?"

„Det er — *hendes* Mand!"

Nu var det mig, der blev alvorlig. „Johannes!" sagde jeg hurtig. „Det forandrer Sagen. Min Spøg med „Salonen" er naturligvis endt hermed. Men lad ham kun købe dit Billede og flere, om han har Lyst. Husk, at Du skal være *Kunstner*. Og lov mig én Ting: vær ikke for beskeden i dine Fordringer. Du har ikke noteret din Pris oppe paa Kontoret: Lov mig, at Du vil tage Dig anstændig betalt. Vi ses meget smart igen; men kan jeg nu ikke slippe ud en anden Vej? — igennem Sovekammeret? — jeg syntes, at jeg saa' en Dør — ah, altsaa godt — din Haand, brave Ven; og hold Dig tapper: Farvel!"

Jeg var akkurat kommen ind i Sovekammeret og havde trukket Døren til bag mig, da jeg hørte Grossereren træde ind i Arbejdsværelset, efter at Forhandlingerne med Madam Andresen var til Ende. Jeg stod med Haanden paa Laasen ud til Trappegangen. Men jeg kunde ikke bekvemme mig til at gaa endnu. Der var en Pause derinde i Stuen. Den forekom mig under min Lytten længere, end den i Virkeligheden var, og jeg syntes ligesom at kunne se igennem Væggen, *hvorledes* den forløb. Det var selvfølgelig Grossereren, Verdensmanden, der først brød den.

„Jeg har taget mig den Frihed, som De ser — og jeg tror, vi har set hinanden før, for flere Aar tilbage — at komme herop for at gøre Dem min Kompliment over Deres smukke Arbejde paa Udstillingen, og tillige for at melde mig som Køber, forudsat at De ikke allerede i Forvejen ... der var nemlig ingen Oplysninger i saa Henseende at hente paa Kontoret ...!"

Johannes derinde mumlede noget.

„Dumrian!" hviskede jeg for mig selv.

„Altsaa det er Deres Ejendom endnu? Ja, det er virkelig et lovende, et meget lovende Arbejde, og jeg kan sige Dem her, at det netop er de yngre Maleres Arbejder, som jeg fortrinsvis ... jeg véd ikke, det forekommer mig altid, at der er en vis charme, noget, noget ligesom i Knop ved de yngres Arbejder, som tiltaler mig, rent ud sagt tiltaler mig. Jeg talte ogsaa med en bekendt af mig deroppe, Hr. *, som var fuldkommen enig med mig i mine Bemærkninger om Deres Billede ..."

„Tak skal Du ha'!" tænkte jeg.

„Og kort sagt, jeg vil nu blot spørge Dem om Deres Pris, for at vi, som jeg haaber, straks kan afgøre denne Sag imellem os. Hvad er Deres Pris, om jeg maa spørge?"

Der fulgte en Pause og saa et Svar, der var saa sagte, at jeg næppe kunde høre det.

„Aa, din Dumrian!"

„De er virkelig ikke overdreven, maa jeg sige. Tør jeg imidlertid paa min Side lægge 100 Daler til. Blot for at vise Dem, at det virkelig er *Kunsten,* jeg søger at forskaffe mig hos de yngre, og ikke, fordi de er Begyndere, vil søge mig nogen Fordel. Gaar De ind herpaa?"

Der paafulgte atter et Svar, denne Gang *lidt* højere.

„De bor virkelig godt her. Fri Udsigt, godt Lys, men lidt lavt. De flytter maaske snart? Ah, saaledes. Ja her kan jo godt males middelstore Billeder. Og De er musikalsk. Det var jo rigtig interessant. Hør véd De hvad, jeg haaber, at jeg skal se Dem hjemme hos mig, nu da Bekendtskabet er gjort. De synger?"

„Ja, lidt!"

„Og spiller Piano. Maaske ogsaa andre Instrumenter?"

„Violin!"

„Men det er jo fortræffeligt. Der kommer netop nogle af Deres Kolleger, andre yngre Kunstnere, som saa gerne vilde danne en lille Strygekvartet. Hvad mener De f. Eks. om Mandagaftnerne?"

„Tak" lød det højt og bestemt. „Min Doktor har forbudt mig al Fornøjelse af den Slags om Aftnerne. Jeg gaar aldrig ud!"

„Det gør mig hjerteligt ondt. Ja, jeg husker jo nok fra Deres ganske unge Dage — for, ikke sandt, vi har jo set hinanden før, javist! da var De ogsaa meget lidende af og til. Men De maa ud paa Landet, Søbade, saa skal De se . . . Nej, det var da en nydelig Ting, De dér har hængende! Nej. jeg mener Studiet dér til højre. Det er jo den gamle Gaard, og — ah, se det er Vinduet med Blomsterne; det er jo mit Billede — og saa Kusken dér, Kristjan Kusk. Hør, det maa De overlade mig? — ikke, nej, De har Ret, man bør aldrig skille sig af med sine tidligste Studier. Men De maa male mig et Billede derefter. Det vil overraske min Kone; saadan omtrent i dobbelt Størrelse. Jeg véd ikke, men vi kan jo med det samme blive enige om Prisen. Saadan en 500 Rigsdaler; vil det være Dem konvenabelt... ?"

„Han er der!" havde jeg nær raabt ganske højt. „Viktoria, nu er der Bresche i Muren!"

Jeg behøvede ikke at høre mere. Jeg lukkede Døren op ud til Gangen saa sagte som muligt og listede mig paa Taaspidserne videre, indtil jeg kom til Madam Andresens Dør.

„Tys!" hviskede jeg. „Det er *Køberen!*"

Jeg blev ved at gøre Pantomimer op til hende, medens jeg steg ned ad Trapperne, for at forhindre hendes velmente Udbrud. Da jeg var kommen halvvejs ned, standsede jeg og tog min Lommebog frem. Jeg skrev:

Kære Johannes! Til Lykke endnu en Gang. Hold Dig stedse derude blandt det grønne paa Blomsterhylden. Nu er der godt Solskin over det, og det vil vokse og sætte Blade og Blomst. Og hold Dig kun borte fra Kattene saavel som fra Kanariefuglene. Ikke desto mindre kan Du derfor godt gøre Kattens Pels noget mere med Justitsraadens store Børstepensel. Du er selv en Kanariefugl. Bliv dit Foraarsgrønt tro!

Din osv.

Dette leverede jeg atter lige saa sagte op til Madam Andresen. Og jeg steg igen ned under stadige Pantomimer til den glædestraalende Madam.

FJORTEN DAGE

Det er den gode Tid nu
Med Regn og med Rusk,
Og Ly har ikke Træet, og Læ har ingen Busk,
der er ej Værn imod de stride Strømme;
Men skal det saadan være,
Saa lad os Bløden bære
som Mænd og lad vort Bæger os til Bunden tappert tømme.

Jeg kalder ej tilbage
De sommerhede Dage —
Jeg frisker mig og hærder mig ved Regnen, som nu slaar;
Hin Solens Brand i Hjertet,
Hvor har den ikke smertet;
Men Koldtvandsomslag er et gammelt Middel imod Saar.

Kom, onde Tid, og lær mig
Med Regn og med Rusk,
Hvad der var ægte Varer og hvad der blot var Fusk, —
Saa lad kun Bygen øse ned i Strømme.
Er Glansen regnet af os,
Som Livets Sminke gav os,
Saa kan vi først Naturen i dens Varighed bedømme.

Første Brev.

Kære Morten!

Kun fjorten Dage, og ....!

Nej, jeg vil sende Dig Beretningen i kronologisk Orden. Du vil da selv kunne vælge et saadant Udraab at slutte med, som jeg vilde have begyndt med.

Det regner stadig. Det har regnet lige fra den Dag, da vi kom herud. Det var i Forgaars. Nu kan Du selv tælle Dagene.

Vi kørte paa aaben Vogn fra Stationen hertil, og var, da vi havde en daarlig Vogn, en daarlig Vej og daarlige Heste, selvfølgelig gennemblødte ved vor Ankomst.

I Begyndelsen prøvede Henrik og jeg en lille Samtale for at holde det gaaende, og vi søgte at trøste hinanden med disse smaa Haab, som man venter, at den anden skal have mere Tillid til, end man selv har: Jeg tror dog, det begynder at klare lidt! Vil Du se, derhenne over Skoven; over den Høstak; ude over Marken til højre! o. s. v.

Ak, vi opdagede snart hinandens Træskhed.

Intet gør Menneskene saa skarpsindige som fælles Elendighed. Af hvilken Grund man egenlig burde vente langt større Intelligens i Verden, end man gennemgaaende finder.

Derpaa kom det næste Stadium, hvor vi i Tavshed slog Paraplyerne ned, da vi opdagede, at vi gjorde hinanden mere vaade ved at have dem opslaaede, end naar vi havde dem liggende sammenklappede ved vor Side.

Saa forsøgte en af os, ved Løfte om en meget blank Krone, at bestikke Kusken til at piske paa de stakkels magre Heste. Deres Skind sad stramt, ligesom terniseret over Knoklerne, og de asede i Seletøjet og stødte i Bringkoblet, medens de med ludende Hoveder trak den altfor svære Vogn hen ad — nej *igennem* — den hullede Vej.

En Tur paa aaben Vogn i tæt Regn gør Mennesket ubarmhjertigt. Hvor vil Revanchen ikke blive stor, naar Dyrene en Gang paa en anden Klode kommer til at tage sig den!

Vor Kusk svarede kun med en dump Knurren. Han var utilgængelig for alt, Løfter, Tilraab, venlig Overtalelse, og da han endelig med en gnaven Ed drev et Par Slag hen over de terniserede Hesterygge, viste det sig, hvor frugtesløs denne Gerning var.

Snærten efterlod i Fernisen et Par Striber, som lige saa hurtigt forsvandt. Det var alt. Farten blev uforstyrrelig den samme, og hvad vi opnaaede, var et Sideblik af Kusken; det kunde fortolkes: Dér kan I selv se, I — Kadavere!

Jeg er ganske sikker paa, at det var dette Ord, han mente, og jeg er lige saa sikker paa, at det var *os*, han mente, og ikke Hestene.

Vi hensank efterhaanden i en sløv Ligegyldighed. Forud for denne gik imidlertid nogen Skudren, da vi mærkede, hvorledes Flippen lagde sig som en klam Haand om vor Hals, en vis Gysen, da det vaade Opslag ved Haandledet efterhaanden blev til et helt vaadt Ærme, og endelig en isnende Fornemmelse af Død ved Drukning, da vi følte Sædet, hvorpaa vi sad, blive til et helt lille Gadekær.

Og saa traadte gennem Regntykningen i utydelige Omrids to store, skovbevoksede Bakker frem. Imellem begge trak Vejen sig ligesom uvillig over denne Indsnævring.

Det blev formelig mørkt herinde mellem Bakkerne. Da det atter lysnede, saa' vi, at det gik brat ned ad. Det kunde Hestene lide. Os derimod var det Kilden til en ny Hjemsøgelse; thi alt det Vand, som vi havde siddet og dæmmet op for, tog nu Fart frem efter og løb os ned i Støvlerne. Vi misundte de stakkels Heste deres Humør. Men nu var vore Lidelser til Ende; thi paa Bunden af den Sænkning, hvori Vognen hoppede ned, saa' vi Tage og Huse, blandede med Træer, og bagved ligesom et stort, blaagraat Skærmbræt med hvide Striber. Det var Havet.

Saa udviskedes alt under en ny, haardnakket Bløde, og under denne holdt vi vort Indtog i den lille By, vort Bestemmelsessted, *Badestedet.*

„I Grunden overflødigt" — sagde min Ven, idet han krængede det vaade Tøj af sig inde i vort fælles Soveværelse.

„Hvilket?" spurgte jeg, under samme Beskæftigelse.

„At tage hertil for at komme i Vandet."

„Jeg synes ikke, at Lejligheden er til at sige daarlige Vittigheder!"

„Vil Du oven i Købet forlange dem gode?"

Jeg trak paa Skuldrene med tavs Foragt. „Hvorfor F— har Du slæbt os herned?"

„Det var Hestene og ikke mig!"

Jeg forsøgte paa at knuse ham med et Blik, men jeg gøs i det samme, da jeg netop skilte mig af med min inderste Beklædning. Han svarede med uforstyrret Koldblodighed, medens han hængte sin Skjorte over en Stoleryg:

„Du var overanstrængt, overarbejdet; Du trængte til Ro og til at styrke Dig; jeg foreslog dette Sted, vi er taget hertil, det er blevet Regn, og det ser stadig ud til Regn. Jeg er ikke Regnens Herre ... jeg tør ikke sige Regnemester, thi saa bliver Du vred. Vi maa indrette os!"

Jeg spurgte, efter en lille Pause, hvad han forstod ved at indrette sig?

„Jeg mener, at vi lægger os med det samme og forlanger The eller Kaffe ind paa Sengen. Vi kan jo lade, som vi er forkølede, — i Morgen vil vi nok være det i Virkeligheden!"

Derpaa kastede han et Blik ud ad det ene Vindue, og jeg et ud ad det andet. Vi kunde næppe se tværs over den snævre Gade, saaledes strømmede Vandet ned. Det regnede ikke; det øsede ikke; det væltede ned, som om Danaidernes Kar var blevet anbragt netop over Hovedet paa os. Og saa kom der Vindstød, og under disse føg Vandet fra alle Tagskæg og Udløbsrender omtrent som den permanente Støvtaage, der efter berejste Mænds Sigende skal staa over Niagara.

Jeg greb i Klokkestrængen. En Pige stak Hovedet ind ad Døren og trak sig lige saa hurtig tilbage. Jeg havde i min blinde Iver ikke bemærket, at min Ven endnu ikke var færdig med sit Toilette. Han havde siddet paa Vindsiden af Vognen og var værre medtaget end jeg.

Saa kom Gæstgivergaardens Karl.

„Hvorfor banker han ikke paa?" raabte jeg vred. Jeg var ladet med Menneskehad lige til Halsen.

Han saa' forbløffet ud.

„Pigen sagde, at . . .!"

„Det er godt. Vi vil i Seng!"

„I *Seng?!!*"

„Ja. Og vi vil have The ind!"

„The ind!"

„Ja for al Landsens . . .!"

Henrik gav de fornødne Ordrer paa mine Vegne i en mild, overbærende Tone.

Karlen, som aabenbart kendte min Ven fra tidligere Tid, samlede vort Fodtøj sammen og gik ud ad Døren med en hel Stabel af vaade Klæder over Armen. Det drev efter ham hen ad Gulvet som efter en Hønsehund, der har apporteret Vildænder.

Jeg standsede ham.

„Regner det altid saadan her?"

„Ikke altid justement. Men naar det kommer med denne Vind, saa varer det i Reglen et Par Dage."

„Gaa!" raabte jeg og sank tilintetgjort ned paa Sengen.

„Du er endnu noget nervøs!" sagde min Ven.

Saa gik vi i Seng, og Skumringen faldt paa.

Jeg laa og kiggede omkring mig. Der var ikke meget at kigge paa i Sovekammeret. Døren ind til det næste Værelse, som vi vilde bruge til Arbejdsværelse, stod aaben. Vor Kuffert og vore Vadsække stod og laa ligeledes aabne rundt omkring. Vi havde pakket ud for at erfare Skadens Omfang. Min Vens Malerrekvisiter og mine Bøger og

Papirer laa og flød imellem hverandre, som om en Stormflod havde haft fat i dem.

En jordslaaet, fugtig Luft stod i begge Værelser. Lagnerne klamme! Fugtigheden og den varme The i Forening gjorde, at jeg kom i Transpiration. Jeg saa' over mod den anden Seng. Min Ven havde drejet Nakken til mig. Jeg syntes, at hans krøllede Haar voksede saa foruroligende. Javist, jeg maatte fantasere.

Du har allerede Feber! sagde jeg til mig selv. Du er en mærket Mand. Hvad vilde Du dog ogsaa her?

Det er altid det samme Spørgsmaal, man gør sig, naar Skaden er sket. Man burde en Gang til Afveksling begynde at spørge, førend den var sket.

Naa videre, videre!

Jeg havde ligget og blundet: hvor længe? En Times Tid, et Døgn; det var umuligt at afgøre. Jeg slog Øjnene op; fuldstændig Skumring. Jeg følte mig overordenlig mat og træt. Jeg lukkede Øjnene; men nu hørte jeg Stemmer. Atter op med Øjnene og for Resten ubevægelig i Sengen. Der var en Lysstrække et eller andet Sted. Aha, Døren ind til Arbejdsværelset stod paa Klem! nu gik den langsomt op, som Døre i gamle, skæve Bygninger har for Vane. Jeg saa' derind. Der sad Monsieur Henrik lyslevende og fuldstændig paaklædt, med Flip og Slips og hele Historien, i Sofaen med et tændt Lys foran sig paa Bordet. Lige overfor ham, med Ryggen imod mig, stod en kvindelig Figur med et tændt Lys i Haanden. Jeg saa' en Mængde lyst Nakkehaar. Saa knirkede den forræderiske Dør bag hende. Hun vendte sig forskrækket, nikkede til Sofaen og gik rask over Gulvet uden at lade sig standse af den Haand, der straktes ud fra Sofaen. Jeg hørte en Dør lukkes op og i; det var nok den ud til Gangen.

Min Ven blev siddende et Øjeblik alene og lyttede. Saa rejste han sig op og slukkede Lyset. Umiddelbart efter hørte jeg Trin inde i Sovekammeret og Lyden af en, som klæder sig hastig af og i Skyndsomheden dasker sin Vest med Ur og Kæde imod Sengestolpen.

Det varede noget. Endelig raabte jeg:

„Henrik! Henrik, er Du i Seng?"

Dybt nede fra Sengens og Søvnens Regioner lød et langsomt:

„Hva' — hvad — hvem er dér?"

Jeg blev ganske underlig til Mode, Stemmen og Betoningen var altfor naturlig. Det var et Menneske, som er meget utilfreds med at blive vækket op af sine Drømme.

„Henrik, jeg tror, jeg har Feber!"

„Saa drik Vand!" lød det kort; og derpaa fulgte den umiskendelige Lyd af en, som vender sig om paa den anden Side og sover videre.

Skulde jeg virkelig fantasere? Utænkeligt var det jo ikke. Jeg følte min Puls. Det forekom mig, at den slog meget hurtig. Naar man ligger i Mørket og *tror*, at man har Feber, saa slaar Pulsen altid hurtig.

Jeg bestemte mig for at have Feber. Jeg laa og lyttede lidt til Regnens strømmende Fald der udenfor — det regnede selvfølgelig stedse —, derpaa søgte jeg at erindre Ansigtet derinde, den Gang det havde vendt sig ... Nonsens, der havde jo intet været. Det var jo en Drøm, en Hallucination. Ak, vi er nervøse Mennesker i vore Dage.

Kun Regnens Slag mod Ruden var den pureste Realitet. Den var jeg sikker nok paa.

Den trommede mig i Søvn med sin Generalmarch. Fjernere og fjernere, mere og mere dæmpet lød Hvirvlerne. Saa forstærkedes de; der var Oprør udenfor, med ridende Patrouiller gennem Gaderne. Kongen var død, og af en og anden Grund havde man glemt at udraabe hans Efterfølger. Den tredje og fjerde slesvigske Krig var brudt ud paa én Gang, og samtidig var alle Fangerne brudt ud af Vridsløselille. Inspektøren derude forsøgte at tale dem til Rette, men forgæves. De takkede ham for hans gode Hensigt, men bad ham blot om at annoncere Cellerne ledige i Adresseavisen. Det var Synd, forestillede de ham, om Lejen ikke skulde komme ind for et saa stort Etablissement. Han lod derfor telegrafere til Byen efter øjeblikkelig Hjælp. Et Panserskib paa Ruller blev afsendt, eftersom Byen var blottet for Tropper. Ved et Tilfælde var jeg kommen om Bord. Alle Matroserne stod opmarcherede langs Batteriet, og der blev kommanderet: Spyt i Næverne! De spyttede alle upaaklageligt og bankede sig under Armene, men lige meget hjalp det. Saa blev der kastet Anker tæt under Valby. Imidlertid var Projektet om Kallebodstrands Uddybning blevet virkeliggjort. Uddybningen naaede os og vi kom i Drift. Vi sejlede langt, meget langt. Jeg blev ked af Togtet og sprang over Bord. Jeg laa og plaskede omkring i Vandet — og jeg vaagnede ved den Lyd, jeg selv frembragte.

Det var Dag; sandsynligvis lige i Daggry, tænkte jeg ved mig selv, thi Lyset var ikke stærkt udenfor. Jeg saa' til Vinduet. Det regnede. Jeg saa' paa mit Ur. Klokken var halv ni. Jeg saa' over mod den anden Seng. Den var tom.

Naa! sagde jeg ved mig selv, Du kan da baade sove og drømme. Det var en god Begyndelse paa en Baderejse! ...

Jeg sprang op og i Klæderne. De var bragte halv tørre ind. Jeg gjorde Toilette og saa' mig omkring. Henriks Vadsæk var krammet ud paa hans sædvanlige skødesløse Maade. Han havde taget sine Malerrekvisiter med sig. Jeg saa' ud paa den strømmende Regn udenfor og spurgte mig selv: hvor mon han vil gøre Studier i dette Vejr? Jeg kom pludselig til at tænke paa en af hans daarlige Vittigheder. Da vi

ved en anden Lejlighed var taget paa Landet sammen og ligeledes havde faaet ønsende Regnvejr, skubbede han koldsindig sin store Malerkasse hen i en Krog, puttede sin Akvarelkasse i Lommen, tog sin Paraply og gik ud af Stuen. Hvor skal Du hen? raabte jeg; det regner jo! Jeg maler i Vandfarve! svarede han.

Jeg fuldendte min Paaklædning. Saa huskede jeg Synet fra i Aftes. Nakkehaaret, Besøget derinde.

Aa hvad! det har været en Indbildning. Henrik, den tørre, utilgængelige Fyr! Jeg har virkelig fantaseret.

Ikke desto mindre — da jeg havde ringet, og Karlen fra i Gaar var kommen ind, og jeg havde forlangt Frokost — begyndte jeg at udspørge ham.

„Sig mig, min Ven, har I nogle Jomfruer her paa Gæstgivergaarden?"

Han skelede hen til mig, idet han tog sig en meget from Mine paa.

Jeg ærgrede mig; men jeg havde gjort Begyndelsen.

„Næ!" sagde han. „Opvartendes Jomfruer har vi ikke, uden dem, som er i Køkkenet. Men de varter ikke op."

„Ikke det? Har Værten nogle Døtre?"

„Jo, der er tre. Men de to er ude som Lærerinder, véd De!"

„Naa, og den tredje?"

„Ja, hun er hjemme, men hun lærer fra sig i Musik."

„Saa? men hun bor altsaa her?"

„Ja, naar hun ikke bor hos Kontrollørens; for Datteren dér og saa vores er meget igaaede med hinanden."

„Det er vel en net Pige?" (Her tog jeg min Portemonnæ frem.)

„He! hun er ikke saa pukkelrygget endda; og en Kæreste har hun da ogsaa!"

Jeg gav ham en Krone, idet jeg bemærkede, at jeg altid plejede at give Drikkepenge paa Forhaand for at blive vel betjent, og derpaa fortsatte jeg, overbevist om nu at være min Ven paa Sporet:

„Saa—aa? Det er vel blot saadan noget, man siger?"

„Nej, det er da rigtigt nok. Det er ham, Forstraadens Søn deroppe ovenfor Byen."

„Hvad behager?"

„Javel!" — Her nikkede han med et Grin og pegede ud gennem Regnen op til det Sted, hvor Skovbakkerne skulde ligge.

„Hvad er han da?" spurgte jeg saa temmelig i Vildrede.

„Ja han studerer nok ogsaa til Forstraad. Men foreløbig har han Gaardens Drift. Han kommer her en Gang imellem; saa hvis De vil tale med ham ...?"

„Tak. Men hør, sig mig, hvad Kulør Haar har hun ellers?" —

Karlen saa' paa mig. — Jeg gjorde en Bevægelse op til min egen Nakke. „Har hun — har hun saadan meget lyst Haar her bagtil, saadan opsat ...?"

„Hm! det skal jeg ellers ikke kunne sige, for hun skifter saa tidt Kuløren."

„Hvad for noget?"

„Ja jeg mener Fasonen; hun har snart en, snart en anden!"

„Ja, men Kuløren?"

„Ja, hun er snart rød, synes jeg, og snart er hun meleret; men det skal jeg ellers ikke kunne sige, for jeg forstaar mig ikke paa de Dele!"

Jeg opgav ham og dermed den gaadefulde Sag indtil videre. Jeg lovede mig blot, at jeg ikke skulde tabe min Ven af Sigte. Det havde altid forekommet mig, at netop han, saaledes som han var, maatte være „prædestineret" til at gøre en eller anden smertelig Erfaring. Dels var han yngre end vi andre, som allerede havde nogle Erfaringer, dels var han mindre aaben. Han snakkede aldrig om, hvad der særlig laa ham paa Hjerte. Hvis man vilde tage ham efter hans tørre Maade at gaa omkring paa og sige daarlige Vittigheder, saa tog man fejl. Man *tog* ham i det hele taget ikke saa let, uden for saa vidt som man altid kunde være sikker paa hans ridderlige Gemyt, der aldrig fornægtede sig. Hvis *han* nu en Gang blev taget paa det ømme Sted af en ...? Naa! jeg spiste min Frokost og lovede mig selv ikke at tabe ham af Sigte.

Det var foreløbig nemmere sagt end gjort. Thi han viste sig slet ikke. Formiddagen led; det blev ved at regne; jeg blev ved at sidde alene i det uhyggelige Værelse, som skulde være et Arbejdsværelse. Den uophørlige Regn kan gøre en fortvivlet. Mig gjorde den udygtig til Arbejde. Saa kom Middagen og saa kom Henrik endelig.

Han havde Regnkappe paa og Malerkassen i en Rem under Kappen. Han slængte begge Dele og spurgte, hvorfor jeg ikke havde bestilt Maden.

„Hvor har Du været henne?" spurgte jeg til Gengæld.

„Hos Doktoren!"

„Maler Du dér?"

„Ja!"

„Du har altsaa atter taget fat paa Portræter?"

„Naar man ikke har andet ... Ja!"

„Vandfarve?"

„Forskaan mig for dine daarlige Vittigheder!"

„Som er en af dine egne aflagte!" ...

Han svarede ikke, men gav sig til at gynge paa en Stol.

Han var adspredt og irritabel.

„Er det Doktoren, Du maler?"

„Nej, hans Frue!"

Jeg troede pludselig at have faaet fat i Traaden.

„Er hun ung og smuk?" spurgte jeg, maaske en lille Smule for ivrig.

Han saa' paa mig, som om han vilde læse sig til, hvad der muligvis laa bag mine Ord. Han smilede lidt spydig:

„Hun er tredive Aar; har tre Børn og er brystsvag. Det er muligvis af den Grund, at Doktoren vil have hendes Billede, medens det endnu er Tid. Hendes Teint er ikke blomstrende."

„Skal vi saa spise?" spurgte jeg og rejste mig.

„Du kan jo ringe paa Karlen!"

„Hvorfor ikke paa Opvartningsjomfruen?"

„Der er ingen!"

„Ja men der kom dog en Pige i Gaar!"

„Hun hører til Køkkenet!"

„Du er godt lokaliseret?"

„Jeg har jo sagt Dig, at jeg har logeret her før. Ring saa!"

Vi spiste til Middag saa temmelig i Tavshed. Maden var tarvelig; men da jeg kom med Udsættelser paa den, tog Henrik det meget unaadigt op.

„Vi er ikke kommen hertil for at spise god Mad og drikke fine Vine, men for at ..."

„Bruge Badene!" fortsatte jeg. „Der er virkelig de bedste Udsigter!"

Han filede med Kniven i det sejge Kød og tav.

Saa rejste vi os. Jeg bød ham Velbekomme. Jeg vidste, at det altid ærgrede ham.

Han trak paa Skuldrene. Vi tændte vore Cigarer, drak en Kop Kaffe og snakkede — meget stødvis — om ligegyldige Ting.

„Nu tror jeg endelig, at det klarer lidt!" sagde han.

Det syntes saa. Han spændte et nyt Stykke Lærred i sin Kasse, tog sin Hat, sin Stol og sagde Farvel.

„Hvor gaar Du hen?" spurgte jeg.

„Du synes virkelig at vaage over mig som en Maren Amme. Jeg gaar naturligvis ud for at male — hvis der er nogen Mulighed derfor, og hvis det ikke generer Dig?"

Jeg havde ligefrem gjort ham vred. Jeg lod ham imidlertid gaa, tog selv en Bog og satte mig til at læse. Naar to Venner er ude sammen, virker altid den enes daarlige Humør oplivende paa den anden. Det kan man gøre sikker Regning paa. Jeg læste; Regnen var atter begyndt, jeg undrede mig over, hvor han kunde male, men besluttede ikke mere at blande mig deri. Naar jeg igen havde ham tilbage,

vilde jeg forsøge at tage ham med det gode. Nu vilde jeg virkelig være flittig.

Da Skumringen begyndte at indtræde, lukkede jeg min Bog og lagde mine Papirer ned i Skuffen. Derpaa foretog jeg en Opdagelsesrejse ud igennem den gamle Gæstgivergaards Korridorer og Trappegange; det endte med, at jeg fandt et tilrøget Billardværelse, hvor Lampen allerede var tændt i Loftet, og hvor jeg spillede nogle Partier med en lille Markør med svagelige Øjne og saa forkølet, at jeg selv maatte raabe Pointerne op. Efterhaanden kom der Gæster: Byens Borgere og nogle Folk fra Omegnen sandsynligvis. Det var jo daarligt Vejr for alle. Jeg bemærkede en ung Landmand, slankvoksen, velbygget, brunt Ansigt, hvid Pande, godmodig og højttalende. Han syntes i alle Maader at høre til dem, hvoraf der gaar tolv paa Dusinet, som man siger. Men hans Godmodighed forsonede med hans Tale. Vi kom til at spille imod hinanden i en á la guerre. Jeg spiller daarligt, og mit Spil forbedres ikke ved den Uskik, jeg har, at høre efter Folks smaa, snurrige Vendinger, lokale Udtryk, Provinsialismer etc. Jeg tabte til ham, og jeg tabte yderligere et Par Spil, som han foreslog privat. Hans Glæde var helt barnlig; det umiddelbare klædte ham bedst. Han begyndte paa lidt Politik, som jeg syntes mindre om. Unge Landmænd: Landbrugskandidater, Forstelever og deslige, velhavende Familiers Sønner, er alle af en og samme Mening i Politiken og vilde være det i Literaturen, hvis den laa for. Deres Mening svarer til Fædrenegaardens Tarv og til deres Hr. Papas Avis. En Diskussion er vanskelig, en logisk ført umulig, en Indrømmelse fra deres Side utænkelig. Jeg plejer altid at holde op i Tide: „Aa ja, saamænd; har De for øvrigt hørt om den projekterede Tunnel under Atlanterhavet? Umuligheder, siger De? Intet er Umuligheder i vore Dage, tænk blot paa ..." o. s. v. Det plejer altid at hjælpe.

Vi kom ogsaa ved denne Lejlighed ud af den indre Politiks snævre Farvand og ned i det store Sahara-Bassin, gennem Panamatangen, til Vejrs i en Luftballon og dalede ned ved Nordpolen. Her var fri Tumleplads. Vi behøvede ikke at støde an. Saa fortsattes Spillet uden mig; jeg saa' blot til. At det var den unge Forstraad, jeg havde for mig, blev mig snart tydeligt. Han tituleredes endogsaa spøgende saaledes af de medspillende.

„Naa, F., De skal vel ind til Kæresten i Aften?" spurgte en.

Den unge Mand viste sine hvide Tænder under sit Overskæg og svarede, medens han dublerede paa Billardet:

„Pokker ta' mig; hun er ikke mere her hos gamle Jørgensen. Her er hun jo aldrig mere!"

„Saa skal De vel hen hos Doktorens?"

„Doktoren eller Kontrollørens, ja; det er nu et og det samme, siden de fik det nye opretstaaende at hamre paa. Josephine siger, at Klaveret her duer ikke. Det vil jeg s'gu gerne tro, men her var dog saa rart i den gamle Kasse. Nu skal man sidde og høre paa, hvad den gamle Gnavpose Tolderen fortæller, eller man skal snakke med Doktorfruen om Musik og Bøger. Vorherre fri os; jeg blev helst rent borte!"

„Nej hør, nu F....!"

„Det er altfor rædsomt kedeligt. Og saa kommer de Thevand i Toddyen. Det skal være fint. Ja det er s'gu fint med Kognak'en deri!"

Man lo rundt omkring. „Forstraaden" vedblev.

„Heldigvis saa er der ham, Maleren ..."

Her afbrød han sig, da han skulde gøre et kombineret Stød.

„Heldigvis" tænkte jeg ved mig selv. Det lyder dog ikke saa slemt, som jeg havde ventet.

„Hvad er der med Maleren?" spurgte en af Byens Borgere, medens en anden gjorde Tegn til at iagttage Forsigtighed overfor mig.

„Det er da et fornuftigt Menneske!" sagde den unge Forstraad. Han siger saa mange grinagtige Ting. Det er akkurat, som om man læser i „Punch". Skønt paa den sidste Tid i Fjor var han ogsaa begyndt at vaase. Det er mageløst, at alle Mennesker ikke kan holde sig fra at læse de Bøger; — og saa oven i Købet snakke derom!"

„Er De ikke bange, F.?" spurgte den samme som før.

„Bange! hvorfor?"

Den unge Forstraad saa' op fra Billardet og viste igen sine hvide Tænder med et stort, aabent Smil.

„Naa ja, jeg mener for Maleren. Han kunde maaske stikke Dem ud, F.!"

„Jeg er forlovet med Josephine!" sagde „Forstraaden" med en ganske let alvorlig Betoning. Saa slog han igen den spøgende Tone an og sagde: „Hun har Lov til at more sig; det var Synd andet med hendes Humør. Og saa snakker vi ikke mere derom. Parti! mine Herrer. Jeg lægger for igen!" —

Jeg blev endnu dette Spil over. Man snakkede om forskellige Ting vedrørende de lokale Interesser. Da Partiet var ude, stillede den unge forlovede sin Kø hen i Række og gik.

Snart efter gik jeg. Jeg kom atter ud i nogle indviklede Gange og Korridorer og aabnede til sidst en Dør paa Maa og Faa. Jeg stod i vort Arbejdsværelse. Nu vidste jeg, ad hvad Vej Synet var kommet ind til min Ven den foregaaende Aften; og jeg vidste mere end det.

Jeg tændte Lys og lukkede mit Vindue. Stadig Ruskregn der udenfor i Mørket. Lidt uskyldigt Koketteri! tænkte jeg. Man keder sig naturligvis her i denne Krog af Verden. Den forlovede er liberal; Pige-

barnet er livligt. Henrik er en Sværmer, hvor meget han end skjuler sig. Jeg maa se at faa ham herfra lidt efter lidt. Jeg maa tale Alvorens og Fornuftens Ord; jeg maa vise ham det „urigtige" heri; det plejer han jo at have Sans for; og desuden — man kan dog ikke for Alvor fæste sig ved et saa flygtigt Væsen, som for det første har kunnet vælge min Modpart derinde fra Billardet — og dernæst ...

Og dernæst, da Henrik lidt efter kom hjem og kendelig adspredt kastede sig i en Stol, sagde jeg naturligvis ikke et Ord til ham. Hvad Ret har vi nemlig til at blande os i andres Sager, navnlig af den Karakter? Faar vi ikke altid Utak derfor? og vilde vi ikke selv besvare andres Ulejlighed paa lignende Maade? Og saa et endnu. Er der anden Opdragelse i Verden end denne ene: selv at prøve, selv at lære, selv at erkende?

Denne Aften gik vi til Sengs paa samme Tid, og jeg laa længe og hørte, hvorledes Henrik vendte og drejede sig uden at falde i Søvn. Endelig sov han dog nok ind. Jeg er i ethvert Fald overbevist om, at han ikke stod op og klædte sig paa for at modtage Besøg i vort fælles Arbejdsværelse.

Andet Brev.

Slænger jeg mig i den grønne Skov
Og blader i Naturens store Hæfter,
Straks faar jeg Tanker, ja mer end til Behov —
Den Aandsbespisning giver Kæmpekræfter.
Skoven siger: Læg Dig!
Her er min „Dug dæk Dig",
Livet ved min glade Drik forsød Dig!
Ingen jeg spørger om Forlov,
Jeg tager og nyder, som man bød mig.

Tankerne komme, som forhen tidt
Jeg mente var forsvundne for bestandig;
Sjælen blir modig: jeg tilstaar ganske frit,
I Byen var den bleven helt umandig.
Byen raaber: Bind for
Øjet! til man blind for
Skønhed kun i Solen kan se Pletter.
Gæstfri Skov, min Appetit
Er vel den bedste Ros for dine Retter! —

Den første dejlige Augustmorgen og det første Bad! Unægteligt, naar det gode rigtig kommer her til Lands, saa kan man ikke klage paa det.

Op igennem den lille By, hvor de gule Gavle skinner stærkt i Formiddagslyset. Havernes Plankeværker kaste mørkeblaa Skygger over den hvide Vej, som benævnes Gade. Der er ingen paa Gaden. Fiskerne og Skipperne er nede paa Havnen, hvor de to Gæstgivergaarden tilhørende Badehuse øjnes for Enden af en Gyde.

Jeg er kommen op fra Havnen og Badet gennem denne Gyde. Den lille By ligger terrasseformig fra Stranden op ad Bakken med Skovstrækningen og de skiftende Agre. Jeg ser Træerne deroppe, dybviolette i Skyggerne og stærkt grønne i Lyset, højt over mit Hoved, og den tindrende blaa Himmel med enkelte jævntdrivende Bomuldsskyer allerøverst. Indtrykket af Køligheden fra Søen, af Uddunstningerne fra Gydens fugtige Mure, af Blomsterduften fra de større Haver og Kartoffellugten fra de mindre, blander sig paa en særegen Maade og forstærker Indtrykket hos mig af Badets endnu ikke helt fordampede Friskhed. Jeg fremskynder min Gang, skønt det gaar stejlt op ad. Man bliver ung igen af en saadan Formiddag. Kunde man blot bytte Størsteparten af sine Aftener mod enkelte saadanne Morgener!

Sælsomt nok, man er ikke kommen videre i Bestemmelserne af Indtrykkene, end man absolut skal laste noget for at kunne fremhæve noget andet. Og *man* vil være retfærdig Mand og Mand imellem? —

Jeg vedblev at stige op igennem Byen og klatrede op ad den Spadserevej, der maaske noget vel hensynsløst mod Fodgængerne var trukket op ad Skovbakkens stærkeste Skraaning. I Dag hjalp Badet rimeligvis; jeg følte Stigningen mindre, jeg var i usædvanligt Humør, næsten tankeløs, glad over ingenting, tilbøjelig til alt; jeg var som i Tyverne endnu.

Jeg kunde have hilst denne Duft, der slog mig i Møde fra Skoven, med udstrakte Arme; jeg gjorde det maaske — og jeg vendte mig ikke for at se, om der var nogen, som saa' det. I dette Øjeblik faldt det mig ind, at jeg burde have oppebiet Henrik, førend jeg gik til Skovs. Og dog, maaske nej. Jeg var saa usigelig vel til Mode, og det er under saadanne Tilfælde ikke altid sagt, at man er tjent med at være to — i det mindste ikke to Venner.

Jeg valgte paa Maa og Faa en Sti, der kunde føre mig rigtig dybt ind i Skoven, og saa gik jeg frem svingende med min Stok og nynnende, Gud véd hvad. Her var alt, hvad man kunde ønske sig. Sol, som faldt i Pletter ned igennem Løvet hist og her, legende og lokkende for Fantasien som en af de bekendte brogede Fugle, der altid indfinder sig i Æventyret og frister den vandrende Svend til stedse at gaa videre. Mig maatte de nu gerne friste; jeg vilde jo netop „dybt ind i Skoven". Saa var der Fluer af en Størrelse og Farve, som man ellers aldrig ser, og som stod ganske stille med spillende Vinger i

Luften paa de Steder, hvor Solstriben faldt ned, og derpaa pludselig svirrede og surrede omkring Vandreren og frembragte hos ham de smaa pikante Følelser af Frygt for Næse eller Nakke. Det var disse pludselig belyste Stammer dybt inde til Siderne mellem alt det brunlige og grønne Mørke; de virkede ogsaa æggende paa Fantasien. Romantikken er knyttet til Skoven; det er klart. Saa raslede det paa en mystisk Maade i noget tørt Løv, eller en vissen Kvist faldt ned; det maatte naturligvis være et „Dyr", som kom springende, uagtet der selvfølgelig ikke fandtes Spor af Dyr i Skoven. For Resten var der denne uimodstaaelige Aroma af syrlig Duft fra Underskovens Fugtighed, der holdes nede af Solvarmen over det højere Løvtag, — og saa var der Stilheden, denne Skovensomhedens Stilhed, hvori vi efter de gængse Forestillinger gaar og „taber os", men som ærlig talt snarere giver vort kære Væsens lille Ve og Vel det meget fortryllende Relief, vuggende os ind i Forestillinger om, hvor lidet den øvrige Verden vedkommer os og hvor ganske den er skabt kun for os selv.

Vort kære eget lille Væsen; Du forsvinder sandelig ikke i Ensomheden; Du bliver tværtimod saa rart stor i Skoven.

Og lige med et var jeg i Udkanten igen. Stien havde gjort en Kurve, Uendeligheden var brat forbi, men saa vel til Mode var jeg, at jeg ikke reflekterte videre herover, men smed mig ned paa en Græstue under et af de største Træer og tændte mig en Cigar.

Havde jeg rejst mig op, eller var jeg bleven staaende, saa havde jeg haft Udsigten fri ud over Bakkeskraaningen ned over de sidste Huse i den lille By og ud over Havet; men jeg blev netop liggende, fordi jeg kun vilde se paa Skoven, der trak sig i en stor Bue tilbage fra Markerne, og kun vilde have dette summende, duftende, solvarme Indtryk af noget, der lukkede den Videbegærlighedens Uro ude, som menneskelige Boliger og Havet frembringer. Jeg vilde have en Domæne for mig selv, hvor jeg uforstyrret kunde drømme en Times Tid, medens jeg lod Øjnene følge de ranke Stammer op i de store Kroner og modtog den Forestilling om uafhængigt Velvære, Bevidsthed om Stamhusprivilegium, som en saadan Formiddag i Skoven frembringer i det mindste paa mig.

Og medens jeg laa saaledes, snart paa Ryggen og snart paa Siden, alt eftersom mit Lejes Underlag, de fjorgamle Olden, mindst generte, og medens Cigarens Røg trak sig i blaa Spiraler op mod de sagte susende Kroner, saa var det, at jeg i min Lommebog nedskrev de ovennævnte Strofer.

Og da jeg havde gjort det og tilbørlig rettet og filet og pudset af — Improvisationer er ikke altid saa lige improviserte — saa steg der ude over Bakkekammen til højre to Parasoller frem, der meget

hurtigt voksede til to Dameskikkelser, som kom lige imod mig ad den Sti, tværs over hvilken jeg netop nu opdagede, at jeg havde strakt mig.

Hvad gør man i et saadant Tilfælde? Ja hvad gør Du, kære Morten, som trods dit plebeiske Navn stedse véd at komportere Dig saa udsøgt? Det er ikke saa lige en Sag for en nogenledes velvoksen Mandsperson at faa rejst sig i en Fart — paa en decent og elegant Maade — lige foran et Par unge Damers Øjne. Den liggende er i et saadant Tilfælde absolut den svagere Part.

Jeg valgte at blive liggende, som jeg laa; det vil sige, jeg kastede Benene over hinanden, stak Spidsen af Støvlenæserne frem — man bør aldrig vise Fodbladet — og søgte ved at tage Støtte paa Albuen og plante Haanden under Kinden at give mig et saa adspredt interessant Udseende som muligt — saa kunde Damerne se paa mig eller lade være, ganske som de vilde.

Hvornaar er Mennesket sig selv? I Ørkenen maaske; men sandelig ikke i en af vore Skove, hvor der *kan* møde os nogen eller noget.

Idet Damerne gik forbi, standsede de deres Samtale. Jeg fik en Fornemmelse, som om min ene Støvlenæse dog stak en lille Smule for langt frem, og drog den til mig. I samme Øjeblik saa' den ene Dame — den nærmeste — paa mig, og da hun var passeret nogle Skridt forbi, gjorde hun en halv Drejning med Hovedet og sendte mig et Blik fra Øjenkrogen, som bevirkede, at jeg fik Blodet op i Kinderne og trak begge Støvlerne til mig — uden Hensyn til Fodbladet.

Kære Morten, jeg maa atter ty til denne Afbrydelse for at samle mig lidt: Sig mig, har Du nogensinde set en rigtig „stor" Mand saa nær ved, at Du har opfanget hans Blik? Ja misforstaa mig ikke, jeg skal straks komme tilbage til vore Damer; det gælder dog den ene af dem. Jeg gør blot en Afstikker. Jeg maa tænke — f. Eks. paa Bismarck.

Det var vel at mærke før Attentaternes Tid, og han gik ned ad „Unter den Linden" i en lidet iøjnefaldende Uniformsfrakke tæt knappet op i Halsen, med et stift militært Halsbind under den kraftige Dobbelthage, som han trak lidt ind til sig, og han syntes at bryde sig lige saa lidet om de indfødte Berlinere som om nogle fremmede, upaatvivleligt Englændere, der gjorde deres bedste for at tiltrække sig hans Opmærksomhed. Af og til hilste han paa en ganske ensformig Maade, som man kunde have kaldt adspredt, hvis den ikke havde været saa aldeles militærisk; og jeg opdagede, idet jeg selv passerede forbi Fyrstens Rovfugleøje, at dette Øje stadig vandrede med smaa sikre Sæt fra Midten ud til Krogen og kastede sig derfra koldt

og klart som et Lyn over næsten enhver forbigaaende af blot nogenlunde anselig Statur med et Udtryk: jeg kan bruge Dig til Soldat; jeg vil ha' Dig!

Hvorfor gøre sig fastere end man er? Jeg slog den Gang Øjet ned og blev rød overfor dette Blik „unter den Linden". Nu laa jeg her i Skoven og — tænkte ikke tilbage paa Berlinernes verdensberømte Gade; det gør man kun i Bøgerne, hvor Idéforbindelserne indfinder sig saa belejligt; men rød i Hovedet blev jeg urolig og draget hen imod den Kant, hvor Damerne var forsvundne. Jeg bør vel gøre den store Mand en Afbigt i al Stilhed for denne Idéforbindelse, men jeg kan ikke gøre for det.

Blikket var koldt og klart, trods al den Skønhed og Elskværdighed, ja trods Skælmeriet, der omgav det. Kulden og Klarheden lagde jeg ikke Mærke til; Skønheden saa' jeg, og Lynet havde jeg opfanget:

Jeg vil ha' Dig!

Min første Bevægelse var at komme paa Benene, og min næste Tilskyndelse var at følge efter Damerne. Men jeg betænkte mig.

Forynget var jeg blevet denne Formiddag, men dog ikke saa ung, at jeg ikke skulde tænke mig om. Hvem var disse to unge Damer? Oprigtig talt, jeg gjorde mig ikke dette Spørgsmaal saa meget for den enes Vedkommende. Hvem kender nemlig ikke de stilfærdige, tækkelige unge Piger, smaa Provinsembedsmænds Døtre, som læser Walter Scotts og Ewalds Romaner højt om Aftenen ved Familiebordet, og som aldrig. hvad man plejer at beskylde dem for, læser franske Romaner i Smug — og mindst i Originalen! De er saa skræmmede af Papas Avis og har intet oplevet ude i Livet, der kunde overvinde deres Frygt paa deres Velopdragenheds Bekostning. De henriver ikke til Daarskaber af nogen alvorligere Natur — de henrives ikke selv; de fortærer ingen ung Kraft i deres Brydningstid — de er ikke selv fortærede. De drager ud fra Hjemmet som Gouvernanter, forloves og blive fortræffelige Mødre eller resignere og bliver lidt bitre Tanter.

Vi kender dem. Ære være dem! Det var ikke den „ene".

Nej, det var den anden. Og det kunde umulig være nogen anden end hende fra forleden Aften. Jeg saa' jo Nakken, Hovedets Stilling til Skuldrene, Sidernes og Armenes Bevægelser under Gangen. Jeg tog ikke fejl. Man røber sig altid sikrest bagfra. Det er enhver givet at slaa Øjnene ned, at fordreje Ansigtet, at skjule det med et Slør eller en Hatteskygge under et uventet Møde. Men hvad skal man gøre ved sin Nakke, sine Rygstykker, sine Hofter? End ikke Armenes „frie" Bevægelser formaar vi at gøre os til Herre over, selv om vi ønskede det nok saa meget.

Hun her bevægede sig paa en egen — hvad skal jeg i en Fart kalde den? — musikalsk Maade, som jeg skulde paatage mig at huske

igen iblandt Tusinder, men som jeg vanskeligere skulde kunne meddele et Indtryk af ved nogen Beskrivelse. „Den vuggende Gang", det Udtryk bruger man for ofte; og alt i alt, staar Gangen i noget egentlig rationelt Forhold til Temperamentet? eller er det ikke snarere Benbygningen, som er det bestemmende ...?

Jeg beder Dig om Tilgivelse, Morten. I mine Forsøg paa at sno mig fra det, faar jeg jo næsten Udseende af at tale om Heste.

Jeg vil da altsaa sige, at der bevægede sig foran mig hen ad den snoede Skovsti en Musik, en Melodi, som i et Øjeblik havde berøvet mig Sammenhængen med mig selv.

Og saa forsvandt begge Damerne.

Det var altsaa den, som Henrik ... Jeg havde ikke engang tænkt Tanken helt til Ende, da der fo'r mig som et Stik igennem Hjertet.

Jeg opdagede, at jeg efter hint Øjekast ikke ret holdt af at sætte hans Navn i Forbindelse med hende.

Jeg opdagede endvidere, at Skoven, da jeg nu langsomt tiltraadte mit Tilbagetog igennem den, havde tabt Farve, Duft, hin mystiske Tiltrækning, der sikkert forudsætter et sorgfrit Sind. De fine Spindelvæv generede mig, og Myggene stak.

Jeg kom tilbage paa mit Værelse. Der var varmt. Henrik var ikke hjemme og udeblev stedse. Jeg vilde arbejde, jeg kunde ikke; jeg vilde læse, jeg gad ikke. Saa gik jeg ud igen; jeg krydsede den lille By igennem, jeg drev op langs Bakkerne, jeg stillede mig paa enhver Udsigt. Søgte jeg noget? Aa jeg véd ikke — maaske et Møde.

Men saa gik jeg alvorlig i Rette med mig selv. *Jeg*, som var den ældre og erfarne ... *jeg*, som skulde passe paa Henrik ... Og jo mere det led ud paa Eftermiddagen, og jo mere træt jeg blev af min forgæves Søgen, jo mere gik Ansvaret og Værdigheden ved min Mentorrolle op for mig. Og da jeg om Aftenen laa i Vinduet og røg min Pibe, saa havde jeg arrangeret det hele saa fint i mit Hoved: jeg skulde tage ham saaledes og saaledes, forsigtigt, yderst delikat, netop som man bør tage paa en Kunstnernatur ...

Og saa kom han. Der var en hemmelig Glæde, noget sitrende spændt, stolt noget at læse i hans Ansigt, og det kølede straks min Iver, især da der ikke kom nogen Meddelelse.

Han var dog ogsaa et altfor indesluttet Menneske; og saa irriterede han mig ved at gaa dér og falde over sine egne hemmelige Triumfer og rive mine Bøger paa Gulvet.

Ikke Spor af Nedslagenhed over en Kvindes Luner. Ingen Melankoli, fremkaldt af en Kokette, som havde kastet sine Øjne andetsteds hen.

Det var med Glæde, at jeg endelig saa' ham i Færd med at lægge sig. Jeg tændte Lys og satte mig til mine Papirer. Min Pande brændte.

Jeg stødte Vinduet op; der laa den rolige Augustnat over Byen og Bakkerne. Den havde endnu en god Portion af Sommernattens Glød bag sin højtidelige Høstmine; og saa straalede den af Stjerner. Dér faldt et langt, langt Stjerneskud.

Saadan var hendes Øjekast faldet ned over mig. Jeg gik op og ned ad Gulvet og saa' nu og da til Sovekammeret.

Det Barn derinde; han skulde dog virkelig spares for dette!

Jeg satte mig til Bordet. Før jeg gik i Seng, laa der et beskrevet Blad i min Mappe:

Glæd Dig over Solen, saa længe som den skinner,
over Vindens legende og lette Melodi,
mager Kost er Minder,
Timen hastig rinder:
kast Dig ud i Øjeblikket, før det er forbi.

Ilden i vort Øje, hvor langt vil den vel række?
Ser Du ej de Skyer, som vil slukke Solens Glød!
Snart vil Mørket dække
Jorden og os begge,
Dig og mig, og saa er Visen ude med vor Død.

Tredje Brev.

Hvad er det ejendommelige for erfarne Mænd i Livet, naar der møder dem et eller andet uventet?

Svar: at de altid glemmer at handle efter deres Erfaringer!

Der var inde i Skoven et Sted, som en eller anden Skovrider fra den æstetiske Periode havde ligesom udpeget til Stævnemøde for Omegnens Beboere af begge Køn. Menneskenes Ondskab er stor, og særlig er Tungerne løse paa Landet, hvor Idyllen burde herske og Fred og Forsonlighed være de lokale Guddomme. Man taler om Byernes Prosa — som om Landet ikke havde sin rigelige Part. Sladderen, hint bevingede Kryb, hærjer vore skønneste Egne næsten værre end Oldenborrelarverne; ikke engang de fredede Skove gaar fri for denne Svøbe.

Man vilde i Almindelighed vide, at den gamle Forstraad endnu i Fruens Tid havde indviet Stedet ved Smaasammenkomster med Husets Gouvernante, en livlig, fordomsfri Kvinde, som den Gang endnu ikke havde overskredet Trediverne og sværmede for Lermontoff og graa Haar. Et senere Sagn havde ladet Sognets Præst af og til besøge det romantiske Sted med en tysk Dame, som var paa Besøg der i

Huset. Derefter var Stedet kommet lidt i Miskredit; det var groet temmelig meget til; man omtalte det ikke gerne, og det var endelig blevet fuldstændig umuligt, efter at en gammel Rokkedrejer havde aflivet sig der af Næringssorg.

Havde det endda været af Kærestesorg! sagde et af Byens gode Hoveder, og med denne korte Ligtale var Stedet blevet lagt fuldstændig ad acta.

Paa Toppen af en Bakke, hvor mægtige Bøge stod søjlerette i en Halvkreds om Skrænten, var i en Udhugning af Risbøge anbragt en smukt forarbejdet, magelig Naturbænk. Man saa' herfra over Buske og Smaakrat ned i Dalen og op ad Skovbakkerne paa den modsatte Side, og uden selv at være set kunde man iagttage langt borte fra enhver, der nærmede sig ad Stien, som trak sit lyse Baand i Bugtninger op gennem Ungskoven.

Det var paa den anden Uge, at jeg var her, og jeg vandrede nu regelmæssig hver Dag i den hede Middagsstund, hvor Byen holdt sig inde i Stuerne, op til Bænken, spejdede uroligt ned over Stien og hørte mit Hjertes Slag og følte min Kinds Hede, naar jeg øjnede den lyse Kjole i Frastand. Saa samlede jeg mit Forraad af klædelig Aandrighed, smaa nye Fortællinger om et og det samme, hin Sjælens glade Elskværdighed, som *en Gang* var saa naturlig, og som man saa gerne vil overtale sig selv til at tro kan vedblive at være det. Og saa kom de lange tavse Minutter uden Aandrighed, uden Eftertanke, og en Opvaagnen af Drømmene, hvori man søgte at klare sig Nutid og Fremtid og altid opsatte Afgørelsen til „næste" Møde.

Hvad bragte jeg saa med mig fra disse Møder? thi selvfølgelig, en erfaren Mand bringer et Udbytte med sig: han svælger ikke som en Dreng i et Kirsebærtræ blot for at svælge; han tænker over Frugtens Sødme og kaster Stenen fra sig. De første Par Dage efter det først aftalte Møde bragte Udkast til store Arbejder, som dog efterhaanden formindskedes, indtil de løb ud i nogle enkelte Verslinjer. Den første Berusning havde lagt sig. I Mandens Sjæl er der da en Pause, et stille Bælte i den oprørte Sø; i denne Pause afgøres Forholdet, Kvindens Sag plæderes. Manden bliver, hvis han er Idealist, hendes Advokat; hvis han er en af Livet mættet Egoist, hendes Dommer.

Jeg blev hendes Advokat. Hvor meget var her ikke at tage Hensyn til? hvor meget at bære over med? Hvor barnlig ubevidst var ikke hendes Koketteri; hvor naturligt for hende; hun anede det næppe selv. — En mangelfuld, i det mindste ikke tilstrækkelig ledet Opdragelse, stærk Fantasi og musikalske Anlæg: hvad fører det til paa saadanne afsondrede Steder? — Og saa tvungen af Forældrene til denne Landmand! — Hun sagde det jo selv. Men nu var det en-

gang saaledes, og ... hun saa paa mig. Vilde jeg paatage mig Ansvaret ved at bryde?

Jeg spurgte hende til Gengæld om hendes Forhold til Henrik. De smukke Øjne blev saa sørgmodige og derpaa saa straalende. Hvad skulde hun have gjort andet paa den Tid? Naturligvis! man er i sit Inderste ked af den ensformige Bravhed og nøgterne Honnethed, som benævnes den unge Forstraad, og man træffer en ung uskyldig Fantast, som maler ens Billede og spiller firhændig med en. Hvad gør man? man sværmer med ham — men naar saa den rette kommer — hvad saa? saa sidder man paa Bænken i hans Arm og lytter til hans Tale og føler, at her er den Havn, den Tilflugt, den — den ... Ak, hvor er den „rettes" Forfængelighed et Instrument, som gerne lader sig anslaa og fryder sig under sin egen Melodis Toner!

Det havde været en dejlig stille Middagsstund med stærk Duft og Summen inde i Skoven, og Hovedet med Lokkerne hvilede mod min Skulder, og disse Øjne skinnede saa klare og troskyldige, og enhver Erindring om Bismarck var banlyst — da formørkedes de klare Øjne, og Haanden løsnede sit bævende Greb for at gribe endnu fastere og trykke endnu inderligere under det Spørgsmaal fra de søde Læber: „Hvad skal der blive af mig? Vil Du befri mig fra alle de andre, alle dem, som — som ...?" Og Hovedet skjultes ved mit Bryst, og jeg sad der forlegen.

Forlegen! Det nytter ikke at skjule det. Hvad er Svaret paa et saadant Spørgsmaal? Et Kys. Og hvad er et Kys? En Gentagelse. Og netop fordi det er en Gentagelse, bliver det intet afgørende.

Dersom det komiske i Kærligheden oftere gik op for denne Verdens Daarer, saa vilde der blive færre „salige" Øjeblikke, men ogsaa mindre Forstyrrelse i Tingenes Gang, færre Samvittighedsnag og mere fast Substans i Livet.

Der er Øjeblikke, hvor man kunde sige sig selv a priori uden at have et Spejl, at man saa' dum ud.

Medens mine Øjne i dette Sekund svævede ubestemt om, traf de en Skikkelse helt ovre paa den anden Skovbakke. Skikkelsen syntes at begive sig ned ad Stien, som førte op til os, og trods Afstanden saa' jeg nu, at det var Henrik.

Hun fo'r op med et lille Udraab, rettede paa Hatten, trykkede min Haand og var borte inde mellem de søjlerette Stammer, hvis nederste Del skjultes af den frodige Underskov.

Jeg blev siddende. Jeg tog mekanisk en Bog frem af min Brystlomme. Fem Minutter efter saa' jeg op fra Bogen og traf Henriks Blik.

Det var uroligt; det søgte rundt omkring; jeg nikkede, han bed sig i Læben, drejede sig om og gik tilbage ned ad Stien igen.

Jeg trak Vejret dybt. Jeg vilde i dette Øjeblik give alt for at vide til Punkt og Prikke, *hvad* jeg tænkte i de ti Minutter, efter at min Ven var gaaet. Det vilde kunne blive en interessant psykologisk Indledning til et betydningsfuldt Kapitel i en Roman.

Jeg rejste mig endelig og gik hjem. Undervejs fastholdt jeg stadig det Ønske, at træffe Henrik og have en Samtale med ham. Vi havde ligefrem undgaaet hinanden i de sidste Dage. Det var uudholdeligt i Længden. Vi havde jo dog været Kammerater og Venner, saa langt jeg kunde huske tilbage. Vi burde have en Forklaring. Stakkels Ven!

Han var ikke derhjemme. I Grunden lettede det. Hvem vil ikke gerne opsætte? især i saadanne Sager.

Jeg saa' mig næsten med Vemod omkring i de to Værelser. Det var jo rimeligt, at *han* var den, som flyttede, efter at Forklaringen havde fundet Sted. Jeg vilde saa gerne skaane ham, men det maatte dog siges; han var den, som maatte trække sig tilbage. Hun havde jo valgt mig. Det var mig, som ...

Af en Slags Pietet imod den slagne Part begyndte jeg i Mangel af anden Beskæftigelse at lægge hans Sager til Rette — ja jeg pakkede ligefrem ind for ham. Der var uryddeligt nok i hans Sager. Her laa uvaskede Pensler og Paletter mellem stivede Skjorter og Kamme og Børster; — saa uordenlig plejede han dog ikke at være til daglig Brug. Her var hans Lekture — den var ikke stor — og her var hans Skitsebøger.

Jeg var bleven varm; jeg satte mig i Sofaen og tændte en Cigar. Kufferten var fuld, Skitsebøgerne vilde ikke ret gaa ned; jeg tog en af dem og bladede i den. Talrige Udkast til det samme Hoved. Jeg følte, at Blodet brændte mig i Kinden ved at se dette Hoved i denne Bog og ved at tænke paa alle de Gange, „hun" havde siddet for ham. Nej, det maatte have en Ende, hun havde jo i Dag, i denne Middagsstund udkaaret mig. — Hvad var dette? Et Landskab, Bænken deroppe under de høje Bøge. Der var lagt Akvareltinter over Blyantstregerne — det var det gyldne Eftermiddagslys med stærke, dybe Skygger, Aftenens Forløbere, som faldt hen over mit eget af Middagens Sol beskinnede Mødested.

Naar man skulde se ret til, saa havde han endog „Stemningen" forud for mig.

Der var skrevet noget med Blyant nederst paa Bladet.

Der stod: „Ja, hun har sagt det til mig, i Dag har hun sagt det, at hun ikke véd, hvad der skal blive af hende: Du maa redde mig for mig selv, Du maa befri mig for dem alle; kun Dig elsker jeg. Elsker, elsker."

Jeg slap Bogen og greb den atter. Henrik var meget nøjagtig med at datere ethvert lille Udkast. Landskabet skrev sig fra i Gaar.

Jeg kastede Bogen fra mig og tog mig op til Panden. Saaledes blev jeg siddende nogen Tid. Det susede rundt som i en Mølle derinde; endelig rejste jeg mig, stak mit Hoved frem over Vandfadet, førte Vandkanden op til mit Nakkehaar og hældte til.

Det svalede. Saa tog jeg en ren Flip paa og spadserede en Times Tid frem og tilbage i det lille Værelse.

Eftermiddagen var faldet paa; Dagen blev jo kendelig kortere. Det rødgule Aftenlys skinnede snart ind ad Vinduet og skar mig i Øjnene. Jeg gik hen og rullede Gardinet ned.

I det samme bankede det paa Døren ud til Gangen. Jeg vendte mig uvillig om, jeg tænkte, det var Karlen.

Det var den unge Forstraad, som stod i Døren.

Jeg bød ham med en Haandbevægelse at træde nærmere.

Han vendte og drejede sin Hat i Haanden med nogen Forlegenhed, men derpaa, som om han tog en kæk Beslutning, satte han sig paa den tilbudte Stol.

Jeg selv stod op, med Ryggen mod Vinduet; han havde Skæret fra Rullegardinet lige i Ansigtet; han blussede, tørrede sig med Lommetørklædet og lagde Hatten fra sig.

Jeg bukkede høfligt; jeg ventede. Han begyndte.

„Jeg maa bede Dem om Undskyldning — det er nemlig varmt i Aften!"

Det var uimodsigeligt. Jeg bukkede bejaende.

„Det er egenlig — det vil sige — maa jeg tale ligefrem? Naa ja, det er min Forlovede, skal jeg sige Dem ..."

Der fulgte en Pause, hvori vi saa' paa hinanden. Jeg bed mig umærkeligt i Læben og spurgte: „Er det Deres Forlovede, som sender Dem?"

„Nej," udbrød han med komisk Ivrighed. „Det er Deres Ven, Maleren, som ..."

„Er det *ham*, som sender Dem?" spurgte jeg.

Han rokkede paa Stolen og saa' paa mig med sine godlidende Øjne, og hans Pande lagde sig i Folder.

Jeg havde ondt af ham.

„Hør nu," raabte han; „jeg kender Dem næsten ikke, men De er vist et meget stille Menneske; man ser Dem aldrig i Gæstestuen, og efter hvad man siger, saa sidder De og læser hele Dagen og kommer ikke sammen med nogen. Er Deres Ven ikke meget yngre end De?"

Jeg svarede, at han var noget yngre end jeg.

„Han tager formodenlig meget efter, hvad De siger til ham, ikke sandt ...?"

Jeg gjorde en utaalmodig Bevægelse, og den unge Forstraad fik atter Lommetørklædet op til Panden. Saa rejste han sig halvt op fra Stolen:

„De maa sige Deres Ven, at han ikke maa hænge for meget over min Kæreste, at han ikke maa følge efter hende bestandig og ikke altid sidde dér hos Doktorens med hende. Hele Byen taler nu ikke om andet, og det er dog ved Gud — det gaar ikke an, hører De; vil De ikke nok?"

Der stod store Svedperler paa den unge Landmands hvide Pande over de brune Kinder; hans Blik var paa én Gang truende og bedende. Jeg trak Vejret, saa' paa ham og sagde langsomt:

„Hvorfor siger De ham ikke det selv?"

„Hvorfor, hvorfor? Men for Pokker, jeg har ladet ham mærke det, men jeg kan nu engang ikke saadan — forstaar De; jeg vil ikke blive hidsig, jeg vil ikke gøre Skandale derhenne; saa tænkte jeg, at De, som var saadan et stille Menneske ..."

Han holdt atter inde og betragtede mig. Jeg saa' ned imod Gulvet og derefter paa ham:

„Jeg kender lige saa lidt til Dem, som De til mig. Jeg kender min Ven og indestaar for hans Karakter. Han er imidlertid Kunstner, han har megen Følelse, og det er jo muligt, at hans Følelse er løbet af med ham. De gør mig den Ære at betragte mig som hans Formynder; det er jeg ikke, jeg er hans Ven og Kammerat; jeg kunde som saadan give ham et Raad, i Fald jeg fandt det gavnligt, men jeg maatte da forinden være forvisset om, at ikke den anden Part i Sagen — forstaar De mig? — muligvis fuldt saa vel behøvede et Raad. Med andre Ord: jeg har ikke min Vens Fortrolighed i denne Sag. Har *De* Deres Forl. ..., har De den unge Dames?"

Han saa' paa mig, spørgende, med opspilede Øjne, som om han ikke rigtig var med. Men pludselig glimtede der en Forstaaelse frem i de troskyldige Øjne:

„Aa," raabte han, „De mener, at hun — ja men De kender hende slet ikke. Ser De, jeg véd nok, at man siger, at min Kæreste holder af at more sig. Man har altid saa ondt af unge Piger, som gerne vil snakke med enhver, og som synger og spiller og gerne vil være iblandt Folk. Men jeg siger til mig selv: det varer ikke længe, saa kommer jeg i en Stilling og kan gifte mig. Saa maa hun sidde paa Gaarden deroppe og tage fat med, hvor det forlanges, og — naa ja, vi véd jo, hvad der kan ske i Giftermaal — Børn, hvad? ikke sandt? Saa gaar nok Munterheden over. *Jeg* kender hende, skal jeg sige Dem. Det er en god Pige; man skal bare ikke snakke for meget med hende om alle disse Ting, som — som Deres Ven netop gør. Det kan nu Fruentimmerne engang ikke taale. Naar man tager paa dem som paa Dukker og synger og spiller bestandig med dem, saa bliver de forskruede. Jeg skal nok tumle hende, det kan jeg forsikre Dem paa; og jeg er slet ikke bange, men det kan dog ogsaa blive for meget af

det gode — saadan som nu i disse sidste Par Dage, og — ja nu har De jo forstaaet mig? Hun er min Forlovede og jeg vilde nødig have Spektakler og Scener; saa snakker man bare endnu mere her i Byen. Vil De nok hjælpe mig?"

Jeg havde taget min Pennekniv frem og bearbejdede Enden af en Blyant. Jeg lagde mit Haandarbejde fra mig, da han var færdig, trommede med Knivspidsen mod min Negl og sagde: „Jeg takker Dem for den Fortrolighed, De har vist mig ved at ville søge min Hjælp i et saa delikat Anliggende, De kan være overbevist om, at jeg skal raade min Ven til hans eget Bedste — jeg gentager det: til hans eget Bedste. Det skal ikke være min Fejl, om han ikke kommer til at se lige saa klart i denne Sag som jeg selv."

Han maatte føle paa Tonen af mine Ord, at vi var færdige. Han fremstammede et kejtet Tak og trak sig tilbage. Der er imidlertid godmodige Mennesker — muligvis en Nationalejendommelighed hos os — som ikke kunne lide at bære Følelsen af nogen alvorlig Situation med sig. Han vendte sig om paa Gulvet og rakte Haanden frem med et gemytligt Sving og sagde med et vist kammeratligt Tonefald, som ikke ubetinget lysnede op i mit lidt angrebne Humør:

„Hør, De maa ikke tage mig det fortrydeligt op, men jeg kan i Grunden Pokkers godt lide Dem, fordi De ikke har gjort noget Kvalm ud af dette. Ja, jeg kunde rigtignok ønske at gøre Deres Bekendtskab, hvad? Og ser De, naar jeg nu er bleven gift med Josephine, saa kommer De og besøger os. De maa gerne faa Lov til at spille med hende — hvis hun ellers kan til den Tid, men" — og her gik Gemytligheden over i den højeste Potens af landligt Skælmeri — „Maleren ham la'er vi blive hjemme; ikke sandt?"

Han greb efter min Haand. Jeg overlod ham halvtredje Finger, medens hans Latter frembragte en Dirren i mit Hjerte. Da han vilde til at lukke Døren, standsede jeg ham. „Hør," sagde jeg dvælende paa Ordene og seende ham ind i Ansigtet: „De har Ret; Maleren lader vi blive hjemme. Og véd De hvorfor? (her smilede jeg og nikkede). Fordi det vilde være Synd for ham, om han fik et Tilbagefald. Hans Hjerte er saa stort og hans Erfaring saa lille; en rigtig prægtig Fyr, men lidt skør i Stilken. Han kunde muligvis allerede nu have sat sig visse Ideer i Hovedet og maaske ikke ganske uden Grund. Sæt at Deres Opdragelsesmetode ikke lige straks bar Frugt — Overgangene er undertiden langvarige — saa maatte vi to atter lægge Raad op og maaske da ikke med det samme Resultat som nu. Alt i alt: Menneskene er skrøbelige i denne Verden, selv om Metoderne er fortræffelige. Jeg lykønsker Dem til at kende og vurdere Kvinden saa grundigt. Jeg for min Part kender til Kunstnerne. De er gennemgaaende maaske bedre end Kvinden, thi de lide mere end hun,

der kun ved en Fejltagelse har faaet Ord derfor. Ja De ler — det gør jeg ogsaa. Tak for Besøget!"

Saa snart Døren var lukket, kastede jeg mig hen paa Sofaen. Det var heldigt, at jeg havde puttet min lille Kniv i Lommen; jeg kunde ellers nemt være kommen til Skade, Sindsbevægelser og Knivsblade passer nu engang ikke godt sammen.

Jeg ynkede mig selv og den stakkels Menneskeslægt. Her var nu atter et Giftermaal paa Dørtærsklen, og snart skulde det kaldes helligt. Aa ja, Menneskene er begyndte med at kanonisere de profaneste Ting, Stene, Træklodsen, og de ville vedblive dermed, saa længe der er en Klods tilbage. Hvilken Brutalitet i al dens Godmodighed. „Tumle hende"; jeg gentog disse Ord en halv Snes Gange, og jeg ynkedes over hende. Jeg ynkedes sluttelig ogsaa over ham. Hvilke Erfaringer ventede der ham! Eller — skulde maaske hans Metode være den rigtige?

Der paakom mig næsten en Fornemmelse af Ækelhed ved disse Betragtninger. Jeg vendte mig til min egen saarede Selvfølelse. Dér finder Manden i Reglen en Trøst — en Art Tilfredsstillelse om end blandet. Oven paa rigelig Nydelse af sød Vin gør en bitter Drik sin Virkning.

Men det lykkedes ikke denne Gang. Saaret var for friskt. Jeg tvang mig da til at tænke alvorlig paa Henrik, Idealisten, Rekruten, som jeg vidste var for første Gang i Ilden. Hvad vilde jeg sige til ham? hvorledes holde mig selv udenfor og dog aabne hans Øjne? Jeg kunde jo bedømme Styrken af den Magt, som holdt ham fangen, og jeg vidste, hvor ubetinget han troede. Hvorledes troede han ikke paa mig!

Der er visse Øjeblikke, hvor Dissonansen i Livet skærer igennem en med Anklagen rettet ligeligt mod en selv som ansvarshavende og mod de ansvarsløse Forhold udenfor en. For nogle Timer siden var jeg Sofisten, der vilde fremme min egen Sag ved at give et „Venneraad" til en, som havde været mig trofast gennem hele Livet. Den Gang tvivlede jeg ikke paa Udfaldet. Lidenskaben stod bag ved og pegede frem. Nu var Lidenskaben hævet for mit Vedkommende. Jeg skulde som Ven bekæmpe den hos en Ven — og jeg vaklede og tvivlede paa Udfaldet. Var der Fortrydelse tilbage imod ham? Var jeg ikke fuldstændig helbredet, og tvivlede jeg af den Grund paa mine Overtalelsesevners Tilstrækkelighed? . . .

Ak, her er Punktet, hvorpaa Lidenskaberne angribes af Religionerne og Systematikerne. Den forraader mere end den forsoner; den er som Vinen, den frembringer det herligste i Øjeblikket, men undergraver Organismen, hvorpaa den virker, og med Rette nævnes dens Guddom hos de gamle „den frygtelige".

Jeg gik til Vinduet, rullede Gardinet op og lænede mig ud. Naar man ikke kan eller ikke vil forfølge en Tankegang længer, saa hæfter man sig med en ganske særegen Interesse ved Ting og Personer, som ellers vilde være en ligegyldige og uvedkommende. En Stump af en Samtale, det tilfældige Ydre ved en Mand, som gaar forbi, fæster sig i ens Hukommelse. Ofte, naar man senere vender tilbage til sine pinlige eller alvorlige Tanker, dukker nogle Ord, et Ansigt op for en; man studser, man mindes ikke ret . . . og man opdager pludselig, at disse intetsigende Ord, denne uvedkommende Person bærer paa ens egen Byrde og er meddelagtig i ens Hemmeligheder.

Dér holdt en saadan ligegyldig Ting udenfor Gæstgivergaarden. Det var Postvognen, som forbinder de to-tre smaa Byer langs med denne Kyst, og paa Vognen sad to „uvedkommende" Personer og ventede paa Kusken, som var staaet af for at bringe Posttasken ind.

Jeg saa' tilfældig paa de to Herrer i det gammeldags Agesæde, og mekanisk fulgte jeg deres Samtale. Den ene syntes at være en stedlig Embedsmand med stedlige Autoriteters Snit i Klædedragt og Ansigtstræk. Han holdt et lille topografisk Foredrag over Nabobyen, Vognens Bestemmelsessted, for sin Rejsefælle, en yngre, sværlemmet Mand med rødt, glatsiddende Haar og et velplejet Overskæg, som blev løftet og strøget tilbage med Pibespidsen, der stadig var i Gang. Jeg ansaa ham for en Mediciner eller Farmaceut; han havde en stor blankbrun Botaniserkasse i en Rem over Ryggen. Jeg lagde Mærke til denne Botaniserkasse. Jeg saa' paa hans Ansigt; det var som adskillige andre; Overskægget var det afgørende; han afbrød den anden; Talen var noget læspende, men ikke ildeklingende, han røbede Lyst til at faa noget at vide om Egnens Befolkning og særlig den kvindelige, som han syntes at kende lidt til, lo højt uden egenlig Foranledning, stoppede sin Pibe og takkede sin Rejsefælle for en Svovlstik — og saa kom Kusken og saa rullede de op ad Bakken videre til Nabobyen, hvor de skulde blive.

Jeg lagde, som sagt, Mærke til disse mig ligegyldige Personer. Jeg var helt ked over, at Vognen kørte bort. Nu var her intet mere at se paa, intet at høre efter. Den lille Bys Tage og Skorstene blaanede hen i Aftenen, og Skovbakkerne højt oppe blev saa drømmende. Ikke saa meget som en Hund paa Gaden! Jeg frygtede for Drømmene deroppe fra Skoven. Jeg trak Hovedet tilbage, lukkede Vinduet, rullede Gardinet ned igen og tændte Lampen. Der kom en udenfor paa Gangen! jeg kendte Henriks Trin og hans Maade at tage i Laasen paa. Jeg lukkede selv op, og uden at se paa ham sagde jeg:

„Jeg vil tale med dig!"

Fjerde Brev.

Det var over Midnat, og vi sad endnu i Sofaen. Vi talte ikke længer sammen; alt, hvad der kunde siges fra min Side, var bleven sagt; han havde hørt paa mig, havde siddet en Tid lang stum, have svaret, forsvaret sig, forsvaret hende — alt undtagen angrebet mig. Den brave Fyr!

Men det var jo Ulykken.

Han var saa vant, sagde han, til at se op til mig, til at indrømme min Overlegenhed, til at forestille sig — o Ungdommens Overdrivelse — at Verden maatte ligge for min Fod; han forstod saa grumme godt, at jeg havde opnaaet i den korte Tid, hvad han — det var hans egne Ord — havde tilkæmpet sig Skridt for Skridt. Det havde pint ham, det havde næsten drevet ham til hadefulde Følelser imod mig. Dobbelt maatte han da nu paaskønne sin Lykke, at jeg trak mig tilbage (!), og hvad hende angik, saa kendte jeg hende ikke, forstod hende ikke; hun var ulykkelig, men svag; et Valg var hende saa vanskeligt; hun foretrak at overgive sig til Øjeblikkets Følelse i Stedet for at tage den bindende Afgørelse; om denne Svaghed var kommen mig til Gode, saa var det dog *mig*, hans bedste, hans eneste Ven — han havde været lutter Lidelse, thi han havde kunnet forstaa, at han var den ringere; han var nu lutter Lykke; jeg afstod hende jo, og nu maatte, nu skulde der træffes en Afgørelse overfor den „anden" (han nævnede ikke gerne den unge Forstraad ved Navn), og jeg maatte og skulde hjælpe ham.

Hvilken Ydmygelse for mig! Hele min egen Procedure om igen til hendes Forsvar, ethvert lille Indlæg benyttet til hendes Gunst, ganske som jeg kunde have dikteret ham det, og ikke Skygge af Tvivl, ikke Spor af Ængstelse. Det var jo mig, mig og atter mig, den uimodstaaelige, som havde bragt hende til at vakle. Ja, havde det været en „anden" end mig — men det var mig; og hans Kind glødede og hans Øjne straalede, og han trykkede min Haand til Tak, og jeg sad dér afmægtig, vaabenløs overfor denne unge, uprøvede Kærlighed, som jeg imod min Vilje maatte yde min Hyldest, fordi jeg endnu bar Ærefrygt i mit Hjerte overfor Ungdommens henrivende Blindhed, dens Sejrsglæde midt i Vildfarelsen og Nederlaget.

Saa fik jeg ham endelig i Seng: han sov ogsaa; han var jo syv Aar yngre end jeg.

Og medens Lampen vedblev at brænde paa Bordet, stod jeg ved det aabne Vindue; det var blevet mig en Tilflugt i disse Dage.

Jeg saa' ud paa den sovende lille By og derfra op over den sovende Nattehimmel, hvor Stjernerne vaagede. Jeg var intet mindre end sentimental i dette Øjeblik; jeg stod og grundede paa et eller andet prak-

tisk Raad, hvormed jeg kunde hjælpe min unge Myndling. Alligevel blev jeg adspredt. Det var Stjerneskuddenes Tid: det stundede mod Høst, og Nattehimlen lod sine Smykker falde til Jorden. Nu og da løsnede en saadan glimrende lille Ting sig deroppe paa den mørke blaa Fløjelspude og gled og faldt hurtigere og hurtigere og forsvandt, som om en Haand pludselig havde lukket sig om den. Jeg véd ikke, hvad det var for en bizar Idé, men jeg kom til at tænke paa Kotillon. Nu deles Ordnerne ud: de betyder ikke meget, men lige saa glimrende de ser ud, lige saa mange Illusioner knytter sig til dem. Det blev en formelig Regn. Er det da *alle* Illusioner i Verden, som forgaa i denne Nat!

Jeg saa paa de faste, rolige Stjernebilleder, som graver Menneskeslægtens Urmyter om Kamp og Kærlighed i Guldbogstaver ind paa uforgængelig Grund; jeg dvælede ved de høje, rene Fiksstjerner med denne Tankens dybe Hengivelse i en uforanderlig Skæbnemagt, som en Søndagspræst saa gerne vil erklære for Vantro — og jeg traadte tilbage til Bordet, samlede mine Tanker og skrev en Billet til den unge Forstraad. Han maatte fjerne hende paa nogen Tid fra Byen; han vilde derved bedst understøtte mine Bestræbelser for at undgaa „Kvalm".

Saa gik jeg i Seng og sov de retfærdiges Søvn.

Jeg var den, som vaagnede tidligst næste Morgen, og jeg lod Karlen bringe Billetten af Sted. Henrik sad ved Skriveriet hele Dagen, men syntes ikke at være tilfreds med sit Arbejde. Karlen var instrueret af mig. Ud paa Eftermiddagen fik jeg Svar. Hun var taget i Besøg til en Slægtning i Nabobyen. Jeg kunde have ønsket hende længere bort, men foreløbig var der allerede vundet noget. Henrik gik ud og kom tilbage hen imod Mørkningen. Han var nedslaaet og tavs. Jeg selv sad ved min Oversættelse af et spansk Drama i rimede Vers; et Arbejde, som jeg kaldte min „Høvlebænk", som optog mig fuldstændig, og hvorved Sveden ofte brast mig ud af alle Porer.

Henrik og jeg spiste til Aften sammen saa godt som i Tavshed. Jeg læste ham noget for, men han hørte ikke efter. Da jeg gik i Seng, gik han ud at spadsere. Han har formodenlig set paa Stjerneskuddene.

Hans Udseende den næste Formiddag var næsten ængsteligt. Stakkels Ven. Jeg talte alvorlig og indtrængende til ham om at rejse. Han forlangte to Dages Udsættelse, som jeg indrømmede ham imod det Løfte, ikke at forlade Byen i disse to Dage uden i Følge med mig.

Han skrev et Brev og lagde det selv i Postkassen udenfor. Han pakkede ind og pakkede ud, nød intet ved Maaltiderne; og i Mørkningen, da vi sad sammen, brast han i Graad.

Jeg tog ham om Halsen og bad ham, om jeg maatte bestille en Vogn, for at vi straks kunde komme af Sted.

Han stødte mig fra sig og erindrede mig om mit Ord, de to Dages Venten. Jeg kom med Modforestillinger, han tog sin Stok og gik hastig ud i Mørket.

Jeg ventede paa ham ved „Høvlebænken", men jeg høvlede ikke meget. Jeg blev uroligere og uroligere, efterhaanden som Timerne gik og Aftenen traadte ind i Natten. Stenolien slap op i Lampen, jeg vilde ikke vække Folkene paa denne Tid, jeg søgte i vore Kofferter efter nogle Lysestumper, som jeg erindrede fra tidligere Tid. Jeg fik fat i en Stump og samtidig i Henriks Skitsebog. Ved Lysepraasen besaa jeg da Bænken under de høje Bøge og læste det skrevne. Samtidig faldt den ulykkelige Rokkedrejer mig ind. Næringssorg — Kærestesorg! Jeg rev Bladet ud, krammede det sammen og kastede det ind under Sengen; og jeg gav mig selv det Løfte, saafremt min ulykkelige Ven kom hjem i Behold, at tage med ham til Nabobyen næste Dag og fordre en Afgørelse af hende i denne Sag, som var bleven ham en Livssag. Det maatte være Landmanden eller Henrik! en af de to; Valget maatte træffes — saa vilde jeg vaske mine Hænder, ofre til Guderne og sværge Cølibat for Resten af mit Liv.

Man bliver eksalteret af en saadan Venten i de sildige Nattetimer.

Saa kom han, da Lyset næsten var forbi. Han var askegraa i Ansigtet, sveddrivende, dødtræt. Ak, det Kunstnerblod!

Han kastede sig om min Hals: jeg tyssede paa ham som paa et Barn. Da han hørte, hvad jeg lovede ham den næste Dag, lod han sig føre til Sengs — og sov.

Der var kun lidt over to Mil til den næste By, og vi bestemte os til at gaa Vejen; det friskede, mente jeg. Vejen gik for Størstedelen over Bakkerne gennem Skoven, men hvilken Gang det var! Luften var saa henrivende, Insekterne summede, og Solen broderede paa sit Kanevas under Løvet; men vi to Menneskebørn vandrede dér som til en Begravelse. Vi havde jo ikke mere at sige hinanden; alt var udtømt — selv de tommeste Gisninger. Saa slap Skoven, og Bakkerne sænkede sig ned imod den lille By, som næsten paa et Haar lignede vor egen lille By. Ved Siden af Kørevejen, hvorpaa vi gik, løb dybere nede, mellem Smaakrat og enkelte fritstaaende Træer, en Spadseresti. „I Morgen er det fjorten Dage siden, vi kom her til Egnen!" sagde jeg henkastende for dog at sige noget; og jeg tilføjede ved mig selv: Fjorten Dage! Henrik svarede ikke, men standsede og stirrede ned paa Stien. Jeg fulgte Retningen af hans Blik og greb ham heftig i Armen.

„Henrik!" raabte jeg.

Han vilde slide sig fra mig og ile ned ad Skraaningen. Jeg kastede mig over ham og brødes med ham. Han gav et Skrig fra sig og sank ned paa Hug. Jeg halede i ham, trak ham op, slæbte ham næsten, og tvang ham med mig tilbage ad den Vej, vi var kommen.

Ved Støjen, som vi gjorde heroppe paa Chausséen, saa' et Par i Vejret nede fra Spadserestien. Det var en ung, sværlemmet og bredskuldret Mand med rødligt Overskæg og en brun Botaniserkasse i Rem over Ryggen. Op til denne Riddersmand lænede en ung Dame sig ømt og kærligt, som om hun søgte hans Beskyttelse imod den falske og slemme Verden. Det var *hende*. Deres Hænder var forenede i et trofast Greb; deres Øjne saa' lidt overraskede ud, men jeg fik ikke Tid til at se, *hvor* stor Overraskelsen havde været. Jeg skulde slæbe min unge Ven med mig tilbage til det Sted, hvorfra vi var kommen. Det var næsten som i vore ganske unge Dage — efter et Russold.

* * *

Vi kørte den næste Dag — i øsende Regn — op igennem Bakkerne fra vort landlige Asyl. Jeg sad paa Vindsiden med den ene Haand om Henriks Skulder og holdt Paraplyen over ham. Han var dødbleg; jeg tror ikke, han lagde videre Mærke til Vejret.

Da vi kom forbi det Sted paa Kørevejen, hvor Udsigten over Byen af sig selv paatvinger sig den rejsendes Opmærksomhed, vendte han Hovedet bort, og jeg saa' hans Læbe skælve. Jeg knugede hans Skulder og hviskede ham i Øret:

„Henrik, det er lettere at elske end at tilgive; og vi skulle eftertragte det sværeste her i Livet for at nærme os det bedste. Har jeg Ret?"

Knyt, unge Ven, ej saadan dine Hænder;
giv Tid, giv Tid!
Alverden flammer ej, fordi Du brænder;
Alverden kender alt, har alt erfaret;
og skriger højt Du under Smertens Bid,
saa kommer Verden stille der med Svaret:
Giv Tid, giv Tid!

Saa længe Solen skinner, Søen skvulper,
og Løvet falder og fornyes atter,
saa vil der være Taarer eller Latter
spredt mellem dødeliges store Tal;
saa længe Kærnen skjules bag en Skal,

saa kan man gribe fejl; — i alle Fald:
grib til, vær Mand, stol paa din Sjæl og vælg!
og ser en Orm Du i den grønne Bælg,
saa kast den bort, men stem ej op en Sang
om Skæbnens Uret og om Livets Plager; —
der gror tidt Ukrudt paa den friske Ager,
og der er, ser Du, Orme til engang.

Kom, unge Ven, og ræk mig dine Hænder;
giv Tid, giv Tid!
Det Hjerte kun, som ej i Feber brænder,
men som har Livets rene Ild bevaret,
hvis Luer ikke bølger hid og did,
kun det blev mod for tidlig Kulde sparet;
derfor, giv Tid!

EN UROMANTISK NOVELLE

Det var paa Vestkysten. Vestkysten har bestandig paa dansk betydet et og det samme, og der vil derfor ikke være nogen Grund til yderligere Forklaring over dette Punkt. Man havde i Mands Minde levet i Fred og Ro i den lille By, som laa et Par lange Riffelskud fra Stranden. Den lille By var sænket ned i en Dal, som fremkom ved en Aa, der borede sig ud i Havet gennem høje, bølgende Bakker og bratte teglstensgule Brinker. Naar man kom kørende inde fra Landsognene, havde man ingen Anelse om Byens Eksistens, førend man med et Ryk holdt Hestene an, for ikke at falde med Køretøjet ned paa Byens Tage. Man kunde naturligvis ogsaa komme til Byen gaaende. Men det var der ikke mange, som gjorde; fremmede i det mindste ikke. En Gang var der dog kommet en forvildet Turist vandrende. Han havde kigget ned paa Byen oppe fra Højderne; han havde fundet, at den saa' ganske venlig ud, var steget ned, havde opdaget en Kro og bestilt sig et Maaltid. Det er sandsynligt, at Maaltidet den Gang havde bestaaet af Fisk og Kartofler. Da Fisk imidlertid lige saa vel som Kartofler skal koges, og da alt i det hele taget skal have Tid i denne Verden, og ikke mindst paa den jydske Vestkyst, saa var Turisten i Ventetiden spadseret ned gennem Aalejet til Stranden, hvor han fandt et Dusin Baade optrukne paa Sandet, men ingen Mennesker. Han var varm og støvet, Vesterhavet var i Ro og saa' indbydende ud. Han klædte sig af, lagde sin tunge Stok over sit Tøj i Man-

gel af en Sten — thi der var ingen Sten — og tog sig et Bad. Det var velgørende, salt og forfriskende. Han klædte sig paa, fik sine Strømper og Sko fulde af Sand, brummede lidt for sig selv og besværede sig for Værten i Kroen, da han var kommen tilbage, over, at der intet Badehus var paa et Sted, hvor der var saa dejligt Vand. Værten kløede sig i Nakken i Stedet for andet Svar, tog 12 Skilling for den hele Fortæring og glemte at give sin Pige de 8 Skilling, som den fremmede havde efterladt sig i Drikkepenge. — Den næste Sommer kom den fremmede igen, men denne Gang i Følge med fire andre Turister. De blev der nogle Dage, drev omkring paa Stranden, badede, fik Sand i Strømperne, brummede derover og laa urolig om Natten under de store Dyner i de smaa Kroværelser. Førend de drog bort igen, havde Anføreren en længere Konference med Kroværten, som lovede, at han „skulde gøre sit bedste".

Værten i Kroen var det bedste Menneske paa Jorden og kun værst imod sig selv, som man siger. Han havde fra sine tidlige Aar faaet en paa denne Egn ingenlunde ualmindelig Tilbøjelighed for „Bittere". Det var hans eneste Tilbøjelighed i denne Verden, og denne kunde til Nød undskyldes. Vintersæsonen er lang og barsk i de Egne, og Havgusen er raa og salt; der er Fristelse til at modarbejde det salte ved det bitre. Paa den anden Side var han Vestjyde nok til heller ikke at være utilgængelig for et Regnestykke. Hvis han satte et Badehus op til næste Sommer, saa vilde der komme mindst dobbelt saa mange Turister — det havde Anføreren forsikret ham. Et dobbelt Antal Turister gav dobbelt saa mange Bittere, især hvis han stadig glemte at give Pigen Drikkepengene. Han kunde maaske desuden „lægge lidt paa". Han raadførte sig med sin Ven Toldbetjenten; Toldbetjenten indvarslede et Møde paa Kroen af Byens formaaende Mænd. Sagen blev drøftet hele Vinteren igennem, og ved næste Sommers Begyndelse stod der — ikke ét, men hele to Badehuse paa Stranden, anbragte paa Vognfaddinger med høje Hjul under.

Saaledes blev denne Plads et Badested og saaledes bliver vel de fleste Badesteder til i Verden.

Den lille By, som hidtil havde ligget nedsænket i sin egen beskedne Ro mellem de stejle Banker, blev pludselig forandret. Man talte tværs over Vejene eller fra Hus til Hus; thi saaledes gjorde Badegæsterne i Sæsonen. I Kroen blev der ikke længer serveret Fisk undtagen som For- eller Mellemret. Kroværten drak selv sine Bittere. Til sine Gæster havde han derimod af en omrejsende Vinagent købt en Pibe Medoc, som straks ved første Omskænkning blev erklæret for umulig. Værten kom ind med en sort Frakke, der rynkede i de lange Skøder, Krave med ombøjet Flip og Straahat under Armen. Han tog Middagsbordets forenede Udbrud med absolut Ro, forlangte

et Glas, skænkede og drak. Han erklærede under Grimacer, at det smagte nederdrægtigt, men tilføjede formildende, at han havde drukket det, der var værre. Han raadede sine Gæster til Bittere. Man lo og drak Vinen, eftersom ingen anden fandtes, og som Erkendtlighed for denne sine Gæsters Resignation havde Værten den næste Sommer udmærket Vin i sin Kælder. Et Skib fra Bordeaux til Pillau var strandet om Vinteren akkurat paa det Sted, hvor man om Sommeren badede og gik i klar Kjole eller hvide Benklæder. Og det var lykkedes Værtens og Toldbetjentens forenede Anstrængelser at bjærge et Fad — ned i Kælderen.

Kroen var ikke længer Kro, men Badehotel. Toldbetjenten havde slaaet en hvid Markise op ved Siden af sit røde Skilt og lejede Huset ud om Sommeren, med Undtagelse af Kontoret, hvor hans store Hund sov, og et Loftskammer, hvor han og hele Familien sov. Alle lejede Værelser ud over den hele By, og disse stakkels Fiskere og Smaaparcellister blev saa forhippede paa at leje ud, at de gerne havde lejet sig selv bort mod en passende Godtgørelse, hvis de gode Herrer og Damer blot havde kunnet bruge dem til noget. Om det saa var den „store" Købmand i Byens Udkant, han, som solgte for mange Hundrede Daler Sæd og Tømmer om Aaret, saa havde han Badegæster i Indkvartering. Nogle paastod rigtignok, at Gæsterne var af hans Familie, og at de laa frit; men andre vilde vide det modsatte, ja nævnede endog de ublu Betingelser, under hvilke Værelserne ud til det dybe Aaleje var blevne belagte.

Og medens saaledes Byen i de tre Sommermaaneder undergik disse betydelige Forandringer, saa blev Naturen uforstyrret sig selv lig. De lyngbevoksede Banker højnede sig, med enkelte Sædskifter, i Vejret paa begge Sider af Dalbunden, hvor Husene laa strøede. Aaen hoppede rask af Sted ned igennem Slugten; i nogle Regnvejrsdage skummede den formelig, saa at en ung, smægtende Dame oppe omkring de fyrretyve kaldte den „Elven" og erklærede, at det mindede ganske om Telemarken. Aaen borede sig i brat Fald gennem de stejle, nøgne Brinker og flød omsider ud i Vesterhavet, medens den i en større Omkreds satte den flade Havstok under Vand, og frembragte herved et Slags Delta med Vandarme og mellemliggende Smaaøer, hvor de spadserende Badegæster, Herrer og Damer, morede sig med at plaske eller hoppe omkring, alt efter Beskaffenheden af enhvers Fodbeklædning eller gymnastiske Tilbøjelighed. Gamle Folk paa Stedet kunde fortælle om, hvordan Aaen under et Skybrud var svulmet op til en rivende Flod, hvori baade Dyr og Mennesker var omkommet. Men herom talte ingen mere; allermindst fik Badegæsterne noget Nys herom.

Det blæste en ganske jævn, velgørende Brise, saaledes som man ønsker den i Slutningen af Juli Maaned, naar der ikke er mange Skyer for Solen, naar Stedet, hvor man sidder, er gult, ophedet Sand, og naar Skyggen fra Vegetationen ikke just overvælder en. Halvvejs oppe i Slugten, lige langt omtrent fra de yderste Huse i Byen og fra Stranden, sad i Middagsstunden en ung Mand i lyse Sommerklæder paa en saakaldet Malerstol og tegnede. Eller rettere, han havde tegnet. Paa et af Bladene i den Mappe, der laa ved Siden af ham, stod den nederste Del af Aalejet, hvor Formiddagens Skygger var faldne stærke og bestemte ud fra de optaarnede Klitter hen over den lille frodige Rabat af Grønt, der betegnede Aaens Løb. Disse Skygger dannede Tegningens Forgrund. Mellemgrunden optoges af Havstokken dernede, med det blinkende Delta, nogle faa Figurer og de optrukne Badevogne. Havet med den høje, blødt fortonede Horisont var Baggrunden.

Solen havde flyttet sig og med den Skyggerne. Den unge Mand havde lagt Mappen ned og sad foroverbøjet paa den trebenede Stol og lod det fine Sand langsomt risle ned over de blanke Støvlenæser, idet han skiftevis og ganske mekanisk bevægede det ene og det andet Fodblad omtrent som om han traadte Bælgene paa et Stueorgel. I den Mellemtilstand af vaagen Drømmen og halvsovende Drømmen, hvori han befandt sig, tænkte han sig maaske ligefrem et saadant Harmonium for sig. Fingrene syntes, idet de legede hen over Knæene, at trykke Taster ned og frembringe langsomme Akkorder. Han smilte hen for sig og nikkede let med Hovedet.

Det er en ærlig Sag at blive lidt døsig, lidt aandsfraværende, naar man har arbejdet fra den tidlige Morgen i Solskinnet, og naar den betagende Strandlugt ombølger en, og Brisen akkurat vifter den Hede bort, der truer med at blive for stærk.

Lige overfor, paa den anden Side af Slugten, sad en ung Dame i lys Morgendragt paa en Feltstol og læste i en Bog, der laa opslaaet paa Skødet, og over hvis Blade hun bøjede sig med en hvid Entoutcas til Skærm for Solen. Hun havde været i Bad. Det kunde man slutte sig til fra det store, blonde Haar, som endnu i halvtunge Masser laa udslaaet over Skuldrene. Ansigtet saa' man ikke. Hun bøjede sig for dybt ned over Bogen og skyggede samtidig med Parasollen frem for sig. Hun læste meget ivrig.

En stor Fugl — en Fiskeørn eller en af de store Torskemaager — kom flyvende meget lavt og med lydelige Vingeslag hen over Stedet, hvor hun sad. Skyggen af den store Flyver, som i en meget ringe Del af et Sekund var imellem Middagssolen og den læsende, faldt over Randen af Parasollen og gled hastig hen over Bogens Blad og forsvandt. Hun saa' op, lidt betuttet og aabenbart i Øjeblikket ikke

ganske paa det rene med Aarsagen, der havde frembragt denne Virkning. Et aabent, lyst Ansigt, med store Træk, en maaske vel lav Pande, røde Kinder og klare, graa Øjne. Da hun havde opdaget Fuglen et godt Stykke Vej borte, og da hun havde overbevist sig om, hvis hun for øvrigt havde haft nogen Tvivl i saa Henseende, at Øjne ikke har godt af at se imod Solen, vilde hun fortsætte sin Læsning. En ganske ubetydelig Ændring af hendes Synsvinkel, inden hun tog Øjnene ned, bragte imidlertid hendes Blik over paa den anden Side af Slugten. Hun tog straks Øjnene til sig, men havde dog faaet en Fornemmelse af, at han ikke saa' herover. Da hun havde løbet nogle Linier igennem, hævede hun derfor atter Øjnene og rettede sit Blik derover. Et roligt, prøvende Blik; en ganske lille Smule Nysgerrighed og et Udtryk, som kunde oversættes: „Naa, det er altsaa ham, ja jeg har set ham før!"

Der hang en Lorgnet i en sort Lidse om hendes Hals. Hun greb efter den, men slap den med det samme og læste Siden ned. Da hun skulde til at vende Bladet, gled Blikket atter flygtig derover. Han sad uforandret i samme Stilling og bevægede Fingerspidserne over Knæene. Nu smilede hun, og saa læste hun videre uden Afbrydelse.

Han saa' endelig op. Hvad var det for en Dame derovre under Parasollen? Han gennemgik i Hukommelsen de fremmede paa Stedet, men syntes ikke at kunne finde nogen Rubrik for hende. Man bliver nemt nysgerrig ved et Badested. For Resten laa han ikke her saa meget for at bade som for at bestille noget. Hvad kom det i Grunden ham ved, hvem der sad og læste deovre under en lys Parasol? Han tog Mappen og gjorde nogle Streger. Mærkeligt for øvrigt, at hun slet ikke saa' herover! Han kiggede ned ad sig for at se, om ikke den Stilling, han indtog paa Stolen, der næsten var sunken helt ned i Sandet, havde noget paafaldende ved sig. Han gav ogsaa sin Straahat et lille Tryk. Nu rejste hun sig op derovre. Der blev nok for varmt. Hun tog sin Feltstol og Bog under Armen, men Parasollen var stadig for; ikke som om hun bevidst vilde skærme sig, men saadan tilfældig, saadan kedelig tilfældig! Hun gik op imod Købmandens store Hus, der vendte Gavlen ud imod Aaen. Hun var ikke over Middelstørrelse; men hun gik godt, som om hun var slankere; godt — trods det dybe Sand.

Han tegnede nogle Konturer paa et af de bageste Blade i Mappen. „Naa, lad hende gaa!"

Han rejste sig, strakte Armene, tog Hatten af og strøg Haaret tilbage. Han smilte, saa' ud over Havet og tog sig en ordenlig Slurk frisk Søbrise. Han raadførte sig med sit Ur. Det var Middagstid i Badehotellet. Han var sulten ...

Paa det samme Sted stod han igen næste Formiddag. I Dag havde

han Malerkassen med. Han stod op og betragtede det Stykke Lærred, som han havde spændt i Kassens Laag. I Dag var Skyggerne, som de skulde være, men Solen blinkede lidt bag Skyerne; han maatte skynde sig, om han vilde have noget udrettet. — Han var af Middelhøjde med en ganske lille Ansats til Fyldighed; blond med en kort, ganske rask afstumpet Næse, fuldt Skæg, røde Kinder og smukke Øjenbryn. De var maaske det smukkeste ved ham. Det, at han bestandig løftede og sænkede dem i Overensstemmelse med det vekslende i hans Stemning, meddelte Ansigtet noget livligt i dets Helhed, som ellers det noget vel stillestaaende Underansigt kunde modsige. Han satte sig og begyndte at arbejde.

Da det led hen ad Middag og Skyggerne over Aaen begyndte at dreje sig, medens de paa Lærredet stod fast, begyndte han ogsaa at vende sig paa Stolen. Der var ingen derovre. Han slap Forgrunden og tog fat paa Mellemgrunden med det blinkende Delta og de optrukne Badevogne. Der gik nogen dernede paa Stranden. Var det en Dame? Nej, det var den tykke Møbelhandler, som laa her i Aar. Han arbejdede, til Solen fuldstændig havde forandret hele Karakteren og Stemningen i Landskabet; saa pakkede han sammen og rejste sig op. Der var ingen derovre! Han saa' paa Uret; det var Middagstid, ja over Middagstid i Badehotellet. Og nu begyndte han at føle, at han var meget sulten.

Idet han arbejdede sig med Kassen over Ryggen og foroverbøjet, tungt igennem Sandet op over Stien til Kroen og just vilde dreje om en Klit, var han nær løbet lige mod to Damer, en ældre og en yngre, Moder og Datter. Han veg dem Pladsen paa den smalle Sti, Malerkassen slingrede ud i Remmen ved den bratte Drejning, Laaget sprang op, og Palet, Pensler, Farver, Oljeklude, Smaaflasker etc. strømmede hen over Sandet og ned imellem Marehalmen. Han kunde ikke tilbageholde et: Aa! med lidt ærgerlig Overraskelse i. Den ældre Dame standsede, gjorde et Forsøg paa at se medfølende ud, kom til at le over Malerens Udtryk og spurgte ham pludselig med noget af den Ugenerthed, som Badelivet efter Kenderes Sigende kan medføre, om „det var slemt?"

Han laa paa Knæ og samlede op og forsikrede med sit mest smilende Ansigt, at det „betød intet!"

Paletten var trillet lige hen for Fødderne af den unge Pige. Hun bukkede sig uden at sige noget, tog den op og rakte den til ham, idet hun med kendelig Beklagelse betragtede den Side, hvor Farven sad paa, og hvor nu Millioner af Sandkorn havde blandet sig i den Grad med Oljefarverne, at det hele lignede et meget sirligt og meget kunstigt Stukkaturarbejde.

Han sprang op og takkede. „Det er akkurat Smørsiden, den er fal-

den paa!" sagde han smilende og forklarede dette professionelle Udtryk.

Begge Damer lo; først ganske lidt, saa mere og sluttelig lo de alle tre. Saa fortsatte Damerne deres Gang. Han bukkede, de bøjede Hovedet, han fuldendte sit Samlerværk, saa' efter dem og gik hjem.

Han sad omtrent en Uges Tid hver Dag paa det samme Sted og malede i Formiddagstimerne. Vejret var ham overordenlig gunstigt. Hver Dag den samme Himmel med omtrent de samme Smaaskyer, de samme Skygger og den samme Sol. Han var glad og vel til Mode, som maaske kun en Maler kan være det, hvis Arbejdsværelse er hele den store, solbeskinnede Natur, og hvis Arbejde under heldig sammenstødende Omstændigheder lykkes. Hvad han ikke havde været de første Dage efter sin Ankomst her til Badestedet, det blev han nu, alt eftersom hans Studie steg frem og han efter endt Synsforretning hver Dag kunde ønske sig selv til Lykke. Han snakkede med Badegæster og med Fiskere, med Kromanden og med Kontrolløren, og da han samtidig holdt strengt Hævd over sin Arbejdstid og ikke lod sig forstyrre, saa snart han havde sat sig til Rette paa den hellige Trefod, saa nød han baade Arbejdets og Hvilens Behageligheder som Kunstner og som Syvogtyveaarig. Naar man er syv og tyve Aar, har en grundmuret Konstitution og er tilfreds med sit Arbejde, saa bliver man meget nemt tilfreds med den hele Verden. „En god Fordøjelse", siger en persisk Vismand, „gør Dig til Ven med din Fjendes Broder." Den unge Maler havde ikke en eneste Fjende og en fuldstændig paalidelig Appetit.

Hun havde en Dag indfundet sig med sin Feltstol derovre og siddet og læst et Par Timer. Hun passerede hver Formiddag frem og tilbage paa den anden Side Aalejet, naar hun skulde til eller kom fra Bad. Han havde da regelmæssig rejst sig op fra Trefoden, hilst ærbødig, smilende, men med fuldstændig Takt. Det var den eneste Afbrydelse, han havde tilladt sig i Arbejdet, og hun havde hver Gang besvaret den med en meget klædelig Bøjning af Hovedet og Parasollen.

Med hans Arbejde i Dag var dette hans Formiddagsstudie tilendebragt. Han satte Kassen ned foran sig, skød den tilbage med Støvlenæserne og sammenlignede, efter at have tændt sin lille, kunstig udskaarne Pibe, omhyggelig Landskabet paa Lærredet med Landskabet in natura. Der skulde egentlig en Figur dér nede paa Sandet til at oplive Mellemgrunden og holde sammen paa de noget ensformige Toner. Det blev jo rigtignok en ganske lille Figur, ikke stort andet end ... Ah, dér var allerede to for én dernede paa Stranden! De „stod" ypperlig i Farven; han tog hurtig Paletten op, prøvede Penselspidsen paa Tommelfingerens brede Negl og satte resolut nogle mørkere og

lysere Punkter ved Siden af hinanden paa Lærredet, akkurat dér, hvor Klittens Kontur slap med sin kolde Skygge, og det varme, hvide, bløde Sand gled, sitrende under Solen, jævnt ud over Mellemgrundens Flade.

Det var ogsaa nødvendigt at være lidt resolut; thi nu begyndte Figurerne nede paa Stranden at bevæge sig; de kom langsomt op over; den fremspringende Klit skjulte dem for en lille Stund, og saa dukkede de frem paa Stien, der førte lige op imod, hvor Maleren sad.

Han smed atter Paletten ned i Kassen med et: „Saa, nu kan det gaa!" og lænede sig velbehagelig tilbage, idet Hovedet paa hans Pibe sendte smaa krusede Røgstøtter fra sig. Saa snappede han hurtig Piben af Munden, Damerne stode for ham. Der var ikke Tale om, at de kunde passere *forbi* ham dér, hvor han sad. Han maatte rejse sig og støtte sig op imod Sandskrænten, og han lignede i dette Øjeblik, med sin Malerstok i Armen, en Skildvagt, der gør Honnør.

„Tør man være nysgerrig?" spurgte den ældre Dame, Moderen. Det var maaske snarere Høflighed end nogen stærk Kunstinteresse, der foranledigede Spørgsmaalet fra hendes Side.

„Nej, hvor nydeligt; se, Emilie!"

Den unge Pige bøjede sig svagt rødmende ned over Maleriet. Da hun havde set lidt derpaa, gjorde hun et Par Bemærkninger, der oplivede Kunstnerens noget forlegne Ansigt. Det er altid en lidt egen Sag saaledes at vise sine Kunstprodukter frem. Man vil egenlig helst se ud, som om de slet ikke havde noget at gøre med en.

„De tegner selv, Frøken? maler maaske endogsaa?" spurgte han ivrigere, end han selv vidste af.

Hun stod i det fulde Sollys, der klæder alle blonde saa godt, frisk og rødmusset fra Badet, med klare, levende Øjne og det store, tykke Haar i naturlige Masser ud over Skuldrene. Hans Øje greb straks disse skinnende Masser og tegnede dem i deres bløde, bugtede Fald.

Hun blev maaske stødt over dette Blik. Overfor en Kunstner forveksler man tidt det hastige og tilegnende i Blikket med Paatrængenhed i Tanken.

Hun slog med Haanden bagoverbøjet dette Haar tilbage, som den fremmede syntes saa rask at gøre til sit, og svarede lidt tørt: „Min Tegning har, som alle Dilettanters, ingen Interesse for en Kunstner!"

„Sig ikke det, Frøken!" sagde han hurtig, i sin fornøjede Tone. „Dersom De — tilfældigvis — vilde vise mig — saa ...!" Han stoppede midt i. Hun vendte ham Siden med en opfordrende Bevægelse mod Moderen.

Moderens noget korpulente Figur stod endnu bøjet over Maleriet. „Men dér har De jo sat os to paa! Vil Du se, Emilie; der er dit røde Shavl og din Straahat og min Kyse!"

Med disse Ord vendte hun sig op imod ham. Han stod og stødte sin Stok ned i Sandet. Hun løftede Pegefingeren med ældre, korpulente Damers, og især Mødres, godmodige Autoritetsmine overfor et yngre Menneske:

„Ja, de Herrer Kunstnere skal man tage sig i Agt for. Kom, min Pige; Solen steger os ganske brune. Tak for Deres Artighed!"

De gik. Han stod og borede Stokken ned i Sandet med en fortrædelig Mine. „Jeg Fæ! Men jeg skal ogsaa altid være saa rask til ...! Aa, blæse med dem!" Han rev Stokken op med et Ryk og gav sig til at le, en sund, fornøjelig Latter. Saa kastede han endnu et kærligt Blik paa sin Studie, lukkede Kassen til, slængte den over Skuldren og gik, fløjtende en Mozartsk Sonate og slaaende Fægterhjul i Luften med Stokken, hjem efter mod Kroen.

* * *

Han laa, saa lang han var, den samme Dags Eftermiddag paa Ryggen op ad en Marehalmstue ovre paa den anden Side af Dalsænkningen, hvor Bakkerne var højest, og hvor han i sin bekvemme Stilling kunde betragte den hele store Kystkrumning for sine Fødder. Han havde sin Tegnemappe med sig; en ganske ny Mappe, der var sendt ham pr. Post i Dag i den gamle, udtegnedes Sted. Den skulde indvies. Han vilde have sig et Eftermiddagsstudie med hele Kyststrækningen paa, og efter Sædvane vilde han først gøre en udført Blyantsskitse af Motivet. Imod Sædvane var han doven i Dag.

Han var glad og derfor doven. Hans Studie, der var forekommet ham lidt tungt derhjemme i hans lille Gemak i Kroen, tog sig om muligt endnu bedre ud i hans Øjne efter Bordet end før. Han var glad herover og glad i den lykkelige Forventning om, hvad der nu skulde komme paa det næste Stykke Lærred. Dér laa det nede, det, der „skulde komme", udstrakt i en henrykkende Bue for hans Fødder, med de gule, lerede Klitstyrtningers kraftige Skyggemasser, med det friske, blaa Hav, og Eftermiddagens Luft, der var mættet af varmt, blødt Lys og med faste Skybanker i Horisonten, som formelig smeltede hen i Toner af violet Velvære og Henrykkelse. Alt det skulde han nu have fat i. Han følte formelig i Fingrene, hvorledes det var at lade Penslen med en tyk, rigtig tyk, pastos Farve ælte op og ned ad det i Forvejen grundérte Lærred, indtil de enkelte Masser og de enkelte Flader kom til at staa ud fra hverandre, og saa at begynde med de mindre Pensler denne Detailleren ind i det stort angivne.

Aa, det var dog dejligt at være Maler! Han var det med Liv og

Lyst. Hans Fader, en besindig Embedsmand, havde holdt igen saa længe og saa fornuftig, indtil han saa', at hvad han fra først af havde holdt for en Grille, var en fast Tilbøjelighed, dikteret indvendig fra, og at Tilbøjeligheden overvandt al Hæmmen. Saa var Sønnen bleven givet under en dygtig Lærers Vejledning, havde samtidig gennemgaaet Malerakademiets Skoler, havde taget sine Præmier, havde udstillet, havde vundet en Konkurs, og var nu kommen paa den Plads i Dagbladenes Anmeldelser, der begynder saaledes: „I Rækken af disse yngre Dygtigheder staar ubetinget ...," og som ender saaledes: „Vi kunne derfor i et og alt lykønske ..." o. s. v.

Bladene gik i Borgen for ham. Publikum besaa' ham, Privatmænd bestilte hos ham, og om det saa var hans gamle Tanter, saa mente de nu paa dette Tidspunkt, at han dog vistnok vilde gøre Lykke, til Trods for deres foregaaende mørke Spaadomme. Hans Fader smilte stille og vel tilfreds hen for sig. Dagbladene er undertiden heldige i at gøre alle tilfreds.

Han laa, som sagt, saa lang han var, eller nogenlunde saa lang han var, og lod sit Øje i roligt Velbehag dvæle paa den farvede Rigdom ved hans Fod. Han smilte, som en Polykrates vilde have smilt fra Toppen af sit Palads. Den rige Møbelhandler, som brugte Badene her i Aar, vilde upaatvivlelig ikke have fundet det ringeste at være saa henrykt over her. Her var ingen Træer, ikke engang saa meget Træ, at man kunde have gjort det mindste Stoleben deraf.

Den unge Kunstner svælgede i Nydelsen af denne træløse Natur. Den var hans Ejendom. Den tilhørte ham i Kraft af det lille Scepter, som hans højre Haands Tommel- og Pegefinger netop legende rullede med. Saa skød denne Kunstnernaturens ejendommelige Selvfølelse op i ham; hans Fantasi tillod sig de dristigste Erobringer. Det var *hans* dette Rige, der laa for hans Fod. Og han befolkede det efter Forgodtbefindende med Væsener, der lød hans Vilje. Han sejlede langs denne Kyst, over det blaa Vand, gennem det yppige, varme Lys i et ødselt udstyret Fartøj; et Orkester om Bord, en smuk Kvinde ved hans Side. Han tog den tunge, ciselerte Pokal, som raktes ham, og tømte den, medens Luften sitrede under Strengenes Slag, og Vandene nejede sig for Baadens Stævn. En Kunstner er upaatvivlelig det yppigst anlagte Menneske paa Jorden; tag alt fra ham undtagen hans Sundhed og hans Talent, og han vil byde Dig til Fest som en Fyrste i Kejserens nye Klæder.

Saa sank den liggendes Hoved lidt, og han syntes at grunde over en eller anden Tanke, der krydsede de andre Tankers blomsterstrøede Vej. En Anelse af Alvor, som ikke misklædte ham, drog sig hen over hans Træk. Han nynnede først, og derpaa sang han højt: — — —

Ja hvad var det? Noget med et Fartøj — med et Orkester — en

ung Kvinde — Strengeleg — Blomster — og derpaa, som Slutning, en stor Vandhvirvel!

Hans Stemme var blød og behagelig — Ordene lavede han aabenbart lidt om paa — som man saa tidt gør det ved Sangtekster.

Idet han sluttede, hørte han, at en var standset i Klitten oven over ham. Han rettede sig i Vejret med et rask lille Ryk og greb forvirret sin Tegnemappe. Selv om det kun er en tør Vestjyde, der overværer ens musikalske Underholdning med sig selv, saa er man dog helst fri.

Det var ingen tør Vestjyde, som var standset i Klitten oven over ham; det var den unge Pige. Ogsaa hun syntes paa sin Side lidt forvirret ved Mødet. — Han sprang op og hilste. Han var den, som først fik sin Utvungenhed tilbage. „Jeg er nok kommen paa Deres Enemærker i Eftermiddag. Jeg haaber, De tilgiver?"

Hun svarede ham med klædelig Rødmen og et lille Smil, at hun ingenlunde havde forpagtet disse Enemærker. Det stod enhver frit for at bevæge sig her paa Kysten, hvor han vilde!

„Endogsaa at ligge, hvor han vil!" sagde han leende og børstede Sandet af sig.

„Ja, og synge!" fortsatte hun ikke uden lidt Skælmeri.

„Hm, man kan heller aldrig være sikker paa ...!" Han pillede forlegen ved Tegnemappens Baand.

„De er meget artig! Jeg holder selv meget af Sang; og da jeg hørte en ubekendt Melodi, og da Lyden, som De maaske selv har lagt Mærke til, dæmpes her i Sandet, og da jeg ikke kunde beregne Afstanden, saa vedblev jeg at gaa frem, indtil jeg var lige over Hovedet paa Dem. Og saa var Sangen forbi med det samme!"

Det var ligefrem en Undskyldning. Og det smigrede ham, at den blev gjort ham. Han saa' op til hende. Hans friske Ansigt skinnede, og hendes friske Ansigt lyste ned til ham. Hun saa' lidt prøvende paa ham. Der var saa lidt Fare, forekom det hende, ved den ligefremme unge Mand, som lo saa meget, og som oven i Købet — o ja, oven i Købet — var forlegen i hendes Selskab. En ung Pige er altid fem Aar forud for en ung Mand, og hun forlader sig altid paa sin Sikkerhed overfor et Ansigt, der ikke har en eneste skarp Linje. Hun kan i Reglen gøre det.

„Skal De til at tegne nu?"

Han fik i en Fart Mappen op og tog sin Blyant. „Jo!"

„Tør man være nysgerrig?"

Han rakte Haanden op imod hende, ikke ubehagelig overrasket. Hun lavede sig til at hoppe ned fra sin Tue, men standsede og betænkte sig. Og atter kom Rødmen. „Det er dog maaske ..."

„Hvilket?" Han lo over hele Ansigtet og strakte Haanden endnu

længere op. Hun tog om hans yderste Fingerspidser, gled, rutschede et Par Skridt ned, tog fat om hans Arm for ikke at falde, og stod saa ved Siden af ham og bed sig i Læben.

„Der ser De!" sagde han. „Hvorfor lod De mig ikke hjælpe Dem straks?"

„Ja, De har Ret!" svarede hun kort. „Vil De saa begynde?"

Han satte sig ned paa den trebenede Stol, slog et Blad Papir op med en gullig, varm Tone, og begyndte at sætte Punkter med Blyanten og forbinde dem med Linjer.

„Er det saadan, De begynder?"

Han saa' op fra Papiret og smilede. „Det er De maaske ikke vant til, Frøken?"

„Nej, jeg indrømmer, Hr. ...!"

„Aa, om Forladelse; jeg burde have nævnet mit Navn lige straks, saa meget mere, som jeg i Dag i „Hotellet" hørte Deres af den allestedsnærværende og alvidende Kontrollør!"

Han rejste sig halvt, med en sirlig, lidt overdreven Bøjning og præsenterede sig.

„Saa kender vi Dem fra Udstillingen!" svarede hun og stillede sig hen bag ham, saa at hun kunde følge alle hans Haands Bevægelser.

„Ja, man er noget officiel!" sagde han, tegnende.

„Bruger De aldrig Viskelæder?" spurgte hun.

„Nej, men De?"

„Jeg visker mere ud, end jeg tegner."

„De er vist ikke ganske korrekt?"

„Nej, i min Tegning, mener De!" Hun lo.

„Jeg mente i Deres Svar." Han lo og rejste sig op.

De stod begge og saa' paa hinanden og lo, og kunde ikke holde op. Intet er smitsomt som Latter; det er de gunstigste Auspicier at begynde et Bekendtskab under og dækker for Forlegenhed.

„Hør, véd De hvad, Frøken; jeg foreslaar, at De tager min Stol og min Mappe og giver Dem til at tegne. Det er mig umuligt i Eftermiddag, og jeg skal gerne lade være at se paa Dem!"

Hun vægrede sig, han trængte paa; og han gjorde det med saa ligefremme Ord, som om det aldeles faldt af sig selv. Og hun gav efter.

„Ja, nu sidder jeg her. Men De maa laane mig Deres Kniv; jeg maa virkelig have dette Blyant langt spidsere. Og saa maa De holde Deres Løfte, ikke at se paa mig; i det mindste ikke førend jeg rigtig har begyndt!"

„Det er et Ord!"

Han vendte sig halvt fra hende og stod og tyggede paa et Stykke Marehalm og strøg sit blonde Mundskæg. Han besaa' ved den Lejlighed sine Fingre og begyndte at gnide, som i Distraktion, paa den

glatte Ring, der prydede hans højre Haand. Saa kneb han det ene Øje til og skottede fra Siden ned paa Mappen. Han saa' paa den hvide Haand, som tegnede; og saa smilte han: „Maa jeg nu se?"

Hun vilde viske ud, men han standsede hende. „Jeg er Lærer, Frøken; maa jeg be'! Hm; ikke saa ilde. De har Anlæg; men lidt for spids, for ængstelig. Vend Fladen af Blyanten til, og begynd ikke med Schatteringen straks. Aa, denne Schattering; det er Dilettantismens Særkende. Nej, bliv ikke vred. Ja saa, De bliver ikke vred? det nytter heller ikke. Maa jeg vise Dem — Ser De — her ...!"

Han bøjede sig ned og tegnede nogle Streger. Han blev ivrig. Hans Haand laa ved Siden af hendes paa Mappen; hun drog sig lidt tilbage; han lagde ikke Mærke dertil; han tegnede, han viste; hun tog fat. Det var en Lektion efter alle Kunstens Regler, og for bedre at følge hende laa han støttet paa sit ene Knæ ved Siden af den siddende og opmuntrede hende med smaa Tilraab: „Rigtig, saadan skal det være; de Forhold er gode; den Kontur gjorde De godt; blot lidt mere Dristighed!"

Hun saa' paa ham. „Det er maaske allerede for dristigt?"

„Hvad mener De?"

„Jeg sidder her, en ung Pige, og lader mig undervise af — af, min Gud, jeg kender Dem jo saa lidt!"

Han førte til Svar sin Haand hen ved Siden af hendes. Hun forstod ham ikke og blev lidt forskrækket. „Men Gud bevares, Frøken, se her!" Han lod sin Ring glimte paa den brune, solbrændte Haand. Hun havde en lignende paa sin hvide.

„De er forlovet?"

„Ja, og De?"

De saa' paa hinanden og lo; hun rødmede. „De har Ret. Vi er brandfri. Men alligevel —" hun rejste sig og lagde Mappen paa Stolen — Jeg kommer til at bryde af; Moder har vistnok allerede ventet mig længe!"

Han traadte et Skridt tilbage, tog sin Straahat af og purrede op i Haaret. „Ganske som De behager. Jeg takker Dem fordi — fordi — naa, ja, jeg mener, det er mig altid en Fornøjelse at være Lærer dér, hvor der er saa kendelige Anlæg!" Han havde pludselig taget sig en meget alvorlig og noget ældre Mine paa. Hun bøjede smilende, høflig Hovedet.

„Skulle vi fortsætte i Morgen — eller en anden Gang, som De selv vil?" skyndte han sig at tilføje.

„Ja, maaske. Farvel og Tak!"

Han stod og saa' lidt efter hende, gik tilbage til Stolen, satte sig, slog Mappen op, tændte sig en Cigar og dampede. „Virkelig ikke ilde. Der er Talent. Kun er det komisk — han lo og betragtede Blyan-

ten — hvor dog de smaa Damer altid skal have det spidst!" Han slog Bladet om og forsøgte at tegne paa den næste Side, men opgav det snart. Han rejste sig, fløjtede sin Sonate, og begav sig hjem til Kroen, idet han undervejs kastede et Blik op til den store Købmands Hus dér, hvor der var en hvid Markise udenfor den nylig gennembrudte Gavldør. Der stod en Bænk udenfor Døren. Men der var ingen at se paa Bænken.

„Dum, drum; bum, brum; dum, drum, dum, dum, dum ..."

Han gik hjem, idet han nynnede Begyndelsen af Allegroen i Beethovens Heroïca. De unge Kunstnere er musikalske i vore Dage.

Han kom ind paa sit lille Værelse i Badehotellet. Solen var ved at gaa ned. Der var stille udenfor. Man havde glemt at aabne hans Vinduer. Han stødte dem lidt heftig op. Han kunde ikke taale indelukket Luft. Han lagde Mappen paa en Stol, sin Straahat oven paa den og sad og smøgede sin Cigar ud, medens hans Øjne gled drømmende over Studiet og de smaa Farveskitser paa Væggen. Saa søgte han et eller andet paa Bordet, og i det samme bankede det paa Døren.

„Kom ind!"

Det var Værten, som paa denne Tid af Dagen plejede at være meget meddelsom, i yderst menneskevenligt Humør. Den unge Kunstner saa' lidt utaalmodig paa ham. „De ønsker?"

„Intet, min rare Herre. Det er blot et Brev, som Landpostbudet bragte, mens Herren var ude. Stadig i Virksomhed? Godt at bestille? Ha, ha. Hr. Knudsen, Møbelgrossereren, klager over, at han ikke kan faa Tiden til at gaa her hos os, og jeg siger ham bestandig: Hr. Knudsen, siger jeg, De skulde bare vide ..."

„Det er godt!" afbrød Maleren ham, og rakte ud efter Brevet. „Det er godt. Tak skal De ha'; er De saa god at lukke Døren efter Dem!"

Han holdt Brevet i Haanden og gjorde, som alle Mennesker have haft for Skik at gøre, siden Breve blev opfundne; uagtet han paa Udskriften vidste, fra hvem det kom, drejede han det paa alle Kanter, besaa Poststempel og Dato, rødmede og rev det hastig op.

Han sad, bøjet forover paa Stolen, og læste. Saa tog han et i hvidt Silkepapir indsvøbt Fotografi ud af Konvoluten, besaa det, kyssede det og satte det op med en Malerstift fast i Tapetet oven over Bordet. Han tog det ned igen og lagde det i sin Lommebog. Han tænkte maaske paa Pigen, der kom og gjorde rent om Morgenen. Maaske tænkte han paa noget andet, et Besøg; ja Gud véd, hvem der skulde faa i Sinde at besøge ham her! Men han tog Fotografiet ned, og saa satte han sig til at skrive.

„Jeg vil skrive hende et rigtig langt Brev til, den kære Pige!" sagde han til sig selv. „Det skylder jeg hende. Der er gaaet to Postdage over, og hun har Ret til at spørge mig hvorfor? Men jeg har været

saa flittig lige til disse sidste Dage, og jeg ..." Han afbrød sig selv og kasserede Pennen. Den var primitiv som alt her paa Stedet. Han tog en anden og skrev. Nu og da saa' han op i Vejret og omkring i Værelset. Brevet vilde ikke blive rigtig langt. Han læste det op.

„Min egen dyrebare Pige!

Først og fremmest min hjerteligste (der stod „bedste", men det blev udstreget) Tak for dit Brev og dets silkepapirindsvøbte Indhold. Det overraskede mig. Jeg havde ikke tænkt mig, at dit Billede vilde blive saa hurtig færdigt og saa kønt. Jeg kunde maaske nok som Maler have et og andet at indvende mod Arrangementet, din Stilling paa Stolen og sligt. Disse Fotografer er virkelig gennemgaaende nogle Uhyrer. Men i det hele taget er det kønt, og dine søde, rare Træk staar nu saa lyslevende for mig her i mit lille Kammer, hvor jeg formelig maa slaa Knude paa mine Ben for at kunne røre mig. Jeg havde Dig først oppe paa Væggen, men Du tog Dig ikke ud dér. Eller jeg frygtede maaske for profane Blikke. Det er jo endnu saa nyt for mig at besidde Dig, at eje Dig, Du kære, saa at jeg ikke vil have Dig paa Udstilling her, selv om her kun kommer en vestjydsk Pige i Træsko eller min meget fine Ven, Hr. Hotelejeren. Det er nok, at jeg selv skal hænges paa Udstillingen. Apropos, jeg har malet en ekscellent Studie, som vil fryde dit Øje, naar jeg atter kommer over til Dig paa Fyn. Jeg har i det hele taget været meget flittig, og det er da ogsaa — det har Du vel selv kunnet sige Dig — Grunden til, at jeg har været saa smølevorn med Korrespondancen ..."

Han afbrød her og løb Midten af Brevet smaamumlende igennem, idet han forandrede et Ord, strøg et Komma eller satte Prikker over i'erne. Slutningen lød saaledes:

„Med Hensyn til Varigheden af mit Ophold her, da lader der sig endnu ikke sige noget bestemt derom. Du véd, kæreste, at jeg bruger min Tid, og *maa* bruge den for at naa det Maal, som jeg har sat mig. Jeg vil gøre et Billede med Figurer, helst Pigebørn, der leger mellem Klitterne, eller saadan noget lignende, naar jeg blot kan faa Modeller til at staa for mig. Jeg har faaet en Elev her i Dag, en ung Dame, der „bruger Badene" tillige med sin Moder. Hun har noget Anlæg for Tegning, men er for øvrigt langt mindre dygtig end Du og — langt fra saa smuk. Hils nu dine kære, og vær selv tusinde Gange omfavnet af din o.s v."

Han lagde det i Konvoluten, skrev udenpaa og vilde forsegle det. Han standsede, tog det ud igen og læste det atter igennem. Han syntes

ikke at være rigtig tilfreds med det. Det var ikke langt nok, og idet han sammenlignede det i sin Hukommelse med det sidst sendte, forekom det ham at mangle noget, noget, som han ikke ret kunde forklare sig, men som han havde paa Følelsen.

„Naa, lige meget. Næste Gang!" sagde han ved sig selv og forseglede det. Saa gik han ind i Gæstestuen, hvor Badegæsterne var forsamlede.

Den unge Pige var gaaet hjem til sin Moder. De beboede to Værelser i Gavlsiden af den store Købmands Hus. Udenfor Døren, under Markisen, stod en Bænk, og foran Bænken var der akkurat levnet saa megen Plads for en grusbelagt Gangsti, at man ikke behøvede at falde lige fra Dørtrinet ned ad den Skrænt, der med smaa Afsatser af Marehalmtuer og vejrbidte Buske sænkede sig fra Huset brat ned i det dybe Aaleje, hvor Vandet rislede og Byens Ænder snadrede.

Moderen sad udenfor paa Bænken med sit Strikketøj. „Du blev længe borte, Emilie. Du har gaaet hastig?" Hun rejste sig og fulgte med Datteren indenfor.

Den unge Pige hængte sit filerede Shavl og sin bredskyggede Straahat over en Stol og satte sig ned og ordnede lidt ved sit Haar. „Du har ventet paa mig, Moder?"

„Ja, og jeg begyndte næsten at blive urolig, skønt Du véd, det ellers ikke ligger til mig. Hvor har Du været?"

„Jeg har spadseret langs de yderste Bakker. Der er saa smukt paa denne Tid af Dagen."

„Nu har vi jo snart Aften. Har Du mødt nogen?"

„Den unge Maler."

„Ja saa. Kommer han dér?"

Datteren smilte. „Han kommer vel alle de Steder, hvor han vil. Han spurgte mig for øvrigt næsten om Forlov, og jeg svarede ham det samme, som jeg kan svare Dig: Vi har ikke forpagtet Bakkerne!"

„Du talte altsaa med ham?"

„Jeg talte med ham, eftersom han talte til mig. Og jeg saa' paa, øt han tegnede!" Hun rødmede lidt og syslede med sit Shavl.

„Hm! Var det ikke — var det ikke lidt uforsigtigt af Dig, mit Barn? En forlovet Pige?"

„Ja, og en forlovet ung Mand. Han gjorde mig selv opmærksom derpaa."

„Ja saa. En formelig tête-á-tête!"

„Næsten. Han viste mig, hvorledes jeg skulde tegne."

„Men Emilie!" Moderen saa' hen paa sin Datter. Den unge Pige sad rolig og legede med Hagebaandene paa sin Hat. Det syntes, som om hun var vant til at have sin Frihed og sin Vilje. Og man kunde se

paa dette Ansigt, frit for alt Koketteri, al Behagelyst i Trækkene, at hun ikke misbrugte nogen af Delene.

Moderen lagde sit Strikketøj fra sig og tog et Brev op af Lommen. Med et lidt forandret Tonefald sagde hun: „Liebmann har skrevet mig til, at vi snart kunne vente ham i Besøg for en Dag eller to, og har bedet mig bestille ham Logi paa Gæstgiverstedet. Vil Du se, hvad han skriver?"

Den unge Pige rødmede, og denne Gang dybt. Hun drejede sig hastig om paa Stolen og rakte ud imod Brevet. Hun læste det igennem. Det saa' ud, som om hun læste det mekanisk. Saa gav hun det tilbage og sagde med et Smil: „Som sædvanlig. Det kan man kalde den eleganteste Forlovede af Verden. Han skriver til sin tilkommende Svigermoder og ikke til sin tilkommende — hun trak paa Ordet — Brud. Jeg venter bestandig, at han skal sige „De" til mig ligesom i de franske Komedier."

„Men Barn dog. Man skulde tro, Du var skinsyg paa din Moder!"

Datteren bøjede sig ned og foldede Hænderne over sit Knæ. Ingen, ikke engang hendes Moder, skulde læse sig til, hvad der foregik i dette Pigehjerte. Hun løftede atter Hovedet, med et ganske svagt Ryk, og kom til at se hen paa sin Moder. Hun saa' bekymret ud. Saa rejste den unge Pige sig og gik smilende hen og lagde Armene om Moderens Hals og kyssede hende paa Panden.

Den gamle Dame trykkede hende til sig og bad næsten bønlig: „Du vil nok skrive ham til og svare ham herpaa; ikke sandt?"

„Naturligvis. Kom her med Brevet; jeg skal gøre det med det samme — saa er det gjort!"

Moderen fulgte alle sin Datters Bevægelser, som om hun frygtede et Lune, der kunde afbryde det givne Løfte. Hun saa' at den unge Pige gik hen til Bordet i Midten af Værelset, slog den sirlige Skrivemappe op, lagde Brevet ved Siden af sig, glattede det ud, læste det halvhøjt igennem og tog Papir og Pen. Hun skrev; og da hun var færdig, vendte hun sig til Moderen med et lille Nik og læste for hende:

„Min Ven!

Jeg ser af dit Brev i Dag til Mama, at Du snart vil glæde os med dit Besøg her i vort frivillige Eksil. Tjen os da blot i, saafremt Du kan, at underrette os en Dag eller to i Forvejen om den nøjagtige Tid for Ankomsten. Du véd, at to enlige Fruentimmer kunne have et og andet at arrangere, hvori de ikke ønsker at overraskes, selv om Gæsten er nok saa velkommen. Vi skal endnu i Morgen personlig forberede dit Komme paa Gæstgivergaarden, hvor Du dog formodenlig kommer til at tage Lejligheden, som den falder, og ikke gøre for store

Fordringer. Alt er primitivt her i denne Afkrog af Verden, men Luften er styrkende, og Lægen, som Du var saa opmærksom at sende os herned forleden Dag, var meget tilfreds saavel med Mamas som med mit Udseende. Det glæder mig, at Du tilbringer en saa behagelig Tid hos dine jydske Herregaardsvenner, og vi glæder os begge, baade jeg og Mama, til snart at have Dig hos os. Jeg haaber, at denne lille Badekur, som Du har sat os i Stand til at foretage, skal gøre mig flinkere til sammen med Dig at besøge de Selskaber i Vinter, som jeg i Fjor maatte renoncere paa. Modtag de venligste Hilsener fra os begge ved din Emilie."

Moderen havde nikket langsomt, synlig tilfreds, for hver Sætning. Brevet blev lagt i Konvolut, forseglet og forsynet med Udskrift:

Hr. cand. jur. Godsbesidder
Charles Liebmann.

„Skal vi saa lave Thebordet i Stand?"

„Ja, lad os det, min Pige!" sagde den gamle Dame med et Suk. Men det var et Suk af Lettelse; af den Slags, som Mødre kender til, naar de har giftefærdige Døtre, og naar de sidder i smaa Kaar og dog skulle hævde en ydre Position, som er dem overleveret af en Embedsmand med høj Titel, knap Gage og knappere Enkepension.

„De vil have det spidsere endnu? De er uforbederlig. Nu skal jeg vise Dem en Maade, hvorpaa man sliber sin Blyant spids uden stadig at behøve at tage sin Tilflugt til Kniven. Derved undgaar man ogsaa at tilsmudse sine Fingre, hvad der navnlig for Damer er af Vigtighed. De har saadan smukke, hvide Hænder, Frøken!"

„Ingen Komplimenter. Jeg vidste ikke af, at Kunstnere gav sig af med sligt!"

„Det er ingen Kompliment!"

„Lige meget. Hvis De siger mig noget saadant, kasserer jeg Dem straks som Lærer!"

„Hvorledes?"

„De berøver Eleven sin Frihed derved. Jeg staar ved mit Ord. En Kompliment, og jeg giver Dem Deres Bog tilbage. Overlad sligt til andre!"

„Men min Gud, Frøken; det er den pure, rene Virkelighed. Kan jeg gøre for, at De har smukke Hænder? Netop som Kunstner har jeg en Forret til at sige sligt, uden at man tager mig det ilde op. De *har* smukke Hænder; meget velformede, smukke og hvide Hænder!"

Hun truede smilende ad ham, idet hun rakte ham Blyanten. Han tog den, bøjede sig ned, greb om sin Fod med den ene Haand og sleb Blyantspidsen paa sin Støvlesaal.

Hun havde indfundet sig, ikke den næste Dag, men anden Dagen efter deres sidste Møde, paa den samme Plet. Han var begyndt at male. Han havde hilst hende ærbødig, men, som det forekom hende, lidt adspredt.

„Er jeg til Ulejlighed, saa vil jeg straks gaa!"

„Paa ingen Maade. Jeg ser, De har taget Deres Feltstol med. Tør jeg byde Dem min Mappe og den Blyant, De sidst havde? Vil De saa sætte Dem her og tegne uden Hensyn til Schatteringen. Jeg bliver ved min Studie, som jeg er i Færd med at anlægge. De kan tegne uforstyrret, og naar jeg selv gør et Ophold, skal jeg korrigere Dem."

„Meget forbunden. Altsaa begynder vi!" Og de begyndte.

Eftermiddagen var stille. Skyggerne fra Brinkerne strakte og rakte sig ud over Sandet dernede. Landbrisen viftede ud over Havet, og Myggesværmene steg og faldt i det gule Lys omkring dem. „Ah, det er velgørende!" sagde Maleren og rejste sig og kom hen til hende.

Saa var det, at de talte om Blyanten og om de hvide Hænder. Og da de havde udtømt dette Tema, satte de sig atter hver paa sin Stol, i fuldt Arbejde og i fuldstændig Tavshed. Hun brød den først. „Jeg vilde i Grunden sætte Pris paa, at De, blot en Gang imellem, lod et lille Ord falde om et eller andet. Jeg har en Følelse af, at De dog helst vilde være af med mig, at jeg forstyrrer Dem i Deres Arbejde og at, at ... nuvel, jeg vil være ganske ærlig: jeg er Fruentimmer nok til at føle mig til overs, fordi De saa aldeles gaar op i Deres Arbejde. Er det meget slemt af mig?"

Han saa' lidt overrasket op og hen paa hende. Hun havde Øjnene i Mappen. Han lagde Paletten ned og saa' over paa hende.

Hun mødte hans Blik med det Smil, der var hende saa egent, og som klædte hende saa godt.

„Tilstaa, at jeg har Ret: De var i Grunden helst fri for Elever under Deres Arbejde."

„Det kan være," sagde han ærlig, men greb sig i det og rejste sig. „Nu har jeg gjort Dem vred paa mig!"

„Aldeles ikke!"

„Jo vist. Men jeg er — jeg er Kunstner; nej, jeg har forløbet mig. Jeg vilde sige ... jeg ... giv mig Deres Haand!" Han stod henne ved hende og rakte sin Haand frem. Hun saa' paa ham og lagde sin Haand ganske let i hans. Øjeblikkelig drog hun den tilbage og rettede paa sin Hat.

Han var forlegen. I dette Øjeblik havde han maaske ønsket, at hun ikke havde været der. Og dog ... Hun var virkelig ligefrem smuk,

saaledes som hun sad dér, ombølget af Brisen og det gule, bløde Eftermiddagslys, med sine friske Kinder og med en ganske let Rødme over sine Træk. Han støttede sig til sin Stok og sagde: „Frøken! jeg er først og fremmest Kunstner, og naar jeg arbejder paa en Ting, som interesserer mig, saa giver jeg mig aldeles hen i den; jeg glemmer alt over den, ja glemmer — ja — endogsaa min Forlovede!"

„Virkelig? Endogsaa Deres Forlovede?" Det lille Smil og den Betoning, hvormed hun sagde dette, gengav ham aldeles til sig selv.

„Ja — endogsaa hende!" Han lo og satte sig. Et Øjeblik efter sagde han: „De vil da indrømme mig, min Frøken, at naar jeg gaar saa vidt i min Glemsomhed, saa undskyldes noget min Distraktion overfor . . ."

„Ja, sikkerlig!"

Han malede lidt. Da der var gaaet nogle Minutter, sagde han: „Det gaar mig hermed, naar jeg selv udøver min Kunst, som det gaar mig, naar jeg hører Musik. Holder De af Musik?"

„Meget!"

„De spiller maaske selv, og synger?"

„Jeg spiller. Desværre har vi intet Instrument dér, hvor vi bor. Det er mig et stort Savn."

„De spiller naturligvis *god* Musik?"

„Selvfølgelig!"

„Aa, jeg véd intet herligere end god Musik. Jeg er taknemmelig for, at jeg ikke blev udøvende Musiker; med desto større Andagt og Fortabelse forekommer det mig da, at jeg kan nyde . . ." Han afbrød sig og nynnede.

„Den Symfoni spiller jeg selv. Men jeg kan bedre lide den anden. Denne. Især Andanten." Hun nynnede ganske svagt.

„Nej, kan De virkelig den? Ja, er den ikke herlig? Og saa Finalen!" Han nynnede. „Nej, hvordan er det nu, den begynder?" Hun nynnede. „Rigtig, ja rigtig!" Han lagde Paletten ned og slog Takt med Stokken.

De sad saaledes og spurgte og svarede hinanden, indtil Solen begyndte betænkelig at dale bag dem. Saa rejste han sig og kom blussende hen til hende. „Nu maa vi se, hvad De har bragt paa Papiret i Dag. Der er jo rigtignok gaaet en Del Tid til Spilde — nej, ikke til Spilde, men — vi faar tage saa meget des flittigere fat i Morgen. Thi vi fortsætter vel i Morgen?"

Hun havde ligeledes rejst sig og holdt Mappen sammenlukket hen imod ham.

„Vil De ikke, kære Frøken, beholde Mappen til næste Gang? Muligvis kan De i Morgen Formiddag faa Tid til at tegne noget paa egen Haand. Jeg glæder mig da til at se det i Morgen ved denne Tid."

Hun svarede ikke, men stak Mappen og Stolen under Armen. Han rakte hende Haanden. Hun tog den. De saa' hinanden ind i Øjnene. Saa vendte hun og gik, som hun plejede, rask op over Bakkerne. Han saa' efter hende og gjorde et Par Skridt frem. Saa standsede han sig med et Ryk og bed sig i Læberne. Han pakkede langsomt sammen og gik langsomt hjem efter uden at nynne.

Hun kom den næste Dag og fremdeles. Der blev tegnet og malet og nynnet en Del, og man passiarede om mange forskellige Ting, men om Malerens Forlovede blev der ikke talt. Man tog ikke hinanden i Haanden, naar man skiltes. Hun havde straks den næste Dag vidst at undgaa det, og den unge Kunstner havde Takt til øjeblikkelig at forstaa det og holde sig tilbage og kun gøre et høfligt, venligt Buk, ledsaget af en spøgende Bemærkning om Flid eller Ikke-Flid og det sædvanlige: „Paa Gensyn i Morgen!" hvortil hun i Reglen svarede: „Ja, hvis Mama tillader!"

Den sidste Dag havde det forekommet ham, som om der blev lagt særligt Eftertryk paa denne Slutning. Det havde berørt ham lidt ubehagelig. Han grundede derover; han følte — han vidste i Grunden ikke hvad derved. Han følte, at det dog maaske var det bedste saaledes, at „Mama" maaske var i sin Ret ved at træde imellem, og at han selv — ja hvad var der da med ham selv? Vilde han ikke savne disse behagelige Timer? Jo, sikkert vilde han det. Men der var saa mange Behageligheder, som man maatte give Afkald paa, naar man ikke fuldstændig vilde gaa efter sine Stemninger. Han var, med sin alvorlige Stræben og sin ærlige Natur, kommen over saa mange Skær. Dette var rigtignok kun en lille Sandtue, hvor han informerede en Elev. Men en liden Tue o. s. v. Desuden led hans Arbejde derunder. Nej, Mama havde Ret. Han vilde endnu i Dag sige sig fra sin Lærerpost. Blot han kunde faa gjort det tilstrækkelig flint!

I Dag syntes hun at ville komme paafaldende sent, men heri var maaske Vejret Skyld! Mens han sad og ventede og blev lidt nedslaaet over, at hun ikke kom, og atter ønskede, at hun vilde blive borte, for at han kunde slippe for en maaske ikke ganske nem Forklaring, saa gik Solen, der lige fra Middagen af havde blinket nu og da, pludselig bag store Klodeskyer af en mat, ubestemt Farve. Han saa' til Vejrs og forvissede sig om, at Solen næppe for i Dag vilde tillade ham at arbejde. Alle Toner blev ensformige, graa, „kedelige" omkring ham. Han tørrede sin Pande med sit Lommetørklæde. Det var lummervarmt, af og til rejste et gispende Vindpust sig, ubestemt hvorfra, og malede rundt i Flyvesandet for atter at falde tilbage og forsvinde i Luftens Sløvhed.

Saa kom hun. Han havde lukket Laaget paa sin Kasse, og da hun

saa' det, standsede hun lidt i Afstand og vinkede med Mappen, som hun holdt i Haanden: „Jeg kommer for sent, ser jeg!"

„Gør ingen Ting; vi kunne godt tegne, fordi Solen er borte. Blot det ikke var saa trykkende!"

„De har Ret, vi faar vist Regn. Moder vilde helst have, at jeg blev hjemme; hun mente, at vi fik et rigtigt Uvejr. Men det tror jeg dog næppe."

„Det kan være!" Han saa' opmærksomt paa hende og syntes at studse lidt.

„Er De oplagt i Dag?"

„Det er maaske slet ikke værd at begynde! Her er Deres Mappe med mange Tak for Laan. Vi faar Besøg en af disse Dage, saa at det er usikkert, om jeg i det hele taget mere faar gjort Brug af den. Jeg véd blot ikke, hvorledes jeg skal takke Dem for Deres venlige Opmærksomhed og al den Tid, De har spildt fra Deres Arbejde paa en saa daarlig Elev!"

Hun kom hen til ham. De saa' paa hinanden. Han rakte mekanisk ud efter Bogen, men tog den endnu ikke.

„Nu maa jeg sige det!" tænkte det inden i ham. „De har Ret, Frøken!" sagde han højt og i en alvorlig, noget langsom Tone. „De kommer mig i Forkøbet med noget, som jeg selv havde haft i Sinde at faa frem i Dag, naar vi havde endt vor Time. Nu begynder vi jo ikke engang paa den, og desuden har De selv brudt Isen; desto lettere vil det være for mig at følge efter. Jeg tror, at vi i velforstaaet Interesse hver for sig gør rigtigst i at afslutte disse — tro mig, for mig saa behagelige Timer. Vorherres Sol sætter selv sit Punktum i Dag!"

Hun tvang sig til at smile. „Men Gud bevares, det klinger jo ganske højtideligt. Hvad har Deres stakkels Elev gjort, at Vorherre endogsaa skal paakaldes for at tale med tilbørlig Aplomb?"

„De ler, Frøken. Men i Dag kan jeg ikke le. Jeg vilde ikke være saa ærlig, som jeg altid har bestræbt mig for at være, naar jeg delte Deres Latter. For mig har dette Møde virkelig ikke givet Stof til Latter. Meget mere har det vist mig en Fare, en Risiko, som jeg *kunde* løbe, som — som — kort og godt: jeg er ikke fri, som De véd, — saa lidt som De selv er det — og jeg ønsker ikke at gøre mig fri for at følge en Tilbøjelighed, der kun kunde gøre mig latterlig i Deres Øjne og skamfuld overfor mig selv. Jeg er knyttet med stærke Baand til den, hvis Ring jeg her bærer paa min Finger. Jeg vil ikke her dække mig med en Skrøbelighed, som jeg ikke er i Besiddelse af. Jeg er Gudskelov af en trofast Natur; men jeg er Kunstner og modtagelig for alt smukt og naturligt, som jeg møder — nej, bliv, tillad mig — som jeg møder paa min Vej. Vil De nu række mig Deres Haand til Afsked? Det er *mig*, som takker *Dem*, og ikke omvendt. Og til

Bevis paa, at De ikke er vred over, hvad jeg her ikke har kunnet andet end sige Dem, vil De da ikke beholde denne Mappe, hvori kun De selv har tegnet. Det er kun en ringe Ting. Men jeg tør ikke byde mere. Vil De beholde den, og vil De række mig Deres Haand til Afsked?"

Den unge Kunstners Stemme var bevæget. Udtrykket i den unge Piges Ansigt havde under hans Tale skiftet Karakter. Et smerteligt og atter et behersket havde vekslet under hans Ord. Hun bød Mappen frem og saa' ned til Siden.

„Jeg ser det!" sagde han bedrøvet. „De har misforstaaet mig og er bleven vred. Tilgiv mig da, at jeg har talt saaledes! Nu tør jeg kun bede om dette!"

Han vilde tage Bogen, men den var sunken ned samtidig med hendes Haand, og hendes Blik flakkede omkring paa Jorden. Han saa' lidt usikker, sky paa hende, bøjede sig frem og ned efter, halvt knælende, for lempelig at tage sin Ejendom. Men i det samme han berørte hende, fo'r hun sammen og greb Mappen med venstre Haand, medens hun klemte de hvide Fingre fast om den. Han saa' i Vejret, endnu i en halvt knælende Stilling. Hun saa' ned paa ham. Deres Øjne mødtes. Han tog hendes Haand.

„De tilgiver altsaa?" Han følte, at hun trykkede hans Haand. Ikke sig selv længer mægtig pressede han den i sine og drog hende, idet han rejste sig i Vejret, uvilkaarlig ind imod sig.

„Nej!" raabte hun. „Gaa! gaa fra mig! De véd ikke, hvad De gør!"

Han slap med den ene Haand og stirrede paa hende.

„Gaa!" sagde hun mildt og smilede gennem de Taarer, der lige traadte over Randen af de glinsende Øjenlaag. „Vi har hidtil baaret os fornuftig ad, lad os nu ikke slutte som to Børn! Hvis det er Dem muligt, og hvis det ikke er for stort et Offer, saa tag bort herfra. Der er vel ogsaa Sandbanker et andet Sted?" Hun sagde dette sidste med sit gamle Smil.

„Og saa trykkede hun hans Haand og tilføjede: „Gud være med Dem!"

Han var alene. Hun var gaaet, og hun havde beholdt hans Mappe .....

Da han var kommen hjem paa sit Værelse, stod denne bratte Afslutning paa hans Tegneundervisning saa levende for ham med alle de Tanker frem og tilbage, som den gav Stødet til, at han ikke straks kunde faa klaret det under de fleste Tilfælde her i Livet saa gaadefulde Regnestykke, hvorledes alt hans udpakkede Tøi og alle hans

Rekvisiter skulde kunne rummes i hans Koffert igen. Men pakkes skulde der og rejse skulde han.

Han pakkede altsaa ind, og da Luften i Værelset trods de aabentstaaende Vinduer var trykkende, saa kom han i Transpiration under sit Arbejde. Han smed Frakken, baksede med den tunge Koffert, stønnede under Anstrængelsen for at faa sin fuldstændig som en Pølse stoppede Vadsæk lukket og satte sig endelig, da han var helt færdig, udmattet oven paa Kofferten lige overfor det lille Bord.

Han tørrede med sit Lommetørklæde de tætte Sveddraaber af Panden. Han havde givet meget til at kunne faa et Douchebad nu. Han tænkte paa at gaa ned til Stranden; men nej, det vilde han dog ikke!

Og da han ret tænkte sig, hvor varm og rød han nu saa' ud, og da han satte dette i direkte Forbindelse med Anledningen til al denne Anstrængelse, og da han tilfældigvis fik den mere komiske Side frem ved denne hovedkulds Afrejse, der i Grunden var det samme som en Flugt, saa kom han til at le.

Han lo.

Den unge Maler var en frisk Natur, frejdig og aaben. Det var ingen lyrisk-fortvivlet Latter, endnu mindre en blaseret. Han tænkte det hele om og om igen; og saa blev han alvorligere.

Han kunde ikke give sig til at klynke: ikke blive sentimental, fordi der var mødt ham dette. Han indrømmede sig sin Svaghed; ja, han burde have forudset noget saadant, og brudt tidligere af. Men hvad var der egenlig sket? Han var Kunstner; han skød sig ikke ind under dette som et Skalkeskjul. Han var sig fuldstændig bevidst, *hvad* det i saadan Tilfælde vil sige at være Kunstner. Han var modtagelig; *hun* havde været modtagelig; der var kommen Musik imellem dem; han havde været glad over sin Flid; de havde begge været alene, det eneste Bekendtskab, de havde indgaaet paa Stedet; og saaledes var de kommen til at række hinanden Haanden over den Bro, der naturlig paa denne Maade bygges mellem to unge Mennesker. Han følte, at dette i Grunden var det hele. Han følte, og maaske stærkere nu, end han tidligere havde gjort, at han egenlig delte med en stor Del af sine Kolleger en vis Svaghed, som han tidligere selv havde ivret saa stærkt imod, *den*, at han udenfor sin Kunst ikke stort beskæftigede sig med Livets øvrige Sysler og Rørelser, dets Individers Vel og Ve, dets Formers Vekslen indenfor den store Ramme. Dette var, det følte han nu i dette Øjeblik, en Svaghed, en Begrænsning, der undertiden ikke undlod at hævne sig. Man kan virkelig godt være en udmærket Kunstner og tillige, naar ens Studium er sket Fyldest, beskæftige sig paa anden Maade end med at dyrke sin Fantasi og lære en fremmed ung Dame at tegne.

Alligevel, det hele havde ikke betydet noget. For hans Part. Men nu for hendes?

Han skød dette Spørgsmaal fra sig. Han blev endnu alvorligere. Det generede ham, at han maatte skyde det fra sig. Og paa den anden Side — nej, han hverken vilde eller turde tage dette Spørgsmaal op.

Han greb ned i sin Brystlomme og drog sin Tegnebog frem. Han viklede Fotografiet ud af sit Papir og holdt det frem for sig paa Bordet imellem sine Hænder, medens han lod Armene hvile paa Bordkanten. Der lagde sig først en ganske fin Rynke mellem hans Øjenbryn, og et smerteligt Træk sitrede over hans Mund.

„Kan Du tilgive mig? Tilgiv mig! Du véd dog af alle, maaske bedre end jeg selv, bedst, hvad der besjæler mig. Jeg er ikke letsindig, jeg er ikke overfladisk. Jeg har ikke leget med den Lykke, Du har givet mig. Jeg hører ikke til dem, der har kunnet sige Dig dette med mange og store Ord. Vi have ikke fundet hinanden i Fjas og Kommers; vi have vel aldrig en Gang sagt hinanden, hvad det er, vi have imellem os; men vi véd det saa sikkert, som om vi havde læst det i en rigtig god Bog, en af dem, som vi to har læst sammen. Jeg er ikke løbet fra Dig undervejs, som en Dreng der kommer hjem fra Skoven med hele Favnen fuld af Blomster og dog skal over en Grøftekant og have en endnu. Jeg har intet at skjule for Dig; og jeg véd, at Du har gode Ord til mig, naar jeg nu fortæller Dig det alt sammen. Du kender mig. Du, som ..."

Han bøjede Hovedet ned mellem sine Arme. Han havde da ikke det valsede og glittede Portræt fra Fotografens Atelier for sine Øjne, men han havde sin Bruds smukke, fine, unge, ak ja saa unge, saa uvidende og uskyldige Billede for Sjælens indre Øje — som man siger.

I unge Mænd, I unge Malere! vi unge Mænd, vi unge Malere! Der har været Øjeblikke for enhver af os, hvor vi saaledes have siddet bøjet over os selv i Betragtning af det, der var os kærest, i Bekymring for, at vor ridderligste Vilje ikke altid svarede i sin Evne til det Syn, som vor Ungdom, uprøvet og uerfaren, men ufordærvet i sin Ubevidsthed mest andagtsfuld tilbad. Og en saadan stille Stund har hørt til de bedste i vort Liv.

Idet den unge Kunstner atter hævede Hovedet og saa' op paa hendes Portræt, gentog hans Læber nogle Strofer, som han havde læst eller hørt en Gang:

Mig gav den stolte Gud at bære
Frejdig i Stridens Gang
Sit tunge Skjold, at skærme det mod Plet!
For, stigende i Vaabendaadens Ære,
At nærme mig did op en Gang,

Hvor Mesterhaanden virker, aldrig træt,
Hvor alt er fuldendt, intet mer at lære.

Dig gav han mig ved Siden med den Lære,
At selv den kække vakle kan en Gang,
Saa Skjoldet dumpt mod Knæet slaar sin Klang;
Da maa der blide Hænder, som kan bære
Brændoffer, ydmyg, frem til Gudens Ære
For ham, hvis Fod har gledet paa sin Gang.

Du skal de høje Guder Gidsel være,
At ej hans Ild sin Arne skal fortære,
Og pletfrit Skjoldet tone kan med Klang.
Og *jeg* skal lønne Dig derfor en Gang
Ved højt, i Favn, mod Himlen Dig at bære.

Hav derfor ingen Frygt for mig, Du kære.
Jeg fører Dig som Brud ind i min Hal,
Hvor Slægters Skjolde, skinnende Metal,
Er ophængt, tavse, rundt til Gudens Ære.

Jeg véd en Hymne, og dens Sang skal bære
Min Tak, med tvende Strenges Samklangsfald,
Did op, hvorfra jeg fik den gode Lære;

Og jeg skal smykke festlig Dig min Hal;
Hver Plet, hver mindste Krog oplyses skal,

Og Arnens Ild skal flamme *Dig* til Ære.

Saa fo'r han sig med Haanden over Øjnene og gennem det store Haar, fik sin Skrivemappe frem og skrev et langt, et meget langt Brev.

Under denne Beskæftigelse generedes han kun af den mere og mere trykkende Atmosfære, saa at Svedperlerne atter kom frem paa Panden i Mængde og idelig maatte fjernes med Lommetørklædet. Og da han var færdig med sit Brev, var han saa udmattet, at han kastede sig paa Sengen og lukkede Øjnene. Han vilde i Overensstemmelse med saa mange gode Menneskers Beslutning, kun „lukke Øjnene et lille Minut". Han faldt ikke desto mindre i fast Søvn, en saa lang og tryg, som et ungt kraftigt Menneske kan have den oven paa Sindsbevægelser og i Tordenluft. De aabenstaaende Vinduer generede ham ikke. — Han vaagnede halvt ved en susende, strømmen-

de, plaskende Lyd. Og han vaagnede helt ved at en fin Douche af køligt Vand slog ham i Ansigtet. Var det Douchebadet, som han havde ønsket sig, da han var bleven varm af Indpakningen?

Han spærrede Øjnene op. Det var næsten mørkt i det lille, lave Værelse. En fugtig, jordslaaet Luft strømmede ham i Møde. Han maatte nyse, en Gang, to, tre, fire Gange, heftig, irriteret. Derved vaagnede han fuldstændig.

Han sprang ud paa Gulvet. Han havde skudt sine Sko af sig, førend han lagde sig. Nu satte han de tynde Bomuldsstrømper i Vand. Gulvet svømmede. Han blev ærgerlig og halv forskrækket.

Om det var Dag eller Aften lod sig vanskelig sige. Et formeligt Skybrud væltede ned udenfor. I tusindevis slog de tunge Regnstænk imod Vindueskarmen og føg saa i en fin Støv helt dybt ind i Værelset. Himlen var ikke til at se der udenfor. Intet var til at se der udenfor. Kun Regn og Regn og atter Regn. Det var som en Sluse, der havde aabnet sig, og gød en eneste, tæt strømmende Flod ud over Landskabet. Og bag denne uophørlige Vandmasse svandt næsten ethver Spor af den Dag, der, at dømme efter Uret, endnu burde have været.

„Hvorledes mon Kløften tager sig ud under alt dette?"

Det var Kunstnerens første Tanke. Han halede sin Koffert til sig, fik et Par tørre Strømper fat, skiftede og trak i sine store Vandstøvler. Saa tog han sin Regnfrakke og en Fiskersydvest ned fra Knagen, iførte sig dem og følte et ganske fornøjeligt Mod til at komme ud og bakses med Elementerne — ligesom en Soldat føler rigtig Lyst til at gaa paa, naar han har Uniformen knappet og Chakoen spændt fast med Stormremmen under Hagen.

Just som Maleren vilde gaa ud ad Døren, faldt hans Øjne paa den lille Feltflaske, der hang i en Rem paa et Søm i Væggen. Han tog den ned, skruede Dækslet fra og holdt den op for Næsen. Der var god, fin, fransk Kognak i den endnu. Han slængte den over Skuldren. „Hvem véd; maaske kan man komme til at trænge til nogle Draaber indvendig! Dette sér jo virkelig ud til at blive interessant!" — Han stod derude. Det var virkelig mere end interessant. *Saadan* havde han ikke tænkt sig det.

Kroen, Badehotellet, laa øverst oppe i Kløften. Ned efter fulgte Byens øvrige spredte Huse, indtil den store Købmands Hus, Stalde og andre Udbygninger afsluttede Byen nederst i Kløften ud imod Havet.

Han saa' sig omkring udenfor Kroen, og det blev ham paafaldende, at der slet ingen Mennesker viste sig, hverken omkring i Udhusene eller indenfor Vinduerne. Uden at tænke meget herover arbejdede han sig op gennem Hulvejen, som paa denne Aabred førte fra Kroen op paa Bakkerne ind efter imod Landet, hvor man havde en „Generaludsigt", saaledes som Toldkontrolløren kaldte det, over hele Dalsænkningen, Byen og Stranden.

Han naaede ikke saa langt op. Der var lidt af Dagslys og meget af Regn. Ja, det var et Skybrud, ikke noget Regnvejr; lige saa lidt som man under Troperne taler om „Regn", eller talte om *Regn* inde paa Banjerdækket af Noæ Ark. Saaledes maatte Syndfloden være begyndt.

Det tordnede af og til, og Lyn slog igennem Halvmørket. Dog syntes det, som om den egentlige Udladning af Elektriciteten var forbi for denne Egns Vedkommende. Det var kun Vandmasserne, der var tilbage, og de strømmede og strømmede, susede og brusede, som om et uhyre Kar oven over en var bleven væltet af en ondskabsfuld Aand og nu truede med at oversvømme alt, hvad oversvømmes kunde.

Den unge Maler, som gik saa tappert til i Begyndelsen, maatte standse sin March op efter. Den lerede Jord syntes ligesom med Jernhænder at gribe fat om hans Støvlehæle og hale ham tilbage, og den sandede Jord gav paa sine Steder efter, ligesom om han vandrede over Havregrød, og lod ham plumpe i helt op ad Skafterne.

Fra Ler- og Sandskrænterne paa Hulvejens Sider kom smaa Jordskred rutschende ned og lagde sig tværs over Vejen; og da han foroverbøjet, kæmpende imod de øsende Vande, omtrent var naaet midtvejs op til de øverste Bakker, kom en formelig Lavine med Jordmasser, Græstørv, Trærødder og strittende Buske buldrende og drønende i ustandselig Fart farende ned over den bratte Skraaning oppe fra Bymarken, tog Hop og Spring over de tilfældige Afsatser undervejs og faldt med et fladt Klask og en hul Rumlen ned paa Vejen i en behagelig Nærhed af det Sted, hvor han stod.

Han blev hed om Ørene, for at bruge et absolut betegnende Udtryk.

Han havde hidtil nærmest — paa Kunstnervis — taget det hele mere som et Skuespil med interessante Motiver, der specielt blev opført for *ham,* for hans Fornøjelse eller Studium. Nu begyndte han at ane, at dette kunde have sine alvorlige Sider for andre, at der kunde være Fare forbunden hermed, og ikke mindst Fare for Byen dér nede.

Fare — for Byen — dér nede! Disse tre Ting fo'r igennem hans Hoved. Han gav sig ikke Tid til at sætte dem ud fra hinanden; de løb sammen, ligesom Landskabet truede med at gøre, og han løb selv i strakt Karriere ned efter tilbage.

Han gled og faldt et Par Gange, løb saa forbi Kroen, medens Vandet vedblev at vælte ned foroven og Regntykningen fortættede sig, saa at et fuldstændigt Mørke truede med at indtræde.

Kroen og dens nærmeste Omgivelser var lige saa menneskетomme og forladte som før. Men nu blev han ængstelig derved. Medens han tænkte over, *hvorfor* den vel kunde være forladt af alle sine Beboere, da Huset ikke selv paa sit højtliggende Stade syntes alvorligere truet,

saa veg hans Ængstelse for en energisk Beslutning. Han vilde ned, hvor der kunde være Fare, og han vilde ikke være nogen ledig Tilskuer.

Han var ikke kommen langt ned efter, da han pludselig standsede. Han behøvede blot at se.

Kløften, det dybe Aaleje, mellem de høje, bratte Skrænter, var bleven en Sø. Men ikke en stillestaaende rolig Sø. Nej, en oprørt, vildt skummende Udvidelse af en Flod, der styrtede af Sted i sit bratte Fald med Hvirvler og Malstrømme.

Midt ude havde den til en Flod forvandlede Aa opdæmmet sig selv med en Barre af Jordmasser, Buske, Græstørv, Ruiner af Udhuse, af Gærder, af alt det kort sagt, som Floden paa sin Fart oppe fra det højere liggende Plateau havde kunnet faa fat i undervejs. Derved var Søen fremkommet, og den slog sine oprørte, skidne Vande helt op imod Brinkerne paa begge Sider.

Der var ikke længer Vej at passere frem paa. Man maatte igennem Vandet for at komme videre. Men Vandet brusede og sydede som over et Mølledrev, og de Folk — thi her var Folkene baade fra Kroen og andre Steder fra — som stod i Vand til midt paa Livet, kæmpede en Kamp for at komme frem og yde Hjælp.

De ydede Hjælp til de Fiskerhuse, som laa midt i Oversvømmelsen, bygget paa Randen af den forhenværende beskedne Aa. Et af dem var allerede forsvundet, og kun Sparrer og Lægter fra Taget viste Stedet, hvor det havde staaet. Et andet og et tredje vaklede og svajede frem og tilbage, kun støttet ved den solide Skorsten, ligesom et Vrag i Havstokken en Tid lang kan støttes af den trofaste Mast, indtil ogsaa den synker og rives bort tillige med Skroget.

Rundt omkring den unge Maler drev Vragstykker af Huse, de mærkeligste Ting, Dyner, Sengefjæle, Spinderokke, Garnvinder, Stole. Hans Malerøje kunde ikke lade være at følge dem, hvorledes de snurrede omkring i Hvirvlerne, blev hængende hist og her ved en Busk, bøjede sig ned i Vandet, dukkede under som en Svømmer, kom op igen, drev fladt ud paa Vandet og reves bort.

Man skreg og raabte omkring ham; Børn, som netop var bleven bragt ud af Husene, og som allerede havde været i Seng, grædt og klynkede. Mødre stod, rystende af Kulde og Fortvivlelse over Ulykken, med deres spæde Pattebørn ved Brystet eller indsvøbt i Uldklokkerne, som de uden Omstændigheder havde kiltret op og dannet Svøb af for de spæde. Unge, halvvoksne Tøse skreg højt op, idet de søgte at redde, hvad der nærmest kom dem forbi.

Størstedelen af Fiskerne var paa Havet. Derfor var der liden mandlig Assistance ved Haanden og liden sagkyndig. Ogsaa dette jamrede de stakkels Folk over, som saa pludselig var blevne husvilde og havde mistet deres Ejendele.

„Hvad vil Jens sige? hvad vil Jens sige, naar han kommer hjem?" raabte fortvivlet en ung Fiskerkone med en lille paa Armen og en Dreng, der borede sig ind i hendes Skørter.

„Herregud, Herregud i Himlen!" stønnede en gammel Mutter i gul Nattrøje og med det graa Haar revet ud under Huen. „Mon de kommer hjem!"

Den med alting i Verden utilfredse Møbelhandler viste sig til sin Fordel under Nøden. Han trøstede de stakkels Folk paa det bedste, og stak Pengestykker til Børnene.

„Hun skal se, Mutter!" sagde han med sin astmatiske Stemme, som de vaade Fødder ikke havde forbedret, „Vejret har ikke været saa slemt ude paa Søen. De kommer nok i Land. Det har jo ikke blæst saa meget endda!"

Den gamle Kone saa' paa ham. „Det forstaar han sig ikke paa, Fatter. Det maa vi Fiskere vide. Regn og Storm de følges ad som to onde Søskende!"

Den unge Maler kendte godt den gamle Kone. Han vidste, at hun havde i sine yngre Aar gjort Tjeneste med i Baadene ved Sejl og Aarer. Nu var hendes og Sønnens og Sønnekonens Hus styrtet sammen. Det faldt akkurat nu.

Møbelhandleren stillede sig i Spidsen for et Tog af Kvinderne og Børnene, som han vilde op til den sikre Kro og indkvartere dér paa sin Regning foreløbig.

De øvrige Badegæster stod, som Badegæster ved slig en uforudset Begivenhed, og gabede rundt omkring.

Kontrolløren i Uniform og med Sydvest sprang omkring og var aktiv; nærmest virkede han kommanderende.

Den, der mest personlig energisk ledede Redningsarbejdet paa alle de truede Punkter, var Kroværten, Hotelejeren. Han havde faaet et eller andet Sted fra fat i en gammel Baad. Den var svært læk, og en maatte stadig øse, men med den stagede og roede han omkring i Vandhvirvlerne, løb op paa Siden af de mest udsatte Huse, dér, hvor Ydervæggenes og Tagenes Hældninger var mindst, sprang i Vandet, svømmede, vadede, holdt sig fast, kom indenfor Døren; fik fat i et Barn, nok et, Moderen; en gammel Kone, en gammel gigtsvag Fisker, en Gris, en So, et Faar, noget Husgeraad, hvad det kunde være, og bragte de reddede tilbage til det sikre Land, idet han under sit Hastværk i sin nervøse Ophidselse — saaledes som man kan træffe hos Folk, der er noget hengivne til Nydelsen af „Bittere" — ikke lagde stor Vægt paa, hvem det tilfældigvis var, han havde faaet i Baaden, et Barn eller en Gris.

Da han løb op med Baaden dér, hvor Maleren stod og trøstede nogle Børn, sprang denne om Bord til ham. „Lad mig tage fat med!" raabte han.

Karlene, som hidtil havde været i Baaden, var bleven i Land med nogle Sengklæder.

Kromanden saa' paa sin logerende: „Aa, det er Dem! Ja her er nok at tage Haand i med. Om Forladelse, maa jeg ...?"

Han havde sét Flasken, der hang om Malerens Skulder. Han skruede behændig Dækslet fra, satte den for Munden og tog et vældigt Drag, idet han midt under Vandets Brusen, Regnens Fald, Skrigene derinde fra Bredden og Baadens voldsomme Bevægelser blinkede udtryksfuldt med Øjnene. Derpaa skruede han Dækslet paa igen, tog fat i Aaren og sagde: „Tak, og undskyld! Vil De øse!" Det hele var et Sekunds Værk. Maleren øste af alle Kræfter. „Se saa: der faldt det!"

Huset, som de styrede hen imod, laa og flød paa Vandet.

„Er der Folk?" spurgte Maleren med en Følelse som en ung Brandsvend, der første Gang skal i Ilden.

„Nej, de er nok kommen i Land. Men se dér. Der gaar ved min evige Salighed Grisesoen til Søs!"

„Kan den klare sig?" spurgte Maleren tvivlraadig.

„Jeg tror ikke. Hun er for svær, hun har ikke kastet Grisene endnu!" forklarede Kromanden fagmæssig.

De styrede hen imod Dyret, som blev omtumlet af de malende Hvirvler og gav et klagende Grynt fra sig. Kromanden havde rejst sig og stagede med Aaren for bedre at kunne dirigere Retningen.

„Hun ligner ellers præcis Købmandens!" sagde han, idet han afparerede en Sidehvirvel, der skyllede hen imod dem. „For Resten er det snart vanskeligt at skelne i dette forbandede Mørke!" fortsatte han. „Det bliver tykkere og tykkere! ..."

„Købmanden!" Det fo'r igennem Maleren: han følte Angst, da han spurgte: „Købmanden? hvorledes staar det til dér?"

„Ih, ja Død og Pine!" sagde Kroværten. „Det er vist galt fat dernede om Hjørnet. Det er ved min evige Salighed bedst, at vi ..."

Maleren lod ham ikke tale ud. „Hurtig, ud i Strømmen. Vi maa derned!"

Ud i Strømmen. Det var let nok sagt og let nok at komme derud. Men at holde sig paa ret Køl derude, og saa at slippe om Hjørnet, som Strømmen dannede, det maatte der hele de to Mænds Kraft og Behændighed til — og Held.

Maleren havde ladet Læk være Læk. De to Mænd stod oprejste i det skrøbelige Fartøj, som langsomt men sikkert fyldtes med Vand igennem Bunden. De holdt hver sin Aare, tilraabte hinanden, naar i Halvmørket en Genstand kom drivende imod dem, de stagede og stødte fra, og saa greb Hovedstrømmen Baaden, hvirvlede den et Par

Gange rundt, men dog endnu paa ret Køl, og sendte den endelig med et Skub som af en Kæmpes Fodspark pilsnar ned imod Hjørnet, hvor Brinken skød sig frem, og hvor den store Købmands Beboelseslejlighed, hans Stalde, Pakhuse og andre Udbygninger laa.

Det lysnede lidt op bag den stedse voldsomt faldende Regn. Det var maaske Aftensolen, der gjorde et sidste Forsøg paa at have et Ord med i Laget. Det lykkedes kun ufuldkomment. Men der blev saa meget af en Klarhed i Skumringen, at Malerens skarpe Øje formaaede at skelne Brinkens Konturer og de nærmeste Genstande, der drev eller stod fast rundt omkring den.

Maleren kommanderede. „Stop for Satan! Sæt Aaren imod her, Kromand; nu gælder det!"

De blev hvirvlede rundt, og samtidig pressede Strømmen dem ind i en lille Bugt, hvor alt, Vragstykker, Træer og Buske malede rundt som i en Kedel.

„Stem i, stem i! for hede Hel ... Aa, Gudskelov, der slap vi!"

De havde klaret Kedlen. I et Nu blev de revet med omkring Pynten. Det gik ned efter, og de faldt begge omkuld paa Tofterne.

„Skod med Aaren, skod! det gælder Livet her!"

De roede forkert med Aarerne som rasende Mennesker. Aaretollene knagede, men de holdt. Floden brusede væk og slyngede dem, alt eftersom Aaretagene tabte i Regelmæssighed og Takt, voldsomt hid og did.

Alle Anstrengelser vilde ikke have nyttet, hvis ikke den opsvulmede Aa paa dette Sted havde skabt sig en Dæmning af de Genstande, den førte med.

Med et Puf tørnede de imod Dæmningen, og Baaden krængede. De kastede sig begge over i den modsatte Side; de adlød nu ikke længer en Kommando, de adlød et Instinkt.

Da Baaden foreløbig stod fast, rejste Maleren sig og kiggede over Barren. Han gav et Skrig fra sig. Dér, lige for ham, laa den store Købmands Kompleks af Bygninger. Kun de nærmeste, dem ud imod Vandet, fik han Øje paa. De bageste var forsvundne i Tykningen. Den anden Halvdel havde Vandet skaaret væk.

Aaen var steget op til midtvejs paa Brinken. Kvægstalden, som laa yderst, var sandsynligvis først falden. Den var en Hob af Ruiner, og Køer og Faar drev brølende og brægende omkring; de faa Karle, han saa' beskæftigede med at bjærge, syntes at have opgivet unyttige Forsøg.

Han raabte, han skreg ind til dem, men de hørte ikke eller havde altfor travlt, eller stod rædselsslagne uvirksomme. Han maatte skrige, brøle formelig, for at give sin Angst Luft; den truede med at sammensnøre hans Bryst. Thi da han saa' ind imod Beboelseslejligheden,

saa' han, at hele Gavlsiden var falden, og de øde Rum, hvor Vandet havde skyllet Indholdet ud, stirrede ham i Møde som Øjenhulningerne i et Kranium.

„O Gud, hvad er der blevet af hende?"

Han sprang ud af Baaden og op paa den møre Dæmning. Den gav efter, og han faldt i til Bæltet. Han arbejdede sig op igen, raabte til sin Kammerat noget, som denne ikke hørte, og gjorde sig fri for Regnfrakken, der hindrede hans Bevægelser. Flasken blev hængende om hans Hals. Han løb ind til Siden paa Dæmningen, faldt i, kom op igen, han vidste ikke længer hvorledes.

Han naaede, halvt vadende, halvt svømmende ind til Brinken, hvor Dyrene laa halvt druknede, ynkelig brølende og brægende. Her inde var Strømmen stærkest. Han maatte bruge al sin Kraft for ikke at blive revet med. Han vilde klavre op efter, men gled i Æltet, faldt baglænds og rullede ned i Strømmen, der sprøjtede højt op over ham. Han fik Hovedet op efter, tog nogle Tag, stødte imod noget, blev dykket under, kom op, blev revet med. Han troede, at det var ude med ham. Han stødte atter imod noget, og syntes at høre et Skrig, et svagt, lidt borte. Han klamrede sig fast, lyttede og anspændte sine Øjne for at gennemtrænge Skumringen.

En halv Snes Favne fra ham midt ude i den brede Strøm, paa en lille Holm mellem Buske og Ruiner, opdagede han noget, som rørte sig. Derfra kom Skriget. Nu blev det gentaget.

Han gav Slip med et: „Gud, Almægtige!" blev atter ført ud, svømmede, men blev trukket ned af de lange Støvler, kom op og ind i en Strømkæntring, og landede paa Holmen. Der sad den unge Pige krøbet sammen med et Shavl over sig, i en lys Kjole, som havde skinnet ham i Møde.

De sagde intet. Han var saa forpustet og aandeløs og halvt kvalt af det mudrede Vand. Hun skælvede og rakte Haanden ud imod ham. Han trykkede den: „Hvor længe har De siddet her?"

„Jeg véd ikke. O Gud, Moder ...!"

„Deres Moder er da ikke ...?"

„Nej, nej. Da Vandet steg og alle de andre gik ind i Gaarden, gik jeg udenfor. Jeg kunde ikke taale at høre de stakkels Dyr ... og jeg syntes, at jeg maatte kunne redde ... kaste noget ud til dem ... der var især nogle Lam, som ... og saa gled jeg, og faldt, og Vandet tog mig med sig. Jeg véd slet ikke, hvordan jeg kom her op. Jeg troede, jeg skulde drukne, og tog fat ... O, jeg fryser saa frygteligt!"

Hun skælvede, Tænderne klaprede i Munden paa hende, hun bøjede sig tæt ind til ham og saa' omkring sig i Vildelse. Han holdt hende i sin Arm. Ogsaa han begyndte at føle Kulden.

Han vilde tale til hende, men saa' ved at bøje sig tæt ned over

hende, at hun var besvimet. Han rystede hende, pressede Haanden om hendes Pande, kaldte paa hende: „Frøken, Frøken!" — En Mand bærer sig altid kejtet ad ved saadanne Lejligheder, og især ude i en opsvulmet Flod.

Nu erindrede han sig Flasken. Han skruede Dækslet af og hældte en stor Dosis indenfor hendes Tænder. Han hældte en anden Dosis over hendes Pande og Tindinger. Og saa kom hun atter til sig selv. Hun stønnede: „Hvor er jeg? O Gud, det er sandt! "

Og atter trykkede hun sig ind til ham. Lidt efter gav hun Slip, og rejste sig halvt over Ende. „Tak, Tak. Nu er det bedre!"

Hun forsøgte et lille Smil, som Kvinder altid gør selv under de mest kritiske Omstændigheder; og saa flyttede hun sig fra ham.

„Hvad tænker De paa?" spurgte hun, da hun saa' ham rejse sig.

„Jeg tænker, Frøken —" her begyndte den lille Holm at gynge, og han faldt tilbage og bandede højt. „Jeg tænker, Frøken, at vi maa se at komme bort herfra. Kromanden ligger med sin Baad derude bag Dæmningen: naar han blot kunde komme herhen, saa ...!"

„Tror De?" spurgte hun med inderlig Angst.

„Nu skal jeg prøve at kalde."

Han rejste sig op, hun støttede ved ham, og han raabte af sine Lungers fulde Styrke. Men der kom intet Svar. Aaen brusede, og Kromanden var ikke at se i Skumringen. „Naar jeg blot kunde faa disse Støvler af!" sagde han og forsøgte at lægge mere Ligegyldighed i sin Stemme, end han var i Besiddelse af.

„Prøv!" sagde hun.

Han støttede sig ved hende, fik Foden klemt ind imellem noget Vraggods og trak til af alle Kræfter, saa at den skrøbelige Ø rystede.

„Hvad nu?" spurgte hun.

Den lille Ø gav paa en Maade Svaret for ham. Ved den megen Rysten var den begyndt at spaltes i Midten, og paa Siderne plumpede det ene Stykke efter det andet ned i det rivende Vand.

Han kastede Frakken og smøgede Benklæderne op til Knæene. „Vi vil dog i det mindste gøre et Forsøg sammen, førend vi drukner!" sagde han med sammenbidte Tænder.

„Drukne?" hviskede hun, og hendes Hoved sank ned paa Brystet. Hun var jo ung. Og det var han for saa vidt med.

Saaledes forløb nogle Minutter. Hun bad og han stod og stirrede ud efter Baaden. Øen blev mindre og mindre.

„Frøken!" sagde han saa og bøjede sig ned over den unge Pige. Der var noget højtideligt i hans Stemme, en Blanding af tilbagetrængt Alvor og Lidenskabelighed. „Frøken, det skulde ingen have tænkt, da vi skiltes for nogle Timer siden; vel? Dette er nok, hvad man kalder

Livet. Men et er jeg glad over, at dette ikke hændtes os i Gaar eller endnu i Formiddag. Det var dog en — en Synd, en Uret, som vi indlod os paa, De og jeg, og vel især jeg. Men jeg har i Mellemtiden skriftet særlig for *hende,* som nu Posten i Morgen vil bringe mit Brev, hvad enten vi to oplever den Morgen eller ej. Og nu, Frøken, vil De nu betro Dem til mig, for her kan vi ikke staa længer! ..."

Hun havde rejst sig op og lagde sin Haand i hans.

„Tak, for hvad De der sagde mig; og hils *hende* — hvis vi to slippe i Land — og sig hende, at en Kvinde, som ikke er nær saa lykkelig som hun, sender hende sin Kærlighed! Vil De?"

Han trykkede hendes Haand og saa sagde han i en lettere Tone: „Saa snart vi er kommen ud i Vandet, saa lov mig — det gælder Livet — at De ikke vil tage mig om Armene. Lov mig det! Jeg har en Gang i Peblingesøen reddet et stakkels Fruentimmer, som vilde drukne sig. Hun klamrede sig fast om Armene, og vi var nær blevne nede begge to. Jeg svømmer godt og haaber, at det skal gaa. Husk blot paa, selv om vi dukker under, ikke at gribe mig om Armene eller Halsen ... hvis De da formaar at tænke noget. Her under Brystet, ser De, eller fat i min Vest! Jeg stoler paa Dem! Jeg véd, at jeg bliver et godt Menneske fra denne Dag, hvis vi slipper i Land. Og De ...?" Han knugede heftig hendes Haand. — „Al Lykke være med Dem! Er De parat?"

De sagde, næsten i et Aandedrag begge: „Gud være med os!" Og saa sank Øen med dem. De behøvede ikke selv at kaste sig ud.

En Vandhvirvel skyllede hen over hans Hoved og han følte, at han var i Begreb med at tabe Vejret. Han følte tillige og til sin Beroligelse, at hun endnu ikke var fuldstændig angst. Han drejede sig da rundt, saaledes at hun et Sekund kom under. Saa skød han hende op bag paa sin Ryg. Hun havde Hænderne trolig under hans Arme. Saa strakte han ud. Hvilke Tag han tog; han svømmede for Livet, for tre Væseners Liv. Det gi'er Kræfter.

Men han sank. Han drejede sig endnu en Gang og gjorde sig Umage for at holde begge med Hovederne over Vandet. Nu var hun en fuldstændig død Byrde i hans Arme. Den tyngede ham ned, en Hvirvel, og de sank begge. Han arbejdede sig op med Fødderne. Og saa stødte hans Hoved imod noget, og han følte et kraftigt Tag og hørte Kromandens Tilraab:

„Slip Fruentimmeret! lad mig først faa hende fat!"

Han slap mekanisk og sank. Da han sidste Gang kom op, følte han selv intet. Han var bleven halet op i Baaden og lagt med Hovedet op mod Toften i Vand, med Vand omkring sig, ved den unge Piges Side. Der laa de begge, og i begge var der ikke meget Liv.

Kromanden søgte ivrig paa den unge Maler, men fandt ikke Fla-

sken. „Det var da ved min evige Salighed det mest forbandede, at han nu skulde have smidt *den* væk!“ Saa kæmpede han sig, lig en anden Karon, med sin Baad og dens Fragt ind til Bredden.

Der kom en Kvinde, en ældre Dame, med høje gennemtrængende Skrig og kastede sig over den unge Pige. „Hun er død! De er begge døde!“

„Aa nej, lille Frue!“ forsikrede den uforstyrrelige Kromand. „Naar vi triller og ruller dem lidt, saa gi'er de nok Vandet fra sig. Det er bare Vandet, skal jeg sige Dem!“ Og han fortsatte, idet han nikkede hen til Kontrolløren: „Tag De nu Pigebarnet hjem til Deres, lille Frue. Saa tager vi Maleren hjem til vort! For de hører da vel ikke sammen, kan jeg tænke,“ — — — — —

Den unge Pige blev baaren op til Toldkontrollørens Hus, som gæstfrit aabnede sig.

Maleren „kneb det lidt med“, efter hvad Kromanden siden meddelte, da denne Historie var bleven fortalt den ni og firsindstyvende Gang. „Men endelig fik han da brækket alt det Muddervand op og fik en ordenlig Bitter ned; og saa maa man jo være den rene Djævel selv, om man ikke skal komme sig. Og en Djævel, se det var han nu ikke. Men ret en Stadskarl. Hans Skaal!“

Malerens Skaal var bleven drukket adskillige Gange i den forløbne Uge, medens han ikke selv havde ladet sig se. Nu var han kommen paa Benene igen og befandt sig vel.

Hans Koffert var atter pakket, efter at den havde været i Brug, medens han laa og drak Hyldethe og var paa Svedekur; og denne samme Formiddag, efter at han havde modtaget et Brev med adeligt Segl udenpaa, havde han hos Kromanden bestilt Vognen, der skulde køre ham til den nærmeste Købstad, hvor Jernvejen begyndte.

Han stod rejseklædt i sit Værelse, en lille Smule i Uenighed med sig selv. Han holdt i Haanden sit Kort, hvorpaa han havde skrevet en høflig Forespørgsel og en ærbødig Hilsen. Skulde han sende det op til Kontrollørens, eller skulde han selv i egen Person maaske . . .?

„Kom ind!“ — Det var Kromanden, der med et vist kammeratligt Nik rakte ham et Kort og forklarede, at der var en Herre, der ventede paa Svar ude i Gæstestuen. En grumme fin Herre! — Han saa' paa Kortet:

Charles Liebmann,
cand. jur.

„Bed ham komme ind!“

Han stak sit eget Kort i Lommen, kastede et hurtigt Blik omkring

i Værelset, glattede nogle Folder ud paa det snehvide Sengetæppe, sparkede sin Vadsæk til Side og satte sig. Det bankede.

„Værsaagod!"

I Døren stod en ung Mand, der i sit fuldkomment regelmæssige Ansigt og sit ikke mindre regelmæssige Væsen havde noget lukket, lidenskabsløst, behersket „udsøgt". En udmærket Figur, maaske lidt vel mager, omhyggelig ordnet Skæg, glatsiddende Haar med ulastelig Skilning, klædt elegant, men ikke i nogen Maade naragtig. Han bukkede. Han havde en Mappe under Armen.

Maleren rejste sig uden Forlegenhed, bukkede paa sin Side og viste høflig mod en Stol.

Den anden takkede forbindtlig og blev staaende: „De vil have erfaret mit Navn af det Kort, jeg tillod mig at sende ind. Jeg kan tilføje, at jeg er forlovet med den Dame, som De ved et saa heldigt Tilfælde kom til at yde Deres Assistance i et alvorligt Øjeblik, — jeg ønskede intet hellere, end at det var mig, der havde været ved min Forlovedes Side den Gang. Ikke desto mindre — jeg har allerede aflagt min Tak til Gæstgiveren her, der, efter hvad man siger mig, nok egenlig var den, som — forstaa mig ret, min Herre, jeg søger ingenlunde at svække den Tjeneste, som De viste min Familie: jeg søger kun at stille mig saa objektivt og upartisk som muligt overfor alle Forhold. Maa jeg i min Families og mit eget Navn aflægge Dem min skyldigste Tak. Samtidig beder min Forlovede mig aflevere denne Mappe, der nok tilhører Dem, og som tilfældigvis er bleven funden mellem de reddede Sager!" Han rakte Mappen frem. Bindet havde lidt noget af Vandet, Bladene derinde var noget krøllede.

Maleren var bleven rød i Hovedet trods det, at han beflittede sig paa at være lige saa behersket som den fremmede.

Han tog Mappen med et tavst Smil og lagde den paa Bordet.

„De forlader maaske snart Stedet her?" spurgte den anden, idet han saa' sig omkring. „Her er heller ikke videre hyggeligt, det maa man sige!"

Maleren smilte. „Jeg bor ikke omkring paa Landet for at have det hyggeligt. Jeg tager for øvrigt, som De formoder, bort herfra i Dag og har bestilt mig Vognen, som jeg venter hvert . . . !"

Den fremmedes Ansigt opklaredes tydeligt, og han afbrød hurtig men høflig: „Jeg beder Dem undskylde, hvis jeg i mindste Maade opholder Dem. Mit Besøg havde kun denne Grund og jeg tillader mig derfor . . . !"

Maleren svarede, ligeledes hurtig: „Jeg stod netop og overvejede med mig selv, om jeg skulde sende dette Kort op" — han tog det frem af Lommen — „til Damerne, eller selv begive mig derop, inden jeg satte mig paa Vognen, for at høre til Frøkenens Befindende. Nu

er det jo" — han rev Kortet midt over — „bleven overflødigt. De er maaske saa venlig at overbringe min Hilsen. Deres Forlovede er jo udenfor al Fare, har jeg hørt; jeg haaber ogsaa, at hun har overstaaet sin Angst. Thi det var dog vel nærmest Angsten . . . ?"

Den anden bukkede høflig og med Kulde. „Min Forlovede befinder sig fuldkommen vel. — Jeg skal ikke undlade at overbringe Deres Hilsen!"

Maleren følte sig i dette Øjeblik overlegen overfor denne fremmede, der bukkede saa uforskammet elegant, og hvis Benklæder sad saa fortvivlet godt. Ikke desto mindre: det var ingen Dumrian, han havde for sig. Det var en smuk og kold og behersket ung Mand, der sandsynligvis overfor enhver anden og i enhver anden Situation end denne, der jo paa sin Bund gemte en ganske svag Skygge af Komiskhed, vilde have vist sig selskabelig, maaske smilende. Men man smiler nu én Gang ikke gerne dér, hvor man aner eller frygter en Rival. At svømme i en Flod med en ung Pige og blive trukket halvdød op af Vandet med hende — om saa Vandet er aldrig saa mudret — hvilken Forlovet, og især en Godsbesidder, vilde ikke have ærgret sig!

Endnu førend Godsbesidderen og den tilkommende Diplomat eller Amtmand havde trukket sig tilbage ud igennem Døren, var Malerens Humør fuldstændig vendt tilbage. Og dette hans Humør kunde være saa uimodstaaeligt. Han vidste det oven i Købet selv. Han rakte den fremmede Haanden, som denne tog nølende lige ude i Fingerspidserne.

„Jeg rejser herfra i Dag!" sagde Maleren med en Utvungenhed, som om han talte om at spise Frokost. „Dels fordi det naturligvis er mig ubehageligt at figurere som Løve her ovenpaa denne ubetydelige Historie, der desværre har haft en saa sørgelig Betydning for de stakkels fattige Folk. Men hovedsagelig, fordi min Kæreste ovre paa Fyn naturlig venter mig med Længsel . . ."

Den fremmede traadte tilbage fra Dørtrinnet.

„Jeg har, medens jeg endnu laa til Køjs i denne Kahyt og svedte af Hyldethe, sendt min Forlovede nogle beroligende Linjer, efterdi jeg ikke ønskede, at Bladene — disse Sporhunde efter al Slags Vildt — muligvis skulde bringe hende Efterretningen paa Tryk og muligvis overdreven. Ikke sandt, *De* kan godt forstaa, at man under saadanne Omstændigheder er lidt utaalmodig efter at komme af Sted . . . ?"

Den fremmede nikkede et Par Gange.

„Yderligere: fra Grev X, hvis Ejendom ligger i Nærheden af det Sted, hvor min tilkommende Svigerfader er Godsforvalter, har jeg denne Morgen faaet en Anmodning om ufortøvet at rejse over for at have en Konference med Greven om Dekoration af hans Spisesal,

hvis Platfond og Vægge han overdrager mig. Disse Ting indser jeg, at jeg bedst kan udføre i Italien. Om nogle Maaneder, naar Varmen dernede ikke længer er besværlig, rejser jeg Syd paa, men — forinden er jeg bleven Ægtemand. Ikke sandt, De er vist enig med mig i, at man ikke bør rejse paa saa lang Tid fra sin Forlovede, men kønt tage hende med sig, naar Lejligheden tilbyder sig saa udmærket?"

Den fremmede smilte og legede med sin Hat.

„Nuvel da! jeg indrømmer, at det just ikke er videre høfligt af mig, at jeg lader en anden, selv om denne anden er en *saa* nær paarørende, bringe mine Hilsener og Forespørgsler til Damerne, hvem jeg og min tapre Ven Gæstgiveren ydede denne Assistance. Men — jeg er virkelig Utaalmodigheden selv efter at komme af Sted for i rette Tid at kunne naa Toget i Dag. Og jeg haaber, at De nu overbringer ikke alene mine Hilsener, men ogsaa mine Undskyldninger, støttet paa de Grunde, som jeg ikke har taget i Betænkning at give Dem. Vil De? Tak!"

De to unge Mænd rystede hinandens Hænder.

Og saa kom den svære Møbelhandler. „Undskyld, mine Herrer, men jeg maa standse Fuglen, inden den vil til at flyve ud af Buret. Hvad mener De om dette Papir?"

Maleren kiggede paa det hvide Ark, hvorpaa der fandtes en Række Navne og Tal. Møbelhandleren havde sat sig i Spidsen for en Kollekt til Fordel for de vandlidte, og hans eget Navn figurerede øverst i Rækken af Badegæster. Maleren tog sin Blyant og skrev sit Navn.

„Tør jeg være med?" spurgte Hr. Liebmann.

Maleren forestillede de to Herrer for hinanden.

„Jo flere des' bedre!" pustede Møbelhandleren. „Bare op med Brikkerne, mine Herrer!"

De to unge Mænd overrakte ham hver en Seddel. Malerens var blaa, Godsbesidderens brun. Der bliver dog altid nogen Forskel paa Malere og Godsbesiddere — i Kuløren.

Og saa kom Kromanden og meldte, at Vognen holdt derude. „Skal det ikke være en lille Bitter paa Faldrebet?" spurgte han med sin mest uskyldige Mine.

Den unge Maler afslog det smilende oppe fra sit høje Sæde.

Alle Badegæsterne, en hel Del af Fiskerne, deres Koner og Børn, havde indfundet sig omkring Vognen. Da han svingede ud igennem den sandede Gaard, opløftedes et vældigt Hurra, som Kromanden og Toldkontrolløren hver paa sin Fløj dirigerede. Den unge Maler vendte sig lidt overrasket omkring i Sædet og viftede en Hilsen med Tegnemappen, som han havde beholdt under Armen. Hr. Liebmann stod lidt for sig selv og havde synlig ikke deltaget i Raabet. Men han viftede paa den eleganteste Maade med sin Hat.

I dette Øjeblik tænkte Maleren paa den Hilsen og de Ord, som den elegante unge Mands Forlovede havde bedet ham selv bringe sin Brud — hvis de slap i Land. Nu var de jo slupne i Land. Han kørte op igennem Kløften i Tanker. Det gik ham for langsomt. Han sprang af og gav Kusken Ordre til at vente paa ham deroppe, hvor Byvejen, der kommer bugtet op fra Kløften, møder Landevejen, der i lige Linje strækker sig over Hederne hen imod Købstaden. Han klatrede, stadig med Mappen under Armen, op ad Bankerne og besaa Sporene af Jordskredene og den øvrige Forstyrrelse fra Vandfloden. Luften begyndte at blive saa frisk heroppe; det blæste muntert og fornøjeligt men lidt køligt tillige. Himlen var saa stirrende blaa, og højt oppe over hans Hoved kom hvide Smaaskyer sejlende i jævn, uforstyrret Fart, beskinnede af Solen, som tillige skinnede sølvblank og flimrende derude paa Havet.

Nu laa Kløften med den lille By dybt nede under ham. Han selv stod paa Randen af Brinken, der faldt ned imod Havet. Ovre paa den modsatte Side af den brede Kløft, i en betydelig Afstand — men han havde jo gode Øjne — laa Kontrollørens Hus med sin lille Have foran. Der var hejset Flag i Dag. Udenfor Huset stod to Dameskikkelser. En Mand kom hen over Grønsværet udenfor Haven og hilste ind imod Huset i nogen Afstand. Hans blanke Hat blinkede i Solen.

Den unge Maler vendte sig og saa' ud over Havet og langs ned ad Kystens Krumning. Hvorledes var egenlig disse Linjer der inde i Mappen? Han slog den op. Der var lagt et Æseløre ved den tredje eller fjerde Side, hvor den sidste Tegning stod. Han bøjede i Tanker Æseløret tilbage. Der stod skrevet med Blyant, en meget spids Blyant og en fin, men tydelig Skrift: „Tak!" Han saa' over mod Kontrollørens. Og han sukkede over dette lille kvindelige Koketteri, der skjulte — hvad? hvor meget? paa sin Bund. Saa rev han med en rask Bevægelse de fire første Blade med den unge Frøkens Tegninger ud af Mappen, foldede dem sammen og kastede dem ud over Brinken. Vinden greb dem, tog dem med sig, spilede dem ud og foldede dem sammen, lod dem stige og falde; og endelig dalede de som en hvid Maage ned paa Stranden dybt nede. Han slog ud med Haanden og trykkede Hatten fast om Panden. „Op, og af Sted!"

PRINSESSEN
OG DET HALVE KONGERIGE

ET GAMMELT ÆVENTYR I VERS OG RIM

(EFTERAAR 1878)

FORSPIL

Dagen bød paa Stokfisk
— og den var blødt i Vand —
jeg sad og vented sulten
paa Føde for min Tand:
Men der var Fastespiser kun paa Bordet.

Jeg saa' ud over Landet,
saa' al den megen Fisk:
ak, havde jeg en Ønskedug,
at brede paa min Disk!

Saa bad jeg blot: Dug dæk Dig!
og fluks var Bordet fuldt
af alt, hvad man kan ønske sig
for en forsvarlig Sult.

Saa fik vel og den Smaadreng,
som vartede mig op,
lidt Kødmad i sin klejne,
hartad forhungred' Krop.

Ja selv mit Hors i Stalden,
som staar nu saa som saa
og gumler paa sit Langhalm —
hun fik vel Brød for Straa.

Saa kaldte jeg min Smaadreng:
Du sadle op min Hest;
tag Flint og Horn i Haanden,
og følg som Du kan bedst ....!

Jeg havde ingen Ønskedug,
men megen Appetit.
Jeg kaldte ad min Smaadreng:
mig lyster nu et Ridt!

Vi standsed paa en Bakke.
Fjernt over Heden lød
en Lyd. De tærsked Langhalm
og lagde Fisk i Blød.

Jeg gav min Ganger Tøjlen,
min Smaadreng lunted med.
Vi standsed dybt i Skoven;
der var et ensomt Sted.

Dér lød ej Dagens Stemmer.
Hen over Bækkens Strøm
En Egekæmpe hælded sig
i hundredaarig Drøm.

Min Hest den havde baaret mig,
min Smaadreng hos mig laa,
og han fortalte Æventyr,
som selv han troede paa.

— Ak, disse gamle Sager,
hvem har ej troet derpaa?
Begynde gør vi alle dog
som Drengen den smaa.

Og vokser vi, vi vokser dog
fra Æventyret ej!
det kaster sine Skygger,
som Egen, paa vor Vej. —

Jeg lytted, tavs, i Skyggen,
jeg stirred mod det blaa;
ak, disse gamle Æventyr,
jeg tror endnu derpaa. —
Og der var Fastespiser kun paa Bordet.

FØRSTE SANG

Mødet i Skoven.

Borte var Vintren, det hvide var væk,
Frosten var kastet paa Dør;
ad Skoven saa hopped den raske Bæk,
hvor Is laa i Borg'leje før;
Vorherrre kan have saa mild en Haand,
om ogsaa den fast kan knuge;
han bryder isønder de stramme Baand,
aabner Arrestens Luge,
og lader med Kongelig Naade
Fangen sin Frihed bruge.

Kongelig Majestæten
han bor i sit høje Palads,
Væggene haver saa vide Felter
og Gaarden saa rummelig Plads;
selv har han Frihed til alle Ting,
kan komme og gaa, som ham lyster;
han bærer paa Fingren en funklende Ring,
den drypper, naar han den kryster,
af perlende Draaber en Taare til Jord:
saa spirer der Naade, Pardon der gror,
og Jorden synger et Lovsangskor,
hvorunder Paladset ryster.

Saa grønnes der Græs, snart her, snart der,
og Solen favner de mossede Træer,
og skiller Jorden ved Kaaben,
som var imod Kulden Vaaben;
og giver den Foraarskitlen paa,
og stikker i Hatten et leende Straa;
Eja, saa lystig er Solen.
Knap Jorden véd sig for Glæde at té,
den har tusinde Øjne, som alle le,
mens den spejler i Skovbækken Kjolen.

Den usselig Orm sig skyder af Muld,
trods den er blind paa sit Øje,
den skræppende Frø har fundet et Hul,
hvori den sig ret kan fornøje.

De brogede Fugle fra fremmed Strand
kommer med Vaaren tilbage;
Musiquen fryder det ganske Land,
i Dagværket standser den Bondemand
— og synes, han selv med Musik var i Stand
at hilse saa liflige Dage. —

Min Herre! *saa* finder I Vaarens Stund,
naar Jorden vaagner af lange Blund
og gnider mod Lyset sit Øje,
naar Blomster med Perlestings Sømme har bredt
et kostelig virket, broget Tapet
over bølgende Dale og Høje;
saa føler I Luften saa lun og lind,
som Pigen, der atter faar Rosen paa Kind,
og Svenden dens Knop i sin Trøje.

Min Herre! jeg lægger min Luth ved Lænd,
mens Vaarvinden Strengene røre.
Jer Hest den skummer om Bidselets Spænd,
vi hænge den hæmmende Hovedstol hen,
at Horset sig frit kan røre;
og medens det søger sig Davre i Eng,
I lytte med Agt til Jer liden Smaadreng;
I laane hans Sange Øre!
han leger Jer for paa den klingende Streng, —
en Historie skal I faa høre.

Det er jo den tryllende Vaarens Tid,
hvor Solen det svarte gør om til hvid',
hvor Hjertet bag Brystdugen banker,
som Trommen, der røres til Lansernes Strid,
med høje, mandhaftige Tanker.
Der er ej den Borg i det ganske Land,
som Svenden at storme var ej i Stand,
der er ej den Hæder, der hænger saa højt,
at Svenden den ikke kan række;
han springer, han bryder sig ej en Døjt,
om han Halsen derved kunde brække.

Min Herre! I selv har vel løbet en Dyst
saa tapper mod mange Kasteller,
og véd, det er bare om Mod i Bryst
og om Haabet, mandhaftigt, det gælder;

jeg lægger *hin* Tid i min Lyres Klang,
og synger Jer for en sandfærdig Sang
om, hvordan der var en Svend en Gang,
som vandt sig saa fager en Pige,
og hun var en Kongedatter af Rang,
og dertil det halve Rige!

Ritornel.

Nu lytter, alle Piger, i det ganske, ganske Land,
og Børn og Gubber graa,
om hvad en ringe Haandværkssvend at gøre er i Stand,
for han kan Kongens Datter faa.

Nu tage I den Rosenknop, som blomstrer paa Jert Bryst;
I Piger, bryd dens Flor,
og giv mig den i Sangerløn; og naar jeg den har kys't,
saa bliver Herrens Smaadreng stor!

Sang gennem Skoven

„Farvel, Du liden Ravnekrog!
Jeg syntes, da jeg var en Pog,
at der var godt at være,
men jeg fik lært et andet Sprog,
dengang jeg kom i Lære.
Nu gaar min Gang
Dagen lang
ud paa de lange Rejser;
jeg synger undervejs en Sang,
og højt mit Hoved knejser.

„Jeg vandrer til den store By
at søge mig en Mester ny,
hvis Brød jeg kan fortære;
og ham, som har det største Ry,
jeg tjene skal med Ære.
Jeg gør min Dont;
godt og ondt
jeg tager, som det falder.
Et dygtigt Dagværk er saa sundt,
'sær i den unge Alder.

„Jeg er en munter Smedesvend.
Saa snart jeg har mit Læ'r om Lænd
og Hammeren i Hænder,
saa gaar det lystigt; hillemænd!
min Profession jeg kender.
Jeg slaar med Fynd.
Det var Synd
at laste selv sin Evne;
en Daler slaar jeg ganske tynd,
og det foruden Revne.

„Jeg har ej Far, jeg har ej Mor
og ingen Kærest, hvor jeg bor;
for mig staar Verden aaben.
Og Verden er saa rig og stor,
og jeg har gode Vaaben.
Jeg gaar min Gang
Dagen lang,
og bli'r jeg træt omsider:
saa synger jeg min Vandrersang
og tænker, at jeg rider."

Saa klang det gennem den store Skov
alt langvejs fra.
Og Hjorten løfted den spinkle Klov,
og lytted og dukked, og — med Forlov! —
i Hast var den Herre forsvunden.
Og Egernet aabnede Munden
og tabte den Nød, som Kæverne holdt,
og hopped af Sted som en Springeboldt;
hvem kom her i Dæmringsstunden?
I Dæmringsstunden, hvor Skovens Dyr
samles, naar Lyset i Vesten flyr,
og Dagen gider ej længer
gaaet i Solens Gænger? —
Der kom gennem Skoven med stort Paastyr,
knækkende Kviste og Grene,
en frejdig, frisk og fornøjelig Fyr;

han vandred ganske alene.

Han svinged i Haanden en Knortestok
med Jern forsvarlig beslagen,

han havde Støtte i Benene nok,
det lagde han klart for Dagen;
hans March var fremad og lige ud,
og Stokken slog Takt til Sangen,
han syntes at være saa stærk som en Stud,
men fodrap som Hjorten i Gangen.
Det krøllede Haar under Huen krøb
frem som smaabitte Snoge;
i Kinderne Smilehuller gav Køb,
men Læberne, skygt af et lysegult Svøb,
var buede, stolte og kloge;
den toppede Hue sad kækt paa Sned,
og skælmsk en spillende Rynke gled
hen over Øjnenes Laage.
Hans Vams sad stramt over Bringen bred,
og Senerne fletted sig op og ned
under Benenes brunrøde Broge.

Ransel paa Ryggen. Af Dækslet stak
Hammerskaft, Bolte og Tænger;
stundom hans Haand i Brystremmen trak;
Remmene snæred, mens Læbens: Snak!
viste hver Træthed tilbage:
han havde ej lært sig at klage.
Ranslen af Klæder og Værktøj fuld;
Klæder gi'er Anstand, Værktøj Guld,
begge gi'er gode Dage.
Saa drog han sin Vej, af Forhaabninger fuld,
og saa' sig aldrig tilbage.

Det var i den dampende Dæmringsstund,
da Solen er gangen til Hvile,
Da Træet har sænket sit Hoved til Blund,
og hver en Sanger har lukt sin Mund,
og Skygger kendes at ile
som Dyr for Skytternes Pile;
de Skygger de sværve med lette Fjed,
og fjæle sig, skræmt, under Krattet ned,
og rejse sig atter, og sætte af Sted
ud over Engen i Dansespring,
i Taagedanse, i Elverring,
og kendes aldrig at hvile.

Da standsed Svenden sin Gang. Der laa
en Lysning for ham i Skovens Blaa;
vældige Stammer, krogede, graa,
stod Vagt, saa lod det, om Engen.
Fra Skoven strømmed saa lun en Vind,
fra Engen svøbte en Køling ind,
de mødtes, hvor Svenden var standset.
De mødtes og leged et underligt Spil,
Svenden saa' til,
han syntes, foran ham dansed
de Lagen, der bredes paa Sengen.

Han smilte for sig, han saa' og lo:
Min Tro,
her væves nok Vadmel i Lunden!
Saa svinged han Stokken og tog et Skridt
og svinged igen, og betænkte sig lidt,
det var, som om nogen ham fulgte;
det var, som pusled det bag hans Fod,
som standsed det, hver Gang han stille stod;
Svenden drejed sig rundt:
i Taagen noget sig dulgte.
Saa dukked det frem af den hvide Flod:
i Græsset foran ham en Mandsling stod.

Den lille hilsed: „God Aften, Johan!" —
Svenden hilste forbløffet: „— Hvordan,
man kender mig her ved mit Døbenavn?" —
„Javist, Du er født om Fastelavn,
og drager nu til den store By
at søge Dig op en Mester ny,
som Du kan tjene med Ære,
ked af den gamle Lære!"

Og Svenden saa' paa den lille Mand:
„Hvorledes kan det dog være ...?"

Den lille løfted sig paa sin Taa:
„Vi fulgtes dog, fra vi var ganske smaa;
mærkværdigt, at aldrig Du før mig saa'.
Du har vokset Dig stor og lang,
Jeg, den lille, har fulgt din Gang;

naar Jernet, Du hamred, i Stykker sprang,
jeg samled det atter under min Tang
og lagde det pænt paa Ambolten hen —
jeg smeder saa godt som en Smedesvend.
Naar Bælgen stønned, og Du var vred,
jeg pusted paa Panden Dig Kølighed;
Du hamred og slog af alle Kræfter,
jeg gik med Filen dit Arbejd' efter;
de store Slag de har deres Nytte,
den lille Kraft maa man ogsaa skøtte;
og vilde Du tage om Kvælden Rus,
jeg slog Dig af Haanden det sidste Krus.
Det sidste Krus gaar altid i Panden:
tro mig, Johan, vi har kendt hinanden!" —

Og Svenden saa' paa den lille Mand:
„Har Vi . . .? nej, det gaar over min Forstand!"
Den lille smiled: „Hvor Du gaar hen,
finder vi sikkert hinanden igen;
Du véd jo nok, i Nøden man kender
først ret sine rigtige gode Venner;
man kender sig *selv*, naar man sættes paa Prøve,
og stedse man kan et Menneske kløve
i to — Men her vil vi ikke tøve — — —"

Den lille saa' sig i Skoven om,
og vinked ad Svenden og raabte: „Kom!
Først maa vi ud af den Taagering!"
Saa gik de en Stund — — — — — —
— — — — — —

Min Herre!
Der hændes i denne Verden
de allersælsomste Ting!

ANDEN SANG

Hvad den lille Mand fortalte.

De havde vandret en Stund omkring,
den lille han sprang med saa sære Spring,
saa satte de sig paa en styrtet Eg,

den lille fortalte og Svenden hørte;
sælsomt den lille sin Tale førte,
om hvad og hvordan og ud og ind,
Livet, dets hele filtrede Spind.
Saa strøg den lille sin blege Kind
og skotted til Siden og saa', at Johan
begyndte med Næsen at nikke.
Han skubbed til ham. Johan fo'r op,
og rysted sin Krop:
„Javist — nej jeg sov slet ikke!"

Den lille smilte: „Min gode Ven,
Du falder jo rent i Staver hen.
Sligt er for fint for en Smedesvends Øre,
men her er noget, som Du kan høre;
en lille Fortælling. Giv Agt paa *den!*"

Johan blev skamfuld: „Du lille Mand,
fortæl kun; jeg hører, alt hvad jeg kan!"

FORTÆLLING

Der var en Konge en Gang i et Land,
— nu er Skoven grøn! —
han havde en Dronning from og skøn,
havde Slotte og Stæder og Byer og Flækker,
Hofmænd i Hobe, Krigsmænd i Rækker,
Pager og Drenge og Stadslakajer,
kort: Alt hvad en Konge han haver og ejer;
men ingen Datter, ej heller en Søn, —
hvad gavner det saa, om Skoven er grøn?

Han havde stor Lyst hos sin Dronning kære,
hun hvilte hver Nat ved hans Side med Ære;
Men Nætterne led og Aarene randt,
hverken Søn eller Datter i Vuggen man fandt.

Da falmede Dronningens fine Kind,
— nu rider vi ud! —
og Mørke faldt over Kongens Sind.
Ej længer han beded med Kongelig Glæde
Hjorten i Skove, Haren paa Hede;

Støvet laa tykt over Tavlbordets Brikker.
Kongen ej spøger, ej heller han drikker!
Saa lader han gaa over Landet Bud:
I Herrer, vi rider i Leding ud!

Man sloges den Gang i fremmede Lande,
og Kongen han lysted sig deri blande.
Naar Konger og Stormænd vil have Krig,
saa findes der altid en Grund for slig.
Saa gik han med Støvler og Fjerhat paa
— signe Dig Gud! —
ind for sin blege Dronning at staa.
Øjet var mørkt, over Kaarden laa
den handskede Haand, og han bøjed sig ned
og kyssed den Frue paa Panden;
og retted sig op og saa', at hun græd,
og slog ud i Vrede med Haanden:

Hil sidde I dér! dog bedre I sad,
min Frue, om ikke I græd og bad,
men havde andet at gøre:
sømme og sy inden Døre.
En mildere Hilsen I fik af Jer Mand,
om han kommer hjem fra fremmed Land
og finder Jert Liv i velsignet Stand!
Favne jeg skal Jer med højelig Lyst,
om I vugger min Krone en Perle ved Bryst!
Hæder og Kongens Hu skal I faa
igen, om jeg hører en Vugge gaa;
men triner I stedse saa slank over Tilje,
da fordrer mit Folk og min Krones Hæder,
jeg lader mig skille ved Eder.
Gudsfred! nu véd I min Vilje. —

Saa red han; og Herrerne fulgte ham med.
Det glammed for Porten; saa var de af Sted.
Men Dronningen græd i Nætter og Dage
og bad til den høje Moder,
som fødte sit Underbarn.
Et Under maatte vel ogsaa ske;
thi Dronningen gik i alt i Maaneder tre,
men ikke havde hun noget Haab,
der blev ikke sømmet og syet til Daab;

de Hofdamer kom, de Hofdamer gik,
og spurgte og fritted, som Damer har Skik.
Da harmedes Fruen og lukked sin Dør; —
nu bad hun ej længer som før,
men sad og grunded og ruged derpaa,
hvordan Kronen en Perle dog skulde faa!

Den Frue havde fra Hjemmet med
sin gamle Amme i Raadgivers Sted,
hun kom og gik i Dronningens Stue
og sørged og grunded om Kap med sin Frue.
Dog Sorgen hun snarligen fare lod,
thi Ammen var kommen af Taterblod;
de Godtfolk ej beder, ej heller de sørger,
langt heller i syndige Kunster de spørger.
Hun kigged i Koppen, naar Kaffen var drukket,
hun havde en Frø paa en Kobbertraad stukket,
hun vidste at lade den Tudse fortælle;
endda den var død, den kunde dog sprælle.
I Spillekort spurgte hun Lykken efter,
hun maalte og signed af alle Kræfter
og meldte sin Frue alt, hvad hun saa'.
Men Dronningen vilde ej agte derpaa.

Saa kaldte Ammen en halvvoksen Knøs,
med spillende Øjne, i Talen løs;
hun førte ham lønligt til Dronningens Stue,
og talte saalunde: Min høje Frue,
I sørge ej Dag og Nat oven Senge,
men høre langt heller en liden Sang
af en af vort Folks de farende Drenge;
han trøsted mig selv saa mangen en Gang!
Da vinked Dronningen, mat og bleg;
hun lysted at høre lidt Strengeleg.

Og Knøsen lagde sin Haand over Hjerte
og bøjed sig dybt, som i dybeste Smerte,
og atter i Vejret hans Øje saa';
det var, som om Ild i det Øje laa.
Han slængte sin brogede Kappe til Side
og knæled, og drog sin Strengeleg frem.
Saa spilled han først, og sang derpaa,
med nedslagne Øjne, der hvor han laa:

Tys, min Cither! agt derpaa,
dine Strenge blødt at føje;
Graad staar i den Frues Øje,
kæl for Sorgen, følg den nøje
at din Klang kan Hjertet naa.
Hvem der kunde, som han vilde! —
Tys, min Cither, Du skal spille,
Du skal give Agt derpaa,
over Stregen ej at gaa!

Morgnen er saa sval og graa,
Dagens Stribe lyser rødlig,
Haugens Blommer dufte sødlig,
Hanen galer over Hald.
Duen flyver fra sit Slag,
spejder efter Haabets Dag;
har et Haab og skal det finde
mellem Haugens Blommer inde;
sød er Frugten under Skal.

Hør de fjerne Kilders Fald,
hør, hvor Bækkens Bølger risle,
hør Fontænens Vande plaske!
Livet er kun Støv og Aske,
men bag Asken ulmer Ild.
Elskovsfuldt de Blommer hvisle,
Elskov var i Nattens Drømme;
Morgenvindens svale Strømme
følger Natten med sit Spil.

Lyt, o Dronning god, dertil.
Tør kun Taaren af Jert Øje;
Taarer er ej Skønheds Ven,
de kan Ridderknæet bøje,
men de elskes ej af Mænd.
Kongen kommer hjem igen;
glad I møder ham. Ved Brystet
bærer I, hvad ham forlysted.
Ak, hvem der var Konge da!

Den Frue sad tavs, i Skødet hun saa':
Dine Viser, Knøs, kan jeg lidet forstaa!
Men Barmens Vover de steg og faldt,

da rejste Knøsen sin slanke Gestalt.
Hun vinked ad Ammen og lod ham gaa;
men da han sprang ned ad Trappen,
da klingred en Børs under Kappen.

Den Frue sig lukked i Lønkamret inde
med Ammen og tren den næste Morgen,
med Slør for sit Ansigt, af Kongeborgen.
Hun vandred alene i Haugen ned
— saa havde hun faaet af Ammen Besked. —
Fastende var hun, og Sol var ej oppe,
en Stribe kun stod over Lindenes Toppe,
og den var saa rød som et dryppende Blod.

Og Dronningen tren paa sin Silkefod
hen til en Busk, som i Haugen stod.
Skummende, sydende, syngende hen
blinked en Kilde og svandt igen,
og, hvid, bag Busken, halvskjult af Løvet,
vædet til Knæet af Vanddraabestøvet,
kigged et Marmor, en Skovgud frem,
som øjned han Nymfer og saa' efter dem.

Og Dronningen skjalv. Thi han spidsed sin Mund,
som vaktes til Liv han i samme Stund.
Dog tænkte hun: Marmor er Marmor kun!
og vadede tværs over Bækkens Bund.

Dér stod da Busken med Knopper tre,
sælsom, stikkende, ulden at se.
Hun bed i en Knop, da skjalv hendes Øje,
og Silken svulmed i Barmens Trøje;
hun bed i den næste, suged dens Saft,
da følte hun i sig saa mægtig en Kraft;
hun bed i den sidste, da fo'r hendes Hjerte
igennem en sød, usigelig Smerte;
Smagen var sød, men bagefter besk,
hun saa' imod Guden, han stirred saa slesk.
Da hasted hun bort i de vaade Sko; —
det var, som om Marmoret bag hende lo.

Og Maaneden veksled seks Gange kun,
da laa der i Vuggen, buttet og rund,

fin og fager ved Dronningens Side
en lille Prinsesse paa Bolstrer hvide.

Dog, Moderen havde sin Fryd saa kort.
Den mørke Amme bar Glutten bort:
Prinsessen skal fylde sin fjortende Vaar,
før Fader og Moder for hende staar:
og ser hun sin Slægt før det fjortende Aar,
stor Jammer skal ske over al den Gaard!

Og Dronningen græd. Men da Kongen kom,
— den Fødsel spurgtes saa víden om —
saa skjulte hun Sorgen under sit Smil
og standsed den Herres stormende Il;
hun standsed sin Herres og Husbonds Hast
og tog ham over hans Haandled fast:
Yderst i Slottets skjulteste Vraa
gemmer og vogter en Fe den smaa;
Ingen tør bryde det Skjulesteds Slaa,
og fjorten Aar vil det vare,
før nogen til Barnet tør gaa
og se det foruden Fare! —

Den høje Herre var glad ved sin Lykke.
I Glæden man gør intet Regnestykke.
Ingen kom til den skjulte Vraa,
og hver Gang den Herre paa Dronningen saa,
da skjulte hun Taarerne under sit Smil.
Imidlertid beded den Herre med Il
Hjorten i Skove og Haren paa Hede,
og ofte ved Hoffets de glade Banketter,
langs Drikkebordene brede,
lød højt i de festlyse Nætter
den unge Prinsesses Skaal.

Og saaledes lakked med langsom Taal
de fjorten Aar imod Ende.
Der mangled ikkun en eneste Dag,
da skulde det netop sig hænde,
den Herre kom fra et Gæstelag,
blev hidsig, og raabte: En given Sag!
Jeg er i min Ret;
de Feer de holder ej Regnebræt;

Døren jeg sprænge lader,
mit Barn vil jeg lære at kende;
jeg er Konge og Barnets Fader!

Da kasted den Frue sig for ham ned:
Saa giver jeg heller min Herre Besked
om alt, hvad min Sjæl i Aarene led;
Trolddom det var. Den Almægtige véd,
jeg haver saa haardelig lidt derunder.
Min Konge, I give Jer Stunder
at høre Jer Dronnings Skrifte!

Da saa' man den Herre sin Farve skifte,
han knytted sin Haand og drog sin Kaarde
og løb gennem Salen og raabte: Ved alt,
hvad helligt er, vi skal prøve,
om Troldene Staal kunne døve!

Saa slog de den Dør til Prinsessen ind,
og Kongen tumled tilbage.
Dér tren Prinsessen, kridhvid om Kind,
en Jomfru saa fin og saa fage,
imod ham med Bøn og med Klage:

Min Fader god, min Fader god,
Ak, I har aabnet en Grav for min Fod;
en Dæmon vil suge mit Hjerteblod,
nu tømre I sammen min Kiste!
I Domkirkens Hus I sætte mig ind,
I stille ved Kisten en Vagt hver Nat;
og faar jeg ingen, saa varsler jeg ind:
Pest og Fordærv fra den samme Nat
skal Folket slaa til den sidste!
Men faar jeg den samme tre Nætter i Rad,
da bliver der Glæde over den Stad,
da stiger Prinsessen igen af sin Kiste,
da bliver der Fryd til det sidste!

Saa bøjed hun sig over Dronningen ned;
hun hælded sig op til sin Moders Skød,
kyssed den Frues falmede Kind,
gød hende Trøst i det syge Sind;
og lidt efter lidt den Jomfru gled
paa Gulvet hen og var død. —

Saa tømred de sammen en Kiste sort
og bar den ind gennem Domkirkens Port,
og satte Prinsessen i Kirken ind,
og stænged dens Døre forsvarlig.
Den stakkels Dronning hun saa' det ej,
hun faldt i en Sygdom farlig,
og vandred omsider den lange Vej,
hvor vel Tilgivelsen venter;
hvor Hjertets Godhed fra Livets Dage,
om end der har været Timer svage,
hæver i Evighed Renter.

Saa sattes der Vagt hver eneste Nat
i Kirken ved Kisten den sorte.
Men aabned man Døren om Dagen,
hvor var da Vagten? — borte.

Og Folket mumled om Sagen.

Og Kongen sørged, og Hoffet med,
de ønsked for Landet saa nødig Fortræd;
og Kongen lovede hundred Daler,
— og Kongen han var en god Betaler —
og en og anden forvoven Svend
fandtes der end,
som vilde sin Lykke friste
og vaage en Nat ved den Kiste.

Men kom man om Dagen, var Vagten borte;
og rundt om i Byen man murred:
en Trold havde spist ham i Natten den sorte!

og lydeligt Folket knurred.

Da sendte den Herre de Hververe ud,
de bar gennem hele Riget hans Bud;
man skyed dem vel paa alle Kanter,
men Hververne havde et Par Sergenter,
de vidste at tage den rette i Agt,
de fanged fra Landet saa mangen en Vagt
og bragte ham med til Domkirkens Kiste,
hvor Trolden den selv samme Nat ham spiste.

— — — — — — — — — — — — — — —

Se saaledes gik det — og gaar det endnu.
Men nyt bliver gammelt; man gider ej længer
snakke derom. Med Hovedet hænger
Folket en Stund; og i næste Nu
gaar ligeglad Folket til Arbejd og Leg,
Solurets Streg
rundt i de gamle Gænger. — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

Her standsed sin Tale den lille Mand.
Johan
sad tavs og hørte derpaa.
I Stjernernes Skin han for sig saa'
Vejen mellem de Stammer graa.
Han grunded paa alt, hvad han hørte.
Han syntes, at Vejen førte
frem gennem Kamp og mandig Daad,
langt; ja hvor langt? Han var ej i Stand
at øjne sit Maal: „Du lille Mand,
kom giv mig Raad!" — — —
Han var borte,
væk gennem Skoven den sorte. —

Da rejste Johan sig fra Egen op
og strakte sin smidige, stærke Krop:
Ja saa!
Da faar jeg nok ene min Vej at gaa!

Han gik; hans Stok slog susende Sving —
— — —
Min Herre, der hændes i Verden,
ej sandt? de sælsomste Ting.

TREDIE SANG

Udenfor Byen.

Hurra, hurra! han kasted sin Hat i Luften op.
Han stod paa den sidste Skovbakkes Top,
og nede dér laa den store By
og skinned i Eftermiddagen,
som var den flunkende ny.

Der laa den med Volde og Bastioner,
og Træer, som klippede ud i Papir
med de dejligste grønne Kroner,
var Voldenes Flor og Zir.
Og saa var der blinkende Kirkespir;
nogle, som hvilte paa gyldne Kugler;
(— han tænkte: havde Du en af dem!
Krummer er ogsaa Smuler! —)
Andre, som ragede ligefrem
i Luften op,
med Haner og Hestfolk paa Spirenes Top,
og Hanerne drejed sig blinkende rundt
over den store By,
mod Foraarsluftens stribede, lange, gyldenbræmmede Sky.

Han fik fast i Øjnene ondt.
Men saa tynged hans Ransel paa Nakken,
og han skyndte sig ned ad Bakken;
og foran havde hans Byens Glaci,
og dér var Sang og Kommers og Spil,
og dér gik det rigtig fornøjeligt til,
thi det var en Løverdagaften,
og Folk trak ud i det fri.

Der gik de adstadige Borgermænd
med Koner;
saa kom en forsoren Haandværkssvend,
og saa Dragoner,
og saa en Munk,
og saa Studenter,
og saa en Mand med en Dunk,
som satte sin Tørst paa Renter,
og sang i de højeste Toner.

DEN FULDE MAND.

Hejda, vil I ikke,
— hikke, ikke, hikke, —
vær'saago' og sige mig,
hvor gaar den lige Vej?

Kender I den ikke?
— hikke, ikke, hikke, —
Det var kun en smal Besked,
nu, saa kom og slaa Jer ned
hos mig, og lad os drikke!

KORDRENGE.

Nu ligger han dér; lad os stjæle hans Dunk!

ANDRE DRENGE.

Til Side, der kommer en Tiggermunk!

TIGGERMUNKEN.

Vanartede Drenge, væk fra Manden!
Kan *han* ikke drikke, saa kan en anden.

DRENGENE.

Munken tog Dunken; hej stop Hallunken!

TIGGERMUNKEN.

Hvad skriger I Øgleunger Gevalt?
I véd jo dog, Kirken kan bruge alt.

TO DOMKANNIKER.

Første: Ak, Domine frater, at Kirken skal taale
en saadan Tjener!
Anden: I Herrens Hænder den bælgede Skal
saa vel som Kærnerne tjener.

TO PIGER.

Første: Anna, saa' Du den yngste dér gik?
han havde, jeg véd ej, i Øjet
saadan et sværmerisk Engleblik;
ak, om man ham til Skriftefa'r fik,
saa kunde man skrifte fornøjet!
Anden: Den blege Præst. Nej, ser Du ej ham,
den Svend med funklende Blikke?
Ransel paa Nakken. Et Blik fra *ham!*
Nu ser han herhen. Han blev rød, det Lam;
— vi Piger bider da ikke!

EN DRAGON.

Potz Tausend! gaar ikke Pigerne dér
og sender til fremmede Mandfolk Blikke.
Jeg maa ind i en Bod og sværte mit Skæg,
uden Vikse gaar det nok ikke!

STUDENTER.

FØRSTE HALVKOR.

Ut queant laxis resonare fibris —

EN AF ANDET HALVKOR.

Hej, brug Jert Modersmaal!

EN KAMMERAT.

Slaa, Caspar, Dig til Taal!

FØRSTE HALVKOR.

Vaaren er kommen, Lærkesangen lyder,
Menneskets Struber stemme med deri;
Sanggud, Du høje, som for Stemmen byder,
Hold for hver Mislyd ren vor Melodi!

ANDET HALVKOR.

Brødre, vi mødes, som os Vaaren byder,
Glemme vor Knejpe og dens Klammeri;
Her er vort Haandslag, Vekselsangen lyder
Vaaren til Ære, fredlyst i det fri.

EN GAMMEL STUDENT.

For en studiosus perpetuus
er den Vekselsang lovlig tam.
Der kommer en ridende Musketer;
jeg vil gaa og høre paa ham.

MUSKETEREN.

Ja, jeg har taget hos Livet paa Puf,
jeg har levet som Musketer;
Alt skulde gaa, og gaa i en Ruf,
saa forlangte jeg ikke mer.
Dog jo: jeg forlangte, den gode Sag,
som jeg tjente til Fods og bereden,
skulde sejre, og helst paa en eneste Dag,
og min Obrist diktere Freden.

Hvem kaldte mig bange? Ingen, nuvel,
saa var jo det hele i Orden;
for mig maatte Verden da lakke mod Hæld
og otte og syv være fjorten.
Jeg banede selv mig min egen Vej,
saa' ikke, om nogen kom efter.
Det var ej den pure Letsindighed; nej:
jeg havde for mange Kræfter!

Naar Hesten, jeg red, havde løbet sig træt,
saa smed jeg den Tøjlen om Hals,
og saa' efter Landevejskroernes Bræt,
hvor Vinen var god og tilfals.
Var tørstig min Sjæl, saa drak i en Ruf
jeg min Vin, og betalte min Drikke.
Jeg har taget, det har jeg, hos Livet paa Puf,
men i Kroerne skylder jeg ikke!

STUDENTEN.

Corpo di Bacho! at være saa stolt
af at have sin Vin betalt!
For Resten, af saadan en Hr. Musketer,
i Formen ikke saa galt.
Men holla, hvem sidder deroppe paa Skrænten,

alene, hvor Vindmøllen staar?
En stakkels Djævel. Han kom nok i Vinden;
hør, hvor hans Kværne gaar!

INVALIDEN.

Jeg har fægtet for Fanen til Lands og til Vands,
det var lystig Dans,
det er vist;
der var Ungdom i Kroppen og Ild i mit Blod,
men saa faldt jeg og misted min ene Fod; —
det ender dog galt til sidst.

De har taget min Ungdom og taget min Fod,
men ikke mit Mod,
aa nej;
naar med flyvende Faner de drager forbi,
og Trompeterne blæser en rask Melodi,
saa kender jeg nok min Vej.

Saa halter jeg efter, og skuldrer min Stok.
Der er Krigsfolk nok,
det er vist;
men om Fanen har Magt til at fylke en Hær,
det skal kendes paa ham, Invaliden, som bær'
med Stolthed sit Mærke fra *sidst*.

STUDENTEN.

Ret saa! gak Du kun til Fanerne hen;
paa slig en Hugaf de venter.
Herligt, at sætte de gamle Saar
ud paa saa lønnende Renter!

MØLLEREN PAA VOLDBAKKEN.

Hanen galer,
Møllen maler,
Duggen driver i Enge;
rejs Dig op,
hver Møllerkrop,
og stræk Dig oven Senge.
Kast din Mytse langt i Vraa,
Livet — maa Du huske paa —
varer ikke længe.
Der skal gruttes,
males Skraa,
og Møllen tjene Penge.

Lad din Vinge
lystigt svinge,
frit for Vinden suse!
flinkt den slaar,
og Stenen gaar;
sit Korn kan Kværnen knuse.
Skallen knases med et Knæk,
Melet strømmer som en Bæk
ud af Sigtens Sluse.
Møller! smid kun
Skallen væk,
men Kærnen saml til Huse!

STUDENTEN.

Nej hør, hvor den Møller os gennemhegler;
det var en Moral efter alle Regler,
afpasset smukt efter hver en Alder;
kun synes det mig, som den Fromesse falder
temmelig sildig paa Dagen.
Hej, Møller, hør dog, jeg spørger ham,
hvad er vel Klokken slagen?

EN BORGERMAND.

Skam Dig, skam — — — —

STUDENTEN.

Hvad gaar der af *ham?*
gaa han hjem og pas paa Madamen!

BORGERMANDEN.

Gaa han hjem og tag sin Eksamen!

EN ANDEN STUDENT.

Stik den, Broder! Den Trumf var god.

STUDENTEN.

Gaa hjem, Hr. Smørstikker; pas paa sin Bod! ...

KOR FRA DANSEPLADSEN.

Let paa Taa og rask paa Fod;
Pigebørn og Musik!
Livet er som et dyrt Klenod;
hæng det om Halsen med lystigt Mod,
bær det saa længe Du har det,
det mistes hvert Øjeblik!

STUDENTEN.

Hør, de kalder. Hvad om vi gik!

EN GAMMEL MAND.

Ak, gode Herrer, giv mig en Skærv.
Jeg misted forleden Aar mit Erhverv,
min Haand blev knust i et Mølleværk,
før var jeg stærk,
nu er jeg svag;
fattig Mands Haand er fattig Mands Sag.
I gode Herrer, giv mig en Skærv;
at betle sit Brød er et surt Erhverv.

TIGGERMUNKEN.

Hvad, betle? saadan et Tiggerpak!
Og sligt tør han gøre paa Gaden?
Han burde jages af Staden
med Bøddelens egne Svende.

Fort, vil han gaa,
hvis ej, skal han faa
en Straf uden Ophør og Ende!
I Helvede skal han brænde.

EN GAMMEL SKIKKELIG KONE.

Den Munk skal da ogsaa bestandig skænde!

TIGGERMUNKEN.

Hvad er det Du siger, Du arge Heks?

KONEN.

En Heks! er jeg? — — —

TIGGERMUNKEN.

Gaa hun sin Vej!

KONEN.

Er jeg en Heks?

TIGGERMUNKEN.

Impiorum fæx!

FOLK (løber til).

Hvad er paa Færde? *hvor* er Heksen?

STUDENTEN.

Saa, nu begynder for Alvor Leksen:
Hør hvor de larme, se hvor de true;
nu river de af hendes Skørt og Hue — —

EN SLAGTER.

Hug hende, stik hende, bind hende, bind — —

En SMED.

Slaa hende sønder, den lede Kvind — —

EN FARVER.

Ind med den Mær under Trykkerpressen — —

EN GADEDRENG.

Det er hende, som har forhekset Prinsessen!

STUDENTEN.

Det mangled bare. Det stakkels Bæst.
Dér slæber de med hende ned til Vandet;
perdita est!

DOMKANNIKERNE.

Første: Ak, Domine, saa' I den stakkels Kone!
Skyldig—uskyldig: hvad skal jeg vel gætte?
Anden: Skyldig—uskyldig: for Almagtens Trone
viser sig nok det rette.

JOHAN.

Ved Almanaken! hvad er dog dette?

EN BORGERMAND.
Jo jeg skal love, nu bliver hun prøvet;
den Kærling kan trænge til Tvætte.
SLAGTEREN (kommer tilbage med Konens Klæder).
Fy, hvor den Kællings Raker er støved'!
FARVEREN.
Katun! og tyndslidt oven i Købet — — —
SMEDEN.
Sælg mig dem, Nabo, til Pudseklude!
JOHAN.
Hvad havde den Kone i Grunden gjort?
SMEDEN.
Spørg hende ad; hun ligger derude. —
Med Gunst! Du søger vel Arbejde, Svend?
JOHAN.
Hos *Jer* skal jeg ikke ta' Lær' om Lænd!
SMEDEN.
Ho, ho, min Plag! kan Du dukke Snuden?
JOHAN.
Jeg kan, hvad jeg kan, og Jer foruden!
FOLK.
Til Side, til Side; Munken skal tale!
EN SÆLGEKONE.
Mod Hekser og Troldtøj. Her er mit Bord;
jeg rydder det straks.
Man hører saa sjældent et fyndigt Ord!
TIGGERMUNKEN (oppe paa Bordet).
Vobiscum pax!
I denne Ufærds og Vredens Tid,
hvor Herren har slaget med Vunder Landet.
EN STEMME.
Tal om et andet!
TIGGERMUNKEN.
— Hver Skumler være forbandet! —
I denne den brølende Løves Tid . . .
HANSWURST (ovre fra Fjælleboden).
I høje Herskaber, kommer herhid;
nu begynder Komedien, tra—tratera
TIGGERMUNKEN (raaber ham over).
— — Den brølende Løve. I véd, hvorfra
han kommer; I véd, det er Fanden,
Satanas selv, og ingen anden.

Han vandrer omkring med Klove og Horn,
og spreder Klinten i Agerens Korn.
Se saadan en Klint har vi nys rykket op . . .

HANSWURST.

Tra—tratera! hej, hop i Galop! — —

TIGGERMUNKEN (som før).

Vi haver kvalt den i Heksens Krop.
Men stedse hviler der Vrede paa Landet . . .

EN STEMME.

Tal om et andet!

TIGGERMUNKEN.

Jeg taler, som mig er indgivet. Tvi
den, som vil hindre min Tunge deri!

HANSWURST.

I smukke Piger, som gaar forbi,
træd ind! et Kys giver Adgangen fri!

TIGGERMUNKEN (raaber til ham).

Gid Pokker tage Jert Markskrigeri.

FOLK.

Hurra. (Larm.)

DOMKANNIKERNE.

Første: Min Broder, det gaar i Sandhed for vidt,
stands dog den skamløses Markskrigeri!
Anden: Lad *hin* først tale, saa kommer vi.
Den større Sandhed har Tid til at vente!
Første: Jeg kan ikke vente. Vil I ej, vil *jeg*!
Anden: Nuvel da! (træder fram til Bordet.)
Uværdige, gaa Jer Vej! (Tumult.)

TIGGERMUNKEN.

Hjælp mig, I Godtfolk!

NOGLE.

Nej, Præsten skal tale!

DEN GAMLE STUDENT.

Holla, Kammerater, her er Skandale!

ANDRE.

Lad Munken tale!

NOGLE.

Han talede *nok*!

STORT SKRIG.

Af Vejen; der kommer Hververnes Flok!

HVERVERNE.

En to, en to!
Flinten over Nakken og Hanen i Ro.

Sliren i Gehæng,
spil op, Du Piberdreng!
Vi er Kongen tro,
lydige og djærve;
En af os mod to,
rene Bagateller:
vi kan kyse Fanden, om det gælder.

Kongen lader hverve!

En to, en to!
Vi standser paa hvert Tingsted,
vi beder i hver Kro;
Flinten rask ved Foden
og Hanen i Ro,
her er Kongens Gardere,
og de er Kongen tro.

Kongen lader hverve!

I høre det, hver Bondeknøs,
som færdes bag Plov,
hver Svend i sit Værksted,
hver Vandringsmand i Skov:
her er Kongens Fodfolk,
her er Kongens djærve
Garderkarle.

Kongen lader hverve!

EN UNG SVEND.
Ja, hvis det var til en rigtig Krig!
men Tak — — — —

SERGENTEN.
Aa Snak!
Det gælder jo kun at staa Vagt ved et Lig.
Og Kongen lover Dig hundred Daler — — —

DEN UNGE SVEND.
Ja Kongen han er en god Betaler.
Men nej; den Spøg bliver altfor grov.
Hvor blev de andre? med Forlov!

SERGENTEN.
Gaa Fanden i Vold!

SVENDEN.
Fanden i Vold. Ja se, det er Sagen!
Prinsessen hun er besat af en Trold — — —

SERGENTEN.
Hold Mund! eller jeg skal mærke Dig Bagen —

KORDRENGENE.
Hurra, her er Sjov!

JOHAN (træder frem).
Jeg melder mig rede!

SERGENTEN.
— — — — Naa Gudskelov!

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

Saa tog de Johan, saa glade i Sind,
og Piberdrengen stak Piben ind,
og March! saa gik de, højre om, sving — —

Min Herre, der hændes i denne
Verden de sælsomste Ting!

FJERDE SANG

Johans første Vigilans

Der var et Værtshus — det er der endnu,
i Fald det ej er nedrevet;
dér havde en Galning yaa Væggen
med Kul dette Tankesprog skrevet:

„Gud give, min Kone var enten død,
eller og hun ej havde levet,
saa havde min Tørst ej haft nogen Nød,
og dette var ej bleven skrevet."

Der var som sagt et Værtshus; det laa
om Hjørnet ved Raadhusporten,
og Værten stod selv i Døren
med en Lædervest over Skjorten.

Paa Hovedet bar han en rød Kalot,
men ikke saa rød som hans Næse;
man kunde hans egne Varers
Godhed paa Ansigtet læse.

Giv Plads! —han raabte, — for Kongens Folk;
Hververnes Trop er kommen;
de Godtfolk har fanget en Skildvagt,
og han har Penge paa Lommen! —

Saa rykked de sammen paa Stuens Bænk
med Livgehæng og Tornyster,
og Værten klapped Rekrutten:
Se se, Du er ingen Kryster!

Saa følte Johan sig ganske stolt,
og raabte lydt over Bordet:
Hr. Vært, bring Vin af den bedste;
jeg tager Jer Næse paa Ordet!

Saa lo de alle, og Vinen kom;
de skænked og drak og klinked.
Sergenten sagde: bring mere!
og nikked til Værten og blinked.

Saa led det mod Aften, Johan blev hed
og lod sine Penge rulere.
Da Klokken var hen imod Sengetid,
saa havde han ingen flere.

„Nu vil jeg synge en Vise Jer
om, hvordan Fanden blev gylden,
og bærer for alle Penges
Fortræd her i Verden Skylden."

VISE

Der var en Gang en fiffig Smed
med Hammer og med Tang,
han holdt af alskens Lystighed,
var derfor tidt i Trang. —

Saa trækker vi af Essen den glohede Bolt;
slaa, Svende, slaa, saa det knager.
Jernet skal hamres, forinden det er koldt,
og Pigerne skal kysses, før det dager!

En Dag, da Pungen helt var tom
og ingen Hvid deri,
saa traf det sig, at Fanden kom
spadserende forbi.

Hej, raabte Smeden, Haltehæl,
kom hid og hør engang;
tag Du min gode Kristensjæl,
men hjælp mig af min Trang.

Og Fanden sagde: lille Smed,
i denne Skruestik
blir alt, hvad Jernet rører ved,
Guld i et Øjeblik!

Saa leved Smeden lystigt til
med Hammer og med Tang,
og der var Dans og Sang og Spil
og aldrig nogen Trang.

Men alting har en Ende, som
man véd, og Smede med;
en skønne Dag den halte kom
og sagde: Smed af Sted!

Da stak den snilde Smed i Flæb
og bad: forlad mig, at
jeg kysser Eders Højheds Slæb
til Tegn, jeg er parat!

Kontrakten havde Fanden glemt;—
i samme Øjeblik
sad Svansen ret forsvarligt klemt
i Smedens Skruestik.

Og Smeden slog — han var parat —;
og Fanden sprang itu.
Man mener, i hver blank Dukat
han gaar omkring endnu.

KOR.

Saa trækker vi af Essen den glohede Bolt;
slaa, Svende, slaa, saa det knager.
Jernet skal hamres, forinden det er koldt,
og Pigerne skal kysses, før det dager!

SERGENTEN.

Nuvel min Ven, din Vise var god,
jeg tvivler ej paa, Du kan flere;
men nu maa vi trække paa Posten.
I Morgen kan vi faa mere!

SOLDATERNE.

En Skaal, en Skaal, en Skaal
for den nye Kammerat!
Han havde fortjent, paa Ære,
at være *rigtig* Soldat.

— Saa rejste de sig, skønt Johan havde Mod
til at sidde endnu lidt længer;
de klædte ham paa fra Hoved til Fod,
prøved Støvletter og Sabelgehænger,
Tornyster og Kjoler, og gav ham det alt;
han skulde jo være Soldat med Gevalt.
Saa lagde de ham paa hans Skulder Geværet,

Sergenten retted hans Hage i Vejret
og raabte — med en Soldatered —:
Du er den kønneste Garder, som nogen
Prinsesse i Verden véd!

Og saa kommandertes der: March, af Sted!
Og Værten gav ham sin Regning med;
kvit var Fortæringen, intet paa Borgen,
og Værten stod selv i Døren
og raabte: Paa Gensyn i Morgen! .....

Og Porten smak drønende i.
Domkirkens Port. Det løb med et Bulder
frem og tilbage som Tordnen, der ruller;
Genlyden syntes en martret Fange,
der jager fra Vindve til Dør i sit Fængsel,
og sætter sig stum i en Vraa,
og rejser sig atter og lytter og blir
for sig selv og sin Ensomhed bange.

Domkirkens Porte smak i.
Nu ønsked Johan sig de hundrede Gange
at være derude og fri.
Han stod som en Sten med sin Flint over Skulder
og lytted til Hvælvingens drønende Bulder;
han hørte dem rasle med Nøgleknippet, —
det var lige paa Nippet,
han var imod Portfløjen rendt.

Saa trak de af Sted med hurtige Skridt.
Hej, Kammerater, vent dog lidt!
De var borte. Johan var alene.

Aa, gid I hang i de højeste Grene! —
Fra Hvælvingen genlød det: *ene.*

Han voved sig frem, et Skridt, og to.
Hvad! var der nogen, som lo?
Han fingred sin Flint fra Skuldren ned;
paa de glatte Ligstensfliser han gled,
og Flinten faldt og mod Fliserne slog;
han bukked sig hastig og tog
sit Vaaben og saa' sig tilbage.

Intet. Han manded sig op
og nynned — men ganske sagte — sin Sang;
ikke den sidste om Hammer og Tang,
men den fra sin Vandrings Dage.
Han brysted i Uniformen sin Krop,
befølte sin Arm; aa jo, den var stærk!
og Haanden, vant fra Hammerens Værk,
trakterte hans Flint som en Kølle.
Lidt bange, det var han, men ikke sølle,
thi her, under Uniformen,
her var et *Hjerte,* som slog.

Saa drog
han modigen frem langs Kirkegangen;
han lytted ej længer til Genlydsklangen,
til Hvælvingens drønende Torden;
og Øjet, vænnet til Mørket herinde,
mægtede lidt efter lidt at finde
Rede paa Tingenes Orden.

Her steg, som de højeste Skovens Træer,
Pillerne lodret i Vejret.
I Buevindvernes matte Skær
rejste sig Stammen stolt og rank;
Barken var sleben som Marmor blank,
og Stammen glinsed paa Midten
og svandt med sin Krone i Hvælvingens Skygge,
hvor Ekkoets rugende Ørne
usynlige Reder bygge.

Her stod i sirlige, lange Rader
de egepanelede Stolestader;
og hundredarmede Lamper hang
og skinned dæmpet og drejed
sig rundt for Trækvindens Gang.

Paa Prædikestolen hans Øje faldt;
dannet den var som en gylden Kalk,
med Billeder rundt af hellige Mænd,
Paulus, den stærke, med Sværd ved Lænd,
Petrus med Nøglen, Johannes den milde,
hvis Ord er som Skovens skjulte,
foraarsrislende Kilde.

Han drejed sig om. I Kirkens Dyb
svømmed en lysende Række.
Han troede først, det var Morgenens Skær,
som strækker mod Himlen sin Straalehær
over Havet i sølverne Striber:

Det var Orgelets mægtige Piber.

Han drejed sig atter. Mod Altret han saa'.
Fra Nattens Himmel, den hvælvede blaa,
faldt gennem Vindvet en Straale paa skraa,
højt fra en blinkende Stjerne.

Den gled over Alterbilledet hen;
dér knæled en Mand, mens to andre Mænd
sov saa fast i det fjerne.
Og Manden var klædt i en Kjortel graa;
stor Sorrig han syntes at have.
Soldaten han stod og stirred derpaa:
Det var nok hans Frelser, som for ham laa
og bad i Getzemane Have!

Ja, *han* var jo stedet i Nød og Angst,
og Raadets Svende var ude paa Fangst;
dér kom, hist borte, den vilde Hær,
og Judas Vejen dem viste.
Han bad — — —

Her bøjed Johan sig ned
og fo'r i Vejret af Angst og gled;
thi dér, ja dér
— hjælp Herre Christ! hvor var nu hans Mod?
dér stod
Prinsessens Dødningekiste — — —

Han trak sig tilbage; til sidst han løb
Nakken mod Muren, og langsomt han krøb
famlende frem i Blinde.
Nu traadte den lille Mand ham i Minde,
og alle dem, som var *blevet herinde;*
alt, hvad han hørte derude paa Gaden. —
Bort, ja bort fra Kirken og Staden!

Her maatte dog være en Udgangsdør,
bag Altret derhenne, ved Sakristiet,
javist for Præsten. Pokker staa i 'et!
han *vilde* den finde — —

Saa fandt han den,
fik brækket den op, og stak i Rend,
og løb nogle Skridt
og betænkte sig lidt,
og hørte saa bag sig: „Godaften, min Ven!"

Han stod for den lille Mand igen.

Det var, som ud fra hans eget Bryst
der lød en underlig manende Røst:

„Hvorhen saa hastig? Du fejled nok Vejen;
men *vi tilsammen* skal atter den finde.
Kom her, skal Du se, jeg har saa min egen
Maade at hjælpe Vennerne paa!"

Og en, to, tre, saa var de derinde
i Kirken igen, hvor Prinsessen laa:

„Johan!" saa mælte den lille alvorlig,
„jeg vilde kun være en grumme daarlig
Vejviser, 'fald jeg lod saadan Dig gaa
paa Halvvejen, uden din Post at staa.
Det Arbejd', som man har taget sig paa,
det bringer man færdig; ej sandt, min Ven,
naar man vil kaldes en ærlig Svend!"

Johan stod skamfuld og saa' for sig hen;
og da han vendte sig om paa Stand,
da saa' han ej længer den lille Mand.

Saa drøned et Slag gennem Kirken lydt,
og atter et andet, og saa et nyt.
Og Hvælvingen tav efter Slaget det sidste;
Johan stod stiv med Flinten i Arm,
og Hjertet slog højt i hans Barm.

Prinsessen aabned sin Kiste.

Han stirred derhen; han saa' og gøs,
og Hjertet i Brystet blev Is og frøs.

Et Spøgelse skred over Gulvet frem,
og aaben stod Ligkistelaagets Lem.
Og Spøgelset drejed sit Hoved om;
hult og klagende Spørgsmaalet kom:
„Hvor er Soldaten, hvor er min Vagt?"
Da gav Soldaten paa Spøgelset Agt
og steg paa Prædikestolen op,
befaled sin Sjæl til Gud og tog
Bogen i Haanden. Og Spøgelset drog
frem over Gulvet. Han saa' paa hende.
Halvt som et Dyr og halvt en Kvinde,
laadden, besat med Pigge og Pinde,
saadan var Uhyrets grufulde Krop.

Det søgte at stige ad Trinnene op;
det mægted ej Vejen; det tog paa at klage:
„Skildvagt, jeg haver saa bitre Dage,
Skildvagt, jeg haver saa tunge Nætter,
næres af Vin ej og ej af Retter,
haver til Livet saa lyst et Mod,
men Trolden forlanger Hjerteblod:
mit suged han længst, jeg har intet tilbage;
Skildvagt, Du vil mig dog ej bedrage?"

Johan stod stød og lod Uhyret klage.
Da lyste dets Øjne med sælsom Lue;
det gav sig saa fælt til at larme og true,
og Hvælvingen skjalv for de høje Skrig.
Johan stod frygtløs med Bogen i Haand:
„Tilbage, tilbage Du onde Aand!

Dine Klager og Skrig de baader kun lidt.
Om end jeg er god for din Appetit,
Du faar mig dog ej,
saa gaa nu din Vej!"
Og Uhyret raste og bad og trued;
Johan stod rolig, endda han grued
for alle de vilde Skrig.
Da klang fra Taarnuret Klokken ét.

Og Laaget smak i for det blege Lig.

Saa lagde han Bogen og trak sit Vejr,
og stod deroppe, til Morgnens Skær
faldt ind bag Altrets Alkove;
da stilled han sig ved Kistens Fod
med Flinten til Støtte, og dér, hvor han stod,
begyndte han først at nikke
med taagede Blikke
og smaabitte Sving,
og dernæst, oprejst, at sove. — — — —

Min Herre, der hændes i Verden dog
de allersælsomste Ting!

FEMTE SANG

Morgenaudienseen.

Kongen var vaagnet tidlig,
havde kun haft en urolig Nat;
han tænkte aarle og sildig
paa Kisten og Vagten, som dér var sat.

— Konger, min Herre, er Folk som vi,
endda de er meget større;
maa tidt af Kinderne tørre
en Taare for Folk og By.

Folket forglemmer sin Nød saa nemt;
den daglige Dont maa jo røgtes.
I Herrernes Sjæl — om dér søgtes —
staar Nøden med Ildtegn brændt. —

Han slog de Brokades Sengeomhæng
til Side og ringed paa Klokken;
og Narren kom, den liden Smaadreng,
den mindste af Hofmandsflokken.

Den gode Konge han drog et Suk
og lod sig hjælpe af Drengen.
Narren ham rakte med Krumspring og Buk
Tøflerne neden for Sengen.

Han gød sin Herre det Vaskervand
udi det gyldne Bækken,
sæbed og raged hans Kind paa Stand,
og løsned midlertid Gækken.

Fortalte sin Herre løst og fast
og klipped hans Negle behænde;
fortalte, hvad saadan i Byen
af dagligdags vel kan hænde.

Fortalte ham alt, hvad ved Hoffet var hændt,
hvad Konger kan lyste at vide.
Kongen var mørk, hans Øje bortvendt,
tavs han saa' til en Side.

Saa klipped han ham i hans Tommeltot;
da rejste sig Kongen i Vrede
og garved med Tøflen Narrens Skind. —
Hej, Fatter, nu kom Du i Hede!

Og Narren sprang hen i den fjerneste Krog
og greb en Cither, som stod der:
„Garv kun, Fatter, mit sølle Skrog,
jeg lider Dig bedre saadan!"

„Naar Sorgen sidder om Sengehest
og rider Dig fælt i Drømme,
da maa vel om Morgnen Narren ta' fat
og køre den Ganger i Tømme!"

„Og giver Du ogsaa din Køresvend Hug,
han vil dog for Gangeren fløjte!" —
Saa svared Narren og bukked.
„Syng!" sagde Kongen, og sukked.

VISE

Hver Borgermand i Byen har —
hejsa, hejsa, hop,
en Konelil ved Bord og Seng,
i Vuggen Tøs, paa Gulvet Dreng;
hver Kriger har sit blanke Sværd,
hver Pige har en Ven saa kær;
men Kongen har sin Nar;
kun sin Nar!

En Konge sig til Dronning ta'r —
hejsa, hejsa, hop,
af ædelt Blod, fra fremmed Land,
den Dame af saa høj en Stand;
og Bisp og Drost er Brudevagt,
Gud signe højt den dyre Pagt,
men signe først din Nar;
først din Nar!

En Konge æsker ud til Svar —
hejsa, hejsa, hop,
den Fjende, som har budt ham Trods.
I Sadlen, foran Hærens Gros,
han rider ud; hvem er ham næst?
hans Sværd ved Lænd, hans gode Hest,
men nærmest dog hans Nar,
kun hans Nar!

I Toppen sattes Kongen hen —
hejsa, hejsa, hop,
Alene dømtes han at staa,
paa Toppen er ej Plads for to,
men Narren tæller ej for en;
med Pukkel og de skæve Ben
er han sin Konges Ven;
Kongens Ven!

Saa sang den lille og skotted hen,
om Herrens Hu lod sig bøje.
Og Kongen sad i sin gyldne Stol
med Haanden over sit Øje.

Og Kongen lod Haanden synke ned
og greb sit Urværk, det svære:
„Nar, Du er større end nogen véd,
jeg skænk .... men hvad er paa Færde?" —

I Fart Tapetet fra Døren gled,
en Hajdukke kom som en Vind:
„Majestæt, det er Domkirkevagten!" — — —
Og Kongen sprang op: „Føres ind!"

OBRISTEN FOR VAGTEN.
Sire — Konge, Majestæt —
Tilgiv, men — jeg taber næsten

Vejret — vi har rendt som Blæsten
ud fra Kirken, hvor vi fandt —
Majestæt — et rent Mirakel —
vi har rendt tre Koner om,
og den ene faldt, den Stakkel,
og jeg tror, hun brød sit Ben — — —

KONGEN.

Hvem, for Pokker? vær ej sen!

OBRISTEN.

Majestæt, en Sælgekone — — —

KONGEN.

Ved min Krone!
hende er ej Talen om.
Sig, Hr. Løjtnant, hvem I fandt?

LØJTNANTEN.

Sire! det var min Sergent,
som — — — — —

KONGEN.

Ved Kronen! faar det Ende?

JOHAN (træder frem fra Døren).

Store Konge! ak, jeg be'er,
at I *saa* mig for Jer ser:
mit Gevær det blev dernede;
det blev baaret i Triumf.
Og I ser — I ser kun denne
tomme Skede.
Sablen tog de med en Trumf!

KONGEN.

Hvad er dette? hvem er han?

JOHAN.

Majestæt! jeg er Johan!

NARREN (præsenterer).

Majestæt! det er „Johan" !

KONGEN.

Nar! nu ingen Narrestreger. —
Hvem er Du? sig frem, men straks.

JOHAN.

Majestæt, jeg er en Slags
Vandringsmand, som stod paa Post — —

OBRISTEN (falder i Talen).

Majestæt, nu sidste Nat — — —

JOHAN.

Ja, man havde mig jo sat
paa den Post — for hundred Daler.
Men hvad disse hundred Daler
anbelanger — — —

NARREN.

Hvad befaler?

KONGEN.

Stille! Fortsæt: Du stod Vagt?

JOHAN.

Som jeg har min Konge sagt!

KONGEN (stigende).

Du har vaaget ved *den* Kiste?
ved min Datters? Sig, hvad viste
sig, hvad har Du set i Nat?

JOHAN.

Intet, Majestæt, — kun at
Eders Kirke er en prægtig
Bygning, hvor det bare trækker
gennem Døren nederdrægtig.
Laasen — det maa jeg forstaa —
er forsvarligt, propert Arbejd'.
Slagfjer, Bolt og engelsk Slaa.
Jernbeslag har Døren paa,
men i Karmen er der Sprækker;
det er derfra, at det trækker!

KONGEN.

Jeg forstaar! — Lad alle gaa! —
Frokostbordet! Vin derpaa!

NARREN.

Fatter, ser I ej, han gækker
Jer med denne løse Tale;
Fanden har vel hid ham sendt
mig, Jer Nar, til Konkurrent!

JOHAN (ler).

Det er ej saa galt bevendt.
Jeg var aldrig, mig bekendt,
saadan Puslings Konkurrent!

(Der dækkes Bord for Kongen og Johan.)

NARREN.

Fatter! har jeg sligt fortjent?

KONGEN (sætter sig til Borde med Johan).

Denne Svend har *alt* fortjent;

og hans Konge skal ham hædre.
Nar, skænk Vin, og drik ham til!

NARREN (til Johan).

Skaal! og priset dine Fædre!

KONGEN.

Hvorfor ej ham selv, din Nar?

NARREN.

Er han bedre end sin Fa'er? —
Kan han gøre sligt et Stykke
Arbejd', saa — min Ven, til Lykke!
Men han skylder os et Svar.

JOHAN (spisende).

Far i Mag! det er mit Svar.

NARREN.

Du var ingen daarlig Nar!

(Paa et Vink af Kongen.)

Straks, min Herre, lige straks.

(Fylder en stor Pokal for Johan.)

Her er Vin, af første Slags;
Kældermestrens bedste Mærke.
Drik! den Vin gaar ej til Ho'det.
(sagte) Vel at mærke,
naar man intet Hoved har!

JOHAN.

Hu! den syder mig i Blodet.

NARREN.

Den er god mod Nattekulden.
Den er for en Kirkevagt,
hvad for Faarets Krop er Ulden — — —

KONGEN (til Johan).

Nu min Ven; det være sagt
her i al Fortrolighed:
Du har, mer end nogen véd,
gjort fortjent Dig ved det Mod,
hvormed Du ved Kisten stod.
Lad da nu din Konges Øre,
her, hvor ingen kan os høre,
— Narren tæller nemlig ikke —
vide, hvad din Post har bragt!

JOHAN.

Majestæt: det være sagt:
her i al Ærbødighed,
Intet hændtes paa min Vagt.

NARREN.

Fatter! det var ren Besked!

KONGEN (efter en Pause).

Nu, min Ven, jeg blir ej vred. —
Kan vel være, Du blev bunden
for din Tunge ved en Ed.
Altsaa: jeg om *intet* spørger.
Men Du véd, din Konge sørger,
og med ham det ganske Land,
og Du véd vel og hvorfor.
Sig da frem, er Du i Stand
til endnu i næste Nat
ved min arme Datters Kiste
at staa Vagt, som denne sidste?

JOHAN.

Herre Konge; godt jeg spiste,
godt jeg drak, og alt gik godt;
men de Skridt, som jeg har traadt
ved Prinsessens Dødningkiste,
træder jeg ej om igen!

NARREN (sagte til ham, idet han skænker).

Ej, Du er en Nar min Ven!
Bed ham om to Hundred Daler;
Kongen er en god Betaler
og i Dag i godt Humør — — —

JOHAN (drikker).

Vel; min Herre Konge, hør
da mit Ord: 'fald I betaler
mig to Hundred blanke Daler
og gør mig til Jer Sergent,
saa har I mit Ord; saa sandt
som mit Navn det er Johan.

KONGEN.

Det var ret. I er en Mand; —
„Hr. Sergent", nu kan I gaa!

NARREN.

Ja, lad kun Sergenten løbe. —
Konger kan dog altid købe
for lidt Stads og for en Pung
Narren, naar han blot er ung.

KONGEN.

Stille, Dreng! der er en Ting,
som en Konge ej kan købe;

det er *Hjertet* under Kjolen. —
Hvad er Klokken? se paa Solen!

NARREN.

Solen siger ingenting.
Men det Sejerværk, I gav mig
før — I husker det vel nok? —
det kan repetere Tiden.

KONGEN (giver ham det).

Du er snild, som Du er liden.

NARREN (prøver Uret).

Tak, ærbødigst. Kling, kling, kling! — —
— — — — — — — — — — — — —
Min Herre, der hændes i Verden dog
de allersælsomste Ting!

SJETTE SANG

Johans anden Vigilans.

Der var et Værtshus, — det er der endnu,
i Fald det ej er nedrevet;
dér havde en Galning paa Væggen
med Kul sit Tankesprog skrevet.

Her sad Studenter den Formiddag
og trommed mod Kruset med Knoen.
De skulde til Forelæsning,
de foretrak Lekser paa Kroen.

„Giv Plads!" — saa hørte man Værtens Raab; —
„her kommer Hværverskersanten!
Men hvad? er det ikke Rekrutten?
Ih jo, saa min Sæl og Sandten!"

„Ryk sammen, I Herrer Studenter fluks!
nu faar vi nyt at vide.
Velkommen Hr. Underofficer;
I er en Mand, jeg kan lide!"

— Johan kom ind med Snorer paa
og kasted sin Børs paa Bordet:

„Hr. Vært, bring Vin, af den bedste:
jeg tager Jer Næse paa Ordet!"

Og Værten lo, og Studenterne med.
De skænked og drak og klinked:
„Nuvel, Hr. Skersant, hvordan gik det?"
saa frittede Værten og blinked.

DEN GAMLE STUDENT.

Kammerater, jeg finder pro primo en
Magister ganske nødvendig;
og pro secundo saa gør jeg mig selv
i Dag til magister bibendi.

Pro tertio finder jeg Vinen slet;
pro qvarto betaler *vi* ikke, —
og derfor saa meget mere
Grund til den *bedste* at drikke!

Pro ultimo: Vært, tag Omgangen væk
og lad en anden begynde;
men ikke ejusdem farinæ;
udlagt: af samme Tønde!

JOHAN.

I Herrer, Jer Munterhed hover mig vel,
skønt ej jeg forstaar Latinen;
nuvel, jeg fortæller mit Æventyr,
imedens i drikker Vinen:

Saa skal I da vide,
det var paa de Tide,
da Klokken var elleve slet,
jeg stod paa min Plet,
Geværet i Hvil,
og derpaa ved Foden
og ret!

Jeg stod og stod og grunded derpaa,
hvor langsomt Uret vel kunde gaa;
jeg bruger ej Skraa,
jeg bruger kun Pris,
men jeg havde i Daasen ej mindste
Korn til at faa mig et Nys.

Jeg havde ej heller Dagens Avis,
og havde jeg haft den, hvad gavned
den saa?
jeg havde ej Lys!

Med et — — —

EN UNG STUDENT. Nu kommer det!
MAGISTER BIBENDI. Caspar, hold Mund!
JOHAN.
Med et — hvor var det, jeg slap?
EN UNG STUDENT.
Det var ved Skraaen!
MAGISTER. Hold Mund, din Abe!
Det var ved Lyset, han slap.
JOHAN.
Med et — — nuvel; jeg begyndte at gabe.
Det er jo naturligt — — —
MAGISTER. Aa ja!
JOHAN.
Saa hørte jeg, tys! en Lyd, en sælsom;
hvor mon den Lyd kom fra?
Det strøg hen over mit Hoved deroppe;
hen gennem Kirken det lød.
Og Hjertet begyndte i Brystet at hoppe,
jeg tænkte: det er vist en død!
Og Klokken slog tolv — —
STUDENTEN. Nu kommer det!
MAGISTER. Ti!
JOHAN.
Nej, Klokken slog tolv.
MAGISTER. Jeg be'er;
Jeg mente: silentium! Sligt kalder *vi*
at tie — — —
JOHAN. Naa saadan. Jeg be'er.
Og Klokken slog tolv, og Klokken slog et
og Klokken slog to og tre;
og søvnig jeg var, jeg gabed og gabed,
knap kunde jeg længer se.
Saa stilled jeg Flinten her under min Arm,
og gabed igen; — den samme Larm,
som før beængsted mit Sind!
Omsider saa tror jeg, jeg nikked,
staaende oprejst, ind. —

MAGISTER.
Og det var det hele?
JOHAN. Det hele; javel;
MAGISTER.
Men Lyden, den sælsomme Lyd?
JOHAN.
Hvad mener I?
STUDENTEN. Lyden!
MAGISTER. Ti stille, din Abe!
JOHAN (smilende).
Det var Ekkoet ved at gabe!
VÆRTEN.
Ha, ha! Skersanten er ikke endda
saa dum!
MAGISTER. Han har os til Bedste.
Men nok! en Skaal for Sergenten, ja
og en Skaal for en Omgang, den næste!
JOHAN. Bring Vin!
STUDENTERNE.
Nunc est bibendum, nunc pede libero
pulsanda tellus; nunc — — —
JOHAN.
Hr. Vært, bring Vin!
I Herrer, syng en Vise, men ikke paa Latin.
MAGISTER BIBENDI (synger).
Drik Kammerater, og stamp dertil
Takten i Gulvet paa Kroer og Kipper;
Fanden han snapper dog, hvem han vil,
en ved sit Credo, en ved sit Spil,
en paa sin Trone, en hos sin Tøs!
Pokker er løs;
se, om han Taget slipper,
fordi Du med Øjnene glipper!
Og derfor: hæld Kammerater kun til;
Fanden han snapper dog, hvem han vil.
STUDENTEN.
Fy, Broder, fy, den Vise er slem.
MAGISTER.
Jeg oversætter jo kun en anden;
kan Du, min Kylling, en bedre, saa frem!
men lystig, lystig for Fanden.

STUDENTEN.

Jeg kan vel nok en Drikkevise,
dog frygter jeg, den er forslidt;
men Fanden vil jeg ikke prise.
At *drikke* er dog ingen Synd?

MAGISTER.

Det skal, Student, din *Maade* vise.
Begynd! —
Saa længe gi'er vi Dig Kredit
i Hovedbog og i Balance,
indtil Du sunget har din Stanze, —
syng altsaa op, med Kraft og Fynd!

STUDENTEN.

Du snakker godt, din gamle Synder;
men lige meget; jeg begynder.

VISE.

I Herrens Vingaard holdes
et stort og aabent Hus;
dér slider man den lange Dag
og kvæler sig med stort Umag;
om Aftnen har man Rus.

KOR.
Om Aftnen har man Rus.

STUDENTEN.
Den Vingaard er vor Skole;
men dér gror ingen Vin;
dér vokser kun i fugtig Krog
en liden Urt, en Lærebog,
som stinker af Latin.

KOR.
som stinker af Latin.

STUDENTEN.
Om Aftnen er vort Gilde,
dets Vingaardsmænd er vi;
vi binder aldrig Ranken op,
vi perser Saften i vor Krop,
og se, der ligger vi!

KOR.
Hurra, der ligger vi!

MAGISTER.

Ja lig I dér, saa meget I lyster;
de grønne Æbler man lettelig ryster.
Og *dette* skal kaldes en lystig Sang!
Hej, Broder Krigsmand! syng I en Gang!

JOHAN (alvorlig).

Jeg synger ikke i Dag.

EN ANDEN STUDENT. Nuvel!

vil *han* ikke synge, vil jeg min Sjæl.
Jeg kan en vagabonderende Vise.

MAGISTER.

Skaal, Broder Liderlig! det maa jeg prise.

STUDENTEN (tager sin Luth frem og præluderer).
Jeg synger ikke, slig' som I siger;
er vant til at synge for Stadsfolks Piger.

MAGISTER.
Ja, Gud bevares, vi tvivler ikke.
Hvad Ord fortier, det taler Blikke!

VISE.
Jeg vandrer om fra Hus til Hus
med Luthen under Kappen,
og standser, hvor
en Pige staar
og smiler til mig paa Trappen.
Og smiler hun venlig, saa ganger jeg ind
og hilser med høviske Lader:
Min Hjertens Rose, jeg vender mit Sind
fra Tant og Vind
og de fuglefri Kammerader!

MAGISTER.
To Turtelduer; — den gamle Slags!

SANGEREN.
Tier I ikke, saa slutter jeg straks! — (synger)

I brede mig en Dug paa Disk,
imens jeg Luthen rører;
jeg lege vil
saa lindt et Spil,
saa lempeligt for Eders Ører.
Og smiler I stedse, saa gaar jeg derind
og nejer mig for Eders Fader:
„Den Hjertens Rose hun vendte mit Sind
fra Tant og Vind
og de fuglefri Kammerader!"

„Jeg ejer kun mit Sangerspil,
har intet Guld at byde;
dog tro mig, at
det er en Skat,
som Tyvshaand ikke kan bryde!"
Saa smiler han venlig, og fører mig ind,
og ene hos Pigen mig lader.
„Du Hjertens Rose, Du vendte mit Sind
fra Tant og Vind
og de fuglefri Kammerader!"

Saa staar der Bryllup over Gaard;
og klædt i Fløjelskappen,
i Lin og Skrud
jeg hos min Brud
lytter til Sangen for Trappen.
Jeg føjer min Haand under Brudens ind,
hun rødmer med høviske Lader.
„Min Hjertens Rose; Farvel! mit Sind
mod Tant og Vind
er vendt og de fri Kammerader!"

MAGISTER.

Ret saa, ret saa!
Det er dog Turtelduen den blaa.
Haneben først ud af Hønsefaget,
og vips — saa flyver Duen fra Slaget.
Naar Enden er god, er alting godt.
Den Slutning lader sig høre!

JOHAN.

Den Vise jeg gider ej høre!

MAGISTER (lidt beskænket).

Haha, I hørte den alt, min Fa'er.
Men sig mig, Hr. Vagtmester, hvad I har
i Grunden paa Visen at sige?

JOHAN.

Jeg véd det ikke. Dog tykkes mig ret:
den, som har gjort den, maa være slet.

MAGISTER.

Sancta simplicitas! hørte I *det?*

EN ANDEN.

Han har vel et Steds paa Landet en Pige!

EN TREDJE.

En Kærest' ha ha!

EN FJERDE.

Hvor er han fra?

EN ANDEN.

Fra Fjollerup, sagtens, derude paa Landet!

JOHAN.

Ti med Jer Snak!

MAGISTER (beskænket).

Ak, Broder, ak!
Du est en Arkadier, intet andet!

VÆRTEN.

Ingen Klammeri.
Maa jeg bare være fri;
mit Hus er anstændigt; her kommer fine
Folk over hele Staden.

MAGISTER.

Ja hele Hoffet, og Vagtparaden,
og Bondelømler — —

JOHAN. Guds Død og Pine;
Jeg smider den hele Yngel paa Gaden! — —
— — — — — — — — — — — — — — —

Saa brugte Johan sine Lemmers Kræfter
og sendte den ene den anden bagefter
hovedkulds ned ad Trappen,
og kasted efter den sidste
Luthen og Hatten og Kappen.
Men Værten stod i en Krog og græd
og rysted over sin tykke Krop,
og talte paa alle fem Fingre op
den hele Skade, den hele
forstyrrede Redelighed.

Johan tog P'ads og satte sig ned:
„Ti med Jer Flæben, Hr. Vært; jeg betaler
det hele. Her er to Hundred Daler.
Lad mig saa sidde i Fred!"

Saa sad han og tænkte. Paa hvad? Ja Gud véd.
Han havde saa sælsomme Tanker:

Hvad er det for Øjne, sælsomme graa?
Det var, som de gennem min Brystdug saa',
det var, som de stirred fra hver en Vraa,
det var, som jeg skulde af Angest forgaa:

Prinsessen i Kisten. Prinsessen!

Det var, som jeg kendte de Øjne fra lille.
De saa' saa bønlige, klagende, milde;
Men hu! saa lyned de mod mig hen.
Kvinden var borte, et Udyr igen.

Og er hun i Nød, jeg frier hendes Nød,
og vel skal hun leve, om og hun er død,
og ud skal hun gaa af en glædeløs Grav.
Det Blik; nej det glemmer jeg aldrig af:

Prinsessen i Kisten. Prinsessen!

Saa langed han efter den sidste Drik
og tømte Kruset, og gik. —

Udenfor Staden han slentred omkring,
da maatte han smile ad alle de Ting.
Og medens han gik omkring og spadserte,
og helst, hvor han kunde gaa ene,
under Træernes grønne Grene,
saa skrumped de stridende Tanker ind:
naar Solens Skin
omgløder vor Kind,
saa blir man saa let og frejdig i Sind;
man glemmer de tunge Drømme
i Dagluftens gyngende Strømme.

Saa lakked det endelig ud paa Kvæld.
Nu kunde det være paa Tide vel!
Saa gik han til Byen og ind i Vagten,
og meldte sig dér. Og dér blev bragt en
dampende Kumme paa Bordet først;
saa kunde han atter stille sin Tørst
— endda den var ikke saa synderlig stor.
Og Obristen sad med sin Løjtnant ved Bord
og trykked hans Haand; og prisende Ord
faldt over Sergentens Hoved,
da han villig til Posten sig loved. — — —

Og Domkirkens Porte smak i.
Det var med den lette Rus forbi.
Tankerne traadte saa kølige frem,
sælsomme Syner sig for ham viste,
og Svenden sit daglyse Mod forliste.

Pillerne syntes saa vrede at true,
og Genlyden sad deroppe,
højt under Hvælvingens Bue,
og murred ad den, der forstyrred
Døden i Andagtens Stue.

Ja, alting syntes i Nat ham at true,
Altret og Prædikestolen
og Orglets sølvblaa Lue.
Alle de henfarne Ridder-Ahner
syntes at hviske fra pjaltede Faner,
svingende hæsligt i Kirkens Vind:
Hvi vover den levende her sig ind?

Og Klokken slog elleve; Halvtime Slag;
da længtes Johan mod den lyse Dag.
Hvad var ham nu denne Snor som Sergent?
med Haanden sit bankende Hjerte han fandt.

Dér henne stod Kisten, den tavse, sorte,
og bag ham var stænget Domkirkens Porte.
Da søgte han bort til den lille Dør,
men fandt den ikke som før.
Nu var den laaset forsvarlig til:
Saa driver da Fanden i Aften sit Spil!
Han *vilde* derud; hans smidige Krop,
Fødder og Fingre, hjalp ham derop
i Vindveskarmen; en Rude han knækked
og lod sig dumpe, og faldt og gled
paa en Ligsten ned.
Han tro'de, han havde brækket
sit Ben. Men Benet det holdt.

Saa fo'r han af Sted som en flyvende Boldt
over Kirkegaarden paa Maa og Faa;
han sprang over Laagen, ud i det fri.
Nu var det forbi
med Forfølgelsen vel af den lille!
Men dengang han videre vilde,
saa hørte han bag sig: „Godaften min Ven!"

Han stod for den lille Mand igen.

Og atter det var, som hans eget Bryst
maned ham med en forunderlig Røst:

„Hvorhen saa hastig? Du fejled nok Vejen!
men vi tilsammen skal snart den finde.
Kom, skal Du se, jeg har saa min egen
Maade at hjælpe Vennerne paa!"

Og en, to, tre, saa var de derinde
i Kirken igen, hvor Prinsessen laa.

„Johan", saa mælte den lille Mand,
„det Arbejde, som man har taget sig paa,
det bringer man færdig; ej sandt min Ven,
naar man vil kaldes en ærlig Svend?"

Johan slog skamfuld sit Øje ned.
Det var, som et Pust forbi ham gled;
og da han løfted sit Hoved paa Stand,
da var han forsvunden, den lille Mand.

Saa drøned et Slag gennem Kirken lydt,
og atter et andet, og saa et nyt.
Og Hvælvingen tav efter Slaget det sidste;
ved Altret stod alt Johan.

Prinsessen sprang ud af sin Kiste.

Han stod deroppe bag Knæfaldets Rand
og saa' med Undren og Angst, hvordan
Spøgelset fo'r over Gulvet hen
til Prædikestolen, tilbage igen,
og ledte, som kunde det ej forstaa,
hvor *han* var henne, som dér skulde staa.
Og Stjerneskinnet faldt ned paa skraa;
ved Skinnet den døde Prinsesse han saa'.
I Ligdragt var hun; i Nat en Kvinde
fra Hoved til Fod; men dybest inde
i Øjet en skælvende Lue laa,
og Farven paa Kinden var kold og blaa.

Da saa'
hun oppe ved Altret Sergenten staa.
Hun styrted derhen, hun vilde derop;
ved Trinnet dog standsed den bævende Krop.
En Skranke, usynlig, skilte dem ad.
Johan stod oppe ved Altret og bad:

JOHAN.
Fader vor — — — —

PRINSESSEN. Hvor, hvor? — —

JOHAN.
Ak, Du som i Himlen er — — —
PRINSESSEN.
Hvor er, hvor er? — — — —
JOHAN.
Du give i Dag os vort daglige Brød — —
PRINSESSEN.
Hvor er min Vagt? Slet intet jeg nød
i tvende samfulde Dage — — —
JOHAN.
Og forlad os vor Skyld, som vi — — —
PRINSESSEN.
Tvi, tvi! — — — — —
JOHAN.
vore Skyldnere ville forlade — — —
PRINSESSEN.
Skal jeg *derfor* min Kiste forlade? — —
JOHAN.
og før os i Fristelser ej! — — —
PRINSESSEN.
og vandre fra Graven min Vej! — — —
JOHAN.
Men fri, o Herre, ja fri
for det onde os naadigen, thi
Du haver jo Riget og Magten — — —
PRINSESSEN.
Vagten, ha, hvor er Vagten!
Jeg styrter Murene sammen. — — —
JOHAN.
og Æren. I Evighed. Amen! — — —
— — — — — — —

Et Skrig, et hvinende Skrig.
Og jamrende fo'r det blege Lig
tilbage til Kisten, og Laaget smak i.
Klokken var slaaet et.
Og Kirken blev stille lidt efter lidt,
og Skrigene sammenfløde
med Malmets Bølger og døde.

Johan laa knælende, svøbt i sin Kappe.
Saa vakled han ned ad Altrets Trappe.
For Øjet svæved en bølgende Ring — — —

Min Herre, der hændes i Verden
de allerutroligste Ting!

SYVENDE SANG

Sidste Vigilans.

Der var et Værtshus; det laa som sagt
om Hjørnet ved Raadhusporten.
I Dag stod Værten i Døren
med sin Stadskjole over Skjorten.

Skjorten var hvid og Næsen rød,
det var Værtens og Byens Farver;
han snakked tværs over Gaden
med sin Genbo, den rige Garver.

„Ja, ser I, min Kære, der kom en Lakaj
i Morges med Brev i sit Bælte,
og det var fra Hofmarskallatet;
til Middag de Herrer sig meldte."

„Sub rosa — forstaar I — lader sig her
gemytligt spise og drikke;
ved Taffelet er Etiketten;
hos mig kan man lade den ligge."

„Desuden" — det lagde Lakajen til,
da jeg stak ham i Næven en Daler —
„saa kommer *han* med — I véd nok,
hvorom hele Byen nu taler."

„Han havde i Dag Audiens, og i Gaar;
og Kongen selv — vil man sige —
har gjort ham til Obrist, og gi'er ham,
Tys! tænk Jer: det halve Rige!"

„Det halve Rige, i Fald han endnu
én Nat vil udholde Pinen.
Ja, havde jeg vidst *det* i Forgaars! — —
Men nu maa jeg ned efter Vinen." —

Saa samledes lidt efter lidt en Flok
— højtidelig var den at skue —
af Kammer- og andre Herrer
i Værtens bagerste Stue.

De gned sig i Hænderne, saa' sig omkring
og smaahvisked mellem hinanden:
Fortræffeligt Vejr denne Eftermiddag;
naar bare vi snart havde Manden!

Og Overhofmarskallen tankefuld stod
og glatted en Rynke i Panden:
jeg frygter, at Fisken skal koges
for meget, hvor bliver dog Manden?

Saa svinged en Stadskarosse op
for Døren. Johan stod paa Trappen;
han havde en Obristuniform
og et Silkeskærf under Kappen.

Og Værten bukked til Gulvet ned;
Johan gav ham Kappen og Huen
med Fjerene paa, og et lille Nik,
og traadte rank ind i Stuen.

— „Mon cher colonnel! det glæder os, at
I holder saa punktlig Ordet;
tillad mig at bænke Jer højbords,
ved Siden af mig, for Bordet!" —

Saa bænked de sig, og Fisken kom ind;
og Fisken, man véd jo, skal svømme,
og Fisken saa vel som de andre
Retter blev dykket i Strømme;

I Strømme af Druer fra Neckar og Rhin
og Frankrigs velsignede Lande;
der dufted af Vin og sjældne Frugter
fra Sydens solhede Strande.

Og Skaaler blev drukket, og Taler holdt,
— de Taler fik aldrig Ende —
og Virak over et Varmebækken
lod man for Obristen brænde.

Johan sad tavs ved Bordet og lod
Virakfyrfadet brænde;
man skulde den forrige Smedesvend
kuns lidet paa Obristen kende.

Og dog; der laa just i Øjet et Blink
fra Arbejdets forrige Dage:
nuvel, jeg har smeddet min Lykke selv,
kan vel imod Lønnen tage!

Og Marskallen bøjed med Smil sig hen
til Johan, der sad som i Drømme:
„Tillad mig et Glas Champagne for
Hendes kgl. Højhed at tømme!"

„O ja!" saa raabte de store Mænd,
og lod sig Pokalerne fylde:
„Fortæl os Hr. Obrist om sidste Nat;
den forrige kan De os skylde!"

„Fortæl!" saa raabte en ung Baron
og tørred sig Vinen af Skægget:
„Havde Prinsessen vel Klæder paa?
og blev der ved Kisten præket?"

„Silence, mine Herrer!" faldt Marskallen ind:
„De bliver vistnok for hede!" —
Johan sad højbords og bed sig
i Læben af Blu og Vrede:

„Og haver I Modet saa stort derpaa
at lære min Post at vide,
saa staar det Eder, I Herrer, frit;
den begynder ved Midnatstide."

„Og vil I vide om Kisten Besked,
nuvel, den er let at vide;
I lader Jer lukke med Kisten inde
og vaager en Nat ved dens Side."

„Og vil I den døde for Øje se:
det kan I; men da skal I vide,
I haver dertil et Hjerte behov,
som banker i *denne* Side!"

„I Herrer, jeg haver ikke for Skik
at løbe med Sladder af Skole! —"
Her rejste Johan sig og fatted
sit Skærf om sin Vaabenkjole.

Dér stod han, høj, med Haanden paa Bryst
og Brynet rynket i Vrede.
Da skyndte sig Hoffet om mild Pardon
hos den forrige Smedesvend bede.

Han bukked: „I have for Skænken Tak,
men tror I at have haft en
Skolepog for Jer, saa fejler I bravt;
jeg ønsker en rolig Godaften! —"

Saa lod han dem sidde ved deres Vin,
Champagner og Muskateller.
Udenfor Byen, i Aftenluften,
vilde han vandre langt heller.

Ved Stadsgraven fandt han et ensomt Sted;
for Drømme det kunde sig egne.
I Solnedgangen trak ildende røde
Skyer op til at regne.

Og Luften vifted saa kølig varm;
to Verdener syntes at møde
hinanden og kysses og favnes;
og Himlen kendtes at gløde.

To Verdener avled en Aftendamp,
en regntung aandende Taage,
og Skyerne sendte saa mild en Regn
fra de svulne Øjenlaage.

Da drypped de foraarsfyldige Træer
med alle Bægre og Blade.
Johan sad drømmende, vendt imod
Vandets boblende Flade:

„Lad regne, lad regne, lad Blæsten slaa
og Vinden vende sin Vinge!
jeg stirrer ned i Vandet det graa;
det monne som Æventyr klinge.

Det synes saa rugende koldt og dødt,
det gemmer dog under sit Dække
Syner og Sange, som før jeg har mødt,
som baade kan drage og skrække:

Det bæres mig for, som jeg øjned en Arm
og Gyldenhaar over en Pande,
et Ligklæde over en bankende Barm,
Sorg under Øjnenes Rande.

— „Og kommer Du til mig, min Fæsteven?
i Nat vil jeg have dit Hjerte,
men det skal give mig Glæden igen;
min Moder bar mig med Smerte!" —

Det bæres mig for, en Haand greb fat
om min, den var streng som Sorgen.
Nuvel, jeg skal lade mit Liv i Nat,
eller være Kronprins i Morgen!" — — —

Og Timerne listed sig hen.
Det regned og regned og regned igen;
Johan gav slet ingen Agt derpaa,
han stirred ind i to Øjne graa,
lod Regnen bløde, lod Vinden slaa;
da kom der et Tordenbulder. —
Han sprang op og slog Kappen om Skulder.
Og skyndte sig ilsomt i Byen ind;
og dér var den hele By oven Senge
og havde alt biet ham længe.
Man biede ham med et Fakkeltog,
men Regnen øste og Vinden slog,
og Lynene hen over Byen drog.
Man kunde nu spare sig alle Spektakler
og alle Fakler,
og de, som ved Domkirken vented Mirakler,
drev endelig hjem og i Seng
som vaade og skuffede Stakler.

Men hele Garden var stillet,
— endda det regned — i Gaden,
og dengang *han* kom, saa spilled
Honnørmarchen Vagtparaden;
og Drengene hujed, og Trommerne gik,
mens Lynene knitred hvert Øjeblik.

Til *den* Musik
drog Obristen Gardens Rækker forbi,
og vendte sig rank og hilste.

Og Domkirkens Porte smak i.

Dér stod han og fo'r over Panden sig hen,
og betænkte sig lidt,
og gik saa sin Gang gennem Kirken ned,
hvor Hvælvingen runged — ej længer som før
under hans egne Skridt,
men under det Uvejr, som brøled og raste
udenfor Kirkens Dør.

Han følte, han havde været her før,
og Trøst der var i den Tanke;
dog følte han Hjertet at banke,
jo længer han gik fra Kirkens Dør
hen imod Højaltrets Skranke.

Og alting syntes igen at true:
— trods Skærfet han bar og Kjolen —
Altret og Prædikestolen
og Orgelets sølverne Lue.
Alle de henfarne Ridder-Ahner
syntes at hviske fra pjaltede Faner,
svingende hæsligt i Kirkens Vind:
Hvi vover den levende her sig ind?

Og Tordenen rasled og rumled deroppe
og runged og brøled og braged,
og Tordenen var af de svovlblaa Lyn
— han holdt for sit Syn —
som af Afgrundens Flammer ledsaget.
I Flammernes spøgelseblege Skær
syntes de dødes Knokkelhær,
fjernt og nær,
med Sveddug for Munden og flagrende Klæ'er
at stige af Kældergraven;
bag Spidsbuevindvernes blyfældte Rude
kigged med grinende Tænder derude
den blege Hær,
opvækket fra Dødningehaven.

Han vilde bede sit Fadervor,
men *nu* var Ordene borte.
Han hørte kun Uvejrets tudende Vind,
han saa' kun Lynenes blege Skin,
og Synerne drev ham hans Blod af Kind,
og han styrted, skræmt, i en Sidegang ind;
han *kunde* ej længer, han turde
ej blive, om end han burde.
Han søgte ved Lynet og fandt en Dør;
havde han aldrig haft Kræfter før,
han havde dem nu; han sprængte
de tretommers Egeporte.

Og jaget af Rædsel, og endnu mer'
af Skam og Ruelse, strakte han ud.
Han tænkte ej længer, saa' ej tilbage,
sprang over Laagen, videre frem,
kom gennem Haver med Hegn og Hækker,
sprang over dem,
over Byens Volde,
og kom saa til Stadsgraven ned,
som udenfor Volden sig strækker.

Dér laa, ved den sivbevoksede Bred,
Aalefiskerens Jolle.
Han søgte og fandt to Aarer
og ligedan Aarernes Tolle.
Saa satte han sig paa Toften ned,
og stødte fra Land
og Aarerne greb,
og halede ud paa Stand: —
Hvor bliver Du af, Du lille Mand? —
Knap var det sagt, saa droges hans Jolle
tilbage, som trukket ved Reb.

Han stritted imod, den stærke Svend.
Det hjalp ej; han droges til Bredden ind.
Da blussed af Skam hans blege Kind;

Han stod for den lille Mand igen.

Og atter det var, som hans eget Bryst
maned ham med en varslende Røst:

„Gudsfred og Godaften, Du tapre Svend!
Vi mødes endnu denne Gang igen.
Du havde betænkt nok en Fisketur,
men ej til at fiske sligt Uvejr duer.
Dog se, nu stiller just Vejret af!
nuvel, naar din Post Du har røgtet brav,
saa kan Du fiske, saa meget Du vil;
men nu maa vi hjem, ad Domkirken til."

Og en, to, tre paa de stillende Vinde
var de igen i Kirken inde.

„Johan!" saa mælte den lille alvorlig.
„Jeg vilde kun være en grumme daarlig
Vejviser, 'fald jeg lod saadan Dig gaa
paa Halvvejen, uden din Post at staa.
Det Arbejde, som man har taget sig paa,
det bringer man færdig; ej sandt, min Ven,
om man vil kaldes en ærlig Svend?

Nuvel; dit Mod har staaet sin Prøve.
I tvende Nætter det har holdt Stik;
og denne sidste har nok kunnet røve
Besindelsen — saadan et Øjeblik.

Det er nu de Love for Heltene sat:
man bliver ej Helt med en eneste Nat.
Jeg tænker, for Fremtiden finder Du Vejen
lidt mere jævn og din Styrke egen;
da kan Du gaa imod levende Mænd,
og da vil Du slaa,
jeg er sikker derpaa,
som en haandfast kongelig Smedesvend.
For sidste Gang vi mødes, min Ven.
Nu véd jeg, Du finder Dig selv igen.
Saa længe som Du var delt i to,
den lille han lod Dig ingen Ro;
han traf Dig paa rette Tid og Sted:
Dit andet og bedre Jeg maatte med.
Men nu, Du er vokset helt statelig sammen,
som Bladet med Grenen, Kronen med Stammen,
nu har Du ej længer den lille nødig;
han gaar nu sin Vej, han er overflødig.

Dog husk, naar Du træffer en vaklende Mand,
at hviske ham selv i Øret, hvordan
man mødes saadan en Aftenstund
af et kraftigt Tag i sin egen Bund.
Ilde stedet vi Værket begynder,
til at knibe ud os en Drift tilskynder.
Det gælder at *blive* i alle Fald,
om Kongens Datter vi vinde skal;
det gælder at *standse* og *staa* som en Mand,
om vi skal raade det halve Land.
Det gælder for en og for alle i Grunden
at finde sig *selv*. Og *Du* har funden.
Og derfor: Held i den nye Stand!
Gudsfred og til Lykke, Kong Johan! —"

Johan stod tankefuld, saa' for sig ned.
Det var, som et Suk gennem Hvælvingen gled.
Og dengang han hæved sit Hoved paa Stand,
da var han borte den lille Mand.

Og Maanen faldt gennem Hvælvingen ind
højt fra den blyfældte Kirkerude,
og vuggende Vinde hvisked derude,
og Maanens Kuppel med sølvhvidt Skin
hver Krog i den hvælvede Kirke viste:

Prinsessen steg op af sin Kiste.

Han sprang bag Laaget; og dengang hun fo'r
frem imod Altret at søge hans Spor,
da svang han sig ned i Kisten, om end
med Gysen, den modige Ungersvend.

„Nu har min Fa'er ingen Skildvagt sat,
Pest og Fordærv efter denne Nat!"

Jamrende lød det, oppe og nede,
— han syntes at se hende søge og lede —

„I trende Døgn fik jeg ingen Føde,
og nu maa jeg ynkelig svelte til Døde."

Han lod hende jamre og true og lede,
rolig han laa i Kisten dernede;

da var det, som noget ved Randen sig viste;
han stirred i Vejret, dér hvor han laa.
Han mødte to Øjne, tindrende graa, —

Prinsessen stod ved hans Kiste.

Det bares ham for, som han øjned en Arm
og Gyldenhaar over en Pande,
et Ligklæde over en bankende Barm,
Sorg under Øjnenes Rande.

End stod i Ansigtet vilde Træk,
og bleg var Farven paa Kinden.
Han syntes, det smelted i Ordene væk;
hendes Bøn lød klangløs som Vinden:

„I rejse Jer op, Hr. Obrist god,
den døde om Lejet beder;
Flisen er kold, saa kold for min Fod.
Min Fader vil rede for Eder." — —

Han stirred ind i de Øjne graa,
for Taarer en gæsteløs Bolig;
han syntes, han maatte af Kisten gaa;
men endda laa han der rolig.

„Og jeg skal have Jer Viljen saa god
og gøre, hvad som I beder;
I rejse Jer, Obrist; saa træt er min Fod;
I lade mig hvile hos Eder." — —

Han laa dér og lukked Øjnene til.
Han turde ej, vilde dog, ak saa gerne;
han hørte, hun stønned langt i det fjerne,
jamred og bad
gennem Kirken hen.
Saa lukked han Øjnene op igen. —
De samme Øjne sig for ham viste.

Prinsessen stod bøjet over hans Kiste.

— — — Nu var Panden klar og ren;
Farven bleg dog over Kinden;
og i Øjets dunkle Sten
flagred det som Lys i Vinden:

„Kom, min Ridder! nænner I
lade her mig bede længer?
Ak, kun lidet kender I,
hvor en død til Hvile trænger!

Jeg har stridt paa stride Strømme.
Urets rappe Tunger ile;
I har vakt mig, lad mig hvile,
drømme atter — blide Drømme!" — —

Da knuged Johan saa heftigt sin Haand.
det var som hans Bryst skulde sprænges isønder,
og Hjertet blev som et fængende Tønder,
hvor Gnisten slaar ned;
han skjalv, han stred;
men endda laa han,
og endda saa' han
fra Kisten i Kirken at vakle hen
den blege, lidende Kvinde.

Hun slæbte sig frem, hun kom igen
og stod over Ligkistelaaget bøjet.
Maanens sølvhvide Kuppel ham viste
Roser paa Kinden,
men endnu i Øjet
Luen som Lyset i Vinden.

Prinsessen sank ned ved hans Kiste:

„Skal jeg trygle Dig da, skal jeg bede
fortvivlet og kaste mig ned,
vride mine Fingerlede,
at Du ikke kan give mig Fred!

Er min Bøn da, om Plads ved din Side,
i Modbydelighed for Dig stedt?
O Du skulde, Du skulde blot vide,
hvor de *andre* jeg lidet har bed't!

Jeg har huset en Dæmon herinde;
det var *ham,* som tog deres Blod.
Hvad kan vel en sagesløs Kvinde:
kan hun mere end trygle din Fod?

Og som Barnet, det spæde, der klynker,
naar ej Moderens Mildhed det ser,
saa din Kulde mig knuger — — jeg synker;
min Gud, jeg — kan — ikke mer'!" — —

Og det bares ham for, at en Haand greb fat
om hans; den var fast som Sorgen. —
„Nuvel! jeg skal lade mit Liv i Nat;
naar blot *Du* bliver frelst i Morgen!" —

Han greb hendes Haand, uden Angst og Gru,
og lidt efter lidt
følte han Aarernes rullende Blod.
Da sprang han af Kisten, oprejst han stod,
thi nu
slog Taarnuret drønende et.

Saa løfted han op i sin sitrende Arm
de dejlige Lemmer, den bankende Barm.
Nu, følte han, var ham først Lykken god,
nu kendte han først sig til Gavns igen,
og han ledte Prinsessens vaklende Fod
bort, gennem Domkirken hen.

Hun laa ved hans Bryst og smilte vemodig.
De sad dér paa Altrets Trappe.
„Jeg fryser," hvisked hun; „dæk mig over!"
Han drog hende ind i sin Kappe.
Og Øjnenes Vipper faldt til.
Hun laa dér og smilte som Barnet, der sover,
Og Læberne skilte sig ad.
Han lytted; det lød, som hun bad:

„Det vælder op af skjulte Kilder brat.
Forsvunden er den lange, mørke Nat
med sine Drømme. Synded jeg i Drømme?
Jeg kan ej raade sligt; jeg véd kun, at
mit Liv har haft en Morgen, hvor det dukked
med solbrændt Undren op fra Dybets Strømme.
Men Du, som holder mig i dine Arme,
som skænked Elskov mig, hin Livets Varme,
hold fast, at Du skal aldrig tabe mig,
at Du kan staa dér, hvor saa mange gled.
Fra Døden fører kun *én* mulig Vej
tilbage. Vejen nævnes Trofasthed!" — — —

Her sænked Svenden, stum, sit Hoved ned.
Og begge sad, som om en Kunstner havde
til Sten forvandlet dem, og atter indblæst
i Stenen Liv med Livsens Mesteraande.
Imod hans Bryst laa Barmens hvide Sne,
som mod en Klippe Havets bløde Skum,
naar Bølgen tier med sin tunge Vaande.
Der hørtes i det store, tavse Rum
én samlet Lyd kun: begges dybe Aande.

VIELSEN

Da var det, som oppe fra Hvælvingen gled
en bølgende Strøm og sænked sig ned
med Fred fra de fjerneste Zoner.
En klangfuld, brusende Sølverstrøm,
men fjern, som i Morgenens svage Drøm, —

det var Orgelpræludiets mægtige,
dæmpede Fromesse-Toner.

Og under Præludiets dæmpede Spil
hørtes Døre gaa op og slaa til.
I Kirkestolenes Stader,
hen over Flisernes Rader,
hørtes en Menighed sætte
Fodtrin, tyste og lette:
Og Orgelet løfted sit Spil.

Det strømmed, som Vinden fra Klippernes Spalter,
med fulde Lunger mod Kirkens Alter,
sænked sig atter som Havets Vove,
naar Skumringen stunder til.
Det løfted sin Vinge og steg og steg
med fløjtende Toner i jublende Leg,
og sused som svajende Fyrreskove,
og lagde sig saa til at sove
med et Suk som en Sanger paa Gren.

Do hørtes en Stemme, langvejs fra,
over Altret, over de tvende,
som laa paa Knæfaldets Hynder:

De dødes Messe begynder!

og *Responsoriets* Stemmer svarte:
Sælsomme Ting blev os aabenbarte!

ENKELT STEMME.

Saa giver vi *ham* til *hende*!

MENIGHEDEN.

Han hørte vore Bønner.
Han fried fra den Onde os,
fra Pest og fra Fordærvelse.
Han fried Kongens Hus og Landets Sønner.

ENKELT STEMME.

Og *hun* vil styrke *ham* i Striden,
Og hun vil værne ham i Tiden.
Nu blev vor Tryghed stor; vor Frygt saa liden!

MENIGHEDEN.

Hun gav os i vor Mund saa ny en Sang,
og den skal tone ham saa mangen Gang
til Ære, og da skal de undres!

ORGELET.

Saa ville
vi spille
og fløjte dertil,
og føje
det høje
i Kunstnerens Spil!
Det syder, det bryder
saa sælsomt paa Jorden,
dog standser sit Bulder
den vildeste Storm,
det Hav, som mod Klipperne ruller,
sine drønende Skumbjerges Torden.

Saa sig til de tvende,
til ham og til hende:
det Liv, som er svundet,
det Liv, som først kommer,
har kædet sig sammen, har Ringene bundet,
som varsler dem ind deres Sommer!

RESPONSORIET.

Og husk i Jer Sommer, at Vinter gav Vaar.
Kun den, som har lidt, at leve forstaar!

— — — — — — — — — — — — — —

Saa faldt gennem Ruderne Solens Skin.
Prinsessen hun vaagned med Roser paa Kind.

Hun kyssed sin Ven,
han hende igen.

„Du hørte vel alt, hvad herinde blev sagt?" —
„Jo," svared Johan. „Jeg gav nøje Agt." —
„Det var Aandernes Messe. Viet ved *den,*
skilles to Mennesker aldrig igen!"

Da lød over Fliserne Fodtrin hen,
men denne Gang Fodtrin af levende Mænd.
Kongen og Hoffet og Folkets Mængde
fyldte snart Kirken i hele dens Længde.
Med Solen de brød i Domkirken ind;
dér øjned de oppe ved Altrets Trappe
de to. Prinsessen i Obristens Kappe.
Saa jaged Gardisterne Folket ud;
ja nu var de tapre, og Modet de viste.
Men Solen faldt over den tomme Kiste,
og Kongen og Hoffet de knæled derved.
Saa rejste sig Kongen:

„Min Datter! min Søn!
Som Pant og Løn
jeg rækker Jer hver sin Fæstensring!"

Og Hoffet det græd af Glæde. — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Min Herre, der hændes i Verden, ej sandt?
de allerutroligste Ting!"

Her lagde den liden Smaadreng
sin Luth fra sin Lænd,
og saa' imod sin Herre,
strakt under Egen hen.

Og Herren nikked i Tavshed
og peged mod sin Hest.
Saa sadled de og red de,
og gik, som de kunde bedst.

Og Aftenens dæmrende Skygger
faldt over Skov og Eng;
og Herren standsed sin Ganger,
og saa' til sin liden Dreng:

„Jeg giver Dig Væbnermærket,
Sølversporen hvid;
Du bytter den vel for en gylden,
om Du kan vente din Tid!"

„Men synger Du siden i Højsal
en Sang med større Formue,
Du synger saa sælsomt til Hjertet
i Skovens hvælvede Stue!" —

Og Drengen saa' til sin Herre;
han kunde ham vel forstaa:
„Ak, disse gamle Æventyr,
han tror endnu derpaa!"
Og der var Fastespiser kun paa Bordet.

INDHOLD AF TREDJE BIND

DEROVRE FRA GRÆNSEN

STREIFTOG OVER DET DANSKE TERMOPYLÆ — Side

Om Bord paa „Hertha“ ... 3
Efter Solnedgang ... 12
Min Skorstensfejer ... 25
I „Stillingen“ ... 36
Gilder og Grave ... 43

SANGE VED HAVET

Før Solopgang ... 61
Frisk Morgen ... 61
I Ro ... 63
Bølgernes Sang ... 64
Efterdønning ... 65
I Havn ... 65
Rav ... 66
Forgrunds Studie ... 67
Makrel ... 67
Kan du forklare mig, Hav: ... 68
Bøn ... 69
Jeg drømte ... 69
Stormfuld Aften ... 71
Saa lagde jeg ud ... 72
Fjerne Toner ... 73
Spejlinger ... 73
Sang i Baaden ... 74
Hvi skal det være saa spejlglat alt? ... 74
Sildig ... 75
Solnedgang ... 76
En Skypumpe ... 77
Den sidste Parade ... 79
Alene paa Dækket ... 81
Ligprædiken ... 83
Gallion ... 86
Og da jeg sejled Dit Hus forbi ... 87
Viking ... 87
Paa Havstokken ... 88
Fugleperspektiv ... 89

INTERMEZZO

Italia ... 90
Foraar i de euganeiske Bjerge ... 90
Notturno ... 94
De grov en Venusstøtte op ... 95
I Jægerhytten ... 95

VENEZIA

Præludium ... 96
Venezia ... 97

Jeg hører i ensomme Stunder 98
Laguna morta 99
Karnevalet 99
En Maske 100
Adelina drømmer 101
Maanereflekser 101
St. Elena 102
I Gondolen 103
Lagunedrømme 104
Solnedgang 105
Ved „Sukkenes Bro" 106
Jeg hører i Natten den vuggende 107
Vino Conegliano 108
Adria 109

EPILOG
Broget Løv 110
I Havestuen 111
Afsked i Høst 112
Den sidste Svale 113
Ved Skarritsøen 115

PAA SØMANDS TRO OG LOVE
Forord 121

AF BJØRNESLÆGTENS FAMILIEHISTORIE
Det store Pintseslag 123
Bjørn Sivertsens Brudefærd 146
Hvor bliver Jollen af? 159
Cyprianus 164
Skarp Lud 173
Hun kuler op 184
Den store Bjørns Endeligt 191

ANDRE HISTORIER
Sølvskibet 195
En Nutids Saga 224
Simon Sundeveds Englandsrejse 235
Toget mod Anholt 254
En Strandvaskers Historie 266

KUNSTNERE. NOVELLER
Foraarsgrønt 277
Fjorten Dage 340
En uromantisk Novelle 370

PRINSESSEN OG DET HALVE KONGERIGE

ET GAMMELT ÆVENTYR I VERS OG RIM
Forspil 413
Første Sang: Mødet i Skoven 415
Anden Sang: Hvad den lille Mand fortalte 421
Tredje Sang: Udenfor Byen 430
Fjerde Sang: Johans første Vigilans 440
Femte Sang: Morgenaudiensen 448
Sjette Sang: Johans anden Vigilans 455
Syvende Sang: Sidste Vigilans 467
Vielsen 479

UNIV. OF MICH.
SEP 25 19

HOLGER·DRACHMANN

POETISKE SKRIFTER

FOLKE-UDGAVE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

18. HEFTE
PRIS 50 ØRE

ENHVER SURSKRIBENT

paa nærværende Værk har Ret til at erholde nedennævnte store Standard-Værk til de *kun for Subskribenter gældende Priser.*

PRAGTVÆRKET

DANMARKS LAND

et Pragtværk i stort Kvartformat paa 54 Ark med over 400 større og mindre Illustrationer efter moderne Fotografier — og 80 Bilagsbilleder i Kvartformat med Afbildninger efter danske Kunstneres ypperste danske Billeder, trykt paa tykt engelsk Kunsttrykpapir —

erholder enhver Subskribent:

i Omslag à 4 Kr. 50 Øre,
indb. i alm. Shirtingsbind à 6 Kroner,
indb. i comp. Pragtbind med marmoreret Snit og Forsats à 7 Kr. 50 Øre.

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

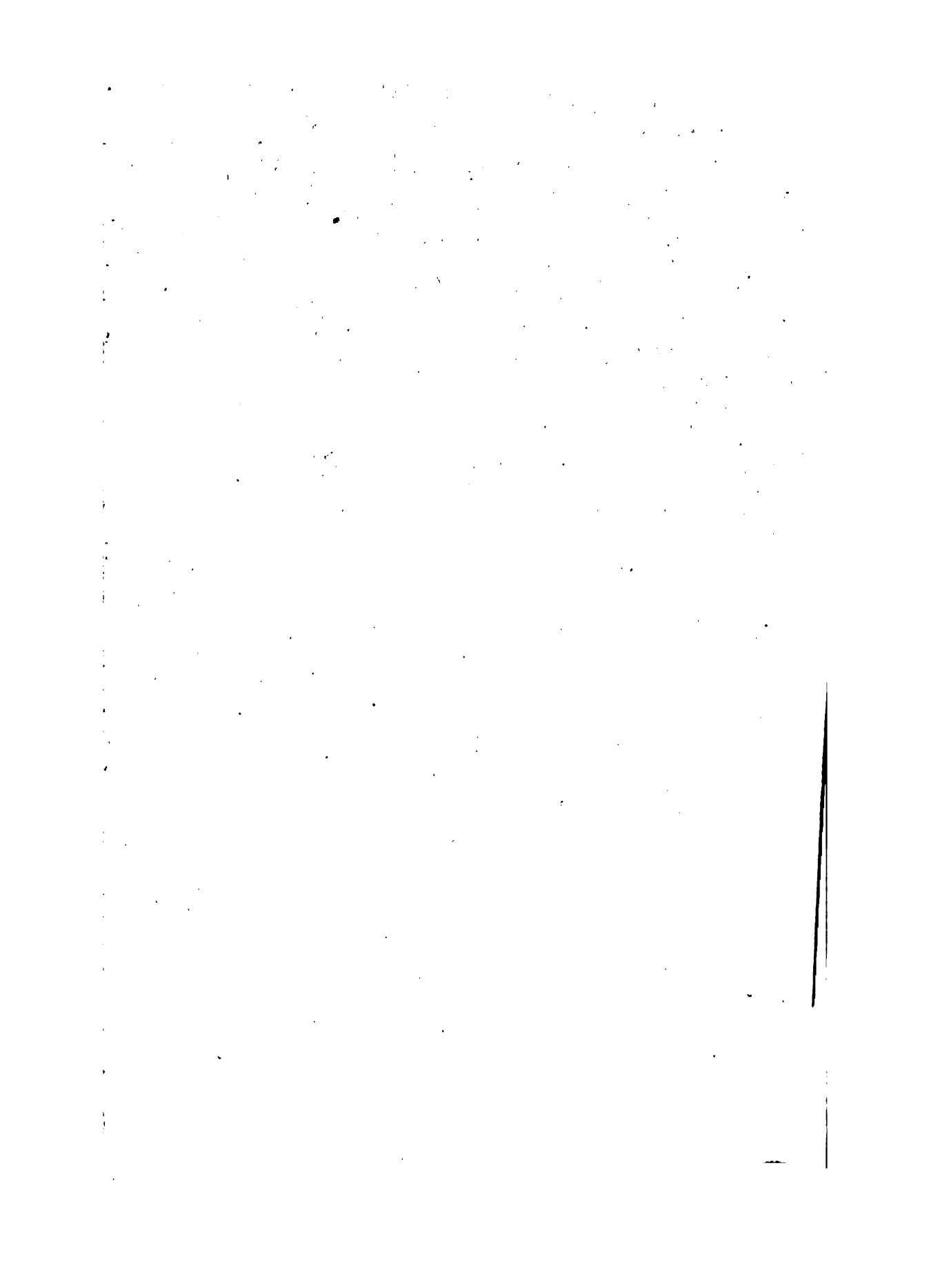

NOV 25 1908

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 05506 1629